ACADEMIA SCIENTIARVM GERMANICA

BEROLINENSIS

BIBLIOTHECA

SCRIPTORVM GRAECORVM ET ROMANORVM

TEVBNERIANA

EDITA CONSILIO ATQVE AVCTORITATE

INSTITVTI

GRAECOROMANAE ANTIQVITATIS

STVDIIS COLENDIS DESTINATI

LIPSIAE IN AEDIBVS B.G.TEVBNERI MCMLXIII

ARTEMIDORI DALDIANI
ONIROCRITICON LIBRI V

RECOGNOVIT

ROGER A. PACK

LIPSIAE IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI MCMLXIII

BIBLIOTHECAE TEVBNERIANAE

HVIVS TEMPORIS

REDACTOR: JOHANNES IRMSCHER

HOC VOLVMEN IMPRIMENDVM

CVRAVIT HEINZ GEISS

LIZ.-NR. 294 · 375/13/63

PRINTED IN THE DEMOCRATIC GERMAN REPVBLIC

LIPSIAE: TYPIS B.G.TEVBNERI (III/18/154) · 1603

PRAEFATIO

Rudolphus Hercherus, ubi Artemidorum anno D. 1864 ultimus edidit, in praefatione sua satis clare causas enuntiavit quare scriptorem a doctis indoctisque neglectum in lucem revocaturus esset: tamen se vereri, quamquam uni Artemidoro rerum notitia quarundam deberetur quae ad antiquitates spectarent, ne, qui a textu legendo abhorrentes per indicem tantummodo rerum vagari solerent, ii sibi vitio verterent quod indici suo ipsum Artemidorum praefixisset.

Fateor equidem multa futtilia, insulsa, immo horrifera in his quinque libris inesse: qui loci, candide lector, haud mihi magis quam tibi arrident. nihilo minus iste Daldianus, tametsi indignus forsitan sit in quem multi anni laboresque huius vitae brevioris impendantur, plane dignus esse videtur qui denuo recensitus imprimatur, nam non tantum plurima nos edocet quae ad scientiam onirocriticam eiusque antistites eximiores attinent, sed certiores etiam facit quomodo illius saeculi 'populus minutus' vel homines proletarii vixerint, quid sperarint, timuerint, crediderint.

Sed ne causam longius defendam quae haud scio an supervacanea sit, ad codices enumerandos primo progrediar, dein huius editionis vel potius recognitionis rationem edisseram.

I

Agmen ducit **L** = cod. Laurentianus plut. 87, 8, membranaceus, saec. XI atque manu clara exaratus, quem Ianus Lascaris, dum iter per tractus Orientales facit ut nomine patroni sui Laurentii de Medicis Florentini libros Graecos manu scriptos perquireret, mense Aprili anni D. 1492 Candiae oppido Cretensi a quodam 'Nicolao Iacobo **L**

de Sena,[1]) fisico et suae artis medicinae doctore' una cum aliis codicibus emit. enimvero exstat ipsum emptionis instrumentum,[2]) necnon auctorum repertorium Graecorum Hanoverae asservatur 'quos impensis Laurentii Medicis Lascaris ex Peloponneso in Italiam nuper advexit':[3]) quorum in utroque Artemidori de insomniis liber memoratur.

Tres loci longiores a librario sunt omissi, nisi exemplari, quod descripsit, iam defuerant: *Ἀσκληπιὸς ἱδρυμένος — ἂν εἴη τὰ ἀγάλματα αὐτῶν* (168, 7—176, 23), *φαίνονται δὲ οἱ θεοὶ — δοθείσας* (178, 11—179, 18), *ἡ γυνὴ — πολλὰς ἡμέρας* (308, 9—314, 4: hic folia duo plus minus amissa erant). desinit **L** *τὸν δὲ ὀχετὸν* (321,2); quae restant, ea adiecit corrector *L*[2] denominatus. ny ephelkystikon ubicumque poterat, ante consonantes etiam litteras, scripsit, necnon multa in formas vocabulorum, id est, res orthographicas, peccavit, itacismo, qui vocatur, praesertim abusus;[4]) est quoque ubi versum unum 20—28[5]) litterarum aut tales duos pluresve ob haplographiam praeterierit. illud autem maioris est momenti si quaeras quaenam cognatio inter testes varios intercedat: quoniam exemplaris eius aliquot folia tineis perterebrata fuisse videntur, librarius diligens, quotiescumque in huiuscemodi lacunam incidit, spatium vacuum atque numero litterarum deperditarum consentaneum reliquit, in margine vocabulo *ζήτ⟨ει⟩* saepenumero notavit.

Correctores postea sunt exorti tres, quos Blumius ita distinxit:

L[1] **L**[1], saec. XI, non tantum aliquot locos hic illic usque ad fol. 9r litteris supra lineam scriptis emendavit, sed

---

1) Italice: Niccolò di Giacomo da Siena.

2) Vid. E. Legrand, *Bibliographie hellénique . . . des ouvrages publiés en grec par des Grecs aux XV et XVI siècles*, 2 (Paris 1885) 325—27; E. Piccolomini, *Riv. di filol.* 2 (1874) 401—16.

3) E. G. Vogel, *Serapeum* 15 (1854) 154—60.

4 Ecce exempla itacismi: *ι* pro *η* (*κυβερνήτι, ὀρχιστής*), *ι* pro *ει* (*δανιστής, ἡμισίας*), *η* pro *ι* (*κωμηκά, φθήσις*), *ει* pro *η* (*ἀνατετμεῖσθαι, χλεύειν*), *ει* pro *ι* (*εἶδοι, παλινδρομείαν*), *η* pro *ει* (*λαμβάνην*), *οι* pro *υ* (*σκοιτίδα*). Aliae vocales confusae: *αι* pro *ε* (*ἐξαι-, τάζειν, ὑδρωπίασαι*), *ε* pro *αι* (*διαβένειν, εὐεσθησία*), *ω* pro *ο* (*ἡδωνή, μείζωσι,*) *ο* pro *ω* (*διψόντα, κολύει*). Aspiratio vulgaris: *ἀσφάλαξ, ἐφ' ἴσης, ἐφόπτης, καθ' ὄναρ.*

5) Sic fines nuper statui tota re iterum inquisita.

margini folii 7r Achmetis Onirocrit. 240,21—241,17 (Drexl), margini folii 8r eiusdem operis 240,9—12 apposuit, ut Artem. 16, 10 et 18, 17 commentaretur. **L**[1] ita a codice Marciano (**V**: vid. infra) discrepat, dum bis cum Sudae testimonio congruit (2, 15. 4, 16), ut tertiam traditionem secutum esse colligere liceat.

L² L², saec. XVI, seu codicis **V** seu editionis Aldinae subsidiis fretus, multas librorum IV—V lacunas et praesertim longiores 308, 9—314, 4 et 321, 2 — usque ad finem supplevit.

L³ L³, saec. XV, libris IV—V et semel libro I (23, 20) operam levem dicavit et mera coniectura paucos locos in meliora vertere tentavit. haereo equidem in sententia Blumii, qui manum tertii correctoris codici Urbinati (**U**) a Michaele Apostolio scripto (vid. infra) tam similem esse censet, ut non dubitet quin **L³** idem atque Apostolius fuerit. quem tamen hominem laboriosum codicem **L** olim possedisse satis constat, nam eo usus est, id quod suo loco demonstrabo, unde textum Urbinatis, ne dicam Marciani alterius (**M**), describeret.

Lc Sunt autem quaedam correctiones ubique sparsae tamque minutae ut non dinoscere possis quae manus quonam scripserit saeculo: quas omnes sub signo **Lc** collegi.

Codicis physiognomiam delineaverunt A. M. Bandinius, *Catalogus Codicum Graecorum Bibliothecae Laurentianae*, 3 (Florentiae 1770) 387—88, et Blum, *Studies* 13, 16—18, qui plura etiam de correctoribus in ephemeride *Eranos* disseruit. Hercherus ipse non contulit sed collationem a Iacobo Gronovio anno D. 1680 parum curate factam usurpavit. ex imaginibus lucis ope depictis textum primo contuli, postea codicem ipsum Florentiae inspexi.

Laurentianus deperditus Sequitur ut alterum Laurentianum, qui non nisi in memoria hominum iam vivit, breviter tangam. nempe Lascaris, priusquam illud iter ingressus est, omnium qui illo tempore Florentiae in bibliotheca Laurentiana reperiebantur librorum rubricas atque inter eas quandam *λύσεις ὀνείρων πρὸς Κρᾶσσον* perscripsit.[1]) quae codi-

1) K. K. Müller, *Centralblatt für das Bibliothekswesen* 1 (1884), 351—52, 378.

cem nescio quem Artemidorianum, vix tamen eundem ac **L**, respexisse videtur. immo Blumius coniecit eum fortasse eundem fuisse quem Angelus Politianus Faesulis mense Septembri anno D. 1483 excerpsit.[1])

V Iuxta **L** merito ponendus est **V** = cod. Marcianus 268, saec. XV, membranaceus, manu nitida[2]) Michaelis Apostolii Byzantini exaratus, qui subscriptione lectorem admonet post patriam expugnatam se, in Creta paupertatis comitem et exsulem, inter alios multos hunc quoque librum exscripsisse. quin etiam in *Epistulis* eiusdem 70—71, anno D. 1467, ut videtur, datis, legimus Apostolium illo tempore Artemidori apographon quidpiam lucubrare, cum Cardinalis Bessarion patronus eius Venetianus iusserit atque imprimis ut Daphnis Quirinus, ipse, nisi fallimur, Venetianus natu sed iamdiu incola Cretensis et quasi vice Bessarionis gerens, sibi stipendia annua ob has curas debita persolvere properet; neque dubitare possumus quin in his epistulis aut **V** aut Marcianus alter (**M**) respiciatur.[3])

Codicis **V**, quamquam nullus corrector limavit, loci duo (quae res Hercherum latuit) manui recentiori attribuendi sunt: *τοῖς δὲ προειρημένοις — σημαίνει* (29, 8—30, 18), *τούτων δὲ — κακοπραγίαν* (280, 3—281, 7). ut **L**, ita **V** non nullos versus per homoioteleuton vel homoiokatarkton praetermisit, quemque circiter 31 litteras continentem, aut simul duos eiusdem fere longitudinis.

Notitiam brevem Blumio, *Studies* 13, debemus. denuo contuli simulacris arte phototypica expressis, nam Hercherus Iosephi Muelleri collationem aliquantulo mendosiorem usurpavit.

Codices derivati Hic, priusquam ad ceteros testes enumerandos accingar, de proposito breviter praefari iuvat quod latius

1) Collectio Dupuy 673 (fol. 129—30); vid. L. Dorez, *Catalogue de la Collection Dupuy*, 2 (Paris 1899) 254.

2) Cuius manus si exempla inspicere velis, videas H. Noiret, *Lettres inédites de Michel Apostolis* (Paris 1889; Bibliothèque des Écoles Françaises d'Athènes et de Rome, Fasc. 54), ad fin., et J. E. Powell, *Byz. Zeitschr.* 38 (1938) Tafel II.

3) Vid. Noiret, *op. cit.* 28.

patet. etenim, cuius viri eruditi saepiuscule mentionem feci, is Blumius opusculo inaugurali de ratione editionis Hercherianae hac mente disseruit, ut novae fundamenta solida iaceret, sed anno D. 1945, de Artemidoro optime meritus ac valde dolendus, ante obiit quam curas suas laboresque perficere posset. qui denique, ne longum faciam, causas satis probabiles attulit quare crederemus testes ceteros (Harleiano excepto, qui ei nondum innotuerat) ab **LV** eo modo derivatos esse ut Laurentianus (**L**) Marcianum alterum (**M**) et Urbinatem (**U**) peperisset, Marcianus vero prior (**V**) Cantabrigiensem (**C**), Ottobonianum (**O**), Borbonicum (**B**) genuisset: eo fieri ut editori futuro nullus praeter **LV** esset ad testimonium citandus. quae altercatio re vera non ita gravis evenit, nam Hercherus, cum Marcianum (**M**) et Urbinatem Laurentiano simillimos quidem asseveraret, de eo tamen descriptos negaret, id dicere voluit, non descriptos sed aliquo intervallo derivatos.[1]) quam ob rem **MU** amotis ex **LV** solis textum suum conflavit.

Ut Blumio astipularer inclinabat animus meus. nihilo minus cum argumenta, quae ad probandum protulerat, paucis indiciis fulciebantur, tum illud reputabam, quicumque editoris vice fungi vellet, eius esse omni disceptationi iudicium proprium, quamvis hebes esset, adhibere, recusare ne alieno, quamvis acuto, inniteretur. praeterea suberat suspicio, immo quasi spes, fore ut codicem aliquem invenire possem qui pace Blumii lectiones familiae tertiae traderet, scilicet memoriam quae de **LV** non penderet. quis enim nescit multos locos statim certoque restitui posse si trium familiarum testes habeas tres, plurimos in dubio manere si duos tantum eosque inter sese multum discrepantes? itaque omnes qui mihi noti erant codices pro parte virili excutere, novum, si dis volentibus possem, eruere constitui. sed suspicio mea remota est vel falsa spes: neque veterum ratio codicum aliter se habere videtur quam Blumius existimavit neque Har-

---

1) Cf. ea quae Hercherus antea scripserat in *Museo Rhenano* 17 (1862) 81: 'Ex Mediceo (sc. **L**) toti pendent codices a Michaele Apostolio exarati Urbinas 107 et Marcianus 267.'

leianus, quem solum, quod sciam, neglexit, nisi a **V** progenitus esse.

M **M** = cod. Marcianus 267, membranaceus, manu Apostolii confectus (sed deest subscriptio). vid. Blum, *Studies* 13. per simulacra photographica inspexi.

Ut **L**, ita **M** 168, 7 – 176, 23. 178, 11 – 179, 18 omisit; ad 308, 4, paucis videlicet versibus ante eum locum desinit ubi **L** foliis duobus mutilus est, ab $\mathbf{L}^2$ postea suppletis. qui versus plurimi ad 180, 16 incipiunt, de 245, 22 – 246, 16 sumpti, ii in **LM**, non in **V**, inveniuntur. ad 18, 1 Apostolius eandem notavit emendationem quam $\mathbf{L}^1$: ἑρπετὰ **LM**, κινώπετα $\mathbf{L}^1$ supra lineam **M** in margine. meministine porro lacunarum quas **L** vocabulo ζήτ⟨ει⟩ affixo idcirco reliquit quia tineae exemplar comederant? en omnes eodemque saepe vocabulo instructas praebet **M**. nonne illud in promptu credere est, **M** haec omnia de **L** fideliter transtulisse?

Manifestum est librarium menda Laurentiani orthographica sustulisse, aliquot locos coniectura sanavisse. est autem ubi **M** cum **V** ac contra **L** consentiat, quae res inde evenisse putatur, quod Apostolius, qui **V** quoque scripserat, aut hunc aut huius genitorem adhibuit quo **M** corrigeret. quem ne mireris Artemidoro operam navasse tam multifariam, scriptorium eius Thucydidi studia impertivit haud minus assidua.[1]) ad patriam suam reversus Apostolius Thucydideum codicem quendam transcripserat, apographon suum reportaverat. an fieri potest ut etiam Laurentianum nostrum illinc abstulerit? certe Creta illo tempore litterarum Byzantinarum librorumque velut hereditatem inibat ut vice sua Italiae legaret.[2]) sed haec hactenus.

U **U** = cod. Urbinas gr. 107, chartaceus, item saeculo XV ab Apostolio exaratus, cuius subscriptio in fol. 133^v legitur. continet Polyaeni *Strategemata*, fragmenta quaedam paradoxographica, Artemidori *Onirocritica* (fol. 145^r—274).

1) Vid. J. E. Powell, *Class. Quarterly* 32 (1938) 103. si plura de hac officina librariorum doceri velis, adeas M. Wittek, *Scriptorium* 7 (1953) 290—97.

2) Powell, *loc. cit.*; C. Gallavotti, *Stud. Ital. di filol. class.* 11 (1934) 300.

vid. C. Stornajolo, *Codices Urbinates Graeci Bibliothecae Vaticanae* (Romae 1895) 163–66; Blum, *Studies* 13, 18–22. Romae inspexi, ex parte contuli.

Sicut **L**, desinit **U** ad 321, 2, omisit 168, 7–176, 23. 178, 11–179, 18. 308, 9–314, 4 habet versus ad 180, 16 incipientes deque 245, 22 – 246, 16 desumptos. porro confer ἑρπετὰ **LMU**; κινώπετα **L**[1] supra lineam **MU** in margine (18, 1). huc accedit quod easdem fere lacunas eodem modo designat quo **L** et huius apographon **M**, immo plures quam **M**, quoniam non nisi tardius desinit. in summa **MU** paene gemelli sunt, erroribus orthographicis purgati, coniectura paulum emendati, cum **V** leviter contaminati. quod in rebus minutissimis alter ad alterum non semper quadrat, neque moror neque laboro, nam facile crediderim Apostolium modo cautius modo audacius Laurentianum suum legisse atque interpretatum esse.

B = cod. Borbonicus II D 50, saec. XV, chartaceus. continet Procli commentarios in Hesiodi *Opera et Dies* et Artemidori librum primum (fol. 49^r–120^r). vid. G. D'Ancora, 'Codices graeci Mss. qui adservantur Neapoli in Bibliotheca S. Joannis ad Carbonariam,' Fabricius-Harles, *Bibliotheca Graeca,* 5 (Hamburgi 1795), 796–800; H. Schultz, *Abh. der Königl. Gesellsch. der Wiss. zu Göttingen,* Phil.-hist. Kl., N. F. 12, Abh. 4 (1910) 17; Blum, *Studies* 14–16. Neapoli in Bibliotheca Gentili (olim Borbonica) inspexi, ex parte contuli. **B**

VB 19, 12. 22, 9 – 18. 29, 16 – 17. 36, 19 omittunt, in paginis quas contuli contra **L** semper conspirant (nisi ubi **B** vitia nova suaque admittit), unde mihi quidem satis persuasum habeo Borbonicum de **V** derivatum esse.

C = cod. Cantabrigiensis qui sub numero 77 in Bibliotheca Caii Collegii asservatur, saec. XV–XVI, chartaceus. continet Alexandri Tralliani librum *De medicina,* Rhazis *De pestilentia,* Artemidorum (fol. 189–225). desinit ἡ δὲ γυναικωνῖτις ⟨τὰς⟩ θεραπαίνας (115, 12). vid. J. J. Smith, *A catalogue of the manuscripts in the Library of Gonville and Caius College, Cambridge* (Cam- **C**

bridge 1849) 35; Montague Rhodes James, *A descriptive catalogue of the manuscripts in the Library of Gonville and Caius College,* 1 (Cambridge 1907) 75—76; Blum, *Studies* 14—16. Cantabrigiae inspexi, ex parte contuli.

VC verba sententiasve ad 19,12. 22,9—18. 29,16—17. 36, 19. 55, 15 — 16. 86, 3 — 4. 111, 13 — 14 omittunt, 45, 6 — 13 post 43, 11 perperam transferunt, lectionem variam γράμματα pro ὁράματα in margine afferunt (20,8), in paginis quas contuli contra **L** ita congruunt ut **C** me iudice inter Marciani progenitos locum suum facile vindicet — qui sunt nepotes, opinor, potius quam gnati (vid. infra).

H **H** = cod. Harleianus 5597, saec. XV—XVI, chartaceus. continet epistulas duas Graece conditas atque Cardinali Ranusio Farnesio ab Ranusio Sanctorio Altamurio dedicatas, Ps.-Ptolemaei libellum qui *Καρπός* denominatur, eadem manu et saec. XVI exaratum, Artemidori librum primum, alia manu et foliorum mensura aliquantulo minore scriptum, saec. XV attributum (fol. 9^r—41^v), Alexandri Aphrodisiensis aliquot sententias, quas manus tertia excerpsit (fol. 43). vid. R. Nares, *A catalogue of the Harleian manuscripts in the British Museum,* 3 (London 1808) 279; S. Weinstock, *Catalogus codicum astrologorum Graecorum,* Tomus 9, Pars 2: *Codices Britannici* (Bruxellis 1953) 16—17. Londinii inspexi, ex parte contuli.

Tanta concordia errorum **VH** coniungit, nisi ubi **H** delicta nova in se admittit, ut invitum me cognationem agnoscere coegerint.

O **O** = cod. Ottobonianus 89, saec. XVI, chartaceus. eosdem libellos coniungit quos **C**, scilicet Alexandri Tralliani, Rhazis, Artemidori (fol. 230^r—277^r). vid. E. Feron, F. Battaglini, *Codices manuscripti Ottoboniani Bibliothecae Vaticanae* (Romae 1893) 55; Blum, *Studies* 14—16. in Bibliotheca Escorialensi servatur eorum codicum catalogus, saec. XVI confectus, quorum **O** unus fuit; vid. E. Miller, *Catalogue des manuscripts grecs de la Bibliothèque de l'Escurial* (Paris 1848), 305, 331, qui etiam possessores singillatim enumerat. Romae inspexi, ex parte contuli.

Ut **C**, ita **O** desinit ἡ δὲ γυναικωνῖτις ⟨τὰς⟩ θεραπαίνας (115, 12). **VO** vocabula sententiasve ad 19, 12. 22, 9—18. 29, 16—17. 36, 19. 55, 15—16. 86, 3—4. 111, 13—14 praetereunt, 45, 6—13 post 43, 11 perperam inserunt, denique tam longe comites a recta via aberrant, dum **O** paulo latius vagatur, ut sanguinem cognatum velut viva voce proclament.

BCHO

Codices **BCHO** nepotes dixi potius Marciani esse quam gnatos. agedum, hos locos perpende:

5, 4: *τετρῶσθαί τις ἔδοξεν* **L**,
τις ἔδοξε τετρῶσθαι **V**,
(*ἔδοξέ τις τετρῶσθαι* Her.)
τις ἔδοξε τρῶσθαι **BCHO**;
5, 7: *παρὰ φίλου λαβεῖν* **L** Her.,
λαβεῖν παρὰ φίλου **V**,
λαβεῖν παρὰ φύλου **BCHO**;
7, 1—2: *ὁρίζονται— ἰδίους* **LV**, om. **BCHO**.

manifestum esse videtur **BCHO** nequaquam tam concordi animo erraturos fuisse nisi pater eorum aut errores Marciani iam quasi uno gradu ulterius prolatasset aut ipse primus errasset. quorum tamen testimonium prorsus abiciendum est, quid prosit cognationem curatius inquirere?

Excerpta varia

Fragmentis ab Angelo Politiano excerptis (vid. supra) accedunt alia quae, cum Blumius, *Eranos* 39 (1941) 61—63, omnia minimi pretii iudicaverit, non in iudicium vocavi:

Cod. Palatinus Graecus 132, saec. XV, chartaceus (fol. 251v—258). Incipit τὰς ἀντιλογίας . . . τῶν ἀνθρώπων (1, 5). vid. H. Stevenson, Senior, *Codices manuscripti Palatini Graeci Bibliothecae Vaticanae* (Romae 1885) 63—64.

Cod. Parisinus Suppl. gr. 205, saec. XV, chart. (fol. 92r). vid. H. Omont, *Inventaire sommaire des Manuscrits du Supplément Grec de la Bibliothèque Nationale* (Paris 1883) 25.

Cod. Paris. Suppl. gr. 292, saec. XVII, chart. (fol. 429—434). sunt fragmenta quae Ismaël Bullialdus

(Bouillaud), vir litterarum humanarum astronomiaeque peritus, de aliqua editione impressa exscripsit et illustravit. vid. Omont, op. cit. 36; P. Boudreaux, *Cat. Cod. Astrol. Graec.*, Tom. 8, Pars 4: *Codicum Parisinorum Pars Quarta* (Bruxellis 1922) 77.

Suda Multos etiam locos saeculo decimo excerpserat Suda vel Suidae lexicon; quos Hercherus praetermisit, ii omnes in editione Adae Adleri palmaria rite notantur. bis cum correctore **L**[1] congruit (2,15. 4,16), non numquam ab **LV** discrepat aut alteri adversus alterum astipulatur. utinam liber quem usurpavit ne pessum isset, nam in eo haud dubie resurrexisset nescio quae traditio tertia.

II

'At tu, cum omnes codices notos praeter **LV** ab his derivatos agnoveris neque ullum adhuc ignotum eruere potueris, eosdem testes quos Hercherum te aïs adhibiturum: quid tandem speras fore ut contextum melius atque ille restituere possis?'

Sane nemo est quin fateatur istum, utpote qui acumine, doctrina, industria abundaret, tam multa purgavisse quae sine dubio depravata essent, textum tot nodis difficillimis tam feliciter expedivisse, ut typothetis plurimae paginae prope immutatae mandari cum possint tum debeant. restant tamen multa quae nemo in meliora vertere nequeat qui sit admodum diligens. primo igitur apparatum criticum correxi ubicumque lectionem aut perperam transcribit aut falso attribuit, id quod subinde accidit, cum ille non nisi in alienis collationibus eisque cursim confectis nisus sit. deinde sunt loci frequentiores quos post Hercherum alii viri docti libris ephemeridibusque aut alius alio modo emendaverunt aut exemplis e litteris Graecis et Romanis depromptis commentati sunt: haec omnia, quoad potui, colligere conatus, emendationes, ubi visum est, in textum admisi, ubi secus, in apparatu meo notavi; exemplis in apparatum testimoniorum congestis plura adicere tentavi.

Porro sunt qui Hercherum propterea reprehenderint quod Laurentiano Marcianum ut minorem natu post-

haberet, plurimos locos lima egere arbitratus praeter necessitatem poliret, alios, quamvis utroque teste vindicatos, quia sermonem Artemidori vix sapere censeret, quasi uncis quadratis inclusos in apparatum relegaret, tum denique nostrum plus aequo atticissare cogeret.[1])

Nedum eis assentiar qui **V** in universum multo pluris quam **L** aestiment,[2]) ego quidem, utpote qui ambo contulerim, existimo modo hunc modo illum propius ad Artemidori autographon accedere. ubi congruunt, ibi communem progenitorem, id est, archetypon, velut in vitam revocant, qui tum demum abiudicandus est si a pristino auctore iam degeneravisse videbitur; ubi discrepant, neque leges, puta, syntacticae litem solvunt, nil prius desperandum est quam alios locos quasi ad tribunal accitos rogemus utrum huc an illuc inclinent, quod ubi fieri non poterit, vereor ne ex libidine nostra dicenda sit sententia vel lectio eligenda: at quisquis nobis dissentiet, ei aliter iudicare sed haud minus ex libidine licebit. quod attinet ad tota incisa membrave, ut emblemata, delenda, ea citius de textu eiciemus quae in codice altero reperiuntur dum alteri desunt atque seriem sententiarum interpellunt aut elocutionem redolent alienam.

Ut illuc praevertar, est genus errorum quod me iudice monstrat archetypon Laurentiani et Marciani, unde memoria textus translaticia ita primo scissuram passa sit ut in duos decurreret ramos, prius natum esse quam scrip-

---

1) K. Latte, *Gnomon* 5 (1929) 156; Blum, *Studies* 15. L. Radermacher arbitratur elocutionem Artemidori minus Atticam esse quam eam communem quae *koinê* vocatur, modo satis vulgarem, modo superficie coloribus Atticis illitam; vid. *Sitzb. der Akad. der Wiss. in Wien*, Philos.-hist. Kl. 224 (1947), Abh. 5, 49.

2) Ne Marciano caeca simplicitate fidamus neu 'recensionem Marcianam' potius constituere tentemus quam archetypon quoquo modo consarcinare, monent lectiones in quibus **L** errores archetypi stolidus sed honestus transmittit, dum **V** falso emendat: *ηφήμον· ἦ* **L**, *ἡ φήμη* **V** et ed. Reiffiana, *ἡ Φημονόη* Her. recte (243, 1); *ἐπὶ κιναιδιαία* **L**, *ἐπεὶ κιναιδιαία ἐστι* **V**, *ἐπὶ κιναιδίᾳ* Her. recte (122, 16). Cf. 64, 15. 84, 12. 85, 16. 90, 13. 107, 22. 126, 9. 148, 24. 222, 21. 239, 2. 296, 18. 302, 25. 303, 15.

tura maiuscula senesceret.[1]) quapropter ante saeculum exstitit nonum, at haud multo prius, opinor, nam ab autographo Artemidori perquam degener fuit et in mores corruptos iam pridem depravatum: id ni factum esset, haudquaquam necesse fuisset ut prisci editores tot menda in utroque codice similia sanarent. sed aliae huiusce exemplaris lectiones erant trecentae, quibus illi, cum medicorum curas haud minus clara voce flagitare putarent, fomenta admovere non dubitaverunt, id maxime appetentes, ut vocabula sic reviviscentia Attice loquerentur. quos ne aemulari coner diffidentia non modo ingenii mei verum omnis divinationis temerariae dissuadet, etsi periculum obeundum est ne textus a me cautius constitutus potius ad exemplar morbosum interdum descendat quam ad autographon sincerum sanumque extollatur.

Disceptari possit, id quod Blumius (*Studies* 23) negavit, utrum haec onirocritica tot tulerint plausus ut textus corrumperetur sive ob incuriam librariorum etiam atque etiam in publicum emittentium seu quia homines Byzantini stilum vulgariorem reddidissent quo lectores aevi sui magis alliceret. embolima certe, si pauciora fortasse quam Hercherus existimavit, attamen non pauca sese intruserunt. quae res quomodo se habeat, ille mos Artemidorianus disquisitionibus longis incumbendi mature versiculis concesserat ieiunis quales Astrampsychus quique hunc vestigiis persequebantur Ps.-Danielis et id genus omne concluserunt. utrum Artemidorus in horum memoria vivus fuerit forsitan dubitemus, at sane Nicephoro Gregorae ignotus fuisse videtur, qui Aristidem Smyrnaeum atque libros etiam Ciceronis de divinatione novisset, ne Manueli Palaeologo imperatori dicam, qui ipse somniorum interpretationi studeret.

Quando ad sermonem Atticum spectamus, cavere debemus ne colores sinceri evanescant neu ficti fulgeant,

---

1) *ἐμεῖν* V *recte*, *σμιν* L (9, 1); *σχοίη* V *recte*, *ἔχοι ἤ* L (25, 1); *ϑῆλυ εἴη* V *recte*, *ονλυσιν* L (299, 2); *ὀψέ* V *recte*, *ὅτε* L (315, 4); *ἔτι* L *recte*, *ὅτι* V(111,2); *σωτηρίαν* L *recte*, *εὐετηρίαν* V (258, 8).

quamvis difficile sit veris fucatos dinoscere. sane nulla forma vocabuli, neque hilo refert, utrum Attice an secus loquatur, nobis abicienda est quae in utroque codice constanter apparet et semper sui similis et immutata. forsitan tibi aegre suadeatur talem lectionem usque ad Artemidorum ipsum paene necessario reverti, quia archetypon ab eo iam degener fuerit. at parum veri simile videtur quodvis vocabulum unum per totum librum ab initio ad finem depravari potuisse, nam mores corrupti saeculis volventibus irrepentes ita gradatim sese latius diffundunt ut vix totum librum unquam inficientes aliquot locos sanos usque relinquant. cuius generis unum exemplum hic sufficiat: in **LV** *καίω* et *κλαίω* semper legimus, quae Hercherus in *κάω, κλάω* pertinacissime vertit; complura similia enucleavit Blumius, cuius praeceptis observatis multum innatae vulgaritatis in pristinum restituere potui.

Sed haud raro accidit quod Laurentianus modo vocabulum Atticum mavult modo eiusdem formam vulgarem, dum Marcianus huic suo collegae modo concinit modo reclamitat, et Hercherus nunc atticissanti suffragatur nunc nutans vocem minus elegantem exscribit:
(*τὰς*) *ὀφρῦς* **LV** Her. 2, 16; *ὀφρύας* **V**, *ὀφρῦς* **L** Her. 32, 5; *ὀφρύας* **LV** Her. 32, 8.

Credamusne Artemidorum semper *ὀφρῦς* scripsisse, quod semel in archetypo (32, 8) et **V** (32, 5) corrumperetur, an non nisi *ὀφρύας*, quod nescio qui scioli semel in archetypo (2, 16) et **L** (32, 5) corrigerent? ut codicum fidem quam minime spernamus, eo principio, opinor, non numquam standum est quod ex indagationibus Blumii elucet, nostrum, sicut Iosephum, Arrianum, quosdam etiam Atticistas, satis inconstanter egisse atque arbitrio suo vel ea imitatus quae in fontibus invenisset modo hoc modo illud maluisse. itaque *ὀφρύας* (32, 5) legendum esse videtur, ut ad locum vicinum *ὀφρύας* (32, 8) quadret, in ceteris locis nihil mutandum.

Plura praefari supersedeo. noli me nimis increpare si in hisce rebus saepe haesi, si dubitavi, si meliora pervestigare conatus deteriora sum secutus.

CONSPECTVS LIBRORVM

I. EDITIONES

Artemidori De somniorum interpretatione Libri Quinque, De Insomniis, Quod Synesii Cuiusdam nomine circumfertur. Venetiis in Aedibus Aldi, et Andreae Soceri Mense Augusto M. D. XVIII. (Vid.: A. A. Renouard, Annali delle edizioni Aldine, Bologna 1953, 82)

Artemidori Daldiani et Achmetis Sereimi F. Oneirocritica, Astrampsychi et Nicephori versus etiam Oneirocritici, Nicolai Rigaltii ad Artemidorum Notae. Lutetiae 1603.

Ioannes G. Reiff Artemidori Oneirocritica notis integris Nicolai Rigaltii et Ioannis Iacobi Reiskii suisque illustravit. Lipsiae 1805.

Artemidori Daldiani Onirocriticon Libri V ex Recensione Rudolphi Hercheri. Lipsiae 1864.

II. VERSIONES

Hunayn ibn-Ishaq (Johannitius) saeculo nono Artemidorum Arabice vertit, teste libro qui Al-Fihrist appellatur (p. 255); vid.: M. Steinschneider, Zeitschr. der Deutsch. Morgenländischen Gesellsch. 17, 1863, 241, et Centralbl. für Bibliothekswesen, Beih. 12, Leipzig 1893, 105.

Artemidori Daldiani Philosophi Excellentissimi, De somniorum interpretatione, Libri Quinque, a Iano Cornario medico physico Francofordensi, latina lingua conscripti. Basileae 1539 (Lugduni 1546, 1564, 1601, 1622).

Artemidoro Daldiano Philosopho Eccellentissimo dell' Interpretatione de' sogni nuovamente di Greco in volgare tradotto per Pietro Lauro Modonese. Vinegia 1542, 1547, 1558.

L'Epitomé des trois premiers livres d'Artemidorus Daldianus, traitant des Songes. Traduitz en Françoys par maistre Charles Fontaine. Lyon 1546, Paris 1547, etc.

A Pleasaunt Treatise of the interpretation of sundrie dreames gathered parte out of the woorcke of the Learned Philosopher Ponzettus and part out of Artemidorus. By Th. Hill. London 1563, 1644.

Traumbuch des Griechischen Philosophi Artemidori, darinnen vrsprung, vnderscheid vnd bedeutung allerhand Traeumen. Strassburg 1597, etc.

R. W. [Robert Wood]. The Interpretation of Dreames, Digested into Five Books by that Ancient and Excellent Philosopher, Artemidorus. London 1644 (editio quarta).

F. S. Krauss, Artemidoros aus Daldis, Symbolik der Träume, übersetzt u. mit Anmerkungen begleitet. Wien, Pest, Leipzig 1881.

III. CONIECTVRAE EMENDATIONES COMMENTARII

Antonucci, G., Athenaeum, N. S. 2, 1924, 277—80; C. Pascal› ibid. 280—81.

Blum, C., Studies in the Dream-Book of Artemidorus. Diss. Uppsala 1936. Idem, Manuscript Studies in Artemidorus, Eranos 39, 1941, 56—63.

Bonner, C., Class. Philol. 1, 1906, 235—38, ibid. 3, 1908, 330—32.

Bursian, C., Jahrb. für class. Philol. 87, 1863, 702—3.

Cobet, C. G., Variae Lectiones, Lugduni Batavorum 1873, 119.

Contos, C. S., Athenaion 7, 1878, 451.

Deichgräber, K., Philologus 101, 1957, 135—47.

Deissmann, A., Light from the Ancient East, London 1927, 97.

Diels, H., Hermes 23, 1888, 287—88.

Dietrich, R., Beiträge zu Artemidorus Daldianus, Progr. Rudolstadt 1910. Idem, Collectanea zu Artem. Dald.: Teile 1—7, Progr. Rudolstadt 1911.

Doelger, F. J., Antike u. Christentum 3, Münster i. W. 1932, 128—31.

Drexl, F., Byz. Zeitschr. 36, 1936, 299.

Dürr, K., Philologus, Suppl. 8, 1899—1901, 4.

Enthoven, L. K., Mnemos. 22, 1894, 386.

Fischer = I. Fischer, Ad artis veterum onirocriticae historiam symbola. Diss. Jena 1899.

Friedländer, L., Sittengesch. 4, 1921, 264—65.

Geer, R. M., Class. Journ. 22, 1927, 663—70.

Gomperz, Th., Zeitschr. für die oesterreich. Gymnasien 32, 1881, 501—13. Sitzb. der Kaiserl. Ak. der Wiss. in Wien, Philos.-hist. Cl. 122, 1890, Abh. 4, 3.

Hercher, R., Rhein. Mus. 17, 1862, 81–98. 407–23.

Headlam, W., Journ. of Philol. 31, 1910, 11.

Jungwirth, H., Wiener Studien 35, 1913, 384—86.

Keller, O., Jahrb. für class. Philol. 131, 1885, 176.

Koukoules, Ph. I., Praktika tês Akadêmias Athênôn 29, 1954, 503.

Kurth, W., Psyche 4, 1950, 488—512.

Latte, K., Gnomon 5, 1929, 155—61.

Laukamm, S., Angelos 3, 1928, 32—71.

Le Blant, E., Mémoires de l'Acad. des Inscr. et Belles-Lettres 36, 2, 1898, 17—29.

Lewy, H., Rhein. Mus. 48, 1893, 398—419.

Luria, S., Philol. Wochenschr. 46, 1926, 619—20.

Meineke, A., Philologus 14, 1859, 11—13.
Nauck, A., Bull. de l'Acad. Impériale des Sciences de St.-Petersbourg, Sér. 3, 3, 1861, 322—23.
Nock, A. D., Amer. Journ. of Arch. 50, 1946, 159—61. Journ. of Egyptian Arch. 40, 1954, 80.
Oder, E., Rhein. Mus. 45, 1890, 637.
Pack, R., Trans. of the Amer. Philol. Assn. 72, 1941, 321—34. Ibid. 86, 1955, 280—90. Ibid. 88, 1957, 189—96. Ibid. 90, 1959, 180—84. Ibid. 91, 1960. 146–51.
Reichardt, G., De Artemidoro Daldiano librorum onirocriticorum auctore. Diss. Jena, Lipsiae 1893.
Riess, E., Artemidoros, RE 2, 1334—35. *Riess* = Volksthümliches bei Artemidoros, Rhein. Mus. 49, 1894, 177—93. Amer. Journ. of Philol. 24, 1903, 432—33.
Rose, H. J., Man: A Monthly Record of Anthropological Science 26, 1926, 211—12.
Sarton, G., Introd. to the Hist. of Science 1, 295. Baltimore 1927.
Schmidt, M., Philologus 20, 1863, 353.
Wolff, G., Porphyrii De philosophia ex oraculis haurienda librorum reliquiae. Berolini 1856.

IV. AD TEXTVM ILLUSTRANDVM SVBSIDIA VARIA

Abt, A., Die Apologie des Apuleius von Madaura u. die antike Zauberei. Gießen 1908.
Blum, C., Eranos 41, 1943, 28—32.
Dietrich, R., Philol. Wochenschr. 47, 1927, 29.
Dodds = E. R. Dodds, The Greeks and the Irrational. Berkeley and Los Angeles 1951.
Doelger, F. J., *ΙΧΘΥΣ* 2, Münster i. W. 1922.
Dornseiff = F. Dornseiff, Das Alphabet in Mystik u. Magie. Leipzig 1925.[2]
Eitrem, S., Opferritus u. Voropfer der Griechen u. Römer. Kristiania 1915.
Fredrich = C. Fredrich, Hippokratische Untersuchungen. Berlin 1899.
Keller, O., Die antike Tierwelt. Leipzig 1909, 1913.
Koechling, J., De coronarum apud antiquos vi atque usu. Gießen 1914. (Religionsgeschichtl. Versuche u. Vorarbeiten 14, 2)
Lambros = S. P. Lambros, Aristophanis Historiae Animalium Epitome. Berolini 1885. (Supplementum Aristotelicum 1, 1)
Murr, J., Die Pflanzenwelt in der griech. Mythologie. Innsbruck 1890.
Oder = E. Oder apud F. Susemihl, Gesch. der griech. Litt. in der Alexandrinerzeit 1, Leipzig 1891, 868—76.
Oder, E., Rhein. Mus. 45, 1890, 637—39.
Robert, L., Les gladiateurs dans l'Orient grec. Paris 1940. (Bibliothèque de l'Ecole des Hautes Etudes, Fasc. 278).

Thompson, D'Arcy W., A Glossary of Greek Birds. London 1936[2]. A Glossary of Greek Fishes. London 1947. (St. Andrews Univ.Publ., Nos. 39, 45)

Tresp, A., Die Fragmente der griech. Kultschriftsteller. Gießen 1914. (Religionsgeschichtl. Versuche u. Vorarbeiten 15, 1)

Waszink, J. H., Quinti Septimi Florentis Tertulliani De Anima, Edited with Introduction and Commentary. Amsterdam 1947.

Weicker, G., Der Seelenvogel in der alten Litt. u. Kunst. Leipzig 1902.

V. ALII LIBELLI ONIROCRITICI ANTIQVI

A. Onirocritica Aegyptia Babylonica Indica:

Onirocriticon Aegyptium: A. H. Gardiner, Hieratic Papyri in the British Museum, Third Series: Chester Beatty Gift 1, London 1935, 9—23.

Tabella Onirocritica Babylonica: S. Langdon, A Babylonian Tablet on the Interpretation of Dreams, Museum Journ. of the Univ. of Pennsylvania 8, 1917, 116—22.

Onirocriticon Indicum: J. von Negelein. Der Traumschlüssel des Jagaddeva: Ein Beitrag zur indischen Mantik. Gießen 1912 (Religionsgeschichtl. Versuche u. Vorarbeiten 11, 4).

B. Onirocritica Graeca et Latina:

Achmes: F. Drexl, Achmetis Oneirocriticon. Lipsiae 1925.

Aristides Smyrnaeus, *Ἱεροὶ Λόγοι* ed. B. Keil, Orationes 47—52 (2, 376—467). Berolini 1898.

Aristoteles, De insomniis et De divinatione per somnum: H. J. Drossaart Lulofs, Aristotelis De Insomniis et De Divinatione per Somnum. Leiden 1947.
R. Mugnier, Aristote: Petits traités d'histoire naturelle. Paris 1953.
Sir David Ross, Aristotle: Parva Naturalia. Oxford 1955.
Themistius: L. Spengel, Themistii Paraphrases Aristotelis librorum quae supersunt 1. Lipsiae 1866 (Paraphr. in De somniis libellum, pp. 274—90, Spengel; Paraphr. in De divin. per somn. libellum, pp. 291—97)

Astrampsychus: in Rigaltii editione Artemidori (vid. supra)

Blasius Atheniensis: A. Delatte, Anecdota Atheniensia, 1, 184 u. ad 204. Liège et Paris 1927. Idem, La méthode oniromantique de Blaise l'Athénien, Mél. Navarre 115—22. Toulouse 1935.

Chrysippus, De insomniis: I. von Arnim, Stoicorum Veterum Fragmenta 2, 343—46. Lipsiae 1903.

Cicero: A. S. Pease, M. Tulli Ciceronis De Divinatione Liber Primus, Liber Secundus. Univ. of Ilinois Studies in Lang. and Lit., VI, Parts 2—3, 159—500; VIII, Parts 2—3, 153—476. Champaign-Urbana 1920, 1923.

Ps.-Danielis: E. de Stoop, Onirocriticon du prophète Daniel dédié au roi Nabuchodonosor, Rev. de philol. 33, 1909, 93—111.

M. Foerster, Archiv für das Studium der neueren Sprachen u. Literaturen 125, 1910, 39—70, ibid. 127, 1911, 31—48, 48—84.

Galenus, De dignotione ex insomniis, ed C. G. Kühn, 6, 832—35. Lipsiae 1823.

Germanus: F. Drexl, Das Traumbuch des Patriarchen Germanos, Laographia 7, 1923, 428—48.

Ps.-Hippocrates, Insomnia (= Regimen, Lib. IV), 6, 640—63 Littré. Iterum edidit H. Diels, Hermes 45, 1910, 146—50.

Nicephorus: F. Drexl, Das Traumbuch des Patriarchen Nikephoros, Festgabe für Albert Ehrhard 94—118. Bonn u. Leipzig 1922.

Manuelis II Palaeologus, Epistula ad Andream Asanem de insomniis (Migne, Patrol. Graeca 156, 87—92). Liber onirocriticus eidem attributus: vid. A. Delatte, Anecdota Atheniensia 1, 511—24.

Synesius, De insomniis (Migne, Patrol. Graeca 66, 1281—1320): iterum edidit N. Terzaghi, Synesii Cyrenensis Opuscula 143—89. Romae 1944.

Nicephorus Gregoras, Scholia in Synesii De insomniis (Migne, Patrol. Graeca 149, 521—642).

Anonymi onirocriticon lunare Latinum: R. Wünsch, Hessische Blätter für Volkskunde 2, 1903, 89—91.

Anonymi onirocriticon lunare Graecum: S. G. Mercati, Byz. Zeitschr. 32, 1932, 263—66.

Anonymi liber onirocriticus: F. Drexl, Laographia 8, 1925, 347—75.

Coniectoris inscriptio: O. Rubensohn, Das Aushängeschild eines Traumdeuters, Festschr. Johannes Vahlen . . . gewidmet 3—15. Berlin 1900.

VI. IN RES ONIROCRITICAS COMMENTARII SELECTI

Bouché-Leclercq, A., Hist. de la divination dans l'antiquité 1, 291—329. Paris 1879.

Büchsenschütz, B., Traum u. Traumdeutung im Alterthume. Berlin 1868.

Deubner, L., De incubatione capita quattuor. Lipsiae 1900.

Ehrlich, E. L., Der Traum im Talmud, Zeitschr. für die neutestamentl. Wiss. 47, 1956, 133—45.

Hey, O., Der Traumglaube der Antike. Progr. des Kgl. Realgymnasiums München 1907—8.

Hopfner, Th., Griechisch-aegyptischer Offenbarungszauber 2, 162—211. Leipzig 1924. (C. Wesselys Studien zur Palaeographie u. Papyruskunde 23). Idem, Traumdeutung, RE, Zweite Reihe 6, 2, 2233—45.

Kenner, H., Oneiros, RE 18, 448—59.

Luria, S., Bull. de l'Acad. des Sciences de l'U. R. SS., 1927, 441—66, 1041—72. Idem, Comptes rendus de l'Acad. des Sc. de l'U. R. SS., 1928, 175—79.
Margoliouth, D. S., Hastings' Encyclopaedia of Religion and Ethics 4, 1911, 818.
Preisendanz, K., Oneiropompeia, RE 18, 440—48.
Roscher, W. H., Ephialtes: Eine pathologisch-mythologische Abhandlung über die Alpträume u. Alpdaemonen des klass. Altertums, Abh. der Königl. Sächsischen Gesellsch. der Wiss. zu Leipzig 20, 2. Leipzig 1900.
Thorndike, L., Ancient and Medieval Dream-Books, A History of Magic and Experimental Science 2, 290—302. New York 1923.
Ussani, V., Jr., Insomnia: Saggio di critica semantica. Roma 1955.
Weinreich, O., Antike Heilungswunder: Untersuchungen zum Wunderglauben der Griechen u. Römer. Gießen 1909. (Religionsgeschichtl. Versuche u. Vorarbeiten 8, 1).
Wikenhauser, A., Die Traumgesichte des Neuen Testaments in religionsgeschichtlicher Sicht, Pisciculi: Studien zur Religion u. Kultur des Altertums 320—33. Münster i. W. 1939. (Antike u. Christentum, Ergänzungsbd. 1).

TESTIMONIA VITAE

Suda: *Ἀρτεμίδωρος, Δαλδιανός (πόλις δέ ἐστι Λυδίας ἡ Δάλδις), φιλόσοφος. ἔγραψεν Ὀνειροκριτικὰ ἐν βιβλίοις δ', Οἰωνοσκοπικὰ καὶ Χειροσκοπικά.*[1])

Galenus, Commentarius in Hippocratis De victu acutorum 1,15 (G. Helmreich, Corpus Medicorum Graecorum V 9,1 [Lipsiae 1914], p. 129,31–33): *ἐδείκνυε δὲ* (sc. quidam auspex Graecus, dum coram Galeno cum auspice Arabo de arte sua colloquitur) *καὶ ⟨τὰς⟩ Πόλλητος καὶ Ἀθηναίου*[2]) *καὶ Χαιρήμονος καὶ Ἀρτεμιδώρου τοῦ Φωκᾶ ἄλλων τέ τινων οἰωνιστῶν ἐνδόξων βίβλους αὐτῷ συμμαρτυρούσας.*

Ps.-Lucianus, Philopatris 21–22, Aristandri Telmessici et Artemidori Ephesii somniorum interpretum mentionem facit.

Artemidorus de se ipse loquitur, de opere suo et patria et peregrinationibus, 2, 11 – 27. 99, 13 – 17. 100, 1 – 20. 202, 7 – 203, 15. 235, 13 – 22. 236, 1 – 238, 10. 300, 18 u. ad 26. 301, 1 – 302, 11.

DE GENERIBVS SOMNIORVM QVAE DISCREVIT ARTEMIDORVS

Quoniam eadem fere somniorum genera statuerunt Artemidorus 3, 9 sqq. et Macrobius, Somn. Scip. 1,3,2 u. ad 13, neque veri simile est hunc ab illo pendere, utrumque de fonte communi hanc rationem derivasse colligere iuvat. verum quinam fuerit, ea lis adhuc sub iudice restat,

---

1) Utrum de rebus chiroscopicis scripserit, dubitare licet. cf. 195, 14 et adn. ad loc.

2) Fortasse legendum *Π. τοῦ Ἀθηναίου* aut *Π. τοῦ Αἰγαίου.* vid. K. Deichgräber, Philologus 101 (1957) 135–47, qui hunc tractatum fuse commentatur.

nam alius alium vir doctus vindicavit. P. M. Schedler, Die Philos. des Macrobius u. ihr Einfluß auf die Wiss. des christl. Mittelalters, Münster i. W. 1916, 85 (Beiträge zur Gesch. der Philos. . . . des Mittelalters 13,1), commentariis Porphyrii deperditis in Timaeum Platonis suffragatus est. Blumius, Studies 53—56,60,71, existimavit et nostrum et Macrobium et Chalcidium, qui Latine Timaeum commentatus est, a Posidonio omnes esse mutuatos, quem Artemidorus quidem apud Hermippum Berytensem (cf. Tertull., De anima 46, Heibges, RE 8,853—4) legeret. K. Mras, Sitzb. der Preuss. Ak. der Wiss., Philos.-hist. Kl. 1933, 237—8, 281, 285, Chalcidii divisionem ab Artemidoriana Macrobianaque discrepare ratus hanc Porphyrii quaestionibus Homericis in Odysseae Librum XIX iam attribuerat. J. H. Waszink, Mnemos., Ser. 3, 9, 1940, 65—85, Chalcidii quidem genera Porphyrio necnon Numenio deberi existimavit, in ceteris Blumio est astipulatus. denique P. Courcelle, Les lettres grecques en Occident, de Macrobe à Cassiodore, Paris 1943, 24 (Bibl. des Ecoles Fr. d'Athènes et de Rome, Fasc. 159) Porphyrii commentariis in Platonis Rem Publicam studuit. vid. praeterea L. Deubner, De incubatione 1—4, Dodds 107,124.

Eadem quae Macrobius genera praebent Nicephorus Gregoras, In Synesii de insomn. lib. comm., Migne, PG 149,608—9; Ioannis Saresberiensis, Polycrat. 2,15, Migne, PL 199,429 A; Ps.-Augustinus, De spiritu et anima 25, Migne, PL 40,798.

DE CASSIO MAXIMO ARTEMIDORI PATRONO

Cassium Maximum, cui noster operis sui Libros I—III dedicavit, et Maximum Tyrium earum disputatiuncularum scriptorem, quae adhuc exstant, eundem hominem fuisse primus affirmavit O. Hirschfeld, atque alii com-

plures viri docti assensi sunt. vid. H. Diels, Hermes 23, 1888, 287; K. Dürr, Philologus, Supplbd. 8,4; M. Wellmann, RE s. v. 'Cassius' (76), 3, 1742; H. Hobein, Maximi Tyrii Philosophumena, Lipsiae 1910, praefatio LVII; Blum, Studies 23. porro Maximum Tyrium in Luciani Vita Demonactis 14 sub persona 'Sidonii sophistae' latitantem detexit K. Funk, Philol., Supplbd. 10,626.

NOTAE

Ahr. = Ahrens
Ant. = Antonucci
Ben. = Benedictus
Bl. = Blum
Bon. = Bonner
Brod. = Brodaeus
Br. = Brunn
Bur. = Bursian
Cas. = Casaubon
Con. = Contos
Corn. = Cornarius
Deiss. = Deissmann
Diet. = Dietrich
Dorv. = Dorvillius
Dr. = Drexl
Eld. = Eldick
Ent. = Enthoven
Fisch. = Fischer
Fried. = Friedlaender
Gom. = Gomperz
Hau. = Haupt
Headl. = Headlam
Her. = Hercher
Her., Add. = Hercher in Addendis editioni subiunctis
Hopf. = Hopfner
Jac. = Jacobs
Kel. = Keller
Kouk. = Koukoules
Kr. = Krauss
Kust. = Kuster
Lat. = Latte
Le. = Lewy
Lob. = Lobeck
Mei. = Meier
Mein. = Meinecke
Nau. = Nauck
Od. = Oder
Pors. = Porson
Reich. = Reichardt
Rei. = Reiff
Reis. = Reiske
Rig. = Rigault
Rob. = Robert
Rosch. = Roscher
Ruhn. = Ruhnken
Salm. = Salmasius
Schae. = Schaefer
Sch. = Schmidt
Schn. = Schneider
Taf. = Tafel
Thom. = Thompson
Toup. = Toupius
Val. = Valesius
Weinr. = Weinreich
Wol. = Wolff

Illud lectorem admonere velim, quaecumque in codicibus LV simul emendantur aut supplentur aut secluduntur, ea Herchero uni deberi nisi alii viro docto nominatim attribuuntur: nam 'Her.' trecenties imprimere nolebam.

SIGLA

L = cod. Laurentianus plut. 87, 8, saec. XI
L[1] = corrector saec. XI
L[2] = corrector saec. XVI
L[3] = corrector saec. XV
L[c] = manus saec. ignoti quae correctiones minutissimas scripsit
V = cod. Marcianus 268, saec. XV

(**M U B C H O** sunt codices derivati et eliminandi, de quibus in praefatione disserui.)

⟨ ⟩ Omissa in **LV** (et in **V** solo, 159, 12 – 160, 21. 167, 3 – 23. 168, 7 – 176, 23. 178, 11 – 179, 18 ubi **L** omnino deficit) coniectura supplentur.
[ ] Scripta in **LV** semoventur.
[ ] coni. Scripta in **LV** semovenda esse coniecit.

coni.	= coniecit	lac. sign.	= lacunam signavit
corr.	= correxit	om.	= omisit
def.	= defendit	secl.	= seclusit
exc.	= excerpsit	suppl.	= supplevit
		trans.	= transposuit

Ut apparatum criticum quam maxime coarctarem, omnes levioris momenti lectiones expunxi, eas scilicet in quibus librarii errores orthographicos admiserunt aut in eam normam peccaverunt quae ad ny ephelkystikon attinet.

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣ ΚΑΣΣΙΩ ΜΑΞΙΜΩ ΧΑΙΡΕΙΝ

Πολλάκις προετράπην ἐπὶ τὴν πραγματείαν τὴν προκειμένην ὁρμῆσαι καὶ ἐπεσχέθην ʽοὔτʼ ὄκνῳ εἴκων οὔτʼ ἀφραδίῃσι νόοιοʼ, ὥς φησιν ὁ ποιητής, ἀλλὰ τὸ μεγαλεῖον τῶν ἐν αὐτῇ θεωρημάτων καὶ τὸ πλῆθος καταπεπληγὼς μάλιστα καὶ τὰς ἀντιλογίας δεδιὼς τῶν ἀνθρώπων τῶν ἤτοι διὰ τὸ πεπεῖσθαι οὐκ εἶναι μαντικὴν οὐδὲ θεῶν πρόνοιαν λεγόντων ὅσα λέγουσιν ἢ ἄλλως γυμνάσματα καὶ διατριβὰς ἑαυτοῖς ποριζομένων. νυνὶ δὲ ἡ παροῦσα χρεία ἀναγκαία οὖσα διὰ τὴν εὐχρηστίαν οὐ μόνον τὴν ἡμῶν αὐτῶν ἀλλὰ καὶ τῶν μετέπειτα ἐσομένων ἀνθρώπων προετρέψατό με μὴ διαμέλλειν μηδὲ ἀναβάλλεσθαι, ἀλλὰ περὶ ὧν ἂν ἔχω κατάληψιν, ἣν διὰ πείρας ἐπορισάμην, συγγράψαι. ἡγοῦμαι δʼ ἀμφότερά μοι ἐκ τοῦ τοιούτου περιέσεσθαι, πρός τε τοὺς ἀναιρεῖν ἐπιχειροῦντας μαντικήν τε αὐτὴν καὶ τὰ εἴδη αὐτῆς ἀνεπιφθόνως τε ἅμα καὶ μετὰ κατασκευῆς οὐ τῆς τυχούσης ἀντιτάξεσθαι φέρων εἰς ⟨τὸ⟩ μέσον τὴν πεῖραν καὶ τὴν τῶν ἀποτελεσμάτων μαρτυρίαν, ἣ πᾶσιν ἱκανὴ γένοιτʼ ἂν ἀντισχεῖν ἀνθρώποις, καὶ μέντοι καὶ πρὸς τοὺς χρωμένους μὲν μαντικῇ διὰ δὲ τὸ μὴ ἐντετυχηκέναι λόγοις περὶ τούτων ἀκριβέσι πεπλανημένους καὶ κινδυνεύοντας ἤδη καταφρονεῖν τε καὶ ἀφίστασθαι θεραπείαν τινὰ σωτηριώδη ἀντὶ τῆς

προοίμιον — ed. Her. p. 2

2 Hom. Il. 10, 122. || 6 doctrina Stoica: Weinreich, Antike Heilungswunder 134—36.

2 *οὔτʼ*] *οὐκ* **V** || 3 *οὔτʼ*] *οὐδʼ* **V** || 12 *τῆς πείρας* **L** || 13 *δʼ*] *γὰρ* **L** || 14 *τε* om. **L**, suppl. L^1 || 16 *ἅμα* Rig.: *ἀλλὰ* **LV** | *τυχούσης*] *τύχης* **L** || 17 *τὴν πεῖραν* om. **V** | *ἀποτελεσμάτων* Rig.: *ἐπιτελεσμάτων* **LV**, def. Reis. || 22 *ἀφίστασθαι*] *κτᾶσθαι* L^1 | *σωτηριώδη* om. **L**, suppl. L^1

πλάνης καταστήσειν. σχεδὸν γὰρ οἱ μικρὸν ἡμῶν πρεσβύτεροι δόξαν συγγραφικὴν ἀπενέγκασθαι βουλόμενοι καὶ διὰ τούτου ἡγούμενοι μόνου ἔνδοξοι ἔσεσθαι, εἰ συγγράμματα καταλίποιεν ὀνειροκριτικά, ἀντίγραφα ἀλλήλων πεποίηνται ἢ τὰ καλῶς εἰρημένα ὑπὸ τῶν παλαιῶν κακῶς 5 *ἐξηγησάμενοι ἢ καὶ ὀλίγοις τῶν παλαιῶν πολλὰ προσθέντες οὐκ ἀληθῆ· οὐ γὰρ ἀπὸ πείρας ἀλλ' αὐτοσχεδιάζοντες, ὅπως ἕκαστος αὐτῶν ἐκινεῖτο περί τινος, οὕτως ἔγραφον, καὶ οἱ μὲν πᾶσιν ἐντυχόντες τοῖς τῶν παλαιῶν βιβλίοις, οἱ δὲ οὐ πᾶσιν· ἔνια γὰρ αὐτοὺς δι' ἀρχαιότητα* 10 *σπάνια ὄντα καὶ διεφθαρμένα διέλαθεν. ἐγὼ δὲ τοῦτο μὲν οὐκ ἔστιν ὅ τι βιβλίον οὐκ ἐκτησάμην ὀνειροκριτικὸν πολλὴν εἰς τοῦτο φιλοτιμίαν ἔχων, τοῦτο δὲ καὶ σφόδρα διαβεβλημένων τῶν ἐν ἀγορᾷ μάντεων, οὓς δὴ προΐκτας καὶ γόητας καὶ βωμολόχους ἀποκαλοῦσιν οἱ σεμνοπροσωποῦν-* 15 *τες καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνεσπακότες, καταφρονήσας τῆς διαβολῆς ἔτεσι πολλοῖς ὡμίλησα, καὶ ἐν Ἑλλάδι κατὰ πόλεις καὶ πανηγύρεις, καὶ ἐν Ἀσίᾳ καὶ ἐν Ἰταλίᾳ καὶ τῶν νήσων ἐν ταῖς μεγίσταις καὶ πολυανθρωποτάταις ὑπομένων ἀκούειν παλαιοὺς ὀνείρους καὶ τούτων τὰς ἀποβάσεις· οὐ* 20 *γὰρ ἦν ἄλλως χρήσασθαι τῇ κατὰ ταῦτα γυμνασίᾳ. ὅθεν μοι περιγέγονεν ἐκ περιουσίας ἔχειν περὶ ἑκάστου λέγειν [πλείονα μὲν ἢ προσδοκῆσαι ἄν τις] οὕτως ὡς αὐτὰ τἀληθῆ λέγοντα μὴ φλυαρεῖν, ὧν δ' ἂν ἐπιμνησθῶ [καὶ] τὰς ἀποδείξεις φανερὰς καὶ πᾶσιν εὐκαταλήπτους ἀποδοῦναι [μ'] 25 ἐξ ἁπλῶν, πλὴν εἰ μή τι εἴη οὕτω σαφές, ὡς περιττὴν ἡγήσασθαι τὴν περὶ αὐτοῦ ἐξήγησιν.*

1 inter alios fort. respicitur Hermippus Berytensis (cf. Tertull. de an. 46): E. Maass, Aratea (Berlin 1892) 146, Fischer 4—5. || **5** e priscis coniectoribus fuerunt Aristander Telmessicus et Antiphon: Fischer 1—6. || **14** exc. Suda s. v. *προΐκτης*.

3 *ἡγούμενοι μόνου* **L[1]V**] *βουλόμενοι* **L** || **4** *καταλείποιεν* **L** || **5** *κακῶς* om **V** || **10** *γὰρ*] *δὲ* **V** || **12** *ὅ τι*] *ὅτε* **V** || **14** *καὶ* Suda: *δὴ καὶ* **L**, (*δὴ* delevit **L[1]**) *τε καὶ* **V** || **15** *ἀποκαλοῦσιν* **L[1]** Suda: *καλοῦσιν* **LV** | *σεμνοπροσωποιοῦντες* **L**, *σεμνοπροσωποποιοῦντες* **L[1]** || **26** *ἁπλῶν* **LV**] *ἀδήλων* Reis.

*Ἰτέον δὴ λοιπὸν ἐπὶ τὸ προκείμενον, ἵνα μὴ μεῖζον
ἡμῖν ᾖ τὸ προοίμιον τοῦ δέοντος. τί γὰρ καὶ δεῖ λόγων
ἄνευ τῶν πραγμάτων αὐτῶν πρὸς σὲ τὸν οὕτω μὲν δεινὸν
εἰπεῖν, ὡς οὔπω τις εἰς ἀνθρώπους τῶν Ἑλλήνων παρῆλ-
5 θεν, οὕτω δὲ συνετόν, ὡς οὐκ ἀναμένειν τοῦ λέγοντος τὸ
πέρας, ἀλλὰ τὴν ὑπόθεσιν ὅπου τελευτᾷ καταλαμβάνειν;
ἀναγκαῖον δὲ πρῶτον περὶ στοιχείων τινῶν κανονικῶς
εἰπεῖν.*

Περὶ μὲν οὖν ἐνυπνίου καὶ ὀνείρου διαφορᾶς τῆς πρὸς 1 p. 8
10 *ἄλληλα διαίρεσις οὐκ ὀλίγη καὶ ἐν ἄλλοις γέγραπταί μοι
καὶ * * ἐπειδὴ ἄκοσμον καὶ ὥσπερ οὐκ ἀπ᾽ ἀρχῆς γενόμε-
νον φανεῖταί σοι τὸ σύγγραμμα, καὶ νῦν ἀπ᾽ αὐτῶν τούτων
ἄρξασθαι καλῶς ἔχον εἶναι μοι δοκεῖ. ταύτῃ γὰρ ὄνειρος
ἐνυπνίου διαφέρει, ᾗ συμβέβηκε τῷ μὲν εἶναι σημαντικῷ τῶν
15 μελλόντων, τῷ δὲ τῶν ὄντων. σαφέστερον δ᾽ ἂν μάθοις
οὕτω. τὰ ποιὰ τῶν παθῶν προσανατρέχειν πέφυκε καὶ προσ-
ανατάσσειν ἑαυτὰ τῇ ψυχῇ καὶ τοὺς ὀνειρωγμοὺς ἀποτελεῖν.
οἷον ἀνάγκη τὸν ἐρῶντα ὄναρ ἅμα τοῖς παιδικοῖς εἶναι δο-
κεῖν καὶ τὸν δεδιότα ὁρᾶν ἃ δέδιε, καὶ πάλιν αὖ τὸν πει-
20 νῶντα ἐσθίειν καὶ τὸν διψῶντα πίνειν, ἔτι καὶ τὸν πε-
πλησμένον τροφῆς ἢ ἐμεῖν ἢ πνίγεσθαι [διὰ τὴν γινομένην
ἀπόφραξιν δυσαναθυμιάτου τῆς τροφῆς οὔσης]. ἔστι τοίνυν
ἰδεῖν ταῦτα καθυποκειμένων ἤδη τῶν παθῶν οὐ πρόρρησιν
ἔχοντα τῶν μελλόντων ἀλλ᾽ ὑπόμνησιν τῶν ὄντων. τούτων*

17 *ὀνειρωγμοί* proprie sunt insomnia Venerea: Aristot. hist. animal. 10, 6, 637 B 27, Lycophr. alex. 172, Plin. h. n. 26, 94, Cael. Aurel. morb. acut. at chron. 5, 7 (p. 578 Amman), Suda s. v. *ὀνειροπολέω*. ‖ **18** Herod. 7, 16, 2, Galen. dignot. ex insomn. 6, p. 833 Kühn, Max. Tyr. 10, 1 F.

2 *δεῖ* **L[1]V**] *δὴ* **L** ‖ **9** *περὶ διαφορᾶς ἐνυπνίου καὶ ὀνείρου* **LV** | *οὖν* om. **L** | *ἐνυπνίων καὶ ὀνείρων* **V** ‖ **11** lac. sign. Her. | *καὶ* ante *ὥσπερ* om. **V** ‖ **12** *ἀπ᾽* Reis.: *ὑπ᾽* **LV** ‖ **13** *ἔχον* om. **L**, suppl. **L[1]** ‖ **14** *διαφέρει ᾗ*] *διαφέρειν* **L** | *τῷ*] *τῷ τὸν* **L** | *σημαντικῷ*] *σημαντικὸν* **L** | *τῶν* ante *μελλόντων* om. **V** ‖ **15** *τῷ*] *τὸ* **L** ‖ **16** *τὰ* om. **V** ‖ **17** *αὐτὰ* **L** ‖ **18** *ὄναρ* om. **V** ‖ **20** *καὶ τὸν*] *καὶ τὸν δὲ* **L** | *ἔτι*] *ἔτι δὲ* **V** ‖ **21** *ἢ* om. **V** ‖ **22** *δυσαναθυμιάτου*] *δυσαναθυμιάσεως ἐκ* **L** ‖ **24** *ἀλλὰ* **V**

δὲ οὕτως ἐχόντων ἴδοις ἂν ἃ μὲν ἴδια σώματος μόνου ἃ δὲ ἴδια ψυχῆς ⟨ἃ δὲ κοινὰ σώματι καὶ ψυχῇ⟩, οἷον ἐρῶντα δοκεῖν ἅμα τοῖς παιδικοῖς εἶναι καὶ νοσοῦντα θεραπεύεσθαι καὶ συμμίσγειν ἰατροῖς· κοινὰ γὰρ ταῦτα σώματι καὶ ψυχῇ. ἐμεῖν δὲ καὶ καθεύδειν καὶ πάλιν αὖ πίνειν τε καὶ ἐσθίειν 5 *ἴδια σώματος ἡγητέον, ὥσπερ ἴδια ψυχῆς χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι. σαφὲς δὲ ἀπὸ τούτων ὅτι τῶν σωματικῶν ἃ μὲν δι' ἔνδειαν ἃ δὲ διὰ περισσότητα ὁρᾶται, τῶν δ' αὖ ψυχικῶν ἃ μὲν διὰ φόβον ἃ δὲ δι' ἐλπίδα.*

Περὶ μὲν οὖν ἐνυπνίου τοσαῦτα εἰρήσθω· τὸ δὲ ὄνομα 10 *αὐτὸ κύριον, οὐχ ᾗ ὑπνοῦντες αὐτὸ ὁρῶσι πάντες, ἐπεὶ ⟨καὶ⟩ ὄνειρος ὑπνούντων ἔργον ἐστίν, ἀλλ' ᾗ ἐφ' ὅσον μὲν ἐνύπ-* p. 4 *νιόν ἐστιν ἐνεργεῖ, παυομένων δὲ τῶν ὕπνων ἀφανίζεται· ὁ δ' ὄνειρος ἐνύπνιόν τε ὢν ἐνεργεῖ ἄγων εἰς ἐπίστασιν προαγορεύσεως τῶν μελλόντων, καὶ μεθ' ὕπνον ἐνεργεῖς* 15 *ἐπάγων τὰς ἐγχειρήσεις ἐγείρειν τε καὶ ὀρείνειν τὴν ψυχὴν πέφυκε, διὰ ταῦτα καὶ τοῦ ὀνόματος αὐτῷ τεθέντος ἀπ' ἀρχῆς ἢ παρὰ τὸ ⟨τὸ ὂν⟩ εἴρειν, ὅ ἐστι λέγειν, ὡς ὁ ποιητὴς 'τὰ δέ τοι νημερτέα εἴρω.' καὶ τὸν πτωχὸν Ἶρον ἐκάλουν οἱ Ἰθακήσιοι 'οὕνεκ' ἀπαγγέλλεσκε κιών, ὅτε πού* 20 *τις ἀνώγοι.'*

2 *Ἔτι τῶν ὀνείρων οἱ μέν εἰσι θεωρηματικοὶ οἱ δὲ ἀλληγορικοί. καὶ θεωρηματικοὶ μὲν οἱ τῇ ἑαυτῶν θέᾳ προσεοικό-*

12—18 exc. Suda s. v. *ἐνύπνιον.* || **18** Helladius ap. Phot. bibl. 279 (p. 535 B Bekker), Eustath. ad Hom. Il. 1, 63. || **18** Hom. Od. 11, 137. || **19** Hom. Od. 18, 7. || **22** exc. Suda s. v. *ἀλληγορικοὶ ὄνειροι.* Eustath. ad Hom. Od. 19, 558.

1 *ἂν*] *δ' ἀν* **L** | *ἃ μὲν*] **L¹V**] *ἅμα* **L** | *σώματος μόνου* **L¹V**, def. Bl.] *σώματος* **L** | *ἃ δὲ* **L¹V**] *ἅμα* **L** | *ἴδια*] *καὶ* **L** || **2** *τῆς ψυχῆς* **V** | ⟨*ἃ δὲ κοινὰ σώματος καὶ ψυχῆς*⟩ Reis. || **5** *τε* om. **L** || **8** *ὁρᾶται* Reis., cf. 21, 11: *δρᾶται* **LV** || **10** *οὖν* om. **L** | *ἐνυπνίων* **V** || **11** *αὐτὸ* Bl. cf. Macrob., Somn. 1, 3. 5: *αὖ τὸ* **LV** | *οὐχ ᾗ* Bl.: *οὐχὶ οἱ* **LV** | ⟨*καὶ*⟩ Bl. || **12** *ἔργον ὑπνούντων* **V** | *ἀλλ'*] *καὶ* **L¹** | *ᾗ* Bl: *ἢ* **LV** | *ἀλλ'—μὲν*] *ἀλλ' ἢ καὶ ὄνειρος* **L**, *καὶ ἐφ' ὅσον μὲν* **L¹** || **13** *ἐστιν* om. **V** | *ἐνεργεῖ* **L¹V**, *ἐνεργεῖν* **L** || **14** *ἄγων* Cas.: *τῶν* **L**, *ἀεὶ ὢν* **V** || **16** *ὀρίνειν* **L¹** Suda, sed *ὀρείνειν* **LV**, quamvis falsum, ad etymon melius quadrat. || **18** *ἢ* om. **V** | Verba *ἢ παρὰ—ἀνώγοι* embolima esse coni. Her. | ⟨*τὸ ὂν*⟩ Rei. || **21** *ἀνώγει* **V** || **22** *περὶ θεωρηματικῶν καὶ ἀλληγορικῶν* **LV** || **23** *ἑαυτὸν* **L**

τες. οἷον πλέων τις ἔδοξε ναυαγεῖν καὶ διατεθεὶς ἔτυχεν οὕτως. ἐπεὶ γὰρ αὐτὸν ἀνῆκεν ὁ ὕπνος, καταποθὲν ἀπώλετο τὸ σκάφος, αὐτὸς δὲ σὺν ὀλίγοις μόγις ἐσώθη. καὶ πάλιν ἔδοξέ τις τετρῶσθαι ὑπὸ ἀνδρός, ᾧ μεθ' ἡμέραν
5 *συνεξελθεῖν εἰς θήραν συνέθετο. καὶ δὴ συνεξελθὼν ἐτρώθη ὑπ' αὐτοῦ παρὰ τὸν ὦμον, ἔνθα καὶ ὄναρ ἔδοξεν. ἔτι δόξας τις ἀργύριον παρὰ φίλου λαβεῖν ἕωθεν παρ' αὐτοῦ λαβὼν μνᾶς δέκα παρακαταθήκην ἐφύλαξε, καὶ πολλὰ ἄλλα ὅσα τοιαῦτα. ἀλληγορικοὶ δὲ οἱ δι' ἄλλων*
10 *ἄλλα σημαίνοντες, αἰνισσομένης ἐν αὐτοῖς φυσικῶς τι [καὶ] τῆς ψυχῆς.*

Ἐγὼ δ' οἶμαι δεῖν καὶ τὴν αἰτίαν αὐτῶν, ὡς μάλιστα δυνατὸν ἐμοί, καθ' ἣν οὕτως ὁρῶνταί τε καὶ ἀποβαίνουσι, καὶ τὸ ἔτυμον τοῦ ὀνόματος εἰπεῖν. πρῶτον μὲν οὖν εἰρή-
15 *σεταί μοι τίς ὅρος καθολικὸς ὀνείρου, οὐδὲν ἄν τι ῥήσεως δεόμενος, εἰ μὴ πρὸς φιλονεικοῦντας λέγοιτο.*

Ὄνειρός ἐστι κίνησις ἢ πλάσις ψυχῆς πολυσχήμων σημαντικὴ τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν ἢ κακῶν. τούτου δὲ οὕτως ἔχοντος, ὅσα μὲν ἀποβήσεται χρόνου μεταξὺ διελθόντος p. 5
20 *ἢ πολλοῦ ἢ ὀλίγου, ταῦτα πάντα δι' εἰκόνων ἰδίων φυσικῶν τῶν καὶ στοιχείων καλουμένων προαγορεύει ἡ ψυχή, ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ νομίζουσα ἡμᾶς δύνασθαι λογισμῷ διδασκομένους μαθεῖν τὰ ἐσόμενα· ὅσα δὲ τῶν γινομένων*

17 sqq. genera somniorum: vid. capitulum quod praefationi subieci. || 19 cf. Suda s. v. *στοιχεῖα.*

2 *ἐπεὶ*] *ἐπειδὴ* L | *ἀνῆκεν* Rei.: *ἀνῆγεν* L, *ἀφῆκεν* V, | *καταποθὲν* Reis.: *πάντοθεν* LV || 3 *δὲ σὺν* L¹V] *καὶ ἐν* L || 4 *ἔδοξέ τις τετρῶσθαί*] *τις ἔδοξε τετρῶθαι* V, *τετρῶσθαί τις ἔδοξεν* L | *ὑπὸ*] *πρὸς* V || 5 *εἰς θήραν* om. L, suppl. L¹ | *συνέθετο*] *συνετίθετο* L, *προέθετο* V || 7 *λαβεῖν παρὰ φίλου* V || 8 *καὶ παρακαταθήκην* V || 9 *ἄλλα* post *πολλὰ* om. L | *δι' ἄλλων ἄλλα σημαίνοντες*] *ἄλλα δι' ἄλλων ἀγορεύοντες* Suda || 10 *αἰνιττομένης* L | *ἐν*] *ἐπ'* V | *τι* om. L || 13 *καθ' ἣν*] *καθὼς* L, corr. L¹ | *τε* om. V || 14 *καὶ τὸ*] *κατά τε τὸ* L | *ἔτυμον* Reis.: *ἕτοιμον* LV || 15 *ἄν τι ῥήσεως* Ent.: *ἀντιρρήσεως* L, *ἀντιθέσεως* V || 16 *δεόμενον* L || 17 *κίνησις*] *κρίσις* L || 19 *χρόνου μεταξὺ* Reis.: *μεταξὺ χρόνου* LV, [*μεταξὺ*] Her. || 20 *ἢ πολλοῦ ἢ ὀλίγου*] *πολλοῦ ἤτοι ὀλίγου* L | *ἰδίων*] *ὁμοίων ἢ* L || 22 *ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ*] *τὸν μεταξὺ χρόνον* V || 23 *τὰ ἐσόμενα μαθεῖν* V | *δὲ*] *δὴ* L | *γιγνομένων* V

οὐδ' ἥντιναοῦν ἐπιδέχεται διωρίαν, μηδὲν ὑπερτιθεμένου τοῦ ὅστις ἐστὶν ὁ διοικῶν ἡμᾶς εἰς τὴν ἐπαγωγὴν αὐτῶν, οὐδὲν ὄφελος ἡγουμένη τῆς προρρήσεως ἡμῖν, εἰ μὴ συνήσομεν αὐτὰ πρὶν πείρᾳ μαθεῖν, αὐτὰ δι' αὐτῶν δείκνυσιν, οὐδὲν τῶν ἔξωθεν εἰς ἐπίδειξιν ἀναμείνασα τῶν 5 *σημαινομένων, τρόπον τινὰ βοῶσα ἑκάστῳ ἡμῶν 'θέασαι τοῦτο καὶ πρόσεχε δι' ἐμοῦ μαθὼν ᾗ σοι μάλιστα δυνατόν.' καὶ τοῦτο οὕτως ἔχειν ὁμολογήσουσιν ἅπαντες. οὐ γάρ ποτε ἐρεῖ τις ὡς οὐ μετὰ τὴν ὄψιν αὐτὴν ἀποβαίνει τὰ τοιαῦτα οὐδ' ὀλίγον διαλείποντα, ἤδη δὲ αὐτῶν ἔνια ἅμα* 10 *νοήματι ὡς εἰπεῖν ἔτι τῆς ὄψεως κατεχούσης περαιοῦται. ὅθεν καὶ τῆς προσηγορίας ἔτυχεν οὐκ ἀλόγως, ἅμα θεωρούμενα καὶ ἀποβαίνοντα. ἕπεται δὲ τούτοις τῷ μὲν ἐνυπνίῳ τῷ ἀσημάντῳ τὸ φάντασμα, περὶ οὗ ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ δὴ καὶ Ἀρτέμων ὁ Μιλήσιος καὶ Φοῖβος ὁ Ἀντιο-* 15 *χεὺς διειλεγμένοι εἰσί, τῷ δὲ ὀνείρῳ ὅραμά τε καὶ χρηματισμός. ἡμεῖς δ' ἑκόντες παρήκαμεν τὴν περὶ αὐτῶν εἰς λεπτὸν ἐξήγησιν, ἐπεὶ ᾧ γε μὴ ἔστι καταφανῆ οἷά ἐστιν, τοῦτον ἡγοῦμαι μηδὲ ἐξηγουμένῳ τινὶ παρακολουθεῖν δύνασθαι.* 20

14 insomnium cum phantasmate collatum: Aristot. insomn. 3, 462 A 2—8, Themist. in Aristot. insomn. paraphr. p. 275, 17—26 Spengel. || **15** Artemon: Porphyr. quaest. Homer. ad Hom. Il. 16, 854 (p. 217, 10—12 Schrader), Fulgent. myth. 1, 13, Tertull. de an. 46, 10, Oder ap. Susemihl 873—75, M. Wellmann, Hermes 42 (1907) 616—17, Fischer 25—26, E. Riess, RE 2, 1448, C. Blum, Eranos 41 (1943) 28—32. | Phoebus: Oder ap. Susemihl 871, Fischer 26—27, RE 20, 348.

1 *ἥντιν' οὖν* L | *ὑπερθεμένου* V || **3** *ἡγουμένων* L, *ἡγουμένης* L¹V, corr. Her. | *προσρήσεως* L || **4** *συνήσομεν* L¹] *συννοεῖν μὲν* L, *συνήσωμεν* V | *πρὶν ἢ* L || **6** *σημαινόντων* L | *ἡμῶν ἑκάστῳ* V || **7** *μάλιστα ᾗ σοι* LV || **8** *ὁμολογήσουσι πάντες* L || **9** *ἀποβαίνειν* L | *τά γε* V || **10** *ἤδη*] *οὕτω* V || **11** *νοήματι ὡς*] *νοηματικῶς* V | *ὄψεως αὐτῶν* L | *ἐπεχούσης* coni. Her. | *περαιοῦται ὅθεν* V] *περαιροῦται ἄλλοθεν* L, *περαιοῦνται. ὅθεν* L¹ || **13** *τούτοις*] *αὐτοῖς* V || **14** *φάσμα* V | *ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ δὴ καὶ*] *ἄλλοτε σαφῶς καὶ* L, *ἄλλοι τε σαφῶς καὶ δὴ καὶ* L¹ || **17** *αὐτῶν*] *αὐτοῦ* V || **18** *ᾧ γε*] *ὅσα* L¹V | *καταφανῆς* L, corr. L¹ || **19** *τοῦτον*] *τούτοις* V, om. L, *τούτων* L¹

Ἔτι τῶν ἀλληγορικῶν ὁρίζονταί τινες πέντε εἶναι εἴδη.
τοὺς μὲν γὰρ ἰδίους εἶπον, ἐν οἷς ἄν τις ἑαυτὸν ὑπολάβῃ
δρᾶν ἢ πάσχειν· ἀποβήσεται γὰρ αὐτῷ τῷ ἰδόντι μόνῳ,
εἴτε ἀγαθὰ ὄντα τύχοι εἴτε ἐναντία· τοὺς δὲ ἀλλοτρίους, p. 6
5 ἐν οἷς ἂν ἄλλον δοκῇ ἐνεργεῖν ἢ πάσχειν· τῷδε γὰρ ἀπο-
βήσεται μόνῳ, εἴτε ἀγαθὰ ὄντα τύχοι εἴτε ἐναντία, εἴπερ
εἰδείη αὐτὸν κἂν ἐπὶ ποσὸν ὄντα συνήθη· ἃ δὲ κοινά,
ταῦτα καὶ τὸ ὄνομα σημαίνει τὰ μεθ' οὑτινοσοῦν γνωρί-
μου πρασσόμενα κατ' ὄναρ. ὅσα δὲ πρὸς λιμένας καὶ
10 τείχη ἀγοράς τε καὶ γυμνάσια καὶ κοινὰ πόλεως ἀναθή-
ματα διατείνει, ταῦτα δημόσια καλοῦσιν. ἡλίου δὲ καὶ
σελήνης καὶ τῶν ἄλλων ἀστέρων ἀφανισμὸν ἢ τελείαν
ἔκλειψιν γῆς τε καὶ θαλάσσης ἀκόσμους ἀνατροπὰς πάθη
μὲν προαγορεύειν κοσμικά, καλεῖσθαι δὲ κυρίως [οὕτως]
15 ὀνείρατα κοσμικὰ * *. ἔχει δ' οὐχ οὕτως ἁπλῶς ὁ καθολι-
κὸς λόγος, ἐπειδὴ οὐδὲ τοὺς ἰδίους ἀποβαίνειν συμβέβηκε
διηνεκῶς τοῖς ἰδοῦσι μόνοις, ἤδη πολλῶν καὶ εἰς τοὺς πέλας
ἀποβάντων. οἷον ἔδοξέ τις ἀποθανεῖν. ἀπέβη τὸν πατέρα
αὐτοῦ ἀποθανεῖν, ὅσπερ ἦν ἄλλος αὐτὸς τῷ καὶ σώματος
20 καὶ ψυχῆς τῆς αὐτῆς μετέχειν. καὶ πάλιν ἔδοξέ τις τετρα-
χηλοκοπῆσθαι. συνέβη καὶ τούτου τὸν πατέρα ἀποθανεῖν,
ὃς καὶ τοῦ ζῆν καὶ τοῦ φωτὸς αἴτιος ἦν, ὥσπερ καὶ ἡ κεφαλὴ
τοῦ παντὸς σώματος. οἷόν [δέ] ἐστι καὶ τὸ τετυφλῶσθαι τέκ-
νοις ὄλεθρον καὶ οὐχὶ τῷ ἰδόντι σημαῖνον καὶ πολλὰ ἄλλα

1 περὶ εἰδῶν ὀνείρων L || 2 εἶπον] εἴπομεν V | ἑαυτὸν om. V || 3 ἀποβήσεται γὰρ] ἀποβήσεσθαι γὰρ L[1], τότε γὰρ ἀποβήσεται V | αὐτῶν L | [μόνῳ] Her. || 4 εἴτε — ἐναντία om. L || 5 ἄλλον δοκῇ] ἄλλον δοκεῖ L, δοκῇ ἄλλον V || 6 καὶ μόνῳ L | τύχοι ὄντα L || 7 αὐτὸν L[1]V] αὐτῶν L | κἂν] καὶ V | ἃ] τὰ L || 8 μεθ'] μετὰ V | οὑτινοσοῦν] οὕτινος L || 9 [κατ' ὄναρ] Her. || 10 τὰ κοινὰ L || 11 διατείνει] ἀνατείνει V, διατελεῖ L | δὲ] τε LV || 13 ἀκόσμους] κόσμου παντὸς L | ἀνατροπαὶ L || 14 μὲν om. V | προαγορεύει V | καλεῖται V || 15 lac. sign. Her. | ἁπλῶς om. L | καθολικὸς αὐτοῦ V || 16 οὐδὲ] οὔτε LV || 17 ἤδη δὲ V | πολλοὺς V | πέλας] παῖδας LV || 18 ἀποβαίνοντας V || 20 μετέχειν τῆς αὐτῆς V | τετραχηλοκοπεῖσθαι L || 21 τούτῳ L || 22 τοῦ] τοῦδε τοῦ L || 23 [τοῦ παντὸς σώματος] Her. | τυφλοῦσθαι V || 24 καὶ om. L | σημαῖνον] σημένον L, σημαίνει V | [καὶ πολλὰ—τις ἂν] Her.

ὅσα τοιαῦτα εἴποι τις ἄν. οὐδὲ τοὺς ἀλλοτρίους μὴ οὐχὶ καὶ
αὐτοῖς τοῖς ὁρῶσιν ἀποβαίνειν τις διοριεῖται πείρᾳ διδα-
σκόμενος. οἷον ἔδοξέ τις τὸν πατέρα κατακαιόμενον ἰδεῖν.
ἀπέβη ἀποθανεῖν αὐτὸν τὸν ἰδόντα, ἵνα διὰ τὴν ἐπ' αὐτῷ
λύπην ὡς εἰπεῖν δίκην πυρὸς ὑπὸ τοῦ πάθους καιόμενος 5
p. 7 ὁ πατὴρ διαφθείρηται. καὶ πάλιν ἔδοξέ τις τὴν ἐρωμένην
αὐτοῦ τελευτῆσαι. καὶ μετ' ὀλίγον αὐτὸς ἀπεβίω τῆς
ἡδίστης αὐτῷ χρήσεως ἀφῃρημένος. οἷόν [δέ] ἐστι καὶ τὸ
δοκεῖν νοσεῖν τὴν μητέρα ἢ τὴν γυναῖκα, ἀσθενεῖς καὶ
ἀκόσμους τὰς ἀπὸ τῶν τεχνῶν παρέχον ἐργασίας. οὐδὲ 10
γὰρ οὐδὲ διαφωνεῖται τοῦτό γε, ἀλλὰ συμφώνως ἐοικέναι
λέγουσι πάντες τέχνην μητρὶ μέν, ἐπεὶ τρέφει, γυναικὶ δέ,
ἐπεὶ ἰδιαίτατον. ἔτι καὶ τὸ φίλους ὁρᾶν, [καὶ] εἰ μὲν λυ-
ποῖντο, λύπας παρέχει, εἰ δὲ χαίροιεν, ἡδονάς. ἀπὸ δὲ τῶν
αὐτῶν ἔστι καὶ τοὺς κοινοὺς διελέγχειν ὀνείρους, ὧν καὶ 15
αὐτῶν ἀντὶ κοινῶν ἰδίας ἤδη τινὲς ἔσχον τὰς ἀποβάσεις.
ἀλλὰ καὶ τὰ μὲν πρῶτα, ὡς οἱ παλαιοὶ περὶ τούτων διέλα-
βον, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὕτως ἔχει· τὰ δ' ἑξῆς σπανίως μὲν
ἀλλ' οὖν ἔστιν ὅτε οὕτως ὡς ἡμεῖς φαμεν γινόμενα πλάνην
τοῖς περὶ ταῦτα δεινοῖς ἐμποιεῖ. διαληπτέον δὲ περὶ αὐτῶν 20
ὧδε. τῶν μὲν ἰδίων ὅσα μὴ διατείνει πρὸς τοὺς πέλας, ἐν
μόνοις τοῖς ὁρῶσι καὶ πρὸς μόνους ὄντα καὶ μὴ πρός τινας
καὶ διά τινας ἐνεργούμενα, ταῦτα μόνοις τοῖς ὁρῶσιν
ἀποβαίνει, ὡς τὸ λέγειν, ὡς τὸ ᾄδειν, ὡς τὸ ὀρχεῖσθαι,
καὶ ἑξῆς πυκτεύειν ἀγωνίζεσθαι ἀναρτᾶν ἑαυτὸν ἀπο- 25
θνήσκειν σταυροῦσθαι κολυμβᾶν θησαυρὸν εὑρίσκειν

26 thensaurum invenisse somnium pertritum erat: Cic. div. 2, 134, Petron. fr. 30 Buecheler, Tertull. de an. 46, 9, Themist. in

1 ἄν] ἃ **V** | οὐδὲ τοὺς] οὔτε τοὺς **V**, οὔτ' αὐτοὺς **L** || **8** αὐτοῦ **L** || **9** νοσεῖν δοκεῖν **L** | ἢ τὴν] καὶ τὴν **L** || **10** παρέχον om. **L**, suppl. **L¹** || **11** γὰρ οὐδὲ] γὰρ οὐ **L** | γε om. **V** || **12** τὴν τέχνην **V** | μητρὶ] μητέρα **LV** | γυναικὶ Reis.: γυναῖκα **LV** || **14** παρέχει] ποιοῦν **V** | δὲ] γὰρ **LV** || **15** τοὺς τὸ **LV** | ὀνείρους om. **L**, suppl. **L¹** | ὧν] ὡς **V** || **16** τὰς om. **V** | ἐκβάσεις **L** || **17** καὶ om. **V** | περὶ τούτων διέλαβον ὡς] διεῖλον καὶ ὡς **V** || **18** τὸ om. **L** || **19** γιγνόμενα **L** || **20** δὲ om. **L**, suppl. **L¹** || **21** μὲν om. **V** || **22** μόνοις om. **V** || **24** ἀποβαίνειν **L** | λέγειν] δειπνεῖν **L** || **25** καὶ om. **L**

ἀφροδισιάζειν ἐμεῖν θακεύειν κοιμᾶσθαι γελᾶν κλαίειν
θεοῖς λαλεῖν καὶ τὰ ὅμοια. τὰ δὲ ἀμφὶ ⟨τὸ⟩ σῶμα ἢ μέρος
τι σωματικὸν καὶ τὰ ἐκτός, οἷον κλινίδια ἢ κιβώτια ἢ
κιστίδια καὶ τὰ ἄλλα σκεύη ἐσθήματά τε καὶ τὰ ὅμοια,
5 καίτοι ἴδια ὄντα, πολλάκις φιλεῖ καὶ τοῖς πέλας ἀποβαί-
νειν κατ' οἰκειότητα τῶν χρειῶν, οἷον κεφαλὴ εἰς πατέ-
ρα, ποὺς εἰς δοῦλον, δεξιὰ χεὶρ εἰς πατέρα υἱὸν φίλον
ἀδελφόν, ἀριστερὰ χεὶρ εἰς γυναῖκα καὶ μητέρα καὶ φίλην
καὶ θυγατέρα καὶ ἀδελφήν, αἰδοῖον εἰς γονεῖς καὶ γυναῖκα
10 καὶ τέκνα, κνήμη εἰς γυναῖκα καὶ φίλην. τῶν δὲ ἄλλων p.8
ἕκαστον, ἵνα μὴ μακρολογῶμεν, οὕτω σκοπητέον. τῶν
κοινῶν τε καὶ ἀλλοτρίων ὅσα μὲν πρὸς ἡμᾶς τε καὶ δι'
ἡμᾶς γίνεται, ἡμῶν αὐτῶν ἴδια νομιζέσθω· ἃ δὲ μὴ πρὸς
ἡμᾶς ἢ δι' ἡμᾶς, ταῦτα τοῖς ἄλλοις ἀποβήσεται. ἀλλ' εἰ
15 μὲν εἴησαν φίλοι καὶ τὰ σημαινόμενα ἀγαθά, γίνοιντ' ἂν
ἐκείνοις ἡμῖν τε ἀπὸ μέρους χαρά τε καὶ ἡδονή· εἰ δὲ κακὰ
εἴη, ταῦτα μὲν ἐκείνοις, ἡμῖν δὲ λύπη, οὐ πάντως δὲ διὰ
τὰ ἐκείνων κακά, ἀλλ' ἤδη τις ἰδία. ἐχθρῶν δὲ ὄντων τὰ
τούτοις ἐναντία τεκμαίρεσθαι χρή. ἀτὰρ δὴ καὶ περὶ δη-
20 μοσίων καὶ κοσμικῶν ὧδε ἔχω λέγειν. τὰ μὲν ὑπὲρ ὧν τις
οὐ πεφρόντικεν, ὑπὲρ τούτων οὐδὲν ὄψεται, ἐπεὶ καὶ ὑπὲρ
ἰδίων ἤδη τινὲς μὴ φροντίσαντες ὀνείρους ⟨οὐκ⟩ εἶδον· τὸ
δὲ παρὰ δύναμιν ἀναδέξασθαι μικρὸν ὄντα μεγάλων πραγ-
μάτων θέαν ἀδύνατον· διελέγχει γὰρ τὸν λόγον ἰδίων

Aristot. insomn. paraphr. p. 275, 13—15 Spengel, Liban. decl. 31, 21—25, Synes. insomn. 3 (Migne, PG 66, 1288 C), Phot. lexic. s. v. νεοττός, Riess 177—78. || 24 Ovid. met. 11, 644—45.

1 θακεύειν] καθίζειν εἰς χρείας θακεύειν V || 3 τι om. V || 4 ἐσθήματα Reis.: ἐσθῆτα LV || 6 πατέρα Reis.: μητέρα LV || 7 εἰς υἱὸν V || 8 γυναῖκα L¹V] πατέρα L || 10 τῶν δὲ] καὶ τῶν L || 11 οὕτω σκοπητέον om. L | τῶν δὲ L || 12 πρὸς] δι' V | δι'] πρὸς V || 14 ἡμᾶς μόνους V | τοῖς μὲν L || 15 γίνοιντ'] γίγνοντ' L, γίγνοιντ' L¹, γένοιτ' V || 16 ἡμῖν—ἐκείνοις om. L, suppl. L¹ || 17 δὲ om. L || 18 ἤδη] ἡδονὴ L || 19 περὶ om. V | δημοσίων] δημοσίων ἀνδρῶν τε V || 21 οὐδεὶς V | ὄψεσθαι L, post hanc vocem L praebet μὴ καλῶς ἔχων οὐ παραλείψω, quae expunxit L¹ | ὑπὲρ] περὶ L || 22 ἰδίων] ἰδίων ὧν V, ἰδιωτῶν ὀνείρους L | μὴ φροντίσαντες ὀνείρους om. L, suppl. L¹ post εἶδον | ⟨οὐκ⟩ ego || 24 γὰρ om. L | post λόγον lac. suspicatus est Reis.

ὄντων καὶ τούτων τῶν ὀνείρων καὶ εἰς τοὺς ὁρῶντας ἀποβαινόντων, εἰ μὴ ἄρα βασιλεὺς ἢ ἄρχων ἤ τις τῶν μεγιστάνων ἴδοι. τούτοις γὰρ καὶ πεφρόντισται τὰ κοινά, καὶ τὴν ὑπὲρ αὐτῶν ὄψιν ἀναδέξασθαι δύνανται οὐχ ὡς ἰδιῶται μικρὰ πεπιστευμένοι, ἀλλ' ὡς δεσπόται καί τινων πραγ- 5 *μάτων ἐπιμελούμενοι ὑπὲρ εὐδαιμονίας. ὅπερ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπὶ τούτων λέγει, περὶ τοῦ ὀνείρου τοῦ Ἀγαμέμνονος διαλαμβανόντων αὐτῶν ἐν τῇ βουλῇ τῶν γερόντων*

εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλος ἔνισπε,
ψεῦδός κεν φαῖμεν καὶ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον· 10
νῦν δ' ἴδεν ὃς μέγ' ἄριστος ἐνὶ στρατῷ εὔχεται εἶναι.

βούλεται γὰρ λέγειν εἰ μέν τις τὸν ὄνειρον Ἀχαιῶν ἰδιώτης ἔλεγεν, οὐχὶ ψεύδεσθαι ἂν τὸν λέγοντα ἡγούμεθα, ἀλλὰ ψευδῆ εἶναι τὸν ὄνειρον αὐτὸν καὶ ἡμῖν οὐκ ἀποβησόμενον· p.9 *διὸ καὶ ἡμᾶς ἀπήγομεν [αὐτοὺς] ἂν τοῦ προσέχειν· νυνὶ* 15 *δὲ ἀμήχανον μὴ οὐχὶ ἀποβῆναι ἡμῖν, ἐπειδήπερ βασιλεὺς εἶδεν. ἀλλά φασιν ὅτι ἤδη τινὲς καὶ ἰδιῶται καὶ πένητες εἶδον ὀνείρους δημοσίους, οὓς προκηρύξαντες ἢ γράψαντες καὶ προθέντες ἐπιστεύθησαν τῷ τὰς ἀποβάσεις ἐοικέναι τοῖς ὀνείροις, λανθάνοντες ἑαυτοὺς ὅτι μὴ ἐγνώκασι τὸ* 20 *αἴτιον· οὐ γὰρ ἑνὸς ἰδόντος ἀπέβη ποτὲ ἰδιώτου ὄνειρος εἰς τὸ κοινόν, ἀλλὰ πολλῶν κατὰ τὸ αὐτό, ὧν οἱ μὲν δημοσίᾳ ἀναγορεύουσιν οἱ δὲ ἰδίᾳ ἕκαστος. καὶ γίνεται οὐκ ἰδιώτης ὁ ἰδὼν ἀλλὰ καὶ στρατηγοῦ καὶ ἄρχοντος οὐδὲν ἧττων δῆμος· ἀγαθοῦ μὲν γὰρ ἐσομένου κοινοῦ πόλει* 25 *μυρίους ἄν τις ἀκούσαι λεγομένους ὀνείρους, οἳ σημαίνουσι τὸ μέλλον ἄλλος ἀλλοίᾳ καὶ διαφόρῳ ὄψει. οὕτως δὲ*

9—11 Hom. Il. 2, 80—82.

1 *τῶν* om. **V** || **5** *καί τινων*] *κατά τι τῶν* **L** || **6** *ἐπιμελόμενοι* **L** | *ὅπερ* om. **L** suppl. **L**[1] || **7** *ἐπὶ*] *περὶ* **V** | *περὶ*] *ἐπὶ* **L** || **8** *αὐτῷ* Reis. || **12** *βούλεται γὰρ λέγειν* om. **L**, suppl. **L**[1] || **13** *ἂν τὸν*] *αὐτὸν τὸν* **V** || **15** *ἡμᾶς*] *ἡμεῖς* **L**, om. **V** | *ἀπήρομεν* **L** | [*αὐτοὺς*] Hau. | *ἂν* om. **L** || **16** *οὐκ* **L** | *ἐπειδὴ* **L** || **17** *φησιν* **V** | *ὅτι* om. **L**, suppl. **L**[1] | *καὶ* ante *ἰδιῶται* om. **V** || **20** *λανθάνοντος* **V** | *αὐτοὺς* **V** || **20** *τὸ αἴτιον*] *τὸν αἴτιον* **L**, *τὸ δέον* **V** || **21** *οὐκ* **L** eraso *κ*, *οὐ γὰρ* **L**[1] || **25** *ἧττων δῆμος*] *ἧττον δῆμος* **L**, *ἧττων ὅμως* **V** | *γὰρ* om. **V** || **26** *ἀκούσοι* **L** || **27** *ἀλλοίᾳ*] *ἄλλοις* **L** | *διαφόροις ὄψεσιν* **L**

καὶ ἐπὶ τῶν ἐναντίων, ἐὰν μὴ πολλοί, εἷς δέ τις ἴδῃ, δί-
καιος οὐκ ἂν εἴη μόνος ἀναδέξασθαι τὴν ἀπόβασιν, εἰ μή
τις εἴη τῶν στρατηγῶν ἢ ⟨τῶν⟩ ἄλλην ἀρχὴν ἀρχόντων
ἢ ἱερεὺς ἢ μάντις τῆς πόλεως. ἀρέσκει δὲ ταῦτα καὶ
5 *Νικοστράτῳ τῷ Ἐφεσίῳ καὶ Πανυάσιδι τῷ Ἁλικαρνασσεῖ*
γνωριμωτάτοις ἀνδράσι καὶ ἐλλογίμοις.

Ἔτι δὲ λέγουσιν οἱ περὶ ταῦτα δεινοὶ ὅτι δεῖ κρίνειν 3
αἴσια τὰ φύσει καὶ νόμῳ καὶ ἔθει καὶ τέχνῃ καὶ ὀνόμασι
καὶ χρόνῳ ὁρώμενα, οὐ προεννενοηκότες ὅτι τὰ φύσει
10 *βλεπόμενα τῶν οὐ βλεπομένων φύσει δεινότερα τοῖς ὁρῶ-*
σιν, εἰ μὴ χρησιμεύοι διὰ τὰς ὑποκειμένας τοῖς πράγμασιν
ὑποστάσεις. γίνεται γάρ πως τοῖς εὐπόροις τὸ †ἄκουσιν†
καὶ τοῖς πάνυ ⟨τοῖς⟩ τὰ μυστικώτερα πράττουσιν ἡμέραι p. 10
καθαραὶ καὶ νυκτὸς εὔσημος ἀστέρων χορὸς ἡλίου τε καὶ
15 *σελήνης ἐπιτολαὶ καὶ τὰ παραπλήσια. καὶ τὰ κατὰ τὸ*
ἔθος οὐ παντάπασιν ἁρμόζει ταῖς τῶν καιρῶν ἐπιμιξίαις
οἰκειούμενα. τούτοις ἑξῆς ὅμοια καὶ τὰ περὶ τῶν ἄλλων
ἔχω λέγειν· δεῖ δὲ καὶ τῆς συμμετρίας στοχάσασθαι.
ὄντων δὲ τούτων τῶν ἓξ στοιχείων οὐ πάντως καθολικῶν

5 Nicostratus alioquin ignotus: Oder ap. Susemihl 868. 873, RE 17, 553. Panyasis: Suda s. v. *Π. Ἁλικαρνασσεύς,* Oder ap. Susemihl 868, RE 18, 3, 922—23. || 7 Blum, Studies 72—80.

1 *ἐὰν*] *ἣν δὲ* V | *πολλοὶ μέν* L | *ἴδῃ* om. L, suppl. L[1] | *δίκαιος οὐκ ἂν*] *οὐ δίκαιον ἂν* V || 2 *μόνον* V || 3 *ἢ* om. L, suppl. L[1] || 4 *ἢ* ante *ἱερεὺς* om. L | [*ἢ ἱερεὺς—πόλεως*] Her. || 6 *καὶ γνωριμωτάτοις* V | *ἀνδράσι καὶ*] *ἀνδράσιν* V || 7 *περὶ τῶν ἓξ στοιχείων* L, *περὶ εἰδῶν ὀνείρων* V | *δεινώτατοι* L || 8 *καὶ* om. V | *νόμῳ καὶ ἔθει καὶ τέχνῃ καὶ ὀνόμασι καὶ*] *νόμῳ ἔθει τέχνῃ ὀνόμασιν* V, *καὶ ἔθει καὶ νόμῳ καὶ τέχνῃ καὶ τρόπῳ καὶ τύπῳ καὶ ὀνόμασιν* L || 9 *χρόνῳ ὁρώμενα*] *ὁρώμενα* L, *δρω* V, *χρόνῳ* Rig. | *προνενοηκότες* L | *φύσει*] *κατὰ φύσιν* L || 10 *βλεπόμενα τῶν οὐ* om. L, suppl. L[1] | *τῶν οὐχ ἑπομένων* V || 11 *εἰ*] *ἣν* L | *χρησιμεύοι*] *χρησιμεύει* V, *χρησιμεύῃ* L | *διὰ* L[1]V,] *εἰς* L || 12 *γάρ πως*] *ὡς* L Bur., *γὰρ ὡς* V | *†ἄκουσιν†*] *καθακούειν* L, *ἀκούσιον* Rig., ⟨*πῦρ*⟩ *ἄκουσι* Bur., *τὸ . . . οὐκ αἴσιον* Lat. malim ⟨*οὐκ αἴσιον*⟩ *τὸ κατακούειν* vel quid simile || 13 *πάνυ* om. L, *τὰ* om. V, *τὰ πάνυ* Her., *πάνυ* ⟨*τοῖς*⟩ *τὰ* ego || 14 *ἄστρων* L, '*Εὔσημος ἀστέρων χορὸς*' Lat., fort. recte || 15 *τὰ* ante *κατὰ* om. L, suppl. L[1] || 18 *ἐστοχάσθαι* L || 19 *περὶ τῶν ἓξ στοιχείων* V | *δὲ*] *δὲ καὶ* L, *δὴ* V | *πάντως* Reis.: *πάντων* LV

πολὺς γέλως παρῆλθεν εἰς ἀνθρώπους ὑπὸ τῶν ταῦτα τὰ ἓξ τῶν μὲν ὀκτωκαίδεκα τῶν δὲ ἑκατὸν τῶν δὲ διακόσια πεντήκοντα εἶναι λεγόντων, ἐπειδὴ ὅ τι ἂν λέγωσιν οὐ διαφεύγει τὸ μή τι τῶν ἓξ εἶναι.

Ταῦτα μὲν οὖν εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν ὑπὸ τῶν παλαιῶν 5 ἐνδεῶς εἰρημένων ἱκανῶς εἴρηται. δύο δὲ τρόπους καθολικοὺς ἀναδέξασθαι χρή, τὸν μὲν γενικὸν πρῶτον, τὸν δ' εἰδικὸν δεύτερον. τὸν μὲν οὖν πρῶτον τοῦτον τὸν τρόπον.

4 Τῶν ὀνείρων οἱ μὲν πολλὰ διὰ πολλῶν προαγορεύουσιν, οἱ δὲ ὀλίγα δι' ὀλίγων, οἱ δὲ πολλὰ δι' ὀλίγων, οἱ δὲ ὀλίγα 10 διὰ πολλῶν. πολλὰ μὲν οὖν διὰ πολλῶν. οἷον ἔδοξέ τις πέτεσθαι ἀράμενος ἐκ τῆς οἰκείας διανοίας ⟨πρὸς⟩ προτεθειμένον σκοπόν, ἐφ' ὃν ἐσπουδάκει γενέσθαι· εἶτα γενόμενος ἐπ' αὐτὸν πτερὰ ἔχειν ἔδοξε καὶ συναπαίρειν τοῖς ὀρνέοις, καὶ μετὰ ταῦτα κατῆχθαι πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν· 15 ἀπέβη αὐτῷ [τούτῳ] μεταναστῆναι τῆς οἰκείας διὰ τὴν πτῆσιν, καὶ τὰ προκείμενα καὶ μάλιστα ἐσπουδασμένα αὐτῷ περᾶναι διὰ τὸ μὴ τοῦ σκοποῦ ἡμαρτηκέναι. καὶ δὴ εὐπορήσας ἱκανῶς, ἐπειδὴ τοὺς εὐπόρους πτερὰ ἔχειν p. 11 φαμέν, καὶ ἐν ξένῃ διατρίψας διὰ τὸ μὴ ὁμογενῆ εἶναι τὰ 20 ὄρνεα, πάλιν εἰς τὴν οἰκείαν κατῆρεν. οἱ δὲ ὀλίγα δι' ὀλίγων. οἷον ἔδοξέ τις χρύσεα ὄμματα ἔχειν. ἐτυφλώθη διὰ τὸ μὴ ἴδιον ὀμμάτων εἶναι τὸ χρυσίον. οἱ δὲ πολλὰ δι'

2 ῑη̄ L, δεκαοκτὼ V | σ̄ ἤ ν̄ L || 3 εἶναι om. V | ἐπειδὴ καὶ L | ὅταν V | τι Reis.: τινος LV || 5 εἰς] πρὸς L || 6 δὲ] δὲ τούτους V || 7 ἀναδέξασθαι] ἅμα δέξασθαι V. | μὲν οὖν γενικὸν πρῶτον τοῦτον L || 8 τὸν μὲν — τρόπον om. L || 9 περὶ τρόπου γενικοῦ LV | τῶν μὲν L || 10 οἱ δὲ ὀλίγα δι' ὀλίγων om. L, suppl. L[1] | πολλὰ — πολλῶν om. L || 11 οἷον om. V relicta lacunula || 12 ἀράμενος] διαπεραιούμενος L | οἰκίας Rei. | διανοίας L V] μετανοίας L Her., ⟨καὶ⟩ διανῦσαι Reis. | προτεθειμένον] προθέμενος L || 13 εἶτα δὲ L || 14 αὐτὸν] αὐτῷ V, αὐτῶν L | ἔδοξε om. L, suppl. L[1] | συναπαίρειν τοις ὀρνέοις L[1]V] συνεπαίρειν ὀρνέοις L || 15 οἰκίαν Rei.: οἰκείαν V Reis., οἰκεῖαν L || 16 [τούτῳ] Reis., τούτῳ μὲν L | μεταστῆναι V | οἰκίας V || 17 μάλιστα τὰ V || 18 μὴ τοῦ σκοποῦ ἡμαρτηκέναι] μῆκος τοῦ ἀναπετᾶσθαι L | καὶ δὴ καὶ L || 19 εὐπόρησεν L || 20 φαμὲν ἔχειν V | διατρίψαι L | τὸ] τὰ V | εἶναι τὰ om. V || 21 πάλιν] οὕτως V | οἰκίαν V || 22 οἷον om. V | χρυσᾶ V | ἔχειν ὄμματα V

ὀλίγων. οἷον ἔδοξέ τις τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα ἀπολωλεκέναι. ἀπέβη αὐτῳ τοῦτο μὲν τὸν υἱὸν ἀπολέσαι (οὐχ ὅτι τὸ τιμιώτατον ἀπώλεσε μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ ταὐτὸ ὄνομα καλούμενος ἔτυχεν ὁ παῖς) τοῦτο δὲ καὶ τὴν κτῆσιν ἀθρόαν,
5 *δικῶν τινων αὐτῷ γραφεισῶν, ἐφ' αἷς ἑάλω φεύγων γραφὴν δημοσίων ἀδικημάτων· ἄτιμός τε καὶ φυγὰς γενόμενος ἀναρτήσας ἑαυτὸν ἐτελεύτησε τὸν βίον, ὡς μηδὲ ἀποθανὼν ἔχειν ὄνομα. τούτους γὰρ μόνους ἐν νεκρῶν δείπνοις οὐ καλοῦσιν οἱ προσήκοντες. δῆλον οὖν παντὶ γένοιτ' ἂν ὅτι*
10 *πάντα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ἀπέβη τῷ τὸν αὐτὸν ἐπέχειν λόγον. οἱ δὲ ὀλίγα διὰ πολλῶν. οἷον ἔδοξέ τις τὸν Χάρωνα παίζειν σύν τινι ἀνδρὶ ψήφοις, αὐτὸς δὲ σπουδάζειν τῷ ἀνδρί, καὶ διὰ τοῦτο λειφθέντα τὸν Χάρωνα χολᾶν τε καὶ διώκειν αὐτόν, ὁ δὲ ἀποστρεφόμενος φεύγειν, ἀφικόμενος δὲ εἰς*
15 *ξενοδοχεῖον, ᾧ ἐπώνυμον κάμηλος, εἰς δωμάτιον εἰσδραμὼν ἐπιζυγῶσαι τὰς θύρας. τὸν μὲν οὖν δαίμονα οἴχεσθαι ἀπιόντα, τοῖν μηροῖν δὲ τὸν ἕτερον αὐτῷ φῦσαι πόαν. τούτων ἐγένετο πάντων [τὸ σημαινόμενον] ἓν ἀποτέλεσμα· πεσούσης γὰρ τῆς οἰκίας, ἔνθα ᾤκει καὶ συρραγέντων ἐπ'*
20 *αὐτὸν ξύλων συνετρίβη τὸν μηρὸν καὶ κατεάγη. καὶ γὰρ ὁ Χάρων ψήφοις παίζων λόγον τὸν περὶ θανάτου προηγόρευεν· μὴ καταλαβὼν δὲ μὴ ἀποθανεῖσθαι μὲν ἐδήλου, κινδυνεύσειν δὲ τὼ πόδε διὰ τὴν δίωξιν· καὶ τὸ ξενοδο-*

6 Pollux 6, 154. || **7** Timon ap. Plut. vit. Anton. 70, 4. || **8—9** Varro ap. Serv. ad Verg. Aen. 12, 603, Sen. controv. 8, 4.

1 *ἀπολωλέναι* **V** || **2** *οὐχ ὅτι*] *οὐχὶ ἢ* **V** || **3** *ἀπώλεσε*] *ἀπολέσαι* **V**, *ἀπολέσθαι* **L** || **3** *ταὐτὸ*] *τὸ αὐτὸ* **V**, *αὐτὸ τὸ* **L** || **5** *αὐτῷ τινων* **L** || **6** *τε* om. **L** || **8** *ἐν* **L¹V**] *ἐκ* **L** || **9** *παντὶ*] *παιδὶ* vel *παισὶ* Her., Add. (cf. 48, 22) || **10** *ἔχειν* Her., sed cf. 51, 14. 151, 8 || **11** *οἷον* om. **V**, lacunula relicta || **12** *ψήφοις αὐτὸς δὲ* om. **L**, suppl. **L¹** || **13** *χολᾶν τε καὶ διώκειν* **L¹V**] *χορᾶν τοῖς ψήφοις αὐτὸς δὲ καὶ διώκειν* **L** || **14** *ὁ δὲ—εἰς*] *ὁ δὲ ἀποτραπόμενος ἔφευγεν, ἀφικόμενος εἰς* **L**, *ὃν δὲ ἀποτραπόμενον φεύγειν, ἀφικόμενον δὲ εἰς* **L¹**, *τὸν δὲ ἀποστρεφόμενον φεύγειν, ἀφικόμενον δὲ εἰς* **V** || **15** *κάμηλος εἰσελθὼν* **L**, *κ. εἰσελθόντα* **L¹** | *εἰς τὸ* **L** | *εἰσδραμὼν*] *καὶ εἰσδραμὼν* **L**, *εἰσδραμόντα* **L¹V** || **17** *αὐτῷ* om. **V** || **20** *αὐτῷ* **L** || **22** *δὲ μὴ*] *δὲ μηδὲ* **L** | *μὲν ἐδήλου* om. **L** || **23** *κινδυνεῦσαι* **LV** | *τῷ ποδὶ* **V**

χεῖον κάμηλος καλούμενον τὸν μηρὸν κατάξειν, ἐπεὶ καὶ
τὸ ζῷον τὸ καλούμενον κάμηλος μέσους κάμπτει τοὺς
μηροὺς ὑποτεμνόμενον τοῖν σκελοῖν τὸ ὕψος, ἐτύμως κε-
p. 12 κλημένον κάμηλος οἱονεὶ κάμμηρος, ὥς φησιν Εὔηνος ἐν
τοῖς εἰς Εὔνομον Ἐρωτικοῖς· ἡ δὲ ἐκφῦσα πόα τὸ μηκέτι 5
ἐνεργὸν [ὄντα] τὸν μηρὸν ἕξειν, ἐκ γῆς ἀκινήτου φιλοῦσα
ἀναφύεσθαι. καὶ τούτων εἴ τις ἀγαθὸς εἴη λογιστής, τὴν
ἐξαρίθμησιν ἐπὶ πάντων οὕτως ἔχουσαν εὕροι ἄν.

5 Τοῦ δὲ εἰδικοῦ καὶ αὐτοῦ τετραχῇ διαιρεθέντος οἱ μὲν
κατὰ τὸ ἐντὸς καὶ κατὰ τὸ ἐκτός εἰσιν ἀγαθοί, οἱ δὲ κατ' 10
ἀμφότερα κακοί, οἱ δὲ κατὰ ⟨μὲν⟩ τὸ ἐντὸς ἀγαθοὶ κατὰ
δὲ τὸ ἐκτὸς κακοί, οἱ δὲ κατὰ μὲν τὸ ἐντὸς κακοὶ κατὰ δὲ
τὸ ἐκτὸς ἀγαθοί. ἀκουστέον δὲ ὀνείρους ἐντὸς μὲν κατὰ
τὴν ὄψιν, ἐκτὸς δὲ κατὰ τὴν ἀπόβασιν. οἷον κατὰ ἀμφότερά
εἰσιν ἀγαθοὶ οἱ τοιοῦτοι· θεοὺς ὁρᾶν 'Ολυμπίους ἱλαροὺς 15
μειδιῶντας διδόντας τι ἢ λέγοντας ἀγαθὸν αὐτοὺς ἢ ⟨τὰ⟩
ἀγάλματα αὐτῶν ἐξ ὕλης [τῆς] ἀσήπτου πεποιημένα·
ὁμοίως γονεῖς φίλους οἰκέτας οἶκον αὔξοντας, καὶ πολυτε-
λεστέραν κτῆσιν καὶ σώματος ἡδεῖαν ὄψιν ἰσχύν τε καὶ τὰ
ὅμοια· τούτων γὰρ ἡδίστης ὑπαρχούσης τῆς θέας, πολὺ 20
μᾶλλον ἡδίονα αὐτῶν τὰ τέλη γίνεται. κατὰ δὲ ἀμφότερα
κακοὶ οἱ τοιοῦτοι· κατὰ κρημνῶν πεσεῖν οἴεσθαι ἢ λη-
στηρίῳ περιπεσεῖν ἢ Κύκλωπα ἰδεῖν ἢ τὸ ἄντρον αὐτοῦ
⟨ἢ⟩ παραλελύσθαι ἢ νοσεῖν ἢ ἀπολλύειν τι τῶν ἐσπουδα-

1 Herod. ap. Ael. nat. animal. 10, 3. || 3—4 idem etymon: Horapoll. 2, 100, Etym. Magn. s. v. κάμηλος.

1 κάμηλος Rei.: κάμηλον LV | κατέαξεν L, corr. L[1], malim κατεάξειν || 2 κάμηλον V || 3 ἐπιτεμνόμενον LV | ἐτύμως Reis.: ἑτοίμως LV | κεκλημένος V || 5 'Ερωτηματικοῖς Reis. | ἡ δὲ] ἥ τε L | τὸ om. V || 6 ἔχειν LV || 7 τούτων L[1]V] τοῦτο L || 9 περὶ τρόπου ἰδικοῦ L, περὶ τοῦ εἰδικοῦ V || 10 καὶ] οἱ δὲ L | οἱ δὲ—κακοί om. L || 11 ἀμφότερα] ἄμφω V || 12 μὲν om. L || 13 ἀγαθοὶ] καλοὶ V || 18 ὁμοίω εἰς L, corr. L[1] || 20 ὑπαρχούσης] ουσης L || 21 αὐτῶν τὰ τέλη] τὰ τέλη τῶν φαινομένων L || 22 ἢ om. L || 23 ἢ post περιπεσεῖν om. L || 24 ⟨ἢ⟩ Rei. | ἢ om. L bis

σμένων. οἷαι γὰρ αἱ παθητικαὶ διαθέσεις γίνονται τῆς ψυχῆς κατὰ τὴν θέαν αὐτῶν, τοιαύτας ἀνάγκη καὶ τὰς ἀποβάσεις γίνεσθαι. κατὰ μὲν τὸ ἐντὸς ἀγαθοὶ κατὰ δὲ τὸ ἐκτὸς κακοὶ οἱ τοιοῦτοι. ἔδοξέ τις σὺν τῷ Κρόνῳ δειπνεῖν,
5 *καὶ μεθ' ἡμέραν εἰς τὸ δεσμωτήριον καθείρχθη· δείπνου μὲν γὰρ τοῦ σὺν θεῷ εἰκὸς εἶναι ἡδεῖαν τὴν ὄψιν, δεσμῶν δὲ καὶ εἱρκτῆς οὐχ ἡδεῖαν. ἔτι δόξας τις παρὰ τοῦ Ἡλίου ἄρτους λαβεῖν δύο τοσαύτας ἡμέρας ἐπέζησεν· εἰς γὰρ τοσαύτην προθεσμίαν ἡ τοῦ βίου χρῆσις παρὰ τοῦ*
10 *θεοῦ δοθεῖσα ἤρκει αὐτῷ. ἔτι καὶ τὸ χρύσεον εἶναι δοκεῖν καὶ τὸ θησαυρὸν εὑρίσκειν καὶ τὸ παρὰ νεκροῦ λαμβάνειν μύρον ἢ ῥόδον ἢ τῶν ὁμοίων τι εἰς τὴν αὐτὴν ἀνακτέον* p. 13 *μοῖραν. οἱ δὲ κατὰ μὲν τὸ ἐντὸς κακοὶ κατὰ δὲ τὸ ἐκτὸς ἀγαθοὶ τοιοῦτοι· κεραυνοῦσθαι δοκεῖν πένητα ὄντα ἢ*
15 *στρατεύεσθαι δοῦλον ὄντα ἢ * * μέλλοντα πλεῖν ἢ * * μονομαχεῖν ἀγαθόν· τούτων γὰρ ὁ μὲν πλοῦτον ὁ δὲ ἐλευθερίαν, ὁ δὲ πλοῦν οὔριον ὁ δὲ γάμον προσημαίνει. καὶ εἰσὶν αὐτῶν αἱ μὲν ὄψεις κακαί, αἱ δὲ ἀποβάσεις ἀγαθαί.*

6 *Ἐννοῆσαι δὲ χρὴ ὅτι τὰ μὲν τοῖς φροντίζουσι περί τινος*
20 *καὶ αἰτησαμένοις ὄνειρον παρὰ θεῶν ἐπιφαινόμενα οὐχ ὅμοια ταῖς φροντίσι [σημαίνοντα δέ τι περὶ τῶν προκειμένων] γίνεται, ἐπεὶ τά γε ὅμοια ταῖς ἐννοίαις ἀσήμαντά τέ ἐστι καὶ ἐνυπνιώδη, ὡς ὁ πρότερος ἔδειξε λόγος· μερι-*

1—3 exc. Suda s. v. *πάθη*. || **4—7** etenim Iuppiter patrem vinctum in Tartarum deiecit: Roscher, Lexikon 2, 1467. || **10** Riess 177–78. || **14** Riess 178 (fulgura glaebas fertiliores faciunt: Plut. quaest. nat. 4, 912 F — 913 A, Athen. 14, 649 F — 650 A).

1 *οἷα* **V** | *αἱ—γίνονται*] *τὰ πάθη γίνεται* **V** || **2** *ἀνάγκη* om. **V** || **3** *γίγνεσθαι* **L**, *γίνεσθαι φιλεῖ* **V** | *μὲν*] *δὲ* **L** || **6** *ἡδεῖαν εἶναι* **L** || **7** *δεσμοῦ* **V** | *δόξας*] *ἔδοξε* **V** || **8** *δύο λαμβάνειν* **L** | *ἔζησεν* **V** || **10** *θεοῦ*] *ἡλίου* **L** || **14** *τοιοῦτοι*] *οἱ τοιοῦτοι* **V** || **15** *ἢ στρατεύεσθαι*] *καὶ* **V** | *ὄντα* om. **V** | lac. esse coni. Her., ⟨*ὕπτιον πέτεσθαι*⟩ aut ⟨*ἐπὶ θαλάσσης περιπατεῖν*⟩ suppl. Her., Add. (cf. 194, 2. 210, 19). | ⟨*ἄγαμον*⟩ *μονομαχεῖν* Kr., ⟨*ἄγαμον ὄντα*⟩ *μ.* Gom. || **16** *ἀγαθόν*] *ἄτοπον* **L** | *ὃ*] *τῶ* **L** || **17** *ὁ δὲ* Rei.: *τῷ δὲ* **L**, *ἢ* **V** | *ὁ*] *ἔξει οἱ* **V**. *τῷ* **L** | *προσημαίνουσι* **V**, *προσημαίνουσιν* **L** || **19** *περὶ μνηματικῶν καὶ θεοπέμπτων* **V**, *περὶ μνητικῶν κ. θ.* **L**, *περὶ μεριμνηματικῶν κ. θ* **L**[1] || **21** *δὲ* om. **V** || **23** *μεριμνηματικὰ* **L**[1]**V**] *μεριμνητικὰ* **L**

μνηματικὰ δὲ καὶ αἰτηματικὰ πρός τινων λέγεται· τὰ δὲ ⟨τοῖς⟩ περὶ μηδενὸς φροντίζουσιν ἐφιστάμενα καὶ προαγορεύοντά τι τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν ἢ κακῶν θεόπεμπτα καλεῖται. οὐχ ὁμοίως δὲ νῦν ἐγὼ ὡς Ἀριστοτέλης διαπορῶ πότερον ἔξωθεν ἡμῖν ἐστι τοῦ ὀνειρώσσειν ἡ αἰτία ὑπὸ 5 *θεοῦ γινομένη ἢ ἔνδον αἴτιόν τι, ὃ ἡμῖν διατίθησι τὴν ψυχὴν καὶ ποιεῖ φύσει συμβεβηκὸς αὐτῇ, ἀλλὰ θεόπεμπτα [ὡς] ἤδη καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ πάντα τὰ ἀπροσδόκητα καλοῦμεν.*

7 *Ἔτι πᾶσι τοῖς πρόδηλον αἰτίαν ἐκφεύγουσι προσέχειν* 10 *χρή, ἐάν τε νυκτὸς ἐάν τε ἡμέρας ὁραθῇ, μηδὲν διαφέρειν νομίζοντας εἰς πρόγνωσιν τὴν νύκτα τῆς ἡμέρας μηδὲ τὴν δείλην ἑσπέραν τῆς δείλης πρωΐας, ἐὰν συμμέτρως τις*

4 Aristot. div. somn. 1, 462 B 20—22. 2, 463 B 12—15. 2, 464 A 20—22, Themist. in Aristot. insomn. paraphr. pp. 291, 15—19. 293, 29—294, 2. 296, 5—6 Spengel, Niceph. Gregor. schol. ad Synes. in somn. (Migne, PG 149, 557). || 7—8 Tertull. apologet. 10. || 12—13 cf. Suda s. v. *δείλης ἑσπέρας*. || 13 erant qui post mediam noctem somnia vera vel certiora esse putarent: Mosch. idyll. 2, 2—5, Verg. Aen. 6, 898 (W. Everett, Class. Rev. 14 [1900] 153), Hor. sat. 1, 10, 33, Ovid. her. 19, 195—96, Propert. 4, 4, 63—66, Philostr. vit. Apollon. 2, 37, Aristid. or. 50, 45. 55. 89, Iambl. myst. 3, 2, Tertull. de an. 48, 1, Achmes p. 241, 13 Drexl. cf. Dante inf. 26, 7, purg. 9, 13—18. || 13—p. 17, 2 ob cibos immodicos somnia turbata: Plat. res publ. 9, 571 E—572 B, Ps.-Theocr. idyll. 21, 40—41, Cic. div. 1, 61. 115. 2, 119 et Pease ad locc., Plin. h. n. 10, 211, Plut. quaest. conv. 8, 10, 734 E—F, Galen. dignot. ex insomn. 6, p. 832 Kühn, Philostr. vit. Apollon. 2, 37, Max. Tyr. 10, 1, 52 B, Apul. met. 1, 18, Tertull. de an. 48, 3—4, Basil. ep. 22, 3 (Migne, PG 4, 293 A), Clem. Alex. paed. 2, 9 (Migne, PG 8, 496 A).

1 *αἰτηματικὰ* ego (cf. 246, 5)] *αἰτητικὰ* V Her., *αἰτητὰ* L || 2 *ἐπιστάμενα* V || 4 *καλεῖται—νῦν* om. V | *ἐγὼ—διαπορῶ*] *λέγω—διαπορῶν* LV || 5 *ἐστι* om. V || 6 *γενομένη* V | *ἔνδον* om. L, suppl. L¹ | *ὁ μὲν* L || 8 *τὰ* om. L | *καλοῦμεν*] *καλοῦσιν* V, om. L || 10 *περὶ καιρῶν καὶ ὁποῖα δὴ κριτέον* V, *ποῖα κριτέον* L, *περὶ καιρῶν καὶ ποῖα δὴ κριτέον ἐκ τῶν αἰγυπτίων* L¹, qui corrector Achmetis Onirocr. 240, 21—241, 17, Drexl, in marginibus exaravit | *ἐπὶ* V | *τοῖς πᾶσαν αἰτίαν πρόδηλον* L | *ἐκφεύγουσι* Rig.: *ἐκφέγουσιν* V, *ἐκπεφευγότες* L || 11 *χρή ὅτι* L¹ | *μηδὲν*] *μὴ δεῖν* V || 12 *πρόγνωσιν*] *πρόσωπον* L, corr. L¹ | *μήτε* V || 13 *ἑσπέραν* Reis.: *ἑσπέρας* V, *ἑσπέρας ἢ* L, *τῆς ἑσπέρας ἢ* L¹ | *πρωίαν* L | *τις* post *καθεύδῃ* ponit V

ἔχων [τῆς] τροφῆς καθεύδῃ· ἐπεὶ αἵ γε ἄμετροι τροφαὶ οὐδὲ πρὸς αὐτῇ τῇ ἕῳ παρέχουσιν ἰδεῖν τὸ ἀληθές.

Ἔτι καὶ τὰ κοινὰ ἔθη τῶν ἰδίων μακρῷ διέστηκεν. ἃ εἰ μή τις καταμάθοι, ἐξαπατηθήσεται ὑπ᾽ αὐτῶν. κοινὰ μὲν 5 οὖν ἔθη ταῦτα. θεοὺς σέβεσθαι καὶ τιμᾶν· οὐδὲν γὰρ ἔθνος ἀνθρώπων ἄθεον ὥσπερ οὐδὲ ἀβασίλευτον, ἄλλοι δὲ ἄλλους τιμῶσι θεούς, ἀλλ᾽ ἐπὶ τὸ αὐτὸ τὴν ἀναφορὰν ἔχουσι πάντες. τέκνα τρέφειν, ἡττᾶσθαι γυναικῶν καὶ τῆς πρὸς αὐτὰς ὁμιλίας, ἐγρηγορέναι ἡμέρας, καθεύδειν νύκτωρ, τροφαῖς 10 χρῆσθαι, παύεσθαι κάμνοντας, διάγειν ἐν σκιᾷ, μὴ ὑπαιθρίους. ταῦτα μὲν οὖν κοινὰ ἔθη· τὰ δὲ ἴδια καὶ ἐθνικὰ καλοῦμεν. οἷον στίζονται παρὰ Θρᾳξὶν οἱ εὐγενεῖς παῖδες καὶ παρὰ Γέταις ⟨οἱ⟩ δοῦλοι· ὧν οἱ μὲν πρὸς ἄρκτον οἱ δ᾽ ἐπὶ μεσημβρίαν οἰκοῦσι. καὶ Μόσσυνες οἱ ἐν Ποντικῇ 15 συνουσιάζουσι δημοσίᾳ καὶ γυναιξὶ μίσγονται ὥσπερ οἱ κύνες, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀνθρώποις ἄτιμα ταῦτα νενόμισται. ⟨καὶ⟩ ἰχθύας ἐσθίουσι πάντες πλὴν Σύρων τῶν τὴν

8 p. 14

5–6 Cic. div. 1, 43 et Pease ad loc. || 12 Thraces picti: Herod. 5, 6, Clearchus ap. Athen. 12, 524D–E, Anth. Pal. 7, 10, Plut. de ser. num. vind. 12, 557 D, Hesych. s. v. Ἰστριανά, Dodds 163–64, Journ. of Hellen. Stud. 9 (1888) 145–46, P. Wolters, Hermes 38 (1903) 268, P. Perdrizet, Bull. de la Soc. Arch. d'Alexandrie, N. S. 3, 12 (1910) 71. || 13 Getae picti: Dionysophanes ap. Porph. vit. Pythag. 14–15, RE 7, 1332, Blum, Studies 78. || 14–16 concubitus promiscui Mossynorum: Xen. anab. 5, 4, 33–34, Apollon. Rhod. 2, 1023–25, Pompon. Mel. 1, 19, 10, Diodor. 14, 30, 7, RE 16, 1, 378. || 17–p. 18, 1 Xen. anab. 1, 4, 9, Menand. ap. Porph. abst. 4, 15, Cic. nat. deor. 3, 39 et Pease ad loc., Lucian. Syr. dea 14, Plut. de superstit. 10, 170 C, Diodor. 2, 4, 3, Athen. 8, 346 D–E, Hygin. fab. 197, RE 9, 845, Frazer ad Ovid. fast. 2, 459.

3 περὶ ἐθῶν LV | ἔτι καὶ] ἐπεὶ V | ἃ εἰ L[1] ἀεὶ L, εἰ V || 4 ὑπ᾽ L[1]V] ἐξ L, sed erasum | In L inter αὐτῶν et κοινὰ rasura est quattuor fere litterarum || 5 οὖν om. L, suppl. L[1] || 6 οὔτε L | ἄλλους] ἄλλως V || 8 αὐτὰς om. L | [καὶ–ὁμιλίας] Her. || 10 κεχρῆσθαι L | ἀναπαύεσθαι Her., fort. recte | ἐν σκιᾷ om. L | ὑπαιθρίους] ὑπαίθρους τὰ πολλὰ L || 11 κοινὰ] κοινὰ πάντων L | τὰ δὲ ἴδια] ἴδια δὲ V || 12 καλούμενα L | οἷον om. V || 13 γέταις δοῦλοι L[1], γέτταις δοῦλοι V, γάλλοις L; Γέταις def. Bl. 78, corruptum putavit Lat., Γαλάταις Le. || 16 τοῖς δὲ] ἃ τοις V | ταῦτα om. V || 17 πάντες ἐσθίουσι V | σύρων τινῶν τῶν V

Ἀστάρτην σεβομένων. θηρία δὲ καὶ πάντα τὰ κινώπετα
λεγόμενα ὡς εἴδωλα θεῶν Αἰγυπτίων παῖδες μόνοι τιμῶσί
τε καὶ σέβονται, οὐ πάντες μέντοι τὰ αὐτά. ἔμαθον δέ τι
καὶ ἐν Ἰταλίᾳ νόμιμον παλαιόν. γῦπας οὐκ ἀναιροῦσι καὶ
τοὺς ἐπιτιθεμένους αὐτοῖς ἀσεβεῖν νομίζουσι. ταύροις δὲ 5
κατὰ προαίρεσιν ἐν Ἰωνίᾳ παῖδες Ἐφεσίων ἀγωνίζονται,
καὶ ἐν Ἀττικῇ παρὰ ταῖς θεαῖς ἐν Ἐλευσῖνι
κοῦροι Ἀθηναίων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
καὶ ἐν Λαρίσσῃ πόλει τῆς Θεσσαλίας οἱ τῶν κατοικούν-
των εὐγενέστατοι, ἐν δὲ τῇ ἄλλῃ οἰκουμένῃ τὰ αὐτὰ τοῖς 10
τὴν ἐπὶ θανάτῳ κατακριθεῖσι συμβαίνει. ὁμοίως δὲ καὶ
p. 15 περὶ τῶν ἄλλων ἐθῶν ἰδίᾳ δεῖ διαλαμβάνειν πάντων εἴ τι
παρά τισι μόνοις φυλάσσεται, ὅτι τὰ μὲν ἐγχώρια ἀγαθῶν
ἐστι σημεῖα, τὰ δὲ ξενικὰ κακῶν, πλὴν εἰ μή τι τῶν παρόν-
των τὴν ἀπόβασιν ἀλλαχόσε τρέποι. 15

9 Λυσιτελὲς δ' ἂν εἴη, οὐ μόνον δὲ λυσιτελὲς ἀλλὰ καὶ
ἀναγκαῖον τῷ τ' ἰδόντι τὸν ὄνειρον καὶ τῷ ὑποκρινομένῳ,
ἐπίστασθαι τὸν ὀνειροκρίτην τίς τέ ἐστιν ὁ ἰδὼν τὸν ὄνει-
ρον καὶ ὅ τι πράσσει καὶ ὅπως γέγονε καὶ ὅ τι ἔχει κτῆμα
καὶ ὅπως ἔχει σώματος καὶ ἥστινος ἡλικίας γέγονε. καὶ 20

3—5 Frazer ad Ovid. fast. 4, 810, Plut. quaest. rom. 93, 286 A, vit. Romuli 9, 5—7. R. Helm, Lucian u. Menipp. 106. || 5 sqq. taurokathapsia in universum: RE 5, 24—27, Heliodor. Aethiop. 10, 28—30. Attica: Theophr. char. 27, 5, Inscr. Gr. 2, 467, vers. 10. 28, cf. 468. 469. 471, A. W. Persson, Arch. für die Religionswiss. 21 (1922) 301—2. Thessalia: Plin. h. n. 8, 182, Sueton. vit. Claud. 21, Inscr. Gr. 9, 2, 531. 535. 536.

1 *κινώπετα* **L¹V**] *ἑρπετὰ* **L** || **3** *τε* om. **V** | *σέβουσιν* **V** | *τὰ αὐτά* om. **V** || **5** *ἐπιθεμένους* **V** | *ἀσεβεῖν* **L¹V**] *ἀναιρεῖν* **L** | *δὲ*] *δ' ἔτι* **L**, om. **V**, *ἔτι δὲ ταύροις* coni. Her. || **7** *ἐν Ἐλευσῖνι* **V** (cf. 79, 17)] *Ἐλευσῖνι* **L** Her. || **8** *ἀθηναῖοι* **V** || **9** *θετταλίας* **V** || **10** *ἄλλῃ*] *λοιπῇ* **L** || **11** *τὴν* om. **V** || **12** *ἰδίᾳ*] *ἴδια* **L**, om. **V** | *παραλαμβάνειν* **L** | *πάντων*] *τῶν* **L**, sed erasum || **13** *ἐπιχώρια* **V** || **14** *ξενικὰ ἔθη* **L** || **15** *τρέπει* **V**. sequuntur in **L** quae post caput 13 transp. Her. || **16** *τίνα ἐξεταστέον τῷ ὀνειροκρίτῃ* **LV** || **17** *ἀποκρινομένῳ* **L** | In margine dextra Achmetis Onirocr. 240, 9—12 exaravit **L¹** || **19** *ὅ τι*] *ὅπως* **L**, corr. **L¹** | *ὅπως*] *οποστον* **L**. genetivum excidisse censuit Her. | *γέγονέν τις* **L¹** || **20** *τοῦ σώματος* **V** | *ἥντινα ἡλικίαν* **L**

αὐτὸν τὸν ὄνειρον ἀκριβῶς ἐξεταστέον, ὡς ἔστιν. ὅτι ⟨γὰρ⟩
μικρᾷ προσθέσει ἢ ἀφαιρέσει ἀλλοιοῦται τὸ ἀποτέλεσμα,
ὁ ἐπιὼν [ὁ] λόγος δηλώσει· ὡς εἰ μή τις τούτων ἔχοιτο,
πταίων ἂν ἑαυτὸν μᾶλλον ἢ ἡμᾶς μέμφοιτο.
5 Ἑξῆς ὑποθησόμεθα πῶς δεῖ κρίνειν τοὺς ὀνείρους. ἕξει 10
δὲ τάξιν ἡ πραγματεία τοιαύτην. οὐχ ὥσπερ οἱ παλαιοὶ
ἀπὸ θεῶν ἀρξόμεθα, κἂν ἀσεβεῖν τινὶ δοκῶμεν, ἀλλὰ
πρὸς τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἀκολουθίας ἀποβλέποντες ἀρξό-
μεθα πρῶτον ἀπὸ τοῦ γεννᾶσθαι, ἔπειτα * * ἀνατρέφεσθαι,
10 ἑξῆς περὶ σώματος καὶ τῶν ἐν τῷ σώματι μερῶν προσ-
γινομένων τε καὶ ἀπογινομένων καὶ αὐξανομένων καὶ
μειουμένων καὶ ἀλλοιουμένων εἰς μορφὴν ἑτέραν ἢ εἰς
ὕλην, εἶτα περὶ διδασκαλίας τεχνῶν παντοδαπῶν καὶ
ἔργων καὶ ἐπιτηδευμάτων, εἶτα περὶ ἐφηβίας, περὶ γυ-
15 μνασίων [κατ' εἶδος], περὶ ἀγώνων, περὶ βαλανείου καὶ
λουτροῦ παντοδαποῦ, περὶ τροφῆς πάσης ὑγρᾶς τε καὶ
ξηρᾶς, περὶ μύρων καὶ στεφάνων, περὶ [ἀφροδισίων] συν-
ουσίας, περὶ ὕπνου. ταῦτα μὲν περιέξει ἡ πρώτη βίβλος· ἡ p.16
δὲ δευτέρα * * περὶ ἐγρηγόρσεως ἀσπασμάτων κόσμου
20 παντὸς ἀνδρείου καὶ γυναικείου ἀέρος καὶ τῶν περὶ ἀέρα,
περὶ κυνηγεσίας περὶ ἁλιείας περὶ πλοῦ περὶ γεωργίας,
περὶ δίκης, ἀρχῆς δημοσίας καὶ λειτουργίας, στρατείας,
θεῶν τιμῆς καὶ περὶ θεῶν, περὶ θανάτου, καὶ εἴ τι ἄλλο
προϊὼν ὁ λόγος ὑπομνήσει.

1 ἀκριβῶς] ὡσαύτως **L** | ὡς ἔστιν om. **L** || 3 ὡς ἐπιὼν **L** | ἔχοιτο πταίων] ἔχοι τὸ πταίων πλέον εἰκότως **L** || 5 ἐ π α γ γ ε λ ί α (ἀ π α γ γ ε λ ί α **L**) τ ῶ ν ἐ ν τ α ῖ ς β ί β λ ο ι ς γ ρ α φ ο μ έ ν ω ν **LV** | ὑποτιθέμεθα **L** || 6 παλαιοὶ] πολλοὶ **L** || 7 ἀρξώμεθα **LV** || 9 lac. sign. Her. | ἀναστρέφεσθαι **L** || 10 τῷ om. **V** | προσγινομένων—αὐξανομένων **V** (ita **L**[1], sed om. καὶ alterum] ἐπιγινομένων τε αὐξανομένων τε καὶ ἀπογινομένων αὐξανομένων **L** || 12 καὶ μειουμένων καὶ ἀλλοιουμένων om. **V** | καὶ εἰς **L** | [εἰς] Mein. || 13 ὕλην] λύσιν **L**, corr. **L**[1] || 15 βαλανείων **V** | καὶ περὶ λουτροῦ **L** || 16 καὶ περὶ **L** || 17 ξηρᾶς τε καὶ ὑγρᾶς **V** | καὶ περὶ **L** | [ἀφροδισίων] Her. recte, sed cf. Plat. symp. 192 C || 18 περιέξει] περιέχει **V**, ἕξει **L** || 19 lac. sign. Her. || 20 καὶ ἀέρος **L** || 21 κυνηγίας **V**, κυνηγίου Her., cf. 117, 4 | ἁλιείας Reis.: ἀλίας **LV** | περὶ γεωργίας om. **L** || 22 καὶ om. **V** || 23 τιμῆς θεῶν **L** | θεῶν περὶ] θεῶν καὶ **L**

11 Χρὴ δὲ κρίνειν τοὺς ὀνείρους ποτὲ μὲν ἀπ' ἀρχῆς εἰς τέ-
λος ἀποβλέποντα τὸν ὀνειροκρίτην [καὶ ὅταν ᾖ τὰ θεωρή-
ματα διαλελυμένα ἀπ' ἀλλήλων] ποτὲ δὲ ἀπὸ τέλους εἰς
ἀρχήν· ἔστι γὰρ ὅτε ἡ ἀρχὴ τὸ τέλος ἔδειξεν ἀφανὲς ὂν
καὶ οὐκ εὐσύνοπτον, ὁτὲ δὲ τὸ τέλος τὴν ἀρχήν. δεῖ δὲ καὶ 5
τοῖς καταπήροις καὶ ὥσπερ οὐκ ἔχουσι λαβὰς ὀνείροις παρ'
ἑαυτοῦ τι προσφιλοτεχνεῖν, καὶ μάλιστα [τοῖς ἀπόροις] ἐν
οἷς ἢ γράμματά τινα ὁρᾶται διάνοιαν αὐτοτελῆ μὴ περι-
έχοντα ἢ ὄνομα ἀπρόσλογον, ποτὲ μὲν μετατιθέντα ποτὲ
δὲ ἀλλάσσοντα ποτὲ δὲ προστιθέντα γράμματα ἢ συλ- 10
λαβάς, ἐνίοτε δὲ ἰσόψηφα ἐπινοοῦντα, δι' ὧν σαφέστερος
12 γένοιτ' ἂν ὁ λόγος. ὅθεν φημὶ δεῖν οἴκοθεν παρεσκευά-
σθαι καὶ οἰκείᾳ συνέσει χρῆσθαι τὸν ὀνειροκρίτην καὶ μὴ
μόνον τοῖς βιβλίοις ἐπανέχειν, ἐπεὶ ὅστις γε τέχνῃ οἴεται
ἄνευ φύσεως ἐντελὴς ἔσεσθαι, ἀτελὴς καὶ ἀπέραντος, 15
τοσούτῳ μᾶλλον ὅσῳ πλείονα ἕξιν ἔχει, διατελέσει· καὶ
γὰρ τὸ ἀπ' ἀρχῆς πεπλανῆσθαι ἐπὶ πλέον τὴν πλάνην
παρέχει. ἔτι καὶ τὰ μὴ ἐξ ὁλοκλήρου μνημονευόμενα ἄκριτα
νόμιζε, ἐάν τε τὸ μέσον ἐάν τε τὸ πέρας ἐπιλάθηταί τις·
εἰ μὲν γὰρ τὸν ὑγιᾶ λόγον δεῖ ἐξετάζειν, πᾶν τὸ ὁρώμενον 20
p.17 ἀποβαίνει, μόνον δὲ εἰς κατάληψιν ἔρχεται τὸ ἐξ ὁλοκλή-
ρου μνημονευόμενον. ὥσπερ οὖν οἱ θύται τὰ ἀμφίβολα
τῶν σημείων οὐχὶ μὴ ἀληθῆ φασιν εἶναι, ἀλλ' αὐτοὶ μὴ

6 exc. Suda s. v. *κατάξηροι ὄνειροι.* || **13** exc. Suda s. v. *ἐπαν-έχειν.* || **14—16** exc. Suda s. v. *ἐντελής.*

1 *πῶς ἐπιβλητέον ταῖς κρίσεσιν* **LV** | *δὲ*] *μὲν* **L** || **3** *δὲ*] *δὲ καὶ* **V** | *τοῦ τέλους* **L** || **5** *οὐκ εὐσύνοπτον*] *οὐκέτι σύνοπτον* **L**, *ἀσύνετον* **V** || **6** *καταπήροις*] *καταξήροις* **LV** Suda | *οὐκ*] *μὴ* Suda || **7** *καὶ* om. **V** | *ἀπείροις* **V** || **8** *ἢ* om. **V** | *γράμματα*] *ὁράματα* **L**, *ὁρά-ματα* **V**, in cuius margine ab eadem manu *γράφε γράμματα* || **9** *ἔχοντα* **V** | *ἀπρόσλογον*] *προσλέγον* **L**, om. **V** | post *μετατιθέντα* **L** addit *τὰ γράμματα ἢ τὰς συλλαβὰς* || **10** *ποτὲ δὲ προστιθέντα*] *ἢ προστιθέντα ἢ* **L** || **11** *ἰσόψηφά τινα* **V** || **12** *οἷον εἶναι χρὴ τὸν ὀνειροκρίτην* **LV** | *φημὶ δεῖν*] *εἶναι φημὶ* **L** | *παρασκευάσθαι* **LV**, corr. Reis. || **14** *γε* om. **L** | *τέχνην* **V**, om. Suda || **15** *ἐντελῆ* **V** || **16** [*τοσούτῳ—ἔχει*] Her. | *τόσῳ* Suda || **17** *πλείονα* **L** || **18** *ἀδιάκριτα* **V** || **19** *νομίζειν* **LV** | *πέρας ἐάν τε τὸ μέσον* **L** || **20** *εἰ*] *εἰς* **V** Her. | *γὰρ* om. **L** | post *ἐξετάζειν* interpunxi || **21** *ἀποβαίνειν* **V** Her., ⟨*ὅπη μέλλει*⟩ *ἀποβαίνειν* Reis. || **23** *εἶναι φασὶν* **L**

καταλαμβάνειν δι' ὧν ἐπιθύονται, οὕτω τὸν ὀνειροκρί-
την, ὧν μὴ ἀκριβῆ δύναται κατάληψιν λαβεῖν, περὶ τού-
των οὐ χρὴ ἀποφαίνεσθαι οὐδὲ ἀποσχεδιάζειν, ἐπεὶ αὐτῷ
μὲν ἀδοξία τῷ δὲ ἰδόντι βλάβη παρακολουθήσει. ἔτι
5 κἀκεῖνο. ὅσοι τῶν ὀνείρων κακόν τι σημαίνουσιν, ἐὰν ἡ
τοῦ ὁρῶντος ψυχὴ [τὸ ὄναρ] μὴ ἀηδῶς ᾖ διατιθεμένη,
ἐλάττονα τὰ κακὰ γίνεται καὶ σχεδὸν ἀτελεύτητα· καὶ
πάλιν αὖ ὅσοι τῶν ὀνείρων ἀγαθόν τι σημαίνουσιν, ἐὰν μὴ
ἡ τῆς ψυχῆς διάθεσις ἡδεῖα ᾖ, τὰ ἀγαθὰ ἀτελεύτητα γίνε-
10 ται ἢ ἀνόνητα ἢ πάντως γε ἥττονα. διὸ χρὴ ἐπερωτᾶν καθ'
ἕκαστον εἴτε ἡδέως εἴτε ἀηδῶς τοῦτο ἑώρα.

Εἴ τις δόξειε γεννᾶσθαι ὑπὸ γυναικὸς ἡστινοσοῦν, ὧδε 13
κρίνειν προσήκει. πένητι μὲν ἀγαθόν· ἕξει γὰρ τὸν θρέ-
ψοντα αὐτὸν καὶ ἐπιμελησόμενον αὐτοῦ ὥσπερ καὶ τὰ
15 βρέφη, εἰ μὴ ἄρα χειροτέχνης εἴη· τῷδε γὰρ σχολὴν προ-
αγορεύει· ἀργὰ γὰρ τὰ βρέφη καὶ ἐνειλημένα τὰς χεῖρας
τυγχάνει. [χεῖρες δὲ αἱ πράξεις εἴρηνται.] πλουσίῳ δὲ τὸ
μὴ κρατεῖν τῆς οἰκίας σημαίνει ἀλλ' ὑπό τινων ἄρχεσθαι
ὧν οὐ βούλεται· καὶ γὰρ τὰ βρέφη ὑπὸ ἄλλων ἄρχεται ὧν
20 οὐ κατὰ γνώμην αὐτοῖς. ἀνδρὶ δὲ γυναῖκα ἔχοντι μὴ
ἔγκυον σημαίνει τῆς γυναικὸς στερηθῆναι· οὐδὲ γὰρ τὰ
βρέφη γυναιξὶ [γαμεῖται ἢ] σύνεστιν. ἔτι τῷ ἔχοντι ἔγ-
κυον γυναῖκα σημαίνει παῖδα αὐτῷ γενήσεσθαι ὅμοιον
κατὰ πάντα· οὕτω γὰρ ⟨ἂν⟩ ἄνωθεν αὐτὸς δόξειε γεννᾶ-
25 σθαι. δούλῳ δὲ σημαίνει τὸ φιλεῖσθαι παρὰ τοῦ δεσπότου
κἂν ἁμάρτῃ συγγνώμης ἀξιοῦσθαι, ἐλευθερωθῆναι δὲ
οὐδέπω· καὶ γὰρ οὐδὲ τὰ βρέφη ἑαυτῶν ἄρχει, κἂν ἐλεύ- p. 18

1 καταλαμβάνεσθαι **L** | δι' ὧν] διὸ **L**, δι' ὃ **V** || 2 ἀκριβῆ τὴν κατάληψιν δύναται **V** || 4 ἰδόντι] ἰδιώτῃ **L** | βλάβος **V** | ἐπακολουθήσει **L** || 5 κακεινόσοι **L**, κακεῖνά σοι **L**[1]**V** | 8 αὖ om. **V** | ἐὰν μὴ ἡ] και μὴ τῇ **L**, ἐὰν μὲν ἡ **V** || 9 διαθέσει **L** || 10 [ἢ ἀνόνητα] Her. || 11 ἀηδῶς εἴτε ἡδέως **V** | ἑώρα] ἕδρα **L** || 12 περὶ γεννήσεως **LV** || 13 προσηκεν **L** | θρέψαντα **LV** || 14 καὶ om. **V** || 15 εἴη] ᾖ **L** | τόδε **L** || 16 ἐνειλημένα] ἐνειλούμενα **V**, ἐνηλούμενα **L** || 19 ὧν—αὐτοῖς om. **V**, ὧν . . . αὐτῶν **L** || 21 οὐδὲ] οὔτε **LV** || 23 γεννήσεσθαι **LV** || 24 οὔτως **L** | ⟨ἂν⟩ ἄνωθεν ego: ἄνωθεν **LV**, ἂν Her. | αὐτὸς] αὐτὸ **V** || 25 τοῖς δεσπόταις **LV**, fort. recte, cf. 88, 17

θερα ᾖ. ἀθληταῖς δὲ κακόν· οὔτε γὰρ βαδίζει τὰ βρέφη οὔτε τρέχει, οὔτε ῥῆξαί τινα δύναται, ὅπου γε οὐδὲ [αὐτὰ] βαδίζειν δύναται. τῷ δὲ ἐπὶ ξένης ὄντι τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν σημαίνει, ἵνα ἐπ' ἀρχὴν ἔλθῃ, ὡς καὶ τὸ γεννώμενον· ⟨ἢ⟩ πάλιν ἵνα εἰς τὴν γῆν ἔλθῃ, τοῦτ' ἔστιν εἰς τὴν 5 *πατρίδα· κοινὴ γὰρ ἅπασιν ἐπίσης ἐστὶν ἡ γῆ πατρίς. τῷ δὲ νοσοῦντι θάνατον προαγορεύει τὸ ὄναρ, ἐπεὶ καὶ οἱ ἀποθανόντες ἐσχισμένοις ἐνειλοῦνται ῥάκεσιν ὡς καὶ τὰ βρέφη καὶ χαμαὶ τίθενται, καὶ οἷόν περ λόγον ἔχει ἡ ἀρχὴ πρὸς τὸ τέλος, τὸν αὐτὸν καὶ τὸ τέλος πρὸς τὴν ἀρχήν. καὶ τὸν* 10 *ἀποδράσαι πειρώμενον οὐκ ἐᾷ διαφυγεῖν οὐδὲ τὸν ἀποδημεῖν θέλοντα ἐᾷ τῆς οἰκείας ἐξελθεῖν οὗτος ⟨ὁ⟩ ὄνειρος· οὐ γὰρ τὰ πρὸ ποδῶν δύναται φυλάξασθαι τὰ βρέφη· προσπταίει γὰρ ἑκάστοτε. ἐν δὲ ταῖς δίκαις τῷ μὲν ἐγκαλοῦντι δεινὸς ὁ ὄνειρος· οὐ γὰρ πείσει τοὺς δικαστὰς διὰ τὸ τραυ-* 15 *λὸν τῆς φωνῆς, τῷ δ' ἐγκαλουμένῳ καὶ φεύγοντι καὶ μάλιστα τῷ δεδιότι καταδικασθῆναι ἄφοβος ὁ ὄνειρος· τὰ γὰρ βρέφη συγγνώμης ἀξιοῦται, ἐὰν ἁμάρτῃ.*

14 *Εἰ δέ τις ἑαυτὸν ὑπολάβοι κυεῖν, εἰ μὲν πένης εἴη, πολλὰ κτήσεται καὶ περιβαλεῖται χρήματα, ὡς καὶ διογκωθῆναι·* 20 *εἰ δὲ πλούσιος, ἐν βασάνοις ἔσται καὶ φροντίσι. καὶ ὁ γυναῖκα ἔχων στερηθήσεται αὐτῆς, ὡς οὐκέτι χρείαν ἔχων τῆς κυοφορούσης· ὁ δὲ μὴ ἔχων γυναῖκα γῆμαι ἂν σφόδρα εὔνουν, ὡς δοκεῖν ταὐτὰ τῇ γυναικὶ πάσχειν· τοῖς δὲ λοιποῖς νόσον σημαίνει. τὸ δὲ ἀποτεκεῖν καὶ ἀπογεννῆσαι* 25

3 *τὴν οἰκείαν* Her., fort. recte, at cf. 45, 19 || 4 *ἐπ' ἀρχὴν*] *ἀπαρχὴν* **L** || 5 ⟨*ἢ*⟩ Reis. || 7 *ἀποθνήσκοντες* **V** || 9 *καὶ οἷόν περ—ἐὰν ἁμάρτῃ* om. **V**. cuius commatis eam partem, quae a verbis *πρὸς τὸ τέλος* oritur, ex huius libri capite octavo huc transp. Her. || **11** *ἀποδρᾶναι* **V** || **12** *ἐθέλοντα* **V** || **13** *προσπταίει γὰρ*] *καὶ προσπταίει γοῦν* **L** || **14** *ἑκάστοτε* **M**, *ἑκάστω τὲ* **L** || **15** *ὁ ὄνειρος—πείσει* **M**, *οόνειρος—πίσει* **L** | *τραυλὸν*] *θρασυλὸν* **L** || **18** *ἀξιοῦται ἐὰν*] *ἀξιοῦνται κἂν* **L** || **19** *κύειν* **L**, *περὶ τοῦ κύειν* **V** | *ἑαυτὸν*] *αὐτὸς* **V** | *κυεῖν*] *κύειν* **L**, *ἔγκυος εἶναι* **V** || **21** *καὶ φροντίσιν ἔσται* **V** || **22** *στερήσεται* **V** | *ὡς* om. **V** | *μηκέτι* **L** | *ἔχων χρείαν* **V** || **23** *κυοφορίας* **V** | *γυναῖκα* om. **V** || **24** *ταὐτὰ*] *ταυτὸ* **L**, *τὰ αὐτὰ* **V** | *τῇ* om. **L** || **25** *καὶ ἀπογεννῆσαι—δοκεῖν* om. **V**

οὐ ταὐτὰ τῷ ἔτι δοκεῖν ἐν γαστρὶ ἔχειν σημαίνει, ἀλλὰ τὸν μὲν νοσοῦντα δηλοῖ ἀποθανεῖν ταχέως, ἐπειδὴ πᾶν σῶμα τῖκτον πνεῦμα ἐξαφίησι, καὶ ὥσπερ τὸ βρέφος τοῦ περι- p. 19 έχοντος σώματος ἀπαλλάσσεται, οὕτω καὶ ἡ ψυχή· πέ-
5 νητι δὲ καὶ καταχρέῳ καὶ δούλῳ καὶ παντὶ τῷ ἐν περιστάσει ᾑτινιοῦν ὄντι τὰ παρόντα δεινὰ ἀποθέσθαι σημαίνει· καὶ ἡ αἰτία φανερά. καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει, ἐπεὶ τὸ κεκρυμμένον τέως βρέφος ἐξεφάνη. πλουσίους δὲ καὶ δανειστὰς καὶ πραγματευτὰς καὶ πάντας τοὺς πιστευομένους βλάπτει· ἃ γὰρ
10 τὸ πρὶν εἶχον ἀποθήσονται. ἐμπόροις δὲ καὶ ναυκλήροις ἀγαθόν· ⟨διαθήσονται⟩ γὰρ τὰ φορτία. πολλοὶ δὲ καὶ συγγενεῖς ἀπέβαλον διὰ τὸ ἀφ' αἵματος ὂν τὸ βρέφος ἀποβεβλῆσθαι.

Παιδία δόξαι ἔχειν ἢ ἰδεῖν παντελῶς βρέφη, ἴδια μὲν 15 τέκνα καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ μοχθηρόν· φροντίδας γὰρ καὶ
15 λύπας σημαίνει καὶ μερίμνας πραγμάτων ἀναγκαίων τινῶν ἕνεκεν, ἐπειδὴ οὐδὲ τὰ βρέφη ἄνευ τούτων ἔστιν ἀναθρέψαι. καί τις καὶ λόγος παλαιὸς ἐπιδείκνυσι τὸ τοιοῦτο· ἔχει δὲ ὧδε·

ἢ δέος ἢ λύπη παῖς πατρὶ πάντα χρόνον.

20 τούτων δὲ τὰ μὲν ἀρσενικὰ εἰς ἀγαθὸν τελευτᾷ, τὰ δὲ θηλυκὰ χείρονα τῆς ἀρχῆς τὴν τελευτὴν ἐπάγει καὶ ζημίαν προαγορεύει· τὰ μὲν γὰρ ἀρσενικὰ οὐδὲν ἀνατραφέντα παρὰ τῶν γονέων λαμβάνει, τὰ δὲ θηλυκὰ προικὸς ἐπιδεῖται. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξε θυγάτριον αὐτῷ γενέ-

12 Iuv. sat. 7, 196. || 19 Evenus Parius ap. Plut. de am. prol. 4, 497 A, 2 p. 270 Bergk.

1 ἔχειν σημαίνει, ἀλλὰ τὸν μὲν] ἔχοντα χεῖρον καὶ τὸν V || 2 δηλοῖ] σημαίνει V || 3 ἀφίησιν V || 5 καὶ δούλῳ om. L || 6 ὄντι] ὄντι πάντα L || 7 καὶ om. V | ἐπεὶ] κατὰ L || 8 βρέφος τέως L | δὲ] τε V || 10 τὸ om. L | ἐμπόροις δὲ—ἀγαθόν om. L | δὲ] τε V || 11 γὰρ τὰ φορτία om. V || 12 ὂν] ὧν L, om. V || 13 περὶ παίδων καὶ γάλακτος LV || 14 φροντίδας γὰρ] καὶ φροντίδας τε L || 16 ἕνεκα] L | ἐπειδὴ οὐδὲ] ἐπεὶ μηδὲ V || 17 καὶ post τις om. L | τὸ τοιοῦτον ἀποδείκνυσιν V || 18 ἔχει] ἔστι LV, num ἔστι δὲ ὅδε? || 19 πατρὶ om. L, περὶ L[3] || 22 προαγορεύουσι L | τὰ μὲν γὰρ] ὅτι τὰ μὲν V || 24 θυγατέρα αὐτῷ γεγενῆσθαι L

σθαι, καὶ ἐδανείσατο. καὶ πάλιν αὖ ἔδοξέ τις τὴν θυγατέρα
τὴν ἑαυτοῦ ἀποθανοῦσαν κατορύσσειν. ἀπέβη αὐτῷ δά-
νειον ἀποδοῦναι. [οὕτως ἄρα τὸν αὐτὸν ἐπέχει λόγον δανείῳ
ἡ θυγάτηρ.] ἀλλοτρίους δὲ παῖδας ὁρᾶν ἀγαθόν, ὅταν
ὦσιν εὔμορφοι καὶ χαρίεντες καὶ τὸ παιδικὸν αὐτοῖς ἐπι- 5
τρέχῃ· ἀγαθῶν γὰρ ἔνστασιν καιρῶν δηλοῖ, ἐν οἷς ἐστιν
p. 20 ἐλπὶς ἔτι μᾶλλον τελέσαι τι καὶ καταπράξασθαι ἡδύ· καὶ
γὰρ οἱ παῖδες τὸ παρὸν ὄντες ἄπρακτοι αὖθις ἐπὰν ἀνα-
τραφῶσι δυνήσονταί τι πρᾶξαι.

16 Εἰ δέ τις ὥσπερ οἱ παῖδες ἐν σπαργάνοις εἶναι δόξειε καὶ 10
γάλα λαμβάνειν παρά τινος γυναικὸς γνωρίμης ἢ οὐ
γνωρίμης, νόσον νοσήσει μακράν, εἰ μὴ γυναῖκα ἔχοι
ἔγκυον· τότε γὰρ αὐτῷ γενόμενος ὅμοιος ὁ παῖς τοῦτον
τὸν τρόπον ἀνατραφήσεται· γυναικὶ δ' ἰδούσῃ θυγάτριον
ἐσόμενον προαγορεύει. εἰ δέ τις ἐν δεσμοῖς ὢν ἴδοι τὸν 15
ὄνειρον τοῦτον, προσεπισωρεύσει αὐτῷ τὸ δαιμόνιον καὶ
ἄλλα τινὰ κακὰ πρὸς τῷ μὴ ἀπολυθῆναι. οὐκ ἄλογον δὲ
οὐδὲ κατὰ τὴν νόσον· ἀσθενεῖς γάρ εἰσιν οἱ ἐν γάλακτι
παῖδες· καὶ μὲν δὴ καὶ οἱ τέλειοι, ὅταν νοσοῦντες τροφῇ
μὴ δύνωνται χρῆσθαι, γάλακτι χρῶνται. τὸ δὲ δοκεῖν ἐν 20
τοῖς ἰδίοις μασθοῖς γάλα ἔχειν γυναικὶ μὲν νέᾳ συλλαβεῖν
σημαίνει καὶ τελεσφορῆσαι καὶ ἀποτεκεῖν, πρεσβύτιδι δὲ
πενιχρᾷ οὔσῃ εὐπορίαν, πλουσίᾳ δὲ δαπάνας, παρθένῳ δὲ
ὡραίᾳ μὲν οὔσῃ γάμον προαγορεύει· οὐ γὰρ ἄνευ συνου-

1 αὖ] ὃς V | τις τὴν om. V || 2 κατορύττειν V | δάνεια V || 3 ἄρα] γὰρ L || 4 ἡ om. L || 5 ἐπιτρέχει LV, corr. Rei. || 6 ἀγαθὰς L | ἐνστάσεις L, σύστασιν Her., fort. recte | καιρῶν δηλοῖ] σημαίνουσιν καιρῶν L || 7 ἐλπὶς ἔτι μᾶλλον V] τι μέλλον L Her. | καὶ τελέσαι L | τι ... ἡδὺ om. L Her. || 8 ἐπὰν] δ' ἂν L || 10 περὶ σπαργανωθέντων παίδων LV | δόξειεν εἶναι V || 11 λαμβάνει V | ἢ οὐ γνωρίμης om. V || 12 νόσον νοσήσει μακράν] νοσήσει μακρὰν νόσον L, νόσον σημαίνει μακρὰν V || 13 ἔγκυον] ἐν γαστρὶ ἔχουσαν L | ὁ om. L || 15 ἴδῃ L || 16 τοῦτον om. L | προσεπισορεύσει L, προεπισωρεύσει V, corr. Reis. || 17 τῷ Rei.: τὸ LV | μηδὲ λυθῆναι L, μὴ λυθῆναι Her. || 19 τέλειοι] τέλειοι οἳ L || 20 δύνανται LV, corr. Rei. | γάλακτι] διὰ τὴν ἀνάγκην γάλακτι καὶ μασθῷ γυναικείῳ L || 21 ἔχειν ἐν τοῖς μασθοῖς τοῖς ἰδίοις γάλα L || 22 τελεσφορήσειν L || 23 εὐπορεῖαν οὔσῃ πενιχρᾷ L || 24 συνουσίας ἀφροδισίου V, cf. 19, 17. 86, 17, οὐσίας ἀφροδισίων L, [ἀφροδισίου] Her., recte, opinor, sed cf. Plat. symp. 192 C

σίας [ἀφροδισίου] γάλα ἄν ποτε σχοίη· παντελῶς δὲ μικρᾷ καὶ
πρὸ πολλοῦ τῆς ὥρας τῶν γάμων οὔσῃ θάνατον προμαντεύ-
εται· τὰ γὰρ παρὰ τὴν ἡλικίαν μοχθηρὰ πάντα πλὴν ὀλίγων.
ἀνδρὶ δὲ πένητι καὶ βίου δεομένῳ περιουσίαν χρημάτων
5 *καὶ κτημάτων προαγορεύει, ὡς δύνασθαι καὶ ἄλλους τρέ-*
φειν. καὶ ἀγάμῳ γάμον καὶ ἄπαιδι παῖδας πολλάκις ἐτή-
ρησα προαγορεῦσαν τὸ ὄναρ· ὁ μὲν γὰρ οὕτως ἔσχεν
εὔνουν τὴν γυναῖκα ὡς ταὐτὰ ἐκείνῃ πάσχειν δοκεῖν, ὁ δὲ
ἀνεθρέψατο παῖδας. ἀθλητῇ δὲ καὶ μονομάχῳ καὶ παντὶ
10 *σωμασκοῦντι νόσον προαγορεύει, ἐπειδὴ τὰ θηλύτερα* p. 21
σώματα γάλα ἔχει. ἔτι καὶ τὸ τοιοῦτον ἐτήρησα. γυναῖκά
τις ἔχων καὶ παῖδας ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ τῆς γυναικὸς
ἐστερήθη καὶ τοὺς ἑαυτοῦ παῖδας ἀνεθρέψατο τὴν ἴσην
αὐτοῖς παρέχων χρείαν πατρός τε ἅμα καὶ μητρός.

15 *Καὶ ταῦτα μὲν περὶ ἀνατροφῆς· νυνὶ δὲ περὶ σώματος*
καὶ τῶν ἐν τῷ σώματι μερῶν προσγινομένων τε καὶ ἀπο-
γινομένων καὶ ἀλλοιουμένων εἴς τινα μορφὴν ἑτέραν ἢ εἰς
ὕλην ποιήσομαι τὸν λόγον μικρὰ παραιτησάμενος τοὺς τοῖς
ἐπὶ λεπτὸν διαιρουμένοις δυσχεραίνοντας· ἡμεῖς γὰρ οὐχ
20 *ὅτι μόνον τοῖς ἐπισύρουσι τὰ τοιαῦτα ἀχθόμεθα ἀλλὰ καὶ*
βλάβην κοινὴν νομίζομεν τὸ μὴ περὶ ἑκάστου ἀκριβοῦν
καὶ ἐξονυχίζειν. τοιγάρτοι πρῶτον μὲν ἀπὸ τοῦ κυριωτά-
του τῶν ἐν τῷ σώματι μερῶν ἄρξομαι διασαφεῖν.

20–22 exc. Suda s. v. *ὀνυχίζεται.*

1 *ἂν] ποτε* **V**, ambo retinui | *παντελῶς] πάνυ* **V** || **2** *πρὸ πολλοῦ] πόρρω* **V** | *προμαντεύεται] προμαντεύεται παρὰ τὴν ὥραν* **L**, *μαντεύεται* **V** || **5** *κτημάτων] κτῆσιν* **L** | *θρέψαι* **V** || **7** *προαγορεύσαντα* **V** | *τὸ ὄναρ] τὸν ὄνειρον* **V** || **8** *ὡς ταῦτα* **L**, *ὥστε τὰ αὐτὰ* **V** || **9** *ἀθλητῇ δὲ] ἀθλητῇ δὲ καὶ ἐργάτῃ* **V** || **10** *σώματι ἀσκοῦντι* **V** || **11** *ἔχει] ὁσωεχει* **L** | *ἔτι* om. **L**, suppl. **L**[c] | *καὶ] δὲ καὶ* **V** || **12** *παῖδας μόνος* **L** || **14** *ἅμα* om. **L** || **15** *σώματος καὶ* om. **V** || **16** post *ἀπογινομένων* excidisse ⟨*καὶ αὐξομένων τε καὶ μειουμένων*⟩ coni. Her. (cf. 19, 11) || **17** *καὶ] εἴτε* **V** | *τινα] τε* **V** | *ἢ] καὶ* **LV** || **18** *τοὺς λόγους* **L** | *παραιτησάμενος] δὲ παραστήσομαι* **V** | *τοὺς τοῖς* Rei.: *τοῖς* **L**, *τοὺς* **V** || **19** *ἐπὶ λεπτὸν] ἐπίληπτον πρὸς ὀλίγον* **L**, *εἰς λεπτὸν* Her. | *γὰρ] δὲ* **L** | *οὐχ ὅτι] οὐ* **V** || **20** *ἀπεχθανόμεθα* **LV** || **21** *βλάβην τινὰ κοινὴν* **V** | *μὴ οὐχὶ* **V** | *ἑκάστης* **L** || **22** *τοιγάρτοι* om. **L** | *μὲν* om. **V** || **23** *τῷ* om. **L**

17 Μεγάλην δοκεῖν ἔχειν κεφαλὴν ἀγαθὸν ἀνδρὶ πλουσίῳ οὐδέπω ἄρξαντι καὶ πένητι καὶ ἀθλητῇ καὶ δανειστῇ καὶ τραπεζίτῃ καὶ ἐρανάρχῃ. τῷ μὲν γὰρ ἀρχήν τινα προαγορεύει, ἐν ᾗ δεήσει αὐτῷ στεφάνου ἢ στροφίου ἢ διαδήματος, τῷ δὲ εὐπορίαν καὶ χρημάτων ἐπίκτησιν καὶ κατὰ τοῦτο μείζονα 5 τὴν κεφαλὴν ἔσεσθαι. ἀθλητῇ δὲ σαφὲς ὅτι νίκην προαγορεύει· τότε γὰρ ἡ κεφαλὴ μείζων γένοιτ' ἂν αὐτοῦ. δανειστῇ δὲ καὶ τραπεζίτῃ καὶ ἐρανάρχῃ πλείονα τὴν τῶν χρημάτων συλλογὴν μαντεύεται. καὶ γὰρ τὰ χρήματα κεφάλαια καλεῖται. πλουσίῳ δὲ πρὸς τὸ ἄρχειν ἤδη καθε- 10 στῶτι καὶ ῥήτορι καὶ δημαγωγῷ βαρύνσεις καὶ ὕβρεις ἐκ τῶν ὄχλων προαγορεύει, καὶ τῷ νοσοῦντι καρηβαρίαν καὶ στρατιώτῃ πόνους καὶ δούλῳ τὸ μὴ ταχέως ἐλευθερωθῆναι p. 22 καὶ τῷ τὸν ἥσυχον ἐπανῃρημένῳ βίον ταραχὰς ἅμα καὶ ὕβρεις μαντεύεται. ἡ δὲ μικροτέρα καὶ τοῦ κατὰ φύσιν λειπομένη κεφαλὴ τὰ ἐναντία πρὸς λόγον ἑκάστου τῶν ἀποτελεσμάτων τῇ προγεγραμμένῃ κεφαλῇ σημαίνει.

18 Τρίχας ἔχειν μεγάλας καὶ καλὰς καὶ ἐπ' αὐταῖς ἀγάλλεσθαι ἀγαθὸν μάλιστα γυναικί· ὑπὲρ γὰρ εὐμορφίας ἔστιν ὅτε καὶ ἀλλοτρίαις θριξὶν αἱ γυναῖκες χρῶνται. ἀγαθὸν 20 δὲ καὶ ἀνδρὶ σοφῷ καὶ ἱερεῖ καὶ μάντει καὶ βασιλεῖ καὶ ἄρχοντι καὶ τοῖς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίταις· τούτων γὰρ οἷς μὲν ἔθος ἐστὶ κομᾶν, οἷς δὲ τὸ ἐπιτήδευμα κομᾶν ἐπι-

9–10 cf. Suda s. v. κεφάλαια. || 22 Aristot. rhet. 3, 2, 1405 A, problem. 30, 10, 956 B 11–15.

1 περὶ κεφαλῆς V, περὶ κεφαλῆς καὶ τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ L | ἔχειν δοκεῖν V || 3 εἰρηνάρχῃ L || 4 [ἢ—διαδήματος] Reis. | τροφίου V || 5 χρημάτων ἐπίκτησιν] κτημάτων κτῆσιν V || 6 ἀθληταῖς V || 7 τότε γὰρ] ὅτι L | μεῖζον ἡ κεφαλὴ L | αὐτῷ Her., αὐτῆς Reis. || 8 τραπεζίτῃ δὲ καὶ δανειστῇ V || 9 συλλογὴν] συστροφὴν V | Verba καὶ γὰρ—καλεῖται in LV ἔσεσθαι (6) sequuntur: recte transp. Gom. || 10 πρὸς τῷ Her., sed cf. 138, 11 et Bl. 43 || 11 βαρήσεις L || 12 καρηβαρίας L || 13 πόνους] πόνον νόσον L, πόνον καὶ νόσον L[c] || 14 ἅμα om. V || 15 καὶ τοῦ—λειπομένη] τῆς κατὰ φύσιν γινομένης V || 17 τῆς προγεγραμμένης κεφαλῆς V || 18 περὶ τριχῶν L, περὶ τριχὸς V || 19 γὰρ om. L || 21 σοφῷ ἀνδρὶ V || 22 ἄρχοντι] ἄρχοντι καὶ προφήτῃ L | τὸν om. V | τούτοις L || 23 ἔθος ἐστὶ] ἐστὶ θεὸς L | κομᾶν] κοσμεῖν L | οἷς δὲ] ἀγαθὸν ἐπειδὴ V | κομᾶν] κοσμειᾶν L

τρέπει. ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῖς λοιποῖς πλὴν ἧττον· αὐτὸ γὰρ μόνον εὐπορίαν σημαίνει οὐχ ἡδεῖαν ἀλλ' ἐπίμοχθον διὰ τὸ πολλοῦ καμάτου δεῖν εἰς τὴν κομιδὴν τῶν μεγάλων 19 *τριχῶν. αἱ δὲ μεγάλαι μὲν ἀτημέλητοι δὲ τρίχες, ὡς μὴ* 5 *δοκεῖν κόμην εἶναι ἀλλὰ τρίχωμα, πᾶσιν ἀνθρώποις πένθη τε καὶ λύπας δηλοῦσι· κομεῖν μὲν γὰρ τὸ ἐπιμελεῖσθαί ἐστιν, ἡ δὲ ἀτημέλητος ἐν συμφοραῖς αὔξεται, θρίξ. [ἐγὼ δέ ποτέ τινα τῶν γνωρίμων ἐν ἀρχῇ καταστάντα καὶ τὴν ἄλλην εὐπραγίαν εὐτυχήσαντα ἐν ὕπνοις θεασάμενος ἐν* 10 *τῇ πόλει προπεμπόμενον ὑπὸ τῆς ὑποβεβλημένης αὐτῷ τάξεως ἀνίκμους ἔχοντα καὶ κουριώσας τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἐπέβαλον μὲν ὡς λύπης αὐτῷ δηλωτικὸν εἴη τὸ ὄναρ· οὐ πολλῶν δὲ διελθουσῶν ἡμερῶν ἐπαύθη τῆς ἀρχῆς, ὅπερ ἦν αὐτῷ καὶ ἐπιζήμιον πάνυ καὶ ἐπίλυπον.]*

15 *Τὸ δὲ δοκεῖν χοιρείας ἔχειν τρίχας κινδύνους ἐπάγει* 20 *βιαίους καὶ τοιούτους, οἵοις ὑποπίπτει τὸ ζῷον, λέγω δὲ ὁ χοῖρος. ἱππείας δὲ ἔχειν τρίχας δουλείαν καὶ ταλαιπωρίαν σημαίνει [καὶ] τοῖς εὖ γεγονόσι. δούλοις δὲ καὶ δεσμὰ περιτίθησιν· ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ χαίτη ἱππεία δεσμεύεται.*

20 *Ἔρια δὲ ἀντὶ τριχῶν ἔχειν νόσους μακρὰς καὶ φθίσιν* 21 *προαγορεύει καὶ δι' ἀ τοῦτο πολλάκις ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔρια* p. 23 *φοροῦντα δοκεῖν συμπεφυκότα ἔχειν. εἰ δὲ εἰς ἄλλην τινὰ ὕλην αἱ τρίχες μεταβάλοιεν, ἀπὸ τῶν ὁμοίων τεκμαίρεσθαι χρή.*

20 Reiffius confert Plat. rem publ. 3, 406 D (pilleoli capiti aegrotantis impositi).

2 *εὐπορίαν μόνον* **V** || **3** *πολλοὺς καμάτους* **L** || **4** *ἀτιμελητῶν τριχῶν* **L**, *περὶ ἀτημελήτων τριχῶν* **V** | *μὲν] τε* **L** || **6** *δηλοῦσι] οἷς δὲ ἐπιδέχεται καὶ δεσμὰ σημαίνουσιν* **L** | *κοσμεῖν* **L** || **7** *ἣ* Gom.: *ἡ* **LV** | *αὐξάνεται* **L** | post *αὔξεται* interpunxit Gom. || **15** *χοιρίας τρίχας* **L**, *περὶ χοιρείας τριχὸς* **V** | *τρίχας ἔχειν* **V** || **16** *οἵους* **LV** | *ὑποπίπτει τὸ ζῷον] ὑποπέπτωκε τὸ ζῷον* **L**, *καὶ τὸ ζῷον ὑποπίπτει* **V** || **17** *δουλείας καὶ ταλαιπωρίας* **V** || **18** *δὲ καὶ* om. **V** || **19** *ὡς] καὶ* **L** | *τὸ* om. **L** | *ἱππεία] ἱππίας πᾶσα* **L** || **20** *ἔρια ἀντὶ τριχῶν* **L**, *περὶ τοῦ ἔχειν ἔρια ἀντὶ τριχῶν* **V** | *μακρὰς* om. **L** | *φθίσεις* **L** || **21** *καὶ διὰ τοῦτο] διὰ τὸ τὸν* Reis. | *ἐν τῇ κεφαλῇ* **L** || **22** *φοροῦντα δοκεῖν] δοκοῦντα φορεῖν* **L** || **23** *ὕλην] κεφαλὴν* **L** | *μεταβάλλοιντο* **V** || **24** *χρὴ τουτέστι τῆς μεταβολῆς* **V**

Τὸ δὲ δοκεῖν ψιλὸν εἶναι τὸ περὶ μέτωπον πᾶν μέρος ἐν τῷ παρόντι χλεύην ἅμα καὶ ἀπραξίαν μαντεύεται· εἰ δὲ τὸ ὀπίσω τοιοῦτον ἔχειν δόξειέ τις, ἐν τῷ γήρᾳ πενίαν καὶ ἀπορίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἕξει· πᾶν μὲν γὰρ τὸ ὀπίσω τοῦ μέλλοντός ἐστι σημαντικὸν χρόνου, αἱ δὲ ψιλότητες ἀπο- 5 *ρίας οὐδὲν διαφέρουσιν, ἢ ὅτι κατ' ἔλλειψιν γίνονται θερμοῦ, ἢ ὅτι μηδενὸς ἐπιλαβέσθαι παρέχουσιν. εἰ δὲ τὸ δεξιὸν μέρος τῆς κεφαλῆς ψιλὸν ἔχοι τις, πάντας τοὺς καθ' αἷμα προσήκοντας ἄρσενας ἀπολεῖ· εἰ δὲ μηδένα ἔχοι, βλαβήσεται. εἰ δὲ τὸ εὐώνυμον, τὰς θηλείας ἀπολεῖ, εἴγε* 10 *τινὰς ἔχοι· εἰ δὲ μή, καὶ οὕτω βλαβήσεται. συγγενῶν μὲν γάρ ἐστιν ἡ κεφαλὴ σημαντική, ταύτης δὲ τὰ μὲν δεξιὰ μέρη ἀρρένων τὰ δὲ εὐώνυμα θηλειῶν. [ἐπὶ δὲ τοῦ παντὸς σώματος τὰ δεξιὰ καὶ τὰ εὐώνυμα ταύτην ἔχει τὴν διαίρεσιν.] ὁπότερον δ' ἂν τῆς κεφαλῆς μέρος ψιλὸν* 15 *ἔχῃ τις οὐκ ὢν εὐσυνείδητος, κατακριθήσεται τὴν εἰς ἔργον δημόσιον καταδίκην· τοῦτο γὰρ κἀκεῖ παράσημόν ἐστι τοῖς καταδικαζομένοις. ὅλην δὲ τὴν κεφαλὴν ψιλὴν ἔχειν ἀγαθὸν τῷ φεύγοντι δίκην καὶ τῷ φοβουμένῳ μὴ πρός τινων βίᾳ κατασχεθῇ· ῥᾷστα γὰρ ἂν διαφύγοι ἀνεπίληπτος* 20 *ὤν· τοῖς δὲ ἄλλοις ἀπολέσαι πᾶν σημαίνει τὸ πρὸς κόσμον τοῦ βίου τεῖνον.*

2—7 fort. respicitur ille *Καιρός* a Lysippo sculptus: Anth. Pal. 16, 275 (Posidipp.), Phaedr. fab. 5, 8, Himer. or. 14, 1, RE 10, 1511. || **7—9** vid. Fredrich 127 et cf. Parmenid. ap. Aëtii placita 5, 7, 4 (Diels-Kranz, Fragm. Vorsokrat. [1951[6]] 1, p. 227) nec non Anaxag. ap. Aristot. gen. animal. 4, 1, 763 B (Diels-Kranz 2, p. 30).

1 *δοκεῖν—τὸ* om. **V** | *περὶ*] *ὑπὲρ* **L** | *μέρος*] *μέρος δοκεῖν ψιλοῦσθαι* **V** || **2** *ἀπραξίαν*] *πρᾶξιν* **L** || **4** *ἀπορίαν*] *ἀτυχίαν* **V** | *πᾶν μὲν*] *ἐξεναντίας* **V** || **5** *χρόνου σημαντικόν ἐστιν* **V** | *ἀπορίας* om. **V** || **6** *οὐδενὶ* **V** | *ἢ ὅτι* Rei.: *καὶ ὅτι* **LV** || **7** *ἐπιλαβέσθαι*] *ἐστι λαβέσθαι* **L** | *παρέχωσιν* **V** || **9** *ἀπολεῖ*] *ἀποβάλλει* **L** || **10** ⟨*αὐτὸς*⟩ *βλαβήσεται* coni. Her. | *εἰ δὲ τὸ—βλαβήσεται* om. **L** || **12** *σημαντικὸν* **V** || **13** *μέρη* om. **V** | *ἐπί δὲ*] *ἐπειδὴ καὶ* **L** || **14** *ταύτην*] *τοιαύτην* **V** || **16** *ἔχει* **LV** || **18** *κατακρινομένοις* **L** | *ψιλὴν ἔχειν*] *ψιλὴν ἔχειν δοκεῖν* **L**, *ἔχειν ψιλὴν* **V** || **19** *τῷ* alterum om. **L** | *μὴ*] *καὶ* **V** || **20** *κατασχεθῇ*] *κατεχομένῳ* **V** | *ῥᾷστα*] *ταῦτα* **V** | *ἂν διαφύγοι*] *καταφύγοι* **L**

Ξυρᾶσθαι δὲ δοκεῖν τὴν κεφαλὴν ὅλην [πλὴν] Αἰγυ- 22
πτίων θεῶν ἱερεῦσι καὶ γελωτοποιοῖς καὶ τοῖς ἔθος ἔχουσι
ξυρᾶσθαι ἀγαθόν, πᾶσι δὲ τοῖς ἄλλοις πονηρόν. τὰ γὰρ
αὐτὰ τῇ ψιλώσει σημαίνει, βιαιότερα δὲ ἐπάγει καὶ σύν- p. 24
5 τομα τὰ κακά. πλέουσι δὲ διαρρήδην ναυάγιον σημαίνει
καὶ νοσοῦσιν εἰς ἔσχατον ἐλάσαι κίνδυνον πλὴν οὐκ ἀποθα-
νεῖν· ναυαγήσαντες μὲν γὰρ καὶ ἐκ μεγάλης ἀναστάντες
νόσου ξυρῶνται οἱ ἄνθρωποι, ἀποθανόντες δὲ οὔ. [τοῖς δὲ
προειρημένοις ἀγαθὸν διὰ τὸ ἔθος.] κείρεσθαι δὲ ὑπὸ
10 κουρέως ἀγαθὸν πᾶσιν ἐπίσης· ἔστι γὰρ ὡς εἰπεῖν ἀπὸ τοῦ
καρῆναι καὶ τὸ χαρῆναι ἐκδέξασθαι κατὰ παραλλαγὴν
στοιχείου, καὶ μέντοι ⟨καὶ⟩ ἐν περιστάσει πονηρᾷ ἢ συμ-
φορᾷ τινι καθεστὼς κείρεται οὐδείς, ἀλλ' οἷς μάλιστα
εὐπρεπείας μέλει, οὗτοι κείρονται· μέλει δὲ εὐπρεπείας
15 ἀλύποις τε καὶ οὐκ ἀπόροις. τὸ δὲ ὑπὸ κουρέως πρόσ-
κειται, ἐπεὶ εἴ τις ἑαυτὸν κείροι οὐκ ὢν κουρεύς, τῶν
ἰδίων πένθη ἢ αἰφνίδιόν τινα συμφορὰν μεγάλων κακῶν
ἀνάπλεων σημαίνει· οἱ γὰρ ἐν τοιούτοις γενόμενοι ἑαυτοὺς
[ἀνάγκῃ] περικείρουσι. τὸ δὲ ὀνυχίζεσθαι χρεώστῃ μὲν
20 ἀποδοῦναι τόκον σημαίνει, τοῖς δὲ λοιποῖς βλάβην ἀπὸ
τῶν ὀνυχισάντων, ἐάν γε ἴδωσιν ἑαυτοὺς ὑπ' ἄλλων τινῶν

1 Plut. de Is. et Osir. 3, 352 C, Martial. 12, 29, 19, Apul. met. 11, 10. ‖ **7–8** Lucian. Hermot. 86, merc. cond. 1, Iuv. sat. 12, 81, Petron. 103—4.

1 *περὶ τοῦ ξυρᾶσθαι δοκεῖν τὴν κεφαλὴν* **V** | *ξύρεσθαι* **L** | [*πλὴν*] Reis. ‖ **2** *καὶ* prius om. **L** | *ἐξ ἔθους* **V** ‖ **3** *ἀγαθὸν—πονηρόν*] *πᾶσιν πᾶσιν πονηρόν* **L** | *γὰρ*] *μὲν γὰρ* **L** ‖ **7** *καὶ*] *ἢ* **V** | *ἀναστάντες*] *σωθέντες* **V** ‖ **8** *ξύρονται* **L** | *οἱ* om. **L** | *ἀποθανόντες δὲ οὐ*] *οὐ μὴν οἱ ἀποθανόντες* **V** | In **V** verba *τοῖς δὲ* usque ad *σημαίνει* cap. 24 (30, 18) a manu secunda exarata sunt. ‖ **9** *κείρασθαι* **L** ‖ **10** *ἐπίσης δηλοῖ* **V** | *ὑπὸ* **L** ‖ **11** *ἐκδέξασθαι—στοιχείου*] *προσδέξασθαι κατὰ παραλλαγὴν στοιχείου* **L**, *κατὰ π. σ. ἐκδέξασθαι* **V** ‖ **12** *μέντοι οὐδείς* **V** ‖ **14** *μέλλει εὐπρεπείας* **V** | *οὗτοι—εὐπρεπείας* om. **V** ‖ **15** *ἀλύποις τε καὶ οὐκ*] *τοῖς τε ἀλύτοις καὶ μὴ* **L** | *ἀπὸ* **L** ‖ **16** *εἰ* om. **L** | *αὐτὸν* **L** | *κείρει* **V** | *κουρεύς* **M**] *κουρέως* **L**, *έως* ab **L**[c] in rasura | *οὐκ—ἰδίων* om. **V** ‖ **17** *πένθος αἰφνίδιον ἢ συμφορὰν* **V** ‖ **18** *γινόμενοι* **V** ‖ **19** *τῇ ἀνάγκῃ* **L** | *περικείρεσθαι* **V** | *χρεώσταις* **L** ‖ **20** *βλάβος* **V** | *ὑπὸ* **V** ‖ **21** *γε* om. **L** | *ἑαυτοὺς*] *τινὰ ἢ* **L**

⟨ὀνυχισθέντας⟩· καὶ γὰρ ἐν τῇ συνηθείᾳ ὀνυχίζεσθαί
φαμεν τὸν ἐπὶ βλάβῃ ὑπό τινος ἐξαπατηθέντα. περὶ δὲ τοῦ
κτενίζεσθαι καὶ ἐμπλέκεσθαι τὴν κεφαλὴν καὶ ἐσοπτρί-
ζεσθαι καὶ τῶν τούτοις ἀκολούθων ἐν τῷ δευτέρῳ ἐπι-
μνησθήσομαι βιβλίῳ, ἐπειδὰν περὶ κόσμου παντὸς ἀνδρείου 5
καὶ γυναικείου λέγω.

23 Μέτωπον ὑγιὲς καὶ εὔσαρκον παντὶ ἀγαθὸν καὶ παρρη-
σίαν καὶ εὐανδρίαν σημαίνει, τὸ δὲ ἡλκωμένον ἢ νοσοῦν
αἰσχύνην ἅμα καὶ βλάβην δηλοῖ. χάλκεον δὲ ἢ σιδήρεον
25 ἢ λίθινον μέτωπον δοκεῖν ἔχειν τελώναις καὶ καπήλοις 10
καὶ τοῖς μετὰ ἀναιδείας ζῶσιν μόνοις συμφέρει, τοῖς δὲ
λοιποῖς μῖσος ἐργάζεται.

24 Ὦτα πλείονα ἔχειν ἀγαθὸν τῷ βουλομένῳ κτήσασθαί
τινα ὑπακουσόμενον, οἷον γυναῖκα τέκνα οἰκέτας. πλουσίῳ
δὲ καταβοήσεις σημαίνει, ἀγαθὰς μέν, ἐὰν εὔμορφα⟨ᾖ τὰ⟩ 15
ὦτα, κακὰς δέ, ἐὰν ἄμορφα ᾖ καὶ ἄρρυθμα. κακὸν δὲ δού-
λῳ τὸ ὄναρ καὶ δίκην ἔχοντι ἐγκαλοῦντί τε καὶ ἐγκαλου-
μένῳ· τῷ μὲν γὰρ πολλῷ χρόνῳ σημαίνει ὑπακούσεσθαι,
τῷ δὲ ἐὰν μὲν ἐγκαλῇ καὶ ἀντεγκληθῆναι, ἐὰν δὲ ἐγκαλῆ-
ται πλείονα τὰ ἐγκλήματα τῶν φανερῶν ἐπενεχθήσεσθαι· 20
τρόπον γάρ τινα αὐτῷ φησι δεῖν πλειόνων ὤτων. ἀνδρὶ δὲ
χειροτέχνῃ ἀγαθόν· πολλῶν γὰρ ἀκούσεται ἐργοδοτῶν. τὸ
δὲ ἀπολέσαι καὶ τὰ ὄντα ὦτα τἀναντία ἑκάστοτε τοῖς
ἔμπροσθεν γεγραμμένοις σημαίνει.

1—2 exc. Suda s. v. ὀνυχίζεται. C. Sittl, Die Gebärden der Gr. u.Römer 18. || 8—9 Iuv. sat. 13, 241—42.

1 γὰρ τὸ V | ἐν τῇ συνηθείᾳ om. V || 2 φασιν L | τινων L || 4 τῶν τούτοις ἀκολούθων Reis.: τοῖς τούτων ἀκολούθοις LV || 7 περὶ μετώπου LV || 8 ἑλκόμενον L || 9 δηλοῖ] σημαίνει L | χαλκοῦν L || 13 περὶ ὤτων LV | ἔχειν πλείονα V || 14 ὑπακουσόμενον ἂν τὸ οἷον L, αὐτῷ οἷον coni. Her. | οἰκέτας Reis.: οἰκέτην LV || 15 ἀγαθὰ L || 16 κακὸν L | ᾖ καὶ ἄρρυθμα] ἢ ἢ ἄρυθμα V, καὶ ἄρυθμα ᾖ L | δούλη L || 18 ὑπακούσασθαι L || 19 ἀντεκλήθη L || 20 ἐπενεχθήσεται L || 21 τινα om. L | αὐτῷ φησι δεῖν] δεῖν αὐτῷ V || 23 τὰ ἐναντία V, ἐναντία L | ἑκάστοτε] ἑκάστῳ || 24 πρόσθεν V | γεγραμμένοις] γινομένοις V

Ὦτα καθαίρειν μεστὰ ῥύπου ἢ ἰχῶρος ἀγγελίας σημαίνει ἀκούσεσθαί ποθεν ἀγαθάς, μαστιγοῦσθαι δὲ τὰ ὦτα κακὰς ἀγγελίας ἀκούσεσθαί ποθεν σημαίνει.

Μύρμηκας δοκεῖν εἰς τὰ ὦτα εἰσέρχεσθαι σοφισταῖς
5 μόνοις ἀγαθόν· ὅμοιοι γάρ εἰσι τοῖς φοιτῶσι [ἀκουσομένοις] μειρακίοις· τοῖς δὲ λοιποῖς θάνατον προαγορεύει τὸ ὄναρ· γῆς τε γάρ εἰσι παῖδες οἱ μύρμηκες καὶ εἰς γῆν καταδύονται. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξεν ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ὤτων πυρῶν ἀστάχυας πεφυκέναι καὶ τοὺς πυροὺς αὐτοὺς ἀπορρέοντας
10 ταῖς χερσὶν ὑποδεχόμενος ἐκλαμβάνειν. ἤκουσε κληρονόμος ἀπόντος ἀδελφοῦ· διὰ μὲν τοὺς στάχυας κληρονόμος, ἀδελφοῦ δὲ ὅτι καὶ τὰ ὦτα ἀδελφά ἐστιν ἀλλήλων.

Ὦτα ὄνου ἔχειν δοκεῖν φιλοσόφοις μόνοις ἀγαθόν, ὅτι μὴ ταχέως κινεῖ τὰ ὦτα ὁ ὄνος· τοῖς δὲ λοιποῖς δουλείαν p. 26
15 καὶ ταλαιπωρίαν σημαίνει.

Ὦτα λέοντος ἔχειν ἢ λύκου ἢ παρδάλεως ἢ ἄλλου τινὸς τῶν ἀγρίων ζῴων ἐπιβουλὴν ἔχειν ἐκ διαβολῆς σημαίνει· ἀκολούθως δὲ περὶ τῶν ἄλλων ζῴων κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐκλαμβάνειν δεῖ.

20 Ὦτα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχειν κωφὸν σημαίνει γενέσθαι καὶ τὰ τῆς ἀκοῆς διὰ τῆς ὁράσεως παραδέξασθαι. ἐπὶ δὲ

4–7 Jagaddeva 2, 17 Negelein, Achmes p. 238, 14 Drexl.

1 ἢ om. L | ποθὲν ἀκούσεσθαι σημαίνει ἀγαθάς V || 3 ἀκοῦσαί ποθεν ἀγγελίας L || 4 περὶ μυρμήκων LV | εἰς τὰ ὦτα δοκεῖν V | εἰσπορεύεσθαι V || 5 ὅμοιον γάρ ἐστι L || 7 οἱ μύρμηκες om. V | τὴν γῆν V | post καταδύονται in V est ὡς εἰς ἀπογαιωμένον οὖν τόπον τουτέστιν εἰς ἀποθανόντα καταδύονται. || 8 αὐτοῦ ὤτων L, ὤτων αὐτοῦ V || 9 πύρους L | ἀπορέοντες L || 10 ἀποδέχομενος V | ἐλάμβανεν LV | ἤκουσε—κληρονόμος] ἤκουσεν κληρονομίαν ἀποθανόντος ἀδελφοῦ διὰ τὰ ὦτα κρληρονομία δὲ διὰ τοὺς πυρούς L || 12 εἰσιν V || 13 ὦτα ὄνου—σημαίνει om. L | μόνον V || 16 ἔχειν om. L || 17 ἀγρίων ζώων—παραδέξασθαι Rei.: ἀγρίων ζώων κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐκλαμβάνειν δεῖ. ὦτα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχειν κωφὸν σημαίνει γενέσθαι κατὰ ἀκοῆς διὰ τῆς ὁράσεως παραδέξασθαι L, ἀγρίων ζώων ἐπιβουλὴν ἔχειν ἐκ διαβολῆς σημαίνει καὶ τὰ τῆς ἄλλης ἀκοῆς διὰ τῆς ὁράσεως παραδέξασθαι ἀκολούθως δὲ περὶ τῶν ἄλλων ζώων κατὰ τὸ οἰκεῖον ἐκλαμβάνειν V

τοῖς ὠσὶν ὄμματα ἔχειν τυφλὸν γενέσθαι σημαίνει καὶ τὰ τῆς ὁράσεως διὰ τῆς ἀκοῆς παραδέξασθαι.

25 *Ὀφρύες δασεῖαι καὶ εὐανθεῖς πᾶσιν ἀγαθαί, μάλιστα γυναιξίν· αὗται γὰρ ὑπὲρ εὐμορφίας καὶ μέλανι χρίονται τὰς ὀφρύας. τοιγάρτοι ἡδονὰς καὶ εὐπραξίας δηλοῦσι.* 5 *ψιλαὶ δὲ οὐ μόνον ἀπραξίας ⟨καὶ⟩ ἀηδίας ἀλλὰ καὶ πένθος ἐσόμενον προδηλοῦσιν· ἔθος γὰρ παλαιὸν ἐπὶ πένθει τὰς ὀφρύας ψιλοῦσθαι.*

26 *Ὀξὺ ὁρᾶν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀγαθὸν πᾶσιν ἐπίσης. τὸ δὲ ἀμβλυώττειν ἔνδειαν ἀργυρίου δηλοῖ, ἐπειδὴ καὶ τὰ ὄμ-* 10 *ματα ψήφους ἔχει· ἀπραξίαν δέ, ὅτι οἱ ἀμβλυώττοντες ἧττον τὰ πρὸ ποδῶν ὁρῶσι. τῷ δὲ παῖδας ἔχοντι σημαίνει τοὺς παῖδας νοσῆσαι· ἐοίκασι γὰρ οἱ ὀφθαλμοὶ παισίν, ὅτι καὶ ποθεινοί εἰσι καὶ τοῦ σώματος ὁδηγοὶ καὶ ἡγεμόνες, ὥσπερ καὶ οἱ παῖδες ἐν γήρᾳ γενομένων τῶν γονέων. τὸ δὲ* 15 *δοκεῖν τετυφλῶσθαι ἀμφοτέρους τοὺς ὀφθαλμοὺς σημαίνει τοῖς παισὶν ὄλεθρον τοῖς τοῦ ἰδόντος καὶ ἀδελφοῖς καὶ γονεῦσι· παισὶ μὲν διὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον· ἀδελφοῖς δέ,* p. 27 *ὅτι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἀδελφοί εἰσιν ἀλλήλων· γονεῦσι δέ, ὅτι καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αἴτιοί εἰσι τοῦ τὸ φῶς ὁρᾶν, ὥσπερ* 20 *καὶ οἱ γονεῖς. ἡ δὲ τούτων ἀπώλεια τὴν τῶν ὁμοίων ἀπώλειαν προαγορεύει. ἀγαθὸν δὲ τῷ ἐν δεσμοῖς ὄντι τὸ*

15 Heliodor. Aethiop. 2, 16, K. Kerényi, Die griech.-oriental. Romanlit. 51—52.

1 *ὄμματα δοκεῖν ἔχειν* V || 2 *παραδέχεται* L || 3 *περὶ ὀφρύων* LV | *ἀγαθά* L || 5 *ὀφρῦς* L | *τοιγάρτοι*] *τοῖς γὰρ τοιούτοις* V | *ἡδονάς τε καὶ* L | *δηλοῖ* L || 6 *ψιλαὶ — ἀλλὰ* Reis.: *ψιλαὶ δὲ οὐ μόνον ἀπραξίας ἰδίας ἀλλὰ* V, *ψιλὰς δὲ δοκεῖν ἔχειν τὰς ὀφρῦς ἀηδίας* L || 7 *γὰρ τὸ* L || 9 *ὀφθαλμῶν* L, *περὶ ὀφθαλμῶν* V | *ἀγαθὰ* V || 10 *ἀμβλυοπεῖν* L | *δηλοῖ ἐπειδὴ*] *μὲν ὅτι* L || 11 *ἀπραξίαν*] *ἀπραξείαν σημαίνει ἀπραξίαν* L | *οἱ* om. L || 13 *ὀφθαλμοὶ παισίν*] *παῖδες ὀφθαλμοῖς* L || 14 *εἰσι* post *ὁδηγοὶ* V || 15 *καὶ* post *ὥσπερ* om. V || 16 *ἀμφοτέροις τοῖς ὀφθαλμοῖς* L || 17 *τοῖς* om. V || 19 *γονεῦσι καὶ ἀδελφοῖς* L || 20 *τὸ* om. L || 21 [*ἡ δὲ—προαγορεύει*] Kr., probante Gom. | *τὴν*] *διὰ* L || 22 *προαγορεύει*] *σημαίνει* V | *τὸ* om. L. | Her. censuit aut delenda verba *τῷ—τυφλοῦσθαι καὶ* aut corrigendum *τετυφλῶσθαι* et lacunam statuendam post *κακά*

δοκεῖν τυφλοῦσθαι καὶ τῷ βίᾳ ὑπό τινων κατεχομένῳ καὶ
[τῷ] σφόδρα πενομένῳ· ὁ μὲν γὰρ οὐκέτι ὄψεται τὰ περὶ
αὐτὸν κακά, ὁ δὲ ἕξει τοὺς ὑπηρετήσοντας αὐτῷ· καὶ γὰρ
τῷ τυφλῷ προσίασιν ὑπηρετήσοντες οὐκ ὀλίγοι, αὐτός τε
5 τῶν πόνων ἀποπέπαυται. ἀποδημεῖν δὲ κωλύει τὸ ὄναρ
καὶ τὸν ἀπόδημον οὔ φησιν ἐπανήξειν εἰς τὴν ἑαυτοῦ· οὔτε
γὰρ τὴν ξένην ἔστιν οὔτε τὴν οἰκείαν ἄνευ ὀμμάτων ἰδεῖν.
δεινὸν δὲ καὶ στρατιώτῃ καὶ παντὶ τῷ ἐν αὐλῇ βασιλέως
ὄντι. ἀθλητῶν δὲ τοῖς μὲν τὰ βαρέα ἀθλοῦσιν ἧτταν προ-
10 αγορεύει, δρομεῦσι δὲ νίκην. οἶδα δέ τινα σταδιέα, ὃς μέλ-
λων ἀγωνίζεσθαι Εὐσέβεια τὰ ἐν Ἰταλίᾳ ἀχθέντα πρῶτον
ὑπὸ βασιλέως Ἀντωνίνου ἐπὶ τῷ πατρὶ Ἀδριανῷ ἔδοξε
τυφλὸς γεγονέναι, καὶ ἐνίκησεν· ἐπίσης γὰρ τῷ τυφλῷ
ὁ προάγων ἐν δρόμῳ οὐκ ἂν ἴδοι τοὺς ἀγωνιστάς. δεινὸν δὲ
15 καὶ κυβερνήταις καὶ τοῖς τὰ οὐράνια διασκεπτομένοις καὶ
μάντεσι [τὸ τυφλοῦσθαι πολλάκις ἐπετηρήσαμεν]· καὶ εἴ τις
ἀπολωλός τι ζητῶν ἴδοι τὸν ὄνειρον τοῦτον, οὐκ ἂν εὕροι,
οὐδὲ δραπέτην διώκων καταλάβοι. ποιηταῖς δὲ ἄριστον
τὸ τοιοῦτο· δεῖ μὲν γὰρ αὐτοῖς πολλῆς ἡσυχίας μέλλουσι
20 ποιήσειν τὰ ἔπη· μάλιστα δ' ἂν οὕτως ἐν ἡσυχίᾳ γένοιντο,
εἰ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ὄμματα μὴ περιέλκοιντο μήτε ὑπὸ
σχημάτων μήτε ὑπὸ χρωμάτων. [ὁ μὲν οὖν δεξιὸς πρεσβύ-
τερα πρόσωπα σημαίνει, ὁ δὲ ἀριστερὸς νεώτερα. λόγος
δέ τις ἔχει ὡς καὶ ὁ ποιητὴς Ὅμηρος τυφλὸς ἦν.] νοσοῦσι
25 δὲ θάνατον πάντοτε προαγορεύει τὸ ὄναρ τοῦτο διὰ τὸ τοῦ p. 28
φωτὸς ἀπεστερῆσθαι. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξε λέγειν αὐτῷ

11–12 Spart. vit. Hadr. 27, 3, CIL 10, 515 (Dessau 340), Inscr. Gr. ad res Rom. pertinentes 1, 153, vers. 22–23. 442, RE 2, 2500.

2 τῷ V, τὸ L, [τῷ] ego | οὐκέτι] οὐκ V || 5 ἀπολαύεται L || 6 ἑαυτοῦ οἰκίαν V || 7 ἔστιν om. V | ὀμμάτων ἰδεῖν] τῶν ὀμμάτων ἰδεῖν L, ὀφθαλμῶν ἰδεῖν δύναται V || 8 post στρατιώτῃ V addit οὐ γὰρ προκόψει | βασιλείῳ V || 9 δὲ τοῖς μὲν] μὲν τοῖς L || 11 πρῶτον om. V || 12 ὃς post Ἀδριανῷ L || 13 γὰρ om. L || 14 ὁ] ὁ γὰρ L | ἀνταγωνιστὰς Her. | δὲ ἦν L || 15 καὶ om. L | 16 ἐτηρήσαμεν V || 17 εὕροι] αὖθις ἴδοι V || 18 οὔτε LV | 20 ποιεῖν V | ἡσυχίαις V || 21 ὄμματα μήτε V || 22 χρημάτων L || 23 ἀριστερὸς] ἀριστερὰ πρὸς L || 24 τυφλὸς ἦν om. L || 25 δὲ om. L | πάντοτε προαγορεύει] τυφλοσιν προσηγόρευεν πάντοτε L || 26 ἔδοξεν αὐτῷ λέγειν L

τινα τῶν ἀξιοπίστων (περὶ δὲ τοῦ τίνες οἱ ἀξιόπιστοι ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ ἐπιμνησθήσομαι) ʽὁ πατήρ σου οὐ τέθνηκεν, ἀλλὰ κοιμᾶται.ʼ τούτου ὁ πατὴρ τυφλὸς ἤδη ἐγεγόνει, καὶ οὐκ εἰς μακρὰν αὐτῷ ἐπεστάλη περὶ τούτου. εἰ δέ τις τὸν ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν τυφλὸς εἶναι δόξειεν, ἀπὸ 5 μέρους τὰ σημαινόμενα γένοιτ' ἂν αὐτῷ καὶ ὡς εἰπεῖν ἐξ ἡμισείας. ἔτι καὶ τοῦτο χρὴ σκοπεῖν, ὅτι ὁ μὲν δεξιὸς ὀφθαλμὸς σημαίνει υἱὸν καὶ ἀδελφὸν καὶ πατέρα, ὁ δὲ ἀριστερὸς θυγατέρα καὶ ἀδελφὴν καὶ μητέρα· δύο δὲ υἱῶν ὄντων ἢ θυγατέρων δύο ἢ δύο ἀδελφῶν ὁ μὲν δεξιὸς 10 τὸν πρεσβύτερον υἱὸν ἢ ἀδελφὸν ἢ θυγατέρα τὴν πρεσβυτέραν, ὁ δὲ εὐώνυμος θυγατέρα τὴν νεωτέραν καὶ ἀδελφὸν καὶ υἱὸν τοὺς νεωτέρους. τρεῖς δὲ ἔχειν ὀφθαλμοὺς ἢ τέσσαρας ἢ καὶ πλείονας γῆμαι προῃρημένῳ καὶ ἄπαιδι ὁμοίως ἀγαθόν· τῷ μὲν γὰρ γυνή, τῷ δὲ παῖς ἔσται· καὶ οὕτω 15 περὶ ἓν σῶμα πλείονες ἔσονται ὀφθαλμοί. ἀγαθὸν δὲ καὶ δανειστῇ· πλείονας γὰρ ἕξει ψήφους. χρεώστῃ δὲ πονηρὸν ὁμοίως διὰ τὰς ψήφους. πλουσίῳ δὲ προαγορεύει ἐν πολλῇ φυλακῇ ἑαυτόν τε καὶ τὰ κτήματα ἔχειν διά τινας ἐπιβουλάς· φησὶ γὰρ δεῖν αὐτῷ ὀφθαλμῶν πολλῶν. ἀποδη- 20 μεῖν δὲ θέλοντι πλάνην προδηλοῖ καὶ πλέοντι παλινδρομίαν διὰ τὸ περιέλκειν τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς πολλοὺς τὸ φῶς καὶ τὴν αὐγήν. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξεν ἔχειν τρεῖς ὀφθαλμούς, καὶ τυφλὸς ἐγένετο, οὐχὶ διὰ τὸν περὶ Κύκλωπα μῦθον, ἀλλὰ διὰ τὸν τρίτον ὀφθαλμόν, ὃς καὶ ἄλλου 25 φωτὸς ἐσήμαινε δεῖσθαι διὰ τὸ μὴ αὔταρκες εἶναι τὸ

1 τινα om. L || 2 δευτέρῳ om. L || 3 τυφλὸς ἤδη ἐγεγόνει] τυφλὸς ἤδη γέγονε V, ἦν ἤδη τυφλὸς L || 4 αὐτῷ om. L | ἀπεστάλη V | τούτων L || 7 τοῦτο—σκοπεῖν] τοιόνδε δεῖ σκοπεῖν L || 8 τὸν υἱὸν V || 10 υἱῶν δὲ ὄντων δύο L | ἢ δύο ἀδελφῶν om. L || 11 post ἀδελφὸν V addit ἢ πατέρα || 12 καὶ ἀδελφὴν post νεωτέραν addit L || 13 καὶ τέτταρας L, ἢ τέτταρας L[c] || 14 ἢ καὶ πλείονας om. V | ἄπαιδι ὁμοίως] τῷ κτήσασθαι παῖδα προειρημένῳ L || 17 ἔχει V || 18 ἐν om. L || 19 αὐτὸν V || 20 πολλῶν ὀφθαλμῶν V || 21 θέλοντι] μέλλοντι L | προδηλοῖ] ἐμποιεῖ V || 22 περιήκειν L | τοὺς πολλοὺς om. V || 23 αὐγὴν] ψυχὴν L || 23—24 τρεῖς ὀφθαλμοὺς ἔχειν L | περὶ om. V || 26 δεῖσθαι ἐσήμαινεν L

οἰκεῖον. ἀνδρὶ δὲ πανούργῳ καὶ γυναικὶ ὡραίᾳ πολλοὶ p.29
ὀφθαλμοὶ πονηροί· ὃν μὲν γὰρ πλείονες ὀφθαλμοὶ τηρή-
σουσι, περὶ ἣν δὲ πλείονες ἔσονται μοιχοὶ καταφανεῖς. ἔτι
δὲ καὶ εἴ τις ἀλλαχόσε ποι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχειν δόξειεν,
5 *εἰ μὲν ἐν ταῖς χερσὶν ἢ τοῖς ποσί, τυφλὸς ἔσται· εἰ δὲ ἐν*
ἄλλῳ τινὶ μέρει τοῦ σώματος, αὐτὸ ἐκεῖνο νοσήσει τὸ
μέρος ἢ πληγήσεται, ἵνα ταῖς χερσὶν ἢ τοῖς ποσὶ ψηλαφῶν
ὥσπερ βλέπῃ ἢ ἵνα ὥσπερ ὀφθαλμὸν ἔχοντι ἐκείνῳ τῷ
μέρει μηδεμίαν ὕλην προσφέρειν δύνηται. οἶδα δέ τινα, ὃς
10 *ἔδοξεν ἐκπεσόντα αὐτοῦ τὰ ὄμματα ἐπὶ τοὺς πόδας πεσεῖν.*
καὶ τυφλὸς μὲν οὐκ ἐγένετο, τὰς δὲ θυγατέρας αὐτοῦ
οἰκέταις συνῴκισε, καὶ οὕτω τὰ κρείττονα τοῖς ἥττοσιν
ἐμίγη. ἀλλοτρίους δὲ δοκεῖν ἔχειν ὀφθαλμοὺς τυφλὸν γενέ-
σθαι σημαίνει καὶ ὑπ' ἄλλου χειραγωγηθῆναι. εἰ δέ τις
15 *ἐπίσταται οὗ εἶχε τὰ ὄμματα, τέκνον ἐκείνου ἀναλήψεται.*
[ἢ ἄλλην τινὰ εὐεργεσίαν μεγάλην. ἔλεγε δέ τις ὅτι ποτέ
τινι θεασαμένῳ ἐν ὕπνοις ὀφθαλμοὺς κατὰ πάντας τοὺς
δακτύλους ἔχειν τῶν χειρῶν αὐτοῦ προεῖπε τύφλωσιν. καὶ
οὕτως ἀπέβη διὰ τὸ ἐπίτηδες προπέμπειν τὰς χεῖρας τοὺς
20 *πεπηρωμένους.]*

Ῥῖνα ἔχειν καλὴν καὶ εὔμορφον ἀγαθὸν πᾶσι· πολ- **27**
λὴν γὰρ εὐαισθησίαν καὶ πρόνοιαν ἐν τοῖς πραττομένοις
σημαίνει καὶ πρὸς τοὺς βελτίονας σύστασιν· διὰ γὰρ τῆς
ῥινὸς ἀέρα ἐπισπῶντες οἱ ἄνθρωποι βελτίονα [ὄντως]
25 *ὠφελοῦνται. τὸ δὲ μὴ ἔχειν ῥῖνα ἀναισθησίαν πᾶσι*
σημαίνει καὶ πρὸς τοὺς ὑπερέχοντας ἔχθραν καὶ τῷ νο-

1 *καὶ γυναικὶ—ὀφθαλμοὶ*] *οἱ πολλοὶ ὀφθαλμοὶ καὶ γυναικὶ ὡραίᾳ* **V** || **2** *πονηροί* Rei.: *πονηρόν* **LV** | *ὃν*] *τὸν* **LV**, correxi || **3–4** *ἔτι δὲ καὶ εἴ*] *εἰ δὲ* **L** | *ἀλλαχόσε*] *ἀλλαχωσε* **L**, *ἀλλαχοῦ* **M** Her. | *ποι*] *ἐποῖ* **L**, *που* Her. || **6** *ἄλλο μέρει τινι* **L** | *σώματος αὐτοῦ, αὐτὸ* **V** || **7** *πληγήσεται*] *ἀλγήσει* Her. | *ἢ καὶ* **V** || **8** *βλέποι* **L** *ἢ* om. **L** | *ὥσπερ ἕνα* **V** || **9** *προσέχειν* **V** | *δύναται* **L** || **10** *αὐτοῦ πεσόντα* **V** || **11** *αὐτοῦ*] *τὰς ἑαυτοῦ* **V** || **12** *οὕτως τὰ ἥττονα τοῖς κρείττοσιν* **V** || **15** *ἐπίσταται τοῦτον οὗ* **V** | *παραλήψεται* **V** || **21** *περὶ ῥινὸς* **LV** | post *καλὴν* **V** addit *καὶ μεγάλην* | *πᾶσι*] *καὶ* **L** || **23** *συστάσεις* **L** || **24** *τὸν ἀέρα* **L** | *ἐπισπῶνται* **L** | *βελτίω* **L** | [*ὄντως*] coni. Her., def. Gom., *οὕτως* Kr. || **25** *μὴ*] *οὐκ* **L**

σοῦντι θάνατον· καὶ γὰρ τὰ κρανία τῶν ἀποθανόντων
ἄνευ ῥινὸς εὑρίσκεται. δύο δὲ ἔχειν ῥῖνας στάσεις πρὸς
τοὺς [ὑπερέχοντας] οἰκείους σημαίνει· στάσεις μέν, ἐπεὶ τὰ
διπλᾶ πάντα τά γε παρὰ φύσιν στάσεώς ἐστι σημαντικά·
πρὸς δὲ τοὺς οἰκείους, ὅτι μὴ ἀλλοτρία ἡ ῥίς. 5

p. 30 28 Παρειὰς παχείας ἔχειν ἀγαθὸν παντί, μάλιστα δὲ γυ-
ναιξί· τὸ δὲ ἰσχνὰς ἢ ἡλκωμένας ἔχειν λύπην ἢ πένθος
σημαίνει· ἰσχνὰς μὲν λύπην, ἡλκωμένας δὲ πένθος· καὶ
γὰρ ἐν τοῖς πένθεσι λωβῶνται τὰς παρειὰς οἱ ἄνθρωποι.

29 Τὰς δὲ σιαγόνας πρὸς ἀποθήκας ἐστὶ ληπτέον καὶ τὰ 10
χείλη πρὸς τοὺς ἑκάστοτε προσιόντας καὶ φιλοῦντας.
[εἰσὶ δὲ οἶδε γυνὴ παῖδες συγγενεῖς.] τοιγάρτοι ὅ τι ἂν
τούτων πάθῃ, οὐκ ἐν ἀσφαλεῖ τὰ ἐν ταῖς ἀποθήκαις ἢ τὰ
περὶ τοὺς φιλτάτους εἶναι σημαίνει.

30 Γένειον ἔχειν μέγα καὶ λάσιον ἀνδρὶ λόγων ἐπιμελου- 15
μένῳ καὶ φιλοσοφοῦντι ἀγαθὸν καὶ τοῖς ἐπὶ τὸ πράσσειν
ὡρμημένοις· οὓς μὲν γὰρ κοσμίους, οὓς δὲ φοβεροὺς ποιεῖ.
γυνὴ δὲ εἰ δόξειε πώγωνα ἔχειν, ἐὰν μὲν ᾖ χήρα, γαμηθή-
σεται· ἐὰν δὲ ἄνδρα ἔχῃ, ἀπαλλαγήσεται τοῦ ἀνδρός· ἢ
μὲν γὰρ ἕξει σφόδρα εὔνουν ἄνδρα, ὡς δοκεῖν τὰ πρόσωπα 20
μεμῖχθαι· ἢ δὲ ἀποστήσεται τοῦ ἀνδρὸς καὶ τὸν ἑαυτῆς
οἶκον οἰκονομήσει, ὡς δῆθεν ἅμα γυνή τε καὶ ἀνὴρ οὖσα,

10 nam nummi in bucca interdum servabantur: Aristoph. eccl. 818, vesp. 791 et schol., Theophr. char. 6 ad fin.

2 *δὲ* om. V | *ἔτι* post *ῥῖνας* addit V | *στᾶσιν* L || **3** [*ὑπερέχοντας*] Gom. | *ἢ οἰκείους* L || **4** *διπλᾶ—φύσιν*] *παρὰ φύσιν διπλᾶ* V | *σημαντικὰ*] *σημεῖα* L || **6** *περὶ παρειῶν* LV | *δὲ* post *μάλιστα* om. V || **7** *ἔχειν ἢ ἡλκωμένας* V | *λύπας* L || **8** *λύπην*] *λύπας* V, *λύπας ἴσχει* L | *ἑλκομένας* L || **10** *περὶ σιαγόνων* L, *π. σιαγόρων* V | *ἐστὶ* om. V || **11** *φιλοῦντας καὶ προσιόντας* V || **12** emblema [*εἰσὶ—συγγενεῖς*] in V *προσιόντας* sequitur | *τοιγαροῦν* V | *ὅ τι* om. L || **13** *πάθῃ*] *πάθοι* V, *πάθοι τι* L | *τὰ ἐν ταῖς ἀποθήκαις ἢ*] *οὐδὲ ἀπαθῆ* V || **13—14** *τὰ περὶ* om L. | *σημαίνει*] *δηλοῖ* V || **15** *περὶ γενείου* LV | *καὶ δασὺ* post *μέγα* V || **16** *καὶ* prius om. L | *ἀγαθόν τε καὶ* L || **17** *τοὺς* L | *γὰρ* om. V in ras. | *τοὺς* L || **18** *ἐὰν*] *εἰ* V | *γαμήσει* L || **19** *ἐὰν—ἀνδρὸς* om. V | *ἢ μὲν—ἄνδρα*] *καὶ εὔνουν ἕξει ἄνδρα σφόδρα* V || **21** *ἢ δὲ—ἀνδρὸς*] *εἰ δὲ γαμηθεῖσα εἴη τοῦ ἀνδρὸς ἀποστήσεται* V || **22** *οἶκον αὐτῆς* V | *δῆθεν* om. V | *ἀνήρ τε καὶ γυνὴ* V

εἰ μὴ ἄρα ἐν γαστρὶ ἔχοι ἢ δίκην ἔχοι· ἡ μὲν γὰρ ἄρρεν τέξεται, ὃ γενόμενον τέλειον ἐπιδοῦσα αὐτὴ δόξει πώγωνα ἔχειν, ἡ δὲ ἀκαταφρόνητος ὥσπερ ἀνδρεία μενεῖ. παιδὶ δὲ κομιδῇ νέῳ θάνατον σημαίνει διὰ τὸ προλαβεῖν τὴν ἡλι-
5 *κίαν, τῷ δὲ ἤδη νεανίσκῳ ὄντι καὶ οὐκ εἰς μακρὰν οἴσοντι γένεια ἐφ' ἑαυτῷ σημαίνει γενέσθαι, ἐάν τε δοῦλος ἐάν τε ἐλεύθερος τύχῃ ὤν, ἵν' ᾖ τέλειος καὶ ἑαυτοῦ προνοῇ. ἀπορρέον δὲ τὸ γένειον ἢ ἀποξυρώμενον ἢ βίᾳ πρός τινος ἀποσπώμενον ἰδεῖν πρὸς τῷ τοὺς ἀφ' αἵματος διαφθεί-* p. 31
10 *ρειν βλάβας ἅμα καὶ αἰσχύνας προδηλοῖ.*

Ἡ περὶ ὀδόντων κρίσις πολλὴν ἐπιδεχομένη διαίρεσιν **31** *παρ' ὀλίγων πάνυ κατώρθωται τῶν καθ' ἡμᾶς ὀνειροκριτῶν, Ἀριστάνδρου τοῦ Τελμησσέως ὑποθήκας τὰς πλείστας καὶ ἀρίστας ὑποθεμένου. ἔχει δὲ ὧδε. τῶν ὀδόντων*
15 *οἱ μὲν ἄνωθεν τοὺς κατὰ τὸν οἶκον τοῦ ἰδόντος βελτίονάς τε καὶ διαφέροντας ἀνθρώπους σημαίνουσιν, οἱ δὲ κάτωθεν τοὺς ὑποδεεστέρους· οἶκον μὲν γὰρ ἡγεῖσθαι χρὴ τὸ στόμα, τοὺς δὲ ὀδόντας τοὺς κατὰ τὸν οἶκον ἀνθρώπους, ὧν οἱ μὲν δεξιοὶ ἄνδρας σημαίνουσιν οἱ δὲ εὐώνυμοι γυναῖ-*
20 *κας, πλὴν εἰ μή τινα σπάνια προσπίπτοι, οἷον εἰ πορνοβοσκὸς ὤν τις πάσας ἔχοι θηλείας ἢ φιλογέωργος ὢν πάντας ἄρρενας· ἐπὶ γὰρ τούτων οἱ μὲν δεξιοὶ [τοὺς] πρεσβυ-*

8 Achmes p. 17, 1. 24 Drexl, Liv. 5, 41, 9, Hor. sat. 1, 3, 133, C. Sittl, Die Gebärden der Gr. u. Römer 105. || **13** Aristander: Ps.-Lucian. philopatr. 21—22, Plut. vit. Alex. 2, 5, etc., Arrian. anab. 1, 11, 2, etc., Appian. Syr. 338, Ael. var. hist. 12, 64, Plin. h. n. 17, 243, Curt. Ruf. 4, 2, 9, etc., Oder ap. Susemihl 869, Fischer 2—3. RE 2, 859—60. || **17—18** Achmes p. 26, 13. 37, 1 Drexl.

1 *ἤ*] *εἰ* **L** || **2** *ὅ*] *ὅπερ* **V** | *ἰδοῦσα* **V** | *αὐτὴ*] *αὐτὴν* **V** | *πώγωνα*] *ἀπώγωνα* **L**, *τέλειον πώγωνα* **V** || **3** *ἡ*] *εἰ* **L** || **4** *κομιδῇ νέῳ*] *νέῳ κομιδῇ* **V**, *λίαν μικρῷ καὶ κομιδῇ νέῳ* **L** | *προλαμβάνειν* **L** || **5** *παιδὶ καὶ νεανίσκῳ* **V** | *καὶ οὐκ—οἴσοντι* om. **L** || **6** *ἀφ' ἑαυτοῦ* **V** | *γενέσθαι*] *κόσμον γενέσθαι καὶ μόνον ἀναστραφήσεσθαι* **V** || **7** *ἵν' εἴη τέλειος* **V**, *ἵνωστελεισ* **L** || **8** *ἀποξυρούμενον* **V** | *ἢ πρός τινος βίᾳ* **L** || **9** *ἰδεῖν*] *ἢ ἴδοι* **L**, om. **V**, *εἰ ἴδοι*? || **11** *περὶ ὀδόντων* **LV** | *τῶν ὀδόντων* **V** || **12** *ὀλίγοις* **L** || **14** *δὲ* om. **L** || **16** *τε* om. **V** || **19** *εὐώνυμοι*] *ἀριστεροὶ* **V** || **21** *φιλόστοργος* **L** | *ὢν* om. **V** || **22** *μὲν* om. **V** |

τέρους καὶ πρεσβυτέρας σημαίνουσιν, οἱ δὲ εὐώνυμοι νεωτέρους καὶ νεωτέρας. καὶ κομιδῇ μὲν νέους οἱ τομεῖς λεγόμενοι, τοῦτ' ἔστιν οἱ ἐμπρόσθιοι ὀδόντες, μεσήλικας δὲ οἱ κυνόδοντες, πρεσβύτας δὲ οἱ μύλοι, [οὓς γομφίους ἔνιοι καλοῦσιν]. ὁποῖον οὖν ἄν τις ἀποβάλῃ ὀδόντα, τοι- 5 ούτου ἀνθρώπου στερηθήσεται. ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ κτήματα οἱ ὀδόντες σημαίνουσιν, ἡγεῖσθαι χρὴ τοὺς μὲν μύλους τὰ κειμήλια σημαίνειν, τοὺς δὲ κυνόδοντας τὰ μὴ πολλῆς ἄξια τιμῆς, τοὺς δὲ τομεῖς τὰ ἔπιπλα τῶν σκευῶν. εἰκὸς οὖν ἐκπίπτοντας 10 αὐτῶν τινας κτημάτων ἀπώλειαν σημαίνειν. ἔτι δὲ καὶ οἱ ὀδόντες καὶ χρείας σημαίνουσι βιωτικάς· καὶ τούτων οἱ μὲν μύλοι μυστικὰς καὶ ἀπορρήτους, οἱ δὲ κυνόδοντες τὰς μὴ πολλοῖς καταφανεῖς, οἱ δὲ τομεῖς τὰς φανερωτάτας καὶ τὰς διὰ λόγου καὶ φωνῆς κατεργα- 15 ζομένας. ἐκπίπτοντες οὖν οἱ ὀδόντες τῶν ὁμοίων χρειῶν ἐμπόδιοι γίνονται. φέρε δὴ περὶ αὐτῶν ἤδη διαλάβωμεν. τοῖς χρεώσταις οἵτινες ἂν ἐκπίπτωσιν ὀδόντες, ἀπόδοσιν τῶν χρεῶν σημαίνουσι. [τοῦτο μὲν οὖν κοινὸν καὶ κατημαξευμένον, ὅμως δὲ εἰρήσεται τίνα οἱ ὀδόντες σημαίνου- 20 p. 32 σιν.] καὶ ἐὰν μὲν ἕνα τις ἐκβάλῃ ὀδόντα, ἑνὶ ἀποδώσει ἢ πολλοῖς ἅπαξ· ἐὰν δὲ πολλούς, πολλοῖς ἀποδώσει ἢ ἑνὶ πολλάκις· [καὶ ἐὰν θραυομένους, κατὰ λεπτὸν ἀποδώσει]. καὶ ἐὰν μὲν ἀπόνως ἐκβάλῃ, ἐργασάμενος καὶ πορίσας· ἐὰν δὲ ἐπὶ τῇ ἐκβολῇ ἀλγεῖν νομίσῃ, ἀποδόμενός τι τῶν 25 οἴκοθεν. ὀδόντες ἐμπρόσθιοι ἐκβληθέντες οὐδὲν ἐῶσι

2—3 exc. Suda s. v. *τομεῖς*. || 4 exc. Suda s. v. *μύλοι*. || 5 sqq. Herod. 6, 107, C. Bonner, Class. Philol. 1 (1906) 235—38, Sueton. vit. Vesp. 5 (alia interpretatione).

1 *καὶ πρεσβυτέρας* om. V | *εὐώνυμοι*] *ἀριστεροὶ* V || 2 *μὲν* om. V || 4 *μύλοι*] *κυνόδοντες* L || 5 *ἀποβάλοι* LV || 6 *δὲ* om. L || 11 *καὶ κτημάτων* L, *χρημάτων* V | *δὲ καὶ* om. L || 12 *καὶ τούτων—μυστικὰς* om. L || 15 *διὰ λόγου*] *διολίγων* L | *ἐργαζομένας* L || 17 *ἤδη*] *ἔτι* V || 21 *καὶ* om. V | *ἢ καὶ* L || 22 *πολλὰ* V | *ἐφάπαξ* V || 23 *ἐὰν μὲν* V | *κατὰ μικρὸν* V || 26 *οἱ καλούμενοι τομεῖς* post *ἐκβληθέντες* V

πρᾶξαι διὰ λόγου. καὶ ἐὰν μὲν ἕπηται αὐτοῖς πόνος ἢ αἷμα
ἢ σαρκία, τέλεον περιγράφουσι καὶ ἀναιροῦσι τὰ προκεί-
μενα· ἐὰν δὲ ἀταλαιπώρως ἐκπίπτωσι, τὸ παρὸν ὑπερτί-
θενται μόνον. ὀδόντες ὁμοῦ πάντες ἐκπίπτοντες ἔρημον
5 τὸν οἶκον σημαίνουσι πάντων ὁμοῦ κατασταθῆναι ἐπί τε
τῶν ἐρρωμένων καὶ ἐλευθέρων καὶ μὴ ἐμπόρων, ἐπεὶ τοῖς
νοσοῦσι μακρονοσίαν μὲν καὶ φθίσιν προαγορεύουσι, τὸ δὲ
μὴ ἀποθανεῖν διαβεβαιοῦνται· ἄνευ μὲν γὰρ ὀδόντων οὐκ
ἔστι χρήσασθαι ὑγιεινῇ τροφῇ ἀλλὰ ῥοφήματι καὶ χυλῷ,
10 οὐδεὶς δὲ τῶν ἀποθανόντων ὀδόντας ἀπόλλυσι. [διὸ σωτή-
ριον πᾶν τὸ μὴ τοῖς νεκροῖς συμβαίνον τοῖς νοσοῦσι καθ-
ίσταται. ἄμεινον δὲ τοῖς νοσοῦσιν ἅπαντας τοὺς ὀδόντας
ἀπολέσαι· θᾶττον γὰρ ἀνίσταται.] δούλῳ δὲ ἐλευθερίαν
προαγορεύει τὸ μηδένα ἔχειν ὀδόντα· ἢ γὰρ οὐ διδοὺς
15 ἀποφοράν, ὥσπερ τοῖς ὀδοῦσι τροφήν, ἢ οὐ λαμβάνων
παρ' ἄλλου τροφάς, ὥσπερ οὐδὲ ὑπὸ τῶν ὀδόντων τρεφό-
μενος, πάντως ἔσται ἐλεύθερος. ἐμπόροις δὲ ταχέως τὰ
φορτία διαθέσθαι σημαίνει τὸ τοιοῦτον ὄναρ, καὶ μάλιστα
ἐὰν κινούμενα ᾖ. αὐξήσαντες δέ τινες τῶν ὀδόντων καὶ
20 ἑτερομεγεθήσαντες στάσιν κατὰ τὸν οἶκον τοῦ ἰδόντος
ἔσεσθαι σημαίνουσιν, ἐπειδὴ τῇ ἁρμονίᾳ οὐκέτι χρῶνται
[καὶ ὅταν σαλευόμενοι μὴ ἐκπίπτωσιν]. ὅσοι δὲ μέλανας
ἢ σεσηπότας ἢ κολοβοὺς ἔχοντες ὀδόντας ὄναρ ἔδοξαν
ἀποβεβληκέναι, οὗτοι πάσης δυσχερείας καὶ παντὸς ἀπαλ-
25 λαγήσονται κακοῦ. πολλάκις δὲ καὶ πρεσβύτας ἀπέβαλόν p. 33

9 exc. Suda s. v. χυλῷ.

3 ἐὰν δὲ] καὶ ἐὰν **V** || **6** ἐμπόρων ἔχουσί τι **V** | ἐπεὶ] ἐπὶ **L**, ἔτι **V** || **9** χρῆσθαι **V** | ῥοφήμασι **V** || **12** ἅπαντας] ἐὰν ἢ πάντας **L** || **13** ἀπολέσθαι **L** || **14** οὐ] μὴ **L** || **15** ἀποφοράν Her. (cf. 81, 25): ἀναφοράν **LV** | τροφὴν om. **L** | ὥσπερ—τροφήν et ὥσπερ—τρεφόμενος spuria esse cens. Her. || **16** παρ' ἄλλου om. **L** | οὐδὲ om. **L** || **17—18** τὰ φορτία om. **L** || **19** ἂν **L** || **20** ὑπερμεγεθήσεσθαι **L** || **21** ἔσεσθαι om. **L** | σημαίνει **V** | ἐπειδ' ἂν **L** | οὐκέτι] ἔπι **L** || **22** ὅσοι δὲ om. **L** || **23** ἢ] καὶ **V** | καὶ βεβρωμένους post σεσηπότας **V** | ὄναρ ἔδοξεν **L**. ἔδοξαν **V** || **24** καὶ—κακοῦ] ἀπηλλάγησαν ἢ κακοῦ τινος **L** || **25** καὶ πολλάκις δὲ **V** | ⟨γονέας⟩ πρεσβύτας Her., Add.

τινες. ὀδόντας δοκεῖν ἔχειν ἐλεφαντίνους ἀγαθὸν πᾶσι·
τοῖς μὲν γὰρ φιλολόγοις εὐέπειαν τοῖς δὲ ἄλλοις πολυτέ-
λειαν κατὰ τὸν οἶκον σημαίνουσι. χρυσέους δὲ δοκεῖν
ἔχειν ὀδόντας φιλολόγοις μόνοις ἀγαθόν· ὡς γὰρ ἀπὸ
χρυσέων φθέγγονται τῶν ὀδόντων· τοῖς δὲ ἄλλοις πυρ- 5
καϊὰς ἐσομένας κατὰ τὸν οἶκον σημαίνει. κηρίνους δὲ
δοκεῖν ἔχειν ὀδόντας σύντομον παρίστησι θάνατον· οὐ
γάρ εἰσιν οἱ τοιοῦτοι τροφῆς τμητικοί. μολυβδίνους δὲ
ἔχειν ἢ κασσιτερίνους ἀτιμίαν καὶ αἰσχύνην σημαίνει, ὑαλί-
νους δὲ ἢ ξυλίνους βιαίους ἐπάγει θανάτους. ἀργύρεοι δὲ 10
ὀδόντες χρήματα πορίσαι σημαίνουσι διὰ λόγων, πλου-
σίοις δὲ εἰς τροφὰς τὰ χρήματα δαπανῆσαι. εἰ δέ τις ἐκβα-
λὼν τοὺς προτέρους ὀδόντας ἄλλους ἀναφύεσθαι νομίσειεν,
ἀλλαγὴν αὐτῷ τοῦ παντὸς βίου σημαίνει τὸ ὄναρ, ἐπὶ μὲν
τὸ κρεῖττον, ἐὰν ὦσιν οἱ δεύτεροι ὀδόντες τῶν προτέρων 15
βελτίονες, ἐπὶ δὲ τὸ χεῖρον, ἐὰν ὦσι χείρονες. σαρκία δὲ
ἢ ἀκάνθια ἢ ἄλλο τι δοκεῖν ἐν τοῖς ὀδοῦσιν ἔχειν κωλύει
φθέγγεσθαι περί τινων ἀναγκαίων, ἔτι καὶ ἀπραξίαν προ-
αγορεύει. εἰ δέ τις τοιαῦτά τινα ἐν τοῖς ὀδοῦσιν ἔχων τάδε
ἐξαιρεῖν νομίσειε, παύσεται ἀπραγῶν καί τι διὰ λόγου 20
πράξει.

32 Γλῶσσαν σύμμετρον ἔχειν καὶ κατάλληλον τῷ στόματι
καὶ τρανὸν φθέγγεσθαι πᾶσιν ἀγαθόν, τὸ δὲ μὴ δύνασθαι

2 nam qui multum loquuntur, eos dentes decent candidi: Apul. apol. 7.

1 τινες om. L | ὀδόντας δὲ L | ἐλεφαντίνους ἔχειν L || 3 χρυσοῦς V || 4 μόνοις] μόνον L, μὲν V || 5 φέγγοιντο L | ἄλλοις] λοιποῖς V || 6 ἐσομένοις L | σημαίνει] προαγγέλουσιν L | post σημαίνει in V est οἷς δὲ νόσον τὴν ὑπὸ χολῆς πλήθους συνισταμένην ἣν καὶ ἴκτερον καλοῦσιν (cf. Suda, s. v. ἴκτερος) || 7 δοκεῖν ἔχειν ὀδόντας] ὀδόντας ἔχειν V || 8 τροφῆς om. L || 9 καὶ om. L, ἢ L[c] | σημαίνει] προαγγέλει L | ὑάλους L || 10 δὲ om. L | ἀργυροῦς V || 10—11 δὲ ὀδόντες] δὲ ἔχειν ὀδόντας V | σημαίνει V || 12 δαπανῆσαι σημαίνει V || 13 ἀναφῦσαι Reis. || 14 ἐναλλαγὴν V | αὐτῷ om. L | βίου παντὸς L || 16 χείρονες] πλείονες L || 18 ἔτι] ἐπειδὴ V || 19 τάδε] εἶτα δὲ L || 20 ἐξαίρειν LV | ἀπρακτῶν V | τι] τῇ LV || 22 περὶ γλώσσης LV | καὶ κατάλληλον ἔχειν V || 23 φθέγγεσθαι om. L | δὲ om. L

φθέγγεσθαι ἢ τὴν γλῶσσαν δεδεμένην ἔχειν ἀπραξίαν
ἅμα καὶ πενίαν σημαίνει· παραιρεῖται γὰρ καὶ τὴν τῶν
λόγων παρρησίαν ἡ πενία. εἴποι δ' ἂν τις ἐνταῦθα καὶ
τὸ Θεόγνιδος

5 πᾶς γὰρ ἀνὴρ πενίῃ δεδμημένος οὔτε τι εἰπεῖν
οὐθ' ἔρξαι δύναται. γλῶσσα δέ οἱ δέδεται.

γλῶσσα δὲ οἰδήσασα γυναικὶ ⟨τῇ⟩ τοῦ ἰδόντος νόσον ση- p.34
μαίνει, ἐὰν ἔχῃ· εἰ δὲ μή, αὐτῷ. καὶ ὑπὲρ τὸ στόμα πί-
πτουσα ἀπὸ προπετείας λόγων βλάβην σημαίνει, πολλάκις
10 δὲ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ ἰδόντος μοιχάδα οὖσαν διέβαλε.
τὸ δὲ δοκεῖν τρίχας ἔχειν ἐκ τῆς γλώττης πεφυκυίας εἴτε
λευκὰς εἴτε μελαίνας οὐκ ἀγαθὸν ἂν εἴη. καίτοι λέγουσι
τοῖς ἀπὸ λόγων ποριζομένοις ἀγαθὸν εἶναι. ἡμεῖς δὲ ἐτη-
ρήσαμεν πᾶσι κακὸν τὸ τοιοῦτο γενόμενον· οὐδὲν γὰρ
15 τῶν μὴ ἀργῶν καὶ ἀτριβῶν φύει τρίχας, δεῖ δὲ τὴν γλῶτ-
ταν μὴ ἀργὴν ἔχειν. καὶ αἱ μέλαιναι μὲν θᾶττον ἐπάγουσιν
αἱ δὲ λευκαὶ βράδιον τὰ ἀποτελέσματα. ὅσα δὲ ἐτήρησα
περὶ τοῦ ὀνείρου τούτου, ταῦτα γράφω. τοῖς μὲν διὰ
φωνῆς ἐργαζομένοις σχολὴν πρὸς λόγους ἡ γλῶσσα ἔσχε,
20 τοῖς δὲ λοιποῖς πρὸς τροφάς· ἢ γὰρ ἐνόσησαν πολλῷ
χρόνῳ καὶ οὐκ ἐχρήσαντο ταῖς κατὰ τὸ ἔθος τροφαῖς, ἢ
ἤδη νοσήσαντες ἀπέθανον. μαρτυρήσειε δ' ἂν καὶ Ἀπολ-
λώνιος ὁ Ἀτταλεὺς ἐν ⟨τῷ⟩ δευτέρῳ τῆς ἑαυτοῦ συντάξεως
πολλὰ περὶ τοῦ ὀνείρου τούτου λέγων. οὐδὲν δὲ διαφέρει

5—6 Theogn. 177—78. || 23 Apollonius: Oder ap. Susemihl 872, RE 2, 161, Fischer 15—16.

1 ἢ] τι L | γλῶτταν V | ἔχειν om. L || 3 ἡ om. L || 5 δεδμη-μένος] πεπεδημένος V || 6 οὐδ' ἔρξαι V || 7 δὲ om. L || 8 ἐάν γε ἔχῃ coni. Her. | καὶ] καὶ ἡ V || 9 προπίπτουσα vel ἐκπίπτουσα Reis. | ἀπὸ] αὕτη δὲ καὶ ἐκ L || 10 μοιχάδα οὖσαν] πολλὰ λαλοῦ-σαν L || 11 ἐκ—πεφυκυίας] ἐν τῇ γλώττῃ πεφυκυίας L, πεφυκυίας ἐκ τῆς γλώττης V || 13 λόγου L | εἶναι τὸ τοιοῦτον V || 14 κακὸν] οὐκ ἀγαθὸν V || 15 μὴ] μὴ οὐχὶ V | φύει] ὅτι φύσει L || 16 αἱ om. L | μέλαιναι μὲν] μέλαινα L || 17 δὲ] τε L || 19 γλῶττα L || 21 κατὰ τὸ] κατ' L || 22 ἤδη om. V | νοσοῦντες L | μαρτυρῆσαι L || 23 αὐτοῦ L || 24 τούτου τοῦ ὀνείρου L | δὲ om. L

ἐξ αὐτῆς τῆς γλώσσης πεφυκέναι τὰς τρίχας ἢ ἐκ τῆς ὑπερῴας ἢ ἐκ τῶν οὔλων ἢ ἐκ τῶν ὀδόντων ἢ ἐκ τῶν χειλῶν· τὸ γὰρ αὐτὸ σημαίνουσιν.

33 Αἷμα ἐμεῖν πολὺ μὲν καὶ εὔχρουν καὶ μὴ διεφθορὸς ἀγαθὸν πένητι, πρόσκτησιν γὰρ σημαίνει καὶ περιουσίαν χρη- 5 μάτων, ὅτι τὸν ἴσον ἔχει λόγον τῷ αἵματι τὸ ἀργύριον, ὡς καὶ οἱ παλαιοὶ ἄνδρες σοφοὶ διέλαβον· ἀγαθὸν δὲ καὶ ἄπαιδι καὶ τῷ συγγενῆ ἀπόδημον ἔχοντι· ὁ μὲν γὰρ τέκνον γενόμενον ὁ δὲ συγγενῆ ἀνακομισθέντα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ p. 35 αἵματος ὄντας ἑκατέρους ὄψονται. ἀλλ' εἰ μὲν εἰς ἀγγεῖον ῥέοι τὸ αἷμα, τραφήσεται μὲν ὁ παῖς, ζήσεται δὲ καὶ ὁ 10 ἀπόδημος μετὰ τὴν ἀνακομιδήν· εἰ δὲ χαμαὶ ῥέοι, ἀμφότεροι τεθνήξονται· * * καὶ ὁ ἀπόδημος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πορεύσεται [διὰ τὸ αἷμα], τοῦτ' ἔστιν [ἑαυτοῦ] εἰς τὴν γῆν, ἥτις ἐστὶ ⟨κοινὴ πάντων⟩ πατρίς. αἷμα φερόμενον ἰδεῖν 15 ἄτοπον τῷ λανθάνειν βουλομένῳ· ἐλεγχθήσεται γάρ. τὸ δὲ διεφθορὸς αἷμα πᾶσιν ἐπίσης νόσον σημαίνει. τὸ δὲ ὀλίγον σφόδρα, ὥστε μὴ ἐμεῖν δοκεῖν ἀλλὰ πτύειν, πρὸς τοὺς οἰκείους ἐτηρήσαμεν στάσιν σημαῖνον. χολὴν δὲ ἢ φλέγμα ἐμεῖν τῷ μὲν ὄντι ἐν συμφορᾷ ἤ τινι ἀνίᾳ ἢ νόσῳ 20 ἀνάπαυλαν τῶν ἐνεστώτων σημαίνει κακῶν· πάντα γὰρ τὰ τοιαῦτα ἀποκριθέντα οὐκέτι ἐνοχλεῖ. τῷ δὲ κατὰ προαίρεσιν ἀναστρεφομένῳ πρότερον ἐπάγει τι τῶν δεινῶν καὶ τότε ἀπαλλάσσει. τροφὴν δὲ ἐμεῖν βλάβην σημαίνει

5 sanguis opes portendit: Achmes p. 61, 1 Drexl.

1 γλώττης L ‖ 4 περὶ τοῦ αἷμα ἐμεῖν ἢ χολὴν ἢ φλέγμα ἢ τροφὴν V, αἷμα ἐμεῖν ἢ χ. ἢ φ. ἢ τ. L ‖ 5 γὰρ om. L ‖ 6 λόγον ἔχει V | τὰ ἀργύρια V ‖ 7 σοφοὶ om. V ‖ 8 ἄπαιδι καὶ] παντί L | ἀπόδημον—ἀνακομισθέντα om. L ‖ 11 ζήσει L, fort. recte | καὶ om. V ‖ 12 μετὰ τὴν ἀνακομιδήν] ὃς καὶ μετὰ τὴν ἀνακομιδὴν τεθνήξεται V | χαμαὶ] εἰς τὴν γῆν L | ταχὺ post ἀμφότεροι V ‖ 13 πορεύεται L ‖ 14 ἑαυτὸν L ‖ 15 ⟨κοινὴ πάντων⟩ Her. (cf. 22, 6. 181, 24) | πατρίς om. L | αἷμα om. L ‖ 16 δὲ post ἄτοπον L | βουλομένῳ] προαιρουμένῳ V | ἐλεγχθήσεται γὰρ] τεθνήξεται δὲ L ‖ 18—19 πρὸς τοὺς οἰκείους om. V | περὶ χολῆς L ‖ 21 παῦλαν L | κακῶν σημαίνει V ‖ 22 ἐνοχλεῖ] νοσεῖ L ‖ 24 τροφῆς L | δὲ om .V ἐμέσαι L

ἥντιναοῦν διὰ τὴν τοῦ σώματος ἀτροφίαν. τὰ δὲ ἑαυτοῦ ἔντερα ἢ σπλάγχνα διὰ τοῦ στόματος ἀποκρίνειν τέκνων ὄλεθρον καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ προαγορεύει, τοῖς δὲ ἄπαισι τῶν ὄντων αὐτοῖς τὸ κράτιστον ἀπολέσαι σημαίνει· νο-
5 σοῦντι δὲ θάνατον μαντεύεται τὸ ὄναρ. τούτων τὰς αἰτίας ὁ ἐπιὼν παρέξει λόγος.

Ὅ τι δ' ἂν περὶ τὸν τράχηλον ἢ τὴν ὑπήνην ἕλκος ἢ **34** πάθος ὄναρ ἔχειν νομίσῃ τις, νόσον ἐπίσης πᾶσι προαγορεύει· ἐξήρτηται γὰρ τρόπον τινὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ
10 τραχήλου πᾶν τὸ σῶμα, καὶ τούτων ἐρρωμένων μὲν ἔρρωται, καμνόντων δὲ νοσεῖ τε καὶ οὐκ ἔρρωται.

Ἀφῃρῆσθαι δὲ δοκεῖν τῆς κεφαλῆς εἴτε ἐκ καταδίκης **35** p. 36 εἴτε ὑπὸ λῃστῶν εἴτε ἐν μονομαχίᾳ εἴτε οἱῳδήποτε τρόπῳ (οὐ γὰρ διαφέρει) πονηρὸν τῷ γονεῖς ἔχοντι καὶ τῷ τέκνα·
15 γονεῦσι μὲν γὰρ ἔοικεν ἡ κεφαλὴ διὰ τὸ τοῦ ζῆν αἰτίαν εἶναι· τέκνοις δὲ διὰ τὸ πρόσωπον καὶ τὴν εἰκόνα. ἤδη δέ τινες καὶ γυναικὸς καὶ φίλου καὶ οἰκονόμου ἀγαθοῦ ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ ἐστερήθησαν καὶ οὐκέτι ἔσχον τὸ ἐπιβλέπον τὰ κτήματα πρόσωπον. καί τις οἰκίαν ἔχων
20 ἀπώλεσε τὴν οἰκίαν· καὶ γὰρ ἡ κεφαλὴ ὡς εἰπεῖν οἶκός ἐστι τῶν αἰσθήσεων. εἰ δέ τις ὁμοῦ πάντα ταῦτα ἔχοι, φανερὸν ὅτι μὴ εἰς πάντα ἀποβήσεται τὸ ὄναρ, ἀλλ', ὡς ἐγὼ ἐτήρησα, εἰς τὸν μᾶλλον ἐσπουδασμένον καὶ φιλούμενον

2 nati 'viscera' nuncupantur: Lactant. inst. div. 6, 20 (Migne, PL 6, 708).

1 ἥντιναοῦν βλάβην σημαίνει V || 3 προαγορεύει] σημαίνει L || 4 τὸ om. L | ἀπολέσαι τι L || 5 τοῦτο L || 6 παρέξει λόγος] λόγος περιέξει L || 7 περὶ τραχήλου LV | τράχηλον] τράχηλον ἢ τὸν αὐχένα V | ἕλκος] ἢ ἕλκος L, ἕλκος ἢ νόσον V || 8 ὄναρ om. V | νομίσειέ V | ἐπίσης καὶ κάματον L || 9 τῆς] ἐκ τῆς V || 10 τούτων ἐρρωμένων μὲν] τούτων ἐρρωμένων μὲν πᾶν τὸ σῶμα L, τῶν μὲν ἐρρωμένων V || 11 τε om. L | post ἔρρωται in V leguntur extrema capitis 35 verba δύο δὲ ἔχειν—θάνατον σημαίνει || 12 περὶ τοῦ τετραχηλοκοπῆσθαι V, τετραχηλοκοπῆσθαι L | ἀφαιρεῖσθαι L, ἀποκεκόφθαι V | τὴν κεφαλὴν V || 13 ἀπὸ L | ἐν om. L | ὁτῳδήποτε V || 15 ἡ κεφαλὴ ἔοικε V || 18 τούτου τοῦ ὀνείρου L || 19 ἐπιβλέποντα L, τὸν ἐπιβλέποντα τὰ V, corr. Rig. || 20 τὴν οἰκίαν om. V || 23 εἰς τὸν μᾶλλον] μᾶλλον εἰς V | φιλούμενον μᾶλλον L

καὶ ἀναγκαῖον ὄντα τῷ ἰδόντι. ἀγαθὸν δὲ τὸ ὄναρ τοῦτο τῷ φεύγοντι θανάτου δίκην· ὅσα γὰρ ἅπαξ περί τινα γίνεται καὶ ἀδύνατόν ἐστι δὶς αὐτὰ γενέσθαι, ταῦτα ὄναρ γενόμενα οὐκέτι ἔσται· ἔφθασε γὰρ γενέσθαι. τραπεζίταις δὲ καὶ δανεισταῖς ⟨καὶ⟩ ἐρανάρχαις καὶ ναυκλήροις καὶ ἐμ- 5 *πόροις καὶ πᾶσι τοῖς χρήματα συνάγουσιν ἀπώλειαν τῶν κεφαλαίων διὰ τὸ ὁμώνυμον σημαίνει. ἀγαθὸν δὲ καταχρέοις διὰ τὰ αὐτά. ὁ δὲ ἐπὶ ξένης ὢν εἰς τὴν ἑαυτοῦ κατέλθοι ἄν, καὶ ὁ περὶ γῆς δίκην ἔχων νικήσει· ἀφαιρεθεῖσα γὰρ ἡ κεφαλὴ εἰς τὴν γῆν πίπτει καὶ ἐν αὐτῇ μένει καὶ τῷ* 10 *λοιπῷ σώματι παρέχει τὸ μηκέτι λυπεῖσθαι. δούλῳ δὲ ἐν πίστει μὲν ὄντι τῆς πίστεως παραλυθῆναι σημαίνει· οὐ γάρ τις πρὸ καταγνώσεως τραχηλοκοπεῖται ἢ ὅτι μὴ ἔχων κεφαλὴν οὐ πιστεύεται· ‘ἀκέφαλον’ γὰρ λέγομεν τὸν ἄτιμον· τοῖς δὲ λοιποῖς πᾶσιν ἐλευθερίαν σημαίνει τὸ ὄναρ· κυρία* 15 p. 37 *γὰρ τοῦ σώματος οὖσα ἡ κεφαλὴ ἐπειδὰν ἀφαιρεθῇ, χωρισθέντα τοῦ δεσπότου τὸν οἰκέτην ἐλεύθερον σημαίνει ἔσεσθαι. πολλοὶ δὲ αὐτὸ μόνον ἐπράθησαν. ἐν δὲ ταῖς περὶ ἐπιτιμίας ἢ χρημάτων δίκαις καταδίκην μαντεύεται τὸ ὄναρ, καὶ ἡ αἰτία φανερά. εἰ δέ τις πλέων ἴδοι τὸν ὄνειρον τοῦ-* 20 *τον, ἀπολεῖσθαι τοῦ πλοίου τὴν ἱστοκεραίαν σημαίνει, εἰ μὴ τῶν ναυτῶν τις εἴη ὁ ἑορακώς· ἐπὶ γὰρ τούτων ἐτήρησα τοῖς ἄρχουσι θάνατον σημαῖνον· ἄρχει δὲ περινέου μὲν ὁ τοίχαρχος, τοιχάρχου δὲ ὁ πρῳρεύς, πρῳρέως δὲ ὁ κυβερνήτης, κυβερνήτου δὲ ὁ ναύκληρος· ἐπὶ δὲ τῶν ἐμπό-* 25

14 exc. Suda s. v. *ἀκέφαλος*. || **17** Achmes p. 70, 25 Drexl. || **23—25** exc. Suda s. v. *τοίχαρχος*.

1 *ὄντα* om. **L** | *δὲ*] *γὰρ* **L** | *τοῦτο τὸ ὄναρ* **V** || **2** *γίγνεται* **L** || **3** *αὐτὰ*] *ταῦτα* **V** | *ταῦτα ὄναρ*] *ταῦτα δ' εἰς ὄναρ* **L**, *ὄναρ ταῦτα* **V** || **4** *οὐκέτι μὴ* **V** | *γεγονέναι* **L** || **5** ⟨*καὶ*⟩ Reis. | *εἰρηνάρχαις* **L** || **6** *τοῖς τὰ* **V** || **11** *τὸ*] *τῷ* **L** || **12** *ὄντι*] *ὄντι τῆς οἰκίας* **V** | *οὐ γάρ τις πρὸ καταγνώσεως*] *οὐ γὰρ πρὸ τοῦ κατεγνωσθῆναί τις* **L** || **13** *τραχηλοκοπεῖται*] *ἀποκεφαλίζεται* **V** || **15** *τὸ ὄναρ* om. **V** || **18** *δι' αὐτὸ* **V** || **19** *τὸ ὄναρ μαντεύεται* **V** || **20** *ἡ* om. **L** | *τὸν ὄνειρον τοῦτον*] *τὸ ὄναρ* **L** || **21** *ἀπολέσθαι* **V** || **22** *ὁ ἑορακώς*] *ὁ ἑωρακώς* **V**, om. **L** || **23** *σημαίνειν* **V** | *δὲ*] *γὰρ* **L** || **24** *ὁ τοίχαρχος τοιχάρχου*] Brod.: *ὁ τοίμαρχος τοιμάρχου* **V**, *ὁτοιχαλκόσχαλκοῦσ* **L** || **23—25** Her., Add., articulum *ὁ* cum Suda quater expungendum esse censuit

ρων καὶ ἐπιβατῶν [τοῦ παντὸς σώματος εἰς τὴν ναῦν διῃρημένου] κεφαλὴν ἄν τις λέγοι τὴν ἱστοκεραίαν. οἶδα δέ τινα, ὅς ἔδοξε τετραχηλοκοπῆσθαι καὶ ὢν Ἕλλην ἔτυχε τῆς Ῥωμαίων πολιτείας καὶ οὕτως ἀφῃρέθη τοῦ προτέ-
5 ρου ὀνόματός τε καὶ ἀξιώματος.

Δύο δὲ ἔχειν κεφαλὰς ἢ τρεῖς ἀγαθὸν ἀθλητῇ· τοσούτους γὰρ ἀγῶνας στεφανωθήσεται. ἀγαθὸν δὲ καὶ πένητι· πρὸς γὰρ τῷ πολλὰ κεφάλαια κτήσασθαι καὶ οὐσίαν περιβάλλεσθαι πολλὴν καὶ παῖδες αὐτῷ ἀγαθοὶ καὶ γυνὴ κατα-
10 θύμιος ἔσται. πλουσίῳ δὲ ἐπανάστασιν σημαίνει ἔκ τινων συγγενῶν. καὶ ἐὰν μὲν ἡ προτέρα ὑπερέχῃ κεφαλή, οὐ καθελοῦσιν αὐτὸν οἱ ἐπαναστάντες· ἐὰν δὲ ὑπερέχηται, κίνδυνον αὐτῷ καὶ θάνατον σημαίνει.

36 Ἀπεστραμμένην ἰδεῖν τὴν ἑαυτοῦ κεφαλήν, ὥστε τὰ
15 ὀπίσω βλέπειν, κωλύει μὲν τῆς ἑαυτοῦ μετανίστασθαι πατρίδος μετάνοιαν ἐπὶ τῇ ἀποδημίᾳ προαγορεῦον, κωλύει δὲ καὶ πᾶν ὁτιοῦν πράττειν ἄλλο· οὐ γὰρ τὰ νῦν κεχαρισμένα ἀλλὰ τὰ μέλλοντα βλέπειν κελεύει. τοῖς δ' ἐπὶ ξένης οὖσι τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν προαγορεύει ὀψὲ καὶ παρὰ p. 38
20 προσδοκίαν· ἰδεῖν γὰρ καὶ παρὰ δύναμιν σημαίνει τὴν οἰκείαν.

37 Λέοντος καὶ λύκου καὶ παρδάλεως καὶ ἐλέφαντος κεφαλὴν δοκεῖν ἔχειν ἀντὶ τῆς ἑαυτοῦ ἀγαθόν· μείζοσι γὰρ ἢ

6 περὶ κεφαλῆς L | verba δύο δὲ—θάνατον σημαίνει in V post caput 34 leguntur | ἀθλητῇ] ἀθλητῇ πιστοὺς ἱεροὺς ἀγῶνας ἀγωνιζομένῳ V || 7 ἀγῶνας ἱεροὺς V | δὲ om. V || 8 πολλὰς κεφαλὰς V | κτήσασθαι om. L | περιβαλέσθαι V || 9 παῖδες δὲ L || 10 ἐστι L || 11 ἐὰν] ἢ L | ὑπερέχει κεφαλή L, κεφαλὴ ὑπερέχῃ V || 12 καθελοῦσιν] καθέλκουσιν L Her., sed cf. 96, 24, Bl. 37 || 13 θάνατον] ἀποθανεῖν L || 14 περὶ ἀπεστραμμένης κεφαλῆς LV | ἀπεστραμμένην δὲ L | ὥστε] ὡς L || 15 ἑαυτοῦ om. L || 16 δὲ post μετάνοιαν L | προαγορεύει L || 17 καὶ om. L | ἄλλο πράττειν L, πράσσειν ἄλλο V || 18 κελεύει] προαγορεύει V || 19 προαγορεύει—προσδοκίαν] προαγορεύει ὅτε καὶ παρὰ τὴν προσδοκίαν L, ὀψὲ καὶ παρὰ προσδοκίαν προμηνύει V || 21 οἰκίαν V || 22 περὶ τοῦ δοκεῖν θηρίου κεφαλὴν ἔχειν V, θηρίου κεφαλὴν ἔχειν L | λέοντος] θηρίου κεφαλὴν ἔχειν λέοντος μὲν L | κεφαλὴν—ἑαυτοῦ om. L || 23 ἀγαθόν] καλόν V

καθ' ἑαυτὸν ἐγχειρήσας ὁ ἰδὼν πράγμασιν ἐπὶ τούτοις
νίκης τεύξεται καὶ περιγενόμενος ὠφεληθήσεται πολλά,
φοβερὸς μὲν τοῖς ἐναντίοις †ἐπαχθὴς† δὲ τοῖς ἰδίοις γενό-
μενος. πολλοὶ δὲ καὶ ἐπ' ἀρχὰς καὶ ἡγεμονίας ὁρμήσαντες
ἐπὶ τούτοις * * ἔτυχον. κυνὸς δὲ ἢ ἵππου ἢ ὄνου ἢ τινος τῶν 5
ἄλλων τετραπόδων ἢ πετεινοῦ κεφαλὴν δοκεῖν ἔχειν ἀντὶ
τῆς ἑαυτοῦ, εἰ μὲν τετραπόδου, δουλείαν καὶ ταλαιπωρίαν
σημαίνει· εἰ δέ τινος τῶν πετεινῶν, τὸ μὴ μεῖναι ἐν τοῖς
οἰκείοις χωρίοις, ἢ διὰ τὴν πτῆσιν, ἢ ὅτι τὰ ὀρνιθογενῆ
οὐ μένει παρὰ τοῖς γονεῦσιν. 10

38 Ἐν ταῖς χερσὶ τὴν κεφαλὴν ἔχειν τὴν ἑαυτοῦ ἀγαθὸν
ἄπαιδι καὶ ἀγάμῳ καὶ τῷ ἀπόδημον προσδεχομένῳ. εἰ δέ
τις τημελήσειε τὴν κεφαλήν, οἰκονομήσει τι τῶν περὶ
αὐτὸν κακῶς ἐχόντων καὶ διαλύσει τι τῶν ἐν τῷ βίῳ μοχθη-
ρῶν. τὸ δ' αὐτὸ σημαίνει καὶ εἴ τις ἅμα κρατῶν [ἐν] 15
ταῖς χερσὶ τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν ἑτέραν ἔχειν νομίσειε ⟨τῆς⟩
κατὰ φύσιν.

39 Κέρατα ἔχειν προσπεφυκότα βοὸς ἢ ἄλλου τινὸς ζῴου
βιαίου ἐπάγει βιαίους θανάτους· ὡς δ' ἐπὶ τὸ πολὺ τρα-
χηλοκοπηθῆναι τὸν ἰδόντα σημαίνει· τοῦτο γὰρ καὶ τοῖς 20
κέρατα φοροῦσι ζῴοις συμβαίνει.

40 Ὦμοι παχεῖς καὶ εὔσαρκοι πᾶσιν ἀγαθοὶ πλὴν τῶν ἐν
δεσμοῖς ὄντων καὶ εἱρκτῇ· εὐανδρίαν γὰρ καὶ εὐπραξίαν
p.39 σημαίνοντες τούτοις μόνοις εἰσὶ πονηροί· πλείονι γὰρ
χρόνῳ ὑπομενοῦσι τὰ δεινά, ὡς ἔτι τῶν ὤμων ἀντέχειν 25

1 αὐτὸν V | ἐπὶ τούτοις—καὶ om. L || 2 πολλὰ om. L || 3 †ἐπαχθὴς†] ἐπιχαρὴς? || 4 ἐπ'] εἰς LV | καὶ] ἢ L || 5 lac. sign. Her.: ⟨τῆς ἀρχῆς⟩ Kr., ⟨ὧν ἤθελον⟩ vel ⟨ὧν ἐβούλοντο⟩ Gom. (cf. 165, 17) | δὲ om. V || 6 πετεινῶν LV | δοκεῖν om. L || 7 τετράποδος Rig. || 9 ὅτι ante διὰ L || 10 μένει] μένει ἐν τοῖς οἰκείοις χωρίοις ἀλλ' οὐδὲ V | γονεῦσιν] τοκεῦσιν V || 11 περὶ τοῦ ἐν ταῖς χερσὶ τὴν κεφαλὴν ἔχειν V, ἐν ταῖς χερσὶ τὴν κεφαλὴν ἔχειν L | ἐν] ἐν δὲ L | ἑαυτοῦ δοκεῖν κεφαλὴν ἔχειν V || 13 τις καὶ L | τημελήσειε] ἔτι μελήσειε V | τι om. V || 16 τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν ἐν ταῖς χερσὶν L | νομίσει V || 18 περὶ τοῦ κέρατα ἔχειν V, κέρατα ἔχειν L | πεφυκότα L || 19 βιαίους L | βιαίους om. L || 21 φοροῦσι] ἔχουσι L || 22 περὶ ὤμων LV || 23 καὶ] ἢ LV | εἱρκταῖς V | εὐανδρείαν LV || 24 εἰσὶ μόνοις V || 25 ὑπομένουσι LV

*δυναμένων. εἰ δέ τι πάθοιεν οἱ ὦμοι, τὰ ἐναντία τοῖς προ-
ειρημένοις σημαίνουσι, πολλάκις δὲ καὶ ἀδελφοῦ θάνατον
ἢ νόσον· καὶ γὰρ οἱ ὦμοι ἀδελφοί εἰσιν ἀλλήλων.*

Στῆθος ὑγιὲς καὶ ἀπαθὲς ἀγαθόν. τὸ δὲ λάσιον καὶ πε- 41
5 *πυκνωμένον θριξὶν ἀνδράσι μὲν ἀγαθὸν καὶ κερδαλέον,
γυναιξὶ δὲ χηρείαν μαντεύεται· ἀμελέστερον γὰρ διάγουσι
καὶ δασύνονται, ἐπειδὰν μὴ παρῇ δι' ὃν ἀσκοῦσι τὰ σώ-
ματα. ἀγαθοὶ δὲ καὶ οἱ μαζοὶ πάσης ἐκτὸς ὄντες αἰκίας.
εἰ δὲ καὶ μείζονές τινι γίγνοιντο τὸ εὔρυθμον καὶ χάριεν*
10 *φυλάσσοντες, τέκνων ἅμα καὶ σωμάτων ἐπίκτησιν προ-
αγορεύουσι· παθόντες δέ τι καὶ οἷον ἡλκωμένοι νόσον ση-
μαίνουσιν, ἀποπίπτοντες δὲ θάνατον παισὶ τοῦ ἰδόντος·
οὐκ ὄντων δὲ παίδων ἀπορίας εἰσὶ σημαντικοί, πολλάκις
δὲ καὶ πένθους, μάλιστα δὲ γυναιξίν· αὗται γὰρ ἐν ⟨τῷ⟩*
15 *πένθει καὶ τοὺς μαζοὺς λωβῶνται. τροφῷ δέ, εἰ τέκνον
ἔχοι, εἰς τὸ τρεφόμενον ἀποβήσεται. πολλοὺς δὲ ἔχειν
μαζοὺς τὸ αὐτὸ σημαίνει τῷ δοκεῖν τοὺς ὄντας μείζονας
γεγονέναι, γυναικὶ δὲ καὶ μοιχείαν. τιτρώσκεσθαι δὲ
κατὰ τὸ στῆθος ὑπὸ οὑτινοσοῦν γνωρίμου λυπηρὰν ἀκοῦ-*
20 *σαί ποθεν ἀγγελίαν σημαίνει τοῖς πρεσβύταις· νέοις δὲ καὶ
ἀνδράσι καὶ γυναιξὶν ἔρωτα δηλοῖ.*

Χεῖρες εὔτονοι καὶ καλαὶ εὐπραξίαν σημαίνουσι μάλιστα 42
*χειροτέχναις καὶ τοῖς διὰ δόσεως καὶ λήψεως πορίζομέ-
νοις· φοβουμένῳ δὲ δεθῆναι οὐκ ἄφοβον τὸ ὄναρ. ἤδη δὲ*

1 *πάσχοιεν* **V** || **2** *ἀδελφοῖς* **V** || **3** *νόσον σημαίνει* **V** || **4** *περὶ στήθους καὶ μαζῶν* **V**, *στήθους μαζῶν* **L** | *καὶ πεπυκνωμένον θριξὶν*] *εἰ καὶ πεπυκνωμένον θριξὶν εἴη* **V** || **5** *κερδαλέον* om. **L** || **7** *παρῇ δι' ὃν*] *καθ' ἡδονὰς* **L** || **8** *ἀγαθοὶ δὲ καὶ οἱ* om. **V** | *μαζοὶ—αἰκίας*] *μαζοὶ πάσης ἐκτὸς ὄντες αἰτίας* **L**, *μαζοὶ δὲ πάσης αἰτίας ἐκτὸς ὄντες ἀγαθοὶ* **V** || **9** *καὶ* om. **V** | *τινι γίγνοιντο*] *φαίνοιντο* **V** | *χαριὲς* **L** || **10** *ἀπὸ τέκνων* **V** | *σωμάτων*] *κτημάτων* **V** | *προαγορεύουσι*] *σημαίνουσι* **V** || **11** *καὶ* om. **L** | *ἡλκωμένοι—ἀποπίπτοντες*] *ἑλκομενοι ἢ ἀποπίπτοντες ἑλκούμενοι μὲν νόσον ἀποπίπτοντες* **L** || **12** *ἰδόντος σημαίνουσιν* **L** || **13** *δὲ*] *ταῖς* **L** || **14** *γυναιξὶ σημαίνουσιν* **V** || **15** *εἰ μὲν* **L** || **16** *ἔχει* **L** || **18** *δὲ*] *γὰρ* **L**, om. **V** || **19** *τὸ* om. **V** | *οὑτινοσοῦν*] *τινος οὖν* **L**, *τινος* **V** || **20** *σημαίνει ἀγγελίαν* **L** | *τοῖς—καὶ*] *τοῖς νέοις πρεσβύται τε* **L** || **21** *καὶ* ante *γυναιξὶν* om. **L** | *δηλοῖ*] *σημαίνει* **V** || **22** *περὶ χειρῶν* **V**, *χειρῶν* **L** || **23** *καὶ* om **L** | *λήμψεως* **L**

p. 40 *κατὰ μέρος περὶ τῶν χειρῶν ἐρῶ. ὅ τι ἂν οἱ βραχίονες πάθωσι, πένθος σημαίνουσιν· ὅ τι δ' ἂν οἱ πήχεις, παραλύουσι τῶν ἐν χερσὶ πραγμάτων καὶ τῶν ὑπηρετούντων στερίσκουσιν. ἤκουσα δέ τινος τῶν περὶ ταῦτα δεινῶν λόγον λέγοντος ἐμοὶ μὲν ἀρέσκοντα, ἐπεὶ καὶ ταῖς ἀποβάσεσιν* 5 *ἀκόλουθον ὄντα εὗρον αὐτόν· εἰ δέ τῳ μὴ πιθανὰ δοκῶ λέγειν, οἷς ἀρέσκεται χρήσθω. σημαίνειν γὰρ ἔφη τὴν μὲν δεξιὰν χεῖρα τὰ ποριζόμενα τὴν δὲ εὐώνυμον τὰ πεπορισμένα· ἡ μὲν γὰρ πρὸς τὸ λαβεῖν ἕτοιμος, ἡ δὲ ἐπιτήδειος πρὸς τὸ φυλάξαι. ἔστι δὲ παλαιὰ διαίρεσις καὶ* 10 *ἀληθὴς καὶ ἥδε. σημαίνει ἡ μὲν δεξιὰ χεὶρ υἱὸν πατέρα φίλον καὶ [ἄλλον] ὃν ἐν τῇ συνηθείᾳ καταχρώμενοι λέγομεν ⟨ὅτι⟩ ἡ δεξιὰ χείρ ἐστι τοῦ δεῖνος· ἡ δὲ εὐώνυμος γυναῖκα μητέρα ἀδελφὴν θυγατέρα δούλην. ὁποτέρας οὖν ἄν τις δόξῃ ἀφῃρῆσθαι, στερηθήσεταί τινος τῶν ὑπ' αὐτῆς* 15 *σημαινομένων. κοινῇ δὲ αἱ χεῖρες ἀμφότεραι σημαίνουσι τέχνας χειρόγραφα λόγους· τέχνας μὲν ἐπεὶ διὰ χειρῶν αἱ τέχναι, χειρόγραφα δὲ ὅτι καὶ αὐτὰ χεῖρες λέγονται, λόγους δὲ ἐπεὶ ἅμα τοῖς λόγοις αἱ χεῖρες κινοῦνται. ὅτι μὲν γὰρ ναύταις καὶ ὀρχησταῖς καὶ θαυματοποιοῖς μὴ ἔχειν* 20 *[τὰς] χεῖρας οὐκ ἀγαθόν, ἐπειδὴ ἄνευ τούτων οὐχ οἷοί τέ εἰσιν ἐργάζεσθαι, δῆλον δήπουθέν ἐστι πᾶσιν.*

18 ‘manus’ manu scribendi rationem significat: Suda s. v. *χεῖρα,* Hyperid. pro Lycophr. fr. 5, Pollux 2, 152.

1 *μέρος*] *μέρος καὶ* **V** | *ὅ τι δ'* **L** || **2** *οἱ* om. **L** | *παραλύσεως* **L** || **5** *λόγον* om. **V** || **6** *ὄντα εὗρον αὐτὸν*] *αὐτὸν εὑρόντα* **L** || **7** *δοκεῖ* Her. | *ἔφησε* **V** || **8** *εὐώνυμον*] *ἀριστερὰν* **V** || **9** *πεπορισμένα*] *ποριζόμενα τὴν δὲ εὐώνυμον τὰ πεπορισμένα* **L** | *ἑτοίμη* **V** || **11** *καὶ ἀληθὴς καὶ ἥδε*] *ἀληθὴς ἤδη καὶ* **V** | *ἡ μὲν*] *μὲν γὰρ ἡ* **L** || **12** *ὃν*] *ὡς* **L** || **13** ⟨*ὅτι*⟩ Reis. | *ἡ* om. **L** | *τοῦ δεῖνος* Her. (cf. 292, 17): *τούτου ἰδόντος* **L**, *τοῦ ἰδόντος* **V** || **14** *δούλην*] *δούλην δοῦλον δηλοῖ* **V** | *ὁποτέρας* Her. (cf. 8, 8): *ὁποτέραν* **LV** || **15** *ἂν* om. **V** | *δόξει* **LV** | *ἀφαιρεῖσθαι* **V**, sed correctum ab eadem manu, *ἀφῃρεῖσθαι* **L** || **16** *ἀμφότεραι αἱ χεῖρες* **V** || **17** *μὲν γὰρ* **L** || **19** *ὅτι μὲν γὰρ*] *τὸ μὲν γὰρ ὅτι* **X**, *ὅτι δὲ* Her., *ὅτι μὲν* ⟨*ἐργάταις καὶ*⟩ Le. || **20** *ναύταις τε* **V** | *ἁρματοποιοῖς* **L** || **21** *οὐκ*] *οὖν* **L** | *ἀγαθόν—τούτων* Rig.: *ἀγαθὸν ἐπεὶ μὴ ἄνευ τούτων* **V**, om. **L** relicta lacunula || **22** *πᾶσιν* ego: *παισίν* **L**, *πάλιν* **V**, *παισί* Her., sed cf. 13, 9. 51, 16. 56, 24

Δάκτυλοι χειρῶν ἀποβαλλόμενοι πάντες ἢ ἐκ μέρους βλάβας σημαίνουσι καὶ ὑπηρετῶν ἀπώλειαν, γραφεῦσι δὲ καὶ φιλολόγοις σχολὴν καὶ ἀργίαν, τοῖς δὲ ὀφείλουσι πλέον τοῦ δέοντος ἀποδοῦναι καὶ τοῖς δανείζουσιν ἧττον
5 *ἀπολαβεῖν. οἶδα δέ τινα, ὅς μέλλων δανείζεσθαι ἔδοξε δακτύλους οὐκ ἔχειν. τούτῳ ὁ δανειστὴς καὶ μὴ γράψαντι ἐπίστευσεν.*

Πλείονας ἔχειν δακτύλους τἀναντία σημαίνει τῷ δοκεῖν p. 41
ἥττονας ἔχειν· ὅσοι γὰρ προσγίνονται τοῖς κατὰ φύσιν
10 *δακτύλοις, αὐτοί τε ἅμα εἰσὶν ἀργοὶ καὶ τοὺς ἐξ ὧν πεφύκασιν ἀργοὺς ποιοῦσι. πλανώμενοι δέ τινες ἀγαθὸν ὑπέλαβον εἶναι τὸ τοιοῦτο.*

Τρίχας ἔχειν ἐκ τῶν χειρῶν πεφυκυίας ἀπὸ μὲν τῶν καρπῶν δεσμὰ σημαίνει, ἀπὸ δὲ τῶν πλατειῶν τῶν ἐντὸς
15 *σχολὴν καὶ ἀγρίαν πᾶσι σημαίνει, μάλιστα δὲ γεωργοῖς καὶ χειροτέχναις· οὐκέτι γὰρ περὶ τὰ ἔργα τριβομένων τῶν χειρῶν οὐδὲ πυκνουμένης τῆς ἐπιφανείας εἰκὸς ἂν εἴη καὶ τρίχας ἀναφανῆναι.*

Πολλὰς χεῖρας ἔχειν ἀγαθὸν χειροτέχνῃ· οὐ γὰρ παύ-
20 *σεται ἐργαζόμενος· τρόπον γάρ τινά φησιν αὐτῷ τὸ ὄναρ 'δεῖ σοι χειρῶν πλειόνων διὰ τὸ τῶν ἔργων πλῆθος.' ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῖς δικαιοπραγοῦσι· πρόσκτησιν γὰρ καὶ τέκνων καὶ οἰκετῶν σημαίνει καὶ χρημάτων ὁ ὄνειρος, ὡς πολλάκις ἐτήρησα· κακούργοις δὲ δεσμὰ καὶ οὕτως περὶ*
25 *ἓν σῶμα πολλὰς γενέσθαι χεῖρας σημαίνει.*

1 Dodds 116. 130. || **9–11** Cic. nat. deor. 1, 99 et Pease ad loc., Dio Chrys. 10, 11.

1 *δάκτυλοι* ⟨*δὲ*⟩ Le. | *χειρῶν ἀποβαλλόμενοι*] *τινὸς ἀπολλύμενοι* **L** | *ἅπαντες* **L** || **2** *δὲ*] *τε* **L** || **3** *σχολήν τε καὶ* **V** | *τοῖς δὲ*] *καὶ τοῖς* **L** || **4** *ἧττον*] *ἢ τόκον* **V** || **5** *μέλλων δανείζεσθαι* om. **V** || **6** *τοῦτο* **L** || **8** *δακτύλους–ἔχειν* om. **L** | *δοκοῦντι* **V** || **10** *εἰσὶν ἀργοὶ*] *εἰσι δεκτοὶ* **L** || **11** *ἀργοὺς*] *ἀπέργους* **LV** || **15** *πᾶσι* om. **L** || **18** *ἀναφύναι* **V** || **19** *πολλὰς δὲ* **V** || **20** *γὰρ*] *δὲ* **V** | *φησιν*] *λέγει* **V** || **21** [*διὰ–πλῆθος*] Her. || **22** *οἰκετῶν καὶ τέκνων* **L** || **24** *κακούργοις*] *κακοῖς* **L** || **25** *σημαίνει* om. **V**

43 Λαγόνας καὶ ὑπογάστριον καὶ πάντα τὰ μέχρι βουβώνων τὴν τοῦ σώματος ἰσχύν τε καὶ ὕπαρξιν σημαίνειν νομιστέον. τοιγαροῦν ἐάν τι ταῦτα τὰ μέρη πάθῃ, νόσον μὲν τῷ σώματι, ἔνδειαν δὲ κατὰ τὸν βίον προαγορεύει. αὐτὸς δὲ ὁ ὀμφαλὸς ὄντων μὲν γονέων τοὺς γονεῖς, οὐκ ὄντων δὲ 5 τὴν πατρίδα σημαίνει, ἧς ἐξέφυ τις καὶ ἐξεγένετο, ὥσπερ καὶ τοῦ ὀμφαλοῦ. ἐὰν οὖν τι περὶ τὸν ὀμφαλὸν δυσχερὲς γένηται, στερηθῆναι γονέων ἢ τῆς πατρίδος σημαίνει, καὶ τὸν ἐπὶ ξένης ὄντα οὐκ ἐπανάγει.

44 Ἀνατετμῆσθαι δοκεῖν καὶ ἰδεῖν τὰ ἐντὸς ἑαυτοῦ κατὰ 10 p. 42 φύσιν καὶ ἕκαστον κοσμίως κείμενον ἀγαθὸν ἄπαιδι καὶ πένητι· ὁ μὲν γὰρ ὄψεται παῖδας ἰδίους, ὁ δὲ κτήματα· καὶ γὰρ οἱ παῖδες σπλάγχνα λέγονται ὡς ἐντόσθια, καὶ ὥσπερ οἴκῳ κτήματα, οὕτω τὰ σπλάγχνα ταῖς λαγόσιν ἔγκειται. πλουσίῳ δὲ καὶ παντὶ τῷ λανθάνειν πειρωμένῳ 15 ἀσχημοσύνην καὶ ἔλεγχον μαντεύεται. δεινὸν δὲ πᾶσι τὸ ὑπό τινος κατανοεῖσθαι τὰ σπλάγχνα· πραγμάτων γὰρ πονηρῶν καὶ δικῶν ἐπαγωγὴν σημαίνει καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει. ἀνατμηθέντα δὲ δοκεῖν κενὸν εἶναι, μηδενὸς τῶν σπλάγχνων ἐντὸς ὄντων, ἔρημον τὸν οἶκον τοῦ ἰδόντος ἔσε- 20 σθαι σημαίνει καὶ τέκνων ὄλεθρον καὶ τῷ νοσοῦντι θάνατον. ἀγαθὸν δ' ἂν εἴη μόνῳ τῷ ἐν πολλοῖς κακοῖς ὄντι καὶ ἀνιωμένῳ· τῶν γὰρ ἐν ποσὶ κακῶν παῦλαν προσημαίνει· ὁ γὰρ τὰ περιεκτικὰ τῶν φροντίδων ἀπολέσας εἰκότως ἄλυπός ἐστιν. ἔτι κἀκεῖνο χρὴ σκοπεῖν· ἡ καρδία γυναῖκα 25

1 περὶ λαγόνων καὶ τῶν περὶ ὀμφαλὸν V, λαγόνων καὶ τῶν περὶ ὀμφαλῶν ζήτει περὶ ὀνύχων L | τὰ om. L || 2 τήν γε L | τε om. L | ὕπαρξιν] αὐτὴν τὴν τοῦ σώματος ὕπαρξιν L || 3 τοιγάρτοι V | τι Reis.: τε V, om. L | μὲν τῶν V || 6 σημαίνει τὴν πατρίδα V | ἐγένετο L || 7 καὶ] ἐκ V | δυσχερὲς γένηται] γενέσθαι δυσχερὲς ἢ ἢ V || 8 καὶ om. L || 10 περὶ τῶν ἐντὸς LV || 13 ὡς καὶ L || 14 τὰ] καὶ L || 15 λαθεῖν πειρωμένῳ L, λαθεῖν τι προαιρουμένῳ V || 16 προμαντεύεται V || 17 τινων L || 18 ἐπαγωγὸν V || 19 [μηδενὸς—ὄντων] Her. || 20 τὸν οἶκον ἔσεσθαι τοῦ ἰδόντος L || 22 μόνον V || 23 παῦλαν προσημαίνει] πᾶν λαμπρὸν σημαίνει L, ἀνάπαυλαν προσημαίνει V || 25 κακεῖνο πρὸς τοῖς εἰρημένοις V

σημαίνει ἀνδρὸς ἰδόντος, ἄνδρα δὲ γυναικὸς ἰδούσης διὰ τὸ τὴν ὅλην τοῦ σώματος ἔχειν διοίκησιν. καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ἰδόντος καὶ τὸ πνεῦμα· τούτων γάρ ἐστι περιεκτική. καὶ ὁ πνεύμων ὁμοίως. ἧπαρ δὲ τέκνον καὶ βίον καὶ
5 φροντίδας, χολὴ δὲ τὸν θυμὸν καὶ χρήματα καὶ γυναῖκα, σπλὴν δὲ ἡδονὰς καὶ γέλωτα καὶ τὰ ἔπιπλα τῶν σκευῶν, κοιλία δὲ καὶ ἔντερα τέκνα πρῶτον, εἶτα δανειστάς, ἐπεὶ μετὰ πολλῆς βίας ἀπαιτεῖ τροφάς. νεφροὶ δὲ ἀδελφοὺς καὶ συγγενεῖς καὶ **τέκνα. ὅθεν μένοντα μὲν ταῦτα
10 μεῖναι καὶ τὰ σημαινόμενα ὑπ' αὐτῶν σημαίνει, διπλούμενα δὲ πάντα ἢ ἕκαστον ἰδίᾳ διπλᾶ ἔσεσθαι τὰ σημαινόμενα δηλοῖ.

Τὸ αἰδοῖον ἔοικε γονεῦσι μέν, ἐπεὶ τὸν σπερματικὸν 45 ἐπέχει λόγον· τέκνοις δέ, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τέκνων αἴτιον. γυ-
15 ναικὶ δὲ καὶ ἐρωμένῃ, ὅτι πρὸς ἀφροδίσια ἐπιτήδειόν ἐστιν. ἀδελφοῖς δὲ καὶ πᾶσι τοῖς καθ' αἷμα προσήκουσιν, ἐπεὶ p. 43 τοῦ παντὸς οἴκου ὁ λόγος ἤρτηται ἀπὸ τοῦ αἰδοίου. ἰσχύι δὲ καὶ τῇ τοῦ σώματος ἀνδρείᾳ, ὅτι καὶ αὐτὸ τούτων αἴτιον· διὸ ἀνδρεία πρός τινων καλεῖται. λόγοις δὲ καὶ
20 παιδείᾳ, ὅτι γονιμώτατον πάντων τὸ αἰδοῖόν ἐστιν ὥσπερ καὶ ὁ λόγος. εἶδον δὲ καὶ ἐν Κυλλήνῃ γενόμενος Ἑρμοῦ ἄγαλμα οὐδὲν ἄλλο ἢ αἰδοῖον δεδημιουργημένον λόγῳ τινὶ

7—8 Plin. h. n. 26, 43. || **19** exc. Suda s. v. ἀνδρεία. || **19—22** Plut. an sen. resp. ger. 28, 797 F, Cornut. nat. deor. 16, Pease ad Cic. nat. deor. 3, 56. Hermes Cyllenius: Pausan. 6, 26, 5, Lucian Iupp. trag. 42, Hippolyt. (Ps.-Origen.) ref. haeres. lib. 5 (Migne, PG 16, 3142 C).

1 ἰδούσης om. **L** || **2** ἔχειν διοίκησιν] ἕξιν δοκεῖν **V** || **5** φροντίδα **L** | χυμὸν **V** | γυναῖκας **V** || **6** δὲ] δὲ καὶ **V** | γέλωτας **L** || **9** καὶ τέκνα] τοὺς δὲ ἄλλους τέκνα **V** | ⟨ὁμωνύμους⟩ καὶ τέκνα Kr., ⟨ἄλλους ὁμωνύμους καὶ⟩ τέκνα Gom. (cf. 217, 19) | ταῦτα] αὐτὰ **L** || **10** σημαίνει] δηλοῖ καὶ ἐρρωμένα μὲν πάντα ἑκάστῳ ἰδίᾳ **V** || **11** διπλᾶ ἔσεσθαι] διπλάσεσθαι **L** || **12** δηλοῖ] δηλοῖ ἀπολλύμενα δὲ ἀπολλύσθαι **V** || **13** περὶ αἰδοίων **LV** | μὲν γονεῦσιν **L** || **14** μετέχει **L** | ἐπεὶ] ὅτι **V** || **15** ἀφροδισίαν **L** || **16** παισὶ **V** | ἐπεὶ-αἰδοίου] ἐπὶ τοῦ παντὸς οἴκου ὡς λόγος—αἰδοίου **V**, ἐπεὶ τοῦ παντὸς οἴκου ἀπὸ τοῦ αἰδοίου ὁ λόγος ἤρτηται ἀπὸ τοῦ αἰδοίου **L** || **19** λόγος **V** || **20** ὅτι] ὡς τὸ **V** | γονιμώτατον] ἡγεμονικώτατον **V** | τὸ αἰδοῖον] αἰδοίων γόνιμον δὲ **V**

φυσικῷ. ἔτι καὶ περιουσίᾳ καὶ κτήσει διὰ τὸ ποτὲ μὲν ἐπιτετάσθαι ποτὲ δὲ ἀνεῖσθαι καὶ παρέχειν καὶ ἀποκρίνειν δύνασθαι. βουλεύμασι δὲ ἀπορρήτοις, ὅτι μήδεα καλεῖται τά τε βουλεύματα καὶ τὸ αἰδοῖον. πενίᾳ δὲ καὶ δουλείᾳ καὶ δεσμοῖς ὅτι ἀναγκαῖον καλεῖται καὶ τῆς ἀνάγκης ἐστὶ σύμ- 5
βολον. πρὸς δὲ καὶ ἀξιώματος ἐπιτιμίᾳ· αἰδὼς γὰρ καὶ ἐπιτιμία καλεῖται. τοιγάρτοι παρὸν μὲν καὶ μένον ἐν τῇ τάξει τῇ οἰκείᾳ ἐπιδιαμεῖναι τὸ παρὸν ἑκάστῳ ὅ τι ἂν ᾖ ὅμοιον τῷ αἰδοίῳ σημαίνει, αὐξῆσαν δὲ καὶ ἐπαύξει, ἀφαιρεθὲν δὲ στε-
ρίσκει. διπλοῦν δὲ γενόμενον διπλᾶ τὰ ὄντα ἔσεσθαι σημαίνει 10
πάντα πλὴν γυναικὸς ἢ ἐρωμένης· τούτων δὲ στερίσκει· δυσὶ γὰρ ἅμα αἰδοίοις οὐκ ἔνεστι χρῆσθαι. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξε τρία ἔχειν αἰδοῖα δοῦλος ὤν, καὶ ἐγένετο ἐλεύθερος καὶ ἀνθ' ἑνὸς ὀνόματος τρία ἔσχε, ⟨τὰ⟩ δύο τοῦ ἀπελευθε-
ρώσαντος προσλαβών. ἀλλὰ τοῦτο ἅπαξ ἐγένετο· δεῖ δὲ μὴ 15
ἀπὸ τῶν σπανίων ἀλλὰ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐχόντων τὰς κρίσεις ποιεῖσθαι.

46 *Οἱ βουβῶνες οὐ μακρὰν τῶν αἰδοίων ** οὐδὲ διάφορόν τι σημαίνουσιν. ὅθεν χρὴ κατὰ ταὐτὰ τοὺς*
p. 44 *βουβῶνας τοῖς αἰδοίοις ἐκλαμβάνειν. οἱ δὲ μηροὶ τὰ μὲν* 20
ἄλλα πάντα ἐπίσης τοῖς αἰδοίοις σημαίνουσι, μόνον δὲ πιαλέοι γενόμενοι τοῖς πλουσίοις ἀηδεῖς τετήρηνται· ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πλεῖστον περὶ τὰ ἀφροδίσια δαπάνας σημαίνουσι σχεδὸν δὲ οὐδὲ δαπάνας ἀλλὰ βλάβας.

3 exc. Suda s. v. *μήδεα.* || 4–5 exc. Suda s. v. *ἀναγκαῖον.* cf. Eustath. ad Hom. Od. 24, 499. || 6–7 cf. Suda s. v. *αἰδώς.* || **15–17 sententia empiricorum sectae propria: K. Deichgräber, Philol. 101, 1957, 145. cf. 245, 5–6.**

1 *φυσικὸν* V | *περιουσίαν καὶ κτῆσιν* V || 2 *δὲ*] *δὲ καὶ* V || 4 *τε* om. V | *πενίαν δὲ καὶ δουλείαν καὶ δεσμὰ* V || 5 *ἀναγκαῖόν τε* V | *σύμβολον*] *συμβόλαιον* Suda, Eustath. || 6 *καὶ*] *τῇ τοῦ* L | *ἀξιωμάτων* V | *ἐπιτίμιᾳ* Reis.: *ἐπιτίμιαν* V, *ἐπιτιμίᾳ–καὶ* om. L || 7 *τοιγάρτοι* om. L || 12 *δύο* L | *οὐκ ἔστιν* L | *χρήσασθαι* L || 15 *προσλαβὼν ὀνόματα* V || 16 *τὸ* om. L | *ἐχόντων*] *πάντων* V || 18 *περὶ βουβώνων καὶ μηρῶν* V, *περὶ βουβώνων μηρῶν* L | *οἱ* om. L | *αἰδοίων ⟨εἰσὶ⟩* coni. Her. || 19 *τι* om. L || 20 *ἐκλαμβάνειν*] *ἐκλαβεῖν* V, *προσλαμβάνειν* L | *τὰ μὲν–αἰδοίοις*] *τοῖς αἰδοίοις τ' ἄλλα πάντα ἐπίσης* V || 22 *ὡς γὰρ* om. V || 23 *περὶ τὰ*] *περὶ δὲ τὰ* V, *περὶ* L

Τὰ γόνατα πρός τε ἰσχὺν καὶ εὐανδρίαν ἐστὶ ληπτέα 47
καὶ πρὸς κινήσεις καὶ πράξεις. ὅθεν ἐρρωμένα καὶ σῶα
ὄντα ἀποδημεῖν τε καὶ ἄλλην κίνησιν ἡντιναοῦν ἐπιτρέπει
κινεῖσθαι καὶ πράξεις ὑπαγορεύει καὶ ὑγεῖαν τῷ ἰδόντι·
5 *ἢν δέ τι πάθῃ, τἀναντία. ὅ τι δ' ἂν ἐκ τῶν γονάτων φυτὸν*
πεφυκέναι δόξῃ τις ἀργοῖς χρήσεται τοῖς γόνασιν· ἐὰν
δὲ νοσῶν ἴδῃ, τεθνήξεται· γῆθεν γὰρ φύεται τὰ φυτά, εἰς
γῆν δὲ καὶ τὰ τῶν σωμάτων ἀναλύεται συγκρίματα. οἶδα
δέ τινα, ὃς ἔδοξεν ἐκ τοῦ γόνατος τοῦ δεξιοῦ ἰδεῖν πεφυ-
10 *κότα κάλαμον, καὶ συνέβη αὐτῷ σύριγγα ἐν τῷ γόνατι*
γενέσθαι· καὶ γὰρ ὁ κάλαμος γόνυ τε ἔχει καὶ σύριγξ
γίνεται. πολλάκις δὲ τὰ γόνατα πρὸς ἀδελφοὺς καὶ κοι-
νωνοὺς διατείνει, ἐπεὶ καὶ αὐτὰ ἀδελφά ἐστιν ἀλλήλων καὶ
κοινωνεῖ τῆς πορείας. ἔτι καὶ ἀπελευθέρους σημαίνει·
15 *ἐπίσης γὰρ τοῖς ποσὶν ὑπηρετεῖ, πλὴν ὑπὲρ τοὺς πόδας*
ὄντα εἰκότως οὐχὶ δούλους ἀλλ' ἀπελευθέρους σημαίνει.

Αἱ κνῆμαι ἔμπροσθέν τε καὶ ὄπισθεν τὰ αὐτὰ τοῖς γόνασι 48
σημαίνουσι. σφυρὰ δὲ καὶ πόδες ἄκροι τὰ μὲν ἄλλα ἐπίσης
τοῖς γόνασι σημαίνουσιν, ἐν δὲ τῷ μὴ ἀπελευθέρους ἀλλὰ
20 *δούλους σημαίνειν διαφέρουσι.*

Πλείονας πόδας ἔχειν ἀγαθὸν ἐμπόρῳ καὶ ναυκλήρῳ καὶ
παντὶ τῷ μισθωτοὺς τρέφοντι· σωμάτων γὰρ πλειόνων p. 45
ἄρξουσι. κυβερνήτῃ δὲ ἰδόντι τὸ ὄναρ γαλήνην σημαίνει·

1 *περὶ γονάτων* **LV** | *τὰ* om. **L** | *καὶ πρὸς* **L** | *εὐανδρείαν* **LV** || **2** *πρὸς πράξεις* **V** || **3** *ἀποδημίαν* **L** | *τε* om. **L** || **4** *ὑγίειαν* **V** || **5** *καὶ ἢν* **L** || **6** *δόξει τις* **L**, *τίς δοξει* **V** || **8** *τὰ* om. **L** | *τὰ—συγκρίματα*] *τὰ τῶν σωμάτων ἀναλύεται καὶ τὰ γόνατα* **L**, *τῶν σωμάτων ἀναλύεται τὰ συγκρίματα* **V** || **9** *δεξιοῦ*] *ἰδίου* **L** || **11** *γόνυ τε*] *γόνατα* **Her.** | *σύριγξ*] *σύριγξ καλεῖται καὶ* **L** || **12** *πρὸς*] *καὶ πρὸς* **L** || **13** *διατείνεται* **V** | *ἀδελφά* om. **L** || **14** *ἀπελευθέρους σημαίνει*] *ἀπελευθέρους ἐστιν μὲν γὰρ* **L**, *πρὸς ἀπελευθέρους ἐπιμένει* **V** || **15** *γὰρ* om. **L** | *πλὴν*] *καὶ πλὴν* **L**, *πάλιν* **V** | *ὑπὲρ*] *εἰς* **V** || **16** *ἀλλ'*] *καὶ* **V** | *σημαίνουσιν* **V** || **17** *περὶ ποδῶν καὶ κνημῶν καὶ σφυρῶν* **LV** | *ὄπισθεν τε καὶ ἔμπροσθεν* **V** || **21** *ἐμπόρῳ—ἄρξουσι*] *ἐμπόρῳ σωμάτων καὶ ναυκλήρῳ πλειόνων γὰρ ἄρξουσι καὶ πάντα τῷ μισθῷ τοὺς τρέφοντι* **L**, *ἐμπόροις καὶ ναυκλήρῳ σωμάτων γὰρ πλειόνων ἄρξουσι καὶ παντὶ μισθῷ τούτοις τρέφοντες* **V** || **23** *εἰπόντι* **L** | *τὸ ὄναρ*] *τὸν ὄνειρον* **V** | *σημαίνει γαλήνην* **V**

*πλείοσι γὰρ ποσὶ χρήσεται τῆς νεὼς ἐρεσσομένης. ἀγαθὸν⟨δὲ⟩
καὶ πένητι· κτήσεται γὰρ οἰκέτας. πλουσίῳ δὲ νόσον σημαίνει,
ἵνα μὴ τοῖς αὐτοῦ ποσὶ μόνοις ἀλλὰ καὶ τοῖς τῶν βαστα-
ζόντων χρώμενος πλείονας ἔχειν δοκῇ. πολλοὺς δὲ τὸ ὄναρ
τοῦτο καὶ τυφλοὺς ἐποίησεν, ἵνα χειραγωγοῖς χρήσωνται·* 5
*καὶ πανούργους ἔδησεν, ἵνα μετὰ φυλάκων καὶ μὴ μόνοι
προέρχωνται. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξε τοῦ παντὸς σώματος
ἀτρέμα μένοντος τοὺς πόδας αὐτοῦ μόνους βαδίζειν καὶ
προβαίνειν μὲν μηδὲ βραχύ, ὅμως δὲ κινεῖσθαι. συνέβη
αὐτῷ εἰς ἀντλίαν καταδικασθῆναι· καὶ γὰρ τοῖς ἀντλοῦσι* 10
*συμβέβηκε διαβαίνειν μὲν ὡς βαδίζουσιν, ἀεὶ δὲ μένειν
ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ. ἔτι καὶ ἄλλος ἔδοξεν ἀπὸ τῶν ποδῶν αὐτοῦ
ῥεῖν ὕδωρ, καὶ συνέβη καὶ τούτῳ εἰς ἀντλίαν καταδικα-
σθῆναι ὄντι πανούργῳ, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀπὸ τῶν ποδῶν
αὐτοῦ ἔρρευσεν ὕδωρ. ἕτερος δὲ τὸν αὐτὸν ἰδὼν ὄνειρον* 15
*οὐκ ὢν πανοῦργος ὑδρωπίασε. τὸ δὲ δοκεῖν καιομένους
ἰδεῖν τοὺς πόδας πᾶσιν ἐπίσης κακὸν καὶ σημαίνει ἀπο-
βολὴν καὶ διαφθορὰν ⟨τῶν⟩ ὑπαρχόντων, ναὶ μὴν καὶ παί-
δων καὶ δούλων· ἐπίσης γὰρ τοῖς θεράπουσιν οἱ παῖδες
ὑπηρετοῦσί τε τοῖς γονεῦσι καὶ θεραπεύουσιν αὐτοὺς* 20
*ὥσπερ οἰκέται. ὅπερ τοὺς πολλοὺς ἔλαθε τῶν ὀνειροκριτῶν
ἡγουμένους ὅτι οἱ πόδες μόνους οἰκέτας σημαίνουσι.
μόνοις δὲ τὸ ὄναρ τοῦτο δρομεῦσι συμφέρει, ὅταν πρὸς
ἀγῶνα ὄντες ἴδωσι· θᾶττον γὰρ καὶ ὡς εἰπεῖν ἐκ πυρὸς
ἁρπάσουσι τὰ σκέλη.* **25**

10 Sueton. vit. Tib. 51.

2 *καὶ* om. **L** || **3** *ἑαυτοῦ* **L** || **5** *καὶ* om. **V** || **6** *πανούργους*] *κακούργους* Her. hic et infra || **7** *προσέρχωνται* **V** || **8** *βαδίζειν*] *βαστάζειν* **V** || **10** *γὰρ ἐκεῖ* **L** || **11** *ἀεὶ*] *ὅμως* **L** || **13** *ῥέειν* **V** | *καὶ τούτῳ*] *αὐτῷ* **V** || **15** *ἔρρευσεν*] *ἔδοξεν ῥεῖν τὸ* **L** | *ἕτερος δὲ*] *ἐπεὶ ἕτερός γε* **V** || **17** *πᾶσιν ἐπίσης*] *πάντων ἐπίσημον* **L** | *σημαῖνον* **L** || **18** *φθοράν* **L** | *ναὶ*] *ἔτι* **L** || **19** *δούλων καὶ παίδων* **L** | *τοῖς θεράπουσιν οἱ παῖδες*] *οἱ παῖδες τοῖς θεράπουσιν* **L**, *καὶ οἱ παῖδες τοῖς θεράπουσιν* **V** || **20** *καὶ θεραπεύουσιν* om. **L** | *αὐτῶν* **L** || **22** *οἰκέτας μόνους* **L** || **23** *μόνοις—τοῦτο* om. **V** | *δρομεῦσι δὲ* **V** | *συμφέρουσιν* **L** || **25** *ἁρπάσωσι* **L**, *ἁρπάζουσι* **V**

Νῶτον δὲ καὶ τὰ ὀπίσθια πάντα τοῦ γήρως εἶναι σημαν- 49 p.46
τικὰ νομίζομεν. ὅθεν ὀρθῶς ἔνιοι καὶ Πλούτωνος αὐτὰ
καλοῦσιν ἴδια. τοιγαροῦν ὁποῖα ἄν τις αὐτὰ δόξῃ ἔχειν,
τοιούτῳ χρήσεται τῷ γήρᾳ.

5 Ἐν τοῖς περὶ ἀλλοιώσεως πρῶτον χρὴ τὸ ποσὸν [ὅπερ κατὰ 50
μέγεθος θεωρεῖται,] σκοπεῖν, δεύτερον τὸ ποιόν, [ὃ κατὰ
τὴν ὕλην θεωρεῖται,] τρίτον τὸ κατὰ τὴν ἰδέαν [ὅπερ
ἴδιον τῆς μορφῆς]. καὶ τὸ μὲν ποσόν, τοῦτ' ἔστιν ἐκ μικροῦ
μέγαν γενέσθαι ἢ ἐκ τοῦ ὄντος μείζω, ἀγαθόν, εἰ μὴ ὑπὲρ
10 ἄνθρωπόν τις μέγας δόξειε γεγονέναι· οὐ γὰρ τὸ σῶμα
ἀλλὰ τὰς πράξεις αὐξῆσαι σημαίνει τὸ ὄναρ καὶ τὸν βίον
τοῦ ἰδόντος. τὸ δὲ ὑπὲρ ἄνθρωπον μέγαν δοκεῖν γεγονέναι
θάνατον τῷ ἰδόντι σημαίνει· καὶ εἴ τις τὸ ἑαυτοῦ παιδίον
βραχὺ ὂν ἄνδρα δόξειε γεγονέναι, τεθνήξεται τὸ παιδίον.
15 δεινὸν δὲ καὶ πρεσβύτῃ τὸ εἰς παῖδα μεταβάλλειν· θάνατον
γὰρ αὐτῷ σημαίνει. ἀγαθὸν δὲ ἀνδρὶ τὸ εἰς νεανίσκον μετα-
βάλλειν καὶ νεανίσκῳ τὸ εἰς παῖδα· ἕκαστος γὰρ αὐτῶν
ἐπὶ τὸ ὡραιότερον μεταβάλλει. ἀγαθὸν δὲ καὶ παιδὶ εἰς
νεανίσκον καὶ νεανίσκῳ εἰς ἄνδρα καὶ ἀνδρὶ εἰς γέροντα
20 μεταβάλλειν· ἕκαστος γὰρ αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἐντιμότερον μετα-
βάλλει. εἰ δὲ νεανίσκος εἰς γέροντα μεταβάλοι, τεθνήξεται
μὲν οὐχὶ ὡς ὁ παῖς, νοσήσει δέ. καὶ εἰ ἀνὴρ εἰς παῖδα μετα-

2–3 Sueton. vit. Domit. 23, 4. || 12–13 nam manes larvaeque humano maiores esse videntur: Lucian. philops. 22, Riess 179.

1 περὶ νώτου V | νῶτα V | γηρᾶν L || 3 ὁποῖα] ὅλως δ' L | τις post ἔχειν L | δόξειεν LV || 5 περὶ ἀλλοίωσεως V, ἀλλοίωσεως L | ὅπερ] ὅσον L || 7 τρίτον δὲ L | τὴν om. L || 8 ἴδιον] εἰδέαν L | καὶ τὸ–ἔστιν] καὶ τὸ μὲν ποσὸν τοῦτο L, καὶ τοῖς μὲν τὸ ποσὸν τοῦ εἶτε V || 9 μέγα L | ἢ om. L | μειζον L || 10 γεγονέναι] γενέσθαι V || 13 τῷ ἰδόντι θάνατον L || 14 βραχὺ] μικρὸν L | δόξειε Rei.: δόξει LV || 15 παῖδα–ἀνδρὶ τὸ εἰς om. V | μεταβάλλειν M] μεταβαλειν L || 16 μεταβαλειν L || 17 παῖδας L | ἑκάστου L | αὐτῶν om. L || 18 ὡραιότερον Rei.: ἀτιμότερον V, ἐντιμότερον καὶ ὡραιότερον L | μεταβάλλει M] μεταβαλει L, μετέβαλλεν V || 19 καὶ νεανίσκῳ εἰς ἄνδρα om. V || 20 μεταβάλλειν M] μεταβαλειν L, μεταβαλεῖν V | ἕκαστος–μεταβάλλει om. L | μετέβαλλεν V || 21 μεταβάλλοι V || 22 ὁ om. L | εἰ ἀνὴρ εἰς παῖδα] ἀνὴρ εἰς παῖδα εἰ V | μεταβάλλοι V

βάλοι, ἀφρόνως ⟨τι⟩ πραγματευσάμενος βλαβήσεται· τὸ
γὰρ ποιητικὸν ὀρθῶς εἴρηται

αἰεὶ δ' ὁπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἠερέθονται.

Τὸ δὲ ποιὸν τῆς μεταβολῆς ὧδε ἔχει. εἰ μὲν εἰς γυναῖκα
p. 47 μεταβάλοι [ποτὲ] ἀνήρ, πένητι μὲν ἀγαθὸν καὶ δούλῳ· ὁ 5
μὲν γὰρ ἕξει τὸν θρέψοντα αὐτὸν ὥσπερ καὶ γυνή,
ὁ δὲ ἀπονώτερον δουλεύσει· μικρότεροι γὰρ οἱ γυναικῶν
πόνοι. πλουσίῳ δὲ πονηρόν, καὶ μάλιστα πολιτευομένῳ·
ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ οἰκουροῦσιν αἱ γυναῖκες. διὸ παρα-
λύσει πάσης ἀρχῆς τὸν ἰδόντα τὸ ὄναρ. τοῖς δὲ 10
σωμασκοῦσι νόσον σημαίνει· θηλύτεραι γὰρ γυναῖκες
ἀνδρῶν. εἰ δὲ γυνὴ εἰς ἄνδρα μεταβάλοι, ἄγαμος μὲν
οὖσα γαμηθήσεται καὶ ἄπαις οὖσα τεκνώσει ἄρρεν, καὶ
οὕτως εἰς τὴν ἀνδρείαν μεταβάλλει φύσιν· ἄνδρα δὲ
ἔχουσα καὶ υἱὸν χήρα διατελέσει· οὐ γὰρ ἀνδρὶ ἀνδρὸς 15
ἀλλὰ γυναικὸς δεῖ. δούλῃ δὲ τὸ ὄναρ πλείονα τὴν δουλείαν
ἐπάγει, ἀγαθὸν δὲ ἑταίρᾳ· ἡ μὲν γὰρ ἐπὶ πλεῖον ὡς ἀνὴρ
ὑπομενεῖ τοὺς πόνους, ἡ δὲ οὐ παύσεται κινουμένη. εἰ δέ
τις ἀργύρεος ἢ χρύσεος δόξειεν εἶναι ἀνὴρ ἢ γυνή, δοῦλος
μὲν ὢν πραθήσεται, ἵνα ἀπαργυρωθῇ ἢ ἀποχρυσωθῇ, 20
πένης δὲ εὐπορήσει, ἵνα περὶ αὐτὸν γένηται ἡ τοιαύτη ὕλη,
πλούσιος δὲ ἐν ἐπιβουλαῖς ἔσται, πάντα γὰρ τὰ ἀργύρεα
καὶ χρύσεα ἐπιβούλους ἔχει πολλούς. νοσοῦντι δὲ θάνατον
προαγορεύει παντὶ δήπουθεν τὸ ὄναρ, ὥσπερ καὶ τὸ
χάλκεον δοκεῖν γεγονέναι, πλὴν ἀθλητοῦ καὶ δούλου· ὁ 25
μὲν γὰρ νικήσας ἀνδριάντος τεύξεται, ὁ δὲ ἐλευθερωθή-

3 Hom. Il. 3, 108. || 19 Sueton. vit. Domit. 23.

1 πραγματευόμενος L || 2 εἰρήσεται V || 3 φρένες βλαβήσονται ἠερέθονται L || 4 μέν τις V || 5 μεταβάλλοιτο V | καὶ om. V || 9 τὸ om. L | οἰκουροῦσιν] οἰκουροί εἰσιν L | παραλύει V || 11 γὰρ αἱ V || 12 ἄνδρα] ἄρρεν L || 13 γαμήσει L || 14 τὴν ἀνδρείαν] τὸν ἄνδρα L || 16 δούλῃ Reis.: δούλῳ V, δούλοις L || 17 δὲ καὶ V | ἡ] ὁ V | ἐπὶ—ὡς] ὡς ἐπὶ πλειόνως L || 18 τοὺς πόνους ὑφέξει V | οὐ om. V | κινουμένη τῆς πορνείας V || 19 ἀργυροῦς L | χρυσοῦς L | δόξει εἶναι L, εἶναι δόξειεν V || 20 χρυσωθῇ L || 21 εὐπορήσει—αὐτὸν] ἐν εὐπορίᾳ L | ἡ om. L || 22 γὰρ] δὲ L | ἀργύρεα καὶ χρύσεα ego: ἀργυρᾶ ἢ χρυσᾶ L, χρύσεα καὶ ἀργύρεα V || 26 νικήσας om. V | ἐλευθερωθέντων L

σεται· χάλκεαι γὰρ εἰκόνες τῶν ἐλευθέρων ἀνατίθενται. τὸ δ' αὐτὸ σημαίνει κἂν εἰκόνα τις ἑαυτοῦ ἢ ἀνδριάντα ἴδῃ χάλκεον ἐν ἀγορᾷ κείμενον. τὸ δὲ εἰς σίδηρον μεταβάλλειν συμφορὰς ἀτλήτους σημαίνει, ἃς ὑπομείνας ὁ ἰδὼν εἰς γῆ-
5 ρας ἀφίξεται· σιδηρέους γὰρ καλοῦμεν τοὺς κακὰ ὑπομείναντας πολλά· πήλινον δὲ ἢ ὀστράκινον δοκεῖν γεγονέναι πᾶσι θάνατον σημαίνει χωρὶς τῶν διὰ γῆς ἢ πηλοῦ ἐργα- p. 48 ζομένων. τὸ δὲ λίθινον δοκεῖν γεγονέναι τραύματα καὶ κατακοπὰς τῷ ἰδόντι σημαίνει· οὐ γὰρ ἐνδέχεται ἄνευ σι-
10 δήρου λίθινόν τινα γενέσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ περὶ τῆς ἄλλης ὕλης ἐκλαμβάνειν δεῖ. εἰ δὲ εἰς θηρίον μεταβάλοι τις, ἀπὸ τῆς τοῦ θηρίου φύσεως τεκμαίρεσθαι δεῖ τὰς κρίσεις, δείξει δὲ τὸ τοιοῦτον ἐν τῷ περὶ κυνηγίου λόγῳ ἡ δευτέρα βίβλος.

15 Ἀγαθὸν δὲ ἐπίσης πᾶσιν ἐτήρησα τὸ κάλλος καὶ τὴν τοῦ σώματος εὐφυΐαν καὶ τὴν ἰσχύν, ὅταν μὴ ὑπὲρ ἄνθρωπον ᾖ ταῦτα, ἐπεὶ τό γε ὑπερβαλλόντως καλὸν εἶναι δοκεῖν ἢ εὐπρεπῆ ἢ ἰσχυρὸν ἐπίσης τῷ αἰσχρὸν εἶναι δοκεῖν ἢ παραλελύσθαι ἢ μὴ ἰσχύειν ἀποβαίνει. ἃ δὴ πάντα θάνατον μὲν
20 τοῖς νοσοῦσιν ἀπραγίαν δὲ καὶ μακρονοσίαν τοῖς ἐρρωμένοις σημαίνει.

Περὶ διδασκαλίας τεχνῶν καὶ ἔργων καὶ ἐπιτηδευμά- 51 των τὸ μὲν καθόλου καὶ ἐπὶ πάντων ἄπταιστον τοῦτό

5—6 exc. Suda s. v. σιδηροῦς ἄνθρωπος. || 8—10 Galen. dignot. ex insomn. 6, pp. 833—34 Kühn. || 16—20 mortem ominatur quia heroes humano pulchriores sunt: Serv. ad Verg. Aen. 6, 49, Riess 179.

1 χάλκεαι ego: χάλκεοι V, χαλκεῦσι L || 2 δ' αὐτὸ] αὐτὸ δὲ V | ἢ om. L || 3 χάλκεον ego: χαλκοῦν LV | μεταβαλειν V || 5 σιδηροῦς L | καλοῦμεν] λέγομεν V | κακὰ ὑπομείναντας πολλά] πολλὰ ὑπομένων κακά Suda, κακὰ πολλὰ ὑπομείναντας L, πολλὰ κακὰ ὑπομένοντας V || 10 λίθον L | δὲ om. L || 12 δεῖ] χρὴ V || 13 δὲ om. V | δευτέρα om. L || 16 ᾖ Her.: εἴη V, om. L || 17 ἐπεὶ τό γε] ἐπεὶ τοί γε τὸ L, ἐπεὶ τὸ V (cf. 70, 16 et alibi) | δοκεῖν ἢ] καὶ δοκεῖν V || 18 δοκεῖν om. V || 19 ἢ μὴ] μὴ L | πάντα om. V || 20 μακρονοσίαν] προδοσίαν LV | ἐρωμένοις V || 21 σημαίνει] δηλοῖ V || 22 verba περὶ—ἐπιτηδευμάτων in codicibus lemmatis instar illata cum sequentibus coniunxit Her. || 23 μὲν] δὲ V

*ἐστιν. ὅσα τις ἔμαθε καὶ ἐδιδάχθη καὶ ἐπετήδευσε καὶ
ποιεῖ ἔργα ἢ τέχνας, ταῦτα ὄναρ ἐργάζεσθαι καὶ ἐπιτηδεύ-
ειν καὶ τυγχάνειν τοῦ προκειμένου ἀγαθὸν πᾶσιν· ἃ γάρ
τις ἐν νῷ ἔχει, περανεῖ καὶ κατὰ προαίρεσιν ἀνύσει· ἀπο-
τυγχάνειν δὲ μοχθηρόν, τὰ γὰρ ἐναντία τῇ προαιρέσει* 5
*σημαίνει. ὅσα δέ τις οὐ μαθὼν οὐδὲ ἐπιτηδεύσας ὄναρ
δοκεῖ ποιεῖν, ἐπιτυγχάνοντι μὲν ἀγαθόν, δυσεργὲς δὲ καὶ
μόλις τελεσθησόμενον· ἀποτυγχάνοντι δὲ πρὸς τῇ ματαιο-
πονίᾳ παντὸς τοῦ προκειμένου καὶ χλεύη ἀκολουθεῖ. τὰ
δὲ κατὰ μέρος ὧδέ πως ἔχει. γεωργεῖν ἢ σπείρειν ἢ φυτεύ-* 10
*ειν ἢ ἀροτριᾶν ἀγαθὸν τοῖς γῆμαι προῃρημένοις καὶ τοῖς
ἄπαισιν· ἄρουρα μὲν γὰρ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ γυνή, σπέρ-
ματα δὲ καὶ φυτὰ οἱ παῖδες, πυροὶ μὲν υἱοί, κριθαὶ δὲ*
p. 49 *θυγατέρες, ὄσπρια δὲ τὰ ἐξαμβλώματα· τοῖς δὲ ἄλλοις
πόνον καὶ κακοπάθειαν σημαίνει. καὶ ἐάν τις νοσῇ κατὰ* 15
*τὸν οἶκον τοῦ ἰδόντος, τεθνήξεται· τὰ γὰρ σπέρματα καὶ
τὰ φυτὰ ὥσπερ καὶ οἱ ἀποθανόντες καταχώννυνται. θερί-
ζειν δὲ καὶ τρυγᾶν καὶ κλαδεύειν παρὰ μὲν τὸν καιρὸν
ὁρώμενα τὰς πράξεις [τὰς τοιαύτας] καὶ τὰς ἐγχειρήσεις
πάσας εἰς ἐκεῖνο καιροῦ καὶ ὥρας ἀναβάλλεται. κυβερνᾶν* 20
*δὲ πᾶσιν, ἐὰν μὲν καθορμίζωνται καλῶς ἢ ἀνάγωνται
ἀκινδύνως, ἀγαθόν, οὐ ⟨μέντοι⟩ ἄνευ τινὸς πόνου καὶ
φόβου ἐσόμενον· ἐὰν δὲ ἢ χειμάζωνται ἢ ναυαγῶσιν, ὑπερ-*

14 fort. quia siliquae fabarum aliis plantis nocent: Theophr. caus. plant. 5, 15, 1.

1 *ἐστιν* om. **L** || **2** *ταῦτα—ἐπιτηδεύειν*] *ταύτας ὄναρ ἐργάζεσθαὶ τὰς τέχνας καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα* **L**, *ταῦτα καὶ ὄναρ ἐργάζεσθαι και ἐπιτηδεύειν* **V** || **4** *προαίρεσιν*] *φύσιν* **L** || **5** *γὰρ* om. **L** || **6** *κατ' ὄναρ* **V** || **7** *καὶ* om. **V** || **8** *τελεσθησόμενον* om. **V** | *πρὸς δὲ* **V** || **9** *ἀκολουθήσει* **L** || **10** *ἢ* om. **L** | *ἢ φυτεύειν ἢ ἀροτριᾶν*] *φυτεύειν ἢ ἀροῦν* **L**, *ἢ ἀροτριᾶν ἢ φυτεύειν* **V** || **12** *μὲν* om. **V** | *οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν* om. **L** || **14** *ὄσπρια δὲ τὰ* om. **V** || **15** *πόνον καὶ κακοπάθειαν*] *νόσους καὶ κακοπαθείας* **V** || **16** *τὰ γὰρ* Reis.: *καὶ τὰ* **L**, *τὰ δὲ* **V** || **17** *ἀποθνήσκοντες* **L** | *καταχώννυνται* **LV** || **18** *παρὰ* Rei.: *κατὰ* **LV** | *τὸν*] *τὸν τοιοῦτον* **V** || **19** [*τὰς τοιαύτας*] Rig., *τὰ τοιαῦτα τὰς πράξεις* **V** || **20** *ἀναβάλλεται*] *ἀναβάλλονται τοῦ ἔτους* **L** || **21** *μὲν* om. **L** || **22** *οὐ ⟨μέντοι⟩* Reis.: *οὐκ* **LV** | *φόβου καί πόνου* **V** || **23** *ἢ* om. **V** | *ὑπερβολὴ κακῶν* **V**

βολῇ κακόν, ὡς ἐγὼ παρεφύλαξα. σκυτεύειν δὲ καὶ τεκτο-
νεύειν ἀγαθὸν πᾶσι τοῖς κατὰ νόμον ζῶσι διὰ τὰ μέτρα καὶ
τοῖς γῆμαι ἢ κοινωνῆσαι θέλουσι διὰ τὰς ῥαφὰς καὶ τοὺς ἁρ-
μούς. τὸ δὲ βυρσοδεψεῖν πᾶσι πονηρόν· νεκρῶν γὰρ ἅπτεται
5 σωμάτων ὁ βυρσοδέψης καὶ τῆς πόλεως ἀπῴκισται· ἔτι
καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει διὰ τὴν ὀδμήν. ἰατροῖς δὲ [καὶ]
χαλεπώτατον ἁπάντων. χρυσοχοεῖν δὲ πανουργίας περὶ
τὸν ἰδόντα σημαίνει διὰ τὰ ὑποκείμενα τῶν ἔργων καὶ διὰ
τοὺς ὑποπεπλεγμένους ἁρμούς. πλάσσειν ⟨δὲ⟩ καὶ πυξο-
10 γραφεῖν καὶ τορεύειν καὶ ποιεῖν ἀγάλματα ἀγαθὸν μοιχοῖς
καὶ ῥήτορσι καὶ πλαστογράφοις καὶ πᾶσι τοῖς ἀπατεῶσι
διὰ τὸ τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα δεικνύειν τὰς τέχνας ταύτας·
τοῖς δὲ λοιποῖς περιβοησίας σημαίνει καὶ ὄχλων συνδρομὰς
διὰ τὸ τὰ ἔργα ταῦτα πολλοῖς ἐπιδείκνυσθαι. χαλκεύειν 52
15 δὲ καὶ παρεστάναι ἄκμονι ταραχὰς καὶ λύπας σημαίνει,
τῷ δὲ γῆμαι προῃρημένῳ εὔνουν μὲν τὴν γυναῖκα διὰ τὰς
φύσας (συμπνέουσι γάρ), μάχιμον δὲ διὰ τὰς σφύρας,
ἠχοῦσι γάρ. περὶ δὲ τῶν ἄλλων τεχνῶν ἔχοντας τὰ ὑπο-
δείγματα ὁμοίως συμβάλλειν χρὴ πρὸς τὰς ὑποστάσεις
20 ἀφορῶντας τάς τε τῶν τεχνῶν καὶ τὰς τοῦ ἰδόντος. ἔτι
κἀκεῖνο. ὅσα σημαίνουσιν αἱ τέχναι, ἥν τις αὐτὰς ἐργάζε-
σθαι δόξῃ, τὰ αὐτὰ σημαίνουσι καὶ οἱ τεχνῖται ὁρώμενοι
καὶ τὰ ἐργαστήρια αὐτῶν καὶ τὰ ἐργαλεῖα, μικρᾶς ἐπὶ
τῶν ἐργαλείων ὑπεξαιρέσεως τηρουμένης· ὅσα γὰρ τέμνει
25 καὶ διχάζει, ταῦτα πάντα διχονοίας καὶ στάσεις καὶ βλάβας
σημαίνει, ὅσα δὲ τῶν ἐργαλείων ἑνοῖ ἢ συνδεῖ, ταῦτα

1 καὶ τεκτονεύειν om. V ‖ 4 ἅπτεται] αγεται L ‖ 5 ἔτι] ἐπεὶ V ‖ 6 ὀσμήν L | ἰατροὺς δὲ ἰδεῖν V | [καὶ] Rei. ‖ 7 τὸ χαλαιπώτατον L ‖ 8 ὑποκείμενα] ὑπόκενα Her. | ἔργων] ἰῶν V | καὶ διὰ] καὶ V, διὰ L ‖ 9 πεπληγμένους L | ὅρμους V ‖ 10 καὶ τορεύειν om. L ‖ 12 δεί-κνυσιν L ‖ 13 περιβοησίας ego: περιβοηθείας L, περιβοήσεις V ‖ 14 περὶ τοῦ χαλκεύειν V, χαλκεύειν L ‖ 15 δὲ om. L | λύπας] δίκας τῷ ἰδόντι V ‖ 16 προῃρημένῳ M] προειρημένῳ L, βουλομένῳ V ‖ 17 μάχημον γὰρ διὰ L ‖ 18 καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὲ L | ἔχοντας] ἔχοντα V, ἔχοντι L ‖ 20 ἀφορῶντας] ἀμφοτέρων V | τάς τε om. L | ἔτι] ἐπεὶ L ‖ 21 ἥν τις—τεχνῖται om. L ‖ 25 διχόνοιαν καὶ στάσιν V

ὠφελείας καὶ γάμους καὶ κοινωνίας προαγορεύει, ἀποδημεῖν δὲ κωλύει· ὅσα δὲ λειοῖ, τὰς ἔχθρας παύει· ὅσα δὲ ἀπευθύνει, ἢ τὴν εὐθεῖαν δείκνυσι, τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει. διὸ καὶ τὴν γεωμετρίαν πρὸς τὰ τοιαῦτα ἐπιτήδειον νενομίκαμεν καὶ τοὺς γεωμέτρας ὄναρ ὁρωμένους. 5

53 *Γράμματα μανθάνειν μὴ εἰδότα ἀγαθόν τι μετὰ πόνου καὶ φόβου τῷ ἰδόντι ἐσόμενον προαγορεύει· φοβοῦνται γὰρ ἅμα καὶ πονοῦσιν οἱ μανθάνοντες, πλήν ἐπὶ τῷ συμφέροντι μανθάνουσιν. εἰ δέ τις εἰδὼς γράμματα πάλιν μανθάνοι, πονηρὸν καὶ ἄτοπον νομίζειν χρή· παιδαριῶδες* 10 *γὰρ τὸ μανθάνειν. διὸ ἀπραξίας ἅμα τοῖς φόβοις καὶ πόνοις σημαίνει. μόνῳ δὲ τῷ ἐπιθυμοῦντι παιδὸς ἀγαθὸν τὸ τοιοῦτον· οὐ γὰρ αὐτὸς ἀλλ' ὁ ἐξ αὐτοῦ γενησόμενος παῖς μαθήσεται γράμματα. εἰ δέ τις Ἑλληνικὰ μανθάνοι γράμματα Ῥωμαῖος ὢν ἢ Ῥωμαϊκὰ Ἕλλην, ὁ μὲν εἰς Ἑλληνι-* 15 *κὰς διατριβὰς ὁ δὲ εἰς Ῥωμαϊκὰς ἀφίξεται. πολλοὶ δὲ καὶ ἔγημαν Ῥωμαῖοι μὲν Ἑλληνίδας Ἕλληνες δὲ Ῥωμαίας τοιοῦτον ἰδόντες ὄνειρον. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξε Ῥωμαϊκὰ γράμματα μανθάνειν, καὶ εἰς δοῦλον κατεκρίθη· οὐδὲ γὰρ ἐν δοῦλος Ἑλληνιστὶ διδάσκεται. βαρβαρικὰ δὲ γράμματα* 20 *ἀναγινώσκειν δοκεῖν καλῶς καὶ ἐκτικῶς εἰς βαρβάρους σημαίνει χώρας καὶ διατριβὰς ἀφικέσθαι κἀκεῖ πρᾶξαί τι λαμπρόν· τὸ δὲ κακῶς ἀναγινώσκειν τὰ βαρβαρικὰ γράμ-* p. 51 *ματα κακῶς ἐν βαρβάροις ἀπαλλάξαι σημαίνει ἢ νοσήσαντα παρακόψαι διὰ τὸ ξένον τῆς φωνῆς. οἷα δ' ἂν* 25 *γράμματά τις μὴ δύνηται γράφειν ἢ ἀναγινώσκειν, ἀπραγήσει· καὶ εἰ μὲν ὀλίγα, πρὸς ἡμέρας· εἰ δὲ πολλά, πρὸς μῆνας.*

1 *ὠφελίας τε καὶ* **L** | *προαγορεύει*] *σημαίνει* **L** || **3** [*ἢ—δείκνυσι*] Reis. || **4** *νενόμικα* **V** || **6** *περὶ γραμμάτων* **LV** | *τι*] *τι γὰρ* **V** || **10** *μανθάνει* **V** || **12** *δὲ* om. **L** | *ἀγαθὸς ὁ τοιοῦτος* **L** || **13** *γενησόμενος* Rig.: *γεννησόμενος* **V**, *γενόμενος* **L** || **15** *Ῥωμαϊκὰς—Ἑλληνικὰς* **V** || **16** *καὶ* om. **V** || **19** *οὐδὲν γὰρ ἐν δούλῳ* **LV** || **20** *ἑλληνικὸν* **V** || **22** *χώρας σημαίνει* **V** | *καὶ—ἀφικέσθαι* om. **L** | *τι* om. **L** || **23** *βάρβαρα* **L** || **24** *καὶ κακῶς* **V** || **25** *κατακόψαι* **L** || **26** *τις γράμματα* **V** | *μὴ* om. **L** | *γράψαι ἢ ἀναγνῶναι* **V**

Ἐφηβεύειν δοῦλος ἐὰν δόξῃ, ἐλεύθερος ἔσται, ἐπειδὴ 54
μόνοις ἐλευθέροις ἐφίησιν ὁ νόμος. παντὶ δὲ χειροτέχνῃ
καὶ ῥήτορι σχολὴν καὶ ἀργίαν εἰς ἐνιαυτὸν σημαίνει· χρὴ
γὰρ τὸν ἔφηβον ἐν τῇ χλαμύδι τὴν δεξιὰν ἔχειν ἐνειλημέ-
5 νην διὰ τὸ ἀργὴν εἶναι εἰς ἔργα καὶ λόγους εἰς ἐνιαυτὸν
καὶ μὴ προϊέναι τὴν χεῖρα. ἐνιαυτὸν δὲ εἶπον διὰ τὸν τῆς
ἐφηβίας χρόνον. εἰ δέ που τριετίας ἐφηβεύουσι χρόνον,
πρὸς τὸ τοπικὸν ἐξετάζειν χρή. ἀποδημεῖν δὲ κωλύει καὶ
τὸν ἐπὶ ξένης ὄντα εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανάγει· ἔνδημον γὰρ
10 χρὴ εἶναι τὸν ἐφηβεύοντα. καὶ τῷ ἀγάμῳ γάμον προσημαί-
νει· νόμῳ ⟨μὲν⟩ γὰρ ἡ χλαμὺς περιτίθεται, νόμῳ δὲ καὶ ἡ
γυνὴ γαμεῖται. καὶ εἰ μὲν ἡ χλαμὺς εἴη λευκή, ἐλευθέραν
ὁ ἰδὼν γαμήσει· εἰ δὲ μέλαινα, ἀπελευθέραν· εἰ δὲ πορ-
φυρᾶ, εὐγενεστέραν ἑαυτοῦ, οὐδαμῶς δὲ δούλην. εἰ δέ τις
15 ἐπιθυμῶν τέκνων ἢ καὶ γεγονότα υἱὸν ἔχων ἴδοι τὸ ὄναρ,
οὐκ αὐτὸς ἀλλ' ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐφηβεύσει. ἀνδρὶ δὲ πρεσβύτῃ
καὶ ὑπὲρ ἡλικίαν θάνατον μαντεύεται τὸ ὄναρ, καὶ τοὺς
παρανομοῦντας ἐλέγχει. τοῖς δὲ δικαιοπραγοῦσι συλλαμ-
βάνει· σχεδὸν γὰρ ἡ ἐφηβία κανών ἐστιν ὀρθοῦ βίου καὶ
20 ὑγιοῦς. ἀθλητῇ δὲ πρὸ [μὲν] ἐγκρίσεως πονηρόν, ἐπειδὴ
ἔκκρισιν ὡς ὑπὲρ ἡλικίαν προαγορεύει· οὐ γὰρ εἰς μακρὰν
ὁ ἔφηβος ἔσται ἀνήρ· παλαιστῇ δὲ ἀθλοῦντι τὸ μὴ καταλα- p. 52

3–20 exc. Suda s. v. *ἔφηβος*. || **3–6** Philemo ap. Pollucem 10, 164 (fr. 34 Kock), Apul. met. 10, 30.

1 *περὶ ἐφηβίας* **V**, *ἐφηβίας* **L** || **2** ⟨*τοῖς*⟩ *ἐλευθέροις* Reis. || **3** *καὶ ῥήτορι*] *ἔτι καὶ ῥήτορσιν* **L** || **4** *χλανίδι* **L** Suda, fort. recte | *τὴν*] *καὶ τὴν* **V** | *ἔχειν ἐνειλημμένην* **L** Suda, *ἐνειλημένην ἔχειν* **V** || **5** *διὰ τὸ ἀργὴν εἶναι* Suda: *ὅθεν ἀργίαν σημαίνει* **L**, *διὰ τὸ ἀργὴν μὴ εἶναι* **V** | *εἰς ἔργα–τὴν χεῖρα* Suda: *καὶ πρὸς ἔργα καὶ λόγους αἱ χεῖρες* **L**, *καὶ πρὸς ἔργα καὶ πρὸς λόγους τὴν χεῖρα* **V** || **6** *πρὸς ἐνιαυτὸν* **V** || **7** *εἰ δέ—χρόνον* om. **V** | *τριετείαν* **L** || **8** *τὸ τοπικὸν*] *τὸν τόπον* **V** || **9** *οἰκείαν*] *ἰδίαν* **V** | *ἐπανάγει* Reis.: *ἐπάγει* **V**, *κατάγει* **L** | *ἐνδήμω* **V** || **10** *χρὴ εἶναι τὸν ἐφηβεύοντα* Suda: *εἶναι ἀεὶ χρὴ τὸν ἐφηβεύοντα* **L**, *χρὴ εἶναι τὸν ἔφηβον* **V** || **11** *γὰρ*] *δὲ* **L** | *ἡ* om. **L** || **13** *ὁ ἰδὼν* om. **L** | *πορφυρᾶν* **L** || **15** *καὶ* om. **L** | *τὸ ὄναρ*] *τὸν ὄνειρον* **V** || **16** *δὲ* om. **V** || **19** *ἡ* om. **L** | *ἐφηβεία* Suda, *ἐφηβαια* **L** | *βίου τινὸς* **V** || **20** *πρὸ τῆς* Reis. | *ἐκκρίσεως* **V** || **21** *ἡλικία* **L** | *ἡλικίαν* ⟨*ὄντι*⟩ vel ⟨*ὄντος*⟩ Reis. | *οὐ*] *οὐδὲ* **V** || **22** *δὲ καὶ* **V** | *καταλάβοιτο* **V**, *καταλάβοι* **L**, corr. Reis.

βεῖν τὸν ἀγῶνα σημαίνει· εἰ δὲ καταλάβοι, τὸ μὴ ἀγωνίσασθαι· οὐ γὰρ ὑπερόριοι οἱ ἔφηβοι ἀγωνίζονται.

55 Τροχὸν ἐλαύνειν πόνοις περιπεσεῖν σημαίνει, ἐξ ὧν ἀπόλαυσις τῷ ἰδόντι περιέσται. ἁρπαστὸν δὲ καὶ σφαῖρα φιλονεικίας ἀπεράντους σημαίνουσι, πολλάκις δὲ καὶ ἑταί- 5 ρας ἔρωτα· ἔοικε γὰρ ἡ σφαῖρα καὶ τὸ ἁρπαστὸν ἑταίρᾳ διὰ τὸ μηδαμοῦ μένειν καὶ πρὸς πολλοὺς φοιτᾶν. ἁλτῆρες δὲ καὶ ἡ δι' αὐτῶν γυμνασία τὸ μὲν παρὸν ἀπραξίας καὶ πόνους, αὖθις δὲ πράξεις μετὰ ῥᾳστώνης προαγορεύουσιν· ἔστι γὰρ τὸ τοιοῦτο γυμνάσιον οὐδὲν ἄλλο 10 ἢ παρασκευὴ χειρῶν. θύλακοι δὲ καὶ σφῆνες καὶ ὑπεράλματα καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα γυμνάσια παιδικὰ φιλονεικίας προαγορεύουσι. περὶ δὲ πάλης ἐν τοῖς περὶ ἀγώνων ἐροῦμεν, ἵνα μὴ τὰ αὐτὰ δὶς γράφωμεν.

56 Σαλπίζειν δοκεῖν σάλπιγγι τῇ ἱερᾷ ἀγαθὸν τοῖς βουλο- 15 μένοις συγγενέσθαι τισὶ καὶ τοῖς ἀπολωλεκόσιν ἀνδράποδα ἤ τινας τῶν οἰκετῶν· καὶ γὰρ ἐν πολέμῳ συνάγει τοὺς ἐσκορπισμένους τὸ ὄργανον τοῦτο. τὰ δὲ κρυπτὰ ἐλέγχει διὰ τὸ μεγαλόφωνον. καὶ τοὺς νοσοῦντας ἀναιρεῖ· σύγκειται γὰρ ἐξ ὀστῶν καὶ χαλκοῦ, δι' ὧν ἔξεισι μὲν τὸ πνεῦμα, 20 οὐχ ὑποστρέφει δέ. δούλους δὲ καὶ πάντας τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ ὄντας τῆς δουλείας ἐλευθεροῖ· ἴδιον γὰρ ἐλευθέρων τὸ ὄργανον. στρογγύλῃ δὲ σάλπιγγι σαλπίζειν πονηρόν· οὐ γὰρ ἱερὸν τὸ ὄργανον ἀλλὰ πολεμιστήριον, καὶ ὅσα τῷ

4—8 exc. Suda s. v. ἁρπαστὸν καὶ σφαῖρα. || **11—12** exc. Suda s. v. θύλακος. || **19—20** Pollux 4, 85 ad init.

2 οὐ γὰρ om. L | οἱ om. L || **3** περὶ γυμνασίων κατ' εἶδος LV || **5** ἑτέρας L, εἰς ἑταίρας V || **6** ἔοικε γὰρ om. L || **8** ἡ διαυτῶν L, τὰ ἴδια τούτων V | γυμνάσια V | ἀπραξίαν V || **10** γὰρ] δὲ L || **11** παρασκευαὶ V | σφῆνες Suda: σφακη L, σφαφίδες V || **12** καὶ φιλονικίας προαγορεύει L || **15** περὶ ἀγώνων V, περὶ ἀγώνων θυμελικῶν ἱππικῶν γυμνικῶν L | δοκεῖν] τῇ L (fort. ambo retinenda) || **17** τινα L | οἰκείων Her. || **19** καὶ om. L | νοσοῦντας δὲ L || **20** ἐξ ὀστέου V, διοστέων L, num ἐξ ὀστέων? || **21** οὐχ ἀποστρέφει L | δοῦλοι δὲ καὶ πάντες οἱ ἐν L || **22** ὄντας om. L | [τῆς δουλείας] coni. Her. | ἐλευθεροῦνται L || **23** τὸ ὄργανον—σάλπιγγι] φοβερὸν δὲ τῇ στρογγύλῃ σάλπιγγι L | σαλπίζειν πονηρόν om. L || **24** πολεμικόν V | καὶ ἄλλα ὅσα V

στόματι λέγει ὁ τῷ ὀργάνῳ τούτῳ χρώμενος, ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνατρέχει. ὅθεν οὐδὲ ἐγκαλεῖν τισιν ἐπι- p. 53
τρέπει. οἵῳ δ' ἂν ὀργάνῳ σαλπίζοντός τινός τις ἀκούσῃ,
ταραχθήσεται· εἰ δὲ αὐτὸ μόνον ἴδοι σάλπιγγα, κενῷ
5 περιπεσεῖται φόβῳ. τὸ δὲ κηρύσσειν τὰ αὐτὰ τῷ σαλπί-
ζειν σημαίνει, πλὴν ὅτι τοὺς δούλους οὐ χάριτι τῶν δε-
σποτῶν ἀλλὰ ἀναφωνήσαντας ἐλευθερωθῆναι λέγει. αὐ-
λεῖν δὲ πενθικοῖς αὐλοῖς πένθος ἢ ἀνάλογον πένθει λύπην
σημαίνει καὶ τοὺς νοσοῦντας ἀναιρεῖ. καλάμοις δὲ αὐλεῖν
10 ἀγαθὸν πᾶσι καὶ σπονδαυλεῖν. ψάλλειν δὲ καὶ κιθαρίζειν
πρὸς μὲν γάμον καὶ κοινωνίαν ἀγαθὸν διὰ τὴν ἁρμονίαν,
πρὸς δὲ τὰς ἄλλας ἐγχειρήσεις πονηρὸν καὶ στάσεων
αἴτιον διὰ τὴν ἐπίτασιν, πολλοῖς δὲ καὶ ποδάγραν
ᾐνίξατο διὰ τὰ νεῦρα. καὶ τὸ κιθαρῳδεῖν δ' εἰς τὸν αὐτὸν
15 κατατακτέον λόγον. τραγῳδεῖν δὲ ἢ τραγικὰ ἔχειν δρά-
ματα ἢ ἀναπλάσματα ἢ τραγῳδῶν ἀκούειν ἢ ἰαμβεῖα λέγειν
μεμνημένῳ μὲν τῶν εἰρημένων κατὰ τὴν περιοχὴν τὰ
ἀποτελέσματα γίγνεται, οὐ μεμνημένῳ δὲ ταλαιπωρίαι
καὶ δουλεῖαι καὶ μάχαι καὶ ὕβρεις καὶ κίνδυνοι καὶ εἴ τι
20 τούτων δεινότερον ἢ ὠμότερον· τοιούτων γάρ εἰσιν αἱ
τραγῳδίαι μεσταί. τὸ δὲ κωμῳδεῖν ἢ κωμῳδῶν ἀκούειν
ἢ κωμικὰ ἔχειν ἀναπλάσματα ἢ βιβλία, τὰ μὲν τῆς παλαιᾶς
κωμῳδίας σκώμματα καὶ στάσεις σημαίνει, τὰ δὲ τῆς
καθ' ἡμᾶς κωμῳδίας τὰ μὲν ἄλλα ἴσα τῇ τραγῳδίᾳ ση-
25 μαίνει, τὰ δὲ τέλη χρηστὰ καὶ ἀγαθὰ ὑπαγορεύει· τοιαῦται

2 αὐτοῦ om. L | περιτρέχει L | ὅθεν om. L || 3 οἷον et ὄργανον V | σαλπίζον τίς V | ἀκούσηται L || 6 δεσποτῶν ἐλευθεροῖ V || 8 πενθικοῖς] πυθικοῖς LV | πένθος σημαίνει V | πένθει λύπην σημαίνει] λύπη πένθος πρὸς τοῦτο L || 10 σπενδαυλεῖν V | δὲ om. V || 11 μὲν om. V | γάμους V | κοινωνίας V, sed eadem manus sing. fecit || 12 στάσεως L || 13 ἐν πολλοῖς V || 14 δ' om. V || 15 κατατακτέον Reis.: καταναкτέον V, τακτέον L || 16 πλάσματα V | λέγειν ἢ ποιεῖν V || 18 ἅπαντα γίγνεται V | μεμνημένων L || 19 καὶ δουλεῖαι] καὶ ἀπολίαι L, om. V | καὶ ὕβρεις om. L | εἴ τι] ἔτι L || 21 κωμῳδεῖν ἢ om. V || 22 [ἢ βιβλία] Reis. | τὰ om. L | πάλαι L || 23 σκώμματα καὶ στάσεις] σκώμματα καὶ ταραχὰς καὶ στάσεις καὶ αἰσχρολογίας V

γάρ εἰσιν αἱ ὑποθέσεις τῶν κωμικῶν δραμάτων. χοροὶ δὲ καὶ ὑμνῳδίαι ὑποκρίσεις καὶ ἀπάτας σημαίνουσι· τὰ γὰρ οὐ προσόντα τισὶ κερδῶν ἰδίων χάριν οἱ μελοποιοὶ σεμνύνουσι. ποιητὰς δὲ καὶ ἐγκωμιογράφους καὶ πάντας p. 54 *⟨τοὺς⟩ λογοποιοὺς εἰς τὴν αὐτὴν τοῖς χοροῖς ἀνακτέον* 5 *μοῖραν οὐδὲν διαφέρειν ἡγούμενον ἐάν τε αὐτός τι τούτων ποιεῖν ὑπολάβῃ τις ἐάν τε γινομένοις παρατυγχάνῃ. περὶ δὲ πυρρίχης καὶ ὀρχήσεως μετὰ στροφῆς ἐν τοῖς περὶ στεφάνων ἐροῦμεν, ἔνθα καὶ περὶ ᾀσμάτων καλῶς ἔχει διαλαβεῖν· νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἱππικῶν καὶ γυμνικῶν ἑξῆς* 10 *διελοῦμεν. ἵππον κέλητα ἐλαύνειν καλῶς πειθόμενον τῷ ῥυτῆρι καὶ αὐτῷ τῷ ἐλαύνοντι ἀγαθὸν ἐπίσης πᾶσιν· ἵππος γὰρ γυναικὶ μὲν καὶ ἐρωμένῃ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον, ὅτι καὶ ἐπὶ κάλλει μέγα φρονεῖ καὶ τὸν ἐλατῆρα βαστάζει. ὅμοιος δέ ἐστι καὶ πλοίῳ· ἁλὸς μὲν γὰρ ἵππους καὶ ὁ* 15 *ποιητὴς τὰς ναῦς λέγει, ἡμεῖς δὲ τὸν Ποσειδῶνα Ἵππιον καλοῦμεν, καὶ ὃν ἔχει λόγον ἐν γῇ ἵππος, τὸν αὐτὸν καὶ ἐν θαλάσσῃ ναῦς. ὅμοιος δ' ἂν εἴη καὶ δεσπότῃ [καὶ] ἐργοδότῃ καὶ φίλῳ τρέφοντι καὶ παντὶ τῷ βαστάζοντι. ὅπως ἂν οὖν ὁ ἵππος τὸν ἰδόντα φέρῃ, οὕτω καὶ γυνὴ καὶ ἐρωμένη* 20 *καὶ δεσπότης καὶ φίλος καὶ ναῦς τὸν ἰδόντα διαθήσουσι. συνωρὶς ⟨δ'⟩ οὐδὲν ἵππου κέλητος διαφέρει, εἰ μὴ τοῖς νοσοῦσι· θάνατον γὰρ αὐτοῖς προαγορεύει, ὥσπερ καὶ ἅρμα τέτρωρον, ὃ καὶ αὐτὸ τὰ μὲν ἄλλα ἐπίσης τῷ κέλητι*

13 Achmes p. 112, 7 Drexl. || 15 Hom. Od. 4, 708. || 22 Riess 179-81. || 23 fort. quia equi cum domino mortuo sepeliebantur aut cremabantur: F. Cumont, Lux Perpetua (Paris 1949) 287.

1 *εἰσιν* om. V || 2 *καὶ* ante *ἀπάτας* om. L || 3 *τινὶ* V | *κερδῶν— μελοποιοὶ*] *κέρδους χάριν ἰδίου οἱ ποιηταὶ* V | *σεμνύνουσι*] *σημαίνουσιν* L || 4 *ἐγκωμιογράφους*] *κωμῳδιογράφους* L || 6 *δὲ* post *οὐδὲν* V | *ἡγοῦμαι* V || 7 *ὑπολάβοι* L | *τις ἐάν τε*] *ἢ* V | *γενομένοις* V || 8 *καὶ*] *ἢ* L | *μεταστροφῆς* V, *μετὰ τροφῆς* L, corr. Reis. || 11 *διελοῦμεν*] *λέξομεν* V | *ἱππικὸν* L || 12 *τῷ* ante *ἐλαύνοντι* om. L || 15 *ὁμοίως* LV, corr. Rig. | *ἄλλος* L, *ἄλλη* V, corr. Rig. || 16 *λέγει*] *εἶπε καὶ* V || 17 *ἐν τῇ γῇ* L, *ἐπὶ γῆς* V | *καὶ* om. V || 18 *τῇ θαλάττῃ* L | *ὁμοίως* V || 20 *ἂν* om. V | *φέρει* LV || 22 *ξυνωρὶς* V | *εἰ*] *πλὴν εἰ* L || 24 *ὃ*] *ὅ τι* L

σημαίνει, ἀθλητῶν δὲ τοῖς μὲν τὰ βαρέα ἀθλοῦσιν ἀγαθὸν ἂν εἴη καὶ νικηφόρον, εἰσελάσουσι γάρ· τοῖς δὲ τρέχουσιν ἧτταν σημαίνει, οὐ γὰρ ἱκανοὺς εἶναι τοῖς ποσὶ τοῖς ἰδίοις χρῆσθαί φησι τὸ ὄναρ. φημὶ δὲ καὶ γυναιξὶ καὶ παρθένοις 5 *ἐλευθέραις ἅμα καὶ πλουσίαις ἀγαθὸν εἶναι τὸ διὰ πόλεως ἅρμα ἐλαύνειν· ἀγαθὰς γὰρ ἱερωσύνας αὐταῖς περιποιεῖ· πενιχραῖς δὲ πορνείαν τὸ διὰ πόλεως ἱππάζεσθαι προαγορεύει· δούλοις δὲ ἐλευθερίαν· ἴδιον γὰρ ἐλευθέρων τὸ διὰ πόλεως ἱππεύειν. εἰσελαύνειν δὲ εἰς πόλιν ἀθλητῇ* 10 *ἀγαθὸν καὶ νοσοῦντι· ὁ μὲν γὰρ ἱερονίκης ἔσται, ὁ δὲ οὐ* p. 55 *τεθνήξεται. τὸ δὲ ἐξελαύνειν πόλεως ἀμφοτέροις κακόν· ὁ μὲν γὰρ ἐξενεχθήσεται, ὁ δὲ οὐ νικήσει. διὰ δὲ τῆς ἐρήμου ἅρμα ἐλαύνειν παντὶ δήπουθεν τῷ ἰδόντι θάνατον οὐκ εἰς μακρὰν ἐσόμενον προαγορεύει.*

15 *Τὸ δὲ πενταθλεῖν δοκεῖν ἐπὶ πάντων ἐτήρησα ἀποδημίαν μὲν πρῶτον ἢ τὴν ἐκ τόπου εἰς τόπον κίνησιν σημαῖνον διὰ τὸν δρόμον, ἔπειτα δὲ ζημίας τινὰς ἢ δαπάνας ἀκαίρους ἢ ἐξοδιασμούς τινας παρὰ γνώμην διὰ τὸν δίσκον, ὃς χάλκεος ὢν τῶν χειρῶν ἀπορρίπτεται· πολλάκις δὲ ἀνίας τε* 20 *καὶ φροντίδας ἐπὶ τούτοις διὰ τὰ πηδήματα τὰ ἐν τῇ ἁλτηρίᾳ· συνάλλεσθαι γάρ φαμεν καὶ τοὺς ἀνιωμένους ἐπὶ τοῖς προσπεσοῦσιν αἰφνίδιον· ἔτι καὶ μάχας καὶ ἀντιλογίας πρός τινας διὰ τοὺς ἄκοντας καὶ τὸν ῥοῖζον καὶ τὸ τάχος, ἃ λόγοις ἔοικεν εὐτόνοις· ἔπειτα περὶ γῆς πρός τινας* **57**

1—2 cf. somnium a Cic. div. 2, 144 narratum.

1 *δὲ τοῖς* om. **L** | *βαρέα καὶ μεγάλα* **V** | *ἀθλοῦσιν*] *ἀσκοῦσιν* **V** || **2** *γὰρ*] *δὲ* **L** || **4** *καὶ γυναιξὶ—ἀγαθὸν εἶναι*] *καὶ γυναιξὶν ἐλευθερίας ἅμα καὶ παρθένοις ἀγαθὸν εἶναι* **L**, *ἀγαθὸν ἐλευθέραις γυναιξὶν ἅμα καὶ παρθένοις πλουσίαις* **V** || **6** *περιποιεῖται* **V**, *προαγορεύει* **L** || **7** *πορνείαν*] *πενίαν* **L** | *τὸ*] *τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὁπωσοῦν* **L** || **8** *ἐλευθέροις* **V** || **9** *ἐν πόλει* **L** || **10** *ἀγαθὸν ἀθλητῇ* **V** | *ἱερονίκης ἔσται*] *ἱερὸν νικήσεται* **L** || **12** *νικήσεται* **L** || **13** *καὶ* ante *οὐκ* **L** || **14** *προαγορεύει*] *προδηλοῖ* **V** || **15** *περὶ πεντάθλου* **V**, *πεντάθλου* **L** | *τὸ δὲ* om. **L** || **16** *σημαίνειν* **V** || **18** [*ἢ ἐξοδιασμοὺς—γνώμην*] **Reis.** || **19** *τὸ χεῖρον ἀποριπτειτε* **L** | *δὲ* om. **L** || **22** *προπεσοῦσιν* **L** | *ἔτι δὲ καὶ* **V** | *μάχην ἀντιλογίαν* **L** || **23** *τοὺς ἄκοντας καὶ*] *τὰ ἀκόντι ἢ διὰ* **L** | *ῥυζὸν* **V**, corr. man. eadem || **24** *ἃ* om. **L** | *ἐοίκασιν* **LV** | *γῆς*] *τῆς* **L**, *τόπων ἢ γῆς* **V** | *τινας*] *τινα τόπου* **L**

μάχην τοῖς εὐπόροις, τοῖς δὲ ἀπόροις νόσον διὰ τὴν πάλην. τὴν δὲ αἰτίαν ὁ ἐπιὼν λόγος δηλώσει.

58 *Τρέχειν ἁπλοῦν δρόμον πᾶσιν ἀγαθὸν πλὴν νοσούντων, ὅταν γε νικᾶν ὑπολάβωσιν· οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ τέρμα τῶν προκειμένων ἀφίξονται (διὸ καὶ οἱ δοῦλοι ἐλευθεροῦνται* 5 *ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ), οἱ δὲ ἐπὶ ⟨τὸ⟩ πέρας τοῦ βίου τὸ ζῆν τελευτήσαντες ἀφίξονται. ὁ δὲ δίαυλος τὰ αὐτὰ τῷ σταδίῳ σημαίνων ἐξ ὑπερθέσεως ἕκαστα ποιεῖν εἴωθεν, ὡς καὶ ὁ δόλιχος ἐκ πολλῶν ὑπερθέσεων. ἐξαιρέτως δὲ ὁ δόλιχος γυναιξὶ πορνείαν καὶ ἑταιρικὸν βίον προαγορεύει.* 10

59 *Ἐγκρίνεσθαι πᾶσιν ἀγαθόν. ἀθληταῖς δὲ παισὶ μὲν* p. 56 *οὐκ ἐπίσημον διὰ τὴν τῆς ἐγκρίσεως ἡλικίαν, ἀνδράσι δὲ ἄπρακτον· παιδικὴ γὰρ ἡ ἔγκρισις. τὸ δὲ δοκεῖν ἐκκρίνεσθαι πάντας βλάπτον ἔτι καὶ τοὺς νοσοῦντας ἀναιρεῖ. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξεν Ὀλυμπίασιν ἐκκρίνεσθαι, καὶ εἰς μέταλ-* 15 *λον κατεκρίθη διὰ τὸ τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος μὴ μετεῖναι αὐτῷ.*

60 *Παλαίειν τινὶ τῶν ἀφ' αἵματος ἢ φίλῳ στασιάσαι πρὸς αὐτὸν καὶ φιλονεικῆσαι σημαίνει· ἐπὶ δὲ τῶν ἤδη στασιαζόντων ὁποτέρου ⟨ἂν⟩ παλαίοντος ὄναρ ἡ νίκη γένηται,* 20 *τούτου καὶ μεθ' ἡμέραν τὸ κράτος ἔσται, εἰ μὴ περὶ γῆς*

20—21 Genesis 32, 24—28, Roscher, Abh. der Koenigl. Saechs. Gesellsch. der Wiss. 20, 2 (1900) 40.

3 *περὶ δρόμου* V, *δρόμου* L | *ἁπλοῦν δρόμον*] *δὲ δρόμον ἁπλῶς* V || **4** *τὸ* om. V || **5** *οἱ* om. L || **6** *οἱ δὲ* om. L || **6—7** [*τὸ ζῆν*] coni. Her., def. Gom. | *τοῦ βίου τὸ ζῆν*] *τοῦ ζῆν* Kr. | *τελευτήσαντες*] *τελέσαντες* L || **8** *σημαῖνον* L, *σημαίνει ὢν* V | *ἕκαστα* om. L | *ποιεῖν εἴωθεν* corruptum esse putavit Her., def. Gom. || **9** *ὑπερθέσεως* L | *ἐξαιρέτως—δόλιχος*] *ἐξαίρετον μόναις δὲ γυναιξὶν ὁ δόλιχος* V || **10** *προαγορεύει*] *δηλοῖ* V || **11** *περὶ ἐγκρίσεως* V, *ἐγκρίσεως* L | *ἐγκρίνεσθαι δὲ δοκεῖν* V | *πᾶσι κακόν* V | *παισὶ μὲν*] Reis.: *πᾶσι μὲν* V, *πᾶσι μόνον* L || **12** locum corruptum esse censuit Her., sed *οὐκ ἐπίσημον* def. Gom. | *ἡλικίαν*] *προσδοκίαν* L || **13** *ἐκκρίνεσθαι* Rei.: *ἐγκρίνεσθαι* LV || **14** *βλάπτον*] *βλάπτον τοὺς ἄλλους* L | *τοὺς* om. L || **15** *ἐκκρίνεσθαι* Rei.: *ἐγκρίνεσθαι* LV | *μέταλλα* maluit Her., *μέταλλον* def. Gom., *ἀτιμίαν* Kr. || **18** *περὶ πάλης* V, *πάλης* L | *τινὶ*] *τινα* L, *δέ τινι* V | *ἢ* om. L | *φίλων* V || **19** *καὶ*] *ἢ* V || **20** *κατ' ὄναρ* V | *γεγέννηται* L, *γένοιτο* V

μάχοιντο· ἐν γὰρ ταῖς τοιαύταις ἀμφισβητήσεσιν ἄμεινον πίπτειν, εἰ μὴ καὶ ῥήσσων τις κάτωθεν εἴη· τοῦ γὰρ πρὸς τῇ γῇ γινομένου καὶ ἡ γῆ γίνεται. οἶδα δέ τινα, ὅς ἔδοξε παλαίειν καὶ ἐκ δακτύλων δύο περὶ μίαν τὸ λεγόμενον
5 ποιήσας ῥῆξαι τὸν ἀντίπαλον. τούτῳ συνέβη νικῆσαι γραμμάτων ἐπιλαβομένῳ ὑπὸ τοῦ ἀντιδίκου γεγραμμένων. τὸ δὲ πρός τινα τῶν οὐ γνωρίμων παλαίειν κινδύνους διὰ νόσων ἐπιφέρει· ὅπερ γὰρ ὁ παλαιστὴς βούλεται τὸν ἀντίπαλον διαθεῖναι, τοῦτο καὶ ἡ νόσος τὸν κάμνοντα, τοῦτ'
10 ἔστι τῇ γῇ δοῦναι. πεσόντι μὲν οὖν ἀπόκειται θάνατος, ῥήξαντι δὲ σωτηρία. ἔτι καὶ τὸ ἄνδρα ὄντα παιδὶ παλαίειν οὐδαμῶς ἀγαθόν· ἐάν τε γὰρ ῥήξῃ τὸν παῖδα, καταθάψει τινά· ἐάν τε ὑπὸ τοῦ παιδὸς καταπαλαισθῇ, πρὸς τῇ ματαιοπονίᾳ καὶ χλεύην καὶ νόσον ὑπομενεῖ· χλεύην μὲν διὰ τὸ
15 ἀκόλουθον, νόσον δὲ διὰ τὸ ἁπαλωτέρου σώματος ἡττᾶσθαι. παιδὶ δὲ ἀγαθὸν τὸ ἄνδρα καταπαλαῖσαι· τῶν γὰρ παρὰ προσδοκίαν μεγάλων τεύξεται. ἀλλ' οὐκ ἀθλητῇ παιδὶ ἀγαθόν· οὐ γὰρ ἐγκριθῆναι σημαίνει τοῖς παισί. νεκρῷ ⟨δὲ⟩ παλαίειν νοσῆσαι σημαίνει ἢ τῶν τοῦ νεκροῦ
20 ἐκγόνων τινὶ ἢ κληρονόμων φιλονεικῆσαι. ἀεὶ δὲ ἄμεινον τὸ ῥήσσειν.

Πυκτεύειν παντὶ βλαβερόν· πρὸς γὰρ ταῖς αἰσχύναις **61** p. 57 καὶ βλάβας σημαίνει· καὶ γὰρ ἄσχημον γίνεται τὸ πρόσωπον καὶ αἷμα ἀποκρίνεται, ὅπερ ἀργύριον εἶναι νενό-

3—6 nescio an hunc locum illustret P. Oxy. 3, 466 (col. 2, vers. 26), cf. J. Jüthner, Philostratos über Gymnastik 26—30. sed locus obscurus, immo fort. corruptus est. || **7** Riess 181.

1 *μάχοιντο*] *παλαίοιντο* L || **2** *κάτωθέν τις* V || **3** *τὴν γῆν* L, fort. recte | *γινομένου* L] *γιγνομένου* L[c], *ἐπιγινομένου* V | *γίγνεται* LV || **5** *γραμμάτων*] *πραγμάτων* L || **6** *ὑπολαβομένῳ* L || **7** *νόσον* V || **8** *γὰρ*] *καὶ* L || **9—10** *τοῦτ' ἔστι*] *ὅπερ ἐστὶ* L || **11** *παλαίειν παιδὶ* V || **12** *τε* om. V | *τινὰ καταθάψει* L || **13** *τε ὑπὸ*] *δὲ πρὸς* V | *προσκαταπαλαισθῇ* L || **15** *ἁπαλωτέρῳ σώματι* V || **16** *παιδὶ—καταπαλαῖσαι* om. L | *παλαῖσαι* V, corr. Reis. || **18** *ἐκκριθῆναι* L || **20** *ἢ κληρονόμων* om. L || **22** *περὶ πυγμῆς* V, *πυγμῆς* L | *βλαβερόν*] *πονηρόν* Her. || **23** *γίγνεται* L

μισται. ἀγαθὸν δὲ μόνοις τοῖς ἐξ αἵματοςποριζομένοις,
λέγω δὲ ἰατροῖς θύταις μαγείροις.

62 Τὸ δὲ παγκράτιον τὰ αὐτὰ ⟨τῇ πάλῃ καὶ⟩ τῇ πυγμῇ
σημαίνει πλὴν τῆς βλάβης, ἰσχυροτέρας δὲ τὰς στάσεις
ἐπιφέρει διὰ τὴν μάχην. ἀεὶ δὲ ἄμεινον ἐν ἀμφοτέροις 5
νικᾶν. ὅπως δ' ἂν ἀγωνίσηται δοῦλος ἐν ἱερῷ ἀγῶνι καὶ
νικήσῃ καὶ στεφανωθῇ, ἀνακηρυχθεὶς ἐλεύθερος ἔσται·
ἴδια γὰρ ταῦτα ἐλευθέρων. μεμνῆσθαι δὲ χρὴ ὅτι ἐν
ἱερῷ ἀγῶνι μόνον, ἐπεὶ ἀλλαχόθι γε οὐκ ἔστι τὸ αὐτό.
καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ ἀνθρώποις τὰ ἆθλα καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ 10
τὰ κακὰ ἐπὶ τέλος ἄγει, ὅταν μέχρι στεφάνου τις ἀφίκηται.

63 Τὸ δὲ ὅπλον λεγόμενον ἐπὶ πάντων πᾶσι παρολκὰς ση-
μαίνει· τελευταῖον γὰρ καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸ ἆθλον. τοῖς δὲ
νοσοῦσι δι' αὐτὸ τοῦτο θάνατον σημαίνει.

64 Οἱ μὲν πάνυ παλαιοὶ τὸ λούεσθαι οὐ κακὸν ἐνόμιζον· 15
βαλανεῖα γὰρ οὐκ ᾔδεσαν, ἐπειδὴ ἐν ταῖς λεγομέναις ἀσα-
μίνθοις ἐλούοντο· οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἤδη καὶ βαλανείων
ὄντων τό τε λούεσθαι κακὸν ἐνόμιζον καὶ βαλανεῖον ἰδεῖν,
καὶ εἰ μὴ λούοιτό τις. καὶ ἐδόκουν ταραχὴν μὲν σημαίνειν
τὸ βαλανεῖον διὰ τὸν ἐν αὐτῷ γινόμενον θόρυβον, βλάβην 20
δὲ διὰ τὸν ἀποκρινόμενον ἱδρῶτα, ἔτι δὲ καὶ ἀγωνίαν καὶ
δεῖμα τῆς ψυχῆς διὰ τὸ τρέπεσθαι τὸν χρῶτα καὶ τὴν
ἐπιφάνειαν τοῦ σώματος ἐν τῷ βαλανείῳ. καὶ τῶν
νῦν τινες ἀκολουθοῦντες τῇ παλαιᾷ γνώμῃ κατὰ ταὐτὰ

12–13 Plut. quaest. conv. 2, 5, 2, 639 E, C. Robert, Hermes 35 (1900) 150. || **15–17** exc. Suda s. v. *ἀσάμινθος*.

3 *περὶ παγκρατίου* **V**, *περὶ παγκρατείου* **L**, *παγκρατείου* **L**[c] || **4** *ἰσχυροτέρας δὲ*] *αὖθησἰσχυροτέρας* **L**, *ἀνθἰσχυροτέρας γὰρ* **V**, sed *τ* super *ϑ* scripto, *ἀντισχυροτέρας*? || **5** *μάχην*] *βλάβην* **L** || **7** *ἐλεύθερος ἔσται*] *ἐλευθερωθήσεται* **V** || **9** *ἔστι*] *ἔτι* **L** || **10** *τὸ ἆθλον* coni. Her. || **12** *περὶ ὅπλου* **V**, *ὅπλου* **L** | *τὸ λεγόμενον* **V** | *ἐπὶ πάντων πᾶσι* om. **V** || **13** *δὲ* om. **L** || **14** *δι'* om. **V** | *σημαίνει*] *δηλοῖ* **V** || **15** *περὶ βαλανείου καὶ λουτροῦ παντοδαποῦ* **LV** | *οὐ* om. **L** | *ἐνόμιζον εἶναι* **V** || **16** *γὰρ*] *δὲ* **L** | *οὐκ ἦσαν γὰρ βαλανεῖα* Suda | *ᾔδεσαν*] *ἔλεγον* **L** | *ἐπεὶ* **V** || **18** *τε* om. **V** || **21** *δὲ καὶ*] *τε καὶ* **L**, *δὲ* **V** || **23** *εἰς ἑτέραν χροιάν* post *βαλανείῳ* habet **V**

κρίνουσι πεπλανημένοι καὶ μὴ τῇ πείρᾳ ἀκολουθοῦντες.
πάλαι μὲν γὰρ εἰκὸς πονηρὰ εἶναι τὰ βαλανεῖα, ἐπεὶ μὴ
συνεχῶς ἐλούοντο οἱ ἄνθρωποι μηδὲ εἶχον τοσαῦτα βαλα- p. 58
νεῖα, ἀλλ' ἢ πόλεμον καταστρεψάμενοι ἢ μεγάλου ἀπο-
5 πανσάμενοι πόνου ἐλούοντο (ἦν οὖν αὐτοῖς ὑπόμνημα
πόνου ἢ πολέμου τὸ βαλανεῖον καὶ αὐτὸ τὸ λούεσθαι)· νῦν
δὲ οἱ μὲν οὐ πρότερον ἐσθίουσιν εἰ μὴ λούοιντο, οἱ δὲ καὶ
ἐμφαγόντες· εἶτα δὴ λούονται μέλλοντες δειπνήσειν· καὶ
ἔστι νῦν τὸ βαλανεῖον οὐδὲν ἄλλο ἢ ὁδὸς ἐπὶ τρυφήν. τοι-
10 γαροῦν λούεσθαι ἐν βαλανείοις καλοῖς καὶ φωτεινοῖς καὶ
ἀέρος εὐκράτως ἔχουσιν ἀγαθὸν καὶ εὐπορίαν ἅμα καὶ
εὐπραξίαν τοῖς ἐρρωμένοις σημαῖνον καὶ τοῖς νοσοῦσιν
ὑγεῖαν· ἐρρωμένων γὰρ τὸ λούεσθαι μὴ πρὸς ἀνάγκην γε
ὄντων. εἰ δέ τις λούοιτο καθ' ὃν οὐ προσήκει τρόπον, οὐκ
15 ἀγαθὸν αὐτῷ. οἷον εἴ τις ἅμα τοῖς ἱματίοις εἰς τὸ θερμὸν
εἰσίοι, νόσον σημαίνει καὶ μεγάλας ἀγωνίας αὐτῷ· οἱ γὰρ
νοσοῦντες εἰσίασιν ἐνδεδυμένοι καὶ οἱ περὶ μεγάλων ἀγω-
νιῶντες καὶ ἐν τοῖς ἱματίοις ἱδροῦσι. πονηρὸν δὲ καὶ πένητι
τὸ μετὰ θεραπείας καὶ πολλῶν τινων περιεπόντων αὐτὸν
20 λούεσθαι· νόσον γὰρ αὐτῷ μακρὰν σημαίνει· οὐ γὰρ ἄλ-
λως πένης μετὰ πολλῶν λούεται. ὁμοίως δὲ καὶ πλουσίῳ
πονηρὸν τὸ μόνον λούεσθαι. κοινῇ δὲ πᾶσιν ἄτοπον τὸ μὴ
δύνασθαι ἱδροῦν ἢ ὕπαιθρον τὸ βαλανεῖον γενόμενον ἰδεῖν

8–9 exc. Suda s. v. βαλανειομφάλους. || 17–18 Hor. sat. 1, 9, 10–11, Pers. sat. 3, 47, Ev. Lucae 22, 44.

2 εἰκὸς πονηρὰ εἶναι] εἰκὸς εἶναι πονηρὰ V, πονηρὰ εἶναι L || 4 ἀλλὰ V | μεγάλους L | πανσάμενοι V || 5 πόνους L || 7 λού-σοιντο V || 8 εἶτα] ἔπειτα L | δὲ L. locum corruptum esse cens. Her. | δειπνεῖν L || 9 τρυφὴν L Suda: τροφὴν V || 11 ἀέρων V | ἀγαθὸν καὶ om. V || 12 καὶ εὐπραξίαν ἅμα LV | σημαίνει V || 13 ὑγείαν V, ὑγίαν L | μὴ] ἢ LV || 14 λούοιτο] λούοιτο πυκνῶς καὶ κατὰ ὥραν V, πυκνῶς καὶ κατ' ἀωρίαν ⟨καὶ⟩ Bur. || 16 εἰσίοι om. L | καὶ] ἢ L | ἀγωνίας] ἀηδίας L | αὐτῷ] αὐτῷ τὸ ὄναρ V || 17 οὕτως post νοσοῦντες L | καὶ] ἢ LV | οἱ περὶ] ἐπὶ L || 18 ἐν om. L | ἱματίοις om. L | ἱδροῦσι] ἱδρῶσιν ὄντες L | πονηρὸν] φοβερὸν L || 19 τὸ om. L || 20 ἀλλ' ὡς V, οὐ γὰρ ἄλλως V in marg. || 21 δὲ om. V

ἀπολέσαν τὴν ὀροφὴν ἢ μὴ εὑρίσκειν ὕδωρ ἐν ταῖς δεξα-
μεναῖς· τοῦτο γὰρ καὶ παντελῶς ἄτοπον. ἃ γὰρ ἐλπίζει
τις, οὐ τελέσει, καὶ μάλιστά γε, εἰ ἐν ὄχλῳ ἢ ἐξ ὄχλου
πορίζοι. οἶδα δέ τινα κιθαρῳδὸν ἐν Σμύρνῃ μέλλοντα ἀγωνί-
ζεσθαι τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τὸν Ἀδριανοῦ, ὅς ἔδοξε λουσόμε- 5
νος ὕδωρ μὴ εὑρεῖν ἐν τῷ βαλανείῳ, καὶ συνέβη αὐτῷ δια-
φθείραντι τὸν ἀγῶνα καταφανεῖ γενέσθαι καὶ ζημιω-
p. 59 θῆναι καὶ ἐκβληθῆναι τοῦ ἀγῶνος, καὶ τοῦτο ἦν, ὅπερ ἐσή-
μαινεν αὐτῷ τὸ ὄναρ, μὴ εὑρεῖν ὃ ἐζήτει, σημαίνοντος τοῦ
βαλανείου τὸ θέατρον. λούεσθαι δὲ θερμοῖς ὕδασι, λέγω δὲ 10
τοῖς αὐτοφυέσι, τοῖς μὲν νοσοῦσιν ὑγεῖαν τοῖς δὲ ἐρρω-
μένοις ἀπραξίαν σημαίνει· ἢ γὰρ ἀναλαμβάνοντες ἢ ἀπρα-
γοῦντες εἰς θερμὰ πορεύονται. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐν πηγαῖς
καὶ ἐν λίμναις καὶ ἐν κρήναις καὶ ἐν ποταμοῖς καθαρὸν καὶ
διειδὲς ἔχουσιν ὕδωρ λούεσθαι, ἀλλ' οὐχὶ νήχεσθαι, ἐπεὶ 15
τό γε νήχεσθαι πᾶσι πονηρὸν καὶ κινδύνου καὶ νόσου σύμ-
βολον. τὴν δὲ αἰτίαν Πανύασις ὁ Ἁλικαρνασσεὺς ἐπιμε-
λῶς ἐξηγήσατο. στελγίδες ⟨δὲ⟩ καὶ ξύστραι καὶ καταμα-
γεῖα θεράποντας σημαίνουσιν. ὅθεν εἴ τις ἀπολέσειέ τι
τούτων [κατ' ὄναρ] ἀνδράποδον ἀπολέσει τῶν πρὸς θερα- 20
πείαν ἐπιτηδείων, ἰδίως δὲ αἱ ξύστραι καὶ βλάβης εἰσὶ ση-
μαντικαὶ διὰ τὸ ἀποξύειν τὸν ἱδρῶτα καὶ μὴ προστιθέναι
τι τῷ σώματι· ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἑταίραν ᾐνίξαντο· τὸ γὰρ
αὐτὸ καὶ ἑταίρα τῷ σώματι προσιοῦσα ποιεῖ. λήκυθος δὲ

5 RE 7, 2165. || 18 cf. Suda s. v. στελγίδες.

1 ἀπολέσαν τὴν ὀροφὴν] ἢ ἀπολέσαντα τὴν ἀρχαίαν μορφὴν V || 2 τις ἐλπίζει V || 4 πορίζοι] ἐλπίζοι V πορίζοιτο Her., sed cf. 91, 21. 163, 19. 192, 7 || 5 τὸν ἱερὸν om. V | ἀγωνίζεσθαι post Ἀδριανοῦ pon. V | λουόμενος LV || 6 εὑρίσκειν V || 7 γενέσθαι] γεγονέναι V || 8 ἐσήμανεν L || 9 μὴ εὑρεῖν ὃ ἐζήτει] ἐφῶεισῃ (ἐφ' ᾧ εἰσῄει Bur.) μὴ εὑρεῖν L || 10 δὲ om. V | δὲ] δὴ V || 11 ὑγείαν LV || 12 ἀπραξίαν om. L || 13 πορεύονται ⟨οἱ ἄνθρωποι⟩ Her., Add. || 14 ἐν om. L || 15 οὐχὶ] οὐ V || 17 ασις ὁ ἁλικαρνασσεὺς—καὶ om. L relicta 23 fere litt. lac. || 18 στεργίδες V, corr. Rig. | ξύστρα L | καὶ] δὲ καὶ L || 19 ἀπολέσειεν καθόναρ τούτων L || 20 πρὸς] εἰς V || 23 ᾐνίξατο V || 24 αὐτὸ γὰρ V

καὶ ξυστροφύλαξ οἷς μὲν γυναῖκα οἰκουρὸν ἢ πιστὴν θεράπαιναν, οἷς δὲ οἰκέτην χρήσιμον σημαίνουσιν.

Περὶ τροφῆς διαλαμβάνοντας ἀναγκαῖόν ἐστι διελεῖν **65**
ὑπὲρ εὐσήμου διδασκαλίας καὶ μὴ συγχεῖν τὰ ξηρὰ τοῖς
5 ὑγροῖς. ἔτι καὶ τῆς ξηρᾶς τὸ ποιὸν ἅμα καὶ τῆς ὑγρᾶς ἰδίᾳ
ἕκαστον διαληψόμεθα. καὶ πρῶτον μὲν περὶ τῆς ὑγρᾶς
ἐροῦμεν τροφῆς.

Πίνειν ὕδωρ ψυχρὸν ἀγαθὸν πᾶσι· θερμὸν δὲ ὕδωρ **66**
νόσους ἢ ἀπραξίας σημαίνει πᾶσι χωρὶς τῶν ἔθος ἐχόντων
10 [ὑδροποτεῖν]· οὐ γὰρ κατὰ φύσιν ἔχει τὸ θερμὸν ὕδωρ.
οἶνον δὲ πίνειν ὀλίγον μὴ ἐν μεγάλοις ποτηρίοις καὶ μὴ
μεθύσκεσθαι ἀγαθόν. δοκεῖ δέ μοι ἐν καιρῷ ἄν τις εἰπεῖν **p. 60**
τὸ Ξενοφῶντος τοῦ Σωκρατικοῦ ʻὁ οἶνος τὰς μὲν λύπας
ὥσπερ μανδραγόρας ἄνδρας κοιμίζει τὰς δὲ φιλοφρο-
15 σύνας ὥσπερ ἔλαιον φλόγα ἐγείρει.ʼ τούτου δʼ ἕνεκεν
προσήκει τὸ αὐτάρκη καὶ ὀλίγον δοκεῖν πίνειν. ἐπεὶ
τό γε πολὺν καὶ ἄμετρον πίνειν πολλῶν κακῶν αἴτιον
καθίσταται πᾶσιν ἐπίσης. ἐνταῦθα δʼ ὀρθῶς ἄν τις εἴποι
τὸ Θεόγνιδος

20 οἶνος πινόμενος πουλὺς κακός· ἢν δέ τις αὐτὸν
πίνῃ ἐπισταμένως, οὐ κακὸς ἀλλʼ ἀγαθός.

ἐγὼ δέ φημι οὐ μόνον τὸ πίνειν πολὺν οἶνον εἶναι πονηρὸν
ἀλλὰ καὶ ⟨τὸ⟩ ἐν πολλοῖς πίνουσιν ἀναστρέφεσθαι· ἕπεται

8–10 Achmes p. 143, 3 Drexl. || **13–15** Xen. sympos. 2, 24. vid. A. W. Persson, Acta Universitatis Lundensis, N. S. 10 (1914) 73. || **20–21** Theogn. 211–12.

1 οἷς μὲν om. L | ἢ πιστὴν ἢ V || **3** περὶ τροφῆς καὶ ποτοῦ LV | περὶ–διαλαμβάνοντας] διαλαβόντες περὶ τροφῆς L, περὶ τροφῆς καὶ ποτοῦ διαλαμβάνοντας V | διελθεῖν V || **5** ἔτι] ἐπεὶ L | ὑγρᾶς et ξηρᾶς V || **8** περὶ ποτοῦ LV || **9** πᾶσι χωρὶς om. V || **10** μὴ ὑδροποτεῖν L || **11** καὶ μὴ] μηδὲ L || **13** ὁ om. V || **14** ἄνδρας] ἀνδρὸς V, ἀνθρώπους codd. Xen. Rei. Her., sed ex memoria citavit Artem. || **16** προσήκει] πρόσκειται V | αὔταρ καὶ V | πίνειν δοκεῖν V | ἐπεὶ–πίνειν om. L || **17** τό] τοι V || **18** καθίσταται–ἐπίσης Rei.: ἐπίσης καθίσταται πᾶσιν L, καθίσταται πᾶσιν ὁμοίως ἐπίσης V | δʼ om. V | ὀρθῶς–Θεόγνιδος] ἄν τις ὀρθῶς τὸ θεόγνιδος εἴποι V || **22** εἶναι om. V || **23** ἀναστρέφεσθαι πονηρὸν εἶναι L

γὰρ ἀεὶ τῇ μέθῃ παροινία, ἐξ ἧς στάσις ἡ πολέμου μήτηρ γεννᾶται. οἰνόμελι δὲ καὶ μελίμηλον καὶ ὑδρόμηλον καὶ μυρτίτην καὶ πάντα τὸν ἐσκευασμένον οἶνον πίνειν πλουσίοις μὲν ἀγαθὸν διὰ τὸ τρυφᾶν, πένησι δὲ μοχθηρόν· οὐ γὰρ πρότερον ὁρμῶσιν ἐπὶ τὰ τοιαῦτα πόματα εἰ μὴ ὑπὸ 5
νόσου ἀναγκάζοιντο. ὄξος δὲ πίνειν δοκεῖν στασιάσαι σημαίνει πρὸς τοὺς οἰκείους διὰ τὴν τοῦ στόματος συστροφήν. γάρον δὲ πίνειν φθίσιν σημαίνει. ἔστι γὰρ οὐδὲν ἄλλο ὁ γάρος ἢ σηπεδών. ἔλαιον δὲ πίνειν φαρμακίαν ἢ νόσον σημαίνει. ἀεὶ δὲ ἀγαθὸν τὸ διψῶντα πίνειν. τὸ δὲ μὴ εὑρεῖν 10
ὅ τί τις πίῃ καὶ ἐπὶ ποταμὸν ἢ κρήνην ἢ φρέαρ ἐλθόντα μὴ καταλαβεῖν ὕδωρ οὐδὲν τῶν κατ' ἐπιθυμίαν πρᾶξαι σημαίνει· τὸ μὲν γὰρ διψῆν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἐπιθυμεῖν, τὸ δὲ πίνειν τῆς ἐπιθυμίας ἀνάπαυλαν ἔχει. χρὴ δὲ καὶ τοῦτο σκοπεῖν, ὅτι τῶν ποτηρίων τὰ μὲν χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ 15
καὶ ὀστράκινα πᾶσιν ἀγαθὰ καὶ ἀσφαλείας πολλῆς σημαντικὰ καθίσταται, τὰ μὲν ὡς ἐξ ὕλης στερεᾶς, τὰ δ'
p. 61 *ὡς ἐκ συντρόφου. ἔτι καὶ τὰ κεράτινα διὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ διὰ τὸ ἄθραυστον ἀγαθά, τὰ δὲ ὑάλινα μοχθηρὰ διὰ τὴν ὕλην, ἔστι δ' ὅτε καὶ κινδύνων προαγορευτικὰ διὰ τὸ* 20
εὐκατέακτον, καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει διὰ τὸ διαφανές. ἔστι δέ τις καὶ ἕτερος λόγος ὀρθῶς ἔχων ὡς ἄρα τὰ ποτήρια σημαίνει τοὺς προσιόντας τοῖς χείλεσιν. ὅθεν εἰ κατεάσσοιτο, τούτων τινὰς ἀποθανεῖσθαι δηλοῖ. εἰ ⟨δέ⟩ τις εἴη

8 exc. Suda s. v. *γάρος*. || **9–10** nam oleum antidotum adversus venena erat: Dioscor. mat. med. 1, 30, 2. || **13** cf. Suda s. v. *διψῶν*. || **19–21** Hor. carm. 1, 18, 16.

1 *τῇ* om. **V** || **2** *δὲ*] *μὲν* **V** | *μηλόμελι* Rei., Her. || **3** *πίνειν* post *μυρτίτην* **L** || **4** *πένητι* **L** || **6** *ἀναγκάζοιτο* **L** || **7** *στόματος*] *σώματος* **L** et man. eadem in **V** || **9** *φαρμακίαν τινὰ* **V** || **10** *τὸ*] *τὸν* **L** || **13** *διψεῖν* **L**, *διψᾶν* **V** || **14** *τῆς ἐπιθυμίας—ἔχει*] *παῦλαν τῆς ἐπιθυμίας ἔχει ὅπερ ἐστὶν ἐπιτυχεῖν* **V** | *καὶ* ante *τοῦτο* om. **L** || **16** *πολλῆς σημαντικὰ* om. **L** || **18** *καὶ τὰ κεράτινα*] *τὰ κεράτινα καὶ* **V** | *διὰ* om. **L** || **20** *ἔστι δ' ὅτε*] *ἐστὶν ὁτὲ δὲ* **V** || **21** *εὐκάτακτον* Her. || **22** *καὶ ἕτερός τις* **L** || **23** *τοὺς προσιόντας*] *ὡς προσιόντα* **L** | *εἰ*] *ἂν* **V** | *κατεασσῆται* **V**, *κατάσσοιτο* Her. || **24** *τινὰ* **V** | *δηλοῖ*] *σημαίνει* **L**

μόνος, αὐτῷ θάνατον σημαίνει. τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς ἐτήρησα. τοῖς δὲ πλέουσι τὸ δοκεῖν κατεάσσειν ποτήρια ναυάγιον προαγορεύει. αὕτη μὲν οὖν ἡ παλαιὰ διαίρεσις· νυνὶ δὲ πολλάκις ἀποβὰν εἰς ἡμᾶς ἦλθεν ὄναρ τοιοῦτον· ἔστι τινὰ
5 τῶν ποτηρίων στενόστομα οὐ πάλαι ὑπ' ἀνθρώπων εὑρημένα. ταῦτα κατεασσόμενα πάσης θλίψεως καὶ στενοχωρίας λύσιν ὑπισχνεῖται.

67 Ἑξῆς δὲ περὶ τροφῆς ξηρᾶς ποιούμενοι τὸν λόγον ἀρξόμεθα ἀπὸ λαχάνων. τῶν λαχάνων ὅσα ὄδωδε μετὰ τὸ
10 βρωθῆναι, τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει καὶ πρὸς τοὺς συνοικοῦντας μῖσος ἐργάζεται, οἷον ῥάφανος σέρις πράσα τὰ κειρόμενα· ὅσα δὲ ἀποξύεται τρωκτὰ ὄντα, βλάβην σημαίνει διὰ τὴν ἀποβολὴν τῶν περισσῶν, ⟨οἷον⟩ θριδακίναι καὶ εἴ τι ἄλλο ὅμοιον. †κίτρια† δὲ διὰ τὸ ἀκανθῶδες καὶ ὀξὺ ὀδύνας
15 σημαίνει. ⟨ἔτι⟩ καὶ ἀνεργασίας [διὰ τὸ δύσπεπτον]· ἔστι γὰρ ἄτροφα. τεῦτλον μαλάχη λάπαθα ὀξυλάπαθα ἀδράφαξυς καταχρέοις μόνοις ἐστὶν ἀγαθὰ διὰ τὸ τὴν γαστέρα ἐκταράσσειν καὶ τὰ ὑποκείμενα σκύβαλα ὑπεξάγειν· ἰδίως γὰρ ἡ γαστὴρ καὶ τὰ ἔντερα δανειστῇ ἔοικε. κεφαλωτὰ δὲ καὶ σταφυλῖ-
20 νοι καὶ ὅσα ⟨ἄλλα⟩ ἐστὶ τρόφιμα ὠφελειῶν ἐστι σημαντικά, μόνοις δὲ ἐναντιοῦται τοῖς περὶ γῆς δικαζομένοις· πρόρριζα γὰρ ἀνασπᾶται. κράμβαι δὲ πρὸς οὐδέν εἰσι χρήσιμοι, p. 62 μάλιστα δὲ καπήλοις καὶ ἀμπελουργοῖς καὶ πᾶσι τοῖς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίταις πονηραὶ καθίστανται, ἐπειδὴ
25 ἄμπελος μόνη κράμβῃ οὐ περιπλέκεται. τῶν δὲ λευκῶν

9—11 Achmes p. 162, 8—10 Drexl. || **16—18** Martial. 10, 48, 7, Dioscor. mat. med. 2, 114. 123. || **24—25** cf. Suda s. v. κράμβη. Varro r. r. 1, 16, 6, Cic. nat. deor. 2, 120 et Pease ad loc., Plin. h. n. 20, 84. 24, 1.

2 κατάσσειν V Her. | ποτήριον V || **3** προαγορεύει] σημαίνειν V | ἡ om. V || **4** ἀποβαῖνον L || **6** ηὑρημένα L || **7** ἐπισχνεῖται L || **8** περὶ λαχάνων LV | δὲ om. L | ποιούμεθα L | ἀρξώμεθα V || **9** τῶν λαχάνων om. V || **10** τὸ βρωθῆναι] τὴν βρῶσιν V | τὰ] καὶ τὰ L | οἰκοῦντας L || **11** οἷον om. L ῥέφανος L || **13** ⟨οἷον⟩ Rei. | εἴ τι] ἔπι L || **14** κινάρα Her., fort. recte | δὲ] δὲ καί V || **15** δυσεργασίας V || **16** ἄτροφος Her. | σεῦτλα V | λάπαρα L || **17** καταχρείοις L | ἐκταράττειν L || **19** δανεισταῖς V | ἐοίκασι V | σταφυλῖνος V || **21** πρὸς ῥίζαν L || **24** πονηρὰ LV | καθίσταται L

λεγομένων λαχάνων γογγύλη μὲν καὶ βουνιὰς καὶ κολοκύντη ματαίας ἐλπίδας σημαίνουσιν· ἔστι γὰρ πάντα ὄγκος ἄτροφος· τοῖς δὲ νοσοῦσι καὶ τοῖς ὁδεύουσι κατατομάς καὶ διαιρέσεις ὑπὸ σιδήρου γενέσθαι σημαίνουσι διὰ τὸ κατακόπτεσθαι τὰ τοιαῦτα. σίκυοι δὲ [καὶ] περιτεμνόμενοι τοῖς 5 νοσοῦσίν εἰσιν ἀγαθοὶ διὰ τὸ τὰ ὑγρὰ ἀποκρίνειν. πέπονες ⟨δὲ⟩ πρὸς μὲν [τὰς] φιλίας καὶ συμβιβάσεις εἰσὶν ἀγαθοί, πέπον γὰρ τὸ προσφιλέστατον οἱ ποιηταὶ καλοῦσι· πρὸς δὲ τὰς πράξεις ἄπρακτοι· καὶ γὰρ τὸ ἔκλυτον πέπον καλεῖται. κρόμμυα δὲ καὶ σκόροδα ἐσθίειν μὲν πονηρόν, 10 ἔχειν δὲ ἀγαθόν· μόνοις δὲ τοῖς νοσοῦσι διαφόρως τὰ κρόμμυα ἀποβαίνει. καίτοι περὶ αὐτῶν Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος ἰσχυρῶς ἀπορήσας τὸ τέλος οὐ κατείληφε. φημὶ δὲ ἐγώ· εἴ τις πολλὰ κρόμμυα δόξειεν ἐσθίειν, τύχοι δὲ νοσῶν, ἀναστήσεται, ⟨ἄλλον δέ τινα πενθήσει⟩· εἰ δὲ ὀλίγα, 15 τεθνήξεται. δακρύουσι μὲν γὰρ οἱ ἀποθνήσκοντες ὀλίγα, οἱ δὲ πενθοῦντες πολλά, ἐπειδὴ καὶ ἐπὶ πολὺ δακρύουσι.

68 Τῶν ὀσπρίων πάντα μοχθηρὰ πλὴν πίσου διὰ τὸ ὄνομα. ἔστι γὰρ πειθοῦς σημαντικόν· μάλιστα δὲ κυβερνήταις καὶ ῥήτορσιν· οἷς μὲν γὰρ τὰ πηδάλια οἷς δὲ οἱ δικασταὶ 20 πεισθήσονται. ἐρεγμὸς δὲ καὶ κύαμος στάσεώς εἰσι

8 cf. Suda s. v. πέπον. || **12** Alexander: Oder ap. Susemihl 871 et Rhein. Mus. 45 (1890) 637—39, M. Wellmann, Hermes 26 (1891) 481—566 et RE 1, 1459—60, H. Jungwirth, Wiener Stud. 35 (1913) 384—86, Fischer 34—46. post aetatem Marianam floruit: Plut. vit. Marii 17. || **21** nam ἐρεγμός est faba fressa: Festus s. v. frendere.

1 κολοκύνθη **L**, κολόκυντα **V** || **2** γὰρ] δὲ **L** | ὄγκος ἄτροφος] ὀγκώδη καὶ ἄτροφα **V** || **4** σημαίνει **V** || **5** δὲ] τε **L** | τοῖς om. **V** || **6** πέπονες—ἀγαθοὶ om. **L** || **8** πέπονα **V** | προσφιλὲς **V** || **9** τὰς] τὰς ἄλλας **V** || **10** κρόμμυα δὲ καὶ om. **L** | σκόροδα] σκόρδα δὲ **L** || **11** μόνοις δὲ] μόνον **L** || **14** εἴ τις] ἔτι **L** || **15** ⟨ἄλλον—πενθήσει⟩ Her., cf. 278, 4 | post ὀλίγα in **L** 7 fere litt. lac. relicta est || **16** δακρύουσι] δάκρυα **L** | μὲν om. **V** || **18** περὶ ὀσπρίων **V**, ὀσπρίων **L** | τῶν δὲ **L** | πάντα—πίσου] τὰ πάντα ἐστὶ μοχθηρὰ πλὴν πείσου **L**, πλὴν πισσοῦ πάντα μοχθηρὰ **V** || **19** ἔστι—πειθοῦς] τῆς γὰρ πειθοῦς ἐστι **L** | σημαντικαὶ **L**

σημαντικοί, ὃς μὲν διὰ τὸ δεδιχάσθαι ὃς δὲ διὰ τὸ πνεύματος εἶναι ποιητικὸς ἀτόπου· οὐ μόνον δὲ ⟨διὰ⟩ τοῦτο ἀλλ' ὅτι καὶ πάσης τελετῆς καὶ παντὸς ἱεροῦ ἀπελήλαται. φακῆ δὲ πένθος προαγορεύει καὶ πτισάνη κάματον διὰ p. 63
5 τὸ δύστριπτον. κέγχρος δὲ καὶ ἔλυμος καὶ ζειὰ πενίας τε καὶ ἀπορίας ἐστὶ σημαντικά, μόνοις δὲ τοῖς ἐξ ὄχλου πορίζομένοις ἐστὶν ἀγαθά. χόνδρος δὲ καὶ τράγος ᾗ μὲν τρόφιμοί εἰσι, ταύτῃ καὶ κερδαλέοι· ᾗ δὲ μετὰ καμάτου γίνονται, πόνους ὑπερβάλλοντας σημαίνουσι, πένητι δὲ
10 νόσον. σήσαμον δὲ καὶ λινόσπερμον καὶ σίνηπι ἰατροῖς μόνοις ἐστὶν ἀγαθά, τοῖς δὲ ἄλλοις δριμεῖς ἐπάγει πόνους καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει.

Ἄρτους δοκεῖν ἐσθίειν τοὺς ἐξ ἔθους ἀγαθόν· κατάλ- 69 ληλοι μὲν γὰρ πένητι οἱ ῥυπαροί, πλουσίῳ δὲ οἱ παντελῶς
15 καθαροί· οἱ δὲ ἐναλλὰξ οὔτε ἀγαθοὶ καὶ προσέτι κακοί· οἱ μὲν γὰρ νόσον τοῖς πένησιν οἱ δὲ ἀπορίαν τοῖς πλουσίοις σημαίνουσιν. ἄρτοι δὲ κρίθινοι πᾶσιν ἀγαθοί· πρώτην γὰρ ἀνθρώποις τὴν τροφὴν ταύτην παρὰ θεῶν λόγος ἔχει δοθῆναι. ἄλευρα δὲ καὶ ἄλφιτα τὰ μὲν αὐτὰ τοῖς ἄρτοις σημαίνει,
20 ἥττονα δέ [καὶ βαρύτερα].

1 Hippocr. vict. 2, 45, Cic. div. 1, 62 et Pease ad loc., Plut. quaest. conv. 8, 10, 1, 734 E-F, Geopon. 2, 35, 3, Tertull. de an. 48, 3. || **3** Cic. div. 1, 62. 2, 119, Iambl. protr. 21, Gell. 4, 11, Macrob. sat. 1, 12, Festus s. v. faba. || **5** cicere vescebantur pauperes: Hor. sat. 1, 6, 115. || **14** Athen. 3, 110 D, Lamprid. vit. Alex. Sev. 37, 3 (panis mundus). || **17–18** Plin. h. n. 18, 72, Dionys. Hal. antiqu. Rom. 2, 25, 2, Philostr. gymn. 43.

1 δεδῆχθαι **V** || **2** ἀτόπου—τοῦτο] ἀτόπου οὐ μόνον δὲ τοῦτο **V**, οὐ μόνον ἀτόπου **L** || **5** δύστριπτον καὶ δύσπεπτον **V** || **6** τε om. **V** | ἐστὶ] εἰσὶ **L** || **7** προποριζομένοις **V** | ἐστὶν] εἰσὶν **LV** | ἀγαθόν **L**, ἀγαθοί **V** | ᾗ μὲν] εἰ μὲν **L**, ἐπεὶ **V** || **8** ταύτῃ] διὰ τοῦτο **V** || **9** γίνονται om. **L** || **10** σήσαμοι **L** | δὲ om. **L** | ἰατρικοῖς **L** || **11** ἐστὶν] εἰσὶν **LV** | ἀγαθοί **L** | ἄλλοις] λοιποῖς **V** | ἐπάγουσι **V** || **12** ἐλέγχουσιν **V** || **13** περὶ ἄρτων **V**, ἄρτων **L** | ἄρτους δὲ **V** || **16** οἱ μὲν] οἱ δὲ μὲν **L** | ἀπονίαν **V** || **17** σημαίνουσιν ἢ τά γε νῦν ἐλπιζόμενα οὐ τελειοῦσιν **V** || **18** ἀνθρώποις—δοθῆναι] ἀνθρώποις τροφὴν ταύτην παρὰ θεῶν λόγος ἔχει δοθῆναι **L**, τροφὴν ταύτην ἂν ἀνθρώποις δεδόσθαι παρὰ θεῶν λόγος ἔχει **V** || **19** καὶ] ἢ **V** | αὐτὰ μὲν **V**

70 Κρεῶν τὰ μὲν ὅσα τις ἐσθίει καὶ †ποιεῖ†, ἀγαθὰ τετήρηται πλὴν ὀλίγων. προβάτεια μὲν γὰρ πᾶσιν ἄτοπα καὶ πένθος οἰκεῖον σημαίνει (ἔστι γὰρ τὰ πρόβατα οὐδὲν ἄλλο ἢ ἄνθρωποι), [τούτων δὲ ζώντων οὐ γίνεται κρέα] ἤδη δὲ καὶ τὰ βόεια διὰ τὸ δύστριπτον, καὶ μικρὰς ἐργασίας διὰ 5 τὴν εὐτέλειαν σημαίνει· δούλοις δὲ βασάνους διὰ τὸν ἱμάντα καὶ τὴν ταυρείαν. χιμαίρεια δὲ τοῖς ἐν χειμῶνι διάγουσιν ἀγαθὰ τετήρηται, τοῖς δὲ ἄλλοις ἀκερδῆ. ὧν μὲν γὰρ τὰ δεινὰ διαλύει, ὅτι χειμῶνι ὁμώνυμα ὄντα τὰ ζῷα ἀνήρηται [ἐπεὶ οὐκ ἂν ἐβιβρώσκετο]· οἷς δὲ διὰ τὸ ὀστῶδες μικρὰς 10 τὰς ἐργασίας παρέχει. ἄριστα δὲ πᾶσι τὰ χοίρεια· καὶ p. 64 γὰρ εἰκός. ζῶν μὲν γὰρ χοῖρος οὐδὲν εὔχρηστος ἀνθρώποις, ἀποθανὼν δὲ μᾶλλον ἐδώδιμος τῶν ἄλλων· τὰ δὲ ἄλλα ζῶντα βελτίονα ἢ ἀναιρεθέντα. καὶ τὸ μὲν ὀπτὰ δοκεῖν ἐσθίειν τὰ χοίρεια παντελῶς ἀγαθόν· προστίθησι γὰρ 15 τάχος ταῖς ὠφελείαις διὰ τὸ πῦρ· τὰ δὲ ἡψημένα λιτῶς βράδιον τὰς αὐτὰς προαγορεύει ὠφελείας, τὰ δὲ κατηρτυμένα οὕτως ὑπὸ ὀψοποιῶν μετὰ κακουχίας τὰς ὠφελείας ἢ μετὰ προαναλωμάτων φέρει. οὐδαμῶς δὲ τὰ ὠμὰ ἐσθιόμενα κρέα ἀγαθά· παραπολέσαι γάρ τι τῶν ὄντων σημαί- 20 νει, ἐπεὶ μὴ κρατεῖ ἡ ἡμετέρα φύσις ὠμῶν κρεῶν. τὸ δὲ μέγιστον καὶ ὑπερβολῇ ἀγαθόν, ὡς ἐγὼ ἐτήρησα, ἀνθρωπίνας ἐσθίειν σάρκας, ἀνδρὸς οὐ γνωρίμου οὐδὲ οἰκείου, ἐπεὶ ὅ γέ τινος τῶν οἰκείων φαγὼν σάρκας καὶ τὸν οὔ

12 Porph. abst. 1, 14. || 21 Porph. abst. 1, 13. || 21 sqq. Weicker, Der Seelenvogel 2, Riess 182.

1 περὶ κρεῶν V, κρεῶν L | †ποιεῖ†] πέσσει ego || 2 γὰρ Reis.: δὲ LV || 4 ἤδη] ἔτι coni. Her. || 5 βόεια ⟨κακὰ⟩ seu ⟨πονηρά⟩ coni. Her. || 6 διὰ τὸν om. L || 7 ταυρίαν LV, corr. Rei. | χιμαίρεια δὲ τοῖς] αἱ περίαδὲ τοῖσ L, τοῖς δ' V, αἴγεια δὲ τοῖς malebat Cas. || 8 ἀκερδῆ—τὰ] ἀκερδηῶν μὲν γὰρ τὰ L, ἀκέρδειαν μὲν τὰ δὲ V || 11 [τὰς] coni. Her. || 13 [τὰ δὲ ἄλλα—ἀναιρεθέντα] coni. Her. || 14 τὸ] τὰ L || 15 τὰ om. L | γὰρ Reis.: δὲ LV || 17 βράδιον μὲν L, βραδίονας Her. || 18 [οὕτως] Her. || 20 προαπολέσαι LV || 21 ἡ om. L || 22 ἀνθρώπινα L

ἔφαγε κατορύξει καὶ αὐτὸς δι᾽ οὐδὲν μέγα †τῶν ἐσθιομένων παραμένει†· εἰκός γε ὑπὸ πολλῆς ἀπορίας, ὥς γε φιλεῖ γενέσθαι ἐν πολέμῳ καὶ λιμῷ, ἐπὶ τοιαύτας ὁρμῆσαι τροφάς. πάντων δ᾽ ἂν εἴη σκαιότατον τὸ παιδὸς ἰδίου σάρ-
5 *κας ἐσθίειν· σύντομον γὰρ ὄλεθρον μαντεύεται, εἰ μὴ ἄρα τις ἀπὸ τοιούτων ἐσθίειν νομίσειε μερῶν τοῦ παιδός, ἀφ᾽ ὧν ὁ παῖς πορίζεται, οἷον εἰ δρομαίου τοὺς πόδας ἢ χειροτέχνου τὰς χεῖρας ἢ παλαιστοῦ τοὺς ὤμους φάγοι· τότε γὰρ τῷ μὲν παιδὶ εὐπορίαν τὸ ὄναρ τοῦτο, τῷ δὲ*
10 *πατρὶ ὄνασθαι τοῦ παιδὸς προαγορεύει. τῶν δὲ ἄλλων ἀνθρώπων αἱ σάρκες ἐσθιόμεναι ἀγαθαί. τρόπον γάρ τινα οἱ ἄνθρωποι, ὅταν ὠφελῶνται παρ᾽ ἀλλήλων, ἐσθίουσιν ἀλλήλους. ἀεὶ δὲ ἄμεινον τὸ ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν ἐσθίειν καὶ τὸ παίδων ἢ πρεσβυτέρων. ὀρνίθεια δὲ καὶ χήνεια*
15 *κρέα ἐσθίειν πᾶσιν ἀγαθόν· φέρει δὲ τὰ μὲν ὀρνίθεια τὰς ὠφελείας ἀπὸ γυναικῶν ἢ δικῶν [ὅτι ἐκ γυναικῶν μετέβαλον οἱ ὄρνεις ἢ ὅτι αἰκάλλουσι], τὰ δὲ χήνεια ἀπὸ ἀνδρῶν ἀλαζόνων. ἀγαθὸν δὲ καὶ παντὸς θηρίου σάρκας ἐσθίειν· πολλὰ γὰρ ἐκ τῆς τῶν ἐχθρῶν οὐσίας ὠφεληθῆναι*
20 *σημαίνει· τὸ δὲ ποδαπῶν ἐχθρῶν ἐπιδείξει ἡ τοῦ βρωθέντος ἰδέα τε καὶ μορφή. περὶ ὧν ἐν τῷ περὶ κυνηγίου λόγῳ ἐπιμνησθήσομαι. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἰχθύας ἐσθίειν, μάλιστα* p. 65 *μὲν ὀπτούς, οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ τοὺς ἄλλως γεγονότας πάντας πλὴν τῶν μικρῶν· οὗτοι γὰρ πλεῖον τὸ ἀκανθῶδες*
25 *ἔχοντες τοῦ ἐδωδίμου οὐδαμῶς ὠφελείας σημαίνουσιν, ἔχθρας δὲ πρὸς τοὺς οἰκειοτάτους καὶ ματαίας ἐλπίδας. τὸ δὲ κατὰ μέρος περὶ ἰχθύων ἐν τῷ περὶ ἁλιείας ἀκριβώσω λόγῳ.*

22–23 Xenocr. aliment. ex fluviatil. 6 (Ideler, Phys. et med. gr. min., 1, p. 122).

1–2 ita **LV** Her., sed vix intelligi potest: *μέγα ⟨μετὰ⟩ τὸν ἐσθιόμενον παραμενεῖ* Reis., Rei. | *μέγα] μὲν γὰρ* **L** || **6** *νομίσοι* **V**, *νομίση* **L** || **7** *δρομικοῦ* aut *δρομέως* coni. Her. || **12** *καὶ* ante *ὅταν* in **L**, sed erasum || **14** *ὀρνίθια δὲ καὶ χήνια* **LV**, corr. Mein. || **15** *ὀρνίθια* **LV**, corr. Mein. || **17** *χήνια* **LV**, corr. Mein. || **20** *ἐπιδείξειεν* **LV** || **23** *οὐδὲν ἧττον δὲ* **LV** | *ἄλλους* **V** || **25** *τῷ ἐδωδίμῳ* **LV** || **27** *τῷ* om. **L** | *ἁλίας* **LV**, corr. Reis.

71 *Τάριχοι δὲ καὶ πάντα τὰ ἁλιστὰ κρέα [καὶ ἰχθύες] ἐν μὲν τοῖς προκειμένοις παρολκὰς καὶ ἀναβολὰς σημαίνει· διὰ γὰρ τῶν ἁλῶν ἐπὶ πολὺ τηρεῖται· ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις τηκεδόνα καὶ λύπην. πολλάκις δὲ καὶ νόσον σημαίνει διὰ τὸ ὑπὸ τῶν ἁλῶν τετῆχθαι.* 5

72 *Πλακοῦντες οἱ μὴ τετυρωμένοι ἀγαθοί, οἱ δὲ τετυρωμένοι δόλον καὶ ἐνέδραν σημαίνουσι· ταῦτα γὰρ καὶ ὁ τυρὸς προαγορεύει. κοπταὶ δὲ σησαμῖδες καὶ πυραμοὶ ἀγαθὰ πᾶσι, μάλιστα δὲ τοῖς δίκην ἔχουσιν· ἦν γὰρ ὁ πυραμὸς παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἐπινίκιος. ἐπὶ δὲ τῶν* 10 *ἄλλων πεμμάτων τῶν ἐν ἑορταῖς καὶ θυσίαις γινομένων τὰς κρίσεις ἀπὸ τοῦ λόγου τῶν ἑορτῶν ποιητέον. περὶ δὲ καππάρεων καὶ ἐλαιῶν καὶ λαχάνων ἀποθέτων πάντων καὶ ὑποτριμμάτων καὶ πάντων τῶν ὁμοίων ἑκὼν παρέλιπον ὡς φανερῶν ὅτι μὴ ἔστιν ἀγαθά.* 15

73 *Μῆλα μὲν ἐαρινὰ γλυκέα καὶ πέπανα καὶ ἰδεῖν καὶ φαγεῖν ἐστὶν ἀγαθόν· πολλὴν γὰρ ἐπαφροδισίαν σημαίνει μάλιστα τοῖς περὶ γυναικὸς ἢ ἐρωμένης φροντίζουσι· ταῦτα γὰρ ἀνάκειται τῇ Ἀφροδίτῃ. τὰ δὲ ὀξέα μῆλα στάσεις καὶ φιλονεικίας σημαίνει· ἔστι γὰρ Ἔριδος. τὰ δὲ* 20 *χειμερινά, ⟨ἃ⟩ κυδώνια καλοῦμεν, λυπηρὰ διὰ τὸ στυφόν. ἀμύγδαλα δὲ καὶ κάρυα καὶ τὰ λεγόμενα λεπτοκάρυα καὶ ὅσα κατάσσεται, ταραχὰς διὰ τὸν ψόφον σημαίνει καὶ λύπας διὰ τὸ εἶναι πικρὰ φύσει. οἶδα δέ τινα ἄνδρα τῶν* p. 66 *εὐπαρύφων ἐν Ἑλλάδι, ὃς ἔδοξε παρά τινος ὄναρ λαμβάνειν* 25

9—10 Aristoph. thesm. 94 et schol. in equ. 277, Athen. 14, 647 C. || **19** Pausan. 2, 10, 5, Plut. coniugal. praecepta 1, 138 D, quaest. Rom 65, 279 F. mala erant dona amantium: Theocr. idyll. 3, 10. 5, 88. 6, 6, schol. Aristoph. nub. 997, Verg. ecl. 3, 64, Propert. 1, 3, 24. || **20—21** Hippocr. vict. 2, 55, Dioscor. mat. med. 1, 115, 2.

1 *περὶ ταρίχων καὶ ἁλιστῶν κρεῶν* **LV** | *τάραχοι* **L** || **2** *σημαίνουσι* **LV** || **6** *περὶ πλακούντων* **V**, *πλακούντων* **L** || **8** *προσαγορεύει* **L** | *δὲ ⟨καὶ⟩* Lob. Her. | *καὶ* om. **L**, suppl. **L**[c] || **9** *ἀγαθαὶ* **V** || **10** *πυραμοῦς* **L** Her., sed vix quadrat ad *πυραμοὶ* supra || **13** *καὶ*] *ἢ* **LV** | *ἐλωῶν* **L**, *ἐλαῶν* **V** Her. || **14** *παρέλειπον* **L** || **16** *περὶ ὀπώρας* **V**, *ὀπώρας* **L** || **21** ⟨*ἃ*⟩ ego: ⟨*τὰ*⟩ Her. | *καλούμενα* **V** Her. || **22** *ἀμυγδάλαι* **V** | *δὲ*] *τε* **L**

*κάρυον, καὶ διυπνισθεὶς ἐν τῇ χειρὶ ἔτυχε κρατῶν τὸ κάρυον τοῦτο [ὃ εἶδε κατ' ὄναρ]. συνέβη αὐτῷ πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα κακὰ * * τέλος δὲ ἀτίμῳ γενέσθαι. [ἀλλὰ τοῦτο διὰ τὸ ἐναργὲς ὡς τέρας τὸ τοιοῦτο εἰς μεγάλα ἀπέβη.]*
5 *σῦκα ⟨δὲ⟩ κατὰ μὲν τὴν ὥραν τὴν ἰδίαν ἀγαθά, [καὶ τούτων τὰ λευκὰ ἡδίονα τῶν μελάνων], παρὰ δὲ τὸν καιρὸν φαινόμενα συκοφαντίας καὶ ἐπηρείας προαγορεύει· 'συκάζειν' γὰρ καὶ τὸ ἐπηρεάζειν ἔλεγον οἱ παλαιοί. μόνοις δὲ τοῖς ὑπαιθρίοις ἐργαζομένοις τὰ μὲν λευκὰ*
10 *εὐδίαν τὰ δὲ μέλανα χειμῶνα καὶ ὄμβρον σημαίνει, ἐπεὶ τοῖς γε ἄλλοις οὐδὲν ἂν μαντεύοιτο ἡ συκῆ [ἢ] τὸ τοῦ ἀέρος ὅπως ἕξει καταστήματος. σταφυλὴ δὲ καὶ παρὰ τὸν καιρὸν ἀγαθὴ καὶ κατὰ τὴν ὥραν, ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰς διὰ γυναικῶν ἢ ἀπὸ γυναικῶν ὠφελείας σημαίνει· φανε-*
15 *ρὰς μὲν ἡ λευκή, λαθραίους δὲ ἡ μέλαινα. ῥοαὶ δὲ τραυμάτων εἰσὶ σημαντικαὶ διὰ τὸ χρῶμα καὶ βασάνων διὰ τὰς ἀκάνθας καὶ δουλείας καὶ ὑποταγῆς διὰ τὸν ἐν Ἐλευσῖνι λόγον. περσικὰ δὲ καὶ βερικόκκια καὶ κεράσια καὶ πάντα τὰ ὅμοια πλὴν συκαμίνων προσκαίρους ἡδονὰς καὶ*
20 *ἀπάτας σημαίνει, παρὰ δὲ τὸν καιρὸν ματαιοπονίας. συκάμινα δὲ τὰ αὐτὰ ταῖς ῥοαῖς σημαίνει, ὅ γε καρπός· ἐπεὶ τὸ δένδρον τὴν γενεὰν τοῦ ἰδόντος σημαίνει. ὅθεν εὐθαλὲς μὲν ὂν ἀγαθόν τι ἐσόμενον προαγορεύει, πρόρριζον δὲ ἀνατρεπόμενον τὴν γενεὰν τοῦ ἰδόντος διαφθείρει. ἄπιοι δὲ οἱ*
25 *μὲν ἥμεροι ἀγαθοί· τούτων γὰρ ὁ καρπὸς καὶ ἀποθησαυρισθεὶς ἄσηπτος μένει, καὶ παραυτίκα ἐσθιόμενος πρὸς*

8 exc. Suda s. v. *συκάζειν.* || **15–16** sunt qui Agdistin deam eiusque fabellam respici credant: Arnob. adv. gent. 6 (Migne, PL 5, 1092). || **17** fabella Eleusinia: Serv. ad Verg. georg. 1, 39.

1 *διυπνίσας* **LV**, fort. recte, cf. Lucian. Ocyp. 108 et 148, 21 infra || **2** *ἴδεν* **L** || **3** lac. sign. Her. | *τούτῳ* et *ἐναγὲς* **V** || **9** *οἱ μόνοις* **L** || **11** *τῇ ψυχῇ* **LV**, corr. Reis. || **12** *τὸν* om. **L** || **15** *λαθραίας* **V**, cf. 118, 17 | *ῥοαὶ* Rig.: *ῥυαὶ* **V**, *ῥύαι* **L** || **18** *βερόκκια* **LV** || **19** *συκαμίνων ⟨κατὰ μὲν τὴν ὥραν⟩* coni. Her. || **21** *ὅ γε* Reis., *ὁ δὲ* **LV**

τῷ τροφίμῳ καὶ τὸ οἰνῶδες ἔχει. οἶδα δὲ ἐξ αὐτῶν παρά τισι καὶ ποτὸν σκευαζόμενον. ἀχράδες δὲ καὶ ὄχναι γεωργοῖς μόνοις συμφέρουσι, τοῖς δὲ ἄλλοις εἰσὶν ἀηδεῖς. [περὶ δὲ ταώνων καὶ ἀλεκτρυόνων ἐν τῷ περὶ ζώων ἐροῦμεν p. 67 λόγῳ.] δεῖ δὲ τὰ ὑποδείγματα ἔχοντας ἀπὸ τῶν εἰρημένων 5 περὶ τῶν ἀγράφων τεκμαίρεσθαι κατὰ τὸ ὅμοιον μετάγοντας τὸν λόγον.

74 Ἐπεὶ δὲ τῷ περὶ τροφῆς λόγῳ ἕπεται ὁ περὶ σκευῶν τῶν κατ' οἶκον, δίκαιον εἰπεῖν ἡγοῦμαι καὶ περὶ τούτων. ἔχει δὲ ὧδε. ποτήρια μέν, καθὼς ἔμπροσθεν εἴρηται, σημαίνει τὸν 10 βίον, πίνακες δὲ καὶ παροψίδες αὐτὴν τὴν τοῦ βίου διαγωγήν. [οἵα τίς ἐστιν ἡ ἑστία σημαίνει] λαμβάνειν δὲ χρὴ τὸ τοιοῦτον ἀπὸ τῆς πολυτελείας ἢ ἀπὸ τοῦ μείζονα γενέσθαι ἐκ μικροτέρων ἢ μικρότερα ἐκ μειζόνων ἢ ἐξ ὑγιῶν οὐχ ὁλόκληρα ἢ ἐκ κατεαγότων ὑγιᾶ, τὴν μὲν ἐπὶ τὸ κρεῖττον 15 μεταβολὴν πρὸς ἀγαθὸν τιθεμένους, τὴν δὲ ἐπὶ τὸ χεῖρον πρὸς κακόν. ὁ δ' αὐτὸς καὶ περὶ τῶν ἄλλων σκευῶν ἔστω λόγος. λυχνία ⟨δὲ⟩ γυναῖκα σημαίνει, λύχνος δὲ τὸν τῆς οἰκίας ἄρχοντα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἰδόντος ἢ διὰ τὸ ἐπιβλέπειν τὰ ἔνδον ἢ διὰ τὸ εὐαπόσβεστον, καὶ ἔρωτα διὰ τὸ 20 ἀναλάμπειν, τρίπους δὲ καὶ ἑστία τὸν βίον καὶ τὴν ὅλην κατάστασιν καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ ἰδόντος. ὅ τι ⟨ἂν⟩ οὖν πάθῃ ὁ τρίπους ἢ ⟨ἡ⟩ ἑστία, εἰς ταῦτα τὴν βλάβην ανακτέον. τράπεζα δὲ τρίποδος οὐδὲν διαφέρει οὐδὲ ἄλλο τι σκεῦος, ᾧ τις ἐπιδειπνεῖ. τύλη ⟨δὲ⟩ καὶ κλίνη καὶ πάντα τὰ 25 πρὸς κοίτην τὴν γυναῖκα τοῦ ἰδόντος σημαίνει καὶ τὸν ὅλον βίον. τὸ δ' αὐτὸ καὶ σκίμπους. τούτων δὲ οἱ μὲν πόδες οἰκέτας σημαίνουσι, τῶν δὲ ἐνηλάτων τὸ μὲν ἔξω ἰδίως

1 vinum e piris confectum: Plin. h. n. 14, 103. || 18 Riess 182-84. || 21 Riess 184.

1 δὲ om. V || 2 ὄχνη L || 3 ἀηδέα L || 5 παραδείγματα V | ἔχοντα L || 8 περὶ σκευῶν LV || 11 παροψίδες Rig.: παραψίδες LV, fort. recte || 15 κρείττω L || 16 ἀγαθῷ LV | χεῖρον L, sed man. eadem fecit χειρω || 17 κακόν] αὐτούς LV, τοὐναντίον coni. Reis. || 21 τὴν om. V || 23 ⟨ἡ⟩ Reis. || 28 τὸ μὲν ἔσω . . . τὸ δὲ ἔξω Burmann ad Sueton., Div. Iul. 49, quod si probetur, ἔσω pro ἔξω ad 114, 6 legendum sit

τὴν γυναῖκα, τὸ δὲ ἔσω τὸν ἄνδρα, τὸ δὲ πρὸς τῇ κεφαλῇ τέκνα ἀρσενικά, τὸ δὲ πρὸς τοῖς ποσὶ θηλυκὰ τέκνα. κατὰ ταὐτὰ δὲ τοῖς ἐνηλάτοις καὶ οἱ τοῖχοι τῶν κλινῶν διαλαμβανέσθωσαν. ξέσται ⟨δὲ τοὺς⟩ θεράποντας, ἀμφορεῖς ⟨δὲ⟩
5 *τοὺς ὑπηρέτας, τραπεζοφόροι ⟨δὲ⟩ τοὺς οἰκονόμους, τὰ δὲ σιτοδόχα σκεύη τοὺς κατὰ τὸν οἶκον ταμίας σημαίνει, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ ταμεῖον. ἀγκῶνες δὲ καὶ πάντα τὰ προσπησσόμενα τὸ κόσμιον τοῦ βίου σημαίνει, κίσται ⟨δὲ⟩ καὶ πυργίσκοι καὶ θησαυροφυλάκια τὴν γυναῖκα τοῦ ἰδόν-* p. 68
10 *τος διὰ ⟨τὸ⟩ τὸ τιμιώτατον πεπιστεῦσθαι, στρωματόδεσμοι ⟨δὲ⟩ καὶ ἐνειλήματα παλλακίδας ἢ ἀπελευθέρας. περὶ δὲ τῶν ἄλλων σκευῶν μακρὸν ἂν εἴη λέγειν καὶ ταῦτα ἀπαιτοῦντα παρὰ τῶν ἐντυγχανόντων τοῖς βιβλίοις τὸ μὴ ἀβασανίστως ἀναγνόντας παρ' αὐτῶν τι προσφιλοτεχνεῖν.*

15 *Μυρίζεσθαι γυναιξὶ πάσαις ἀγαθὸν πλὴν ⟨τῶν⟩ μοιχευομένων, ἀνδράσι δὲ πρὸς αἰσχύνης ἔσται πλὴν τῶν ἔθος ἐχόντων μυρίζεσθαι.* 75

Ὀρχεῖσθαι δοκεῖν ἔνδον παρ' ἑαυτῷ τῶν οἰκείων παρατυγχανόντων μόνων καὶ μηδενὸς ἀλλοτρίου παρόντος καὶ 76
20 *θεωμένου ἀγαθὸν ἐπίσης πᾶσιν. ἀλλὰ καὶ τὸ γυναῖκα τὴν ἑαυτοῦ καὶ ⟨τὰ⟩ παιδία καὶ τῶν συγγενῶν ἰδεῖν τινα ὀρχούμενον ἀγαθόν· εὐφροσύνην γὰρ πολλὴν καὶ δαψίλειαν βίου δηλοῖ, ἐπεὶ οἱ ἄνθρωποι οὐ πρότερον ὀρχοῦνται ἢν μὴ ὥσπερ δεσπότῃ ἀποτόμῳ καὶ ὠμῷ τῇ †ἀρχῇ† τὴν*
25 *ἀποφορὰν ἀποδῶσι· τότε δὲ ὀρχοῦνται καὶ ἁπλοῦσι τὰ σώματα. ἀσθενοῦντι δὲ ἀνθρώπῳ καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ πονηρόν· διὰ γὰρ τὴν πολλὴν κίνησιν τῆς ὀρχήσεως παρα-*

7 exc. Suda s. v. *ἀγκών*. || **9** exc. Suda s. v. *πυργίσκοι*. || **23** saltare indecorum erat: Herod. 6, 126—29, Cic. pro Deiot. 9, 26, pro Mur. 6, 13, Scipio Africanus ap. Macrob. sat. 3, 14, 6—8.

7 *ὁμοῖον* **V** | *προσπτυσσόμενα* **V** || **8** *σημαίνει* Suda: *σημαίνουσι* **LV** || **10** *πεπιστεῦθαι* **LV** || **11** *ἐνηλίμματα* **L**, *ἐνειλίματα* **V**, corr. Rig. || **14** *παρ'*] *καὶ παρ'* **L** || **15** *περὶ μύρων* **LV** || **18** *περὶ ὀρχήσεως καὶ πυρρίχης καὶ ᾀσμάτων* **LV** | hoc caput post caput 77 reiciendum esse putavit Her. || **20** *καὶ* om. **L** || **24** *ἢν* Her., Add.: *εἰ* **LV** || **24** *†ἀρχῇ†*] *γαστρὶ* Rig., *σαρκὶ*?

φρονῆσαι καὶ παρακόψαι δηλοῖ· πονηρὸν δὲ καὶ τῷ νοσοῦντά τινα ἔχοντι· τὰ γὰρ αὐτὰ τῷ κοπτομένῳ καὶ ὁ ὀρχούμενος πάσχει τε καὶ δρᾷ. ἀλλοτρίων δέ τινων παρόντων ἀνθρώπων πολλῶν ἢ ὀλίγων δοκεῖν ὀρχεῖσθαι ἤ τινα τῶν ἰδίων ὀρχούμενον ἰδεῖν οὐδενὶ ἀγαθὸν οὔτε ἐρρωμένῳ 5 οὔτε νοσοῦντι· τῷ μὲν γάρ τις ἔνδον ἐν τῷ οἴκῳ τεθνήξεται, ὁ δὲ ὀρχησάμενος ἀσχημονήσει μεγάλως. παιδίον δὲ ἰδεῖν ὀρχούμενον κωφὸν ἅμα καὶ ἄλαλον τὸ παιδίον γενέσθαι δηλοῖ, ἵνα διανεύσῃ ὅσα βούλεται σημαίνειν. ἐν θεάτρῳ δὲ δοκεῖν ὀρχεῖσθαι ἀναπεπλασμένον καὶ τὴν ἄλλην ἔχοντα 10 σκευὴν εὐδοκιμεῖν τε καὶ ἐπαινεῖσθαι πένητι μὲν πλουτῆσαι σημαίνει, ἀλλ' οὐ μέχρι γήρως· βασιλικὰ μὲν γὰρ p.69 πρόσωπα μιμεῖται καὶ πολλοὺς ὑπηρέτας ἔχει ὁ ὀρχηστής, ἀλλὰ μετὰ τὸ δρᾶμα μόνος παραλείπεται· πλουσίῳ δὲ ταραχάς τινας ἢ δίκας [πλείστας] προαγορεύει διὰ τὰς 15 ποικίλας τῶν δραμάτων πλοκάς· γυναικὶ δὲ οὔτε πλουσίᾳ οὔτε πένητι ἀγαθὸν τοῦτο τετήρηται· μεγάλας γὰρ καὶ περιβοήτους ἀσχημοσύνας ποιοῦνται. ὅπως δ' ἂν ὀρχήσηται δοῦλος καὶ ὅπου ἄν, πολλὰς λήψεται πληγάς· καὶ ὁ πλέων ἤτοι ναυαγήσει ἢ καὶ μόνος ἐκπεσὼν κολυμβήσει· 20 ὁ μὲν γὰρ παιόμενος ὁ δὲ νηχόμενος κινηθήσονται δι' ὅλων τῶν σωμάτων. ἀγαθὸν δὲ ἀνδρὶ δεδεμένῳ τὸ ὀρχεῖσθαι· λυθήσεται γὰρ διὰ τὸ εὐκίνητον καὶ εὔλυτον τοῦ σώματος. εἰ δέ τις ὑψηλὸς [ἐπί τινος] ὀρχοῖτο, εἰς φόβον καὶ δέος πεσεῖται, κακοῦργος δὲ ὢν σταυρωθήσεται διὰ 25 τὸ ὕψος καὶ τὴν τῶν χειρῶν ἔκτασιν. τὸ δὲ πυρριχίζειν τὸ αὐτὸ τῷ ὀρχεῖσθαι σημαίνει. τροχοπαικτεῖν δὲ ἢ μαχαίραις περιδινεῖσθαι ἢ ἐκκυβιστᾶν τοῖς μὲν ἔθος ἔχου-

24 Plaut. bacch. 362. || **25–26** Arrian. epict. 3, 26, 22, Minuc. Fel. 29, 8, Iustin. dial. cum Tryph. 90 (Migne, PG 6, 692 A), Tertull. adv. Iud. 10 (Migne, PL 2, 667 B).

1 *καὶ* post *παραφρονῆσαι* om. **L** || **2** *κοπουμένῳ* **LV** || **3** *τε*] *δὲ* **L** || **6** *τῷ*] *τῶν* **L** || **9** *διανεύσῃ* Reis.: *διανευθῇ* **LV** | *σημαίνει* **LV**, corr. Rig. || **10** *πεπλασμένον* Her. || **13** *ὁ* om. **L** || **15** [*πλείστας*] Reis. || **16** *οὔτε*] *οὐ* **V** || **18** *ποιοῦνται*] *μαντεύεται* Her. || **19** *ὅπου ἂν*] *ὅπως δ' ἂν* **L** || **20** *ἐκπεσὼν καὶ* **L** || **21** *κινηθήσεται* **LV** || **28** *μαχαίραις* Reis.: *μαχαίρας* **LV**

σιν οὐ πονηρόν, τοῖς δὲ λοιποῖς εἰς ἔσχατον ἐλάσαι κίνδυνον
προσημαίνει. τὸ δ' αὐτὸ καὶ καλοπαίζοντα ἰδεῖν προαγο-
ρεύει. μιμολόγοι δὲ καὶ ἅπαντες ⟨οἱ⟩ γελωτοποιοὶ ἀπάτας
καὶ ἐνέδρας σημαίνουσιν. [τὸ δ' αὐτὸ ποιεῖν γελωτοποιεῖν
5 μιμολογεῖν ὑποκρίνεσθαι καὶ ἐξαπατῆσαί τινας σημαίνει.]
ᾄσματα δὲ δοκεῖν ᾄδειν καλῶς καὶ εὐφώνως [καὶ] τοῖς
ᾠδικοῖς καὶ μουσικοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ἀγαθόν, τὸ
δὲ πονηρῶς καὶ ἀφώνως ᾄδειν ἀπραξιῶν ἐστι καὶ πενίας
σύμβολον. ὁπόταν δὲ τῶν ᾀσμάτων μεμνημένος ᾖ τις, ἀπ'
10 αὐτῶν τῶν ᾀσμάτων χρὴ ποιεῖσθαι τὴν κρίσιν. ᾄδειν ἐν
ὁδῷ ἀγαθόν, μάλιστα ἑπόμενον ὑποζυγίῳ· ᾄδειν δὲ ἐν
βαλανείῳ οὐκ ἀγαθόν· τὸ μὲν γὰρ εὐπρεπῶς καὶ εὐθύμως
τὸν βίον διεξάγειν σημαίνει, τὸ δὲ μὴ σαφεῖ χρῆσθαι τῇ
φωνῇ· πολλοὶ δὲ καὶ εἰς δεσμὰ κατεκρίθησαν. τὸ δὲ ἐν
15 ἀγορᾷ ἢ πλατείαις ᾀσματολογεῖν πλουσίῳ μὲν ἀσχημοσύ-
νας καὶ καταγέλωτας σημαίνει, πένητι δὲ μανίαν.

Στέφανον ἀναδεδέσθαι πεποιημένον ἐξ ἀνθέων τὸ μὲν 77 p.70
καθόλου καὶ κοινὸν τῶν κατὰ τὴν ὥραν ἀγαθόν, τῶν δὲ
παρὰ τὴν ὥραν πονηρόν. ἐπειδὴ δὲ ἀναγκαῖον ὑπὲρ σαφη-
20 νείας περὶ ἑκάστου εἰπεῖν, ἐντεῦθεν ἄρξομαι. στέφανοι
ναρκίσσων πεποιημένοι πᾶσι κακοί, κἂν κατὰ τὴν ὥραν
βλέπωνται, μάλιστα δὲ [διὰ τὴν ἱστορίαν μάλιστα] τοῖς ἐξ
ὕδατος ἢ δι' ὕδατος τὸν πορισμὸν ποιουμένοις καὶ τοῖς
μέλλουσι πλεῖν. οἱ δὲ ἐκ τῶν ἴων γεγονότες κατὰ μὲν τὴν
25 ὥραν ἀγαθοί, παρὰ δὲ τὴν ὥραν μοχθηροί· καὶ τούτων οἱ
μὲν ἐκ τῶν λευκῶν ἴων φανερὰ τὰ δύσχρηστα καὶ ἐπίσημα

3 S. Sudhaus, Hermes 41 (1906) 266. || **17** S. Eitrem, Opferritus 72. Fischer 44–45 opinatur fontem et huius capituli et Geoponicorum libri XI Alexandrum Myndium fuisse. || **20–24** cf. fatum Narcissi iuvenis: Geopon. 11, 24. narcissus a narce dictus: Plin. h. n. 21, 128, cf. Plut. quaest. conv. 3, 1, 3, 647 B. || **25**—p. **84.3** Geopon. 11, 22.

2 *καλοπαίζοντα* ego: *μᾶλλον παίζοντα* **LV**, *καλοβατοῦντα* Her. || **3** *μιμολόγοις δὲ καὶ ἅπασι τοῖς γελωτοποιοῖς* **V** | ⟨*οἱ*⟩ Reis. || **4** *δ'* om. **V** || **5** *καὶ* om. **V** || **15** *πλουσίοις* **LV** || **16** *δὲ*] *τε* **L** || **17** *περὶ στεφάνων παντοδαπῶν* **V**, *στεφάνων παντοδαπῶν* **L** | *ἀναδεδεῖσθαι* **L**, *ἀναδεδῆσθαι* **V** || **21** *ναρκίσω* **V**

σημαίνουσιν, οἱ δὲ ἐκ τῶν κροκέων ἀσημότερα, οἱ δὲ ἐκ τῶν πορφυρῶν καὶ θάνατον σημαίνουσιν· ἔχει γάρ τινα τὸ πορφυροῦν χρῶμα συμπάθειαν [καὶ] πρὸς τὸν θάνατον. οἱ δὲ ἐκ τῶν ῥόδων κατὰ μὲν τὸν καιρὸν πᾶσιν ἀγαθοὶ πλὴν τῶν νοσούντων καὶ τῶν λανθάνειν πειρωμένων. οὓς μὲν γὰρ 5 ἀναιροῦσι διὰ τὸ εὐμάραντον, οὓς δὲ ἐλέγχουσι διὰ τὴν ὀσμήν. ὅπου δὲ καὶ χειμῶνος ἔστι ῥόδοις χρήσασθαι, ἐνταῦθα πάντοτε ὡς περὶ ἀγαθῶν χρὴ ποιεῖσθαι τὸν λόγον. οἱ δὲ ⟨ἐκ⟩ τοῦ ἀμαράντου πᾶσιν ἀγαθοί, καὶ μάλιστα ⟨τοῖς⟩ δικαζομένοις, ἐπεὶ μέχρι παντὸς ὁ ἀμάραντος διὰ 10 τὸ ὄνομα καὶ τὸ χρῶμα διαφυλάττει. νοσοῦσι δὲ οὗτοι κακοί· ἢ γὰρ νεκροῖς ἢ θεοῖς ἀνατίθενται, σπάνιον δὲ ἀνθρώποις. οἱ δ' ἐκ τῶν κρίνων γεγονότες εἰς ἐλπίδας ἀναβάλλονται ⟨τὰ⟩ πράγματα. σισυμβρίου δὲ καὶ ἀμαράκου Φρυγίου καὶ λαπάθου καὶ ἑλενίου καὶ ἀνεμώνης καὶ σαμ- 15 ψύχου στεφάνους ἀναδεῖσθαι πᾶσι πονηρόν· ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ νόσον σημαίνουσι. τὸ δὲ τῆς μαλάχης ἄνθος καὶ τῆς ῥοδοδάφνης κηπουροῖς καὶ γεωργοῖς μόνοις ἀγαθόν, τοῖς δὲ ἄλλοις μόχθους καὶ ἀποδημίας σημαίνει. κατὰ τὰ αὐτὰ δὲ τούτοις καὶ τὸ θύμον καὶ τὸ ἐπίθυμον καὶ τὸ μελίλωτον 20 p. 71 σημαίνει πλὴν ἰατρῶν· τούτοις γάρ ἐστιν ἀγαθά. σελίνων δὲ στέφανος νοσοῦντάς τε ἀναιρεῖ καὶ ὡς ⟨ἐπὶ⟩ τὸ πολὺ

1 Hom. Il. 5, 83. 16, 334. 20, 477. coronae apud inferos: Lucian. de luctu 11—12, Harpocrat. s. v. λεύκη. || 3—5 Veneris et Adonidis amores clandestinos fort. tangit noster: Geopon. 11, 17. || 6 rosae facile marcentes: Plut. quaest. conv. 3, 1, 3, 648 A. || 9—11 Plin. h. n. 21, 47. || 15 Plin. h. n. 21, 59: Helenium e lacrimis Helenae dicitur natum. || 17—18 flos rhododaphnes agricolis utilis (sc. ad mures captandos): Pallad. r. r. 1, 35, 9, Geopon. 13, 5, 3. || 20—21 Dioscor. mat. med. 3, 40. 4, 177. || 22—p. 85,1 apium humidum: Eustath. ad Hom. Il.2, 776. mortem praemonet: Plut. vit. Timol. 26, quaest. conv. 5, 3, 2, 676D, Plin. h. n. 20, 113, Serv. ad Verg. ecl. 6, 68.

1 κροκίων LV || 4 κατὰ Reis.: παρὰ LV || 5 τοῦ ... πειρωμένου LV, corr. Reis. || 6 τὸ διὰ τὸ L || 7 ὅπου δὲ Reis.: ὅπου γε LV || 10 ὁ ἀμάραντος Reis.: ἀμαράντους LV || 11 φυλάττει V || 12 νεκροῖς Rei.: ἱεροῖς V, νευροῖς L || 13 ἐκ om. L || 14 ⟨τὰ⟩ Reis. || 15 καὶ λαπάθου Φρυγίου LV, transp. Rei. (cf. Plin. H. N. 21, 67), Φρυγίου secl. Her. || 18 κηπωροῖς V | μόνον LV || 21 ἔνεστιν V || 22 τε] δὲ L

ὑδρωπιάσαντας διὰ τὸ ψυχρὸν καὶ κάθυγρον καὶ ὅτι ἐπιταφίῳ ἀγῶνι ἐπιτήδειός ἐστιν ὁ στέφανος οὗτος· ἀθληταῖς δὲ ἀγαθός, τοῖς δὲ λοιποῖς ἄτοπος. φοίνικος δὲ καὶ ἐλαίας στέφανοι γάμους ἐλευθέρων περιποιοῦσι γυναικῶν
5 διὰ τὴν πλοκὴν καὶ τέκνα προαγορεύουσι πολυχρόνια διὰ τὸ ἀειθαλές· υἱὸν μὲν ὁ φοῖνιξ, θυγατέρα δὲ ἡ ἐλαία. καὶ τοῖς [ἐπὶ τὸ ἄρχειν ὁρμωμένοις καὶ] ἀθληταῖς συλλαμβάνουσι καὶ πένησιν· οὓς μὲν γὰρ εὐπόρους οὓς δὲ ἐνδόξους ποιοῦσι. καὶ δούλους ἐλευθεροῦσιν· ἴδιον γὰρ ἐλευθέρων
10 οἱ στέφανοι [καὶ μᾶλλον ὅταν ἀγωνισάμενοι δοκῶσιν εἰληφέναι αὐτούς]. τὰ δὲ κρυπτὰ ἐλέγχουσι διὰ τὸ περιβοήτους εἶναι τοὺς στεφάνους. τὰ δὲ αὐτὰ τούτοις καὶ ὁ δρύινος στέφανος σημαίνει καὶ ὁ δάφνινος· καὶ ὁ μυρσίνης ⟨δὲ⟩ τὰ αὐτὰ ταῖς ἐλαίαις σημαίνει, γεωργοῖς δὲ καὶ μᾶλ-
15 λον ἀγαθὸς διὰ τὴν Δήμητραν καὶ γυναιξὶ διὰ τὴν Ἀφροδίτην· κοινὸν γὰρ ταῖς θεαῖς τὸ φυτόν. στέφανοι κήρινοι πᾶσι κακοί, μάλιστα δὲ νοσοῦσιν, ἐπεὶ καὶ τὸν θάνατον κῆρα καλοῦσιν οἱ ποιηταί. οἱ δὲ τῶν ἐρίων πεποιημένοι διὰ τὸ ποικίλον φαρμακίας καὶ καταδέσμους σημαίνουσιν.
20 οἱ δὲ τῶν ἁλῶν ἢ τοῦ θείου βαρηθῆναι πρός τινων ὑπερεχόντων τὸν ἰδόντα σημαίνουσιν· εἰσὶ γὰρ φύσει βαρεῖς καὶ οὐδὲν ἔχοντες τερπνόν. στέφανον δοκεῖν ἔχειν χρύσεον

3 Plin. h. n. 19, 158. || 4–5 Plut. amatorius 10, 755 A. || 6 palma semper vigens: Theophr. hist. plant. 5, 6, 1, Plin. h. n. 16, 79. || 6 olivarum corona filiae praenuntia: sed filii secundum Hesych. s. v. στέφανον ἐκφέρειν. || 14 nam myrtum et oleam aeque diligebat Athena: Geopon. 11, 6. || 15 myrtus Veneri sacra: Pausan. 5, 13, 7, Sen. oed. 552, Ovid. fast. 4, 139, Plut. vit. Num. 19. || 17–18 schol. Hom. Il. 1, 228, Etym. Magn. s. v. κήρ. || 18–19 Verg. ecl. 8, 65. 75–79, Apul. apol. 30, Petron. 131.

1 διὰ] καὶ V || 4 ποιοῦσι Her. || 8 ἐνδόξους] ἀπόρους V || 10 δοκοῦσιν LV || 13 ὁ δάφνινος] οὐ δάφνινος στέφανος L || 15 ἀγαθοὶ V | δήμητραν LV: Δημήτερα Her., sed vid. Bl., 34 || 16 γὰρ] δὲ V | διὰ τὸ φυτόν L | κρινοι L, κρίνινοι V, corr. Rig. || 17 κακόν LV, corr. Rei. || 19 φαρμακείας V || 20 ἁλῶν Rig.: ἄλλων LV | βαρυνθῆναι V

πονηρὸν δούλῳ, εἰ μὴ καὶ τὰ ἅμα τῷ στεφάνῳ ἔχοι, πορφύραν λέγω καὶ παραπομπήν· πονηρὸν δὲ καὶ πένητι διὰ τὸ παρ' ἀξίαν. τοιγαροῦν ὁ μὲν βασανισθήσεται, ὁ δὲ ἐπὶ μεγάλοις ἁμαρτήμασι κατάφωρος ἔσται. εἰκὸς δὲ καὶ τοῦτον βασανισθῆναι. νοσοῦντι δὲ σύντομον προαγορεύει 5
θάνατον· χλωρός τε γὰρ ὁ χρυσὸς καὶ βαρὺς καὶ ψυχρός, καὶ διὰ τοῦτο θανάτῳ προσείκασται. καὶ ⟨τὰ⟩ κρυπτὰ
p. 72 *ἐλέγχει· πάντως γὰρ ἀπόβλεπτον χρὴ εἶναι τὸν χρυσοφοροῦντα. πλουσίοις δὲ καὶ δημαγωγοῖς καὶ τοῖς ἄρχειν προῃρημένοις ἀγαθὸν ἐτήρησα τὸν στέφανον [ὄναρ]. ἀμ-* 10
πέλου δὲ καὶ κισσοῦ μόνοις τοῖς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίταις συμφέρει, τοῖς δὲ ἄλλοις δεσμὰ σημαίνει διὰ τοὺς ἕλικας καὶ τὰς προσπλοκὰς τοῦ κισσοῦ ἢ νόσον διὰ ταὐτά. κακούργοις δὲ τραχηλοκοπηθῆναι σημαίνει διὰ τὸ τέμνεσθαι ταῦτα σιδήρῳ. κρομμύοις δὲ ἐστεφανῶσθαι 15
δοκεῖν τὸν μὲν ἰδόντα ὠφελεῖ, τοὺς δὲ περὶ αὐτὸν βλάπτει.

78 *Ἐν τῷ περὶ συνουσίας [ἀφροδισίων] λόγῳ διαίρεσιν τὴν ἀρίστην ποιούμενος εἴποι τις ἂν πρῶτον περὶ τῆς κατὰ φύσιν καὶ νόμον καὶ ἔθος συνουσίας, εἶτα περὶ τῆς παρὰ νόμον, καὶ τρίτον περὶ τῆς παρὰ φύσιν. πρῶτον μὲν οὖν* 20
περὶ τῆς κατὰ νόμον συνουσίας ὧδέ πως ἔχει. γυναικὶ τῇ ἑαυτοῦ μιγῆναι ἑκούσῃ καὶ προσιεμένῃ καὶ πρὸς τὴν συνουσίαν μὴ ἀντιβαινούσῃ ἀγαθὸν ἐπίσης πᾶσιν· ἔστι γὰρ ἡ γυνὴ ἤτοι τέχνη τοῦ ἰδόντος ἢ πραγματεία, ἀφ' ἧς τὰς ἡδονὰς πορίζεται, ἢ οὗ προΐσταται καὶ ἄρχει, ὡς καὶ τῆς 25
γυναικός. σημαίνει ⟨δὲ⟩ ὁ ὄνειρος τὴν ἀπὸ τῶν τοιούτων ὠφέλειαν· ἥδονται μὲν ⟨γὰρ⟩ οἱ ἄνθρωποι τοῖς ἀφροδι-

6–7 Apocal. Ioann. 6, 8. || **11–12** hedera Baccho sacra: Plin. h. n. 16, 144, Geopon. 11, 29, Athen. 15, 675 D. || **12–13** idcirco flamen Dialis hederas tangere vetabatur: Fest. s. v. ederam.

1 *ἔχοι* ego: *ἔχων* **LV**, *ἔχῃ* Reis. || **3** *ὁ δὲ—ἔσται* om. **V** || **4** *εἰκὸς*] *δὲ εἰκὸς* **V** || **6** *τε* om. **V** || **7** ⟨*τὰ*⟩ Reis. || **8** *χρὴ* om. **L** || **10** *πειρωμένοις* **LV** | *ὄναρ*] *ὄνειρον* **L** || **12** *δεσμὰ*] *ἅμα* **L**, *ἅμμα* **Bl.** || **14** *ταῦτα* **LV**, corr. Reis. || **17** *περὶ συνουσίας καὶ ἀφροδισίων* **LV** | *συνουσίας καὶ* **L** || **20** *οὖν* om. **V** || **24** *πραγματεία*] *ταπραγματείας* **L** || **25** *πορεύεται* **V**

σίοις, ἥδονται δὲ καὶ ταῖς ὠφελείαις. εἰ δὲ ἀντιβαίνοι ἡ
γυνὴ ἢ μὴ παρέχοι ἑαυτήν, τὰ ἐναντία σημαίνει. ὁ δὲ
αὐτὸς καὶ περὶ ἐρωμένης ἔστω λόγος. γυναιξὶ δὲ ἑταίραις
ταῖς ἐπὶ κασωρίοις ἑστώσαις μίγνυσθαι μικρὰν μὲν αἰ-
5 σχύνην καὶ βραχὺ ἀνάλωμα σημαίνει· αἰδοῦνται γὰρ ἅμα
καὶ ἀναλοῦσι ταύταις πλησιάζοντες οἱ ἄνθρωποι· πρὸς δὲ
πᾶσαν ἐγχείρησίν εἰσιν ἀγαθαί· καὶ γὰρ πρός τινων
'ἐργάσιμοι' λέγονται, καὶ οὐδὲν ἀρνησάμεναι παρέχουσιν
ἑαυτάς. εἴη δ' ἂν ἀγαθὸν τὸ εἰσιέναι εἰς τὰ πορνεῖα καὶ
10 ἐξιέναι δύνασθαι, ἐπεὶ τό γε μὴ δύνασθαι ἐξιέναι πονηρόν.
οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξεν εἰσελθεῖν εἰς πορνεῖον καὶ μὴ δύνα-
σθαι ἐξελθεῖν, καὶ ἀπέθανεν οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας κατὰ
λόγον [δὲ] τούτου ἀποβάντος αὐτῷ· κοινὸς γὰρ ὁ τόπος p. 73
οὗτος καλεῖται, ὡς καὶ ὁ τοὺς νεκροὺς δεχόμενος, καὶ πολ-
15 λῶν σπερμάτων ἀνθρωπίνων ἐνταῦθα γίνεται φθορά.
εἰκότως οὖν ὁ τόπος οὗτος ἔοικε θανάτῳ. οὐδὲν μέντοι
κοινὸν ⟨αἱ⟩ γυναῖκες ἔχουσι τῷ τόπῳ· αὗται μὲν γὰρ
ἀγαθὰ σημαίνουσιν, ὁ δὲ τόπος οὐκ ἀγαθός. ὅθεν αἱ
πλαζόμεναι τῶν ἑταίρων λυσιτελέστεραι ὄναρ ὀφθῆναι.
20 ἀγαθαὶ δὲ καὶ ⟨αἱ⟩ ἐπὶ ἐργαστηρίων καθεζόμεναι καὶ
πιπράσκουσαί τι καὶ δεχόμεναι ἐμπολὰς καὶ ὁραθεῖσαι καὶ
μιγεῖσαι. εἰ δέ τις γυναῖκα ἣν οὐκ οἶδεν ὑπολάβοι περαί-
νειν, εἰ μὲν εὔμορφος εἴη καὶ χαρίεσσα καὶ σκευὴν ἔχουσα
ἱματίων πολυτελῶν καὶ μαλακῶν καὶ ὅρμων χρυσέων καὶ
25 ἑαυτὴν παρέχουσα, καλὸν τῷ ἰδόντι καὶ οὐ μικρὸν τελε-
σθησόμενον δείκνυσιν· εἰ δὲ πρεσβῦτις εἴη καὶ εἰδεχθὴς
[ἢ] καὶ ἄμορφος καὶ κακοείμων καὶ λυπηρῶς διάγοι καὶ

13 ita 'communis locus' Arellius Fuscus ap. Sen. patrem. controv. 1, 2, 5.

4 καυστηρίοις V, καυστηρίους L || 7 ἐπιχείρησιν V || 10 δύνασθαι post ἐξιέναι om. V || 11 μὴ post δύνασθαι ponit L || 13 δὲ] τε V || 17 κοινὸν Rig.: κοιναὶ LV | ⟨αἱ⟩ Reis. | αὗται LV | γὰρ Reis.: τοι LV || 20 ⟨αἱ⟩ Reis. || 20 [καὶ πιπράσκουσαί τι] coni. Her. || 23 καὶ] τε L || 27 κακοείμων καὶ] κ. εἴη LV | καὶ post διάγοι om. L

εἰ μὴ παρέχοι ἑαυτήν, τἀναντία τῇ προτέρᾳ σημαίνει· χρὴ γὰρ ἡγεῖσθαι τὰς ἀγνοουμένας γυναῖκας εἰκόνας εἶναι πράξεων τῶν συμβησομένων τῷ ἰδόντι. οἵα ἂν οὖν ᾖ ἡ γυνὴ καὶ ὅπως διακειμένη, οὕτω καὶ ἡ πρᾶξις διαθήσει τὸν ἰδόντα. δούλῃ ἰδίᾳ καὶ δούλῳ μιγῆναι ἀγαθόν· εἰσὶν 5 ⟨γὰρ⟩ οἱ δοῦλοι κτήματα τοῦ ἰδόντος. διὸ σημαίνουσιν ἐπὶ τοῖς ἑαυτοῦ κτήμασιν ἡσθῆναι τὸν ἰδόντα ὡς εἰκὸς πλείοσι ⟨καὶ⟩ πολυτελεστέροις γινομένοις. περαίνεσθαι δὲ ὑπ' οἰκέτου οὐκ ἀγαθόν· καταφρονηθῆναι γὰρ σημαίνει καὶ βλαβῆναι παρὰ τοῦ οἰκέτου. τοῦτο δὲ καὶ ὑπὸ 10 τοῦ ἀδελφοῦ, ἐάν τε νεώτερος ᾖ ὁ περαίνων ἐάν τε πρεσβύτερος, ἢ καὶ ὑπὸ ἐχθροῦ. γυναικὶ δὲ γνωρίμῃ καὶ συνήθει μίγνυσθαι εἰ μὲν ἐρωτικῶς διακείμενός τις καὶ ἐπιθυμῶν τῆς γυναικὸς ἴδοι τὸν ὄνειρον, οὐδὲν προαγορεύει διὰ τὴν ἐπιτεταμένην ἐπιθυμίαν· εἰ δὲ μὴ 15 ἐπιθυμοίη τῆς γυναικός, ἀγαθὸν αὐτῷ, ὅταν ἡ γυνὴ p. 74 εὔπορος ᾖ· πάντως γάρ τι πράξει λυσιτελὲς παρὰ τῇ γυναικὶ ἢ διὰ τῆς γυναικός, ἣν εἶδεν ὁ ἀνήρ. ἡ γὰρ τὸ σῶμα τὸ ἑαυτῆς τινι παρέχουσα εἰκότως καὶ τὰ περὶ ⟨τὸ⟩ σῶμα παρέχοι ἄν. πολλάκις δὲ τὸ τοιοῦτον ὄναρ καὶ ἐν 20 μυστηρίοις τῆς γυναικὸς γενόμενον τὸν ἰδόντα ὠφέλησε· παρέχει γὰρ ἡ τοιαύτη καὶ τῶν ἀπορρήτων ἅψασθαι. ὕπανδρον δὲ κατὰ νόμους γεγαμημένην περαίνειν οὐκ ἀγαθὸν διὰ τὸν νόμον· οἵοις γὰρ τὸν ἐπὶ μοιχείᾳ ἁλόντα ὁ νόμος ὑπάγει, τοῖς αὐτοῖς καὶ τὸ ὄναρ. περαίνεσθαι δὲ ὑπό τινος 25 γνωρίμου γυναικὶ μὲν [ἡδὺ καὶ] λυσιτελές, οἷος ἂν ᾖ ὁ περαίνων· ἀνδρὶ δὲ ὑπὸ πλουσιωτέρου καὶ πρεσβυτέρου περαίνεσθαι ἀγαθόν· παρὰ γὰρ τῶν τοιούτων ἔθος ἐστὶ λαμβάνειν· ὑπὸ δὲ νεωτέρου καὶ ἀπόρου περαίνεσθαι πονηρόν· τοῖς γὰρ τοιούτοις ἔθος ἐστὶ προσδιδόναι. τὸ δ' 30

12—15 Plut. vit. Demetr. 27, 5—6.

1 τοῖς προτέροις **V** || **3** συμβησομένων ego: συμβεβηκότων **LV**, ἀποβησομένων Her. | ἐὰν οὖν **L**, οὖν ἐὰν **V** | ᾖ om. **L** || **4** ὅπως] οὕτως **L** || **8** ⟨καὶ⟩ Rig. || **18** ἧς **LV** | ἴδεν **L** | ὁ ἀνήρ] ὄναρ Her., qui commatium ut emblema suspicatus est || **19** ⟨τὸ⟩ Reis. || **24** οἷς **L** || **25** ἐπάγει **V**, sed eadem man. fecit ὑπάγει

αὐτὸ σημαίνει καὶ ἐὰν πρεσβύτερος ᾖ ὁ περαίνων καὶ πτωχός. χειροτονεῖν δὲ τὸ αἰδοῖον εἴ τις ὑπολάβοι, δοῦλον ἢ δούλην περανεῖ διὰ τὸ τὰς χεῖρας τὰς προσαγομένας τῷ αἰδοίῳ ὑπηρετικὰς εἶναι· εἰ δὲ μὴ ἔχοι θεράποντας, ζη-
5 μίαν ὑπομενεῖ διὰ τὴν εἰς ἄχρηστον τοῦ σπέρματος ἀπόκρισιν. οἶδα δέ τινα δοῦλον, ὃς ἔδοξε τὸν δεσπότην αὐτοῦ δέφειν, καὶ ἐγένετο τῶν παίδων αὐτοῦ παιδαγωγὸς καὶ τροφός· ἔσχε γὰρ ἐν ταῖς χερσὶ τὸ τοῦ δεσπότου αἰδοῖον ὂν τῶν ἐκείνου τέκνων σημαντικόν. καὶ πάλιν αὖ οἶδά
10 ⟨τινα⟩ ὃς ἔδοξεν ὑπὸ τοῦ δεσπότου δέφεσθαι, καὶ προσδεθεὶς κίονι πολλὰς ἔλαβε πληγάς, καὶ οὕτως ὑπὸ τοῦ δεσπότου ἐνετάθη.

Περὶ δὲ τῆς παρανόμου συνουσίας οὕτω κρίνειν δέον ἐστίν. υἱὸν περαίνειν οὐδέπω πενταετῆ γεγονότα θά-
15 νατον τῷ παιδὶ σημαίνει, καθὼς πολλάκις ἐτήρησα· εἰκὸς δὲ τοῦτο σημαίνειν διὰ τὸ φθείρεσθαι τὸ βρέφος, φθορὰν δὲ καλοῦμεν τὸν ὄλεθρον. εἰ δὲ ὑπὲρ τὰ πέντε ἔτη ὁ παῖς εἴη γεγονώς, ἔτι δὲ τῶν δέκα ἐντός, νοσήσει μὲν ὁ παῖς, ἀφρόνως δέ τι πραγμα-
20 τευσάμενος ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον βλαβήσεται· ὁ μὲν γὰρ διὰ τὸ παιδικὸν τῆς ἡλικίας πρὸ τῆς ὥρας περαινόμενος διὰ τὸ ἀλγεῖν νοσήσει, ὁ δὲ βλαβήσεται δι' ἀφροσύνην· p. 75 οὐ γάρ ἐστιν ἐρρωμένου τὴν γνώμην οὐχ ὅτι τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν ἀλλ' οὐδὲ ἄλλον τηλικοῦτον περαίνειν. εἰ δὲ ἀντί-
25 παις εἴη ὁ υἱός, ἐὰν μὲν πένης ᾖ ὁ πατήρ, εἰς διδασκάλου πέμπων τὸν υἱὸν μισθούς τε αὐτῷ χορηγῶν τὰς εἰς αὐτὸν ἀποκρίσεις ποιήσεται [καὶ ἀποκρίσεις]. εἰ δὲ πλούσιος τὸ τοιοῦτον ἴδοι, πολλὰ τῷ υἱῷ δωρούμενος καὶ καταγράφων εἰς αὐτὸν ἀπουσίας ποιήσεται. ἀνδρὶ δὲ τε-

2—3 exc. Suda s. v. *χειροτονεῖν*.

1 καὶ] ἢ V ‖ 2 πτωχὸς εἴη L | χειροτονεῖν Suda: χειροκοπεῖν LV ‖ 3 περαίνει LV, corr. Reis. ‖ 5 ὑπομένει LV, corr. Rig. ‖ 9 ἐκείνου] οἰκείων V ‖ 10 ⟨τινα⟩ ego ‖ 13 δὲ om. V | συνηθείας L ‖ 23 τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν] γέγονεν αὐτοῦ υἱὸς LV, γε τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν Reis. ‖ 24 ἀντίπαις εἴη ὁ] ἀντιπαις ἦν L, ἀντιπάσχει ὁ V ‖ 25 διδασκάλους LV, corr. Reis.

λείῳ ἤδη ὄντι τῷ υἱῷ μιγῆναι ἀποδημοῦντι μὲν ἀγαθόν· συνελθεῖν γὰρ καὶ συναναστραφῆναι σημαίνει τὸ ὄναρ διὰ τὸ τῆς συνουσίας ὄνομα· συνόντι δὲ καὶ συνδιατρίβοντι πονηρόν· χωρὶς γὰρ ἀλλήλων γενέσθαι αὐτοὺς ἀνάγκη διὰ ⟨τὸ⟩ τὴν τῶν ἀνδρῶν συνουσίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ ἀπο- 5 στροφῆς γίνεσθαι. περαίνεσθαι δὲ ὑπὸ τοῦ υἱοῦ βίᾳ βλαβῆναι ὑπὸ τοῦ υἱοῦ σημαίνει, ἐφ' ᾗ βλάβῃ καὶ ὁ υἱὸς οἰμώξει· εἰ δὲ τὸν ἑαυτοῦ πατέρα δόξειέ τις περαίνειν, φυγὰς ἔσται τῆς ἑαυτοῦ ἢ πρὸς τὸν πατέρα εἰς ⟨ἔχθραν⟩ κατασταθήσεται· ἢ γὰρ αὐτὸς ἀποστραφήσεται αὐτὸν ὁ πατὴρ 10 ἢ ὁ δῆμος ὁ τῷ πατρὶ τὸν αὐτὸν ἔχων λόγον. θυγάτριον μικρὸν μὲν παντελῶς καὶ οὐδέπω πενταετὲς γεγονὸς * * ἐντὸς δ' ἔτι τῶν δέκα, ἐπίσης τῷ υἱῷ σημαίνει· ὅταν δ' ὡραία γάμων ἡ παῖς τύχῃ οὖσα, εἰς ἀνδρὸς πορεύσεται, καὶ ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον φερνὴν ἐπιδοὺς οὕτως εἰς τὴν 15 θυγατέρα ἀπουσιάσει. οἶδα δέ τινα, ὃς ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ τῆς γυναικὸς ἐστερήθη ὀρθῶς καὶ κατὰ λόγον· λοιπὸν γὰρ ἦν αὐτῷ ἡ θυγάτηρ διὰ τῆς οἰκουρίας καὶ τὰ γυναικὸς καὶ τὰ θυγατρὸς ἔργα παρέχουσα. εἰ δὲ παρὰ ἀνδρὶ οὔσῃ τῇ θυγατρὶ τῇ ἑαυτοῦ τις ὑπολάβοι συνεῖναι, 20 χωρισθεῖσα τοῦ ἀνδρὸς ἡ θυγάτηρ πρὸς αὐτὸν ἀφίξεται, ἵνα αὐτῷ συνῇ καὶ συναναστρέφηται. ἀγαθὸν δὲ πένητι πλουσίαν ἔχοντι θυγατέρα μιγῆναι αὐτῇ· πολλὰ γὰρ ἀπὸ τῆς θυγατρὸς ὠφελούμενος ἡσθήσεται ἐπ' αὐτῇ. πολλάκις p. 76 δὲ οἱ πλουτοῦντες καὶ παρὰ προαίρεσιν ἐπέδωκάν τι ταῖς 25 θυγατράσι τοῦτον ἰδόντες τὸν ὄνειρον, καὶ οἱ νοσοῦντες ἀπέθανον ἐπὶ κληρονόμοις ταῖς θυγατράσι. περὶ δὲ ἀδελφῆς περισσὸν λέγειν· τὰ αὐτὰ γὰρ τῇ θυγατρὶ σημαίνει. ἀδελφὸν δὲ περαίνειν καὶ πρεσβύτερον καὶ νεώτερον ἀγα-

15—16 exc. Suda s. v. ἀπουσιάσει.

3 οὐσίας LV ‖ 4 γὰρ] δὲ V ‖ 5 ⟨τὸ⟩ Rei. ‖ 6 γίγνεσθαι V ‖ 8 οἰμώζει L | δόξει L, δόξοι V ‖ 9 ⟨ἔχθραν⟩ χώραν LV | καταστήσεται Her., fort. recte ‖ 10 αὖ αὐτὸς L ‖ 12 lac. sign. Her. ‖ 13 δέ τι LV, corr. Reis. | δ' ὡραία Rei.: δωρεα L, δ' ὥρᾳ V ‖ 14 τύχοι LV ‖ 20 συνιέναι LV ‖ 25 ἔδωκαν V ‖ 29 περαίνειν] σημαίνειν L, corr. L^c

θὸν τῷ ἰδόντι· ὑπέρτερος γὰρ τοῦ ἀδελφοῦ ἔσται καὶ κατα-
φρονήσει αὐτοῦ. [καὶ] φίλον δὲ ὁ περαίνων εἰς ἔχθραν
αὐτῷ καταστήσεται βλαβέντι πρότερον ὑπ᾽ αὐτοῦ. ὁ περὶ 79
μητρὸς λόγος [περὶ ἀφροδισίων] ⟨ὢν⟩ ποικίλος καὶ πολυ-
5 μερὴς καὶ πολλὴν ἐπιδεχόμενος διαίρεσιν πολλοὺς τῶν
ὀνειροκριτῶν διέφυγεν. ἔχει δὲ ὧδε. οὐχ ἡ μίξις αὐτὴ καθ᾽
ἑαυτὴν ἱκανή ἐστι τὰ σημαινόμενα δεῖξαι, ἀλλὰ καὶ αἱ
συμπλοκαὶ καὶ τὰ σχήματα τῶν σωμάτων διάφορα ὄντα
διαφόρους τὰς ἀποβάσεις ποιεῖ. πρῶτον μὲν οὖν περὶ τῆς
10 σύγχρωτα περαινομένης καὶ ἅμα ζώσης λεκτέον, ἐπειδὴ
καὶ ἡ ζῶσα οὐ τὰ αὐτὰ τῇ νεκρᾷ σημαίνει. εἴ τις οὖν τὴν ἑαυ-
τοῦ μητέρα σύγχρωτα, ὅπερ καὶ κατὰ φύσιν τινὲς λέγουσι,
⟨καὶ⟩ ζῶσαν ἔτι περαίνοι, εἰ μὲν εἴη [ἔτι] ⟨αὐτῷ ὁ⟩ πατὴρ
ἐρρωμένος, ἔχθρα αὐτῷ πρὸς τὸν πατέρα ἔσται διὰ τὴν
15 καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων γινομένην ζηλοτυπίαν [ἢ
μᾶλλον ἂν ἐπὶ τούτων γένοιτο]· εἰ δὲ νοσῶν ὁ πατὴρ τύχοι,
τεθνήξεται· ⟨ὁ γὰρ⟩ ἰδὼν τὸν ὄνειρον προστήσεται τῆς
μητρὸς υἱὸς ἅμα καὶ ἀνήρ. ἀγαθὸν δὲ παντὶ χειροτέχνῃ
καὶ ἐργοπόνῳ· καὶ γὰρ τὴν τέχνην μητέρα καλεῖν ἔθος
20 ἐστί, τὸ δὲ ταύτῃ πλησιάζειν τί ἂν εἴη ἄλλο ἢ τὸ μὴ σχο-
λὴν ⟨ἔχειν⟩ ἀλλ᾽ ἀπὸ τῆς τέχνης πορίζειν; ἀγαθὸν δὲ
καὶ παντὶ δημαγωγῷ καὶ πολιτευτῇ· σημαίνει γὰρ τὴν
πατρίδα ἡ μήτηρ. ὥσπερ οὖν ὁ μιγνύμενος κατὰ νόμον

3 somnia Oedipodionia: Soph. Oed. tyr. 981—82, Herod. 6, 107, Plat. res publ. 9, 571 C (cf. Cic. div. 1, 60, Plut. de virtut. et vit. 2), Pausan. 4, 26, 3, Agathias hist. 2, 24. 31 (Migne, PG 88, 1380. 1397—1400), Ps.-Iustin. quaest. et respons. ad orthodoxos 21 (Migne. PG 6, 1265—68), Dodds 47. 61—62. quomodo Caesar de matre somniaverit: Sueton. vit. Caes. 7, Plut. vit. Caes. 32, 9, Dio Cass. 37, 52, 2. 41, 24, 2, Zonar. 10, 7, Cedren. hist. compend. (Migne, PG 121, 336 C). || 21—23 cf. illa somnia Hippiae (Herod. 6, 107) atque Caesaris (supra).

3 βλαβεὶς LV | περὶ μητρὸς V, μητρὸς L || 6 ὀνειροκριτικῶν V || 7 [καὶ αἱ συμπλοκαὶ καὶ] Her. || 8 καὶ om. V || 9 μὲν om. L || 10 ἅμα] ἅμα καὶ L || 13 ἐπιπεραίνοι LV, corr. Reis. || 17 ἰδὼν τὸν ὄνειρον om. V | τῆς] γὰρ τῆς V || 20 πλησιάζειν τί] πλησιάζοντι V || 21 ⟨ἔχειν⟩ Her., malim ⟨ἄγειν⟩

Ἀφροδίτης παντὸς ἄρχει τοῦ σώματος τῆς συνούσης πειθομένης καὶ ἑκούσης, οὕτως ὁ ἰδὼν πάντων προστήσεται τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων. καὶ ὁ ἐχθρὸς ὢν τῇ μητρὶ εἰς φιλίαν ⟨αὐτῇ⟩ καταστήσεται διὰ τὴν μίξιν· καὶ γὰρ
p. 77 φιλότης καλεῖται. πολλάκις δὲ καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας 5
ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνήγαγε τὸ ὄναρ τοῦτο καὶ ἐποίησε συνεῖναι. διὸ καὶ τὸν ἀπόδημον εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανάγει, ὅταν γε ἡ μήτηρ ἐν τῇ πατρίδι τυγχάνῃ οὖσα· εἰ δὲ μή, ὅπου ἂν ἡ μήτηρ διάγῃ, ἐκεῖ σημαίνει πορευθῆναι τὸν ἰδόντα. καὶ εἴ τις πενόμενος καὶ ἐν ἐνδείᾳ ὢν τῶν ἐπιτηδείων πλουσίαν 10
ἔχοι μητέρα, λήψεται παρ' αὐτῆς ὅσα βούλεται ἢ ἀποθανοῦσαν μετ' οὐ πολὺ κληρονομήσει, καὶ οὕτως ἐπὶ τῇ μητρὶ ἡσθήσεται. πολλοὶ δὲ καὶ ἀναλαβόντες τὰς μητέρας ἔθρεψαν, ἐκείνων ἐπ' αὐτοῖς ἡδομένων. νοσοῦντα δὲ ἀνίστησι τὸ ὄναρ καὶ σημαίνει κατὰ φύσιν ἕξειν, μήτηρ γὰρ κοινὴ 15
πάντων ἡ φύσις, φαμὲν δὲ τοὺς ἐρρωμένους καὶ οὐχὶ τοὺς νοσοῦντας κατὰ φύσιν ἔχειν. μέμνηται δὲ τοῦ τοιούτου καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Τελμησσεύς, ἀνὴρ ἐλλόγιμος. γένοιτο δ' ἂν ἐπὶ τῶν νοσούντων οὐχ ὅμοιον τὸ σημαινόμενον, εἴπερ εἴη νεκρὰ ἡ μήτηρ, ἐπεὶ αὐτίκα μάλα τεθνή- 20
ξεται ὁ ἰδών· τῆς τε γὰρ νεκρᾶς τὸ σύγκριμα ἀναλύεται εἰς τὴν ὕλην, ἐξ ἧς συνέστη καὶ συνεκρίθη, καὶ τὸ πλεῖστον γεῶδες ὂν εἰς τὴν οἰκείαν ὕλην μεταβάλλει· καὶ τὴν γῆν [οὐδὲ αὐτὴν] οὐδὲν ἧττον μητέρα καλοῦμεν. τὸ δὲ μιγῆναι νεκρᾷ τῇ μητρὶ νοσοῦντι τί ἂν ἄλλο σημαίνοι ἢ 25
τὸ τῇ γῇ μιγῆναι; ἀγαθὸν δὲ τῷ περὶ γῆς ἔχοντι δίκην καὶ τῷ [τὴν] γῆν πρίασθαι βουλομένῳ καὶ τῷ γεωργεῖν

7 Herod. 6, 107. || 18 Apollodorus: Oder ap. Susemihl 872, Riess, RE 1, 2896.

2 ὁ] εἰ V || 4 διὰ] εἰς L || 5 καλεῖται ⟨ἡ μίξις⟩ coni. Her. || 7 γε] δὲ V || 9 διάγει L, διάγοι V | ἐκεῖσε Her., sed vid. 104, 4. 247, 23, Bl. 40 || 10 πενομένων LV, corr. Reis. | ἐν om. L | ὄντων LV, corr. Reis. || 17 τοὺς ante νοσοῦντας om. V || 18 τελμισσεύς LV || 19 δ' om. V || 21 τε om. V | ἀναλέλυται LV || 24 [οὐδὲ αὐτὴν] ego, Reis. coni. μεταβάλλει τὴν γῆν, οὐδὲ αὐτὴν κτλ. || 25 σημαίνει LV, corr. Reis. || 27 [τὴν] Reis.

ἐθέλοντι τὸ νεκρᾷ τῇ μητρὶ μιγῆναι. λέγουσι δ' ἔνιοι ὅτι
γεωργῷ μόνῳ ⟨κακόν⟩· ὡς ἐπὶ νεκρὰν γὰρ τὴν γῆν κατα-
βαλεῖ τὰ σπέρματα, τοῦτ' ἔστιν ἀκαρπήσει· ἐμοὶ δὲ
οὐδαμῶς δοκεῖ ἀληθὲς εἶναι, εἰ μὴ ἄρα τις ἐπὶ τῇ συνουσίᾳ
5 μεταγινώσκειν ἢ ἀνιᾶσθαι νομίζοι. ἔτι καὶ ὁ ἀπόδημος εἰς
τὴν οἰκείαν ἀνακομισθήσεται καὶ ὁ περὶ τῆς οὐσίας τῆς
μητρῴας ἀμφισβητῶν νικήσει ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ [ὁ
μὲν εἰς τὴν γῆν τὴν οἰκείαν ἀνακομιζόμενος, ὁ δὲ] οὐκ
ἐπὶ τῷ σώματι ἀλλ' ἐπὶ τῇ οὐσίᾳ τῆς μητρὸς τερπόμενος.
10 εἰ δέ τις ἐν τῇ πατρίδι ἴδοι τὸ ὄναρ, ἐξελεύσεται τῆς πατρί- p. 78
δος· οὐ γὰρ ἔνεστιν ἐπὶ τοσούτῳ ἁμαρτήματι μένειν ἐπὶ
τῆς μητρῴας ἑστίας. καὶ εἰ μὲν ἀνιῷτο ἐπὶ τῇ συνουσίᾳ ἢ
μεταγινώσκοι, φεύξεται τὴν πατρίδα· εἰ δὲ μή, ἑκὼν ἀπο-
δημήσει. ἀπεστραμμένην δὲ τὴν μητέρα περαίνειν οὐκ
15 ἀγαθόν· ἢ γὰρ αὐτὴ ἡ μήτηρ ἀποστραφήσεται τὸν ἰδόντα
ἢ ἡ πατρὶς ἢ ἡ τέχνη ἢ ὅ τι ἂν ᾖ τὸ προκείμενον τῷ
ἰδόντι. πονηρὸν δὲ καὶ ὀρθῇ παρεστάναι τῇ μητρὶ κατὰ
τὴν συνουσίαν· ἀπορίᾳ γὰρ κοίτης ἢ στρωμάτων τοιούτῳ
χρῶνται σχήματι ἄνθρωποι. διὸ θλίψεις καὶ στενοχω-
20 ρίας σημαίνει. καὶ εἰς γόνατα κειμένῃ τῇ μητρὶ μιγῆναι
πονηρόν [ἔτι καὶ ἄσχημον καὶ ὑπτίᾳ βεβλημένῃ]· πολλὴν
γὰρ ἀπορίαν σημαίνει διὰ τὸ τῆς μητρὸς ἀκίνητον. [γένε-
σιν γὰρ ἢ τύχην ἢ δαίμονά τινα τοῦ ἰδόντος τὸν διέποντα
καὶ τῶν ὅλων αἴτιον νομίζομεν εἶναι τὴν μητέρα.] τὸ δὲ
25 ἄνωθεν ἐπικειμένην καὶ ἐφιππαζομένην τὴν μητέρα πε-
ραίνειν λέγουσιν ἔνιοι θάνατον τῷ ἰδόντι σημαίνειν· γῆ
γὰρ ἔοικεν ἡ μήτηρ, ἐπειδὴ τροφὸς πάντων καὶ γενέτειρα

2 ⟨κακόν⟩ Reis. | καταβάλλει **LV**, corr. Reis. || **3** ἀκαρπήσει] οὐ καρπήσει **V** || **4** οὐδαμῶς] οὐ **L** | ἀληθὲς εἶναι δοκεῖ **V** || **5** μεταγινώσκει **L** | εἰς] ὢν ἐπὶ **V** || **6** οὐσίας] συνουσίας **L** || **7** μητρῴας] μητρὸς **V** || **8** εἰς τὴν οἰκίαν ἀνακομισθεὶς **V** || **9** ἐπὶ om. **V** || **10** ἴδοι τὸ ὄναρ] τῇ ἑαυτοῦ ὢν ἴδοι τὸν ὄνειρον τοῦτον **V** || **11** τοιούτῳ **V** | μένειν ἔτι ἐπὶ **V** || **12** ἑστίας] οὐσίας **L** | ἢ] μὴ **L** || **13** μή γε **V** || **16** ἢ ὅ τι] ὅ τι **L**, ἢ οἷον **V** || **18** ἢ] καὶ **L** || **20** τὰ γόνατα **V** | τῇ μητρὶ κειμένῃ **V** || **21** ἔτι] ἐπεὶ **L** || **23** τύχη τοῦ ἰδοντος ἢ δαίμονά τινα **L** || **24** εἶναι νομίζομεν **L** | τὸν ⟨βίον⟩ διέποντα? || **26** ἔνιοι λέγουσιν **L** || **27** ἡ om. **V** | γεννητρια **L**

ἡ γῆ· αὕτη δὲ τῶν νεκρῶν ἄνωθεν καὶ οὐχὶ τῶν ζώντων
γίνεται. ἐγὼ δὲ ἐτήρησα τοὺς μὲν νοσοῦντας ἐπὶ τούτῳ τῷ
ὀνείρῳ πάντοτε ἀποθανόντας τοὺς δὲ ἐρρωμένους μετὰ
πολλῆς ῥᾳστώνης καὶ κατὰ προαίρεσιν τὸ λοιπὸν τοῦ
βίου διαγαγόντας, ὀρθῶς καὶ εὐλόγως τοῦ τοιούτου γινο- 5
μένου· ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἄλλοις σχήμασι καὶ ὁ κάματος καὶ
τὸ ἆσθμα περὶ τὸν ἄρσενα ὡς ἐπὶ ⟨τὸ⟩ πολὺ συνίσταται,
ἡ δὲ θήλεια ἀπονωτέρα διατελεῖ· ἐν δὲ τούτῳ τῷ σχήματι
πᾶν τοὐναντίον ἥδεται ὁ ἀνὴρ ἄνευ κόπου. ἀλλὰ καὶ τοὺς
πλησίον λαθεῖν ἐπιτρέπει μὴ ἐν φωτὶ γινόμενον διὰ ⟨τὸ⟩ 10
τοῦ ἄσθματος τὸ πολὺ ἀφαιρεῖσθαι. πολλοῖς δὲ καὶ δια-
φόροις σχήμασιν ἐπὶ ⟨τῆς⟩ μητρὸς οὐ συμφέρει χρῆσθαι·
p. 79 οὐ γὰρ ἐνυβρίζειν δίκαιόν ἐστι τῇ μητρί. ὅτι δὲ τὰ μὲν
ἄλλα σχήματα δι' ὕβριν καὶ ἀκολασίαν καὶ παροινίαν
εὗρον ἄνθρωποι, τὸ δὲ σύγχρωτα μόνον ὑπὸ τῆς φύσεως 15
διδαχθέντες, δῆλον ἀπὸ τῶν ἄλλων ζῴων· πάντα γὰρ τὰ
γένη συνήθει τινὶ χρῆται σχήματι, καὶ οὐ μεταβάλλει διὰ
τὸ τῷ κατὰ φύσιν ἀκολουθεῖν λόγῳ. οἷον τὰ μὲν ὄπισθεν
ἐπιβαίνει, ὡς ἵππος ὄνος αἶξ βοῦς ἔλαφος καὶ τὰ λοιπὰ
τετράποδα· τὰ δὲ συμβάλλει πρότερον τὰ στόματα, ὡς 20

20 sqq. mustelam per os parturire opinabantur alii: Anaxag. ap. Aristot. gen. animal. 3, 6, 756 B 16—18, Physiologus 21, et ea quae de Galanthide narrat Ovid. met. 9, 306—23. palumbium osculationes: Aristot. hist. animal. 6, 2, 560 B 26, Ael. var. hist. 1, 15.

1 *οὐχὶ*] *ου* L || **2** *γίνεται μήτηρ* V || **5** *τοῦ τοιούτου γινομένου* om. L || **8** *διατελεῖ*] *διάγει* L || **9** *πᾶν τοὐναντίον* om. V | *ἥδεται γὰρ ὁ ἀνὴρ ἄνευ κόπου* L, *ὁ μὲν πόνος περὶ τὴν θήλειαν, τῷ ἄρρενι συμβαίνει ἀπράγμονι καὶ ἀποτεταμένῳ ἥδεσθαι καὶ τέρπεσθαι. ἀλλὰ καὶ ἧττον* (*ἥττονας* Reis.) *τοὺς πόνους ποιεῖ τοῦτο τὸ σχῆμα διὰ τὸ χωρὶς σαλευμάτων γίνεσθαι* V | *ἀλλὰ* om. V || **10** *γενόμενον* V | ⟨*τὸ*⟩ Reis. || **11** *τοῦ*] *καὶ τοῦ* V | *τὸ* om. V | *ἀφαιρεῖν* V | *διαφόροις*] *ἄλλοις* V || **12** *ἐπὶ—χρῆσθαι*] *ἐπὶ μητρὸς οὐ διαφέρει χρῆσθαι* L, *οὐ συμφέρει χρῆσθαι ἐπὶ μητρός* V | *οὐ*] *οὔτε* V || **13** *τῇ* om. V || **14** *ἄλλα πάντα* V || **15** *ηὗρον* L || **16** *ἀπὸ*] *ὑπὸ* L || **17** *τινι χρῆται* Reis.: *τινι χρῶνται* V, *χρῶνταί τινι* L | *μεταβάλλεται* L || **18** *τῷ—λόγῳ*] *τῷ κατὰ φύσιν λόγῳ ἀκολουθεῖν* V, *συνήθει ἀκολουθεῖν λόγῳ* L | *ὄπισθεν*] *ὄπισθεν παραναπίπτει ὡς κάμηλος καὶ κύνες τὰ δὲ ἄνωθεν* V || **19** *αἶξ βοῦς*] *βοῦς αἶξ ὗς πρόβατον* V

ἔχιδναι καὶ περιστεραὶ καὶ γαλαῖ· τὰ δὲ κατὰ βραχὺ συνέρχεται, ὡς στρουθός· τὰ δὲ ἐπιβαίνοντα ⟨τῷ⟩ βάρει τὰς θηλείας συνιζάνειν ἀναγκάζει, ὡς πάντες ὄρνιθες· τὰ δὲ οὐδὲ πρόσεισιν ἀλλήλοις, ἀλλ' ὑπὸ τῶν ἀρσένων ἀπο-
5 θλιβέντα ἀναλέγουσιν αἱ θήλειαι τὰ σπέρματα, ὡς ἰχθύες. οὕτως εἰκὸς καὶ ἀνθρώπους τὸ μὲν οἰκεῖον σχῆμα τὸ πρόσχρωτα ἔχειν, τὰ δὲ λοιπὰ ἐπιτεχνήσασθαι ὕβρει καὶ ἀκολασίᾳ εἴκοντας. πάντων δὲ δεινότατον ἐτήρησα τὸ δοκεῖν ὑπὸ τῆς μητρὸς ἀρρητοποιεῖσθαι· καὶ γὰρ τέκνων ὄλε-
10 θρον καὶ οὐσίας ἀπώλειαν καὶ νόσον σημαίνει μεγάλην τῷ ἰδόντι. οἶδα δέ τινα, ὃς ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ ἀφηρέθη τὸ αἰδοῖον· καὶ γὰρ εἰκὸς ἦν ᾧ ἥμαρτε [ἐν] μέρει τοῦ σώματος, τούτῳ καὶ κολασθῆναι. εἰ δὲ ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς ἢ ἐρωμένης δόξειέ τις ἀρρητοποιεῖσθαι, ἔχθρα
15 ἢ λύσις τοῦ γάμου ἢ τῆς φιλίας ἔσται· οὐ γὰρ ἔνεστι τῇ τοιαύτῃ οὔτε τραπέζης οὔτε φιλήματος κοινωνῆσαι, εἰ μὴ ἄρα ἐν γαστρὶ ἔχοι ἡ γυνή· φθερεῖ γὰρ τὸ κατὰ γαστρὸς διὰ τὸ παρὰ φύσιν δέχεσθαι τὰ σπέρματα. ἔτι καὶ ἡ εὐπορωτέρα τοῦ ἀνδρὸς πολλὰ δάνεια διαλύσει ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός,
20 καὶ ἡ δούλῳ συνοικοῦσα παρ' ἑαυτῆς εἰσφέρουσα χρήματα ἐλευθερώσει τὸν ἄνδρα, καὶ οὕτω συμβήσεται τοῦ ἀνδρὸς p. 80 τὸ ἀναγκαῖον (τοῦτο γὰρ τὸ αἰδοῖον καλεῖται) τοῦτ' ἔστι τὴν ἀνάγκην καθαρὰν γενέσθαι. ὁ δὲ ὑπὸ φίλου ἢ συγγενοῦς ἢ τέκνου μηκέτι βρέφους ὄντος ἀρρητοποιηθεὶς εἰς

2 congressio struthiocamelorum: Oppian. cyn. 3, 500—1. 22 Hesych. s. v. σάθη, Suda s. v. ἀναγκαῖον.

2 βαρεῖ τὰς θηλείας ⟨καὶ⟩ coni. Her. || 3 συνιζάνειν] καὶ στήξιν L | πᾶς ὄρνις V || 4 οὐδὲ] οὐ V | προσίασιν V | ἀποβληθέντα L | ἀποθλιβὲν τὸ σπέρμα ἀναλέγουσιν αἱ θήλειαι V || 8 δεινότατον καὶ ἀπορώτατον V || 10 οὐσίας] περιουσίας LV | σημαίνει καὶ νόσον V || 11 δέ τινα ὃς] καί τινα V | ἀφηρέθη] ἀφαιρεθέντα V || 12 τοῦ αἰδοίου coni. Her. (cf. 8, 8) | ἡμάρταν ἐν L, ἡμάρτανεν ἐν V || 15 ἢ] καὶ V | λύσις αὐτῷ V || 16 φιλημάτων V | κοινωνήσειν V || 17 ἔχει L | φθείρει V, φέρει L || 18 ἡ] εἰ V || 19 ἀνδρὸς εἴη V | λύσει L | ὑπὲρ om. V || 20 ἡ] εἰ V | ἑαυτη L || 21 τοῦ] τὸ V || 22 τούτων L | γὰρ καὶ V || 24 ἢ τέκνου ἢ συγγενοῦς L

ἔχθραν τῷ ἀρρητοποιήσαντι καταστήσεται, ὁ δὲ ὑπὸ βρέφους ἀρρητοποιηθεὶς κατορύξει τὸ βρέφος· οὐ γὰρ ἔτι τοῦτο οἷόν τέ ἐστι φιλῆσαι. ὁ δὲ ὑπὸ ἀγνῶτός τινος ἀρρητοποιηθεὶς ζημιωθήσεται ζημίαν ἥντιναοῦν [οὐ γάρ ἐστιν ἐπ' ἀκριβὲς εἰπεῖν] διὰ τὴν εἰς ἄχρηστον ἀπόκρισιν τοῦ 5 σπέρματος. εἰ δὲ αὐτὸς δόξειέ τις ἀρρητοποιεῖν, εἰ μὲν γνώριμόν τινα εἴτε ἄνδρα εἴτε γυναῖκα, εἰς ἔχθραν αὐτῷ καταστήσεται διὰ τὸ μὴ δύνασθαι στομάτων ἔτι κοινωνεῖν· εἰ δὲ [εἰς] ἀγνῶτα, πᾶσι βλαβερὸν πλὴν τῶν διὰ στόματος ἐχόντων τὴν ἐργασίαν, αὐλητὰς λέγω καὶ σαλ- 10 πιγκτὰς καὶ ῥήτορας καὶ σοφιστὰς καὶ εἴ τινες ἄλλοι τούτοις εἰσὶν ὅμοιοι.

80 *Περὶ δὲ τῆς παρὰ φύσιν συνουσίας ταῦτα ἄν τις λέγοι.* ἑαυτῷ μιγῆναι δοκεῖν πλουσίῳ μὲν ἀπώλειαν τῆς οὐσίας καὶ πολλὴν ἀπορίαν καὶ λιμὸν μαντεύεται [τὸ ὄναρ] ὡς οὐ 15 παρόντος ἄλλου σώματος, πένητι δὲ νόσον μεγάλην ἢ βασάνους ὑπερβαλλούσας· ἄνευ γὰρ μεγάλης βασάνου οὐκ ἄν τις ἑαυτῷ μιγείη. εἰ δέ τις ὑπολάβοι καταφιλεῖν τὸ ἑαυτοῦ αἰδοῖον, εἰ μὲν ἄπαις εἴη, παῖδες ἔσονται αὐτῷ· εἰ δὲ ἀποδημοῦντας ἔχοι παῖδας, ἀνακομισθέντας ὄψεται 20 τούτους καὶ καταφιλήσει· πολλοὶ δὲ καὶ ἔγημαν ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ γυναῖκας οὐκ ἔχοντες. εἰ δ' ἑαυτόν τις ἀρρητοποιεῖν ὑπολάβοι, πένητι μὲν καὶ δούλῳ καὶ καταχρέῳ συμφέρει· τὴν γὰρ ἑαυτῶν ἀνάγκην περιελοῦσι· κακὸν δὲ τῷ παῖδας ἔχοντι καὶ τῷ τεκνῶσαι βουλομένῳ· τῷ μὲν 25 γὰρ ⟨οἱ⟩ ὄντες παῖδες φθαρήσονται, τῷ δὲ οὐκ ἔσονται·

1 δὲ] γὰρ L ‖ 2 ἀρρητοποιηθεὶς om. L | ἔτι τοῦτο] τὸ τοιοῦτον V ‖ 3 ἀγνώστου L ‖ 4 ἡντινοῦν LV ‖ 7 γνώριμόν τινα] εἰς γνώριμόν τινα γένηται L, γνώριμόν τινα καὶ συνήθη V ‖ εἰς—καταστήσεται] εἰς ἔχθραν καταστήσεται αὐτῷ V, κατασταθήσεται αὐτῷ εἰς ἔχθραν L ‖ 9 [εἰς] Rei. | διὰ τοῦ V ‖ 10 οἷον αὐλητὰς V | σαλπιστὰς L ‖ 11 σοφιστὰς πάντες L ‖ 13 περὶ τῆς παρὰ φύσιν μίξεως L, π. τ. π. φ. συνουσίας V | δὲ om. L | συνουσίας] μίξεως L ‖ 15 λοιμὸν V ‖ 18 μιγῇ V | ὑπολάβοι] ἴδοι L ‖ 21 τούτους καὶ καταφιλήσει Rei.: καὶ τούτους καταφιλήσει V, τούτους καὶ τούτους φιλήσει L ‖ 22 οὐκ ἔχοντες] ἃς οὐ κατέσχον L | δὲ αὐτὸν LV | ἀρρητοποιεῖν τις L ‖ 23 μὲν om. L ‖ 25 τῷ μὲν] οἱ μὲν V ‖ 26 παῖδες om. L | τῷ] οἱ V

τὸ μὲν γὰρ αἰδοῖον παισὶν ἔοικε, τὸ δὲ στόμα τάφῳ· ὅσα γὰρ ἂν λάβῃ τὸ στόμα, ταῦτα διαφθείρει καὶ οὐ φυλάττει. p. 81
ἔτι καὶ γυναικὸς στερίσκει καὶ ἐρωμένης τὸ ὄναρ τοῦτο· ὁ γὰρ ἑαυτῷ δυνάμενος τὰ ἀφροδίσια παρέχειν γυναικὸς
5 *οὐ δεῖται· τοῖς δὲ λοιποῖς ἢ ἀπορίαν βαρεῖαν ἢ νόσον μαντεύεται, ἵνα ἐπὶ τὰ ἀναγκαῖα τροφῆς ἕνεκεν ἔλθωσι, τοῦτ' ἔστιν ὅσα μὴ βούλονται ἀποδῶνται, ἢ ἵνα ὑπὸ τῆς νόσου τακέντος τοῦ σώματος δύνωνται διὰ τὴν ἰσχνότητα τὸ στόμα τῷ αἰδοίῳ προσενεγκεῖν. γυνὴ δὲ γυναῖκα ἐὰν*
10 *περαίνῃ, τὰ ἑαυτῆς μυστήρια τῇ περαινομένῃ κοινώσεται. ἐὰν δὲ ἀγνοῇ τὴν περαινομένην, ματαίοις ἐπιχειρήσει πράγμασιν. ἐὰν δὲ γυνὴ ὑπὸ γυναικὸς περαίνηται, χωρισθήσεται τοῦ ἀνδρὸς ἢ χηρεύσει· τὰ μέντοι μυστήρια τῆς μιγνυμένης οὐδὲν ἧττον μαθήσεται. θεῷ δὲ ἢ θεᾷ μιγῆναι*
15 *ἢ ὑπὸ θεοῦ περανθῆναι νοσοῦντι μὲν θάνατον σημαίνει· τότε γὰρ ἡ ψυχὴ τὰς τῶν θεῶν συνόδους τε καὶ μίξεις μαντεύεται, ὅταν ἐγγὺς ᾖ τοῦ καταλιπεῖν τὸ σῶμα ᾧ ἐνοικεῖ· τοῖς δὲ ἄλλοις, ἐὰν μὲν ἥδωνται ἐπὶ τῇ συνουσίᾳ, τὰς ἀπὸ τῶν βελτιόνων ὠφελείας σημαίνει, ἐὰν δὲ μὴ ἥδωνται,*
20 *φόβους καὶ ταραχάς. Ἀρτέμιδι δὲ καὶ Ἀθηνᾷ καὶ Ἑστίᾳ καὶ Ῥέᾳ καὶ Ἥρᾳ καὶ Ἑκάτῃ μιγῆναι μόναις οὐ συμφέρει, κἂν ἥδηταί τις· ὄλεθρον γὰρ οὐκ εἰς μακρὰν τῷ ἰδόντι τὸ ὄναρ μαντεύεται· σεμναὶ γὰρ αἱ θεαί, καὶ τοὺς ἐπιχειρήσαντας αὐταῖς οὐκ ἀγαθῶν [τῶν] ἐπιχείρων*
25 *τυχεῖν ὑπειλήφαμεν. σελήνῃ δὲ ἐπιμιγῆναι ναυκλήροις καὶ κυβερνήταις ⟨καὶ⟩ ἐμπόροις καὶ τοῖς τὰ οὐράνια διασκεπτομένοις καὶ φιλαποδήμοις καὶ πλάνησι πάνυ συμφέρει, τοῖς δὲ λοιποῖς ὑδρωπιάσαι σημαίνει· τοῖς μὲν γὰρ*

2 *λάβοι* **V** | *τὸ στόμα ταῦτα*] *τὸ στόμα* **V**, *ταῦτα* **L** || **3** *ἔτι δὲ καὶ* **V** | *ἐρρωμένω* **L** | *τοῦτο τὸ ὄναρ* **V** || **4** *παρέχειν*] *παρέχειν καὶ τὰ ἄρρητα* **V**, *κἂν ἀπορεῖ* **L** || **5** *ἢ* om. **V** | *ἢ νόσον μαντεύεται*] *σημαίνει καὶ λοιμὸν* (eadem manus *λιμὸν* fecit) *ἢ νόσον* **V** || **7** *ἀποδῶνται* Reis.: *ἀποδόσθαι* **LV** || **8** *σώματος*] *σώματος ἐπὶ τὸ αὐτὸ* **L** || **10** *περαίνῃ*] *περαίνειν δοκῇ* **V** | *κοινωνήσει* **L** || **11** *ἐγχειρήσει* **V** || **13** *ἢ*] *καὶ* **L** || **14** post *μιγνυμένης* in **L** est *τὰ ἀπόρρητα* || **15** *θανάτου σημεῖον* **L** || **20** *δὲ*] *τε* **LV** || **24** *ἐπιχείρων* Reis.: *ἐπιχειρήσεων* **LV** || **26** ⟨*καὶ*⟩ Rei.

διὰ τὴν κίνησιν, τοῖς δὲ ⟨διὰ⟩ τὸ μὴ ἄνευ αὐτῆς τὰ θεωρήματα συνεστάναι συλλαμβάνεται, τοὺς δὲ ὑγρὰ οὖσα διαφθείρει. νεκρῷ δὲ μιγῆναι καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ πλὴν μητρὸς καὶ ἀδελφῆς καὶ γυναικὸς καὶ ἐρωμένης καὶ τὸ p. 82 περανθῆναι ὑπὸ νεκροῦ πάνυ ἄτοπον· οἱ μὲν γὰρ ἀποθανόντες εἰς γῆν μετέβαλον, τὸ δὲ περαίνειν αὐτοὺς οὐδέν ἐστιν ἄλλο ἢ εἰς γῆν ὠθεῖσθαι, καὶ τὸ περαίνεσθαι γῆν εἰς τὸ σῶμα παραδέχεσθαι. ἃ δὴ ἀμφότερα θάνατον σημαίνει πλὴν τῶν ἐν ἀλλοδαπῇ ὄντων καὶ μὴ ἔνθα οἱ νεκροί εἰσι κατατεθαμμένοι· τούτοις γὰρ εἰς ἐκείνην τὴν γῆν ἀνακομιδὴν μαντεύεται. καὶ τοὺς [ἐκ] τῆς γῆς τῆς ἑαυτῶν ἀπαλλακτιῶντας κατέχει. οἵῳ δ' ἄν τις ὑπολάβῃ θηρίῳ μιγῆναι, ἐὰν μὲν αὐτὸς ὀχεύῃ, ὠφεληθήσεταί τινας ὠφελείας ἀπὸ τοιούτου τινός, οἷον ἂν ᾖ τὸ θηρίον· δείξομεν δὲ τούτων ἕκαστον ἐν τῷ περὶ κυνηγίου καὶ περὶ ζῴων λόγῳ· ἐὰν δὲ ὀχεύηται, βίαια καὶ πονηρὰ ὑπομενεῖ πράγματα. πολλοὶ δὲ ἐπὶ τούτοις καὶ ἀπέθανον. περὶ μὲν οὖν συνουσίας ταῦτα.

81 Αὐτὸ μὲν τὸ καθεύδειν δοκεῖν ἄπρακτον, καὶ τὸ μέλλειν ὑπνοῦν καὶ αὐτὸ ἄπρακτον καὶ πονηρὸν πᾶσι πλὴν τῶν φοβουμένων ἢ βασάνους προσδοκώντων· πάσης γὰρ ἀπαλλάττει φροντίδος καὶ παντὸς δέους ὁ ὕπνος. τὸ δὲ ἀνίστασθαι ἐξ ὕπνου πράξεις καὶ ἐργασίας προαγορεύει, μόνοις δὲ τοῖς φοβουμένοις ἐστὶ πονηρόν. ἐν ἱερῷ δὲ καθεύδειν

2 luna humida: Aristot. problem. 24, 14, 937 B 3—4, Ptolem. tetrabl. 1, 4, Cic. nat. deor. 2, 50 et Pease ad loc., Verg. georg. 3, 337, Plin. h. n. 2, 223. 20, 1. || 23—p. 99.2 Riess 184—85.

1 ⟨διὰ⟩ Reis. || 3 μίγνυσθαι L || 4 καὶ γυναικὸς om. L | τὸ om. L || 6 εἰς γῆν μετεβάλοντο L, μετέβαλλον εἰς γῆν V | δὲ om. V | οὖν αὐτοὺς V || 7 ἢ om. L | γῆν] πλὴν L || 9 ἀλλοδαπῇ] ἀλλαγῇ τῶν L | ἔνθα] ἐν ᾗ L || 10 κατατεθαμμένοι εἰσί V || 11 μαντεύεται] σημαίνει V | τῆς ἑαυτῶν] τῆς αὐτῆς L, ἑαυτῶν V | ἀπαλλακτιῶντας] ἀπαλλακτικῶς ἔχοντας V || 12 ὑπολάβοι LV | μιγῆναι] μεμίχθαι V || 14 τούτων] τὸ καθ' L || 15 καὶ περὶ] καὶ V || 16 πράγματα ὑπομενεῖ V | δὲ] δὲ καὶ V || 17 τούτοις καὶ] τοιούτοις V | μὲν οὖν] μὲν V, οὖν L || 18 περὶ ὕπνου L, περὶ ὕπνου καὶ τοῦ καθεύδειν V | αὐτὸ] περὶ ὕπνου αὐτὸ L || 20 καὶ προσδοκώντων βασάνους V || 21 παντὸς—ὕπνος] παντωσουσούπνος L, δέους παντὸς ὁ ὕπνος V || 22 πράξιν et ἐργασίαν L | προαγορευον L || 23 δὲ om. L | δὲ—δοκεῖν] δοκεῖν κοιμᾶσθαι L

δοκεῖν νοσοῦντι μὲν ὑγεῖαν, ἐρρωμένῳ δὲ νόσον ἢ μεγάλας φροντίδας προαγορεύει· ὁ μὲν γὰρ ἀνάπαυλαν ἕξει τῆς νόσου διὰ τὸ τοὺς καθεύδοντας μὴ ἀντιλαμβάνεσθαι πόνων, ὁ δ' ἐπ' ἰατρείαν θεῶν κατελεύσεται. ἐν μνήμασι δὲ
5 *καὶ τάφοις καὶ ἐν ὁδῷ καθεύδειν τοῖς μὲν νοσοῦσι θάνατον προαγορεύει, τοῖς δὲ ἐρρωμένοις ἀπραξίαν· ἄπρακτοι γὰρ αἱ τοιαῦται διατριβαὶ καὶ τὰ χωρία.*

'Ἔρρωσο' δὲ καὶ 'ὑγίαινε' οὔτε λέγειν οὔτε ἀκούειν ἀγα- 82 p. 83
θόν· οὔτε γὰρ προσιόντες ἀλλήλοις οὔτε μέλλοντές τι
10 *πράττειν ταῦτα λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ ἀπαλλαττόμενοι ἀλλήλων καὶ πρὸς ὕπνον τρεπόμενοι. διὸ καὶ γάμους καὶ κοινωνίας διίστησι καὶ τοὺς νοσοῦντας ἀναιρεῖ.*

Ἡ μὲν οὖν πρώτη τῆς πραγματείας βίβλος, Κάσσιε Μάξιμε, τὸν ἐπιβάλλοντα λόγον ἀποχρώντως καὶ ὡς μήτε
15 *ἐνδεῖν τι τῶν ἀναγκαίων μήτε ὑπερβάλλειν τι τῶν δεόντων ἀπείληφεν· ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ ὧν ἐπηγγειλάμεθα ἐν ἀρχῇ τῆσδε τῆς βίβλου λόγον ἀποδώσομεν.*

4–5 Riess 185. (in tumulo dormire vetuit Pythagoras: Mullach, Fr. Phil. Gr. 1, p. 510, 17).

1 *ὑγείαν* **V**, *ὑγίαν* **L**, *ὑγεῖαν* ego, ut constanter ‖ **2** *παῦλαν* **L** ‖ **3** *τὸ*] *τὸ μὴ* **L** | *μὴ* om. **L** ‖ **4** *ἐπὶ λατρείαν* **LV** | *ηστε τούτων δηθῆναι ἕνεκεν ἰάσεως* post *κατελεύσεται* habet **V** ‖ **5** *καὶ ἐν*] *ἢ ἐν* **L** ‖ **7** *καὶ*] *τε καὶ* **V** ‖ **8** *περὶ τοῦ ἔρρωσο καὶ ὑγίαινε* **LV** ‖ **9** *οὔτε*] *οὐ* **V** ‖ **10** *οἱ* om. **V** | *ἀλλὰ ἀπαλλαττόμενοι*] *ἀπαλαττόμενοι δὲ* **L** ‖ **13** *βίβλος* om. **L** | *Κάσσιε* Rei.: *ὦ κάσιε* **L**, *κάσιε* **V** ‖ **15** *τι*] *τινι* **L** | *δεόντων*] *ἀναγκαίων* **V** ‖ **16** *ὧν*] *τῶν* **L**, *ὃν* **V** ‖ **17** *ἀποδώσω* **L** | *ἀρτεμιδώρου δαλδιανοῦ περὶ ὀνείρων α βιβλίον ἐπληρώθη* **L**

B

προοίμιον p. 84 *Ἐν μὲν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ, Κάσσιε Μάξιμε, μετὰ τὰς τεχνικὰς ὑποθήκας καὶ τὴν τοῦ ὅπως δεῖ κρίνειν τοὺς ὀνείρους διδασκαλίαν καὶ ἐπαγγελίαν τῶν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς βίβλοις γραφησομένων περὶ πάντων τῶν περὶ ἄνθρωπον κοινῶν τε καὶ ἐν χρήσει ὄντων ἐποιησάμην τὸν λόγον* 5 *ἀεί τε φυλαττόμενος, ὅπου γε μὴ μεγάλη ἀνάγκη ἐπείγοι, μὴ συνεμπεσεῖν τοῖς παλαιοῖς, ⟨καὶ⟩ παραλείπων οὐδὲν τῶν δεόντων ἢ εἴ τι προλαβόντες οἱ παλαιοὶ διδασκαλικῶς ἐξηγήσαντο· περὶ ὧν οὐκ ἐχρῆν ἐμὲ λέγειν, ἵνα μὴ ἀντιλέγειν ἐπιχειρῶν ψεύδεσθαι ἀναγκάζωμαι ἢ τὰ αὐτὰ* 10 *λέγων ἀποκλείω τῆς εἰς μέσον παρόδου τὸν πόνον τῶν παλαιῶν· ἐν δὲ ταύτῃ τῇ βίβλῳ τὴν ὀφειλομένην διαίρεσιν ἀποδώσω. αἰτοῦμαι δὲ παρὰ σοῦ τῇ τῶν πραγμάτων ἀκολουθίᾳ καὶ τῷ ἀκριβεῖ τῶν κρίσεων ἐφ᾽ ᾧ καὶ μόνῳ μέγα φρονῶ παρακολουθεῖν, τὸ δὲ κατὰ τὴν φράσιν μὴ* 15 *παραβάλλειν τοῖς σοῖς λόγοις, ἀλλ᾽ ὅσον ἐν νυκτὶ λύχνος τὴν ἡλίου χρείαν τοῖς χρῄζουσι παρέχει, τοσαύτην ἡγήσασθαι πρὸς τὴν τῶν νοουμένων ἀπαγγελίαν δύναμιν ἐμὲ ἔχειν. λοιπὸν δὲ (καιρὸς γὰρ καλεῖ) ἐπὶ τὰς κρίσεις τρέψομαι.* 20

Ἀρτεμιδώρου δαλδιανοῦ ὀνείρων κρίσεως **B L**, *Ἀ. δ. ὀνειροκριτικῶν* **B** *προοίμιον* **V. utrique titulo capitum argumenta sunt praefixa.** || **1** *μὲν* **om. V** | *πρὸ ταύτης*] *πρώτη* **V** | *μετὰ* **om. V** || **4** *περὶ*] *καὶ περὶ* **V** | *ἀνθρώπων* **V** || **5** *ἐποιήσαμεν* **L** || **6** *τε* **om. V** | *φυλαττόμενοι* **L** | *ἐπείγοι—συνεμπεσεῖν*] *ἐπίγησὺνεμπεσῖν* **L**, *ἤπειγε μὴ συμπεσεῖν* **V** || **11** *ἀποκλησω* **L**, *ἀποκλισω* **L**[c] || **13** *τῇ—ἀκολουθίᾳ* **Reis.**: *τὴν—ἀκολουθίαν* **LV** || **14** *μόνῳ* **om. V** || **15** *τὸ—φράσιν*] *κατὰ τὴν φράσιν δὲ* **V** || **18** *ἐπαγγελίαν* **V** || **19** *γὰρ* **om. L**

1 *Περὶ μὲν τοῦ δοκεῖν ἐξ ὕπνου ἐγείρεσθαι ἐν τῷ περὶ ὕπνου προείρηκα λόγῳ, αὐτὸ δὲ τὸ ἐγρηγορέναι δοκεῖν* p.85 *νυκτὸς κατακεκλιμένον ἐν τῇ κοίτῃ φροντίδας ὑπερβαλλούσας τινὰς τοῖς εὐποροῦσι προαγορεύει, πένησι δὲ καὶ* 5 *τοῖς ἐπιτιθεμένοις τισὶν ἀγαθόν· οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἕξουσι σχολήν, οἱ δὲ μετὰ πολλῆς προνοίας ἐπιτιθέμενοι οὐκ ἀστοχήσουσιν. ὅμοιον δ' ἂν εἴη τούτῳ καὶ τὸ ὀξὺ τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾶν καὶ τὸ ἐν νυκτὶ καὶ σκότει φῶς ἰδεῖν αἰφνίδιον ἀναλάμψαν.*

2 10 *Προϊέναι δὲ ἕωθεν εὐμαρῶς καὶ μήτε κωλύεσθαι ὑπό τινος τῶν ἔνδον μήτε ἐναποκλείεσθαι ἀγαθόν· τὰ γὰρ κατὰ προαίρεσιν καὶ κατὰ γνώμην πρᾶξαι σημαίνει· τὸ δὲ μὴ δύνασθαι προϊέναι ἢ τὰς ἐξόδους τῆς οἰκίας τῆς ἑαυτοῦ ἢ ἡστινοσοῦν ἐν ᾗ ἂν ὑπολάβῃ τις εἶναι μὴ εὑρί-* 15 *σκειν κατοχὰς μὲν τοῖς ἀποδημεῖν προῃρημένοις, ἐμπόδια δὲ τοῖς πράττειν τι βουλομένοις, μακρὰν δὲ νόσον τῷ κάμνοντι καὶ τῷ πάλαι νοσοῦντι θάνατον προαγορεύει. ἀσπάζεσθαι δὲ τοὺς συνήθεις καὶ προσαγορεύειν καὶ καταφιλεῖν ἀγαθόν· ἡδεῖς γὰρ λόγους καὶ εἰπεῖν καὶ ἀκοῦσαι* 20 *σημαίνει· τοὺς δὲ μὴ συνήθεις, ἄλλως δὲ γνωρίμους προσαγορεύειν ἧττον ἀγαθόν· ἐχθροὺς δὲ προσαγορεύειν καὶ καταφιλεῖν δοκεῖν τῆς ἔχθρας λύσιν ποιεῖ, νεκροὺς δὲ καταφιλεῖν δοκεῖν νοσοῦντι μὲν ἄτοπον· ὄλεθρον γὰρ αὐτῷ μαντεύεται· ἐρρωμένῳ δὲ παραγγέλλει λόγοις σπου-*

18–19 Astramps. onirocr. p. 4 (vers. 10) Rigaltius, Charito 5, 5, 5–7. || **21–22** Petron. 109.

1 *περὶ ἐγρηγορήσεως* **L**, *περὶ ἐγρηγόρσεως* **V** | *δόξειν* **L** || **2** *τοῦ ὕπνου* **V** | *προειρήκαμεν* **V** || **3** *τῇ* om. **V** || **4** *εὐπόροις* **L** || **6** *χολήν* **V** || **9** *ἢ* (**L**[c]) *ἐφνηδιον* **L** | *ἀναλάμψαν*] *λαμβάνειν* **L** || **10** *περὶ προόδου καὶ ἀσπασμοῦ* **LV** | *εὐμαρῶς ἕωθεν* **V** | *μήτε*] *μὴ* **L** || **11** *μήτε*] *καὶ μὴ* **L** || **12** *κατὰ* om. **V.** || **13** *ἢ* om. **V** || **14** *ἢ ἡστινοσοῦν*] *ἥτινοσοῦν* **L** | *ἐν ᾗ ἂν*] *ἐάν* **L** | *ὑπολάβοι* **V** || **15** *προαιρουμένοις* **V**, *πειρωμένοις* **L** || **16** *βουλομένοις*] *προαιρωμένοις* **L** || **19** *καὶ* ante *εἰπεῖν* om. **L** || **20** *μὴ συνήθεις*] *ἀηδεῖς* **L** | *προαγορεύειν* **L** || **21** *προσαγορεύειν καὶ φιλεῖν* **V**, *καταφιλεῖν καὶ προσαγορεύειν* **L** || **22** *δὲ καταφιλεὶν δοκεῖν*] *δὲ δοκοῦντι καταφιλεῖν* **L** || **23** *ἄτοπον* om. **V** | *γὰρ αὐτῷ* om. **V**

δαίοις [κατὰ] τὸ παρὸν μὴ χρῆσθαι διὰ τὸ νεκρῷ στόματι
συμβάλλειν τὰ χείλη· τοὺς δὲ ὅτε ἔζων φιλτάτους τε καὶ
ἡδίστους γεγονότας νεκροὺς καταφιλεῖν οὐ κωλύει οὔτε
λόγοις χρῆσθαι οὔτε ἄλλο τι πράττειν.

3 Περὶ ἐσθῆτος καὶ κόσμου παντοδαποῦ ποιούμενος τὸν 5
λόγον πρῶτον περὶ ἀνδρείας σκευῆς ἐγχωρίου τε καὶ
ξενικῆς ἡγοῦμαι δεῖν διαλαβεῖν. ἐσθὴς ἡ συνήθης πᾶσιν
p. 86 ἀγαθὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ὥραν τοῦ ἔτους· θέρους μὲν γὰρ
ὄντος ὀθόνια καὶ τριβακὰ ἱμάτια δοκεῖν φορεῖν ἀγαθὸν ἂν
εἴη καὶ ὑγείας σύμβολον, χειμῶνος δὲ ἐρεᾶ ἱμάτια καὶ 10
καινά. μόνῳ δὲ τῷ δίκην ἔχοντι καὶ τῷ δουλείας ἀπαλλα-
κτιῶντι πονηρὰ τὰ καινὰ ἱμάτια, κἂν χειμῶνος βλέπηται,
διὰ τὸ πολλὴν ἔχειν τρίψιν καὶ ἐπὶ πολὺ ἀντέχειν. λευκὰ
δὲ ἱμάτια τοῖς ἠθάσι μόνοις συμφέρει καὶ δούλοις Ἑλλή-
νων, τοῖς δὲ ἄλλοις ταραχὰς σημαίνει διὰ τὸ τοὺς ἐν ὄχλῳ 15
ἀναστρεφομένους λευκὰ ἔχειν ἱμάτια, χειροτέχναις δὲ
ἀργίαν καὶ σχολήν, καὶ ὅσῳ ἂν πολυτελέστερα ᾖ τὰ ἱμάτια,
τοσούτῳ πλείονα· οὐ γὰρ πρὸς ἔργῳ ὄντες οἱ ἄνθρωποι, καὶ
μάλιστα οἱ τὰς βαναύσους τέχνας ἐργαζόμενοι, λευκοῖς ἱμα-
τίοις χρῶνται. δούλοις δὲ Ῥωμαίων μόνοις ⟨ἀγαθὰ⟩ τοῖς 20
εὖ πράσσουσι, τοῖς δὲ ἄλλοις πονηρά· ἐλέγχει γὰρ αὐτοὺς
κακῶς πράσσοντας. διὰ γὰρ ⟨τὸ⟩ τὴν αὐτὴν τοῖς δεσπό-
ταις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχειν ἐσθῆτα ἐπὶ τούτῳ τῷ
ὀνείρῳ οὐ γίνονται ἐλεύθεροι, ὥσπερ οἱ τῶν Ἑλλήνων.
ἀνδρὶ δὲ νοσοῦντι λευκὰ ἔχειν ἱμάτια θάνατον προαγο- 25
ρεύει διὰ τὸ τοὺς ἀποθανόντας ἐν λευκοῖς ἐκφέρεσθαι, τὸ

8 cf. Suda s. v. τριβακά.

1 χρῆσθαι Rei.: κεχρῆσθαι LV | στόματι] σώματι L || 5 περὶ ἐσθῆτος καὶ (καὶ om. L) κόσμου παντοδαποῦ ἀνδρείου τε καὶ γυναικείου LV || 7 ξένης V | διαλαβεῖν καὶ L | ἡ om. L || 8 καὶ] τε καὶ V || 10 ὑγίας L | ἐρεᾶ Lob.: ἔρεια L, ἔρινα V | καὶ ταῦτα καινά V || 11 τῷ om. V || 12 κἂν] καὶ V | βλέπεται LV || 13 ἐπὶ τοπολὺ L | ἀντέχειν] στέγειν L || 14 μόνοις τοῖς ἰώθασι L | ἠθάσι] ἱερεῦσι V || 16 ἀναστρεφομένους καὶ κρινομένους ἀνθρώπους L | χειροτέχνη L || 18 οὐ] οἱ L | ἔργων V | οἱ om. L || 21 πονηρόν LV | αὐτοὺς] τοὺς LV || 22 διὰ γὰρ] διά τε LV | ⟨τὸ⟩ Reis. || 24 οἱ] επι L || 25 προαγορεύει] προσημαίνει L

δὲ μέλαν ἱμάτιον σωτηρίαν προσημαίνει· οὐ γὰρ οἱ ἀποθανόντες ἀλλ᾽ οἱ τοὺς ἀποθνήσκοντας πενθοῦντες τοιούτοις χρῶνται ἱματίοις. οἶδα δὲ ἐγὼ πολλοὺς καὶ πένητας καὶ δούλους καὶ δεσμώτας νοσοῦντας, οἳ καὶ μέλανα δο-
5 κοῦντες ἔχειν ἱμάτια ἀπέθανον· ἦν γὰρ εἰκὸς τούτους μὴ ἐν λευκοῖς διὰ τὴν ἀπορίαν ἐκκομισθῆναι. ἔστι δὲ καὶ ἄλλως ἡ μέλαινα ἐσθὴς πᾶσι πονηρὰ πλὴν τῶν τὰ λαθραῖα ἐργαζομένων. ποικίλην δὲ ἐσθῆτα ἔχειν ἢ ἁλουργίδα ἱερεῦσι μὲν καὶ θυμελικοῖς καὶ σκηνικοῖς καὶ τοῖς
10 περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίταις μόνοις συμφέρει, τοῖς δὲ λοιποῖς ταραχάς καὶ κινδύνους ἐπιφέρει [καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει], τοὺς δὲ νοσοῦντας ὑπὸ δριμέων χυμῶν καὶ πολλῆς p.87 χολῆς ἐνοχληθῆναι σημαίνει. πορφυρᾶ δὲ ἐσθὴς δούλοις ἀγαθὴ καὶ πλουσίοις· οἷς μὲν γὰρ διὰ τὸ μὴ μετεῖναι ἐλευ-
15 θερίαν σημαίνει, οἷς δὲ διὰ τὸ ἐπιβάλλειν καὶ τῷ ἀξιώματι κατάλληλον εἶναι τιμὴν καὶ εὐδοξίαν προαγορεύει. νοσοῦντα δὲ ἀναιρεῖ καὶ πένητα βλάπτει, πολλοῖς δὲ καὶ δεσμὰ προήγγειλε· χρὴ γὰρ τὸν ἔχοντα πορφύραν πάντως διάδημα ἢ στέφανον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἀκολούθους
20 καὶ φύλακας. τοῖς δὲ περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίταις τὰ αὐτὰ τῇ ἁλουργίδι σημαίνει. κοκκίνη δὲ ἐσθὴς καὶ πᾶσα ἡ φοινικοβαφὴς οἷς μὲν τραύματα οἷς δὲ πυρετὸν ἐπιφέρει. γυναικεία δὲ ἐσθὴς ἀγάμοις μόνοις συμφέρει καὶ τοῖς ἐπὶ θυμέλην ἀναβαίνουσιν· οἱ μὲν γὰρ γαμήσουσιν οὕτω κατα-
25 θυμίους γυναῖκας ὥστε τοῖς αὐτοῖς χρῆσθαι κόσμοις, οἱ δὲ διὰ τὸ ἐν τῇ ὑποκρίσει ἔθος μεγάλας ἐργασίας καὶ μισθοὺς λήψονται· τοὺς δὲ λοιποὺς ἢ τῶν γυναικῶν στερίσκει ἢ νόσῳ μεγάλῃ περιβάλλει διὰ τὸ μαλθακὸν καὶ ἀσθενὲς

2 *πενθοῦντες τοὺς ἀποθνήσκοντας* **V** || **3** *ἱματίοις* om. **V** || **4** *καὶ νοσοῦντας* **L** || **5** *ἔχειν*] *εἶναι* **L** || **6** *ἐκκομισθήσεσθαι* **V** | *καὶ* om. **V** || **7** *τὰ* om. **L** || **9** *μὲν* om. **L** || **10** *μόνοις τεχνίταις* **V** || **11** *κινδύνους μόνους* **V** || **12** *ὑπὸ*] *απο* **L** || **13** *ἐνοχλεῖσθαι* **L** || **14** *οἷς*] *τοῖς* **L** || **15** *σημαίνει*] *προαγορεύει* **L** | *οἷς*] *τοῖς* **L** | *ἐπιβάλλειν*] *μὴ ἐπιτάττειν* **V** || **19** *ἢ διάδημα* **L** || **20** *καὶ φύλακας*] *ἢ φύλακας* **V** || **21** *πᾶσα ἡ φοινικοβαφὴς* ego: *πᾶσα φοινικοφανης* **L**, *πᾶσα ἡ τοιαύτη ἐσθὴς ἢ πορφυροβαφὴς* **V**, secl. Her. || **25** *αὐτῶν* **L** || **27** *λήμψονται* **L** | *λοιποὺς–στερίσκει*] *γεγαμηκότας τῶν γυναικῶν στερίσκεσθαι* **L** || **28** *ἀσθενὲς*] *ἀσελγὲς* Diet.

τῶν τὰ τοιαῦτα φορούντων. ἐν μέντοι ταῖς ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσιν οὔτε ποικίλη οὔτε γυναικεία βλάπτει τινὰ ἐσθής. βαρβαρικὴν δὲ ἐσθῆτα ἔχειν καὶ ἐνεσκευάσθαι ὥσπερ οἱ βάρβαροι ἐκεῖ μὲν ἀπιέναι βουλομένῳ, ὅπου τοιαύτῃ ἐσθῆτι χρῶνται [οἱ ἐκεῖ διατρίβοντες], ἀγαθὰς 5 *τὰς ἐκεῖ γενέσθαι διατριβὰς σημαίνει, πολλάκις δὲ καὶ τὸ ἐκεῖ καταβιῶναι προαγγέλλει. τοῖς δὲ λοιποῖς νόσον σημαίνει ἢ ἀπραξίαν. τὰ δ' αὐτὰ καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ ἐσθής, ἣν τήβεννον καλοῦσιν ἀπὸ Τημένου τοῦ Ἀρκάδος, ὃς πρῶτος τὴν ἑαυτοῦ χλαμύδα τοῦτον περιεβάλετο τὸν τρόπον* 10 *εἰσπλεύσας κατὰ τὸν Ἰόνιον κόλπον καὶ ὑποδεχθεὶς ὑπὸ τῶν ταύτῃ κατοικούντων. ἀφ' οὗ μαθόντες [καὶ] οἱ ἐγχώ-* p. 88 *ριοι τὸν αὐτὸν ἐνεσκευάζοντο τρόπον καὶ ἐκάλουν τὴν ἐσθῆτα τημένειον ἐπώνυμον Τημένου τοῦ εὑρόντος· ὕστερον δὲ τῷ χρόνῳ παραφθαρέντος τοῦ ὀνόματος τήβεν-* 15 *νος ἐκλήθη. μαλακῇ δὲ καὶ πολυτελεῖ ἐσθῆτι χρῆσθαι πλουσίοις μὲν ἀγαθὸν καὶ πένησιν· οἷς μὲν γὰρ ἡ παροῦσα διαμενεῖ τρυφή, οἷς δὲ φαιδρότερα τὰ πράγματα ἔσται· δούλοις δὲ καὶ ἀπόροις νόσον προαγγέλλει. κολοβαὶ δὲ καὶ ἀπρεπεῖς ἐσθῆτες ζημίας καὶ ἀπραξίας σημαίνουσι. χλα-* 20

8 exc. Suda s. v. *τήβεννος*, cf. Hesych. s. v., Pollux 7, 61. || **20—p. 105.1** exc. Suda s. v. *ἐφεστρίς*.

1 *μέντοι*] *μὲν* **V** || **3** *ἐσθὴς* post *γυναικεία* ponit **L** | *ἔχειν ἐσθῆτα* **L** | *καὶ ἐνεσκευάσθαι*] *ἐνεσκευασμένην* **V** || **4** *ἐκεῖσε* Her., sed cf. 92, 9 | *βουλομένῳ ἀπιέναι* **L** || **6** *γενέσθαι* om. **L** || **7** *καταβῆναι* **L** | *νόσον—ἀπραξίας* **L**, *νόσον ἢ ἀπραγίαν δηλοῖ* **V** || **8** *ἐσθὴς τοῖς μὴ ἠθάσιν ἣν* **L** || **9** *ἣν νῦν* **V** | *τήβεννον* Suda: *τημενον* **L**, *τιβεννον* **V**, **V** eadem manus *τηβεννον* praebet | *Τημένου*] *τιμένου* **V**, *τημένου* **V** eadem man., *Τηβέννου* Suda | *τοῦ* om. Suda | *Ἀρκάδος*] *Ἀργείου* Mein. || **10** *τὴν ἑαυτοῦ χλαμύδα*] *ταύτην τὴν χλανίδα* Suda | *περιεβάλλετο* **V**, *περιέβαλε* **L** || **11** *ἰονικὸν* **L** || **12** *ταύτῃ*] *αὐτὴν* **L** | [*καὶ*] Suda || **13** *ἐνεσκευάζοντο* **L** Suda, *ἐσκευάσαντο* **V** || **14** *τημένειον* Kust.: *τημενιον* **L**, *τιμενιον* **V**, *τημενιον* **V** eadem man., *Τηβέννειον* Suda | [*Τημένου*] Suda, Her. || **15** *τῷ χρόνῳ* om. Suda | *παραφθαρὲν τὸ ὄνομα* **V** Suda | *τήβεννος* **L** Suda: *τήβενος* **V**, *τίβενος* eadem man. in **V** || **16** *δὲ*] *τε* **L** | *καὶ πολυτελεῖ* post *ἐσθῆτι* ponit **V** || **17** *πένησιν* def. Gom., *εὐγενέσιν* Kr. || **18** *διαμένει* **LV**, corr. Reis. | *οἷς δὲ—ἔσται* om. **L** || **19** *προαγγέλλει*] *προαγορεύει* **V** | *δὲ* om. **L** || **20** *σημαίνει* **L** | *χλαμὺς δὲ*] *χλαμυδιον* **L**

μὺς δέ, ἣν ἔνιοι μανδύην οἱ δὲ ἐφεστρίδα οἱ δὲ βίρρον καλοῦσι, θλίψεις καὶ στενοχωρίας καὶ τοῖς δικαζομένοις καταδίκην μαντεύεται διὰ τὸ ἐμπεριέχειν τὸ σῶμα, τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ὁ λεγόμενος φαινόλης καὶ εἴ τι ἄλλο τούτοις
5 ὅμοιον εἴη. ὅθεν ἀπολλύειν τὰ ἱμάτια ταῦτα ἄμεινον ἢ ἔχειν· τῶν δὲ ἄλλων ἱματίων οὐδὲν ἀπολλύμενον συμφέρει, εἰ μή που τοῖς πένησι καὶ δούλοις καὶ δεδεμένοις καὶ καταχρέοις καὶ πᾶσι τοῖς ἐν συνοχῇ οὖσιν· ἀπολλύμενα γὰρ ταῦτα τῶν περιεχόντων τὸ σῶμα κακῶν ἀπώλειαν σημαί-
10 νει. τοῖς δὲ ἄλλοις οὔτε γυμνοῦσθαι οὔτε τὰ ἱμάτια ἀπολλύειν ἀγαθόν· πᾶν γὰρ τὸ πρὸς κόσμον τεῖνον ἀπολέσαι σημαίνει. γυναικὶ δὲ ποικίλη καὶ ἀνθηρὰ ἐσθὴς συμφέρει, μάλιστα δὲ ἑταίρᾳ καὶ πλουσίᾳ· ἡ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἐργασίαν ἡ δὲ διὰ τὴν τρυφὴν ἀνθηραῖς ἐσθῆσι χρῶνται. τὰ δὲ
15 ἰδιόχρωμα ἱμάτια πᾶσιν ἀγαθά, καὶ μάλιστα τοῖς εὐλαβουμένοις ἐλεγχθῆναι· οὐ γὰρ ἀνήσει ποτὲ τὸ χρῶμα. ἀεὶ δὲ ἄμεινον λαμπρὰ καὶ καθαρὰ ἱμάτια ἔχειν καὶ πεπλυμένα καλῶς ἢ ῥυπαρὰ καὶ ἄπλυτα πλὴν τῶν τὰς ῥυπώδεις ἐργασίας ἐργαζομένων. τὸ δὲ δοκεῖν πλύνειν τὰ ἑαυτοῦ ἱμά- 4 p.89
20 τια ἢ τὰ ἄλλων ἀποθέσθαι τι τῶν δυσχρήστων κατὰ τὸν βίον σημαίνει διὰ τὸ καὶ τὰ ἱμάτια τὸν ῥύπον ἀποβάλλειν. καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγξαι καὶ μαθεῖν· πλύνειν γὰρ καταχρηστικῶς καὶ τὸ ἐλέγχειν ἔλεγον οἱ παλαιοί, ὥς που καὶ Μένανδρος

12 cf. Suda s. v. ἑταιρῶν ἀνθινῶν. Clem. Alex. paed. 2, 10 (Migne, PG 8, 536). || 22–p. 106.3 exc. Suda s. v. πλύνεται.

1 ἣν] ὃ L | μανδύην] παντιδην L | ἐφεστρίδα V (cf. Suda), ἀμφιεστρίδα L | βιρρον] βήριον V || 2 θλίψιν et στρενοχωρίαν V || 4 παινολης V, corr. eadem man. || 5 [εἴη] Her. | ἄμεινον ἢ ἔχειν] ἢ ἔχειν βέλτιον V || 7 που] ὁμοῦ πάντα L | καὶ] ἢ V | καταχρείοις L || 8 ἀπολλυμένοις L || 10 τὰ om. V || 11 πάντα γὰρ τὰ πρὸς κόσμον τείνοντα (τεῖνον M, τινὸς V) L | ἀπολέσθαι V || 13 ἕτεραι καὶ πλουσίαι L | εἰ μὲν . . . εἰ δὲ L || 14 ἀνθιναις L || 15 ἰδιόχρωα V, ἰδιόχροα coni. Her. | ἀγαθὰ] ἀγαθὸν σημαίνουσι V | εὐλαβουμένοις] μὴ βουλομένοις L || 16 οὐ—τὸ] γὰρ οὐκ ἐᾶ τὸ τοιοῦτον V || 17 καθαρὰ καὶ λαμπρὰ V || 19 περὶ τοῦ δοκεῖν τὰ ἑαυτοῦ ἱμάτια πλύνειν V | τὰ ἑαυτοῦ πλύνειν ἱμάτια V || 20 ἄλλου V || 22 ἐξελέγξαι καὶ ἐκμαθεῖν ποιεῖ V | γὰρ] δὲ L || 23 ὥς που] ὥστε L

ἢν γάρ κακῶς μου τὴν γυναῖχ' οὕτω λέγῃς,
τὸν πατέρα καὶ σὲ τούς τε σοὺς ἐγὼ πλυνῶ,

ἀντὶ τοῦ ἐλέγξω. ὅθεν καὶ τοῖς εὐλαβουμένοις ἐλεγχθῆναι πονηρὸν τὸ πλυνόμενα ἱμάτια ἰδεῖν.

5 *Δακτύλιοι σιδηροῖ ἀγαθοὶ μέν, οὐκ ἄνευ δὲ καμάτου τὰ* 5 *ἀγαθὰ σημαίνουσι· πολύκμητον γὰρ καὶ ὁ ποιητὴς τὸν σίδηρον καλεῖ· ἀγαθοὶ δὲ καὶ οἱ χρυσοῖ, οἵ γε ψήφους ἔχοντες, ἐπεὶ οἵ γε ἄψηφοι ἀκερδεῖς τὰς ἐγχειρήσεις σημαίνουσι διὰ τὸ ἄψηφον· ψῆφον γὰρ καλοῦμεν λίθον τὴν ἐν ⟨τῷ⟩ δακτυλίῳ, ταὐτὸ δὲ καὶ τὸν τῶν χρημάτων ἀριθμόν. ἀεὶ* 10 *δὲ ἀμείνονες οἱ ὁλόσφυροι· οἱ γὰρ κενοὶ καὶ θεῖον ἔνδον ἔχοντες δόλους καὶ ἐνέδρας σημαίνουσι διὰ τὸ ἐμπεριέχειν τι ἐγκεκρυμμένον ἢ μείζονας τὰς προσδοκίας τῶν ὠφελειῶν διὰ τὸ μείζονα τὸν ὄγκον τοῦ βάρους ἔχειν. σούκινοι δὲ καὶ ἐλεφάντινοι καὶ ὅσοι ἄλλοι δακτύλιοι γίνονται γυναιξὶ μό-* 15 *ναις συμφέρουσιν. ὅρμοι δὲ καὶ ἁλύσεις καὶ ἐνώτια καὶ λίθοι πολυτελεῖς καὶ πᾶς κόσμος περιδέραιος γυναικεῖος γυναιξὶ μὲν ἀγαθός· καὶ γὰρ ἀγάμοις γάμον προαγορεύει καὶ ἀτέκνοις τέκνα καὶ ταῖς ἀμφότερα ἐχούσαις πρόσκτησιν καὶ περιουσίαν πολλήν· ὥσπερ γὰρ ὑπὸ τούτων κο-* 20 *σμοῦνται γυναῖκες, οὕτω καὶ ὑπὸ ἀνδρῶν καὶ ὑπὸ τέκνων καὶ ὑπὸ πλούτου (καὶ γὰρ φύσει εἰσὶ φιλόπλουτοι, ὥσπερ καὶ φιλόκοσμοι), ἔτι καὶ ταῦτα περιπλέκεται τῷ τραχήλῳ,*

1–2 Menand. fr. 608 Kock, 665 Koerte. || **6** Hom. Od. 6, 48. 14, 324. || **9** exc. Suda s. v. *ψῆφος*. || **14** exc. Suda s. v. *δακτύλιος*.

1 *ἢν γὰρ* **V** Koerte] *ἐὰν* **L** Suda || **3** *εὐλαβουμένοις*] *φοβουμένοις* **V** || **4** *πονηρὸν*] *φοβερὸν* **V** | *τὸ*] *τὰ* **L** | *πλυνόμενα*] *πεπλυμένα* **V** || *ἰδεῖν*] *φορεῖν καὶ ἰδεῖν* **V** || **5** *περὶ τοῦ κόσμου τοῦ ἐκτὸς* **V**, *κόσμου τοῦ ἐκτὸς* **L** | *σιδηροῖ ἀγαθοὶ*] *ἐκτὸς σιδηροῖ ἀγαθὸν* **V** || **6** *καὶ* om. **V** || **7** *ἐκάλει* **V** | *οἱ* om. **L** | *χρυσεοι* **L** | *οἵ γε*] *ότε* **L** || **9** *ὥσπερ λίθον* **V** | *τὴν*] *τὸν* **V** Suda | ⟨*τῷ*⟩ Suda || **10** *τοῦτο δὲ* **L**, *οὕτω δὴ* **V** | *τὸν–ἀριθμόν*] *τῶν χρημάτων τὸν ἀριθμὸν* Suda, *χρημάτων τὸν ἀνιθμὸν* **L** || **11** *ὁλόσφυροι*] *σφυρήλατοι* **L** | *κενοι καὶ*] *κενοοποι* **L** || **13** *τι*] *τὸ* **V** | *ἢ*] *οἳ δὲ* **V** || **14** *ἔχειν*] *εἶναι* **L** || **15** *καὶ* ante *ὅσοι* om. **L** || **17** *γυναικὸς γυναιξὶ* **L** || **18** *μὲν* om. **V** | *ἀγαθόν* **LV** || **19** *καὶ ταῖς ἀτέκνοις* **V** || **21** *οὕτω καὶ*] *οὕτως* **V** || **22** [*καὶ γὰρ–φιλόκοσμοι*] coni. Her. | *ὥσπερ*] *ὡς* **L**

ὥσπερ καὶ ἀνὴρ καὶ τέκνα. ἀνδρὶ δὲ δόλους καὶ ἐνέδρας
καὶ καταπλοκὴν τῶν πραγμάτων πολλὴν σημαίνει οὐ διὰ p. 90
τὴν ὕλην ἀλλὰ διὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν κατασκευήν· ἔστι γὰρ
ὁ χρυσὸς οὐχ ὥσπερ τινὲς ἔλεγον πονηρὸς διὰ τὴν ὕλην,
5 ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον ἀγαθός, ὡς πολλάκις ἐτήρησα, ἀλλ'
ὅ γε μὴ ἄμετρος μηδὲ πολὺς μηδὲ ἀνοίκειος διὰ τὸ σχῆμα,
ὡς τοῖς ἀνδράσιν οἱ ὅρμοι, μηδὲ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν, ὡς τοῖς
πένησιν οἱ στέφανοι καὶ τὰ μεγάλα σκεύη καὶ τὰ πολλὰ
νομίσματα· ἐπεὶ ὅταν τοιοῦτον ἴδῃ τις, οὐκέτι διὰ τὴν
10 ὕλην ἀλλὰ διὰ τὸ ποιὸν τῆς κατασκευῆς πονηρὸς γίνεται
ὁ χρυσός. ἀπολλύμενα δὲ ἢ κατεασσόμενα ἢ διαλυόμενα
γυναικὶ μὲν τὰ περὶ τὸν τράχηλον ἀπώλειαν ὧν ἔμπροσθεν
εἶπον σημαίνει, ἀνδρὶ δὲ τὰ περὶ τὴν χεῖρα οὐ μόνον ἀπώ-
λειαν τῶν πιστευομένων κατὰ τὸν οἶκον, γυναικὸς λέγω
15 ἢ οἰκονόμου, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ὑπαρχόντων διαφθορὰν
δηλοῖ, καὶ τοῖς πιστευομένοις τὸ μηκέτι πιστεύεσθαι· οὐ
γὰρ ἔτι δεῖ τοῖς τοιούτοις δακτυλίων. πολλοῖς δὲ καὶ ὀφθαλ-
μῶν πήρωσιν προηγόρευσε τὸ τοιοῦτον ὄναρ· ἔχει γάρ τινα
συμπάθειαν τὰ ὄμματα πρὸς τοὺς δακτυλίους διὰ τὰς ψή-
20 φους. τὰ δ' αὐτὰ τῇ ἐσθῆτι καὶ αἱ ὑποδέσεις σημαίνουσιν.

6 Κτενίζεσθαι καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ συμφέρει· ἔστι γὰρ ὁ
κτεὶς χρόνος ὁ τὰ σκληρὰ διαλύων καὶ ἀπευθύνων ἅπαντα.
ἐμπλέκεσθαι δὲ γυναιξὶ μόναις συμφέρει καὶ ἀνδρῶν τοῖς
ἔθος ἔχουσι, τοῖς δὲ λοιποῖς καταπλοκὰς τῶν χρεῶν καὶ
25 δάνεια πολλὰ προαγορεύει, ἐνίοτε δὲ καὶ δεσμά.

7 Κατοπτρίζεσθαι δὲ καὶ ὁρᾶν τὴν ἑαυτοῦ εἰκόνα ἐν κατόπ-
τρῳ ὁμοίαν ἀγαθὸν τῷ γῆμαι βουλομένῳ καὶ ἀνδρὶ καὶ

1 καὶ ante ἀνὴρ om. V || 2 πραγμάτων πολλὴν] χρημάτων V || 3 ἀλλὰ —ὕλην om. L || 6 [μηδὲ πολὺς] Reis. || 6–7 μηδὲ] μήτε LV (bis) || 11 δὲ om. V | καταγνύμενα V | ἢ om. L || 12 γυναικὶ μὲν om. V | ἀπώλειαν τῇ γυναικὶ V | ὧν] ὡς V, ὥσπερ L | πρόσθεν V || 15 ἢ] καὶ V | ὑπαρχόντων] πραγμάτων L | φθορὰν V || 16 προδηλοῖ V | τὸ] τι τὸ V || 20 αἱ ὑποδέσεις] τὰ ὑποδήματα V || 21 περὶ τοῦ κτενίζεσθαι καὶ ἐμπλέκεσθαι V, κτενίζεσθαι καὶ ἐμπλέκεσθαι L | ὁ κτεὶς Jac.: ὁ κτις L, τις V || 22 ὁ om. V | ἀπευθυνω πάντα L || 23 ἀνδρὶ L || 25 δεσμὰ καὶ στάσεις προαγορεύει V || 26 περὶ τοῦ κατοπτρίζεσθαι V, κατοπτρίζεσθαι L || 27 ὁμοίαν post εἰκόνα ponit V | γαμῆσαι L

*γυναικί. σημαίνει γὰρ τὸ κάτοπτρον ἀνδρὶ μὲν γυναῖκα,
γυναικὶ δὲ ἄνδρα, ἐπεὶ πρόσωπα δείκνυσιν ὥσπερ οὗτοι
ἀλλήλοις τὰ τέκνα. ἀγαθὸν δὲ καὶ λυπουμένοις· ἄλυπον γάρ*
p. 91 *ἐστι τὸ κατοπτρίζεσθαι. νοσοῦντας δὲ ἀναιρεῖ· γήινον γάρ
ἐστι τὸ κάτοπτρον, ἐξ οἵας ἂν ᾖ πεποιημένον ὕλης. τοὺς δὲ* 5
*λοιποὺς μετανίστησιν, ἵνα ἐν ἄλλῃ γῇ τὰ ἑαυτῶν πρόσωπα
ἴδωσιν. ἀνόμοιον δ' ἑαυτὸν ἐν κατόπτρῳ δοκεῖν ὁρᾶν
νόθων ἢ ἀλλοτρίων παίδων κληθῆναι πατέρα προαγο-
ρεύει. κακίονα δὲ ἢ ἀμορφότερον ⟨ἑαυτὸν⟩ ἰδεῖν οὐδενὶ
συμφέρει· νόσους γὰρ καὶ δυσθυμίας σημαίνει, ὥσπερ* 10
*καὶ τὸ ἐν ὕδατι κατοπτρίζεσθαι θάνατον προαγορεύει
αὐτῷ τῷ ἰδόντι ἢ τινι τῶν οἰκειοτάτων αὐτῷ.*

8 *Ἀὴρ καθαρὸς καὶ λαμπρὸς ὁρώμενος πᾶσίν ἐστιν ἀγα-
θός, μάλιστα δὲ τοῖς τὰ ἀπολωλότα ζητοῦσι καὶ τοῖς ἀπο-
δημεῖν βουλομένοις· πάντα γὰρ ἐν καθαρῷ τῷ ἀέρι* 15
*εὐσύνοπτα γίνεται· ὁ δὲ σκοτεινὸς ἢ γνοφερὸς ἢ συννεφὴς
πρὸς ταῖς ἀπραξίαις καὶ λύπας σημαίνει. εἰς ὁποίαν δ'
ἂν ὕλην μεταβάλῃ, τοῖς τὴν αὐτὴν ἐργαζομένοις ὕλην ἀγα-
θός· τοῖς δὲ λοιποῖς πονηρὸς τετήρηται. καὶ ὁ ταπεινὸς
γενόμενος μόνοις μάντεσι καὶ τοῖς τὰ οὐράνια διασκεπτο-* 20
*μένοις ἀγαθός, τῶν δὲ λοιπῶν τὸν βίον εἰς τὸ ταπεινὸν
κατάγει.*

*Ὑετὸς ἄνευ χειμῶνος καὶ πολλοῦ ἀνέμου πᾶσιν ἀγαθὸς
πλὴν τῶν εἰς ἀποδημίαν στελλομένων καὶ τῶν τὰς ἐργα-*

4 terra igitur aegrotantem iam iam accipiet (ita Abt, Die Apologie des Apul. 99, aliter Riess 185—86). || **23—p. 109.4** Ps.-Hippocr. insomn. 89 (p. 652, 5 Littré).

1 *γὰρ*] *δὲ* **V** | *ἀνδρὶ τὸ κάτοπτρον* **L** | *μὲν* om. **L** || **3** *δὲ* om. **L** || **5** *ᾖ*] *εἴη* **LV** || **6** *μετανίστησιν*] *μεθίστησιν* **V** || **7** *δ' ἑαυτὸν*] *δὲ αὐτὸν* **L**, *δὲ* **V** | *ὁρᾶν ἑαυτὸν νόθων* **V** || **8** *νόθω* **L** | *ἢ*] *γὰρ ἢ* **V** | *πατέρα κληθῆναι* **V** || **9** *οὐδενὶ*] *οὐ* **V** || **10** *νόσον* et *δυσθυμίαν* **L** | *ὥσπερ*] *οπερ* **L** || **12** *αὐτοῦ* **L** || **13** *περὶ ἀέρος καὶ τῶν περὶ ἀέρα* **LV** | *ὁρώμενος* om. **V** | *πᾶσιν*] *πρὸς πᾶν* **L** || **14** *τὰ* om. **V** || **16** *εὐσύνοπτα*] *σύνοπτα* **L**, *εὔοπτα* **V** | *ἢ σκοτεινὸς* post *γνοφερὸς* ponit **V** || **18** *μεταβάλῃ*] *μεταβάλοι* **L**, *αὐτὸν μεταβάλλῃ ὁ ἀὴρ* **V** || **20** *μόνοις τοῖς τὰ οὐράνια διασκοπουμένοις καὶ μάντεσιν* **V** || **21** *ἀγαθὸν* **L** | *τὸ* om. **V** || **24** *τὰς ὑπαίθρους ἐργασίας* **V**, *τὰς εργασιας ὑπεχθρους* **L**

σίας ὑπαίθρους ἐχόντων· τούτοις γὰρ ἐμπόδιος γίνεται. ψεκάδες δὲ καὶ πάχναι γεωργοῖς μὲν σφόδρα ἀγαθαί, τοῖς δὲ λοιποῖς μικρὰς ἐργασίας προαγορεύουσιν. ὄμβρος δὲ καὶ λαίλαψ καὶ χειμὼν κινδύνους καὶ ζημίας ἐπάγουσι, μόνοις
5 δὲ δούλοις καὶ πένησι καὶ τοῖς ἔν τινι περιστάσει οὖσιν ἀπαλλαγὴν τῶν ἐν ποσὶ κακῶν προαγορεύουσι· μετὰ γὰρ τοὺς μεγάλους χειμῶνας εὐδία γίνεται. χιὼν δὲ καὶ πάγος κατὰ μὲν τὴν ὥραν τὴν οἰκείαν ὁρώμενα οὐδὲν σημαίνει· p. 92 μέμνηται γὰρ τοῦ μεθ' ἡμέραν κρύους καὶ καθεύδοντος
10 τοῦ σώματος ἡ ψυχή· παρὰ δὲ τὴν ὥραν ὁρώμενα γεωργοῖς μόνοις συμφέρει, τοῖς δὲ λοιποῖς ψυχρὰς τὰς ἐγχειρήσεις καὶ τὰς προκειμένας πράξεις ἔσεσθαι προαγορεύει, ὁδεύειν δὲ κωλύει. χάλαζα δὲ ταραχὰς καὶ δυσθυμίας δηλοῖ καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει διὰ τὸ χρῶμα. βροντὴ δὲ χωρὶς
15 ἀστραπῆς δόλους καὶ ἐνέδρας διὰ τὸ ἀπροσδόκητον, ἀστραπὴ δὲ χωρὶς βροντῆς φόβον μάταιον σημαίνει, ὅτι μετὰ τὴν ἀστραπὴν προσδοκήσειεν ἄν τις βροντήν, ἢ διὰ τὸν ψόφον οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἀπειλή. ἐπειδὰν οὖν μὴ γένηται, ἀτέλεστον τὸν φόβον ποιεῖ.

20 Ἕπεται δὲ τούτῳ τῷ λόγῳ ὁ περὶ πυρὸς λόγος. περὶ οὗ **9** διπλῇ τῇ κρίσει χρῆσθαι καλῶς ἔχει, πῇ μὲν ὡς περὶ οὐρανίου καὶ θείου, πῇ δὲ ὡς περὶ ἐπιγείου καὶ τοῦ ἐν χρήσει. πρῶτον μὲν οὖν περὶ τοῦ οὐρανίου ὧδε χρὴ ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις. πῦρ ἐν οὐρανῷ ἰδεῖν λαμπρὸν καὶ
25 καθαρὸν καὶ ὀλίγον ἀπειλὴν ἔκ τινων ὑπερεχόντων σημαίνει, τὸ δὲ πολὺ καὶ ⟨ἄμετρον⟩ πολεμίων ἔφοδον καὶ

21—23 Cic. nat. deor. 2, 39—41, Cornut. nat. deor. 19.

1 ἐχόντων] ἐργαζομένων V | ἔμποδος L || **2** δὲ καὶ] καὶ V || **3** μικρὰς] πολλὰς L | ὄμβροι δὲ καὶ λαίλαπες V || **4** χειμὼν] χειμῶνες ταραχὰς πᾶσι καὶ V || **5** οὖσιν] πολλὴν L || **6** ἀπαλλαγὰς V || **7** χειμῶνας ταχέως εὐδία V || **8** τὴν ὥραν τὴν οἰκείαν] τὴν οἰκείαν ὥραν V || **9** κρύους] ψύχους V || **10** ἡ erasum in L || **11** καὶ μόνοις L | μόνοις] μὲν V || **13** χάλαζα—δηλοῖ om. L || **15** δόλους] δούλοις ταραχὰς V || **16** ἀστραπην L || **17** προσδοκῆσαι LV, fort. recte, cf. 215, 2 | ἢ] ἢ V || **18** ψόφον] φόβον V || **19** ἀτελεστον] ἀτελῆ V | τὸν om. L | ποιήσει L || **20** περὶ πυρὸς L || **21** χρήσασθαι V | μὲν] μὲν οὖν L | περὶ] περ L || **23** μὲν om. L

ἀφορίαν καὶ λιμὸν μαντεύεται. ὅπου δ' ἂν ᾖ τὸ πῦρ ἢ ὁπόθεν ἂν φέρηται, οἷον ἀπ' ἄρκτου ἢ μεσημβρίας ἢ δύσεως ἢ ἀνατολῆς, ἐκεῖθεν ἔρχονται οἱ πολέμιοι ἢ κατ' ἐκεῖνα τὰ κλίματα ἡ ἀφορία ἔσται. πονηρότατον δ' ἂν εἴη καταφερόμενον εἰς γῆν τὸ πῦρ ἰδεῖν. τὸ δ' αὐτὸ σημαίνουσι καὶ 5 *λαμπάδες ἐν οὐρανῷ καιόμεναι. ἃ δὴ πάντα τοῖς ἰδοῦσι περὶ τὴν κεφαλὴν τὸν κίνδυνον συνίστησιν. ὥσπερ γὰρ ὁ οὐρανὸς τοῦ παντὸς ὑπερέχει κόσμου, οὕτω καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ παντὸς σώματος.*

Κεραυνὸς δὲ ἄνευ χειμῶνος πλησίον πεσὼν καὶ μὴ ἀψάμενος 10 *τοῦ σώματος ἐκβάλλει τῶν τόπων τὸν ἰδόντα, ἐν οἷς* p. 93 *ἐστιν· οὐ γὰρ ἄν τις ὑπομείνειε πλησίον κεραυνοῦ. εἰ δὲ ἔμπροσθεν πέσοι, κωλύει προϊέναι εἰς τοὔμπροσθεν. τὸ δὲ κατ' ἄκρας ὑπὸ κεραυνοῦ πεπλῆχθαι οἱ μὲν πάνυ παλαιοὶ διχῇ διῄρουν λέγοντες πένησι μὲν ἀγαθὸν εἶναι πλουσίοις* 15 *δὲ κακὸν λόγῳ τῷδε. ἐοίκασιν οἱ πένητες χωρίοις λιτοῖς καὶ ἀσήμοις, εἰς ἃ κόπρια ῥίπτεται ἢ ἄλλο τι τῶν φαύλων· οἱ δὲ πλούσιοι τεμένεσι θεῶν ἢ ἀνθρώπων ἢ ναοῖς [ἢ οἴκοις] θεῶν ἢ ἄλσεσιν ἢ ἄλλῳ γένει χωρίων ἐλλογίμων. ὥσπερ οὖν ὁ κεραυνὸς τὰ μὲν ἄσημα τῶν χωρίων ἐπίσημα* 20 *ποιεῖ διὰ τοὺς ἐνιδρυμένους βωμοὺς καὶ τὰς γινομένας ἐν αὐτοῖς θυσίας, τὰ δὲ πολυτελῆ χωρία ἔρημα καὶ ἄβατα*

10 Nigidius Figulus ap. Ioann. Lyd. ostent. 45. || **20—22** Polemo Iliensis ap. Hesych. et Suda s. v. *ἠλύσιον*, Pollux 9,41, A. Tresp, Die Fragmente der griech. Kultschriftsteller 89.

1 *ἀπορίαν* **V** | *ὅπου—φέρηται* om. **L** | *ᾖ*] *εἴη* **V** || **2** *ὁπόθεν ἂν φέρηται*] *ὅπου ἀναφέρηται* **V** | *ἄρκτου ἢ δύσεως ἢ μεσημβρίας ἢ ἀνατολῆς* **L** || **4** *πονηρότερον* **V** | *δ'* om. **L** || **5** *εἰς γῆν* om. **V** || **6** *ἐν οὐρανῷ*] *ἐξ οὐρανοῦ κατιοῦσαι καὶ ξύλα καὶ δένδρα* **V** | *καιόμεναι* **M**, *καιόμενα* **L**, *καιόμενα ἰδεῖν* **V** || **8** *παντὸς* om. **V** || **10** *περὶ κεραυνοῦ* **L** || **12** *τις* post *ὑπομείνειε* ponit **V** | *ὑπομεῖναι* **L** || **13** *κωλύοι προσιέναι* **L** || **14** *ὑπὸ* om. **L** | *πεπλῆχθαι*] *πληγῆναι* **V** | *πάνυ* om. **L** || **15** *διχῇ*] *διπλῇ* **L** | *διῄρουν*] *διαιροῦσι* **V** | *εἶναι ἀγαθὸν* **V** || **16** *τῷδε*] *τοιῷδε* **V** | *ἐοίκασι γὰρ* **V** | *λιτοῖς*] *λεπτοῖς* **V** || **17** *εἰς ἃ ἡ κοπρία* **V**, *εἰα δεῖ κοπριαι* **L**, num *εἰς ἃ δὴ κόπρια ῥίπτεται?* | *ῥίπτονται* **L** || **18** *ἢ ναοῖς*] *ἢ ναοῖς ἢ οἴκοις ἢ* **L**, *ἢ ναῶν οἴκοις ἢ ναοῖς* **V** || **19** *γένει χωρίων ἐλλογίμων*] *γενει χωρίω ἐλλογίμω* **L**, *τινὶ χωρίω εὐπόρῳ* **V** || **21** *τὰς ἐν αὐτοῖς γινομένας θυσίας* **V**

ποιεῖ (οὐδεὶς γὰρ ἐν αὐτοῖς ἐνδιατρίβειν ἔτι θέλει), οὕτως ὁ ὄνειρος πένητα μὲν ὠφελεῖ, πλούσιον δὲ βλάπτει. ἔτι καὶ ὁ κεραυνὸς οὐδέν ἐστιν ἄλλο ἢ πῦρ, ἴδιον δὲ πυρὸς πᾶσαν ὕλην φθείρειν. ἔχει δὲ ὁ μὲν πένης πενίαν ὁ δὲ πλούσιος 5 *πλοῦτον. τοιγαροῦν τοῦ μὲν τὴν πενίαν τοῦ δὲ τὸν πλοῦτον φθερεῖ, ἐπεὶ καὶ ὁ κεραυνωθεὶς αἰφνίδιον παρασημότερος γίνεται. ὁμοίως δὲ καὶ ὁ πένης αἰφνίδιον πλουτήσας καὶ ὁ πλούσιος αἰφνίδιον ἀπολέσας τὴν ὕπαρξιν παρασημότεροι γίνονται. τούτοις μὲν οὖν τοῖς λόγοις ἐπείθοντο οἱ* 10 *πρῶτοι· οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἤδη τινὰ καὶ περὶ δούλων ἔλεγον καὶ ἔφασκον εἶναι ἀγαθὸν δούλοις τὸ κεραυνοῦσθαι, ὅτι οὔτε δεσπότας ἔτι οἱ κεραυνωθέντες ἔχουσιν οὔτε κάμνουσι, λαμπρὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῖς περιτίθεται, ὡς καὶ τοῖς ἐλευθερωθεῖσι, καὶ προσίασιν αὐτοῖς ὡς ὑπὸ Διὸς* 15 *τετιμημένοις οἱ ἄνθρωποι, ὡς καὶ τοῖς ἐλευθερωθεῖσιν ὑπὸ δεσποτῶν τετιμημένοις. πολλὰ δὲ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος καὶ Φοῖβος ὁ Ἀντιοχεὺς περὶ τοῦ δοκεῖν κεραυνοῦσθαι ἀπὸ πείρας τε καὶ ἰδίας ἐννοίας προσέθεσαν, πλὴν οὐ* p. 94 *πάντα ἀκριβῶς ἴσχυσαν εὑρεῖν. ἔχει δὲ ὧδε. δούλων μὲν* 20 *τοὺς μὴ ἐν πίστει ὄντας ἐλευθεροῖ, τοὺς δὲ ἐν πίστει ὄντας ἢ τιμῇ παρὰ τοῖς δεσπόταις ἢ πολλὰ κτήματα ἔχοντας ἀφαιρεῖ τῆς πίστεως καὶ τῆς τιμῆς καὶ τῶν κτημάτων. ἐλευθέρων δὲ πένητας μὲν τοὺς μὴ λανθάνειν πειρωμένους [ἐφ' οἷς ἁμαρτάνουσιν] ὠφελεῖ, τοὺς δὲ ἀποκρυπτομένους καὶ* 25 *λανθάνειν βουλομένους ἐλέγχει· οὔτε γὰρ λάθρᾳ πίπτει*

1 Plut. vit. Pyrrh. 29, 2, Amm. Marc. 23, 5, 13. || 14 quam ob rem fabellae de quibusdam sophistis exoriebantur qui fulminati viverent quia divini homines essent: e. g., Philostr. vit. soph. 1, 21 (pp. 28—29 Kayser), Liban. or. 1, 9.

1 *ἔτι θέλει*] *ἐθέλει* **L** || **2** *ἔτι*] *ὅτι* **V** || **5** *ὁ μὲν* et *ὁ δὲ* **V** || **6** *φθείρει* **L** || **7** *γίγνεται* **V** | *ὁ* om. **V** || **8** *ὁ* om. **V** | *παρασημότερος* **L** || **9** *γίνονται*] *γίνεται* **L** | *οἱ πρῶτοι* om. **L** || **13** *ἐπιτίθεται* **L** | *ὡς καὶ—αὐτοῖς* om. **V** || **14** *αὐτοῖς* **M**, *αυτους* **L** || **15** *οἱ ἄνθρωποι—τετιμημένοις* om. **V** || **18** *πείρας—ἐννοίας*] *πείρας ἰδίας* **V** | *προσέθεσαν* def. Od., *προεξέθεσαν* Her. || **19** *πάντα γε* **V** | *ἐξίσχυσαν* **V** | *ἔχει*] *ὡς ἔχει* **L** || **20** *πίστει ὄντας ἢ* om. **V** || **21** *ἀφαιρεῖται* **LV** || **22** *δὲ* om. **L** || **23** *πειρωμένους*] *βουλομένους* **V** || **24** *δὲ*] *δέ γε* **L**

κεραυνὸς διὰ τὸ μετὰ μεγάλων βροντῶν καὶ πολλοῦ χει-
μῶνος καταφέρεσθαι οὔτε κεραυνωθέντα λαθεῖν ἔστιν·
πλουσίων δὲ τοὺς μὲν χρυσοφορεῖν μέλλοντας διά τινα
ἀρχὴν ἢ ἱερωσύνην οὐ βλάπτει, ἀλλὰ καὶ ἐπισημοτέρως
ἄρξαι ἢ ἱερώσασθαι προαγορεύει· ἔοικε γὰρ πυρὶ τὸ 5
χρυσίον κατά γε τὴν χρόαν, ἔστι δὲ καὶ παρὰ Πινδά-
ρῳ 'ὁ δὲ χρυσός αἰθόμενον πῦρ ἅτε.' τοὺς δὲ λοιποὺς
ἀφαιρεῖ τῆς οὐσίας διὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον, εἰ μή τι
ἄλλο κωλύοι. ἀγάμοις δὲ γάμον προαγορεύει καὶ πένησι
καὶ πλουσίοις· οὐδὲν γὰρ οὕτω τὸ σῶμα θερμαίνει ὡς πῦρ 10
καὶ γυνή· γεγαμηκότας δὲ διίστησι καὶ κοινωνοὺς καὶ
ἀδελφοὺς καὶ φίλους ἐχθροὺς ποιεῖ· οὐδὲν γὰρ ὁ κεραυνὸς
ἑνοῖ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἡνωμένα χωρίζει. ἔτι καὶ τὸν παῖδας
ἔχοντα τῶν παίδων στερίσκει ἤτοι ἀποθανόντων, ἐὰν
ἀλγῇ πρὸς τῷ κεραυνοῦσθαι, ἢ ἄλλως ἀπαλλαγέντων, ἐὰν 15
μὴ ἀλγῇ· καὶ γὰρ τὰ δένδρα, ὅταν κεραυνωθῇ, αὖα γίνεται
καὶ τοὺς βλαστοὺς ἀπόλλυσιν. [ὥσπερ δὲ τῶν δένδρων
τέκνα εἰσὶν οἱ βλαστοί, οὕτω καὶ τῶν ἀνδρῶν τέκνα εἰσὶν
οἱ βλαστοί.] ἀθλητὰς δὲ ἐνδόξους ὁ κεραυνὸς ποιεῖ καὶ
πάντας φιλολόγους καὶ τοὺς εἰς τὸ μέσον παρέρχεσθαι 20
βουλομένους. ἐν δὲ ταῖς δίκαις ταῖς περὶ ἐπιτιμίας συμ-
φέρει τὸ δοκεῖν κεραυνοῦσθαι· οὐδεὶς γὰρ κεραυνωθεὶς ἄτι-
μός ἐστιν, ὅπου γε καὶ ὡς θεὸς τιμᾶται. τοῖς δὲ περὶ κτημά-
p. 95 των πάντων πλὴν γῆς καὶ τῶν ἐν γῇ ⟨δικαζομένοις⟩
καταδίκην μαντεύεται· καὶ γὰρ τοὺς καταδικασθέντας 25

6 Pind. Olymp. 1, 1—2. || **10—11** Ter. Eunuch. 85. || **22—23** Minuc. Fel. 23,7, H. Usener, Rhein. Mus. 60 (1905) 9. Reiffius confert Bacchum Semela natum: Diodor. 5, 52. cf. ad **111, 14.** || **25—p. 118,1** ita 'fulminatus' Latine: Sen. cons. Polyb. 13, Iuv. sat. 8,92.

1 *τὸ μετὰ*] *τῶν* **L** || **2** *ἐστιν*] *ἔσται* **V** || **4** *ἢ* om. **L** | *καὶ* om. **V** | *ἐπισημοτέρως* om. **L** || **5** *ἱερασθαι* **L** || **6** *τὸ χρυσίον πυρὶ* **V** | *κατά γε*] *καὶ κατὰ* **L** | *χροίαν* **V** | *ἔστι—Πινδάρῳ*] *ὡς καὶ πίνδαρος* **V** || **8** *ἀφαιρεῖται* **L** || **10** *τὰ σώματα* **V** | *ὡς*] *ὥσπερ* **L** || **12** *οὐδὲν*] *οὐ* **V** || **13** *καὶ* om. **L** | *χωρίζει*] *διίστησιν* **L** || **15** *πρὸς τῷ*] *ἐπὶ τῷ* **L**, *πρὸς τὸ* **V** || **16** *καὶ γὰρ—κεραυνωθῇ* om. **L** || **18** *τὰ τέκνα* **L** || **20** *προέρχεσθαι* **V**, *παρέχεσθαι* **L** || **23** *ἐστιν* om. **L** | *ὅπου*] *ὅθεν* **V** | *δὲ*] *γε* **L** || **24** *πλὴν γῆς* om. **L** | ⟨*δικαζομένοις*⟩ Reis.

ἐν τῇ συνηθείᾳ κεκεραυνῶσθαί φαμεν. ἐν δὲ ταῖς περὶ γῆς δίκαις τοὺς μὲν νεμομένους τὴν γῆν καὶ δεδιότας ἐκβληθῆναι ⟨μενεῖν⟩ λέγει· οὐδὲ γὰρ οἱ κεραυνωθέντες μετατίθενται, ἀλλ' ὅπου ἂν ὑπὸ τοῦ πυρὸς καταληφθῶσιν,
5 ἐνταῦθα θάπτονται. τοὺς δὲ ἀντιποιουμένους γῆς ἀλλοτρίας μὴ εἰσελθεῖν εἰς αὐτὴν προαγορεύει, ἀλλ' ὅπου ἂν ὦσιν, ἐκεῖ μεῖναι, τοῦτ' ἔστιν ἔξω, εἰ μὴ ἄρα τις οὐκ αὐτὸς δόξειε κεκεραυνῶσθαι, ἀλλ' εἰς γῆν ἴδοι τὸν σκηπτὸν πεσόντα· καὶ γὰρ τὸ τοιοῦτον ὄναρ τοῖς ἐνοικοῦσιν
10 ἄβατον τὴν γῆν καθίστησιν. ἔτι ὁ κεραυνὸς τοὺς μὲν ἀποδήμους εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανάγει, τοὺς δὲ ἐνδήμους ἐν τῇ οἰκείᾳ κατέχει. μεμνῆσθαι δὲ χρὴ τοῦτο, ὅτι ταῦτα σημαίνει τὸ δοκεῖν κεραυνοῦσθαι, ὅσα εἰρήκαμεν, ἐπειδάν τις ἢ καταπεφλέχθαι ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ νομίσῃ ἢ κατὰ
15 κεφαλῆς ἢ κατὰ στέρνου τὸν σκηπτὸν πεπτωκέναι, ἐπεὶ ὅταν γε ἄλλο τι μέρος τοῦ σώματος ὁ κεραυνὸς καταφλέξῃ καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμα ἢ μὴ τοιοῦτό τι κατάλαβοι, ἐξ οὗ εἰκὸς θάνατον ἐπακολουθεῖν τῷ κεκεραυνωμένῳ, τότε μικρότερα τὰ ἀποτελέσματα γίνεται. καὶ οὕτω χρὴ ποι-
20 εῖσθαι τὰς κρίσεις ὡσπερεὶ βλαπτομένων μερῶν καὶ οὐχὶ παντὸς τοῦ σώματος. περὶ ὧν ἀκριβῶς καὶ ἀνενδεῶς ἐν τῷ περὶ σώματος λόγῳ [κατὰ μέρος] ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ

3—5 Pers. sat. 2, 26—27, Plin. h. n. 2, 145, Usener, loc. cit. supra, Ioann. Lyd. mens. 3, 52 (aliter: fulmine percussi omnino non inhumabantur). || 11 Aristid. or. 51, 64. 67. || 16—21 Plut. vit. Anton. 16, 3.

1 κεραυνῶσθαι L, κεραυνοῦσθαι V || 2 γῆς] γῆν V | καὶ] καὶ τὸ L, καὶ τοὺς L^c || 3 λέγει] σημαίνει V | οὐδὲ] οὐ V || 4 ἂν om. L | καταλειφθῶσιν V || 5 γῆς ἀλλοτρίας] τῆς ἀλλοτρίας γῆς L || 6 ἂν Rei.: ἐὰν V, om. L || 7 ὦσιν ἐκεῖ] εἰσὶ L || 8 δόξειεν κεραυνῶσθαι L | τὴν γῆν V | ἴδῃ L, ὅπου ἴδῃ V || 9 καὶ γὰρ τὸ] τὸν γὰρ L | ὄναρ] ὄνειρον L, ὄνειρον ἀεὶ V || 10 τὴν γῆν ἄβατον L | καθίστησιν] ποιεῖ L | ἔτι δὲ V || 11 εἰς τὴν—ἐνδήμους om. L || 12 τὰ αὐτὰ V, secludere maluit Her. || 13 ἐπειδὰν δὲ L || 15 σκηπτὸν] κεραυνὸν V | ἐπεὶ ὅταν γε] ἐπεὶ καὶ ὅταν V || 16 ὁ om. L | κεραυνῷ καταφλεχθῇ L || 17 καὶ] εἰ L, ἢ V | ἢ Rei.: εἰ LV | τοιοῦτό τι] τοιοῦτον V | καταλάβοι om. L || 18 παρακολουθεῖν V | κεραυνωμένῳ L || 19 [οὕτω] Her. || 20 ὡσπερεὶ ego: ὥσπερ εἰ V, ὡς περὶ L, ὡσπερανεὶ Her. || 21 παντὸς τοῦ σώματος] περὶ τοῦ παντὸς V

διήρηκα. ἔτι κἀκεῖνο. οὔτε πλέοντα οὔτε ἐν τῇ κοίτῃ κατα-
κείμενον οὔτε ἐπὶ γῆς ὕπτιον ἢ πρηνῆ ὑπὸ κεραυνοῦ
p. 96 καταφλέγεσθαι συμφέρει, ὑπολείπεται δὲ μόνον ἀγαθὸν
εἶναι τὸ ὀρθὸν ἑστῶτα ἢ ἐπὶ θρόνου καθεζόμενον ἢ ἐπ'
ἄλλου τινὸς τοιούτου κεραυνοῦσθαι. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξε 5
τῆς κλίνης τὸ ἔξω ἐνήλατον ὑπὸ κεραυνοῦ διεφθάρθαι, καὶ
ἡ γυνὴ αὐτοῦ ἀπέθανεν.

Πῦρ δὲ τὸ χρήσει ὀλίγον μὲν καὶ καθαρὸν ἰδεῖν ἡ Φη-
μονόη λέγει ἀγαθὸν εἶναι, πολὺ δὲ καὶ ἄμετρον πονηρόν.
ἔστιν οὖν ἄριστον τὸ ἐφ' ἑστίας πῦρ λαμπρὸν καὶ καθαρὸν 10
ὁρώμενον. πολλὴν γὰρ εὐπορίαν σημαίνει· ἄνευ γὰρ τοῦ
τροφὰς παρασκευάζεσθαι οὐκ ἔστιν ἐφ' ἑστίας πῦρ ἰδεῖν.
σβεννύμενον δὲ τοῦτο ἀπορίαν σημαίνει, καὶ εἴ τις κατὰ τὸν
οἶκον νοσοίη, θάνατον αὐτῷ προαγγέλλει. ἀγαθὸν δὲ καὶ
λαμπάδα δοκεῖν ἔχειν καιομένην νυκτός, μάλιστα δὲ νέοις· 15
ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ ἔρωτας οὐκ ἀηδεῖς σημαίνει καὶ
πράξεις προαγορεύει διὰ τὸ δύνασθαι τὰ πρὸ ποδῶν ὁρᾶν.
ἄλλον δὲ ὁρᾶν ἔχοντα λαμπάδα πονηρὸν τοῖς λανθάνειν
ἐθέλουσι. λύχνος δὲ καιόμενος ἐν οἰκίᾳ λαμπρὸς ἀγαθός·
πρόσκτησιν γὰρ σημαίνει καὶ εὐπορίαν πᾶσι καὶ τοῖς 20
ἀγάμοις γάμον καὶ τοῖς νοσοῦσιν ὑγεῖαν· ὁ δὲ μὴ λαμπρὸς
ἀλλὰ ἀμαυρὸς δυσθυμίαν σημαίνει καὶ τοὺς νοσοῦντας
οὐκ εἰς μακρὰν ἀναιρεῖ. ὁ δὲ ἐσβεσμένος σώζει· μέλλει
γὰρ ἀνάπτεσθαι. λύχνος χάλκεος καὶ τὰ ἀγαθὰ βεβαιότερα
καὶ τὰ κακὰ ἰσχυρότερα μαντεύεται, ὁ δὲ ὀστράκινος 25

8 Ps.-Phemonoë: Pausan. 10, 6, 7. 10, 12, 10, Synes. insomn. 11 (Migne, PG 66, 1313 C), Oder ap. Susemihl 876, Fischer 16—18, RE 19, 2, 1957 (plura affert).

1 διείρηκα LV Her., corr. Con. | τῇ om. V || 3 καταφέρεσθαι L | ἀπολείπεται V || 4 ἑστῶτα] ἱστάναι V | καθεζόμενον om. L || 5 τοιούτου (cf. 194, 20)] ἑτέρου LV || 6 ἔξωθεν L || 8 περὶ πυρὸς τοῦ ἐν χρήσει LV | Φημονόη Her.: φήμη μόνον L, ὑφείμενον V || 9 λέγω V | post πονηρὸν in L additur δοκεῖ οὖν μοι ἀληθῆ λέγειν σαφῶς δὲ οὔδεπω || 10 ἑστία L || 11 εὐπορίαν] τροφὴν L | τοῦ τροφὰς] τούτου τροφὰ L || 12 ἑστία L || 14 νοσεῖ LV | προαγγέλει L, προαγορεύει V || 15 λαμπάδας V | καιομένας V | δὲ] τοῖς V || 16 τὸ om. L || 24 ἅπτεσθα V

ἔλαττον· ἀμφότεροι δὲ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχουσι. λύχνος δὲ ἐν πλοίῳ ὁρώμενος δεινῆς νηνεμίας ἐστὶ σημαντικός.

10 *Οἶκοι καιόμενοι καθαρῷ πυρὶ καὶ μὴ συμπίπτοντες μηδὲ διαφθειρόμενοι πένησι μὲν εὐπορίαν, πλουσίοις δὲ* 5 *ἀρχὰς περιποιοῦσιν. οἱ δὲ σμυχόμενοι μὴ καθαρῷ πυρὶ καὶ καταιθαλούμενοι καὶ συμπίπτοντες καὶ ὑπὸ τοῦ πυρὸς* p. 97 *διαφθειρόμενοι πᾶσι πονηροὶ καὶ τοιούτων ὄλεθρον σημαίνουσιν ἀνθρώπων, οἷοι ἂν ὦσιν οἱ οἶκοι [ἢ οἱ τοῖχοι]. οἷον ὁ μὲν θάλαμος τὴν γυναῖκα σημαίνει, ὅταν ὑπάρχῃ·* 10 *εἰ δὲ μή, τὸν δεσπότην τῆς οἰκίας· ὁ δὲ ἀνδρὼν τοὺς κατὰ τὸν οἶκον ἀνθρώπους συγγενεῖς τε καὶ θεράποντας, ἡ δὲ γυναικωνῖτις ⟨τὰς⟩ θεραπαίνας [καὶ τὰ πρόθυρα τῆς οἰκείας τοὺς δεσπότας]. ταμεῖα δὲ καὶ ἀποθῆκαι τὰ κτήματα ἢ τοὺς ταμίας ἢ τοὺς οἰκονόμους σημαίνουσι.*

15 *Ταῦτα μὲν ἐφ᾽ ὅλων οἴκων· τοίχων δὲ ὁ μὲν τὴν θύραν ἔχων τὸν δεσπότην σημαίνει, ὁ δὲ τὴν θυρίδα τὴν δέσποιναν. ὅπου δὲ μὴ ἔστι θυρίς, ὁ μὲν μέσος τὸν δεσπότην ὁ δὲ δεξιὸς ⟨τὰ⟩ τέκνα ὁ δὲ εὐώνυμος τὴν γυναῖκα. ἐπειδὰν δὲ πολλὰς ἔχῃ θυρίδας ὁ οἶκος, καὶ ἀδελφοῖς καὶ κοινωνοῖς θάνατον* 20 *προαγορεύει· πρεσβυτέροις μὲν τὰ πρὸς ἀνατολὴν τοῦ οἴκου, νεωτέροις δὲ τὰ πρὸς ἑσπέραν. τὰ δὲ πρὸς ἄρκτον ὁμοίως τῇ ἀνατολῇ καὶ τὰ πρὸς μεσημβρίαν ὁμοίως τῇ δύσει κρινέσθω. οἱ δὲ μετὰ τὸ πῦρ αὐξηθέντες τοῖχοι ἢ λαμπρότεροι φαινόμενοι [πολυτελέστερον] τὸν βίον ἐπὶ τὸ*

1–2 fort. respicitur ignis Castoreus: Eurip. Orest. 1636–37, Plin. h. n. 2, 101, S. Eitrem, Opferritus 150. || **3** ignis clarus sed innoxius: Sueton, vit. Tib. 14, Plut. vit. Alex. 18, vit. Caes. 63, Riess 186. domus flagrantes: Achmes p. 120, 19 Drexl.

1 *ἐλάττω* **L** | *δὲ* ante *ἐν* om. **V** || **2** *ἀνηνεμίας* **L** || **3** *περὶ μερῶν οἰκίας καιομένων* **V** | *οἶκοι*] *τοῖχοι* **L**, *οἶκοι* **V**, *γρ. τοῖχοι* **V** marg. | *καὶ καθαρῷ* **L** | *συμπίπτοντες μηδὲ* ego: *συμπίπτοντες καὶ μὴ* **V**, *διαπίπτοντες μηδὲ* **L**, secl. Her. || **5** *μὴ* om. **V** || **6** *αἰθαλούμενοι* **L** | *καὶ οἱ συμπίπτοντες* **L** || **7** *τοιούτων* **Br.**: *τοιοῦτον* **LV** || **9** *ὑπάρχῃ*] *εἴη* **L** || **10** *οἱ δὲ ἀνδρῶνες* **V** || **12** *θεραπαίνας μὲν* **L** || **13** *τοὺς δεσπότας* om. **L** || **14** *τοὺς* ante *οἰκονόμους* om. **L** || **16** *δεσπότην ὁ δὲ εὐώνυμος τὴν γυναῖκα ὁ δὲ δεξιὸς τέκνα* **L** || **18** ⟨*τὰ*⟩ Reis. | *ἔχει πολλὰς* **L** || **19** ⟨*φίλοις*⟩ *καὶ ἀδελφοῖς* coni. Her. || **20** *τὰ* om. **L** | *ἀνατολὰς* **L** || **21** *τὰ* om. **L** | *τὰ δὲ*] *καὶ τὰ* **L** || **23** *μετὰ τὸ*] *μέγα* **V** | *αὐξάνοντες* **V**

βέλτιον μετάγουσι. θύραι δὲ καιόμεναι γυναικὸς ὄλεθρον σημαίνουσι καὶ τὸν βίον τοῦ ἰδόντος οὐκ ἐν ἀσφαλεῖ κεῖσθαι. τούτων δὲ ἡ μὲν τὸν μάνδαλον ἔχουσα ἐλευθέραν γυναῖκα σημαίνει, ἡ δὲ ἐχομένη δούλην, καὶ πάλιν ἡ μὲν τὸν μάνδαλον ἔχουσα καὶ τὸν ἄνδρα, ἡ δὲ ἐχομένη τὴν γυ- 5
ναῖκα. κίονες δὲ καθαρῷ πυρὶ καιόμενοι καὶ μὴ διαφθειρόμενοι τὰ τέκνα σημαίνουσι τοῦ ἰδόντος ἐπὶ τὸ βέλτιον καὶ λαμπρότερον μεταβῆναι· οἱ δὲ συντριβόμενοι υἱῶν ὄλεθρον σημαίνουσι·

στύλοι γὰρ οἴκων παῖδες εἰσὶν ἄρσενες, 10

ὥς φησιν Εὐριπίδης. τέρεμνα δὲ καὶ ὑπέρθυρα καὶ δρύ-
p. 98 *φακτοι κατακαέντες παίδων ὄλεθρον καὶ οὐσίας ἀπώλειαν μαντεύονται, οἱ δὲ θεμέλιοι δεσποτῶν, οἱ δὲ θριγκοὶ συγγενῶν καὶ φίλων, δένδρων δὲ τὰ μὲν πρὸ τῆς οἰκίας πεφυκότα δεσποτῶν, τὰ δὲ ἔνδον ἐν τῇ οἰκίᾳ τὰ μὲν μεγάλα* 15
καιόμενα ὁμοίως δεσποτῶν, τὰ μὲν ἀρσενικὰ ἀνδρῶν, τὰ δὲ θηλυκὰ γυναικῶν, τὰ δὲ μικρὰ φίλων καὶ συγγενῶν, τὰ δὲ παντελῶς χθαμαλά, οἷον πύξοι καὶ μυρρίναι, οἰκετῶν. ἀνακαίειν δὲ δοκεῖν πῦρ ταχέως ἀναπτόμενον καὶ ἐφ' ἑστίας καὶ ἐν κλιβάνῳ ἀγαθὸν καὶ παίδων σημαίνει 20
γονήν· ἔοικε γὰρ καὶ ἡ ἑστία καὶ ὁ κλίβανος γυναικὶ διὰ τὸ δέχεσθαι τὰ πρὸς τὸν βίον εὔχρηστα· τὸ δὲ ἐν αὐτοῖς πῦρ ἔγκυον ἔσεσθαι τὴν γυναῖκα μαντεύεται· τότε γὰρ καὶ ἡ γυνὴ θερμοτέρα γίνεται. τὸ δὲ καταλαβόντα τὸ

10 Eurip. Iph. taur. 57. exc. Sud. s. v. *Εὐριπίδειον ἔπος.* || **11–13** exc. Suda s. v. *τέραμνον.* || **19–22** G. Knaack, Rhein. Mus. 49 (1894) 476-78, ea confert quae de Althaea et Meleagro narrant Apollodor. bibl. 1, 8, 2 et Hygin. fab. 171. || **21–22** exc. Suda s. v. *κλίβανος.*

1 *δὲ* om. L || **2** *ἀσφαλεία* V || **3** *μὲν τὸν* om. V || **4** *ἐχομένη*] *δεχομένην* V | *δούλην–ἐχομένη* om. V || **8** [*καὶ λαμπρότερον*] Her. || **10** *εἰσὶ παῖδες* Suda, codd. Eurip. | *ἄρσενες* V codd. Eurip., *ἄρρενες* L Suda || **11** *ὥς που* V | *τέραμνα καὶ ὑπερῷα καὶ ὑπέρθυρα καὶ δρύφακτοι* Suda || **12** *κατακαυθέντες* L | *ὄλεθρον–μαντεύονται*] *ὄλεθρον σημαίνουσι* Suda || **13** *οἱ δὲ*] *καὶ* L | *θρίγγοι* V || **14** *δένδρα* V || **14** *μὲν* om. L || **16** *ὁμοίως*] *τὰ* L | *ἀρρενικὰ* L || **17** *καὶ* om. L || **19** *ἁπτόμενον* L || **21** *ἐοίκασι* coni. Her. || **23** *ἔσεσθαι*] *γενέσθαι* L || **24** *καταβαλόντα*] *καταβαλεῖν* V | *τὸ* om. L

πῦρ ἐν τούτοις εἶτα ἀποσβεννύειν ἑαυτῷ αἴτιον ζημιῶν σημαίνει γενέσθαι.

Ταῦτα μὲν οὖν τῷ περὶ πυρὸς λόγῳ ἀκόλουθα ὄντα ἱκα- 11
νῶς εἴρηται· ἑξῆς δὲ περὶ κυνηγίου καλῶς ἔχον εἶναί μοι
5 *δοκεῖ διασαφῆσαι. λίνα καὶ στάλικες [ποδάγραι βρόχοι] καὶ πᾶσα ἀρκυοστασία καὶ αἱ νεφέλαι λεγόμεναι καὶ ὅσα πρὸς θήραν ἄνθρωποι κατεσκευασμένα ἔχουσι, κακά· μόνοις δὲ ἀγαθὰ τοῖς δραπέτας διώκουσι καὶ τοῖς ἀπολωλός τι ζητοῦσι· ταχεῖαν γὰρ τούτων εὕρεσιν προσημαίνει. τοῖς*
10 *δὲ λοιποῖς ἐμποδισμοὺς τῶν χρειῶν διὰ τὰς καταπλοκὰς καὶ κινδύνους καὶ ἐνέδρας σημαίνει· ἐπὶ γὰρ βλάβῃ τῶν ζῴων ταῦτα κατασκευάζεται. ἀεὶ δὲ ἄμεινον αὐτὸν ἔχειν ταῦτα ἢ ἄλλον ἔχοντα ἰδεῖν, ὅσῳ καὶ κρεῖττον τὸ κακοῦν τοῦ ὑπό τινος κακοῦσθαι. [κύνες δὲ θηρευτικοὶ ἐπὶ μὲν*
15 *θήραν ἐξιόντες ἀγαθοὶ πᾶσι καὶ πράξεων προαγορευτικοὶ τοῖς φεύγουσι δὲ πονηροί, ἀπὸ δὲ θήρας ἐπανιόντες ἄφοβοι καὶ ἄπρακτοι τετήρηνται.]*

Ἕπεται δὲ τῷ περὶ κυνηγίου λόγῳ ὁ περὶ ζῴων τῶν ἐπιγείων [πάντων λόγος] διπόδων τε καὶ ἀπόδων καὶ p. 99
20 *τετραπόδων. ἄρξομαι δὲ ἀπὸ τῶν τετραπόδων. τῶν κυνῶν οἱ μὲν ἐπὶ θήρᾳ τρέφονται, καὶ τούτων οἱ μέν εἰσιν ἰχνευταί, οἱ δὲ ὁμόσε τοῖς θηρίοις χωροῦσιν· οἱ δὲ ἐπὶ φυλακῇ τῶν κτημάτων, οὓς οἰκουρούς τε καὶ δεσμίους λέγομεν· οἱ δὲ ἐπὶ τερπωλῇ οἱ Μελιταῖοι λεγόμενοι.*

21 exc. Suda s. v. *Μελιταῖον κυνίδιον*, cf. Apostol. cent. 11, 24 (Schneidewin u. Leutsch, Corp. Paroemiogr. Gr. 2, p. 521), Arsen. violet. p. 351 Walz.

4 *περὶ κυνηγίου καὶ κυνῶν* **V**, *περὶ κυνηγίου* **L** | *κυνηγίου καὶ κυνῶν* **V** | *ἔχον*] *ἔχειν* **V** || **6** *πᾶσα ἀρκυοστασία*] *πᾶσαι ἄρκυες* **L** | *καὶ αἱ νεφέλαι λεγόμεναι* om. **L** || **7** *κακά*] *κακόν* **V**, om. **L** || **8** *δὲ* om. **L** || **9** *γὰρ* om. **L** | *προσημαίνει*] *προαγορεύει* **V** || **10** *ἐμποδισμοὺς*] *ἐμπόδια* **L** | *τῶν* om. **V** || **12** *κατασκευάζουσιν* **V** | *ἀεὶ δὲ*] *εἴη δ' ἂν* **L** || **13** *ὅσῳ καὶ*] *ὅσῳ τε* **L** | *κακὸν τὸ* **L** || **14** *ὑπό τινος* om. **V** | *θηραταὶ καὶ . . . τοῖς δὲ φυγοῦσι* **L** || **18** *λόγῳ* om. **V** || **19** *καὶ πάντων . . . τετραπόδων λόγος* **L** || **20** *τῶν* om. **L** | *περὶ κυνῶν* **L** || **21** *θήραν* **V** || **23** *τε* om. **V** || **24** *δὲ*] *τε* **V** | *τερπωλὴν* **V**, *τέρψει* Suda

σημαίνουσιν οὖν οἱ μὲν ἐπὶ θήρᾳ τρεφόμενοι τὰ ἔξωθεν
πορίζόμενα [καὶ τὰς πράξεις]· ὅθεν ἀγαθὸν ἰδεῖν αὐτοὺς
θηρῶντας καὶ λαμβάνοντάς τι καὶ ἤδη εἰληφότας ἢ
μέλλοντας ἐπὶ θήραν ἐξιέναι· πράξεων γάρ εἰσι σημαντι-
κοί· οἱ δὲ εἰς πόλιν ἐρχόμενοι ἀπραξίαν σημαίνουσι· 5
παύονται γὰρ τῶν ἔργων· οἱ δὲ οἰκουροὶ γυναῖκα σημαίνουσι
καὶ οἰκείους καὶ τὰ πεπορισμένα κτήματα. ὅθεν ἐρρωμένοι
καὶ σαίνοντες τοὺς δεσπότας ἀγαθὴν οἰκουρίαν καὶ περὶ τὴν
γυναῖκα καὶ περὶ τοὺς οἰκείους σημαίνουσι καὶ τῶν κτημά-
των πολλὴν ἀσφάλειαν, νοσοῦντες δὲ τοῖς προειρημένοις νό- 10
σον προαγορεύουσι καὶ τοῖς κτήμασι βλάβας. ἀγριαίνοντες
δὲ ἢ ὑλακτοῦντες ἢ δάκνοντες ἀδικίας τὰς ἀπὸ τῶν τοιούτων
μαντεύονται προσώπων καὶ βλάβας μεγάλας. ἀλλότριοι δὲ
κύνες σαίνοντες μὲν δόλους καὶ ἐνέδρας ⟨ἀπὸ⟩ πονηρῶν ἀν-
δρῶν ἢ γυναικῶν σημαίνουσι, δάκνοντες δὲ ἢ ὑλακτοῦντες 15
ἐπιθέσεις καὶ ἀδικίας· κἂν μὲν ὦσι λευκοί, φανεράς, ἐὰν δὲ
μέλανες, λαθραίους, ἐὰν δὲ πυρροί, οὐ παντελῶς φανεράς,
ἐὰν δὲ ποικίλοι, δεινοτέρας τὰς ἐπιθέσεις μαντεύονται.
ἐοίκασι δὲ οὐ παντελῶς εὐγενέσιν οὐδὲ ἐλευθέροις, σφόδρα
δὲ βιαίοις καὶ ἀναιδέσι· τοιαῦτα γὰρ τὰ τῶν κυνῶν ἤθη. 20
πολλάκις δὲ καὶ πυρετὸν ᾐνίξαντο διὰ τὸ ἄστρον τὸν
Σείριον, ὃς πυρετοῦ αἴτιος ὢν πρός τινων κύων καλεῖται·
p.100 καὶ γὰρ βίαιόν ἐστι καὶ ἄγνωμον τὸ ζῷον καὶ πυρετῷ

15—16 Plut. vit. Cimon. 18, 2—3. || **22** Hom. Il. 11, 62, Aristot. problem. 1, 3, 859 A 23, schol. Arat. phaen. 332, Verg. Aen. 10, 273 et Serv. ad loc., Manil. 5, 207, Sen. Oed. 37—40, RE, Zweite Reihe, 3, 343.

1 *οἱ*] *καὶ οἱ* **V** | *μὲν* om. **V** | *θήραν* **LV** || **3** *εἰληφότας καὶ μέλλοντας* **V** || **4** *πράξεως* **L** || **6** *γυναῖκα—οἰκείους*] *γυναῖκά τε σημαίνουσιν καὶ οἰκείας* **L**, *σημαίνουσι γυναῖκας καὶ οἰκέτας* **V** || **7** *τὰ* om. **V** || **10** *νοσοῦντες—προειρημένοις*] *νοσοῦντες δὲ οὗτοι* **V**, *νοσοῦντες δὲ οἱ κύνες φαινόμενοι τούτοις τοῖς προειρημένοις* **L** || **11** *κτήμασι*] *χρήμασι* **V** || **12** *ἢ δάκνοντες* om. **V** | *ἀπὸ*] *ὑπὸ* **LV**, corr. Her. Add., cf. 122, 8. 148, 1 | *τῶν* om. **L** || **13** *ἀλλοτρίων* **L** || **14** ⟨*ἀπὸ*⟩ *ὑπὸ* **LV**, corr. Her., Add. || **15** *ἢ*] *καὶ* **V** | *γυναικῶν ἀλλοτρίων* **V** | *ἢ*] *καὶ* **L** || **16** *κἂν*] *καὶ ἐὰν* **V** | *ἐὰν*] *ἂν* **L** || **19** *δὲ* ⟨*ἀνθρώποις*⟩ coni. Her. || **20** *γὰρ*] *δὲ καὶ* **L** || **21** *πυρετοὺς* **V** | *ἠνίξατο* **L** || **23** *καὶ γὰρ*] *καὶ ὅτι* **L** | *εὔγνωμον* **V**

ὅμοιον. οἱ δὲ Μελιταῖοι τὸ τερπνότατον τῶν ἐν τῷ βίῳ
σημαίνουσι καὶ τὸ ἥδιστον. τοιγάρτοι ὅ τι ἂν πάθωσι
λύπης τε καὶ ἀνίας εἰσὶ σημαντικοί.

Πρόβατα [δὲ καὶ αἶγες], ὡς μὲν οἱ παλαιοὶ συνέχεον, 12
5 λευκὰ μὲν ἀγαθά, μέλανα δὲ πονηρά· ὡς δὲ ἐγὼ ἐτήρησα,
πρόβατα καὶ λευκὰ καὶ μέλανα ἀγαθά· λευκὰ μὲν μᾶλλον,
μέλανα δὲ ἧττον. ἔοικε δὲ τὰ πρόβατα ἀνθρώποις διὰ τὸ
πείθεσθαι τῷ ποιμένι καὶ συναγελάζεσθαι καὶ προβιβα-
σμῷ καὶ τῇ ἐπὶ τὸ βέλτιον προκοπῇ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος.
10 ἄριστον οὖν καὶ ἴδια ἔχειν πολλὰ πρόβατα καὶ ἀλλότρια
ἰδεῖν καὶ ποιμαίνειν, μάλιστα τοῖς ὄχλου προΐστασθαι
βουλομένοις καὶ σοφισταῖς καὶ διδασκάλοις [ἔργων].

Ἔτι δὲ καὶ κριὸς πρὸς δεσπότην ἐστὶ ληπτέος καὶ πρὸς
ἄρχοντα καὶ βασιλέα· κρείειν γὰρ τὸ ἄρχειν ἔλεγον οἱ
15 παλαιοί, καὶ τῆς ἀγέλης [δὲ] ἡγεῖται ὁ κριός. ἀγαθὸν δὲ
καὶ ἐποχεῖσθαι δοκεῖν ἀσφαλῶς καὶ δι' ὁμαλῶν χωρίων,
μάλιστα φιλολόγοις καὶ τοῖς ἐπὶ τὸ πλουτεῖν ὁρμωμένοις·
καὶ γὰρ ταχὺ τὸ ζῷον καὶ Ἑρμοῦ νενόμισται ὄχημα
εἶναι.

20 Αἶγες δὲ οὔτε λευκαὶ οὔτε μέλαιναι ἀγαθαὶ ἀλλὰ πᾶσαι
πονηραί, λευκαὶ μὲν ἧττον, μέλαιναι δὲ μᾶλλον, μάλιστα

7 Accius ap. Cic. div. 1, 44. || 18 RE 8, 1, 759.

1 τῶν om. L || 2 σημαίνουσιν ἐν τῷ βίῳ L | τὸ ἥδιστον τῶν παρ' αὐτοῖς V || 4 περὶ ζώων παντοίων V, περὶ προβάτων L | πρόβατα καὶ αἶγες L | συνέχεον] ἔλεγον Her. || 5 πονηρά] οὐκ ἀγαθά L || 6 καὶ λευκὰ—τὰ πρόβατα om V || 7 δὲ τὰ] γὰρ τὰ L | post ἀνθρώποις V addit ἐοίκασι || 8 τῷ ποιμένι om. L | συναυλίζεσθαι V | προβιβασμοῦ V || 9 τῆς . . . προκοπῆς V | ὀνόματός εἰσι σημαντικοί V || 10 οὖν] μὲν οὖν L | πολλὰ ἔχειν L || 12 post βουλομένοις in V est καὶ τοῖς ἐπὶ τὸ ἄρχειν στελλομένοις | ἔργων εἰσὶ σημαντικοί V || 13 κριὸν L | ἐστὶ om. L | ληπτέος Reis.: ληπτέον L, ληπτὸς V || 14 πρὸς βασιλέα V | κρείειν Rig.: κρίνειν LV | γὰρ] δὲ L || 15 [καὶ τῆς—κριός] Her., [δὲ] ego || 16 καὶ] τούτῳ καὶ L | τούτοις δοκεῖν V || 17 καὶ μάλιστα V | ἐπὶ] περὶ L || 18 καὶ om. L | ὄχημα Reis.: σχῆμα LV || 19 εἶναι σχῆμα V || 20 αἶγες δὲ οὔτε om. L | οὔτε μέλαιναι ἀγαθὸν L, ἀγαθαὶ οὔτε μέλαιναι V || 21 καὶ μάλιστα V

τοῖς πλέουσι· καὶ γὰρ τὰ μεγάλα κύματα ʽαἶγαςʼ ἐν τῇ συνηθείᾳ λέγομεν, καὶ ʽλάβρος ἐποιγίζωνʼ φησὶν ὁ ποιητὴς περὶ σφοδροῦ ἀνέμου λέγων, καὶ τὸ φοβερώτατον πέλαγος Αἰγαῖον λέγεται. γάμους δὲ καὶ φιλίας καὶ κοινωνίας οὔτε συνάγουσιν οὔτε τὰς οὔσας φυλάττουσιν· οὐ 5
p. 101 *γὰρ συναγελάζονται ἀλλὰ χωρὶς ἀλλήλων νεμόμεναι κατὰ κρημνῶν καὶ πετρῶν αὐταί τε πράγματα ἔχουσι καὶ τῷ ποιμένι παρέχουσιν. ὅθεν καὶ ὁ ποιητὴς ʽπλατέαʼ τὰ αἰπόλια καλεῖ λέγων ʽοἳ δʼ ὥς τʼ αἰπόλια πλατέʼ αἰγῶν.ʼ [καὶ ʽαἰγιβόταν ἀεὶ τὴν ἀγαθὴν κουροτρόφον.ʼ περὶ* 10 *δὲ ἵππων ἐν τῷ περὶ ἀγῶνος λόγῳ προείρηται. ἔλεγε δέ τις θεασαμένῳ τινὶ ἐπὶ κριοῦ καθημένῳ καὶ πεσόντι ἐξ αὐτοῦ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν μεμνηστευμένῳ δὲ καὶ μέλλοντι ἐν αὐταῖς ταῖς ἡμέραις τοὺς γάμους ἐπιτελεῖν, προειπεῖν αὐτῷ ὅτι ἡ γυνή σου πορνεύσει καὶ τὸ* 15 *λεγόμενον κέρατα αὐτῷ ποιήσει. καὶ οὕτως ἀπέβη. καὶ διὰ μὲν τὴν πρόρρησιν τοῦ ὀνείρατος παραιτησάμενος τὸν γάμον καὶ μόλις ποτὲ πεισθεὶς ὑπὸ φίλων μετὰ χρόνον τινὰ ἔγημε μὲν τὴν πρώην αὐτῷ μεμνηστευμένην, δεδιὼς δὲ τὸ ὄναρ ἐφύλαττε τὴν γυναῖκα καὶ διὰ πάσης* 20 *ἀσφαλείας διεγίνετο. καὶ ἐκείνη μὲν ἐνιαυτὸν ἐπιζήσασα διετέλεσεν ἄμεμπτος, ἄλλην δὲ ἐπιγήμας γυναῖκα, ὡς καὶ νομίσαι αὐτὸν ἀποσκῆψαι τὸ ὄναρ, περιέπεσε τῷ δυστυχήματι· ἀπέβη γὰρ ἐκείνη εἰς ἔσχατον πορνείας ἐκπίπτουσα.]* 25

Ὄνοι φέροντες μέν τι ἄχθος καὶ πειθόμενοι τῷ ἐλαύνοντι καὶ ἐρρωμένοι καὶ ταχέως βαδίζοντες ἀγαθοὶ πρὸς γάμον καὶ κοινωνίαν· πρὸς γὰρ τῷ μὴ εἶναι πολυτελῆ τὴν

1—4 exc. Suda s. vv. *αἶγες, κῦμα, ἀστήρ, Αἰγαῖον πέλαγος.* || **2** Hom. Il. 2, 148. cf. Hesych. s. v. *αἶγες,* Tzetzes schol. Lycophr. Alex. 1135, Verg. Aen. 12, 365–66, Hor. carm. 2, 16, 2. 3 29, 63, Ovid. met. 11, 663. || **9—10** Hom. Il. 2, 474.

1 *μεγάλα* **V** Suda] *μέλανα* **L** || **5** *οὔσας*] *φιλίας* **L** || **6** *νομούμεναι* **LV**, corr. Reis. || **7** *αὗται* **LV**, corr. Mein. || **10** glossator duos locos conflavit, Od. 13, 246 (*αἰγίβοτος δʼ ἀγαθὴ . . .*) et 9, 27 (*τρηχεῖʼ ἀλλʼ ἀγαθὴ κουροτρόφος.*). || **26** *περὶ ὄνων καὶ ἡμιόνων* **L** || **27** *πρὸς γάμον* Her.: *καὶ πρὸς φιλίαν* **LV** || **28** [*μὴ*] Her.

γυναῖκα καὶ τὸν κοινωνὸν καὶ προθύμως ὑπακούσεσθαι σημαίνουσι καὶ εὐνοήσειν. καὶ πρὸς τὰς ἄλλας δὲ πράξεις εἰσὶν ἀγαθοὶ διὰ τὸ ὄνομα· ὄνασθαι γὰρ τῶν προκειμένων σημαίνουσι καὶ ἡσθῆναι ἐπ' αὐτοῖς· τῷ γὰρ ἡδίστῳ
5 *ἀνάκειται δαίμονι Σειληνῷ. καὶ πρὸς τοὺς φόβους δὲ ἀγαθοὶ διὰ τὴν περὶ αὐτοὺς ἱστορίαν καὶ τὸν ἐν ⟨τῇ⟩ συνηθείᾳ λόγον. πρὸς δὲ τὰς ἀποδημίας πολλὴν προαγορεύουσιν ἀσφάλειαν, παρολκὰς δὲ καὶ βραδύτητας ἐργάζονται διὰ τὸ νωθὲς τοῦ βαδίσματος.*

10 *Ἡμίονοι δὲ πρὸς πάντα ἐπιτήδειοι διὰ τὸ ὑπομονητικὸν τῶν ἔργων, μάλιστα δὲ πρὸς γεωργίαν· 'αἳ γάρ τε βοῶν προφερέστεραί εἰσιν, ἑλκέμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον', ὥς φησιν ὁ ποιητής. μόνον ἀντιβαίνουσι γάμῳ καὶ παιδοποιίᾳ διὰ τὸ ἄσπερμον εἶναι τὸ ζῷον.*
15 *ὅταν δὲ ἀγριαίνωσιν οἱ ὄνοι ἢ ⟨οἱ⟩ ἡμίονοι, ἐπιβουλὴν ἐκ τῶν ὑποτεταγμένων σημαίνουσιν, ἡμίονοι δὲ καὶ νόσον, ὡς πολλάκις ἐτήρησα.*

Βόες ἐργάταις πᾶσιν ἀγαθοί, ἀγελαῖοι δὲ βόες ταραχὰς p.1 *καὶ περιβοήσεις σημαίνουσι διὰ τὸ ὄνομα [καὶ κίνδυνον].*
20 *Ταῦρος δὲ ⟨κίνδυνον⟩ οὐ τὸν τυχόντα σημαίνει, μάλιστα ἀπειλῶν ἢ διώκων, καὶ τὴν ἐκ τῶν ὑπερεχόντων ἀπειλήν, ἐὰν ᾖ πένης ὁ ἰδὼν ἢ δοῦλος. ναυτιλλομένοις δὲ χειμῶνα σημαίνει καὶ πλήξας ναυάγιον, τῆς ἱστοκεραίας παθούσης τι δεινόν· ἔοικε γὰρ τῷ ἱστίῳ καὶ τῇ καταρτίῳ τῆς νεὼς*
25 *ὅλης διὰ τὰς βύρσας καὶ τὰ κέρατα. [καὶ τοῦτο ἐγὼ πάνυ ἐτήρησα καὶ πάντοτε συμφώνως ἀπέβη.]*

Ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἡμέρων καὶ συντρόφων ζῴων, λοιπὸν δὲ περὶ τῶν ἀγρίων ζῴων εἰπεῖν.

3 Ael. nat. animal. 11, 35. || **11—13** Hom. Il. 10, 352—53. || **14** Pease ad Cic. div. 1, 36.

1 *ὑπακούεσθαι* **LV**, corr. Reis. || **2** *εὐνόησιν* **LV**, corr. Reis. || **3** *προκειμένων*] *προειρημένων* **V** || **9** *νωθὲς*] *νωθρὸν* **V** || **10** *ὑπομονιτικὸν* **L** || **12** *ἑλκέμεναι—ποιητής* om. **V** || **18** *περὶ βοῶν* **L** || **24** *ἱστίῳ* Br.: *ἱστῷ* **LV** | [*τῆς νεὼς ὅλης*] Her. || **25** *τὴν βύρσαν* Her. || **28** *εἰπεῖν* om. **L**

Λέοντα ἰδεῖν ἥμερον μὲν καὶ σαίνοντα καὶ προσιόντα ἀβλαβῶς ἀγαθὸν ἂν εἴη καὶ φέρον ὠφελείας στρατιώτῃ μὲν ἀπὸ βασιλέως ἀθλητῇ δὲ ἀπὸ τῆς τοῦ σώματος εὐεξίας δημότῃ δὲ ἀπὸ ἄρχοντος καὶ δούλῳ ἀπὸ δεσπότου· τούτοις γὰρ [καὶ] τὸ ζῷον ἔοικε διὰ τὸ δυνατὸν καὶ ἰσχυ- 5 *ρόν· ὅταν δὲ ἀπειλῇ ἢ ἀγριαίνηται τινὶ ὁ λέων, φόβον τε ἐπάγει καὶ νόσον μαντεύεται (ἔοικε γὰρ καὶ ἡ νόσος θηρίῳ), καὶ τὰς ἀπὸ τοιούτων ἀνδρῶν ἀπειλὰς μαντεύεται ἢ τοὺς ἀπὸ πυρὸς κινδύνους. σκύμνους δὲ λέοντος [καὶ ἔχειν καὶ] ἰδεῖν ἀγαθὸν ἐπίσης πᾶσιν, ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ* 10 *καὶ παιδίου γένεσιν προαγορεύει.*

Λέαινα δὲ τὰ αὐτὰ τῷ λέοντι σημαίνει, πλὴν ἧττω, καὶ τὰς ὠφελείας σαίνουσα καὶ τὰς βλάβας ἀπειλοῦσα καὶ δάκνουσα οὐκ ἀπὸ ἀνδρῶν ἀλλ' ἀπὸ γυναικῶν γενέσθαι μαντεύεται. ἐτήρησα δὲ πολλάκις καὶ ἄνδρας πλουσίους 15 *σημαίνουσαν διαβεβλημένους ἐπὶ κιναιδίᾳ.*

Πάρδαλις δὲ καὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα σημαίνει, πανούργους δὲ καὶ κακοτρόπους διὰ τὸ ποικίλον τοῦ χρώματος, πολλάκις δὲ καὶ ἀπὸ ἐθνῶν ὄντας, ἐν οἷς οἱ πλεῖστοι στίζονται. καὶ νόσον καὶ [ἄλλον τινὰ] φόβον οὐ τὸν τυχόντα 20 *σημαίνει καὶ περὶ ὄμματα κίνδυνον.*

p. 103 *Ἄρκτος δὲ γυναῖκα σημαίνει (φασὶ γὰρ ἐκ Καλλιστοῦς τῆς Ἀρκαδικῆς μεταβαλεῖν τὸ ζῷον οἱ περὶ μεταμορφώσεων μυθολογήσαντες) καὶ νόσον διὰ τὸ θηριῶδες καὶ κίνησιν καὶ ἀποδημίαν, ἐπειδὴ ὁμώνυμός ἐστι τῷ ἀεὶ* 25 *κινουμένῳ ἄστρῳ· πάλιν δὲ τὴν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόπου*

3 leo regem significat: Achmes p. 218, 27 Drexl. || **6–7** Spart. vit. Hadr. 26, 10. || **22–24** Hes. ap. Ps.-Eratosth. catast. 1, R. Franz, Leipziger Stud. 12, 2 (1890) 235—365, Frazer ad Ovid. fast. 2, 155.

1 *περὶ λέοντος* **L** || **6** *ἀγριαίνῃ* Reis. | *τινὶ*] *τι* **V** || **7** *ἔοικε* Rig.: *σοι καὶ* **LV** | *θηρία* **L** || **12** *περὶ λεαίνης* **L** || **13** *σαίνουσα*] *σημαίνουσα* **V** || **14** *ὑπὸ . . . ὑπὸ* **LV** || **16** *ἐπι κιναιδιαία* **L**, *ἐπεὶ κιναιδιαία ἐστι* **V** || **17** *περὶ παρδάλεως* **L** || **22** *περὶ ἄρκτου* **L** | *καλιστοῦς* **L**, *καστοῦς* **V**, corr. Rig. || **23** *μεταβάλλειν* **LV** | *μεταμορφώσεων* Rig.: *μετὰ μορφώδους* **LV** || **26** *τοῦ—στροφὴν* Reis.: *τοῦ αὐτοῦ ὑποστροφὴν* **LV**

στροφὴν μαντεύεται· καὶ γὰρ τὸ ἄστρον ἀεὶ ἐν τῷ αὐτῷ κινούμενον οὐ καταδύεται.

Ἐλέφας ἔξω μὲν Ἰταλίας καὶ Ἰνδίας ὁρώμενος κίνδυνον καὶ φόβον σημαίνει διὰ τὸ χρῶμα καὶ διὰ τὸ μέγεθος·
5 *φοβερὸν γὰρ τὸ ζῷον, καὶ μάλιστα τοῖς μὴ ἠθάσιν αὐτοῦ· ἐν Ἰταλίᾳ δὲ δεσπότην σημαίνει καὶ βασιλέα καὶ ἄνδρα μέγιστον. ὅθεν ἐπειδὰν βαστάζῃ ἀφόβως πειθόμενος τῷ ἐποχουμένῳ, τὰς ἀπὸ ⟨τῶν⟩ τοιούτων [ἐργασίας τε καὶ] εὐεργεσίας μαντεύεται· ὅταν δὲ βλάπτῃ, τὰς ἀπὸ τῶν*
10 *τοιούτων βλάβας. πολλάκις δὲ [ἐτήρησα] ἐλέφας διώκων καὶ ἀπειλῶν νόσον προαγορεύει. καὶ καταλαβὼν μὲν καὶ διαχρησάμενος τῷ ἰδόντι θάνατον σημαίνει, μὴ καταλαβὼν δὲ εἰς ἔσχατον κίνδυνον ἐλάσαντα σωθήσεσθαι· καὶ γάρ φασι τὸ ζῷον ἀνακεῖσθαι τῷ Πλούτωνι. γυναικὶ δὲ*
15 *οὐδαμῶς ἀγαθός ἐστιν ὁρώμενος οὔτε προσιὼν οὔτε βαστάζων. οἶδα δέ τινα ἐν Ἰταλίᾳ γυναῖκα πάνυ πλουσίαν καὶ μὴ νοσοῦσαν, ἣ ἐδόκει ἐλέφαντι ὀχεῖσθαι, καὶ οὐκ εἰς μακρὰν ἀπέθανεν.*

Ὄναγρος δὲ ἔχθραν πρός τινα ⟨σημαίνει⟩ ἀγνώμονα
20 *⟨καὶ⟩ οὐ πάνυ τι εὐγενῆ· ἔχει γάρ τι ὄνου σύμφυλον. μεμνῆσθαι δὲ χρὴ ὅτι κοινὸν ἔχει πάντα τὰ ζῷα τὰ ἄγρια πρὸς τοὺς ἐχθροὺς λόγον. ἀεὶ οὖν ἄμεινον κρατεῖν τούτων* p. 104

1—2 Hom. Il. 18, 487—89, Arat. phaen. 48, Cic. nat. deor. 2, 105 et Pease ad loc., Verg. georg. 1, 246, Ovid. met. 13, 293. || **6** fort. respicit imperatorum Romanorum elephantos olim Ardeae servatos: Iuv. sat. 12, 105—7.

3 *περὶ ἐλέφαντος* **L** | *Ἰταλίας*] *Λιβύης* coni. Her. || **6** *Ἰταλίᾳ*] *Ἰνδίᾳ* coni. Her. || **7** *ἀφόβως*] *ἀθορύβως* Her., Add., probante Kr., *ἀδόλως* vel *εὐκόλως* vel *ἀσφαλῶς* Gom., omnia me iudice praeter necessitatem || **10** *ἐπετήρησα* **L** || **12** *διαχρησάμενος*] *ἀδικήσας* **L** | *σημαίνει*] *προαγγέλει* **L** || **13** *ἐλάσαντα κίνδυνον* **L** | *σωθήσεσθαι*] *σωθῆναι* **V** || **15** *ἀγαθόν ἐστιν οὔτε ὁρώμενος* **V** || **16** *οὐδὲ βαστάζων* **L** | *γυναῖκα ἐν ἰταλίᾳ* **V** | *πάνυ* om. **V** | *πλουσίαν ἢ καὶ* **L** || **17** *νοσοῦσα ἐδόκει* **L** || **18** post *ἀπέθανεν* in **L** est *ταῦρος δὲ ταραχὰς καὶ κινδύνους σημαίνει, ὡς ἔμπροσθεν εἴρηται καὶ περὶ τούτων ἰδίως ἐπιβάλλει τὰ λοιπά* || **19** *περὶ ὀνάγρου* **L** | *ὄναγροι* **V** | *ἔχθραν πρός τινα*] *ἐχθρὸν* Her. | ⟨*σημαίνει*⟩ ego: ⟨*προσημαίνει*⟩ Her. | *ἀγνώμονα*] *εὐγνώμονα* **V** || **20** *οὐ* om. **L** | *σύμφυλον*] *σύμβολον* **LV** || **22** *λόγον* om. **V** | *ἄμεινον*] *χρὴ* **L**

ἢ κρατεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν· τῶν γὰρ ἐχθρῶν περιγενήσεσθαι σημαίνει καὶ ὑπέρτερον ἔσεσθαι.

Λύκος ἐνιαυτὸν σημαίνει διὰ τὸ ὄνομα· λυκάβαντας γὰρ οἱ ποιηταὶ τοὺς ἐνιαυτοὺς καλοῦσιν ἀπὸ τοῦ περὶ τὰ ζῷα ταῦτα συμβεβηκότος· ἀεὶ γὰρ ἑπόμενα ἀλλήλοις ἐν τάξει 5 δίεισι ποταμόν, ὥσπερ αἱ τοῦ ἔτους ὧραι ἑπόμεναι ἀλλήλαις τελοῦσι τὸν ἐνιαυτόν. καὶ ἐχθρὸν δὲ βίαιόν τινα καὶ ἁρπακτικὸν καὶ πανοῦργον καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ ὁμόσε χωροῦντα.

Ἀλώπηξ τὰ μὲν αὐτὰ τῷ λύκῳ σημαίνει, διαφέρει δὲ ἐν 10 τῷ τοὺς ἐχθροὺς οὐκ ἐκ τοῦ φανεροῦ ἐπιθησομένους σημαίνειν ἀλλὰ λάθρᾳ ἐπιβουλεύσοντας. ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖστον γυναῖκας σημαίνει τὰς ἐπιτιθεμένας.

Πίθηκος δὲ ἄνδρα πανοῦργον καὶ γόητα σημαίνει.

[*Καὶ ὁ*] *Κυνοκέφαλος* τὰ αὐτὰ τῷ πιθήκῳ σημαίνει, 15 προστίθησι δὲ τοῖς ἀποτελέσμασι καὶ νόσον, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν ἱερὰν καλουμένην· ἀνάκειται γὰρ τῇ Σελήνῃ, φασὶ δὲ καὶ τὴν νόσον ταύτην οἱ παλαιοὶ ἀνακεῖσθαι

3–6 exc. Suda s. v. λυκάβας. lupi annos significant: schol. Hom. Od. 14, 161, Macrob. sat. 1, 17, 39. quo modo flumen tranent: Ael. nat. animal. 3, 6, Aristoph. Byz. hist. animal. epit. 2, 217 (Artemidori fons Alexander Myndius fuisse videtur: Fischer 40). || **10** Hor. carm. 3, 27, 4, Ps.-Aristot. physiogn. 6. || **14** Lucian. pseudol. 17, schol. Aristoph. av. 440, Bekker, Anecd. 1, p. 60. || **17** exc. Suda s. v. ἱερὰ νόσος. | Plin. h. n. 37, 124, Horapoll. 1, 14, Damascius ap. Phot. bibl. 242 (p. 343 A Bekker). || **17–18** Galen. 9, p. 903 Kühn, Seren. Sammon. lib. med. 1010—11, Isidor. orig. 4, 7, 6, Synes. ep. 153 (Migne, PG. 66, 1556 C), RE, Zweite Reihe, 2, 1139 (plura affert).

1 *περιγενέσθαι* **LV** || **3** *περὶ λύκου* **L** | *λύκος δὲ* **V** | *γὰρ καὶ* **L** | *διὰ—καλοῦσιν*] *διὰ τὸν λυκάβαντα, τουτέστι τὸν χρόνον, ὡς οἱ ποιηταὶ ὀνομάζουσιν* **V** || **5** *ταῦτα* om. **L** || **6** *δίεισι* **L** Suda] *διεξιᾶσι* **V** | *τὸν ποταμὸν* **V** Suda | *αἱ τοῦ ἔτους*] *καὶ τὸ σ* **L**, corr. **L**[c] || **7** *βίαιον δέ τινα* **L** || **10** *περὶ ἀλώπεκος* **L** | *τὰ*] *δὲ τὰ* **V** || **11** *ἐκ τοῦ*] *εἰς* **L** | *τοὺς ἐπιθησομένους* **V** || **12** *ἐπιβουλεύοντας* **LV** || **14** *περὶ πιθήκου* **L** || **15** *κυνοκεφάλου* **L** || **16** *τῷ ἀποτελέσματι* **V** || **17** *μὲν γὰρ* **L** || **18** *παλαιοὶ*] *πολλοὶ* **L**

τῇ Σελήνῃ. σφίγγας δὲ καὶ λύγκας καὶ κερκοπιθήκους
[τοὺς τὰς οὐρὰς ἔχοντας] καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτο ζῷον εἰς
τὴν αὐτὴν τούτοις ἀνακτέον μοῖραν.
Ὕαινα δὲ γυναῖκα σημαίνει ἀνδρόγυνον ἢ φαρμακίδα
5 καὶ ἄνδρα κίναιδον οὐκ εὐγνώμονα.
Σύαγρος χειμῶνα σημαίνει βίαιον τοῖς ὁδεύουσιν ἢ
πλέουσιν, καὶ τοῖς δικαζομένοις ἐχθρὸν δυνατὸν ἅμα καὶ
ἀγνώμονα καὶ βίαιον φωνῇ μιαρᾷ πολλάκις κεχρημένον, p. 105
γεωργοῖς δὲ ἀφορίαν διὰ τὸ λυμαίνεσθαι τὰ φυτά, καὶ τῷ
10 γαμοῦντι οὔτε εὔνουν οὔτε ἐπιεικῆ τὴν γυναῖκα παρίστησιν.
οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν εἰ καὶ σύαγρος γυναῖκα σημαίνει. καὶ
γὰρ εἰ κακόζηλον, ἀλλ' οὖν γε εἰρήσεται εἰς ἐπίδειξιν ὧν
πολλάκις ἐτήρησα. κάπρος καλεῖται τὸ ζῷον καὶ εἰκότως
γυναῖκα σημαίνει· οὕτω γὰρ λέγονται αἱ κατωφερεῖς, καὶ
15 τὸ 'καπρᾷς, κακόδαιμον' Μένανδρός φησιν.
Ἔλαφος ἐν μὲν νηὶ τὰ πηδάλια σημαίνει καὶ τὸ τάχος τῆς
νεώς, ἐν ὁδῷ δὲ τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν καὶ τὴν ἀποδημίαν
εὐκίνητον ἢ πάλιν αὖ δυσεργές. δείξει δὲ τοῦτο ὅπως ἂν
ἔχῃ διαθέσεως ἡ ἔλαφος. ἐν δὲ τοῖς λοιποῖς τοὺς ἀποδι-
20 δράσκοντας καὶ τοὺς ἐν δίκαις φεύγοντας καὶ τοὺς κατα-

1 lynx simiarum genus: Galen. 2 p. 535 Kühn. || 4—5 Achmes p. 223, 10 Drexl. hyaenae doli magici: Ael. nat. animal. 6, 14, Plin. h. n. 28, 92. sexum quotannis mutat (id quod negat Aristot. hist. animal. 6, 32, 579 B): Ael. nat. animal. 1,25, Plin. h. n. 8, 105, Sbordone ad Physiologum 24. Galen. comm. in Hippocr. de victu acut. 1, 15 (p. 130, 13—15 Helmreich) affert K. Deichgräber, Philol. 101, 1957, 146. || 15 Menand. fr. 917 Kock, 666 Koerte.

1 περὶ σφιγγὸς καὶ λύγγου L | σφίγγες L | λύγκας (genus simiarum) Her., Add.] λύγγοι L, λύγους V, num λύγγους? | κερκοπιθήκους] πίθηκοι L || 2 [τούς—ἔχοντας] Her., Add. | τοὺς] οἱ L | ἔχοντες L | ζῶον τοιοῦτον V || 3 ἀνακτέον] ἀνάκειται L || 4 ὑαίνης L | ἀνδρόγυνον] ἀνδρῶν L || 5 ἄνδρα κίναιδον] ἀνδρὶ γυναικώδη L || 6 περὶ συάγρου L | σύαγρος—σημαίνει] σύαγρος ὑετόν τε σημαίνει καὶ χειμῶνα V || 7 δικαζομένοις δὲ V | ἅμα] ἀμαθὴ L || 8 βίαιον καὶ ἀγνώμονα V || 9 δὲ om. L || 12 γε εἰρήσεται] εὑρήσεται V | ὧν Reis.: ὡς LV || 13 κάπρος καλεῖται Rig.: καὶ προκαλεῖται LV || 14 οὕτω—φησίν om. L || 15 καπρᾷς Reis.: κάπροις V || 16 περὶ ἐλάφου L || 18 αὖ] οὐ L, αὖ οὐ? || 19 ἔχοι V || 20 τοὺς ante ἐν om. L | φεύγοντας ἐν δίκαις L | καταλιπόντας V

λείποντας τὰς συμβιώσεις εὐγνώμονας μὲν δειλοὺς δὲ καὶ ἀτόλμους παρίστησιν.

Εἰ δέ τι τῶν μὴ ἐπιπολαζόντων ἀλλὰ σπανίων ἢ ἐν Λιβύῃ ἢ παρ' Ὠκεανῷ [ἢ ἐν τῇ δύσει] γεννᾶται ζῷον, ὃ μὴ ἐν τῷδε τῷ λόγῳ κατηρίθμηται, ἀπὸ τῶν εἰρημένων 5 ἐπὶ τὸ ὅμοιον ἀεὶ καὶ μὴ πολὺ τὴν φύσιν διεστὸς μετάγοντας δεῖ τὰς κρίσεις ποιεῖσθαι.

Ταῦτα μὲν οὖν περὶ τετραπόδων ἡμέρων τε καὶ ἀγρίων ἱκανὰ νομίζειν χρή, ⟨καὶ⟩ μάλιστά γε τὸν μὴ πομπὴν λόγων ἀποδεχόμενον ἀλλ' αὐτὰ τἀληθῆ ἐξετάζοντα. κἀκεῖνο 10 δὲ σκοπεῖν προσήκει, ὅτι τὰ ἐξ ἡμέρων μὲν ἄγρια γενόμενα πονηρὰ ἂν εἴη, ἐξ ἀγρίων δὲ ἥμερα γενόμενα ἀγαθὰ καὶ ὠφέλιμα γίνεται. μεγάλα δὲ ἀγαθὰ σημαίνει τὰ καὶ φωνὴν ῥήξαντα καὶ φθεγξάμενα ὥσπερ ἄνθρωποι, καὶ μάλιστα ὅταν τι εὔφημον καὶ ἡδὺ εἴπῃ. ὅ τι δ' ἂν εἴπῃ, 15 p. 106 πάντως ἀληθῆ λέγει, καὶ χρὴ πιστεύειν· κἂν μὲν ἁπλοῦν ᾖ τὸ εἰρημένον, αὐτόθεν προσέχειν· ἐὰν δέ τι αἴνιγμα, πειρᾶσθαι ἑρμηνεύειν.

Περὶ δὲ τῶν ἀπόδων ἑξῆς ποιήσομαι τὸν λόγον.

13 Δράκων βασιλέα σημαίνει διὰ τὸ δυνατὸν [καὶ ἄρχοντα] 20 καὶ χρόνον διὰ τὸ μῆκος καὶ διὰ τὸ ἀποδιδύσκεσθαι τὸ γῆρας καὶ πάλιν νεάζειν· τὸ γὰρ αὐτὸ καὶ τῷ χρόνῳ συμβέβηκε κατὰ τὰς τοῦ ἔτους ὥρας [γηρᾶν τε καὶ νεάζειν]·

3 Aristot. hist. animal. 8, 28, 606 B 19, Plin. h. n. 8, 42, Apostol. cent. 1, 49 (Schneidewin-Leutsch, Corp. Paroemiogr. Gr. 2, p. 253). || 13 Riess 186—87. || 20 Achmes p. 228, 9 Drexl. || 22—23 Horapoll. 1, 2, Serv. ad Verg. Aen. 5, 85.

1 ἀγνώμονας LV || 4 ἢ πρὸς τῇ δύσει L | γένηται L || 5 τῷ λόγῳ τῷδε V || 6 μὴ πολὺ om. L | μετάγοντα L, μεταγαγόντας V || 7 δεῖ] χρὴ V || 8 περὶ τῶν V || 9 ἱκανομίζειν L, κανονίζειν V | τὸν om. L | λόγων om. L || 11 δὲ om. V | ὅτι τὰ Rei.: οτα L, ὅτι ταῦτα V | ἄγρια γενόμενα] ἀγριαινόμενα L || 12 πονηρὰ—γενόμενα om. L (γινόμενα V) || 14 καὶ φθεγξάμενα ὥσπερ ἄνθρωποι] ἀνθρωπίνην V || 15 τι] τις L | εἴπῃ] εἴποι L, λέγειν δόξωσιν V || 16 ἀληθὲς L | λέγεται L, λέγουσι V | κἂν] ἐὰν L || 17 ᾖ om. V | αἴνιγμά τι V || 20 περὶ δράκοντος L, περὶ ἑρπετῶν V | δράκων ὁρώμενος V | ἄρχοντα] δεσπότην καὶ ἄρχοντα V || 21 χρόνον διὰ τὸ om. L | ἀποδύεσθαι L

καὶ πλοῦτον καὶ χρήματα διὰ τὸ ἐπὶ θησαυροὺς ἱδρύεσθαι, καὶ θεοὺς πάντας, οἷς ἐστιν ἱερός. εἰσὶ δὲ οἵδε Ζεὺς Σαβάζιος Ἥλιος Δημήτηρ καὶ Κόρη Ἑκάτη Ἀσκληπιὸς Ἥρωες. ἐπειδὰν οὖν προσίῃ [ἢ] καὶ διδῷ τι ἢ λέγῃ καὶ τὸ
5 *μὴ ἄγριον διὰ τῆς γλώσσης ἐμφαίνῃ, ἀγαθὰ μεγάλα σημαίνει ἀπὸ τῶν εἰρημένων ἢ διὰ τοὺς εἰρημένους [θεοὺς ἢ δαίμονας]· τὰ δὲ ἐναντία πράττων πονηρός. περιπλακεὶς δὲ καὶ δήσας τινὰ ** καὶ δεσμὰ προαγορεύει καὶ τοῖς νοσοῦσιν ὄλεθρον καὶ σχεδὸν εἰς τὴν γῆν ἄγει· γῆς γάρ*
10 *ἐστι καὶ αὐτὸς παῖς καὶ τὰς διατριβὰς ἐν τῇ γῇ ποιεῖται.*

Ὄφις δὲ νόσον σημαίνει καὶ ἐχθρόν. ὅπως δ' ἂν διαθῇ τινα, οὕτω καὶ ἡ νόσος καὶ ὁ ἐχθρὸς τὸν ἰδόντα διαθήσουσιν.

Ἀσπίδες καὶ ἔχιδναι ἀργύριον σημαίνουσι διὰ τὸν πολὺν
15 *ἰόν, καὶ γυναῖκας πλουσίας διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. αὗται δὲ καὶ δάκνουσαι ἀγαθαὶ παρά γε ἐμοὶ τετήρηνται καὶ προσιοῦσαι καὶ περιπλεκόμεναι. οἷον δ' ἂν θηρίον ἑρπετὸν γυνὴ ἐν τῷ κόλπῳ ἔχουσα κρύπτῃ καὶ ἐπ' αὐτῷ τέρπηται, μοιχεύεται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑπὸ ⟨τοῦ⟩ ἐχθροῦ τοῦ ἰδόντος·*

1 Riess 187. || 2–4 draco Iovi Sabazio Helio (Dionyso) sacer: Max. Tyr. 2, 6 D—E, Clem. Alex. protr. 2, 22, 4 (Migne, PG 8, 88 B). Aesculapio: Cornut. nat. deor. 33. Heroïbus: Callim. epigr. 24 Pfeiffer, Phot. lexic. s. v. *ἥρως ποικίλος*. || 10 Herod. 1, 78, Plin. h. n. 8, 85. || 11 Achmes p. 229, 28 Drexl.

1 *ἱδρῦσθαι* V || 2 *Σαβάζιος* Rig.: *σεβάσμιος* LV || 4 *οὖν*] *δὲ* V | [*ἢ*] *καὶ*] *ἢ καίτοι* L, *ἢ* V | *τι ἢ λέγῃ*] *τι ἢ λέγῃ τι* V | *καὶ τὸ μὴ ἄγριον—ἐμαίνῃ* om. V | *καὶ τὸ*] *ἢ τὸ* L || 6 *διὰ τῶν εἰρημένων* Her. | *θεοὺς ἢ δαίμονας ἢ ἄνδρας* L || 8 lac. sign. Her.: ⟨*περιπλοκὰς τῶν πραγμάτων*⟩ Kr., ⟨*περιπλοκὰς*⟩ Gom. (cf. 117, 10) | *καὶ δεσμὰ προαγορεύει*] *δεινὰ προαγορεύει καὶ δεσμὰ* V | *τοῖς* om. V || 10 *ἐν γῇ* L || 11 *ὄφεως* L | *προσημαίνει* L | *ἐχθρὸν*] *ἔχθραν ἐπάγει* V | *δὲ ἂν διαθῆταί τινα οὗτος* L || 12 *διαθήσει τὸν ἰδόντα* L || 14 *ἀσπίδος καὶ ἐχίδνης* L | *ἀσπὶς καὶ ἔχιδνα* V | *ἀργύριόν τε* V || 15 *δὲ*] *γὰρ* V || 16 *προσιοῦσαι*] *ἀναιροῦσαι* L | 17 *περιπλεκόμεναι καὶ περιστρεφόμεναι* V | *ἂν γυνὴ θηρίον ἔχουσα ἐν τῷ κόλπῳ* V || 18 *ἐπ' αὐτῶν τέρπεται* L || 19 *μοιχευθήσεται* Her. | *ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ*] *δὲ καὶ ἐπὶ τὸ πολὺ* L, om. V

p. 107 ἐὰν δὲ φοβῆται ἢ ἀνιᾶται νοσήσει· καὶ ἐὰν ἐν γαστρὶ ἔχῃ, φθερεῖ καὶ οὐ διασώσει τὸ ἔμβρυον.

Ὕδροι τὰ μὲν αὐτὰ τῷ ὄφει σημαίνουσι καὶ ⟨τὴν⟩ νόσον ἐξ ὑγρῶν ἢ ἐν ὕδατι τὸν κίνδυνον ποιοῦσι καὶ τοὺς ἐχθροὺς σημαίνουσιν ἐξ ὕδατος ἢ δι' ὕδατος 5 ἔχειν τὴν ἐργασίαν. δρυῖναι δὲ καὶ παρεῖαι καὶ φύσαλοι πονηροὶ πάντες, καὶ τὰς ἀδικίας ἔκ τινων σημαίνουσιν οὐκ ἀστικῶν οὐδὲ ἐν πόλει διατριβόντων. σὴψ δὲ καὶ διψὰς καὶ δίφας καὶ ὁ καλούμενος χαμαιλέων καὶ ὅσα ἄλλα Νίκανδρος κατηρίθμησε πονηρὰ οὔτε ὁρώμενα οὔτε 10 ὁμόσε χωροῦντα ἀγαθόν τι σημαίνει, ἀλλὰ κινδύνους οὐ τοὺς τυχόντας ἐπάγει. φαλάγγια δὲ καὶ σκορπίοι καὶ σκολόπενδραι πονηροὺς σημαίνουσιν ἀνθρώπους.

14 Σαγήνη καὶ γρῖπος καὶ ἀμφίβληστρον καὶ ὅσα ἄλλα ἐκ λίνων πέπλεκται ἐπιτήδεια πρὸς ἁλιείαν, ταὐτὰ τοῖς λίνοις 15 τοῖς κυνηγετικοῖς, περὶ ὧν ἔμπροσθεν ἐπεμνήσθην, σημαίνει· ὁρμιαὶ δὲ καὶ ἄγκιστρα καὶ καθετῆρες καὶ οἱ λεγόμενοι δόλωνες δόλους καὶ ἐνέδρας σημαίνουσιν. ἀεὶ δὲ ἄμεινον ⟨αὐτὸν⟩ ταῦτα ἔχειν δοκεῖν ἢ ἄλλον ἔχοντα ἰδεῖν. λαμβάνειν δὲ ἰχθύας πολλοὺς ἅμα καὶ μεγάλους 20 ἀγαθὸν καὶ κερδοφόρον πᾶσι πλὴν τῶν ἐπιδίφριον τὴν ἐργασίαν ἐχόντων καὶ σοφιστῶν· τοῖς μὲν γὰρ σχολὴν

1–2 Plin. h. n. 30, 128, Riess 187. || **6** Galen. 14, p. 234 Kühn. || **9** chamaeleon enim venenosus putabatur: Plin. h. n. 8, 101. || **12** scorpii: Achmes p. 230, 23 Drexl.

1 ἀνιῷτο **LV** || **2** οὐ om. **L** || **3** περὶ ὕδρου **L** | δὲ post ὕδροι addit **V** | σημαίνουσι] δηλοῦσι **L** || **4** [ἢ ἐν ὕδατι τὸν κίνδυνον] Her. || **6** παρεῖαι] παρθενίαι **L** || **8** πόλει] πόλει τὰ πολλὰ **L** | σὴψ] σηψιας **L** || **9** [καὶ δίφας] Reis., fort. recte, sed cf. Hesych., s. v. δίφατον | χαμαιλέων] λέων **V** | ἄλλα πολλὰ **V** || **10** Νίκανδρος πονηρὰ κατηρίθμηκεν **L**, κατηρίθμησε Νίκανδρος **V**, qui πονηρὰ om. || **11** ἀλλὰ καὶ **V** | οὐ om. **L** || **12** ἐπάγουσιν **L** | δὲ om. **L** | περὶ φαλαγγίων καὶ σκορπίων καὶ σκολοπένδρας **L** || **14** περὶ ἁλίων βατράχων θηρίων θαλασσίων λάρων καὶ αἰθυιῶν **L**, περὶ ἁλιείας **V** || **15** πλέκεται **V** | ἁλίαν **L** || **16** κυνηγικοῖς **L**, κυνηγεσίοις **V** | ἐμνήσθην σημαίνουσιν **V** || **17** ἄγκιστραι καὶ οἱ καθετῆρες **L** | καὶ] ἢ **V** || **20** λαμβάνων **L** | πολλοὺς ἰχθύας **L** | ἅμα πολλοὺς **V** || **21** κέρδος φέρον **V** | τὴν om. **L** || **22** γὰρ om. **V**

σημαίνει τὸ ὄναρ διὰ τὸ μὴ δύνασθαι καὶ πρὸς ἔργῳ τῷ
συνήθει εἶναι καὶ ἁλιεύειν, τοῖς δὲ οὔ φησιν ἐπιτηδείων
τεύξεσθαι τῶν ἀκροατῶν· ἄφωνον γὰρ ὁ ἰχθύς. μικροὶ δ'
ἰχθύες λαμβανόμενοι ἀηδίαν σημαίνουσι καὶ οὐδαμῶς
5 κέρδος, ὧν ἐν τῷ περὶ τροφῆς λόγῳ ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ
ἐπεμνήσθην, οἷον χαλκίδες τριχίαι μαινίδες ψηστοὶ p. 108
ἀφύαι. ἤδη δέ τι καὶ κατ' εἶδος οἱ ἰχθύες διάφορον ση-
μαίνουσιν· ἔχει δὲ ἕκαστα οὕτως. ὅσοι τῶν ἰχθύων εἰσὶ
ποικίλοι, τοῖς μὲν νοσοῦσι φαρμακίας τοῖς δὲ ἐρρωμένοις
10 δόλους καὶ ἐπιβουλὰς σημαίνουσιν, οἷον κίχλη φυκὶς
χάννος ἰουλὶς στρωματεὺς καὶ τὰ ὅμοια· ὅσοι δὲ τῶν
ἰχθύων εἰσὶ πυρροί, δούλοις μὲν καὶ κακούργοις βασάνους
σημαίνουσι, νοσοῦσι δὲ πυρετὸν λάβρον καὶ φλεγμονάς,
τοῖς δὲ λανθάνειν πειρωμένοις ἔλεγχον ἐπάγουσιν, οἷον
15 συνόδους ἐρυθῖνος κόκκυξ τρίγλη. αὕτη δὲ γυναιξὶν ἀτέ-
κνοις ἐστὶν ἀγαθή· τρὶς γὰρ κυεῖ. ὅθεν αὐτῇ καὶ τοὔνομα
εἰκότως φασὶ κεῖσθαι καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζῴων
καὶ Ἀριστοφάνης ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοτέλην ὑπομνήμασι.

2–3 Lucian. pisc. 51, Plut. de sollert. animal. 22, 975 B. || 6 Aristoph. equ. 662, Hesych. s. v. ἐψητεῖς. || 10 Arist. ap. Athen. 7, 305 C, Ael. nat. animal. 12, 28. || 11 serranus: Aristot. ap. Athen. 7, 327 F. iulis: Ael. nat. animal. 2, 44, Oppian. hal. 2, 434—53. stromateus: Philo ap. Athen. 7, 322 A. || 15 dentex: Epicharm. ap. Athen. 7, 322 B, Ovid. hal. 107. erythinus: Oppian. hal. 1, 97, Ovid. hal. 104, Plin. h. n. 32, 152. coccyx: Numen. et Speusipp. ap. Athen. 7, 309 F et 324 F. || 15–18 mullus quotannis ter concipit: Aristot. hist. animal. 5, 9, 543 A 5 (cf. Athen. 7, 324 D), Oppian. hal. 1, 590. Plin. h. n. 9, 162, V. Rose, Anecd. gr. et Graecolatina 2, pp. 8—9, M. Wellmann, Hermes 26 (1891) 545—46 (qui Ael. nat. animal. 10, 2 et Aristoph.

1 [καὶ] . . . [καὶ ἁλιεύειν] Her. || 2 οὔ φησιν] οὐκ V || 3 ἄφωνοι γάρ εἰσιν οἱ ἰχθύες V | δὲ L || 4 ἀηδίας V | οὐδαμοῦ L || 5 ὧν om. L || 6 ἐμνήσθην V | τρίγλαι μαινίδες L, μαινίδες τριχίαι V | ψηστοὶ ego, ut in lingua Graeca hodierna: ψῆστος L, ψεστο V, ἑψητοὶ Cas., Her. || 7 ἀφύαι] ἀφυιαι L, ἀφύαι καὶ ἄλλα πολλὰ εἴδη τῶν ἰχθύων V | τι καὶ om. V | οἱ om. V || 8 ἔχει δὲ ἕκαστος L, ἕκαστα δὲ ἔχει V || 9 φαρμακείας Rei. || 11 ἴουλος L | δὲ om. L || 12 πανούργοις L || 14 λανθάνειν τι V | ἐπάγουσιν] σημαίνουσιν ἐπάγειν V | οἷον om. L || 15 ἐρυθρῖνος V | κόκκη L || 16 τρεῖς V, τοῖς L, corr. Rei. || 17 τοῖς περὶ] τῶ περὶ L

ὅσοι ⟨δὲ⟩ τῶν ἰχθύων ἀποδιδύσκονται τὸ γῆρας, ἀγαθοὶ τοῖς νοσοῦσι καὶ τοῖς ἐν εἱρκτῇ οὖσι καὶ πένησι καὶ πᾶσι τοῖς ἔν τινι περιστάσει οὖσιν· ἀποθήσονται γὰρ τὰ περικείμενα φαῦλα. ἀποδιδύσκονται γὰρ τὸ γῆρας τῶν ἰχθύων οἱ μαλακόστρακοι, οἷον καρὶς κάραβος καρκίνος ἀστακὸς πάγουρος καὶ ἡ λεγομένη γραῦς καὶ ὅσα ἄλλα ἐστὶν ὅμοια. 5 *ταῦτα δὲ καὶ πληγὰς πολλάκις προεμαντεύσατο διὰ τὸ ἑαυτὰ παίειν, καὶ ἀποδημίας, ὅτι ἐστὶν ἀμφίβια. ὅσοι ⟨δὲ⟩ τῶν ἰχθύων ἐκταράσσουσι τὴν κοιλίαν ἡμῶν καὶ ἀποκρίνουσι τὰ σκύβαλα, ταὐτὰ τοῖς λαχάνοις σημαίνουσι καὶ τὴν* 10 *αὐτὴν τοῖς ἀνθρώποις παρέχουσι χρείαν. περὶ ὧν ἐν τῷ περὶ τροφῆς λόγῳ εἴρηκα. λύει δὲ τὴν γαστέρα λαμβανόμενα πάντα τὰ ὀστρακόδερμα, οἷον πορφύρα κῆρυξ ὄστρεον στρόμβος ἐχῖνος μῦς πελωρὶς χήμη κτένες [καρκινάδες] καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον. [πορφύραι δὲ καὶ καρκινάδες ἁλιεῦσι καὶ πορφυρευταῖς πολλάκις συμφέρουσιν.]* 15

p. 109

Byz. hist. animal. epit. 1, 40 confert: Artem. ab Alexandro Myndio mutuatum esse, hunc ab Aristoph. Byzantino), Fischer 39, RE 2,1004. mulli color ruber: Cratin. et Nausicrates ap. Athen. 7, 325 E, Ovid. hal. 123, Oppian. hal. 1, 130.

1–6 Aristoph. Byz. hist. animal. epit. 1, 4, Ael. nat. animal. 11, 37, H. Jungwirth, Wiener Stud. 35 (1913) 384—86 (Artemidori fons fuit ille Alex. Myndius), Fischer 40. cancer: Aristot. hist. animal. 5, 17, 549 B 27. 8, 17, 601 A 16. astacus: ibid. 8, 17, 601 A 11, Theophr. fr. 177 Wimmer. || **13–14** Aristoph. Byz. hist. animal. epit. 1, 5, Ael. nat. animal. 11, 37, Jungwirth. loc. cit. bucinum: Diphilus Siphnius ap. Athen. 3, 91 E. echinus: Galen. 6, p. 738 Kühn. mys vel mitulus: Diocles Carystius ap. Athen. 3, 86 B, Cato r. r. 158, Hor. sat. 2, 4, 27—28. peloris: Cels. 2, 29. pecten: Plin. h. n. 32, 103. || **15** nempe pagurus (*καρκινάς*) piscatoribus ad escas utilis erat: Oppian. hal. 3, 179.

1 *τὸ γῆρας* om. V | *ἀγαθὸν* L || **3** *τινι* om. L || **4** *ἰχθύων* om. L || **5** *οἷον* om. V || **7** *προεμαντεύσαντο* L || **8** *ἀποδημίαν* L | *ὅτι*] *δηλοῦσιν ὅτι* V || **9** *ἐκταράττουσι* V | *ἡμῶν τὴν κοιλίαν* L | *ἐκκρίνουσι* V || **10** *καὶ*] *ἃ* L || **11** *αὐτὴν—χρείαν*] *αὐτὴν τοῖς ἀνθρώποις παρέχει χρείαν* L, *αὐτὴν παρέχουσι τοῖς ἀνθρώποις χρείαν* V || **12** *λαμβανόμενα* om. V || **13** *οἷον* om. V | *πορφύρα* om. L || **14** *ὄστεα* L | *στρόμβος*] *ῥόμβος* L, *καὶ ῥόμβος* V | *χήμη*] *χηνη* L, *χῆμαι* V || **15** *πορφύρες* L | *δὲ* om. L || **16** *πορφυρευταῖς καὶ καρκινευταῖς* L | *συμφέρει* V

πῖνα δὲ καὶ ὁ λεγόμενος πινοφύλαξ καρκίνος [καὶ] πρὸς γάμον καὶ κοινωνίαν εἰσὶν ἀγαθοὶ διὰ τὴν πρὸς ἀλλήλους κοινωνίαν καὶ εὔνοιαν. οἱ δὲ μαλακοὶ τῶν ἰχθύων μόνοις τοῖς πανούργοις συμφέρουσι· καὶ γὰρ αὐτοὶ μεταβάλλοντες τὰ
5 χρώματα καὶ ὁμοιούμενοι τοῖς τόποις, ἐν οἷς ἂν γένωνται, λανθάνουσι. τοῖς δὲ λοιποῖς ἐμπόδια καὶ κατοχὰς σημαίνουσι διὰ τὸ καθεκτικὸν καὶ ἰξῶδες, καὶ ἐν ταῖς πράξεσιν ἀτονίας πολλὰς προαγορεύουσι διὰ τὸ μὴ ὀστέα ἔχειν· ἰσχὺς γὰρ σώματος ὀστέον. εἰσὶ δὲ οἵδε, πολύπους τευθὶς ἀκαλήφη ναύ-
10 πλιος ἐλεδώνη πορφυρίων σηπία. αὕτη δὲ μόνη καὶ τοὺς ἀποδρᾶναι πειρωμένους ὠφελεῖ διὰ τὸν θολόν, ᾧ χρωμένη πολλάκις φεύγει. μέμνηται δὲ τούτου τοῦ ὀνείρου καὶ Ἀντιφῶν ὁ Ἀθηναῖος. ὅσοι δὲ τῶν ἰχθύων εἰσὶ σελάχιοι, οἱ μὲν μακροὶ πάντες ματαιοπονίαν σημαίνουσι καὶ τὰ

1 pinophylax: Aristot. hist. animal. 5, 15, 547 B 28, Chrysipp. ap. Athen. 3, 89 D, Ael. nat. animal. 3, 29, Oppian. hal. 2, 186-95, Plin. h. n. 9, 98. 142, Cic. nat. deor. 2, 123 (plura citat Pease ad loc.). || 3—10 Aristoph. Byz. hist. animal. epit. 1, 3, Ael. nat. animal. 11, 37. polypus: Ion ap. Athen. 7, 318 E. loligo: Aristot. hist. animal. 9, 37, 621 B 30, Oppian. hal. 3, 167, Athen. 7, 326 B—C. || 10—12 sepiae atramentum: Aristot. hist. animal. 9. 37, 621 B 29, Cic. nat. deor. 2, 127 et Pease ad loc., Ovid. hal. 19—23, Oppian. hal. 3, 156—65, Ael. nat. animal. 1, 34, Plin. h. n. 9, 84. || 10—12 H. Diels et W. Kranz, Fragm. der Vorsokratiker[8], 2, p. 367. || 13 Antiphon: Cic. div. 1, 39. 2, 144, Sen. controv. 2, 1, 33, Lucian. ver. hist. 2, 33, Melamp. de palpit. 18—19, Fulgent. myth. 1, 13, Tertull. de an. 46, 10, Oder ap. Susemihl 868, Wellmann, RE 1, 2529, Hopfner, RE, Zweite Reihe, 6, 2, 2237 (censuit hunc A. et illum sophistam fuisse eundem), Fischer 3—4, Dodds 132—33 (duos Antiphontas discernit). || 13—p. 132,7 Aristoph. Byz. hist. animal. epit. 1, 2, Ael. nat. animal. 11, 37. muraena: Ovid. hal. 27. conger: Aristot. hist. animal. 2, 13, 505 A 27. torpedo: Aristot. hist. animal. 9, 37, 620 B 19—23, Ael. nat. animal. 9, 14, Dölger, *ΙΧΘΥΣ* 88-89, Pease ad Cic. nat. deor. 2, 127. bos: Ael. nat. anima. 1, 19,

1 *πίνναι* L | *καὶ* post *πινοφύλαξ* addit V || 2 *καὶ πρὸς* V || 3 *μόνοι* L || 4 *πανούργοις*] *πανουργεῖν τι ἐπιχειροῦσι* V | [*αὐτοὶ*] coni. Her., Add. || 5 *ὁμοιούμενα* L || 7 *καθεκτικὸν*] *καθεκτικὸν αὐτῶν* L, *καθεττικὸν* V || 8 *μὴ* om. V | *ἰσχὺς—εἰσὶ δὲ* om. L || 9 *ὀστοῦν* L | *οἵδε*] *ἡ δὲ* L | *ναύπλιος* LV, def. K. Tuempel, Philol. 51 (1892) 388, *ναυτίλος* Jac., Her. || 10 *ἐλεδώνη* Bur.: *ἀλησῶν* L, om. V | *σιπία* V, *σηπεα* L, corr. Rig. | *ἀποδιδράσκειν* L || 11 *πειρωμένους*] *βουλομένους* V, *προῃρημένους* Her. | *δόλον* V || 12 *δὲ* om. V | *τοῦ ὀνείρου τούτου* V || 13 *δὲ* om. L

ἐλπιζόμενα οὐ τελειοῦσιν, ἐπειδὴ διολισθαίνουσι τῶν χειρῶν καὶ [ὅτι] λεπίδας οὐκ ἔχουσιν, αἳ τῷ σώματι περίκεινται ὥσπερ ἀνθρώποις τὰ χρήματα. εἰσὶ δὲ οἵδε σμύραινα ἔγχελυς γόγγρος. οἱ δὲ πλατεῖς [καὶ] κινδύνους σημαίνουσι διὰ τὸ θηριῶδες καὶ ἐπιβουλάς, οἷον τρυγὼν 5 νάρκη βοῦς καὶ ὁ λεγόμενος ἀετὸς καὶ γαλεὸς καὶ ῥίνη καὶ εἴ τι ἄλλο τούτοις ὅμοιον. ὅσοι δὲ τῶν ἰχθύων ὅμοιοι μέν εἰσι λεπιδωτοῖς, οὐκ ἔχουσι δὲ λεπίδας, διολισθῆσαι τὰς ἐλπίδας τοῦ ἰδόντος σημαίνουσιν, οἷον θύννος καὶ τὰ εἴδη αὐτοῦ πρημὰς πηλαμὺς σῖμος σφύ- 10 p. 110 ραινα [καὶ] κολίας καὶ τὰ ὅμοια. μόρμυροι δὲ καὶ μελάνουροι καὶ σκορπίοι καὶ κωβιοὶ περιπεσεῖν σημαίνουσι πανούργοις καὶ ἀηδέσιν ἀνθρώποις, κορακῖνοι δὲ καὶ βλέννοι πονηροῖς καὶ ἀνωφελέσιν. ἰχθύες δὲ οἱ λιμναῖοι ἀγαθοὶ μέν, ἧσσον δέ· καὶ γὰρ ἧσσον τῶν θαλασσίων 15 εἰσὶ πολυτελεῖς, καὶ τρέφουσιν οὐχ ὁμοίως.

15 Βάτραχοι δὲ ἄνδρας γόητας καὶ βωμολόχους προαγορεύουσι, τοῖς δὲ ἐξ ὄχλου ποριζομένοις εἰσὶν ἀγαθοί. οἶδα δέ τινα οἰκέτην, ὃς ἔδοξε βατράχοις κονδύλους ἐπισείειν, καὶ προέστη τῆς τοῦ δεσπότου οἰκίας ἄρχων τῶν ἐν τῇ 20

Oppian. hal. 2, 142. aquila: Aristot. hist. animal. 5, 5, 540 B 18, Plin. h. n. 9, 78. squatina: Oppian. hal. 1, 381.
10—12 thynnus: Aristot. hist. animal. 2, 13, 505 A 28, Mnesitheus ap. Athen. 8, 357 B. thynnus parvulus: Athen. 7, 328 E, Hesych. s. v. πρημάδες. simus: Oppian. hal. 1, 170. mormyr: Archestratus ap. Athen. 7, 313 F. scorpii vel mugilis spinae venenatae: Oppian. hal. 2, 461, Ovid. hal. 116. (mugilis poena adulterii: Plat. comicus fr. 173, 21 Kock, Catull. 15, 19). || **15—17** Xenocr. aliment. ex fluviatil. 6 (Ideler, Phys. et med. Gr. min. 1, p. 122). || **17** Origen. in exod. homil. 4, 6 (Migne, PG 12, 322 A).

3 χρώματα V || **4** μύραινα V, σφυρινες L | γόγγροι L || **6** ἀετὸς LV] βάτος Her. primo, sed in Add. reiecit || **8** διολισθῆσαι] μεθῆσαι V, διολισθεῖν Her. || **9** τοῦ ἰδόντος σημαίνουσιν om. L || **10** πρημὰς om. V | σῖμος] σιμη καὶ L | σφύραινα] σκόμβρος maluit Thom. || **11** κολίας] κολνιὰς V || **12** σκορπίοι καὶ om. L | σημαίνουσι] συμβαίνουσιν L, νόσον σημαίνουσι V || **13** κορακῖνοι] καρκινοι L || **14** βλέννοι] βδελλοι L, βελλόναι Schm. | ἰχθῦς V | δὲ om. L || **15** ἧσσον εἰσὶ τῶν θαλλασίων V || **17** περὶ βατράχων V | προαγορεύουσι] προσημαίνουσι V || **18** εἰσὶν om. L || **19** ὃς ἔδοξε om. L

οἰκίᾳ, ἀνθρώπων· ἡ μὲν γὰρ λίμνη τὴν οἰκίαν ἐσήμαινεν, οἱ δὲ βάτραχοι τοὺς ἔνδον ἀνθρώπους, ὁ κονδυλισμὸς δὲ τὴν ἐπιταγήν.

16 Θηρίον θαλάσσιον ἐν θαλάσσῃ ἰδεῖν οὐδενὶ συμφέρει 5 πλὴν δελφῖνος· οὗτος γὰρ ἐν θαλάσσῃ ὁρώμενος ἀγαθός, καὶ ὅπου ἐπέρχεται, ἐκεῖθεν πνευσόμενον ἄνεμον σημαίνει. ἔξω δὲ θαλάσσης καὶ τοῦ ὑγροῦ πᾶν θηρίον θαλάσσιον ὁραθὲν ἀγαθόν· οὐ γὰρ ἔτι κακῶσαι δύναται ὅπου γε μηδὲ ἑαυτὸ σῶσαι ἀσπαῖρον καὶ δυσθανατοῦν. διὸ καὶ 10 τοὺς ἐχθροὺς πρὸς τῷ μηδὲν ἰσχῦσαι κακοὺς κακῶς ἀπολέσθαι σημαίνει. δελφὶς δὲ ἔξω θαλάσσης ὁρώμενος οὐκ ἀγαθός· τῶν γὰρ φιλτάτων τινὰ ἐπιδεῖν ἀποθανόντα σημαίνει.

17 Λάροι καὶ αἴθυιαι καὶ ὅσα ἐστὶν ἄλλα ὄρνεα θαλάσσια 15 τοὺς πλέοντας εἰς ἔσχατον κατάγουσι κίνδυνον, ἀλλ' οὐκ ἀπολλύουσι· καταδύεται μὲν γὰρ ταῦτα πάντα, ἀλλ' οὐκ ἀποπνίγεται τῇ θαλάσσῃ. τοῖς δὲ ἄλλοις ἀνθρώποις ἤτοι ἑταίρας σημαίνει καὶ μαχίμους γυναῖκας ἢ ἄνδρας γόητας ἁρπακτικούς τε καὶ ἀγνώμονας καὶ ἐξ ὕδατος ἢ δι' ὕδατος p.111 20 ἔχοντας τὴν ἐργασίαν [πρὸς τὴν τροφήν]. τὰ δὲ ἀπολλύ-

5 Riess 187. || 5—6 delphini ventum praesagiunt: Theophr. sign. tempest. fr. 6,19 Wimmer, Cic. div. 2, 145, Lucan. 5, 552, Plin. h. n. 18, 361, Isidor. orig. 12, 6, 11, Gervasius Tilberiensis, otia imperialia, tertia decisio 63, Dante infern. 22, 19—21, E. S. McCartney, Class. Weekly 14 (1921) 97. || 7—9 Sueton. vit. Aug. 96. || 14—17 Theophr. sign. tempest. fr. 6, 28 Wimmer, Arat. phaen. 918, Cic. prognost. 183—85, Lucret. 5, 1079—86, Verg. georg. 1, 361, Ael. nat. animal. 7, 7, Weicker, Der Seelenvogel 23, Riess 187, Thompson, Greek Birds 29. 192—93.

2 ἔνδον ὄντας V || 4 περὶ θηρίων θαλασσίων V | θηρίον δὲ L | θαλάσσῃ] θαλάσσῃ ὂν V || 5 γὰρ] δὲ V || 6 ὅπου] ὅθεν Her., ὁπόθεν in Add., ὅποι Kel., ambo perperam: vid. Bl. 41. | ἐπέρχεται] ἄπεισιν V | πνευσούμενον V, τὸν L, corr. Rei. || 7 [καὶ τοῦ ὑγροῦ] Her. || 8 ἀγαθὸν ὁραθέν V | κακῶσαι] κακοῦν V || 9 καὶ om. V || 10 ἰσχύσαι καὶ κακοὺς V | ἀπολέσαι L || 11 δελφὶν L || 12 ἀγαθὸν L || 14 περὶ λάρων καὶ αἰθυιῶν V | λάροι δὲ καὶ L | ὅσα τοιαῦτα θαλάσσιά ἐστιν ὄρνεα V || 15 κατάγει V || 16 ἀπολύουσι V, ἀπολλουσιν L, corr. Rig. | γὰρ ταῦτα om. L || 18 μαχήμους L, μάχλους V || 19 ἢ om. L

μενα οὔ φασιν εὑρεθήσεσθαι· ὅ τι γὰρ ἂν λάβωσι, τοῦτο καταπίνουσιν.

18 *Ἰχθύας νεκροὺς ἐν θαλάσσῃ εὑρεῖν οὐκ ἀγαθόν· ματαίας γὰρ ἐλπίδας σημαίνουσι, καὶ τὰ προσδοκώμενα οὐκ ἐῶσι τελεσθῆναι· ζῶντας δὲ ἰχθύας ἄμεινον λαμβάνειν.* 5 *περὶ δὲ τῆς σκευασίας αὐτῶν καὶ τῆς ἀρτύσεως τὰς κρίσεις ἀπὸ τῆς τῶν κρεῶν ἀρτύσεως ποιεῖσθαι χρή. ἔτι καὶ τὸ δοκεῖν ἰχθὺν ἐν τῇ κοίτῃ ἰδεῖν πονηρὸν τῷ πλέοντι [νομίζειν] καὶ τῷ νοσοῦντι· τῷ μὲν γὰρ ναυάγιον τῷ δὲ κίνδυνον ἐξ ὑγρῶν ἢ δι' ὑγρῶν σημαίνει. καὶ ἣν γυνὴ ἐν* 10 *γαστρὶ ἔχουσα ἰχθὺν ὑπολάβῃ τεκεῖν, ὡς μὲν οἱ παλαιοὶ λέγουσιν, ἄφωνον γεννήσει, ὡς δὲ ἐγὼ ἐτήρησα, ὀλιγοχρόνιον. πολλαὶ δὲ καὶ νεκρὰ ἔτεκον· ἔξω γὰρ τοῦ περιέχοντος γενόμενος πᾶς ἰχθὺς ἀποθνήσκει.*

19 *Κάλαμοι ἰξευτικοὶ καὶ ἰξὸς τοὺς ἀποδήμους ἐπανάγουσι καὶ* 15 *τοὺς δραπέτας εὑρίσκουσι καὶ τὰ ἀπολωλότα σώζουσι καὶ τὰ προσδοκώμενα τελειοῦσιν, ἀλλ' οὐ πάντα· τὰ μὲν γὰρ μακρόθεν καὶ διεστῶτα πρὸς τὸν χρώμενον ἄγουσι, τοῦτ' ἔστι πρὸς τὸν ἰξεύοντα, ἔνια δὲ τοὺς καλάμους καὶ διαφεύγει. αἱ δὲ λεγόμεναι νεφέλαι καὶ ὅσα ἄλλα πλεκτά ἐστι πρὸς* 20

11 somnia mulierum gravidarum (cf. 136, 6. 289, 15. 298, 23. 304, 22): mater Cyri: Nicol. Damasc. (Jacoby FGH 2 A p. 362); Hecuba mater Paridis: Cic. div. 1, 42; mater Periclis: Herod. 6, 131, Plut. vit. Pericl. 3; mater Dionysii tyranni: Cic. div. 1, 39, Val. Max. 1, 7, ex. 7; mater Augusti: Sueton, vit. Aug. 94; mater Vergilii: Philargyrius ecl. prooem. (I. Brummer, Vitae Vergilianae 40), Focas vit. Virg. 37—40 (Brummer p. 50); mater Apollonii Tyanaei: Philostr. vit. Apollon. 1, 4; mater Commodi: Lamprid. vit. Comm. 1,3—4.

1 *οὔ φασιν*] *ου φησιν* **L**, *οὐχ* **V** | *εὑρεθήσεσθαι* Reis.: *εὑρεθήσεται* **LV** | *γὰρ* om. **L** || **3** *περὶ ἰχθύων νεκρῶν* **V** | *ἰχθῦς* **V** | *εὑρεῖν*] *ὁρᾶν δοκεῖν ἢ εὑρεῖν* **V** || **5** *ἰχθῦς* **V** | post *λαμβάνειν* in **V** est *καὶ αὐτὸν ἀγρεύειν καὶ παρ' ἄλλων λαβόντα ὠνεῖσθαι καὶ παραθέντας ἐσθίειν* || **7** *ἔτι καὶ τὸ*] *καὶ περὶ τοῦ* **LV** || **10** *τῶν* post *κίνδυνον* addit **L** | *ἐξ ὑγρῶν καὶ διυγρων* **L**, *δι' ὑγρῶν ἢ ἐξ ὑγρῶν* **V** | *ἣν*] *ἡ* **LV** || **11** *ὑπολάβῃ*] *εἰ ὑπολάβοι* **V** || **12** *γεννήσεται* **L** || **15** *ἰξεύειν καὶ περὶ πετεινῶν* **L**, *περὶ τοῦ ἰξεύειν* **V** | *ἐπανάγουσι*] *συνάγουσι* **V** || **16** *εὑρίσκουσι*] *ἐπανάγουσι* **L** || **18** *καὶ* om. **L** || **19** *πρὸς* om. **L** | *δὲ*] *δὲ καὶ* **V** | *καὶ* om. **V**

θήραν ὀρνέων πεποιημένα τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον ταῖς σαγήναις καὶ τοῖς δικτύοις.

Ἑξῆς δὲ ἀκολουθεῖ τῷ λόγῳ τούτῳ περὶ ζῴων ἀεροπόρων εἰπεῖν.

5 Ὄρνιθες ἱεροὶ πλουσίοις μᾶλλον ἢ πένησι σύμφοροι, οἱ 20 δὲ μικροὶ τοῖς πένησίν εἰσι συμφορώτατοι. οἱ μὲν γὰρ μεγάλοι διὰ τὸ μὴ λιταῖς χρῆσθαι τροφαῖς ἔστιν ὅτε μεγάλων p. 112 ἐφιέμενοι καὶ τὸ προστυχὸν οὐκ ἀγαπῶντες λιμώττουσιν, οἱ δὲ σμικροὶ καὶ σπερμολόγοι εὐπόριστον ἔχοντες τροφὴν 10 οὐκ ἔστιν ὅτε ἐνδεεῖς εἰσιν. ἤδη δὲ καὶ κατ' εἶδος αὐτῶν ἐπιμνησθῆναι καλῶς ἔχον εἶναί μοι δοκεῖ.

Ἀετὸν ἰδεῖν ἐπὶ πέτρᾳ καθεζόμενον ἢ ἐπὶ δένδρῳ ἢ ἐπὶ ὑψηλοτάτῳ τόπῳ ἀγαθὸν τοῖς ἐπὶ πρᾶξιν ὁρμῶσι, φοβουμένοις δὲ πονηρόν [καὶ τὸν ἀπόδημον ἄγει]. ἱπτάμενον δὲ 15 ἡσυχῇ καὶ ἀτάραχον ἰδεῖν ὁμοίως ἀγαθὸν ἀνδρί, βράδιον δὲ φιλεῖ ἀποβαίνειν. ἀετὸς ἐπικαθεσθεὶς τῇ κεφαλῇ τοῦ ἰδόντος θάνατον αὐτῷ μαντεύεται. ὅ τι γὰρ ἂν ὑπὸ τοῖς ὄνυξι λάβῃ, θανατοῖ. ὀχεῖσθαι δὲ ἀετῷ βασιλεῦσι μὲν καὶ ἀνδράσι πλουσίοις καὶ μεγιστᾶσιν ὄλεθρον μαντεύεται. 20 ἔθος γάρ τι παλαιὸν τοὺς ἀποθανόντας τούς γε τοιούτους γράφειν τε καὶ πλάσσειν ἐπ' ἀετῶν ὀχουμένους καὶ διὰ

5 aves sacrae, i. e. falcones: Demetrius Pepagomenus, hieracosoph. p. 336 Hercher. || 18 Achmes p. 231, 22 Drexl (alia interpretatione). || 20–p. 136,1 Ps. Callisth. vit. Alex. 33, 26, Herodian. hist. 4, 2, 11, Dio Cass. 56, 42. 74, 5, Spart. vit. Sev. 22, 1, Weicker, Der Seelenvogel 22, L. Deubner, Berl. Phil. Woch. 31 (1911) 1607, Thompson, Greek Birds 3—4 (plura affert).

1 ταῖς σαγήναις λόγον V || 5 περὶ ὀρνέων L, περὶ ζώων ἀεροπόρων V | ὄρνιθες ἱεροί, i. e., falcones (Her., Add.) | σύμφοροι] συμφέρουσιν L | οἱ δὲ–συμφφορώ om. L et pro τατοι habet τὰ τοιαῦτα || 6 post μικροὶ in V est καὶ παχεῖς || 8 τὸ προστυχὸν] περὶ τὸ τυχὸν V || 9 μικροὶ V | καὶ] ἅτε Her. || 10 οὐκ ἔστιν ὅτε] οὐκέτι V | καὶ om. V | κατὰ V || 11 ἔχον εἶναι] ἔχειν L || 12 ἀετοῦ L | καθεζόμενον] καθήμενον V | ἐπὶ tertium om. L || 13 τόπῳ om. L || 15 ἰδεῖν om. V | ἀνδρί om. V || 16 ἀποβαίνειν] ἀποβαίνειν ὡς λόγος V | τῇ κεφαλῇ] ἐπὶ τὴν κεφαλὴν V (cf. 162, 6. 310, 13) || 17 [ὑπὸ] coni. Her. || 18 λάβοι LV || 19 ἀνδράσι–μεγιστᾶσιν] πλουσίοις καὶ μεγιστᾶσιν L, μεγιστᾶσι καὶ πλουσίοις ἀνδράσιν V || 20 τι om. V | ἀποθνήσκοντας V | τούς γε τοιούτους] τούτους V || 21 πλάσσειν τε καὶ γράφειν V

τῶν τοιούτων δημιουργημάτων τιμᾶν. πένησι δὲ ἀγαθόν· ἀναληφθέντες γὰρ ὑπό τινων πλουσίων ὠφεληθήσονται οὐ μικρὰ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀποδημήσαντες. ἀετὸς ἀπειλῶν ἀνδρὸς δυνατοῦ ἀπειλὴν προσημαίνει, τιθασὸς δὲ καὶ προσιὼν καὶ διδούς τι καὶ φθεγγόμενος τῇ ἑαυτοῦ φωνῇ ἀγα- 5
θὸς εἶναι τετήρηται. γυνὴ δὲ ἐὰν ὑπολάβῃ ἀετὸν τεκεῖν, υἱὸν γεννήσει, ὃς ἐὰν μὲν ᾖ πένης, στρατεύσεται καὶ στρατοπέδου ἄρξει [παντὸς ὡς καὶ ἀετὸς τῶν ὀρνίθων]. καὶ γὰρ στρατοπέδου παντὸς πρόεισιν ὁ ἀετός· ἐὰν δὲ μέτριος ᾖ, ἀθλήσει καὶ [βασιλεῖ] γνώριμος ἔσται· ἐὰν δὲ πλούσιος, 10
ἄρξει πολλῶν ἢ καὶ βασιλεύσει. ἀετὸν νεκρὸν ἰδεῖν δούλῳ μόνῳ συμφέρει καὶ τῷ φοβουμένῳ τινά· τῷ γὰρ ἀπειλοῦντι καὶ τῷ δεσπότῃ θάνατον μαντεύεται· τοῖς δὲ λοιποῖς ἀπραξίαν σημαίνει. σημαίνει δὲ ὁ ἀετὸς καὶ τὸν ἐνεστῶτα
p.113 *ἐνιαυτόν· ἔστι γὰρ τὸ ὄνομα αὐτοῦ γραφὲν οὐδὲν ἄλλο ἢ* 15
πρῶτον ἔτος. πρὸς δὲ τὴν διαφορὰν τὴν τῶν ἀετῶν διάφορα νομίζειν χρὴ καὶ τὰ ἀποτελέσματα γίνεσθαι.

Ἅρπη γυναῖκα σημαίνει βασιλικὴν καὶ πλουσίαν, μέγα δὲ ἐπὶ κάλλει φρονοῦσαν καὶ εὐγνώμονα καὶ τοῖς ἤθεσιν εὖ κεχρημένην. 20

Αἰγυπιὸς δὲ τὰ αὐτὰ τῷ ἀετῷ σημαίνει.

Γῦπες δὲ κεραμεῦσι καὶ βυρσοδέψαις ἀγαθοὶ διὰ τὸ τῆς πόλεως ἀπῳκίσθαι καὶ τὸ νεκρῶν ἅπτεσθαι σωμάτων· ἰατροῖς δὲ καὶ τοῖς νοσοῦσι πονηροί· νεκροῖς γὰρ χαίρουσι σώμασι. σημαίνουσι δὲ καὶ ἐχθροὺς ἐναγεῖς καὶ μιαροὺς 25
καὶ οἰκοῦντας οὐκ ἐν πόλει. καὶ πρὸς τὰ ἄλλα δὲ πάντα εἰσὶ πονηροί.

14—15 Ps.-Athanasius, de definitionibus 4 (Migne, PG 28, 543 B-C). || **21** Thompson, Greek Birds 5—6. 25—27.

3 *ἀποδημήσαντες ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ* V, dein sequitur *καὶ μεταστάντες* | *ἀπειλὴν* post *ἀπειλῶν* V || **5** *φωνῇ τῇ ἑαυτοῦ* V || **6** *εἶναι* om. V | *τεκεῖν*] *τετοκέναι* L || **7** *μὲν* om. L | *στρατεύεται* L || **9** *ὁ* om. V || **10** *ᾖ* om. L || **16** *α' ἔτος* coni. Her., Add. | *τὴν τῶν*] *τῶν* V || **18** *περὶ ἁρπης* L | *ἅρπη δὲ* V | *μέγα*] *μεγάλα* L || **19** *καὶ ἐν τοῖς* L || **20** *εὖ* om. L || **21** *αἰγυπιὸς*] *καὶ ὁ αἰγυπιός* V || **22** *γυποσ* L | *ἀγαθὸν* L || **23** *καὶ* om. L || **24** [*νεκροῖς—σώμασι*] Her. || **26** *δὲ* post *ἄλλα* om. L

Ἱέραξ δὲ καὶ ἰκτῖνος ἅρπαγας καὶ λῃστὰς σημαίνουσιν· ἱέραξ μὲν φανεροὺς καὶ ὁμόσε χωροῦντας, ἰκτῖνος δὲ λάθρᾳ ἐπιτιθεμένους.

Κόραξ δὲ μοιχῷ καὶ κλέπτῃ προσεικάζοιτ' ἂν καὶ διὰ
5 τὸ χρῶμα καὶ διὰ τὸ πολλάκις ἀλλάσσειν τὴν φωνήν.

Κορώνη χρόνον τε πολὺν καὶ παρολκὴν τῶν πραγμάτων καὶ γραῖαν διὰ τὰ ἔτη καὶ χειμῶνα δηλοῖ διὰ τὸ χειμῶνος εἶναι ἄγγελον.

Ψᾶρες ὄχλον σημαίνουσι καὶ ἄνδρας πένητας καὶ
10 ταραχὴν ματαίαν, καὶ οἱ κολοιοὶ δὲ τὰ αὐτὰ τοῖς ψάροις.

Φάσσαι καὶ περιστεραὶ γυναῖκας σημαίνουσι, φάσσαι μὲν πάντως πορνικάς, περιστεραὶ δὲ ἔσθ' ὅτε οἰκοδεσποίνας καὶ κοσμίας. ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ πολλῶν μίαν γυναῖκα τεκμήρασθαι καὶ ἀπὸ μιᾶς πολλάς. σημαίνουσι δὲ αἱ περι-
15 στεραὶ καὶ τὴν ἐν τοῖς πρασσομένοις ἐπαφροδισίαν διὰ τὸ p. 114 ἀνακεῖσθαι τῇ Ἀφροδίτῃ καὶ πρὸς φιλίας δὲ καὶ κοινωνίας καὶ συναλλαγὰς πάσας εἰσὶν ἀγαθαὶ διὰ τὸ συναγελαστικὸν αὐτῶν.

Γέρανοι δὲ καὶ πελαργοὶ κατ' ἀγέλας μὲν καὶ συστροφὰς
20 ὁρώμενοι λῃστῶν ἔφοδον καὶ πολεμίων σημαίνουσι καὶ

5 Plin. h. n. 10, 33. || 7—8 Theophr. sign. tempest. fr. 6, 16 Wimmer, Arat. phaen. 949—53, Cic. div. 1, 14 et Pease ad loc., Verg. georg. 1, 388—89, Plin. h. n. 18, 363, Ael. nat. animal. 7, 7, Geopon. 1, 3, 7. || 11—12 Herod. 2, 57, Lycophr. Alex. 87. 131 et schol. palumbes dona amantium: Theocr. idyll. 5, 96. 133, Ovid. met. 13, 833. || 12—13 Horapoll. 2, 32. || 15—16 plurimos locos ad rem citat Thompson, Greek. Birds 244. || 19—p. 138,1 Plin. h. n. 18, 362, Ael. nat. animal. 1, 44. 7, 7.

1 ἱερακες ικτινου L || 2 φανεροὺς καὶ] ἐκ τοῦ φανεροῦ Her., cf. 124, 8 || 4 κόρακος L || 6 κορώνης L | κορώνη δὲ V | χρόνῳ τε πολλῷ καὶ παρολκῇ L | τῶν πραγμάτων om. L || 7 γραῖαν διὰ] γραΐδια L | χειμῶνι L | δηλοῖ om. L || 9 ψαρων κολοιῶν L | ἄνδρα πένητα L || 10 δὲ—ψάροις] ὁμοίως V | ψάροις] ψαρσίν Her., at vid. Bl., 35 || 11 περὶ περιστερῶν καὶ φασσων L | φάσσαι δὲ V | γυναῖκα L || 12 ἔσθ'] ἔστιν V | ὅτε] ὅτε καὶ V || 13 κοσμίας καὶ οἰκοδεσποίνας V, κοσμίους L || 14 αἱ] καὶ V, sed del. ead. man. || 15 πραττομένοις L || 16 Ἀφροδίτῃ τὴν περιστερὰν L || 17 πάσας εἰσὶν] πᾶσιν L || 19 γερανων πελαργων L | μὲν om. L | post συστροφὰς in V est αἱ ὄρνιθες αὗται ὁρώμεναι V

χειμῶνα ἐπάγουσι χειμῶνος φαινόμενοι, θέρους δὲ αὐχμόν· ἰδίᾳ δὲ καὶ κατὰ μόνας γέρανοι καὶ πελαργοὶ ἀγαθοὶ πρὸς ἀποδημίαν καὶ πρὸς ἀποδήμων ἀνακομιδὴν διὰ τὸ περὶ τροπὰς ὡρῶν ἀποδημεῖν τε καὶ μετανίστασθαι, [καὶ πρὸς γάμον καὶ παιδοποιίαν διὰ τὸ γαμεῖν τε καὶ τεκνοῦν]. 5 μάλιστα δὲ πρὸς παιδοποιίαν ἐπιτήδειος ὁ πελαργὸς διὰ τὴν γινομένην ὑπὸ τῶν ἐκγόνων τοῖς γονεῦσιν ἐπικουρίαν.

Κύκνος ἄνδρα σημαίνει μουσικὸν καὶ αὐτὴν τὴν μουσικήν, καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει διὰ τὸ χρῶμα. νοσοῦσι δὲ ὁρώμενος μὲν σωτηρίαν μαντεύεται, φθεγγόμενος δὲ 10 ὄλεθρον· οὐ γὰρ πρότερον φθέγγεται εἰ μὴ πρὸς τὸ ἀποθνήσκειν ᾖ.

Περὶ δὲ *χελιδόνος* ἐν τῷ περὶ θανάτου λόγῳ ἐπιμνησθήσομαι.

Πελεκᾶνες ἄνδρας ἀγνώμονας σημαίνουσιν, ἀσκέπτως 15 δὲ καὶ ἀλόγως πάντα δρῶντας, καὶ τὸν κλέπτην καὶ τὸν δραπέτην ἐγγὺς ποταμοῦ εἶναι σημαίνουσι ἢ λίμνης.

21 *Νῆσσαι* δὲ καὶ ὅσα ἄλλα ἐστὶ λιμναῖα ἢ ποτάμια ὄρνεα τὰ αὐτὰ τοῖς λάροις καὶ ταῖς αἰθυίαις σημαίνει.

3—4 Aristot. hist. animal. 8, 16, 600 A 21, Plin. h. n. 10, 61, Ael. nat. animal. 3, 23. || 6—7 Aristoph. av. 1353—57, Plat. Alcib. I 135 E, Aristot. hist. animal. 9, 12, 615 B 23, Petron. 55, Plin. h. n. 10, 63, Plut. de sollert. animal. 4, 962 E, Ael. nat. animal. 3, 23, Isidor. orig. 12, 7, 17. || 8 Olympiodor. vit. Plat. 4, Diog. Laërt. 3, 7, Apul. dogm. Plat. 1, 1, Pausan. 1, 30, 3, Tertull. de an. 46, 9. || 11 Athen. 9, 393 D (Alexander Myndius fr. 17, Wellmann, Hermes 26 [1891] 551), Fischer 40, Thompson, Greek Birds 180—83. || 15 Horapoll. 1, 54, Thompson, Greek Birds 232 i(vocabula Aegyptia *chemi-* 'pelicanus' et *chemi-* 'stupidus' nter se commutata). || 18—19 Theophr. sign. tempest. fr. 6, 18 Wimmer, Arat. phaen. 918. 970, Ael. nat. animal. 7, 7.

1 φαινόμενοι] ὁρώμεναι V || 2 γέρανοι καὶ πελαργοὶ Rei.: γέρανος καὶ πελαργοὶ L, καὶ πελαργὸς καὶ γέρανος V | ἀγαθοὶ] ἀγαθοὶ καὶ V || 3 πρὸς om. V | περὶ τροπὰς] κατὰ περιτροπὰς V || 4 ὡρῶν] ὡρῶν ὁρωμένους σώζειν τὸ V | τε καὶ] καὶ L || 5 παιδοποιίαν] παιδοποιεῖν ἐπιτήδειος L || 6 ὁ om. L || 7 ἀπὸ L | τοῖς γονεῦσιν] εἰστοκετασ L || 8 κυκνον L || 9 χρῶμα] σῶμα L || 10 μὲν om. L || 11 τὸ] τῷ V Her., sed cf. 26, 10. 54, 24 || 13 δὲ om. V | μνησθήσομαι L || 15 ποταμιου ορνεου καὶ πελεκανος L | ἀσκέπτως δὲ] ἀσκόπως τε V || 16 τὸν κλέπτην δὲ L, τὰ κλαπέντα V || 17 ἢ] καὶ V || 18 λιμνων L, περὶ ὀρνέων λιμναίων V || 19 σημαίνει] προσημαίνουσιν V

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὰ ἔντομα τῶν ζῴων ἵπταται, καὶ αὐτὰ ἐν τῷ περὶ ὀρνέων λόγῳ κατατάξω.

22 *Μέλισσαι γεωργοῖς μὲν καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τὴν ἐργασίαν ἀγαθαί· τοῖς δὲ ἄλλοις ταραχὰς σημαίνουσι* p. 115
5 *διὰ τὸν βόμβον καὶ τραύματα διὰ τὸ κέντρον καὶ νόσον διὰ τὸ μέλι καὶ τὸν κηρόν. ἐπικαθεζόμεναι δὲ τῇ κεφαλῇ τοῦ ὁρῶντος στρατηγοῦντι μὲν καὶ δημιουργοῦντι ἀγαθαί, τοῖς δὲ ἄλλοις πονηραί, καὶ ὡς ἐπὶ ⟨τὸ⟩ πολὺ ὑπὸ ὄχλου ἢ ὑπὸ στρατιωτῶν διαφθαρῆναι σημαίνουσι τὸν ἰδόντα.*
10 *ἐοίκασι μὲν γὰρ ὄχλῳ ἢ στρατῷ διὰ τὸ ἡγεμόνι ὑποτετάχθαι, ἀναιροῦσι δὲ διὰ τὸ τοῖς ἀψύχοις ἐπικαθέζεσθαι. ἐγκλείειν δὲ μελίσσας ἀγαθόν, καὶ ἀναιρεῖν ὁμοίως ἀγαθὸν πᾶσι πλὴν γεωργῶν.*

Σφῆκες δὲ πᾶσι κακοί· περιπεσεῖν γὰρ σημαίνουσι
15 *πονηροῖς ἀνθρώποις καὶ ὠμοῖς.*

Ἀκρίδες δὲ καὶ πάρνοπες καὶ οἱ λεγόμενοι μάστακες γεωργοῖς μὲν ἀφορίαν ἢ φθορὰν τῶν καρπῶν προαγορεύουσι· σίνονται γὰρ τὰ σπέρματα ἢ διαφθείρουσι· τοῖς δὲ λοιποῖς πονηροὺς ἄνδρας ἢ γυναῖκας σημαίνουσι.

20 *Κάνθαροι καὶ μηλολόνθαι καὶ λαμπυρίδες τοῖς τὰς ῥυπώδεις ἐργασίας καὶ ἀσέμνους ἐργαζομένοις μόνοις*

6—7 Pease ad Cic. div. 1, 73. || 11 nam erant qui apium examina corporibus mortuis progenita esse putarent: Verg. georg. 4, 296—314. || 14 Astramps. onirocr. p. 8 (vers. 10) Rigaltius.

1 *δὲ* om. L | *ἵπτανται* V || 2 *ὀρνίθων* L | *καταλέξω* L || 3 *περὶ μελισσῶν καὶ σφηκῶν ακριδων παρνοπων μαστάκων κανθάρων μηλονθων λαμπυριδων* L, *περὶ μελισσῶν* V || 4 *ἄλλοις*] *λοιποῖς* V || 7 *ὁρῶντος*] *ἰδόντος* V | *στρατηγοῦντι—δημιουργοῦντι*] *στρατηγεῖν μὲν καὶ δημιουργεῖν ἐπιχειροῦντι* V | *ἀγαθὸν* L || 8 *ὑπὸ*] *ἢ δι'* L || 9 *ὑπὸ* alterum om. L | *διαφθαρήσεσθαι* V || 10 *μὲν* om. L | *ὑποτάσσεσθαι* V || 12 *ἐγκλείειν*] *ἐκκαίειν* L || 13 *πᾶσι* om. L | *πλὴν τῶν* V || 14 *σφηκῶν* | *κακοί*] *κακόν* V, *κακὸν καὶ* L | *περιπεσεῖν γὰρ*] *περιπεσεῖν* L, *περιπεσεῖν τε γὰρ* V | *σημαίνουσιν* post *ὠμοῖς* habet V || 16 *ἀκριδων καὶ παρνοπων μαστακων* L || 17 *προαγορεύουσι*] *σημαίνουσι* V || 18 *σίνονται*] *φθίνονται* L | *ἢ*] *καὶ* V || 19 *πονηροὺς—γυναῖκας*] *πονηροῖς ἀνδράσιν ἢ γυναιξὶ περιπεσεῖν* V || 20 *κανθάρων μηλονθων λαμπυρίδων* L | *κάνθαροι δὲ* V

ὠφέλιμοι, τοῖς δὲ λοιποῖς βλάβης καὶ ἀπραξίας εἰσὶ
σημαντικοί, μάλιστα δὲ μυροπώλαις καὶ ἀρωματοπώλαις.
23 Πλεῖν δοκεῖν καὶ εὐπλοεῖν πᾶσιν ἀγαθόν, χειμῶνι δὲ
περιπεσεῖν δυσθυμίας καὶ κινδύνους σημαίνει. τὸ δὲ
ναυαγεῖν τῆς νεὼς ἤτοι ἀνατραπείσης [ἢ διαφθαρείσης] ἢ 5
πέτραις περιρραγείσης πάντας βλάπτει πλὴν τῶν βίᾳ ὑπό τι-
νων κατεχομένων καὶ δούλων· τούτους γὰρ ἀπαλλάσσει τῶν
p. 116 κατεχόντων, ἔοικε γὰρ τὸ πλοῖον τοῖς περιέχουσιν αὐτούς**.
ἀεὶ δὲ ἄμεινον ἐν μεγάλῳ πλεῖν πλοίῳ καὶ φορτία στερεὰ
ἔχοντι, ἐπεὶ τὰ μικρὰ πλοῖα, κἂν εὐπλοῇ τις, οὐκ ἄφοβα τὰ 10
ἀγαθὰ ποιεῖ. ἔτι κἀκεῖνο. διὰ θαλάσσης πλεῖν καὶ εὐπλοεῖν
ἀγαθὸν μᾶλλον ἢ διὰ γῆς· βραδύτερα γὰρ καὶ δυσκολώτερα
καὶ μόλις ἐσόμενα τὰ ἀγαθὰ σημαίνει τὸ διὰ γῆς δοκεῖν
πλεῖν. πονηρότερον δὲ τὸ διὰ θαλάσσης πλέοντα χειμάζεσθαι
ἢ τὸ διὰ γῆς. οὐ δύνασθαι δὲ πλεῖν προηρημένον ἢ βίᾳ πρός 15
τινων κατέχεσθαι ἐμπόδια καὶ κατοχὰς τῶν ἐγχειρήσεων
σημαίνει, ὁμοίως δὲ καὶ τὸ διὰ γῆς πλεῖν δένδρων ἢ πετρῶν
ἐμποδὼν γινομένων κατοχὰς σημαίνει καὶ ἐμποδισμούς.
ἰδεῖν δὲ ἀπὸ γῆς πλοῖα διὰ θαλάσσης πλέοντα καὶ εὐπλοοῦν-
τα ἀγαθὸν πᾶσι καὶ ἀποδημίας σημαντικὸν ** καὶ τοῖς 20
ἀποδήμοις ἀνακομιδήν, πολλάκις δὲ καὶ ἀγγελίας διαπον-
τίους προηγόρευσε. καὶ ἀναγόμενα μὲν τὰ πλοῖα βραδύτερα
τὰ ἀγαθὰ ποιεῖ· ἄρτι γὰρ ἄρχεται τοῦ πλοῦ, καταγόμενα
δὲ καὶ καθορμιζόμενα θᾶττον· πρὸς γὰρ τῷ συμπερά-
σματι τοῦ πλοῦ γέγονεν. ἀεὶ δὲ λιμένες φίλους καὶ εὐερ- 25

1 ὠφέλιμοι μόνοις L | βλάβης] καὶ βλάβης V | ἀπραξίας] πρά-
ξεων ἐπικινδύνων V || 2 post σημαντικοὶ L habet καὶ κινδύνων ἐπι-
σημαντικοί (καὶ κινδύνων in rasura) || 3 περὶ πλοῦ LV | πλεῖν—
εὐπλοεῖν] πλέοντα δοκεῖν εὖ πλεῖν V || 4 περιπεσεῖν πᾶσιν δυσθυ-
μίας L || 5 ἀνατραπείσης] ραγεισης L | ἢ πρὸς πέτραις V || 7 γὰρ
om. L || 8 γὰρ om. L | lac. sign. Her., qui ⟨δεσμοῖς⟩ vel ⟨δεινοῖς⟩ vel
simile quid coni. || 11 καὶ εὐπλοεῖν om. V || 12 γὰρ] δὲ V | δυσκο-
λώτερα] δυσχερέστερα V || 13 τὰ om. L | δοκεῖν πλεῖν] δοκεῖν πλέειν
L, om. V || 14 τὸ om. L || 15 πλέειν V | προειρημένον L, προηρη-
μένω V || 16 ἐγχειρισμῶν L || 17 ὁμοίως δὲ—κατοχὰς σημαίνει
om. L || 17 πλέειν V || 19 ἰδεῖν ὁ δὲ L | διὰ—πλέοντα] εν θαλασση
εὔπλεοντα L || 20 πᾶσι om. L || 23 ποιεῖ] σημαίνει L || 25 ἀεὶ]
οι L | εὐεργέτας καὶ φίλους V

γέτας σημαίνουσι καὶ πάντες οἱ ὅρμοι, σκόπελοι δὲ καὶ ὑποδρομαὶ τοὺς δι' ἀνάγκην καὶ μὴ κατὰ προαίρεσιν ὑφ' ἡμῶν φιλουμένους, οἳ οὐδὲ αὐτοὶ ἑκόντες ἡμᾶς εὐεργετοῦσιν. ἄγκυραι δὲ τὸ ἀναγκαῖον τῶν χρειῶν καὶ τὸ
5 ἀσφαλὲς σημαίνουσιν, ἀποδημεῖν δὲ κωλύουσιν· ἀεὶ γὰρ ἐπὶ κατοχῇ πλοίων τίθενται. πείσματα δὲ καὶ τὰ ἀπόγεια σχοινία πάντα δανείων ἐστὶ σημαντικὰ καὶ ἐργολαβιῶν καὶ συνθηκῶν καὶ κατοχῆς. ἱστὸς δὲ τῆς νεὼς τὸν κύριον σημαίνει [τῆς νεὼς ἢ τῆς οἰκείας], ἀντιπρόσωπον δὲ τὸν
10 πρῳρέα, καὶ ὁ χηνίσκος τὸν κυβερνήτην, τὰ δὲ [πηδάλια τὸν πλοῦν ἢ τούς γε τοῦ ναυκλήρου παῖδας, τρόπις τὴν ἐνθήκην τοῦ πλοίου,] ὅπλα τοὺς ναύτας, καὶ τὸ κέρας τὸν τοίχαρχον. ὁποῖον ἂν οὖν μέρος διαφθείρηται τῆς p. 117 νεὼς ὁρμούσης, τὸν ὅμοιον εἰκὸς διαφθαρήσεσθαι· πλε-
15 ούσης δὲ τῆς νεὼς περὶ αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος κίνδυνον οὐ τὸν τυχόντα ἔσεσθαι δηλοῖ χειμῶνι βιαίῳ συσχεθείσης. ὅθεν δ' ἂν πῦρ ἐπὶ τὴν ναῦν φέρηται, ἐκεῖθεν χειμῶνα ἐσόμενον προαγορεύει. οἶδα δέ τινα ναύκληρον, ὃς ἔδοξε τοὺς ἐν τῷ πλοίῳ ἱδρυμένους θεοὺς ἀπολωλεκέναι, καὶ σφόδρα φοβου-
20 μένῳ καὶ ὄλεθρον ἡγουμένῳ σημαίνειν τὸ ὄναρ πᾶν τοὐναντίον εἰς ἀγαθὸν ἀπέβη· πολλὰ γὰρ πορίσας ἀπέδωκε τὰ χρέα τοῖς δανεισταῖς τοῖς ἔχουσιν εἰς ὑποθήκην τὴν ναῦν, καὶ συνέβη αὐτῷ μηκέτι ἔχειν τοὺς κατέχοντας τὸ πλοῖον. ἀεὶ δὲ ἀγαθὸν ἠρέμα πορφύρουσαν καὶ κυμαίνουσαν τὴν

4—5 Appian. Syr. 56. || 10 cheniscus navi affixus: Lucian. Iupp. trag. 47, navig. 5, ver. hist. 2, 41, Apul. met. 11, 16. || 16—17 Plut. vit. Timol. 8 (alia interpretatione).

1 οἱ om. L || 3 αὐτοὶ om. V | ἑκόντες ἡμᾶς] ἴδοντα ἡμᾶς L, ἡμᾶς ἑκόντες V || 6 τίθενται καὶ εὕρηνται V | τὰ om. L || 7 ἅπαντα L | δανείων] διανιστῶν L | ἐστι] εἰσι V || 8 συνθήκης L | δὲ] δὲ πλοίου V | τῆς νεὼς om. V || 11 γε om. L || 13 τὸν τοίχαρχον] τε χαλκοῦ L, τοὺς τοιχάρχας V | post μέρος in V est τοῦ πλοίου καίηται ἢ || 14 διαφθαρῆναι L || 16 δηλοῖ] τῷ πλοίῳ L | βιαίῳ τῆς νεὼς V || 17 τὴν om. V || 19 θεοὺς ἱδρυμένους V | ἀπολωλέναι V | φοβουμένῳ αὐτῷ καὶ V || 20 τὸ ὄναρ] τὸν ὄνειρον V || 21 ἀγαθὸν] αὐτὸ L, num ἀγαθὸν αὐτῷ? | ἐπέδωκεν τὰ χρέη L, τὰ χρέα ἀπέτισε V || 22 εἰς om. V || 23 ἔχειν] σχεῖν V || 24 κυμαινομένην L

θάλασσαν ἰδεῖν· πράξεις γὰρ μεγάλας προαγορεύει· γαλήνη
δὲ ἀπραξίας διὰ τὴν ἀκινησίαν, καὶ ὁ χειμὼν ταραχὰς καὶ
βλάβας· ἔστι γὰρ τούτων αἴτιος.

24 Σπείρειν καὶ φυτεύειν καὶ ἀροτριᾶν ὅ τι σημαίνει ἐν τῷ
περὶ τεχνῶν λόγῳ προείρηται· νυνὶ δὲ περὶ τῶν ἑπομένων 5
τῇ γεωργίᾳ ποιήσομαι τὸν λόγον.

Ἄροτρον ἀγαθὸν πρὸς γάμον καὶ παίδων γονὴν καὶ
πράξεις· χρόνους δὲ καὶ παρολκὰς προστίθησι ταῖς
ἀποβάσεσι. ζυγὸν δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις ἀγαθόν, δούλοις δὲ
ἐμπόδιον τῆς ἐλευθερίας γίνεται· ὅθεν κατασσόμενον μᾶλ- 10
λον τούτοις ἢ ὑγιὲς ὂν συμφέρει. δρέπανον δὲ ἀφαιρέσεως
καὶ βλάβης ἐστὶ σημεῖον διὰ τὸ πάντα διχάζειν καὶ
μηδὲν ἑνοῦν. δηλοῖ δὲ καὶ ἑξάμηνον· ἥμισυ γάρ ἐστι
κύκλου. πέλεκυς δὲ στάσεώς ἐστι σημεῖον καὶ βλάβης καὶ
μάχης, ἀξίνη δὲ καὶ ἄμη γυναικός τε καὶ γυναικείας 15
ἐργασίας· καὶ γυναικείας μὲν ἐργασίας διὰ τὸ τῷ κρα-
τοῦντι προσφέρειν καὶ προσέλκειν, γυναικὸς δὲ διὰ τὸ
ὄνομα. ὕνις δὲ καὶ ὁ λεγόμενος μίσχος καὶ θρίναξ καὶ
p. 118 πτύον βλάβην καὶ ἀποβολὴν σημαίνουσιν. ἰδίως δὲ ἡ ὕνις,
ὡς πολλάκις ἐτήρησα, καὶ τὸ αἰδοῖον τοῦ ἰδόντος σημαίνει, 20
ὅθεν οὔτε ἀπολλυμένη ἐστὶν ἀγαθὴ οὔτε κατασσομένη.
ζυγόδεσμος δὲ καὶ ὁ λεγόμενος ἀμφιδέτης πρὸς πάντα
εἰσὶν ἀγαθοί, μάλιστα δὲ πρὸς γάμον καὶ κοινωνίαν.
κόφινοι δὲ οἰκέτας σημαίνουσιν, ἅμαξαι δὲ τὸν βίον τοῦ

15 lusus verborum, *γένυς* et *γυνή*? (Laïs meretrix *Ἀξίνη* nuncupata: Aristoph. Byz. ap. Ael. var. hist. 12, 5).

4 *περὶ γεωργίας* **LV** | *ὅ τι*] *τί* **L** || **7** *ἄροτρον*] *ἀροτριᾶν* **L** || **8** *πράξεις*] *πρὸς τὰς πράξεις* **V** || **10** *κατεασσόμενον* **L**, fort. recte || **11** *τούτοις* om. **L** || **13** *δηλοῖ δὲ* om. **L** || **14** *τοῦ κύκλου* **V** | *στάσεως καὶ βλάβης ἐστὶ σημεῖον* **V** || **15** *καὶ ἄμη γυναικός τε καὶ γυναικείας ἐργασίας* Bur. (vid. Her., Add.): *καὶ γυναικὸς ἃ μὴ δὲ ἐργασίας* **L**, *γυναικός τε καὶ γυναικείας ἐργασίας* **V** || **16** *καὶ γυναικείας μὲν ἐργασίας*] *μὲν* **L** || **17** *προσφέρειν*] *συμφέρειν* **V** || **18** *μίσγος* **LV**, corr. Rig. || **19** *ἡ* om. **L** || **21** *οὔτε κατασσομένη ἡ ὕνις οὔτε ἀπολλυμένη ἐστὶν ἀγαθή* **V** | *κατεασσομένη* **L.**, fort. recte || **22** *ζυγόδεσμα* **V** | *πρὸς*] *κατὰ* **V** || **23** *ἀγαθὰ* **V** | *κοινωνίας* **L** || **24** *σημαίνουσιν* ante *διὰ* addit **L**

ἰδόντος διὰ τὸ ἐκ πολλῶν συγκεῖσθαι καὶ πολλὰ βαστάζειν
καὶ ἄλλοτε ἄλλα. [ὅταν μέντοι τις παρὰ τὸν καιρὸν καὶ
τὴν ὥραν τοῦ ἔτους τρυγᾶν ἢ θερίζειν ὑπολάβῃ, ἐάν τε
ἀγαθὸν ἐάν τε κακὸν ᾖ τὸ συμβουλευόμενον, εἰς ἐκείνην
5 τὴν ὥραν τοῦ ἔτους τὰ σημαινόμενα ὑπερτίθεται.] οὖλοι
δὲ καὶ δράγματα καὶ θημῶνες ἀσταχύων παρολκὰς ἐν
τοῖς πραττομένοις σημαίνουσι καὶ κόπον· οὐδέπω γὰρ τὰ
τοιαῦτα ἕτοιμα εἰς τροφήν ἐστι. σιροὶ δὲ καὶ κάπετοι
καὶ πάντα ἐν οἷς θησαυρίζεται καὶ ἀποτίθεται τὰ σπέρ-
10 ματα γυναῖκα σημαίνει καὶ τὸν βίον τοῦ ἰδόντος καὶ
τὴν ὕπαρξιν, ὅθεν οὔτε συντριβόμενα οὔτε συμπίπτοντα
ἀγαθὰ νενόμισται. θριγκοὶ δὲ καὶ περίβολοι καὶ φραγμοὶ
καὶ σκόλοπες καὶ οἱ περὶ τοὺς ὅρους γῦροι τοῖς μὲν φοβουμέ-
νοις ἀσφαλείας εἰσὶ σημαντικοί, πρὸς δὲ τὰς κινήσεις καὶ
15 ἀποδημίας οὐ πάντῃ ἁρμόζουσι· κατοχὰς γὰρ σημαίνουσι διὰ
τὸ ἀποκεκλεικέναι τὰ ἐντός· πρὸς δὲ τὰς λοιπὰς ἐγχειρήσεις
τοὺς παρισταμένους καὶ ἀμύνοντας καὶ συναιρομένους ἐν
ταῖς χρείαις σημαίνουσιν.

Ἑξῆς δὲ περὶ δένδρων καὶ φυτῶν ποιήσομαι τὸν λόγον.
20 Ἐλαία γυναῖκα σημαίνει καὶ ἄθλησιν καὶ ἀρχὴν καὶ ἐλευ- 25
θερίαν, ὅθεν ἀγαθὸν εὐθαλῆ ὁρᾶν καὶ ταῖς ῥίζαις ἡδρα-
σμένην καὶ καρπὸν ἔχουσαν πεπανὸν καὶ ὥριμον. τρυγώμε-
ναι δὲ αἱ ἐλαῖαι τοῖς μὲν ἄλλοις ἅπασιν ἀγαθαί, δούλοις
δὲ πληγὰς μαντεύονται διὰ τὸ μετὰ πληγῶν τὸν καρπὸν
25 αὐτῶν καθαιρεῖσθαι. ἀναλέγειν δὲ χαμόθεν ἐλαίας ἢ τρίβειν p. 119
ἐλαίας (λέγω δὲ τὸν καρπόν) πόνους καὶ καμάτους σημαίνει.

2 [ὅταν–ὑπερτίθεται] Her., cf. 58, 17 || 3 ὑπολάβοιεν LV, corr. Mein. | ἂν (bis) LV, corr. Mein. || 4 συμβουλευόμενον] βουλευόμενον L || 5 ὥραν] ἡμέραν L | οὖλοι] βουνοὶ L || 8 ἕτοιμοι L | εἰς τροφήν εἰσιν L, εἰσὶ τροφαί V | σωροὶ L | κάπετοι καὶ καλεοὶ καὶ V || 9 πάντα τὰ ἐν V || 11 ὅθεν οὔτε] ὅθεν οὐδὲ V || 12 ἀγαθὸν V | θριγγοὶ V, in marg.: γρ τρύγοι || 13 γῦροι] γύροι πονηροὶ μὲν V | μὲν] δὲ V || 15 πάντῃ] παντὶ L, πάνυ τι Her., fort. recte | γὰρ om. L || 16 πρὸς] κατὰ V || 17 τοὺς συναιρομένους V, συναιρουμένους L || 20 περὶ δένδρων L, περὶ δένδρων παντοίων V || 22 πεπανὸν] πέπειρον V || 23 αἱ om. L | πᾶσιν L | ἀγαθὸν V || 25 αὐτῶν om. V | ἐλαίας χάμοθεν V

Δρῦς ἄνδρα σημαίνει πλούσιον διὰ τὸ τρόφιμον ἢ πρεσβύτην διὰ τὸ πολυχρόνιον ἢ χρόνον διὰ ταὐτό.

Δάφνη δὲ γυναῖκα σημαίνει εὔπορον διὰ τὸ ἀειθαλὲς καὶ εὔμορφον διὰ τὸ χάριεν καὶ ἀποδημίαν καὶ φυγὴν καὶ ἀποτυχίαν τῶν προσδοκωμένων διὰ τὴν περὶ τὸ δένδρον 5 *ἱστορίαν. ἰατροῖς δὲ καὶ μάντεσι πρὸς τὴν τέχνην ἐστὶ ληπτέα διὰ τὸν Ἀπόλλωνα.*

Κυπάρισσος δὲ μακροθυμίας καὶ παρολκῆς ἐστι σύμβολον διὰ τὸ μῆκος.

Πίτυς δὲ καὶ στρόβιλος ναυκλήροις μὲν καὶ πᾶσι τοῖς 10 *ναυτιλλομένοις πρὸς ναῦν εἰσι ληπτέαι διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν νεῶν καὶ τὴν πίσσαν καὶ τὴν ῥητίνην τὴν ἀπὸ τούτων τῶν δένδρων γινομένην. τοῖς δὲ ἄλλοις ἅπασιν ἀηδίας καὶ φυγῆς εἰσι σημαντικαὶ διὰ τὸ φιλήνεμον.*

Ῥοαὶ καὶ μηλέαι καὶ ἄπιοι καὶ ἀχράδες καὶ πάντα τὰ 15 *τοιαῦτα τὸν αὐτὸν τῷ καρπῷ λόγον ἔχει, ὃν ἐν τῷ περὶ τροφῆς εἴρηκα.*

Πλάτανοι καὶ αἴγειροι καὶ πτελέαι καὶ ὀξύαι καὶ μελίαι καὶ πάντα τὰ ὅμοια μόνοις τοῖς ἐπὶ πόλεμον ὁρμῶσι καὶ

6–7 schol. Hes. theog. 30, Geopon. 11, 2, 3. 4. 6. || 10 Fischer 42–43. || 14 pinus venti amans: Geopon. 11, 10. || 19 *μελία* et 'fraxinum' et 'hastile' significat: Hom. Il. 2, 543. 16, 143, Od. 14, 281. 22, 259. 276 etc., Ovid. met. 5, 143 etc., Pollux 5, 20.

1 *δρῦς δὲ* V | *δρῦς—ταὐτὸ*] haec in V auctius post *ποιήσομαι τὸν λόγον* (143, 19) leguntur ita: *δρῦς ἄνδρας σημαίνει πλουσίους διὰ τὸ τρόφιμον. ταύτης γὰρ τὸν καρπὸν ἤσθιον οἱ ἀρκάδες. καὶ ὁ ἀρχαῖός* (*Ἀλκαῖος* Reis., *ἀρχαῖος ⟨χρησμὸς⟩* vel. sim. quid, Lobel, cf. oracula ap. Herod, 1, 66 et Pausan. 8, 42, 6) *φησιν ἀρκάδες ἔσσαν βαλανηφάγοι* (*βαλαναφάγοι*, Ahr.). *δηλοῖ δὲ καὶ πρεσβύτην διὰ τὸ πολυετὲς ἢ χρόνον διὰ τὸ αὐτό.* (Alcaeus, Fr. 91 Bergk, Fr. incerti auct. 5, p. 73, Lobel) || 4 *διὰ τὸ*] *καὶ* L | *χάριεν—ἱστορίαν*] *χάριεν καὶ ἀποτυχίαν τῶν προσδοκωμένων διὰ τὸ πικρὸν καὶ ἄβρωτον* V || 7 *ληπτέα*] *συλλημπτηρία* L || 8 *ἐστι* om. L || 10 *στρόβιλοι* V || 11 *πρὸς τὰς ναῦς* V || 13 *πᾶσιν* L | *ἀκηδίας* V || 14 *φυγῆς*] *φόβων* V | *σημαντικὰ* V | *φιλήνεμον* Bon.: *φιλέρημον* V, *φιληρεμον* L || 15 *ῥοιαὶ* V, *ῥοαὶ δὲ* L || 16 *ἔχει τῷ καρπῷ λόγον* V | *ὃν*] *ὅν τινα* V || 18 *πλάτανοι δὲ* L | *ὀξειαι* L, *ὀξεῖαι* V, corr. Corn. | *μελειαι* L, *μηλίαι* V, corr. Corn. || 19 *ὁρμῶσι*] *ὁρμωμένοις* L *ὁρμῶσι καὶ στρατείαν* V

τεκτονικοῖς συμφέρει. τοῖς μὲν διὰ τὸ ἐξ αὐτῶν γίνεσθαι ὅπλα, τοῖς δὲ διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐργασίαν. τοῖς δὲ λοιποῖς διὰ τὸ ἄκαρπον πενίας καὶ ἀπορίας ἐστὶ σημαντικά. μόνη δὲ λεύκη ἀθληταῖς συμφέρει διὰ τὸν Ἡρακλέα.

5 Πύξοι καὶ μυρρίναι καὶ ῥοδοδάφναι γυναῖκας ἑταιρικὰς p.120 καὶ οὐ πάνυ τι κοσμίας σημαίνουσι καὶ τοῖς ἐπὶ τὸ πράττειν ὁρμωμένοις ἀπάτας καὶ τοῖς νοσοῦσιν ἀνάληψιν καὶ ὑγεῖαν· τοῖς δὲ λοιποῖς ματαιοπονίας σύμβολα καθίστανται.

Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν δένδρων κατὰ τὰς ὑποθήκας τὰς 10 προειρημένας χρὴ ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις παραλαμβάνοντας ἀεὶ τὰ ὅμοια ταῖς ἀποβάσεσι. καὶ γὰρ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ὀνειροκρισία ἢ ὁμοίου παράθεσις. μεμνῆσθαι δὲ καὶ τοῦτο χρή, ὅτι τὰ μὲν ἀγαθόν τι σημαίνοντα δένδρα θάλλοντα καὶ καρποφοροῦντα ἀγαθὰ ἂν εἴη, αὐαινόμενα δὲ ἢ 15 πρόρριζα ἀνατρεπόμενα ἢ κεραυνούμενα ἢ ἄλλως πυρὶ καταφλεγόμενα τἀναντία σημαίνει· τὰ δὲ πονηρόν τι σημαίνοντα ἐν ταῖς ἀποβάσεσιν αὐαινόμενα καὶ διαφθειρόμενα λυσιτελέστερα καθίσταται.

Ἑξῆς δὲ τῇ γεωργίᾳ ἐπιβάλλον ἂν εἴη καὶ περὶ κόπρου 20 εἰπεῖν.

Κόπρος βοεία γεωργοῖς μόνοις συμφέρει, ὁμοίως καὶ ἡ 26 ἱππεία καὶ ἡ ἄλλη πᾶσα πλὴν ἀνθρωπείας, τοῖς δὲ λοιποῖς δυσθυμίας καὶ βλάβας σημαίνει, μολύνουσα δὲ καὶ νόσον. μόνοις δὲ τοῖς τὰς ῥυπώδεις ἐργασίας ἐργαζο- 25 μένοις συμφέρει καὶ λυσιτελὴς οὖσα τετήρηται. ἀνθρωπεία

4 populus Herculi sacra: Theocr. idyll. 2, 121 et schol., Verg. ecl. 7, 61, georg. 2, 66, Aen. 8, 276, Serv. ad Verg. Aen. 5, 134, Phaedr. fab. 3, 17, Plin. h. n. 12, 3. || 11—12 Aristot. div. somn. 2, 464 B 5—7. || 21 sqq. Galen. dignot. ex insomn. 6, p. 835 Kühn.

1 συμφέρουσι LV | διὰ—ὅπλα τοῖς δὲ om. V || 2 διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν] διαυτῶν L, διὰ τὴν ἐξ αὐτῶν ἐργασίαν τοῖς δὲ διὰ τὴν ἐργασίαν V || 3 ἐστὶ σημαντικά] εἰσὶ σημεῖον V || 5 πύξοι δὲ καὶ L || 7 ἀπάτας] ἀγαθὰ V | ὑγίειαν V || 9 κατὰ] πρὸς L || 10 εἰρημένας L || 13 τι om. L | τὰ δένδρα L || 14 καρποφοροῦντα] ζωογονοῦντα L || 16 σημαίνουσι V | σημαίνοντα ἐν] σημαίνοντα καὶ ἄτοπα V || 21 περὶ κόπρου πάσης L, π. κ. παντοίας V, quae verba proximo capiti praefixit V || 24 δὲ τοῖς om. L

δὲ κόπρος πολλὴ ὁρωμένη πολλὰ καὶ διάφορα σημαίνει κακά. ἔχει δὲ ὧδε. ἐν πλατείᾳ καὶ ἐν ἀγορᾷ καὶ ἐν παντὶ δημοσίῳ χωρίῳ ὁρωμένη εἴργει χρῆσθαι τοῖς τόποις, ἐν οἷς ἂν ᾖ, πολλάκις δὲ καὶ προιέναι κωλύει, ὥστ᾽ ἔστιν ὅτε τοὺς παρακούσαντας ταῖς ἑαυτῶν ⟨κεφαλαῖς⟩ μεγάλα ἀναμάξαι 5 κακὰ ἐποίησεν. ἄτοπον δ᾽ ἂν εἴη καὶ τὸ μολύνεσθαι κόπρῳ ἀνθρωπείᾳ καταρρεούσῃ ποθέν. οἶδα δέ τινα, ὃς ἔδοξεν ἑταῖρον καὶ συνήθη τινὰ πλούσιον, ὄντα αὐτῷ φίλον, ὄναρ p. 121 κατὰ τῆς κεφαλῆς κατατιλῆσαι. οὗτος διεδέξατο τὴν οὐσίαν καὶ ἐκληρονόμησε τὸν ἑταῖρον. καὶ πάλιν αὖ ἔδοξέ 10 τις ὑπό τινος γνωρίμου πένητος προστιληθῆναι, καὶ ὑπ᾽ αὐτοῦ μεγάλα ἐβλάβη καὶ αἰσχύνῃ τινὶ μεγάλῃ περιέπεσεν· ἣν γὰρ εἰκὸς τὸν μὲν εὐποροῦντα τὰ ἑαυτοῦ τῷ ἰδόντι προσθήσειν, τὸν δὲ πενόμενον καὶ οὐδὲν ἔχοντα καταλιπεῖν καταφρονήσειν τοῦ ἰδόντος καὶ αἰσχύνῃ περιβαλεῖν αὐτόν. 15 εἰ δὲ αὐτός τις ἑαυτὸν μολύνειν δόξειε κατὰ τῶν σκελῶν ἀφείς, ἑαυτῷ μεγάλων κακῶν αἴτιος ἔσται καὶ προσέτι νοσήσει. πονηρὸν δὲ καὶ τῇ κοίτῃ ἐναφιέναι· μακρὰν γὰρ νόσον μαντεύεται, ἐπειδὴ οἱ μὴ δυνάμενοι ἀναστῆναι καὶ οἱ πρὸς ἐσχάτοις ὄντες ἐναφιᾶσι τῇ κοίτῃ· πολλάκις δὲ 20 καὶ γυναικὸς καὶ ἐρωμένης διίστησι τὸ ὄναρ [αἰτίᾳ τοῦ ἰδόντος καὶ οὐ τῆς γυναικὸς] διὰ τὸ μολῦναι τὴν κοίτην. ἐν ᾧ δέ τις οἰκεῖ οἴκῳ χαμαὶ ἀποπατεῖν μὴ χρήσασθαι ἔτι τῷ οἴκῳ σημαίνει· ἥκιστα γάρ τις τοῖς μολυνομένοις ἐνδιατρίβει. πάντων δ᾽ ἂν εἴη ἐπισφαλέστερον καὶ φοβερώ- 25

25 Pers. sat. 1, 112—14.

2 κακά om. L || 3 δημοσίῳ χωρίῳ] χωρίω L, δημοσίῳ τόπῳ V || 4 ᾖ] εἴη LV | πολλάκις—δ᾽ ἂν εἴη om. L | ὥστ᾽] ὡς V || 5 ⟨κεφαλαῖς⟩ Reis. || 6 τὸ om. V || 7 τινα—φίλον] αὐτῶ ὄντα L || 9 κατατιλῆσθαι L, κατατιληθῆναι Reis., κατατετιλῆσθαι Her. | τὴν οὐσίαν] τὸν ετερον L || 10 τὸν ἑταῖρον] τὴν οὐσίαν L || 11 πένητος om. L || 12 αἰσχύνῃ Reis.: πρὸς αἰσχύνῃ L, ὑπὸ αἰσχύνῃ V || 13 εὔπορον ὄντα L | τὰ om. L || 15 καταφρονῆσαι LV || 16 μολύνειν δόξειε Rei.: μολύνειν δόξει L, μολύνοι V | τῶν om. V || 17 ἀφεὶς] ἐφισ L || 18 ἐναφιέναι] ἐπαφεῖναι L || 19 οἱ om. V || 22 μολύνειν τὴν κοίτην L, τὴν κοίτην μολύναι V || 23 οἰκεῖ om. L | χαμαὶ] ἐν τῶ χαμαὶ L | ἀποπατεῖ L | χρήσασθαι] χρησθαι L, χρήσεσθαι coni. Her. || 24 ἥκιστα] οὐχ ἡδέως V || 25 σφαλερώτατον L (vid. Bl., 44) | φοβερώτατον L

τερον τὸ ἀποπατεῖν ἐν ναῷ θεοῦ ἢ ἐν ἀγορᾷ ἢ ἐν πλατείᾳ ἢ
ἐν βαλανείῳ· θεῶν τε γὰρ μῆνιν καὶ μεγάλην ἀσχημοσύνην
καὶ ζημίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν προαγορεύει, πρὸς δὲ καὶ τὰ
κρυπτὰ ἐλέγχει, πολλάκις δὲ καὶ μῖσος ἐργάζεται περὶ τὸν
5 *ἰδόντα. ἀποπατεῖν δὲ ἐν κοπρῶνι καθήμενον ἢ ἐπὶ λασάνου*
στερεοῦ καὶ πολλὰ ἀποκρίνειν σκύβαλα ἀγαθὸν πᾶσι·
πολὺν γὰρ κουφισμὸν φροντίδων καὶ πάσης ἀνίας σημαίνει·
καὶ γὰρ τὸ σῶμα μετὰ τὸν ἀπόπατον κουφότατον γίνεται.
ἀγαθὸν δὲ καὶ πρὸς ἀποδημίαν τὸ τοιοῦτο καὶ πρὸς
10 *ἀποδήμου ἀνακομιδὴν διὰ τὸ ὄνομα· ἄφοδος γὰρ καλεῖται.*
ἐγὼ δὲ ἐτήρησα καὶ τὸ παρ' αἰγιαλῷ ἀποπατεῖν καὶ ἐν
ὁδοῖς καὶ ἐν ἀρούραις καὶ ἐν ποταμῷ καὶ ἐν λίμναις λυσιτε-
λὲς ὂν καὶ τὰ αὐτὰ σημαῖνον τῷ δοκεῖν ἐν κοπρῶνι χέζειν,
ὀρθῶς καὶ κατὰ λόγον ἀποβαίνοντος τοῦ τοιούτου· οὔτε p. 122
15 *γὰρ οἱ τόποι οὗτοι ὑπὸ τοῦ ἀποπατοῦντος βλάπτονται,*
αὐτῷ τε τῷ ἀποπατοῦντι παρέχουσι χωρὶς αἰσχύνης
ἀποφορτίσασθαι.

Ἕπεται δὲ τῷ λόγῳ καὶ περὶ ποταμῶν καὶ πηγῶν εἰπεῖν
καὶ λίμνης καὶ φρέατος.

20 *Ποταμοὶ καθαρὸν καὶ διειδὲς ἔχοντες ὕδωρ καὶ ἠρέμα* 27
ῥέοντες ἀγαθοὶ δούλοις καὶ δικαζομένοις καὶ ἀποδημεῖν
προῃρημένοις· ἐοίκασι γὰρ οἱ ποταμοὶ δεσπόταις μὲν καὶ
δικασταῖς διὰ τὸ πράττειν ὅσα ἂν βούλωνται ἀνυπευθύνως
καὶ κατὰ γνώμην τὴν ἑαυτῶν, ἀποδημίαις δὲ καὶ κινήσεσι
25 *διὰ τὸ μὴ μένειν τὸ ὕδωρ ἀλλὰ παραρρεῖν. ἐπειδὰν δὲ*

10 Etym. Magn. s. v. *ἄφοδος*.

1 *τὸ* om. L | *ἢ πλατείᾳ ἢ βαλανείῳ* V || **4** *διελέγχει* L || **7** *φροντίδων καὶ πάσης*] *ψυχῆς καὶ φορτίδων* L || **8** *ἀπόπατον*] *πάτον* L || **9** *πρὸς* om. V || **12** *ὁδῷ* L | *ἐν ποταμῷ*] *παρὰ ποταμῷ* V | *ἐν λίμναις*] *λίμνῃ* V || **13** *ὂν*] *ὢ* L | *σημαῖνον*] *σημαίνοντα* L || **15** *ὑπὸ*] *ἀπὸ* L || **16** *τε τῷ* om. L | *ἀποπατήσαντι* V | *παρέχονται* L || **19** *καὶ λίμνης καὶ φρέατος* om. L || **20** *ποταμῶν πηγῶν λιμνων φρεατων* L, *περὶ ποταμῶν καὶ λίμνης καὶ πηγῆς καὶ φρέατος* V | *ποταμοὶ δὲ* L | *διειδὲς*] *διαυγὲς* L || **22** *πειρωμένοις* L, *βουλομένοις* V || **22** *μὲν* om. V || **24** *ἀποδημία δὲ καὶ κινήσει* L || **25** *ἀλλὰ*] *ἀλλὰ καὶ* L

θολερὸν καὶ ῥοῶδες ᾖ τὸ ὕδωρ, καὶ τὴν ἀπὸ δεσποτῶν καὶ δικαστῶν ἀπειλὴν σημαίνουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ πάσης ἀποδημίας εἴργουσιν. ἐὰν δέ τι καὶ ἁρπάσαντες κτῆμα τοῦ θεωμένου τὸν ὄνειρον ἀποφέρωσιν, ἐκ παντὸς βλάβην ἐπιφέρουσι· μείζονα δὲ τὴν βλάβην ⟨καὶ⟩ ἅμα καὶ κίνδυνον 5 *σημαίνουσιν [ἐὰν] αὐτὸν συναρπάσαντες τὸν ὁρῶντα, καὶ μάλιστα ἐὰν καὶ εἰς θάλασσαν ἐκβάλωσι. πονηρὸν δὲ καὶ τὸ ἐν ποταμῷ ἑστάναι καὶ περικλύζεσθαι καὶ μὴ δύνασθαι ἐξελθεῖν· οὐ γὰρ ἂν ὑπομείνειέ τις ἐπὶ τῷ τοιούτῳ ὀνείρῳ, καὶ εἰ πάνυ εὔψυχος εἴη, τὰ κακά. χείμαρροι δὲ ποταμοὶ* 10 *καὶ δικαστὰς σημαίνουσιν ἀγνώμονας καὶ δεσπότας ἀηδεῖς καὶ ὄχλον διὰ τὸ βίαιον καὶ μεγαλόφωνον. ἀγαθὸν δὲ τούτους περᾶν, μάλιστα μὲν τοῖς ποσίν· εἰ δὲ μή, νηξάμενον. εἰ δέ τις διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἀντικρὺς διελθεῖν ὑποστρέφειν ὑπολάβοι, ἄμεινον αὐτῷ ἀφίστασθαι καὶ μηκέτι δικάζε-* 15 *σθαι μηδὲ προσιέναι δεσπότῃ τὸ παρὸν μηδὲ ἐν ὄχλῳ* p. 123 *ἀναστρέφεσθαι. νήχεσθαι δὲ ἐν ποταμῷ δοκεῖν ἢ λίμνῃ εἰς ἔσχατον ἐλάσαι κίνδυνον σημαίνει [καὶ μᾶλλον ἐὰν εἰς ποταμὸν νήχηται]· ὅσα γὰρ ἰχθὺς ἐν γῇ πάσχει, τοσαῦτα εἰκὸς καὶ ἄνθρωπον ἐν ὑγρῷ πάσχειν. ἀεὶ δὲ ἄμεινον* 20 *διανήξασθαι ἢ μεταξὺ κολυμβῶντα διυπνισθῆναι. ποταμὸς εἰς οἰκίαν ῥέων καθαρὸς ἀνδρὸς πλουσίου εἴσοδον εἰς τὴν οἰκίαν μαντεύεται ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἐνοικούντων, τεταραγμένος δὲ καὶ θολερός, καὶ μάλιστα ἐάν τι σίνηται τῶν ἐν*

18 Ps.-Hippocr. insomn. 90 (p. 658, 1 Littré).

1 *θολερὸν*] *θολερὸν τὸ ὕδωρ* L | *ῥοῶδες*] *ῥυπῶδες* V || **3** *διαρπάσαντες* L || **4** *θεωμένου*] *τεθεαμένου* V | *ἀποφέρουσιν* L, *ἐπιφέρωσιν* V, corr. Rei. | *παντὸς*] *παντὸς καὶ* L || **5** *μείζονα—βλάβην*] *μείζονα τῇ βλάβῃ δὲ* V || **7** *μάλιστα*] *μᾶλλον κακὸν* V |, *ἐμβάλωσι* V || **9** *ὑπομείνοι* L, *ὑπομεῖναι* V | *ἐπὶ*] *ἐν* V || **10** [*καὶ—εἴη*] Her., fort. recte | *καὶ εἰ*] *κἂν* V || **11** *ἀηδεῖς*] *ἀηδεῖς καὶ πολλὰς ἀηδίας* L || **12** *ὄχλους* V || **13** *μὲν* om. V | *μή*] *μή γε καὶ* V | *νηξαμένους* V || **14** *ἀντικρυ* V || **16** *ἐν* om. L || **17** *ἐναναστρέφεσθαι* L || **18** *σημαίνει κίνδυνον* V | *εἰς ποταμὸν*] *ποταμῷ* V || **19** *ἐν γῇ*] *ἐπὶ γῆς* V || **21** *διανήξασθαι ἄμεινον* LV | *διυπνῆσαι* LV, num *διυπνίσαι*? cf. 79, 1 || **23** *πρὸς ὠφέλειαν* L || **24** *ἐάν τι σίνηται* ego: *ἀντισηνηται* L, *ἐάν τι κινῆται* V, *ἐάν τις πνιγῇ* Her.

τῇ οἰκίᾳ ὄντων, ἐχθροῦ βίαν σημαίνει, ὃς πολλὰ καὶ τὴν οἰκίαν καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ βλάψει. ἐξ οἰκίας δὲ ποταμὸς ἐκρέων πλουσίῳ μὲν ἀνδρὶ καὶ μέγα δυναμένῳ συμφέρει· ἄρξει γὰρ τῆς πόλεως καὶ πολλὰ φιλοτιμούμενος εἰς τὸ
5 *δημόσιον ἀναλώσει, πολλοί τε ἐπὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ φοιτήσουσι δεόμενοι καὶ χρῄζοντες· πάντες γὰρ ποταμοῦ δέονται. πένητι δὲ ἀνδρὶ διαβάλλει τὴν γυναῖκα ἢ τὸν παῖδα ἤ τινα τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ μοιχευόμενον καὶ ἀσχημονοῦντα. ἄλλο δὲ ὕδωρ εἰς οἰκίαν ῥέον θολερὸν μὲν*
10 *ἐμπιπραμένην τὴν οἰκίαν ὄψεσθαι σημαίνει, τὸ δὲ καθαρὸν κτῆσιν καὶ χρήματα περιβαλεῖσθαι σημαίνει, φρέαρ δὲ ἰδεῖν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἢ ἐν ἀγρῷ οὐκ ὂν πρότερον ἀγαθόν· οὐσίας γὰρ ἐπίκτησιν σημαίνει, ἀγάμῳ δὲ καὶ ἄπαιδι γυναῖκα καὶ παῖδας· νύμφαι τε γάρ εἰσιν ἐν τῷ φρέατι καὶ ὥσπερ γυνὴ*
15 *τὸ φρέαρ τοῖς ἔνδον τὰ ἐπιτήδεια ὧν χρῄζουσι παρέχει. ἀγαθὸν δὲ καὶ πλῆρες ἰδεῖν φρέαρ πλημμυροῦντος τοῦ ὕδατος, ὅταν γε μὴ ὑπερχέηται· ἐπεὶ τὸ ὑπερχεόμενον καὶ ῥέον ὕδωρ τοῦ φρέατος τὰ προσγενόμενα ἀγαθὰ καὶ γυναῖκα τε καὶ παῖδας μὴ παραμεῖναι μαντεύεται. τὸ δ'*
20 *αὐτὸ καὶ ὅταν ἀλλότριοί τινες ἀντλῶσι τὸ φρέαρ. λίμνη* p. 124 *δὲ μεγάλη τὰ αὐτὰ τῷ ποταμῷ σημαίνει πλὴν τοῦ κατὰ τὴν ἀποδημίαν· αὕτη γὰρ εἴργει ἀποδημεῖν διὰ τὸ τὸ ὕδωρ ἐν αὐτῇ μὴ ῥέειν ἀλλὰ μένειν ἐν τῇ χώρᾳ τῇ αὐτῇ ἀεί. σύμμετρος δὲ καὶ μικρὰ λίμνη γυναῖκα σημαίνει εὔπορον*
25 *⟨καὶ⟩ ἀφροδισίοις χαίρουσαν· δέχεται γὰρ τοὺς εἰσβαίνειν*

1 *ὄντων* om. V || 2 *αὐτῇ*] *τῇ οἰκίᾳ* V || 3 *μέγα*] *μεγάλα* L || 6 *γὰρ*] *γὰρ τοῦ* V || 7 *δέονται*] *χρῄζονται* L | *ἢ τὸν παῖδα* om. V || 8 *ἢ* post *μοιχευόμενον* addit V || 9 *ἄλλο δὲ*] *ἀλλὰ* L | *θολερὸν μὲν*] *μὴ καθαρὸν* L || 10 *ἐμπιμπραμένην* Her., sed vid. Bl., 38 | *ὄψεσθαι* om. L || 11 *χρήματα*] *ἀργύρια* L | *περιβαλεῖσθαι*] *περιποιῆσαι* L | *φρέαρ δὲ ἰδεῖν—σημαίνει* om. L || 13 *ἀγάμοις δὲ καὶ ἄπαισιν γυναῖκας* L || 14 *ἡ γυνὴ* V || 16 *τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ φρέατος* L || 17 *γε*] *γὰρ* L | *ὑπερχεόμενον*] *ἐγχεόμενον* L || 18 *καὶ* ante *γυναῖκα* om. V || 19 *γυναῖκα τε καὶ*] *γυναικὸς καὶ* L | *παρεῖναι* L, *παραμενεῖν* V | *τὸ δ' αὐτὸ*] *τὸ αὐτὸ δὲ* V || 20 *ἀντλῶσι τὸ φρέαρ*] *τοῦτο τὸ ὕδωρ ἐκ φρέατος* V || 23 *ὕδωρ τὸ ἐν αὐτῇ* L | *ἐν—ἀεί*] *ἀεὶ ἐν χώρᾳ τῇ αὐτῇ* V || 24 *εὔπορον*] *εὔκολον* coni. Her., *εὔμορφον* Kr., *εὐπρόσοδον* Gom.

βουλομένους καὶ ἡ λίμνη καὶ οὐκ ἀπείργει. [εἴη δ' ἂν
ἄριστον καὶ ἐν λίμνῃ ἢ ἐν ποταμῷ πλέειν καὶ μὴ νήχεσθαι.]
πηγαὶ δὲ καὶ κρῆναι καὶ πίδακες ὕδατι καθαρῷ πλημμυ-
ροῦσαι ἀγαθαὶ πᾶσι μὲν ἐπίσης, μάλιστα δὲ τοῖς νοσοῦσι
καὶ τοῖς ἀπόροις. οἷς μὲν γὰρ σωτηρίας οἷς δὲ εὐπορίας εἰσὶ 5
σημαντικαί· οὐδὲν γὰρ οὕτω τρόφιμον ὡς ὕδωρ. αὐαινόμεναι
δὲ καὶ μὴ ἔχουσαι ὕδωρ τὰ ἐναντία πᾶσι σημαίνουσιν.

28 Ἕλη ποιμέσι μόνοις συμφέρει, τοῖς δὲ λοιποῖς ἀπραξιῶν
ἐστι σημαντικά, καὶ τοῖς ὁδεύουσιν ἐμπόδια γίνεται διὰ
τὰς ἐν αὐτοῖς ἀνοδίας. ὄρη δὲ καὶ νάπαι καὶ ἄγκη καὶ 10
φάραγγες καὶ ὗλαι πᾶσι δυσθυμίας καὶ φόβους καὶ ταραχὰς
καὶ ἀνεργασίας σημαίνουσι, δούλοις δὲ καὶ κακούργοις βα-
σάνους καὶ πληγὰς καὶ πλουσίοις βλάβας διὰ τὸ κατακό-
πτεσθαι καὶ ἀεί τι ἀποβάλλειν. ἀεὶ δὲ ἄμεινον ταῦτα
διεκπερᾶν καὶ τὰς ἐν αὐτοῖς ὁδοὺς εὑρίσκειν καὶ ἀπὸ τούτων 15
εἰς πεδία κατιέναι καὶ μηκέτι ἐν αὐτοῖς ὄντα διυπνίζεσθαι.
οἵας δ' ἂν ὁδοὺς ὁδεύειν τις ὑπολάβῃ, τοιούτῳ χρήσεται
τῷ βίῳ· αἱ μὲν γὰρ πλατεῖαι καὶ ὁμαλαὶ καὶ ἐν πεδίῳ
οὖσαι πολλὴν εὐμάρειαν ἐν τοῖς πραττομένοις προαγο-
ρεύουσιν, αἱ δὲ λεῖαι μὲν ἀνάντεις δὲ μετὰ παρολκῆς καὶ 20
δυσθυμίας σημαίνουσιν ἀνύσειν τὰ προκείμενα, [ἐὰν δέ
τις ἐξαναβῇ καὶ ἐπὶ πέρας ἀφῖχθαι νομίσῃ], αἱ δὲ κατάν-
p. 125 τεις πᾶσίν εἰσιν ἄπρακτοι πλὴν τῶν φοβουμένων καὶ
φευγόντων· θᾶττον γὰρ ἀποφυγεῖν προαγορεύουσι· στεναὶ
δὲ παντελῶς δυσθυμίας σημαίνουσι. 25

29 Δικαστήρια καὶ δικασταὶ καὶ δικολόγοι καὶ νομοδιδάκται
πᾶσι ταραχὰς καὶ δυσθυμίας καὶ δαπάνας ἀκαίρους

1 ἀπείργει] ἤργει L || 2 ἢ . . . πλέειν] καὶ . . . πλεῖν L || 3 καθα-
ρῷ] ἀγαθῷ V || 4 μὲν om. V || 5 γὰρ εὐπορίας οἷς δὲ σωτηρίας V ||
8 περὶ ἑλῶν καὶ ὀρῶν καὶ ὁδῶν ναπῶν τε καὶ φαράγ-
γων V | ἕλη δὲ L | συμφέρουσιν L || 9 σημαντικὰ] σημεῖα L ||
10 νάπη L | ἄγκεα V || 11 ὕλη L | πᾶσι] πᾶσα L, πᾶσαι V || 12 ἀνερ-
γίας προσημαίνουσι V, def. Kouk. || 16 ὄντας διυπνίζειν L || 17 δ'
ἂν] δὲ L | ὑπολάβοι LV | τοιούτῳ] οὕτω L || 18 τῷ om. V | ὁμα-
λαὶ] ὁμαλαὶ καὶ λεῖαι V || 21 ἀνύειν L || 22 ἀφικέσθαι L | δὲ]
μὲν V || 25 παντελῶς ὁδοὶ V | σημαίνουσι] προαγορεύουσιν L ||
26 περὶ δίκης L, περὶ δικαστηρίων καὶ δικῶν V | νομοδι-
δάκται] νόμοι V

προμαντεύονται καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχουσι, τοῖς δὲ νοσοῦσι κρισίμους ἡμέρας προαγορεύουσιν, ἐν αἷς, ἐὰν μὲν κατ' ὄναρ νικῶσιν, ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβαλοῦσιν, ἐὰν δὲ λειφθῶσι κατ' ὄναρ, τεθνήξονται. εἰ δέ τις δίκην ἔχων 5 *ὑπολάβοι ἐν τῇ τοῦ δικαστοῦ χώρᾳ καθέζεσθαι, οὐ λειφθήσεται· οὐ γὰρ ὁ δικαστὴς ἑαυτοῦ καταδικάζει, ἀλλ' ἄλλων. πᾶσι δὲ τοῖς δίκην ἔχουσιν ἰατροὶ ὁρώμενοι τὸν ἴσον τοῖς συνηγόροις ἐπέχουσι λόγον.*

30 *Βασιλεύειν δοκεῖν τῷ μὲν νοσοῦντι θάνατον προαγορεύει·* 10 *ἀνυπότακτος γὰρ μόνος ὁ βασιλεύς, ὥσπερ καὶ ὁ ἀποθανών· τῷ δὲ ἐρρωμένῳ τῶν συγγενῶν ἀπώλειαν πάντων καὶ κοινωνῶν χωρισμόν· ἀκοινώνητος γὰρ ἡ βασιλεία. κακούργῳ δὲ δεσμὰ σημαίνει καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει· ἐκφανὴς γὰρ ὁ βασιλεύς ἐστι καὶ ὑπὸ πολλῶν φρουρεῖται.* 15 *τὸ δὲ αὐτὸ σημαίνει καὶ ἡ βασιλικὴ σκευή, τοῦτ' ἔστι διάδημα καὶ σκῆπτρον καὶ ἁλουργίς. βασιλεύειν πένης ἐὰν δόξῃ, πολλὰ πράξει ἐπιδόξως μέν, ἀκερδῶς δέ. δούλῳ δὲ τὸ βασιλεύειν ἐλευθερίαν προαγορεύει· πάντως γὰρ χρὴ τὸν βασιλέα ἐλεύθερον εἶναι. ἄριστον δὲ φιλοσόφῳ καὶ* 20 *μάντει τὸ βασιλεύειν· οὐδὲν γὰρ ὑγιοῦς γνώμης ἐλευθεριώτερον οὐδὲ βασιλικώτερον ὑπολαμβάνομεν εἶναι. στρατηγεῖν δὲ τοῖς μὲν ἠθάσιν ἀγαθόν, πένησι δὲ ταραχὰς σημαίνει καὶ περιβοησίας, δούλοις δὲ ἐλευθερίαν. γραμματεύειν δὲ δοκεῖν ἀλλοτρίων καὶ οὐδὲν προσηκόντων* 25 *σημαίνει φροντίσαι πραγμάτων, ἐξ ὧν κάματος μὲν τῷ* p. 126 *ἰδόντι καὶ πόνος ἔσται, ὠφέλεια δὲ οὐδ' ἡτισοῦν. νοσοῦντι*

2 *κατ'* om. **L** Her. || **4** *λειφθῶσι* Reis.: *ληφθῶσι* **V**, *λίπονται* **L** | [*κατ' ὄναρ*] Her. | *δὲ* om. **L** || **6** *ληφθήσεται* **V**, *λημφθήσεται* **L**, corr. Reis. | *ἑαυτοῦ* Reis.: *τὰ ἑαυτοῦ* **V**, *ἑαυτὸν* **L** | *καταδικάσει* **V** || **7** *ἄλλων*] *τὰ τῶν ἄλλων πάντων* **V**, *ἄλλους* **L** | *περὶ ἰατρῶν* **V** || **8** *ἔχουσι* Her., sed cf. 13, 10. 51, 14 || **9** *περὶ ἀρχῆς πάσης* **V**, *περὶ ἀρχῆς* **L** || **10** *μόνος ὁ ἀποθανὼν ὥσπερ ὁ βασιλεύς* **L** || **11** *συγγενῶν καὶ κοινωνῶν ἀπώλειαν πάντων καὶ χωρισμόν* **V** || **14** *ἐμφανὴς* **LV**, *ἐκφανὴς* ead. man. in **V** || **15** *τοῦτ' ἔστι* om. **L** || **17** *μέν* om. **L** || **18** *τὸ* om. **L** | *προαγορεύει*] *σημαίνει* **V** | *πάντῶν* **L** || **19** *εἶναι*] *εἶναι καὶ ἀνυπότακτον* **V** || **20** *ἐλευθεριώτερον* post *οὐδὲν γὰρ* ponit **V** || **22** *δὲ* om. **V** | *ἠθάσιν ἀγαθόν*] *ἐθίσασιν καλόν* **V** || **23** *πολυβοησίαν* **L** || **25** *τῷ ἰδόντι καὶ πόνος*] *πολὺς τῷ ἰδόντι* **V** || **26** *δὲ*] *δὴ* **L**

δὲ καὶ αὕτη ἡ ἀρχὴ θάνατον προσημαίνει διὰ τὸ προάγειν τὸν γραμματέα. δούλῳ ⟨δὲ⟩ οἰκονομίας καὶ πίστεις περιποιεῖ τὸ ὄναρ τοῦτο. ἀστυνομεῖν δὲ ἢ παιδονομεῖν ἢ γυναικονομεῖν φροντίδας καὶ σκυλμοὺς τῷ ἰδόντι περιτίθησι διὰ δημόσια ἢ διὰ παιδία ἢ διὰ γυναῖκας. ἀγορανο- 5 *μεῖν δὲ τοῖς ἐπὶ ἰατρικὴν ὁρμῶσι συμφέρει, καὶ μάλιστα τοῖς διαιτωμένοις διὰ τὸ τροφῆς τὸν ἀγορανόμον προνοεῖσθαι· τοῖς δὲ λοιποῖς ταραχὰς καὶ περιβοησίας σημαίνει. ἐὰν δὲ καὶ πράγματα ποιῇ καὶ δαπάνας ἀχρήστους, πάντως [δὲ] καὶ ψόγους ἕξει· οὐ γάρ ἐστιν ἀγορανομοῦντα* 10 *ἄνευ τούτων διάγειν. ἐπιδόσεις δὲ δημοσίας ἐπιδιδόναι παρ' ἑαυτοῦ τοῖς μὲν νοσοῦσι θάνατον προαγορεύει καὶ τῆς οὐσίας σκορπισμὸν καὶ διάλυσιν, τοῖς δὲ ἐρρωμένοις ταραχὰς καὶ περιβοησίας. μόνοις δὲ τοῖς παντελῶς ἀπόροις ἀγαθόν ἐστι καὶ κερδοφόρον τὸ ὄναρ· οὐ γάρ ἔστι* 15 *πολλοῖς ἐπιδιδόναι μὴ οὐχὶ πολλὰ ἔχοντα. ἀγαθὸν δὲ καὶ σκηνικοῖς καὶ θυμελικοῖς καὶ πᾶσι τοῖς εἰς ὄχλον καθιεῖσιν ἑαυτούς· τιμὴν γὰρ πολλὴν [πρὸς τοὺς ὄχλους] κτήσασθαι σημαίνει· εὐφημοῦνται γὰρ οἱ τὰς ἐπιδόσεις διδόντες. διδομένης δὲ ἐπιδόσεως δοκεῖν λαμβάνειν ἀγα-* 20 *θόν, μὴ λαμβάνειν δὲ πονηρὸν πᾶσιν, ἐάν τε δημοσία ἡ ἐπίδοσις ᾖ ἐάν τε ἰδιωτική· θάνατον γὰρ ἄντικρυς προαγορεύει, ἐπεὶ μηκέτι τοῖς ἀποθανοῦσιν ἡ ἐπίδοσις δίδοται. οἶδα δέ τινα εἰς Ὀλύμπια ἀνιόντα ἐπὶ τῷ ἀγωνίσασθαι, ὃς ἔδοξε τοὺς Ἑλλανοδίκας τοῖς ἀθληταῖς διδόναι* 25 *ἄρτους, αὐτῷ δὲ ὑστερήσαντι μηκέτι ἔχειν ὅ τι δοῦναι. καὶ οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἐδόκουν αὐτὸν οὐ καταλήψεσθαι τὸν ἀγῶνα, ἐμοὶ δὲ δίκαιον ἐδόκει. καὶ δὴ οὕτως ἀπέβη.*

1 *αὐτὴ* **LV**, corr. Dorv. || **4** *τῷ ἰδόντι περιτίθησι*] *ὑποτίθησι τῷ ἰδόντι* **V** || **5** *παιδία*] *παιδάρια* **L** || **8** *περιβοησίαν* **L** || **10** *ψόγον* **V** | *ἕξει* om. **L** | *ἔστιν*] *ἔνεστιν* **V** || **14** *δὲ* om. **L** || **15** *κερδοφόρον*] *κερδαλέον* **L** | *ἔστι*] *ἔνεστιν* **V** || **16** *ἐπιδιδόναι τοῖς πολλοῖς* **V** || **18** *ἑαυτοὺς* om. **L** || **20** *διαδιδόντες* **V** || **21** *πονηρὸν*] *οὐκ ἀγαθὸν* **V** || **24** *ἐπιδίδοται* **V** | *τῷ*] *τὸ* **V** || **25** *ὃς ἔδοξε τοὺς ἑλλανο* om. **L**, suppl. **L**[c] || **26** *ἔχειν ὅ τι δοῦναι*] *ἔχοντας ἐπιδοῦναι* **LV** || **27** *αὐτὸν* post *καταλήψεσθαι* ponit **V** | *καταλείψεσθαι* **L** || **28** *ἐμοὶ—ἐδόκει* om. **L** | *δίκαιον*] *τι κάκιον* Cas. || **28** *δὴ*] *γὰρ* **V**

μετὰ γὰρ τὰς ἀπογραφὰς εὐθέως ἀπέθανεν. οἷα δ' ἂν ἀρχὴ πορφύραν ἢ χρυσὸν τὸν ἄρχοντα ἀναγκάζῃ φορεῖν, ὄλεθρον τοῖς νοσοῦσι σημαίνει καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει. τὸ p. 127 δὲ ἱερᾶσθαι καὶ ἱερωσύνην παρὰ δήμου λαμβάνειν ἀγαθὸν 5 πᾶσι πλὴν τῶν ἀποκρυπτομένων· ἐπίσημοι γὰρ οἱ ἱερεῖς. οἵου δ' ἂν ὑπολάβῃ τις θεοῦ ἱερεὺς εἶναι, τοιοῦτον αὐτῷ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἀποβήσεται ἢ ἀπὸ τοιούτων ἀνδρῶν ἢ γυναικῶν. συστημάτων δὲ ἢ οἰκίας ἄρχειν ἢ ἐπιτροπεύειν πᾶσι σκυλμοὺς καὶ ἀηδίας βιωτικὰς 10 περιτίθησι, πολλάκις δὲ καὶ ζημίας, μάλιστα δὲ τοῖς δοκοῦσι παρ' ἑαυτῶν φιλοτιμεῖσθαι καὶ δεῖπνα ποιεῖν ἢ ἐπιδόσεις διδόναι. πᾶσα δὲ ἱερωσύνη καὶ πᾶσα ἀρχή, ἧς μὴ μέτεστι γυναικί, ἐὰν ὑπολάβῃ γυνὴ ἱερατεύειν ἢ ἄρχειν, θάνατον αὐτῇ προαγορεύει· καὶ πάλιν αὖ πᾶσα ἱερωσύνη 15 καὶ πᾶσα ἀρχή, ἧς μὴ μέτεστιν ἀνδρί [διὰ τὸ ἔθος ἢ νόμον], ἐὰν ἀνὴρ ὑπολάβῃ ἱερατεύειν ἢ ἄρχειν, ὁμοίως αὐτῷ προαγορεύει θάνατον.

31 Πόλεμος καὶ τὰ πολέμου ἔργα πᾶσι ταραχὰς σημαίνει καὶ δυσθυμίας πλὴν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἐξ ὅπλων ἢ ἐν 20 ὅπλοις ἐργαζομένων· τούτοις δὲ εὐπορίαν προαγορεύει. τῶν δὲ ὅπλων τὰ μὲν σκεπαστικὰ πολλὴν ἀσφάλειαν προαγορεύει, οἷον ἀσπὶς καὶ κράνος καὶ θώραξ καὶ κνημῖδες. τὰ δὲ ἐκηβόλα πολλάκις καὶ ἀκουσίων ἁμαρτημάτων αἴτια γίνεται καὶ στάσεως καὶ φιλονεικίας οἷον 25 δόρυ καὶ λόγχη καὶ ἀκόντιον καὶ σφενδόνη. μάχαιρα δὲ

23–24 Herod. 1, 43, Valer. Max. 1, 7, 4.

1 ἀποτροφὰς L || **2** ἀναγκάζῃ τὸν ἄρχοντα V || **4** λαβεῖν V || **6** ὑπολάβοι τις L, τις ὑπολάβοι V | ἱερεὺς εἶναι] ἱερατεύειν L || **7** ἢ om. V || **9** ἢ ἐπιτροπεύειν] καὶ ἐ. V | πᾶσι om. L || **11** παρ'] καὶ παρ' V | δεῖπνά τινα V || **12** δὲ om. L || **16** ἐὰν ἀνὴρ ὑπολάβῃ] ἀνδρὶ ὑπολαβόντι L || **17** θάνατον αὐτῷ προαγορεύει V || **18** περὶ πολέμου καὶ στρατείας καὶ στρατολογίας V, περὶ πολέμου καὶ στρατιᾶς L || **19** πλὴν τῶν V | post στρατιωτῶν V addit καὶ τῶν στρατηγῶν | καὶ τῶν ἐξ] καὶ τῶν ἐξ ὄχλων ἢ ἐξ V | ἐν ὅπλοις] δι' ὅπλων Her., fort. recte, cf. 230, 15 || **21** σκεπαστικὰ Reis.: σκεπαστὰ LV || **22** καὶ ante κράνος om. V || **24** στάσεων V

καὶ ξίφος τὸν θυμὸν τοῦ ἰδόντος σημαίνουσι καὶ τῶν χειρῶν
τὸ ἰσχυρότατον καὶ τῆς γνώμης τὸ τολμηρότατον. ἰδίως
δὲ ἡ ἀσπὶς γυναῖκα σημαίνει καὶ ἡ περικεφαλαία· πλουσίαν
μὲν καὶ εὔμορφον ἡ πολυτελής, πενιχρὰν δὲ καὶ ἄμορφον ἡ
μὴ πολυτελής. στρατολογεῖσθαι δὲ ἢ στρατεύεσθαι τοῖς 5
ὁπωσποτοῦν νοσοῦσι θάνατον σημαίνει· καὶ γὰρ ὁ
στρατευσάμενος ἐξ ἰδιωτικοῦ μεταβάλλει τὸν ἑαυτοῦ βίον
p. 128 καὶ ἐν ἄλλαις γίνεται διατριβαῖς τὴν πρώτην καταλιπών.
πολλάκις δὲ καὶ πρεσβύταις θάνατον προηγόρευσε, τοῖς δὲ
λοιποῖς σκυλμούς τε καὶ ἀηδίας καὶ κινήσεις προαγορεύει 10
καὶ ἀποδημίας. ἀργοῖς δὲ καὶ ἀπόροις πράξεις σημαίνει
καὶ ἐργασίας· οὔτε γὰρ ἀργὸς ὁ στρατιώτης οὔτε ἐνδεής
ἐστι. δούλοις δὲ ἐν τιμῇ μὲν γενέσθαι σημαίνει, μηδέπω
δὲ ἐλευθερωθῆναι· πολλοὶ δὲ καὶ ἐλευθερωθέντες οὐδὲν
ἧττον ἐδούλευσάν τε καὶ ὑπετάγησαν· καὶ γὰρ εἰ καὶ 15
ἐλεύθερος ὁ στρατιώτης, οὐδὲν ἧττον ὑπηρετεῖ.

82 Μονομαχεῖν δὲ δικάσασθαι σημαίνει ἢ ἄλλην τινὰ στάσιν ἢ
μάχην μαχέσασθαι. καὶ γὰρ ἡ πυγμὴ μάχη καλεῖται, εἰ
καὶ μὴ δι' ὅπλων γίνεται, ἃ δὴ τὰ ἔγγραφα καὶ δίκαια τῶν
μαχομένων σημαίνει· ἀεὶ δὲ τὰ μὲν τοῦ φεύγοντος ὅπλα 20
ἐγκληθῆναι σημαίνει, τὰ δὲ τοῦ διώκοντος ἐγκαλέσαι.
ἐτήρησα δὲ ἐγὼ πολλάκις καὶ γάμον τὸ τοιοῦτον ὄναρ
προαγορεῦσαν γυναικὸς τοιαύτης, οἵα ἂν ⟨τις⟩ ἢ ὅπλα
ἔχων ⟨ἢ⟩ οἵῳ ἄν τις ὑπολάβῃ πυκτεύειν. ἐπειδὴ δὲ ἄνευ
τῶν ὀνομάτων αὐτῶν οὐκ ἂν εἴη σαφῶς παραστῆσαι τὰς 25

18 L. Robert, Les gladiateurs dans l'Orient grec 16—17.

1 σημαίνει **L** ‖ **2** ἰσχυρὸν **L** ‖ **3** καὶ] ἢ **V**, ἡ **L**c in rasura ‖ **4** εὔμορφος **L** | ἡ] καὶ **L**c ‖ **5** δὲ om. **L** ‖ **6** ὁπωσοῦν **V** ‖ **7** στρατευόμενος Her. | ἰδιωτικοῦ ⟨εἰς δημόσιον⟩ coni. Her. | ἑαυτὸν **V** ‖ **8** καταλειπὼν **LV**, corr. Rei. ‖ **10** τε om. **L** ‖ **11** σημαίνει καὶ ἐργασίας om. **L** ‖ **12** ὁ om. **L** ‖ **13** ἐστι] ἐστιν ἀλλ' ἐντελής **L** | μὲν om. **L** | γίνεσθαι **L** ‖ **14** δὲ] δὲ αὐτοὺς **V** | δὲ καὶ] δὲ **V** ‖ **17** περὶ μονομαχίας **V**, μονομαχεῖν **L** | δικάζεσθαι **V** | ἢ] καὶ **V** ‖ **18** μάχεσθαι **L** | καὶ—μάχη] μάχη τε γὰρ καὶ ἡ πυγμὴ **V**, καὶ ἡ πυγμὴ γὰρ μάχη **L** ‖ **19** μὴ om. **L**, suppl. **L**c | ἃ δὴ τὰ] τὰ δὲ αὐτὰ καὶ **V** ‖ **22** τὸ ... ὄναρ] τὸν ... ὄνειρον **V** ‖ **23** προαγορεύσαντα **V** ‖ **24** ⟨ἢ⟩ Reis. | οἵῳ ἄν τις] ὅστις **V** | ὑπολάβοι **LV** | ἐπειδὴ δὲ] ἐπειδὴ **L**, ἐπεὶ δὲ **L**c ‖ **25** ἂν εἴη] ἔστι **V**

ἀποδείξεις, χρήσομαι καὶ τοῖς ὀνόμασιν. οἷον εἰ μὲν θρᾳκὶ πυκτεύοι τις, λήψεται γυναῖκα πλουσίαν ⟨καὶ⟩ πανοῦργον καὶ φιλόπρωτον· πλουσίαν μὲν διὰ τὸ κατεσκεπάσθαι τοῖς ὅπλοις, πανοῦργον δὲ διὰ τὸ μὴ ὀρθὸν
5 *ἔχειν τὸ ξίφος, φιλόπρωτον δὲ διὰ τὸ ἐπιβαίνειν. εἰ δέ τις ** μετ᾽ ἀργυρέων ὅπλων πυκτεύοι, λήψεται γυναῖκα εὔμορφον καὶ ἠρέμα πλουσίαν καὶ πιστὴν καὶ οἰκουρὸν καὶ πειθομένην τῷ ἀνδρί· καὶ γὰρ ὑποβαίνει καὶ ἐσκέπασται, καὶ εὐμορφοτέρα ἡ πανοπλία αὕτη τῆς προτέρας. εἰ δὲ*
10 *σεκούτορι, εὔμορφον μὲν λήψεται γυναῖκα καὶ πλουσίαν, μεγάλα δὲ φρονοῦσαν ἐπὶ τῇ οὐσίᾳ καὶ διὰ τοῦτο κατα-* p. 129 *φρονοῦσαν τοῦ ἀνδρὸς καὶ κακῶν πολλῶν αἰτίαν ἐσομένην· ἀεὶ γὰρ διώκει. εἰ δὲ ῥητιαρίῳ, λήψεται γυναῖκα ἄπορον καὶ ἐρωτικὴν καὶ φοιτάδα ⟨καὶ⟩ ῥᾷστα τῷ βουλομένῳ*
15 *πλησιάζουσαν. ἱππεὺς δὲ τὴν γυναῖκα πλουσίαν μὲν εἶναι λέγει καὶ εὐγενῆ, φρενῶν δὲ οὐ μετέχουσαν. ὁ δὲ ἀσσιδάριος ἀργὴν καὶ μωρὰν εἶναι τὴν γυναῖκα σημαίνει, ὁ δὲ προβοκάτωρ εὔμορφον μὲν καὶ χαρίεσσαν, λαμυρὰν δὲ καὶ ἐρωτικήν. διμάχαιρος δὲ καὶ ὁ λεγόμενος ἀρβήλας*
20 *ἤτοι φαρμακὸν ἢ ἄλλως κακότροπον ἢ ἄμορφον εἶναι τὴν γυναῖκα σημαίνουσι. ταῦτα οὐ πιθανευόμενος οὐδὲ κατὰ τὸ εἰκὸς συντιθεὶς λόγους γράφω, ἀλλὰ ἀπὸ πείρας τῶν ἑκάστοτε ἀποβαινόντων πολλάκις ἐτήρησα.*

Θύειν θεοῖς τὰ νενομισμένα ἑκάστῳ ἀγαθὸν πᾶσιν· ἢ **33**
25 *γὰρ τυχόντες ἀγαθῶν ἢ κακὰ φυγόντες ἄνθρωποι θεοῖς*

1 *οἷον* om. **V** || **2** *θρᾳκὶ*] *θώρακι* **L**^c^**V** | *πυκτεύει* **L**, *πυκτεύειν* **V** || **3** *πανοῦργον καὶ φιλόπρωτον πλουσίαν* om. **L** || **6** *τις μετ᾽ ἀργυρέων ὅπλων* **L**[3] (?) suppl. in rasura | *ἀργυρέων*] *γρ μυρμίλλων* **L**^c^ in marg. | *μετὰ μορμίλλονος* Mei., reiecit Rob., *εἰ δέ τις σαμνίτῃ πυκτεύοι* coni. Her. | *πυκτεύει* **V** || **7** *εὔμορφον* om. **V** | *ἠρέμα* **L**^c^ in rasura | *πιστικὴν* **V** || **10** *καὶ πλουσίαν γυναῖκα* **L** || **11** *ἐπὶ τῇ οὐσίᾳ φρονοῦσαν* **L** | *καὶ διὰ τοῦτο καταφρονοῦσαν* om. **L** || **12** *αἰτίαν ⟨αὐτῷ⟩* coni. Her. || **14** *φοιτάδα ⟨καὶ⟩* Reis.: *ἐκφοιταδ᾽* **L**, *φυγάδα* **V** || **15** *μὲν εἶναι πλουσίαν λέγει* **L** || **16** *φρένας δὲ οὐκ ἔχουσαν* **V** || **17** *ἀσσιδάριος*] *ἀριδάρειος* **V** | *εἶναι* om. **V** || **19** *ἀρβήλας* defendi: *ὀρβήλας* **V**, *μορμίλλων* Her., probante Rob., *βήλης* (veles) Fried. || **21** *σημαίνουσι*] *σημαίνει* **LV** || **24** *περὶ θεῶν τιμῆς* **LV** | *θεοὺς* **L** | *πᾶσιν ἀγαθὸν* **V** || **25** *κακὰ φυγόντες* Rig.: *καταφυγόντες* **L**, *καταφεύγοντες* **V** | *θεοὺς θύουσιν* **L**

θύουσι. τὰ δὲ ἀνόσια ἢ μὴ νενομισμένα ἱερεῖα θύειν θεοῖς
μῆνιν τῶν θεῶν οἷς ἔθυσέ τις προαγορεύει. ἄλλους δὲ
θύοντας ἰδεῖν πονηρὸν τῷ νοσοῦντι, κἂν Ἀσκληπιῷ
θύοντας ἴδῃ, διὰ τὴν τοῦ θυομένου ἱερείου ἀναίρεσιν·
θάνατον γὰρ σημαίνει. στεφανοῦν δὲ θεοὺς ἄνθεσι καὶ 5
κλάδοις τοῖς προσήκουσι καὶ νενομισμένοις ὁσίοις εἶναι
ἀγαθὸν πᾶσιν, οὐκ ἄνευ μέντοι φροντίδων ἀποβησόμε-
νον. δούλῳ δὲ παραινεῖ τὸ τοιοῦτο πείθεσθαι τῷ δεσπότῃ
καὶ τὰ ἐκείνῳ κεχαρισμένα ποιεῖν. ἐκμάσσειν δὲ ἀγάλματα
θεῶν ἢ ἀλείφειν ἢ καθαίρειν ἢ σαροῦν τὰ πρὸ τῶν ἀγαλ- 10
μάτων καὶ ῥαίνειν τὰ περὶ τοὺς ναοὺς ἡμαρτηκέναι τι εἰς
αὐτοὺς ἐκείνους τοὺς θεοὺς σημαίνει. οἶδα δέ τινα ἐπὶ
p. 130 τούτῳ τῷ ὀνείρῳ ἐπιωρκηκότα τοῦτον τὸν θεόν, οὗ ἐδόκει
τὸ ἄγαλμα καθαίρειν. καὶ τοῦτο ἦν ὅπερ προηγόρευεν
αὐτῷ ὁ ὄνειρος, δεῖν ἱκετεύειν τὸν θεόν. συντρίβειν δὲ 15
θεῶν ἀγάλματα καὶ ἐκβάλλειν τῆς οἰκίας ἱδρυμένα ἔνδον
ἢ καταρρίπτειν ναὸν ἤ τι τῶν οὐχ ὁσίων ἐν ναῷ ποιεῖν
πονηρὸν ἂν εἴη πᾶσι καὶ περιστάσεις μεγάλας σημαί-
νει· οἱ γὰρ ἐν μεγάλαις συμφοραῖς γενόμενοι καὶ τῆς πρὸς
θεοὺς εὐσεβείας ἀφίστανται. αὐτόματοι δὲ οἱ θεοὶ ἀπαλλασ- 20
σόμενοι καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν συμπίπτοντα θάνατον
τῷ ἰδόντι ἤ τινι τῶν αὐτοῦ προαγορεύει. θεοὶ ⟨δὲ⟩ θεοῖς
θύοντες ἔρημον τὸν οἶκον τοῦ ἰδόντος ἔσεσθαι σημαίνουσιν·
ὡς γὰρ οὐκ ὄντων ἀνθρώπων ἑαυτοῖς θύουσι. κινούμενα
δὲ τὰ τῶν θεῶν ἀγάλματα πᾶσι φόβους καὶ ταραχὰς 25

21 Pease ad Cic. div. 1, 19.

1 *θύειν θεοὺς* **L**, *θεοῖς θύειν* **V** ‖ **2** *τῶν* om. **L** | *προαγορεύσεις* **L**, *προσαγορεύσεις* **L**[c] | *ἄλλους δὲ θύοντας*] *ἀλλ' οὐδεόντας* **L** ‖ **5** *δὲ* om. **V** | *θεοὺς*] *θεὰν* **L** ‖ **6** *καὶ κλάδοις* om. **L** | *νενομισμένων* **L** ‖ **8** *δούλους* **L** ‖ **9** *θεῶν ἀγάλματα ἢ καθαίρειν ἢ ἀλείφειν* **V** ‖ **10** *τὰ πρὸ—τοὺς ναοὺς*] *τὰ πρὸ τῶν νεῶν καὶ τὰ πρὸ τῶν ἀγαλμάτων* **V** ‖ **12** *αὐτοὺς* om. **L** | *ἐκείνην τὴν θεὰν* **L** | *δὲ*] *δὲ ἐγὼ* **V** ‖ **13** *ἐπιωρκηκότα*] *ἡμαρτηκότα εἰς* **V** ‖ **14** *ὅπερ*] *ὃ* **V** ‖ **15** *δεῖν*] *ἰδεῖν* **LV** | *ἱκετεύειν*] *ἱκέτην* **V** ‖ **17** *ναοὺς* et *ναοῖς* **V** | inter *ποιεῖν* et *πονηρὸν* in **L** est *οὐκ ἀγαθὸν* ‖ **19** *τῆς—εὐσεβείας*] *τοὺς πρὶν τὴν θεὰν εὐσεβεῖν* **L** ‖ **20** *ἀπαλαττόμενοι* **L** ‖ **22** *προαγορεύει*] *προφαίνει* **V** | *θεοῖς*] *θεοὺς* **L** ‖ **23** *ἔσεσθαι* om. **L** ‖ **24** *ἑαυτοὺς* **L** | *θύουσι*] *θύουσι· σπάνει γὰρ τῶν τιμησόντων αὐτοὺς ἑαυτοῖς τὰ νομιζόμενα ποιοῦσι* **V** ‖ **25** *τὰ* om. **V** | *φοβον* **L** | *καὶ*] *ἢ καὶ* **V**

σημαίνει πλὴν τῶν δεδεμένων καὶ τῶν ἀποδημεῖν προειρη-
μένων· τούτων γὰρ οὓς μὲν λυθῆναι σημαίνει, ἵνα εὐκί-
νητοι γένωνται, οὓς δὲ κινεῖ τῆς ἕδρας καὶ ἐξάγει.

Τῶν θεῶν οἱ μέν εἰσι νοητοὶ οἱ δὲ αἰσθητοί· νοητοὶ μὲν 34
5 οἱ πλείους, αἰσθητοὶ δὲ ὀλίγοι. δείξει δὲ ἔτι ὁ ἐπιὼν λόγος
ἀκριβέστερον. φαμὲν δὲ τῶν θεῶν τοὺς μὲν Ὀλυμπίους
εἶναι, οὓς καὶ αἰθερίους καλοῦμεν, τοὺς δὲ οὐρανίους, τοὺς
δὲ ἐπιγείους, τοὺς δὲ θαλασσίους καὶ ποταμίους, τοὺς δὲ
χθονίους, ⟨τοὺς δὲ πέριξ τούτων⟩. αἰθέριοι μὲν οὖν
10 λέγοιντο ἂν εἰκότως Ζεὺς ⟨καὶ⟩ Ἥρα καὶ Ἀφροδίτη ἡ
Οὐρανία καὶ Ἄρτεμις καὶ Ἀπόλλων καὶ Πῦρ τὸ αἰθέριον
καὶ Ἀθηνᾶ· οὐράνιοι δὲ Ἥλιος καὶ Σελήνη καὶ ἄστρα καὶ
νέφη καὶ ἄνεμοι καὶ τὰ ὑπὸ τούτων συνιστάμενα παρήλια p. 181
καὶ δοκίδες καὶ σέλας καὶ Ἶρις. εἰσὶ δὲ οὗτοι αἰσθητοὶ πάντες.
15 τῶν δὲ ἐπιγείων αἰσθητοὶ μὲν Ἑκάτη καὶ Πὰν καὶ Ἐφι-
άλτης καὶ Ἀσκληπιός (οὗτος δὲ καὶ νοητὸς ἅμα λέγεται),
νοητοὶ δὲ Διόσκοροι καὶ Ἡρακλῆς καὶ Διόνυσος καὶ Ἑρ-
μῆς καὶ Νέμεσις καὶ Ἀφροδίτη ⟨ἡ⟩ πάνδημος ⟨καὶ Ἥφαι-
στος⟩ καὶ Τύχη καὶ Πειθὼ καὶ Χάριτες καὶ Ὧραι καὶ
20 Νύμφαι καὶ Ἑστία. θαλάσσιοι δὲ νοητοὶ μὲν Ποσειδῶν

4 Pease ad Cic. nat. deor. 1, 49. || 6 genera deorum: K. Preisendanz, Papyri Gr. Magicae 1, pp. 170. 186 et 2, p. 61. || 11 Ignis Aetherius: Pease ad Cic. nat. deor. 1, 36. || 14 cf. Suda s. v. δοκίδες.

1 σημαίνουσι LV | τῶν om. L | προειρημένων L, προαιρουμένων V || 2 τοὺς V | σημαίνουσιν LV | ἵνα om. L || 3 τοὺς V | κινοῦσι LV | ἐξάγουσιν LV || 4 περὶ θεῶν L, περὶ θεῶν οὐρανίων καὶ ἐπιγείων V || 5 πλεῖον L | ἔτι om. L || 6 τοῖς μὲν ὀλυμπίοις L || 7 εἶναι om. L | τοῖς L | ἐπουρανίους LV, sed ἐπ del. V || 8 καὶ] τοὺς δὲ V | ποταμίοις L | τοὺς δὲ χθονίους M, τοῖς δὲ χθονίοις L, om. V || 9 ⟨τοὺς δὲ πέριξ τούτων⟩ Reis., cf. 158, 9 | αἰθερίοις L | οὖν om. L || 10 λέγονται L | ἂν om. L | Ἥρα om. L | ἀφροδίτη οὐρανία L, ἀφροδίτη καὶ οὐρανία V, corr. Reis. || 11 καὶ ante Ἄρτεμις om. V || 13 ἄνεμοι καὶ νέφη V || 14 αἰσθητοὶ] ὁρατοὶ αἰσθητοὶ V, ὁρατοὶ αἰσθητοὶ—ἐπιγείων om. L || 15 ⟨ὁ⟩ καὶ Ἐφιάλτης Rosch. || 16 οὗτοι et νοητοὶ L || 17 διόσκουροι V || 18 ⟨ἡ⟩ Reis. | ⟨καὶ Ἥφαιστος⟩ Her., Add., cf. 172, 13 || 20 νύμφαι καὶ ὧραι L | δὲ om. L | ποσειδῶν τε καὶ V

καὶ Ἀμφιτρίτη καὶ Νηρεὺς καὶ Νηρηίδες καὶ Λευκοθέα καὶ Φόρκυς, αἰσθητοὶ δὲ αὐτὴ ἡ Θάλασσα καὶ Κύματα καὶ Αἰγιαλοὶ Ποταμαί τε καὶ Λίμναι καὶ Νύμφαι καὶ Ἀχελῷος. χθόνιοι δὲ Πλούτων καὶ Περσεφόνη καὶ Δημήτηρ καὶ Κόρη καὶ Ἴακχος καὶ Σάραπις καὶ Ἶσις καὶ Ἄνουβις καὶ Ἁρποκράτης καὶ Ἑκάτη ⟨ἡ⟩ χθονία καὶ Ἐριννύες καὶ Δαίμονες οἱ περὶ τούτους καὶ Φόβος καὶ Δεῖμος, οὓς ἔνιοι Ἄρεως υἱεῖς λέγουσιν. αὐτὸν δὲ τὸν Ἄρη πῇ μὲν ἐν τοῖς ἐπιγείοις πῇ δὲ ἐν τοῖς χθονίοις κατατακτέον. οἱ δὲ πέριξ τούτων Ὠκεανὸς καὶ Τηθὺς καὶ Κρόνος καὶ Τιτᾶνες καὶ Φύσις ἡ τῶν ὅλων. εἰ δέ τινα ⟨ἄλλον⟩ προβαίνων ὁ λόγος ὑπομνήσει τῶν θεῶν, οὐ παραλείψομεν τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον. 5 10

Τούτων δὲ τῶν εἰρημένων θεῶν τοῖς μὲν μέγα δυναμένοις ἀνδράσι καὶ γυναιξὶν οἱ Ὀλύμπιοι συμφέρουσιν ὁρώμενοι, τοῖς δὲ μετρίοις οἱ οὐράνιοι, τοῖς δὲ πένησιν οἱ ἐπίγειοι. οἱ χθόνιοι δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόνοις τοῖς γεωργοῖς καὶ τοῖς λανθάνειν πειρωμένοις εἰσὶν ἀγαθοί, καὶ οἱ θαλάσσιοι καὶ οἱ ποτάμιοι τοῖς ναυτιλλομένοις καὶ τοῖς ἐξ ὕδατος ἢ δι' ὕδατος ἐργαζομένοις. οἱ δὲ πέριξ τούτων πονηροὶ πᾶσι πλὴν φιλοσόφων ⟨καὶ μάντεων⟩· οὗτοι γὰρ καὶ μέχρι ⟨τοῦ⟩ πέρατος τῶν ὅλων τείνουσι τὴν ἑαυτῶν γνώμην. 15 20

p. 132 *Περὶ δὲ ἑκάστου αὐτῶν κατ' ἰδίαν εἰπεῖν διδασκαλικώτερον εἶναί μοι δοκεῖ. πρῶτον οὖν περὶ τῶν Ὀλυμπίων ποιήσομαι τὸν λόγον.* 25

4 Proserpina subterranea: schol. Theocr. idyll. 2, 12. || 7–8 Hom. Il. 13, 299, Hes. theog. 933–36, schol. Aesch. sept. 46, Hesych. s. v. *Δεῖμος*.

1 *Νηρεὺς καὶ* om. L || 2 *αὐτή τε* L || 3 *Νύμφαι καὶ* om. V || 7 *καὶ Φόβος καὶ Δεῖμος*] *φόβοι καὶ δημοι* L || 8 *υιους* L || 9 *ἐπιγείους* L | *χθονίοις*] *καταχθονίοις* L || 12 *ὑπομνήσειε* V, *ὑπομνήσοι* L | *παραλήψομαι* V | *περὶ*] *ὑπὲρ* V || 14 *εἰρημένων*] *προκειμένων* V | *τοὺς . . . δυναμένους* L || 16 *τοὺς δὲ μετρίους* L | *δὲ πένησιν*] *πένησι δὲ* V | *οἱ* om. L || 17 *μόνους τοὺς γεωργοὺς* L || 18 *τοὺς* L | *λανθάνειν τι* V | *πειρωμένους* L || 19 *οἱ* ante *ποτάμιοι* om. V | *τοὺς ναυτιλλομένους* L | *καὶ τοῖς–ἐργαζομένοις* om. L || 21 ⟨*καὶ μάντεων*⟩ Her., cf. 176 ,1 || 22 *ἐκτείνουσι* Her. || 23 *καὶ περὶ ἑκάστου δὲ* L | *αὐτῶν καὶ κατ'* V

Δία ἰδεῖν αὐτὸν ὁποῖον ὑπειλήφαμεν ἢ ἄγαλμα αὐτοῦ 35
[ἐν οὐρανῷ] ἔχον τὴν οἰκείαν σκευὴν ἀγαθὸν ἀνδρὶ βασιλεῖ καὶ πλουσίῳ· κρατύνει γὰρ οὗ μὲν τὴν τύχην οὗ δὲ τὸν πλοῦτον. νοσοῦντι δὲ σωτηρίαν μαντεύεται, καὶ
5 *τοῖς λοιποῖς δέ ἐστιν ἀγαθός. ἀεὶ δὲ ἄμεινον ἀτρέμας ἑστῶτα ἢ καθεζόμενον ἐπὶ θρόνου καὶ μὴ κινούμενον τὸν θεὸν ἰδεῖν· εἰ γὰρ κινοῖτο, εἰ μὲν πρὸς ἀνατολάς, ἀγαθὸς ἂν εἴη· εἰ δὲ πρὸς δύσιν, πονηρός, ὥσπερ καὶ ὅταν μὴ τὴν οἰκείαν ἔχῃ σκευήν. ὡς γάρ φησιν ὁ Πανύασις,*
10 *ἄπρακτα καὶ ἀσθενῆ ἔσεσθαι τοῦ ἰδόντος τὰ πράγματα προαγορεύει.*

Ἥρα δὲ γυναιξὶ ⟨μὲν⟩ τὰ αὐτὰ τῷ Διὶ σημαίνει, ἀνδράσι δὲ ἧττονα. τὰ δὲ αὐτὰ τῇ Ἥρᾳ καὶ ἡ Ῥέα σημαίνει.

Ἄρτεμις τοῖς φοβουμένοις ἀγαθή· διὰ γὰρ τὸ ἀρτεμές,
15 *ὅπερ ἐστὶν ὑγιές, ἀφόβους αὐτοὺς διαφυλάττει. καὶ γυναιξὶ τικτούσαις ἀγαθὴ ἡ θεός· Λοχεία γὰρ καλεῖται. κυνηγοῖς δὲ μάλιστα συμφέρει διὰ τὴν Ἀγροτέραν καὶ ἁλιεῦσι διὰ τὴν Λιμνᾶτιν. δραπέτας δὲ καὶ τὰ ἀπολλύμενά φησιν εὑρεθήσεσθαι· οὐδὲν γὰρ τὴν θεὸν διαφεύγει. ἀεὶ δὲ ἡ*
20 *μὲν Ἀγροτέρα καὶ Ἐλαφηβόλος πρὸς πράξεις ἐπιτηδειοτέρα τῆς κατὰ ἄλλον τρόπον δεδημιουργημένης· τοῖς δὲ ⟨τὸν⟩ σεμνότερον ἐπανῃρημένοις βίον ἡ κατεσταλμένη τῷ σχήματι ἀμείνων, οἷον ἡ Ἐφεσία καὶ ἡ Περγαία καὶ ἡ λεγομένη παρὰ Λυκίοις Ἐλευθέρα. οὐδὲν ⟨δὲ⟩ διαφέρει τὴν*

1 Plut. vit. Crass. 12, Sueton. vit. Caes. 81, 7. || **14** Plat. Cratyl. 406 B, Strabo 14, 1, 6, Cornut. nat. deor. 32. || **16** RE 2, 1, 1393. || **17–18** RE 2, 1, 1378–79. 1392. || **23** RE 2, 1, 1374–75. 1397.

1 *περὶ διὸς ὀλυμπίου* V, *διὸς ὀλυμπίου* L | *οἷον* V | *ἀπειλήφαμεν* L | *ἢ* om. L | *ἀγάλματα* V || **2** *[ἐν οὐρανῷ]* Br. | *ἔχοντι* L, *ἔχοντα* V || **3** *οὗ μὲν*] *τοῦ μὲν τὸν πλοῦτον τοῦ δὲ* V | *οὗ δὲ τὸν πλοῦτον*] *οὐδὲ τὸν πλοῦτον* L, *καὶ βασιλείαν* V || **5** *λοιποῖς* om. L || **7** *γὰρ*] *δὲ καὶ* V | *εἰ μὲν* om. L || **8** *δύσιν*] *δυσμας* L | *πονηρόν* V | *ὥσπερ*] *ὅπερ* L | *ὅταν*] *ὅταν εἰ* V || **9** *ἔχοι*] V, *ἔχει* L || **10** *ἄπρακτα*] *ἀπτόλεμα* L | *τὰ πράγματα τοῦ ἰδόντος* V || **12** *περὶ ἥρας καὶ περὶ ῥέας* V | verba *Ἥρα δε—ἡ θεός* (160, 21) om. L | *γυναιξὶ μὲν τὰ αὐτὰ*] *τὰ αὐτὰ γυναιξὶ* V || **14** *περὶ ἀρτέμιδος* V || **17** *Ἀγροτέραν* Rig.: *ἀγνοτέραν* V

θεὸν ἰδεῖν ὁποίαν ὑπειλήφαμεν ἢ ἄγαλμα αὐτῆς· ἐάν τε γὰρ σάρκινοι οἱ θεοὶ φαίνωνται ἐάν τε ὡς ἀγάλματα ἐξ ὕλης πεποιημένα, τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον. θᾶττον δὲ καὶ τὰ
p. 133 ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ σημαίνουσιν αὐτοὶ οἱ θεοὶ ὁρώμενοι ἤπερ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν. Ἄρτεμιν γυμνὴν ἰδεῖν κατὰ 5 πάντα τρόπον οὐδενὶ συμφέρει.

Ἀπόλλων μουσικοῖς ἀγαθός· λόγων γὰρ εὑρετὴς ὁ θεὸς καὶ μουσικῆς πάσης· ἀγαθὸς δὲ καὶ ἰατροῖς· Παιήων γὰρ καλεῖται. καὶ μάντεσι καὶ φιλοσόφοις· ἐντελεῖς γὰρ αὐτοὺς καὶ ἐνδόξους ἔσεσθαι προαγορεύει. καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει· 10 ὁ γὰρ αὐτὸς εἶναι νενόμισται τῷ Ἡλίῳ. Ἀπόλλων ὁ Δελφίνιος ἀποδημίας καὶ κινήσεις εἴωθε σημαίνειν.

Ἀθηνᾶ χειροτέχναις ἀγαθὴ διὰ τὴν προσηγορίαν· Ἐργάνη γὰρ καλεῖται. καὶ τοῖς γῆμαι βουλομένοις· σεμνὴν γὰρ καὶ οἰκουρὸν ἔσεσθαι τὴν γυναῖκα μαντεύεται. ἀγαθὴ δὲ καὶ φι- 15 λοσόφοις· φρόνησις γὰρ εἶναι νενόμισται ἡ θεός. ὅθεν καὶ ἐξ ἐγκεφάλου γεγεννῆσθαί φασιν αὐτήν. καὶ γεωργοῖς ἀγαθή· τὸν γὰρ αὐτὸν τῇ γῇ λόγον ἔχει, ὥς φασιν οἱ φιλόσοφοι. καὶ τοῖς ἐπὶ πόλεμον ὁρμῶσιν ἀγαθή· τὸν γὰρ αὐτὸν τῷ Ἄρει λόγον ἔχει. γυναιξὶ δὲ ἑταίραις καὶ μοιχευομέναις πονηρά, ἔτι 20 καὶ γυναιξὶ γήμασθαι προῃρημέναις· παρθένος γὰρ ἡ θεός.

Πῦρ τὸ αἰθέριον πᾶσιν ἀγαθόν, μάλιστα δὲ τοῖς νοσοῦσι· σωτηρίας γὰρ αὐτοῖς ἐστι σημεῖον, ἐπεὶ μὴ μέτεστι τούτου τοῖς ἀποθανοῦσι. περὶ δὲ τῶν οὐρανίων ἑξῆς ἐροῦμεν.

36 Ἥλιος ἀπὸ ἀνατολῆς ἀνίσχων λαμπρὸς καὶ καθαρὸς καὶ 25 καταδυόμενος εἰς δύσιν ἀγαθὸς πᾶσιν· οἷς μὲν γὰρ πράξεις

5 fatum Actaeonis fort. respicitur. || 16–17 Pease ad Cic. nat. deor. 1, 41, Cornut. nat. deor. 20. || 18 Heraclit. quaest. homer. 25 (p. 39, 4 Oelmann). || 25–26 Ps.-Hippocr. insomn. 89 (p. 644, 7 Littré).

3 ἕξουσι V || 4 κακὰ ⟨ἐσόμενα⟩ coni. Her. | οἱ θεοὶ οἱ ἀθάνατοι V || 7 περὶ ἀπόλλωνος V || 13 περὶ ἀθηνᾶς V || 14 γὰρ καλεῖται] καλεῖται γὰρ V | σεμνὸν V, corr. Mein. || 17 γεγενῆσθαι V || 19 ὁρμῶσιν Reis.: ὁρῶσιν V || 21 προαιρουμέναις V || 22 περὶ πυρὸς αἰθερίου V, πυρὸς οὐρανίου L || 23 ἐστι om. V | μετέστη τοῦτο L || 24 ἐφεξῆς L || 25 περὶ ἡλίου V, ἡλίου L | λαμπρῶς καὶ καθαρῶς Dr. || 26 ἀγαθὸς πένησιν L, πᾶσιν ἀγαθός V | οἷς] τοῖς LV

προαγορεύει· ἀνίστησι γὰρ ἐξ ὕπνου καὶ προτρέπεται πράττειν· οἷς δὲ παίδων γονήν· ἡλίους γὰρ καὶ τὰ ἀρσενικὰ τέκνα οἱ γονεῖς ὑποκοριζόμενοι καλοῦσι. δούλους δὲ ἐλευθέρους ποιεῖ· ἥλιον γὰρ καὶ τὴν ἐλευθερίαν καλοῦσιν 5 *ἄνθρωποι. τοῖς δὲ λοιποῖς εἰς ἐπίκτησιν ὠφέλιμος. τοὺς δὲ λανθάνειν καὶ ἀποκρύπτεσθαι πειρωμένους βλάπτει· πάντα γὰρ ἐλέγχει καὶ εὐσύνοπτα ποιεῖ. Ἥλιος ἀπὸ δύσεως ἀνα-* p. 134 *τέλλων τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει τῶν λεληθέναι δοκούντων, καὶ τὸν νοσοῦντα μετὰ ἀπόγνωσιν ἀνίστησι καὶ τὸν ὀφθαλ-* 10 *μιῶντα οὔ φησι τυφλωθήσεσθαι· ἐκ πολλοῦ γὰρ σκότους τὸ φῶς ὄψεται. καὶ τὸν ἀπόδημον ἐπανάγει, καὶ εἰ ἀπεγνωσμένος εἴη. ἀγαθὸς δὲ καὶ τῷ εἰς δύσιν ἀπιέναι προῃρημένῳ· τὴν γὰρ ἐκεῖθεν ἀνακομιδὴν προαγορεύει αὐτῷ. καὶ τῷ ἀπὸ δύσεως προσδεχομένῳ τινά· ἤδη γὰρ αὐτὸν* 15 *κεκινῆσθαι πρὸς τὴν ἐπάνοδον σημαίνει. τοῖς δὲ λοιποῖς πρὸς πᾶν ἐγχείρημα καὶ πᾶσαν ἐλπίδα ἐναντίος καθίσταται καὶ τὰ κατὰ προαίρεσιν οὐκ ἐᾷ τελεσθῆναι· τούτου γάρ, ὡς εἰκός, τὴν ἐναντίαν φύσει κινουμένου κίνησιν νοσεῖ καὶ τὸ ὅλον καὶ τὸ ἐπὶ μέρους· πάντως δὲ καὶ ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον* 20 *μέρος ἐστὶ τοῦ ὅλου. πρὸς λόγον δὲ τῶν εἰρημένων καὶ τὸν ἀπὸ μεσημβρίας ἢ ἄρκτου ἀνατέλλοντα ἢ εἰς μεσημβρίαν ἢ ἄρκτον δύνοντα κρίνειν χρή. Ἥλιος ἀμαυρὸς ἢ ὕφαιμος ἢ μορμυρωπὸς πᾶσι πονηρὸς καὶ ἄτοπος γίνεται, τοῦτο μὲν ἀπραξίας δηλῶν, τοῦτο δὲ καὶ ⟨τοῖς⟩ τέκνοις τοῦ ἰδόντος* 25 *νόσον ἢ τινα κίνδυνον ἢ τοῖς ὄμμασιν αὐτοῦ νόσον προαγο-*

2 exc. Suda s. v. *ἥλιος.* || **22** exc. Suda s. v. *μορμυρωπός.*

1 *προτρέπει* **L** || **2** *γὰρ*] *δὲ* **V** | *τεκνὰ τὰ ἀρρενικὰ* **L** || **3** *δούλους*] *οὓς* **L** || **4** *καλοῦμεν* **L** || **5** *εἰς ἐπίκτησιν*] *εἰσεκτησιν* **L**, *εἰς τὴν κτῆσιν* **V** | *ὠφέλιμον* **LV** | *τοὺς δὲ*] *οὓς δὲ τοὺς* **L** || **7** *ἐξελέγχει* **V** | *ἐξανατέλλων* **V** || **8** *τῶν*] *καίτοι* **L** | *τῶν ἀποκρυπτομένων* post *δοκούντων* addit **L** | [*τῶν—δοκούντων*] Her., Add. || **11** *καὶ εἰ*] *εἰ καὶ* **L** || **12** *εἴη*] *ἂν εἴη* **V** | *ἀγαθὸν* **V** | *εἰς*] *εἰς τὴν* **L** | *ἀπιέναι προειρημένῳ* **L**, *προαιρουμένῳ ἀπιέναι* **V** || **16** *καθίσταται*] *καθίστασθαι πρὸς αὐτὴν* **L** || **17** *τὰ* om. **L** | *ἐκτελεσθῆναι* **L** || **18** *φύσει*] *τοῦ φωτος* **L** | *νοσεῖ* Reis.: *νοσεῖν* **V**, *δοκεῖ* **L** || **19** *τὰ ὅλα καὶ τὰ* **L** | *δὲ* om. **L** || **23** *μορμυρωπὸς* Suda: *μορμύρων* **V**, *πορφυρώδης ἢ μορμυρώδης πρὸς* **L** | *πονηρὸς*] *τοῖς πολεμίοις* **L** || **25** *προαγορεύει* **V**

ρεύων. τοῖς δὲ λανθάνειν πειρωμένοις καὶ τοῖς φοβουμέ-
νοις ἐπιτήδειος τετήρηται· οἱ μὲν γὰρ λήσονται, οἱ δὲ οὐδὲν
πείσονται πονηρόν· ἧττον γὰρ ὁ ἀμαυρὸς ἐπικαίει. Ἥλιος
εἰς γῆν κατιὼν ἐμπρησμοῦ καὶ πυρκαϊᾶς ἐστι σημεῖον. τὸ
δ' αὐτὸ σημαίνει κἂν εἴς τι τῶν οἰκουμένων εἰσίῃ. Ἥλιος 5
ἐπὶ κοίτην τινὸς κατακείμενος καὶ ἀπειλῶν νόσον μεγάλην
καὶ φλεγμονὰς προαγορεύει, λέγων δέ τι ἀγαθὸν ἢ δεικνὺς
εὐπορίας ἐστὶ σημεῖον, πολλοῖς δὲ καὶ υἱῶν γένεσιν προ-
ηγόρευσεν. Ἥλιος ἀφανιζόμενος πᾶσι πονηρὸς πλὴν τῶν
λανθάνειν πειρωμένων καὶ τὰ ἀπόρρητα ἐργαζομένων· ὡς 10
p. 135 δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀφθαλμῶν πήρωσιν ἔσεσθαι ἢ τέκνων
ὄλεθρον προαγορεύει. Ἥλιος οὐχ οἷος ἔστιν ἀλλ' οἷος
νενόμισται ἐν ἀνθρώπου ἰδέᾳ βλεπόμενος, σκευὴν ἔχων
ἡνιόχου, ἀθληταῖς ἀγαθὸς καὶ τοῖς ἀποδημεῖν ἐπιχει-
ροῦσι καὶ ἁρματηλάταις· νοσοῦσι δὲ ἐπικίνδυνος καὶ ὀλέ- 15
θριος καθίσταται. ἀεὶ δὲ ἄμεινον Ἡλίου αὐγὴν εἰς οἶκον
εἰσιοῦσαν ἤπερ αὐτὸν τὸν Ἥλιον ἰδεῖν· ἡ μὲν γὰρ διὰ τὸ
φωτεινότερον ποιεῖν τὸν οἶκον ἐπίκτησιν σημαίνει, ὁ δὲ
οὐκ ἂν ὑπομεῖναι τοὺς ἔνδον τὰ δεινά· οὐδὲ γὰρ ἀντιβλέψαι
αὐτῷ ἔστιν. οὔτε διδούς τι ὁ Ἥλιος οὔτε ἀφαιρούμενος 20
ἀγαθὸς ἂν εἴη· διδοὺς μὲν γὰρ σημαίνει κινδύνους, ἀφαι-
ρούμενος δὲ ὄλεθρον. ἀεὶ δὲ ἄμεινον ἄγαλμα ἰδεῖν τοῦ
θεοῦ τούτου ἐν ναῷ ἱδρυμένον ἑστὸς ἐπὶ βάσεως ἢ αὐτὸν
τὸν θεὸν ὁποῖος νενόμισται· καὶ γὰρ τὰ ἀγαθὰ τελειότερα
προαγορεύει τὸ τοιοῦτον ὄναρ καὶ τὰ κακὰ ἥττονα. οἷος 25
δέ ἐστι καὶ οἷος βλέπεται ἐν οὐρανῷ φαινόμενος, καὶ οὕτως
ἀγαθὸς ἂν εἴη.

15 Macrob. sat. 1, 23, 12.

1 δὲ om. L | λανθάνειν τι V || 2 οὐδὲν] οὐ L || 5 κἂν εἴς τι] κἂν ἔστι L, κἂν ἐπί τι V || 6 ἐπὶ κοίτην] ἐν τῇ κοίτῃ Her., sed vid. Bl., 43 | νόσον] νόσον σημαίνει L || 7 ἢ] καὶ V || 11 ὀφθαλμοῦ L | τέκνου L || 12 οἷος] οἷός τε L || 13 ἰδέᾳ Rig.: εἰδέᾳ V, εἴδει L || 14 ἀγαθὸν V | ἐπιχειροῦσι] ἐπιθυμοῦσι V || 16 οἰκίαν V || 17 γὰρ διὰ om. L || 18 φωτινὸν L || 19 δεινὰ] δεινὰ σημαίνει V | οὔτε L | 20 ὁ om. L || 21 κινδύνους σημαίνει V || 23 τούτου] τοῦ L | ἑστὼς LV || 25 τὸ τοιοῦτον] τοῦτο τὸ L || 27 ἀγαθὸν V

Σελήνη γυναῖκα σημαίνει τοῦ ἰδόντος καὶ μητέρα·
τροφὸς γὰρ εἶναι νενόμισται. καὶ θυγατέρα καὶ ἀδελ-
φήν· Κόρη γὰρ καλεῖται. καὶ χρήματα καὶ εὐπορίαν
*καὶ πραγματείαν ** ψηφίζεται. καὶ πλοῦν· πρὸς γὰρ τὴν*
5 *ταύτης κίνησιν καὶ οἱ κυβερνῆται ναυτίλλονται. καὶ ἀποδη-*
μίαν· ἔστι γὰρ ἀεικίνητος. καὶ τὰ τοῦ ἰδόντος ὄμματα,
ὅτι τοῦ ὁρᾶν καὶ αὐτή ἐστιν αἰτία καὶ δέσποινα. κοινὸν
γὰρ πάντες οἱ θεοὶ λόγον ἔχουσι πρὸς δεσπότας· οἱ μὲν
ἄρσενες πρὸς ἄρσενας αἱ δὲ θήλειαι πρὸς θηλείας· ὀρθῶς
10 *γὰρ καὶ τοῦτο τὸ παλαιὸν ἔχει 'τὸ κρατοῦν δύναμιν ἔχει*
θεοῦ.' ἐὰν μὲν οὖν ἐπὶ τὸ κρεῖττον [καὶ ἥδιον] τρέπη-
ται ἡ Σελήνη, τὴν ἀπὸ τούτων ἢ διὰ τούτων ὠφέλειαν
σημαίνει· ἐὰν δὲ ἐπὶ τὸ χεῖρον, τὴν ἀπὸ τούτων ἢ διὰ τού-
των βλάβην. ὁμοίως καὶ πλείονες φαινόμεναι Σελῆναι καὶ
15 *ἡ οὖσα ὅταν ἀπολείπῃ. τὸ δὲ δοκεῖν ἐν τῇ Σελήνῃ τὴν ἑαυ-* p. 136
τοῦ εἰκόνα βλέπειν ἄπαιδι μὲν υἱοῦ γένεσιν προαγορεύει,
γυναικὶ δὲ ἰδούσῃ θυγατρός· ὄψονται γὰρ ἑκάτερος ὁμοίαν
ἑαυτῷ εἰκόνα, τοῦτ' ἔστι τέκνον. ἀγαθὸν δὲ καὶ τραπεζί-
ταις καὶ δανεισταῖς καὶ ἐρανάρχαις· πολλὰ γὰρ πορίσου-
20 *σιν. ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῖς φαίνεσθαι βουλομένοις· τοὺς δὲ*
ἀποκρυπτομένους ἐλέγχει. νοσοῦντας δὲ καὶ τοὺς πλοϊ-
ζομένους ἀναιρεῖ· τοὺς μὲν ὑδρωπιάσαντας, ἐπεὶ φύσει

1—2 Aristot. gen. animal. 4, 10, 777 B 27, Cic. div. 2, 33, nat. deor. 2, 119, Sen. ben. 4, 23, Plin. h. n. 2, 223. || **10** Menand. ap. Stob. flor. 3, 32, 7 (fr. 223, 3 Koerte); cf. 195, 7. F. J. Dölger, Antike u. Christentum 3, 128—31.

1 *περὶ σελήνης* **LV** || **2** *τροφη* **L** || **3** *καὶ* ante *εὐπορίαν* om. **L** || **4** lac. sign. Her. et ⟨*καὶ γὰρ πρὸς σελήνην*⟩ *ψηφίζονται* coni. | *πλοῦν*] *πλοῦν ἔχειν* **L** || **5** *ταύτης*] *αὐτὴν* **L** | *ἀποδημίας* **L** || **6** *ἔστι γὰρ*] *ὅτι ἔστι* **V** || **7** *ὅτι τοῦ ὁρᾶν*] *τοῦ ὁρᾶν ὅτι* **L** | *αὐτὴ*] *αὕτη* **LV** || **8** *μὲν*] *μὲν γὰρ* **V** || **9** *ἄρρενες* et *ἄρρενας* **L** || **11** *ἐὰν μὲν οὖν*] *καὶ ἐὰν μὲν* **V** || **12** *τὴν*] *ἢ τὴν* **L** | *διὰ τούτων*] *διαυτα* **L**, *διὰ ταῦτα* **V** || **13** *τούτου* **V** | *διὰ τούτων*] *διὰ ταῦτα* **LV** || **14** *καὶ*] *καὶ αἱ* **V** | *φαινόμεναι*] *γενόμεναι* **V** || **15** *ἀπολείπῃ*] *ἀπολύηται* **V** || **16** *βλέπειν*] *ἰδεῖν* **L** | *γέννησιν* **L** | *προαγορεύει*] *δηλοῖ* **V** || **17** *θυγατέρα* **V** | *ὄψεται* **V** | *ἕκαστος* **V** || **18** *ἑαυτοῦ* **V** || **19** *εἰρηνάρχαις* **L** || **22** *μὲν*] *τε* **V** | *ὑδρωπιάσαντας* Rig.: *ὑδροπιάσαντας* **V**, *ὑδρωπιόντας* **L** | *φύσις* **L**

ἐστὶν ὑγρά· τοὺς δὲ ναυαγήσαντας. ὅσα δ' ἂν ἀγαθὰ ὁ Ἥλιος σημαίνῃ, ταῦτα καὶ ἡ Σελήνη. ὁμοίως καὶ ὅσα ἂν κακά, ἀεὶ δὲ ἥττονα· καὶ γὰρ αὕτη ἧττόν ἐστι τοῦ Ἡλίου θερμή. σημαίνει δὲ τὰ ἀποτελέσματα μὴ ἄνευ θηλυκοῦ προσώπου τελεσθῆναι. 5

Ἀστέρες ὁμοῦ μὲν πάντες λαμπροὶ καὶ καθαροὶ ὁρώμενοι καὶ πρὸς ἀποδημίαν εἰσὶν ἀγαθοὶ καὶ πρὸς ἄλλας πράξεις καὶ πρὸς τὰ ἀπόρρητα· οὐ γὰρ τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον τῷ Ἡλίῳ ἢ τῇ Σελήνῃ· καὶ γὰρ ἄνευ τούτων ἐκφανεῖς εἰσι, μετὰ δὲ τούτων ἤτοι τέλεον ἀφανεῖς ⟨εἰσιν⟩ ἢ καὶ 10 *ἀμαυρότεροι φαίνονται. ἰδίᾳ δὲ ἕκαστος ἢ ἀπὸ τοῦ χρώματος ἢ ἀπὸ τοῦ μεγέθους ἢ ἀπὸ τῆς κινήσεως ἢ ἀπὸ τοῦ σχήματος τοῦ κατὰ τὴν κίνησιν κρινέσθω, εἴ γέ τις μὴ διαμαρτάνειν θέλοι. μάλιστα δὲ ἂν ἀπὸ τοῦ ἐν ἀστεροσκοπίᾳ λόγου τὸ τοιοῦτο σαφέστερον γένοιτο. τῶν δὲ* 15 *ἀστέρων ἕκαστον κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν καὶ τὰ ἀποτελέσματα ποιεῖ. οἷον τὰ χειμῶνος αἴτια δυσθυμίας καὶ κινδύνους καὶ ταραχὰς σημαίνει, τὰ δὲ εὐδίας αἴτια εὐπραξίας καὶ εὐημερίας καὶ πορισμόν [σημαίνει]. τὰ δὲ τροπῆς τοῦ καταστήματος αἴτια τὰ ⟨μὲν⟩ θερινὰ τὴν ἐπὶ* 20 p. 187 *τὰ βελτίονα μεταβολὴν σημαίνει, τὰ δὲ χειμερινὰ τὴν ἐπὶ τὰ χείρονα. ἤδη δὲ αὐτῶν ἔνια καὶ τοῖς μύθοις τοῖς περὶ αὐτὰ τὰς ἀποβάσεις ὁμοίας ἐπιφέρει. περὶ ὧν ἑκάστου λέγειν μακρὸν ἂν εἴη, καὶ ταῦτα τοῦ περὶ αὐτὰ λόγου ἐγνωσμένου πρὸς πάντων τῶν γε μὴ ἀπαιδεύτων. ἀστέρες* 25 *ἐκλείποντες τοῦ οὐρανοῦ πλουσίοις μὲν πενίαν πολλὴν καὶ*

3 Ptolem. tetrabl. 1, 4.

1 *ναυαγήσαντας*] *ναυαγίῳ περιπίπτοντας* **V** | *ἀγαθὰ ἢ ὁ ἥλιος* **L**, *ὁ ἥλιος ἀγαθὰ* **V** || **2** *σημαίνει* **LV** || **3** *καλά* **L** || **4** *δὲ*] *δὲ ἀεὶ* **V** || **6** *περὶ ἀστέρων* **V**, *ἀστέρων* **L** || **7** *ἀποδημίας* **L** | *πρὸς τὰς ἄλλας* **L** || **8** *λόγον* om. **L** || **9** *ἄνευ ⟨μὲν⟩* coni. Her. || **10** *ἢ* om. **L** || **11** *ἢ ἀπὸ*] *καὶ* **L** || **12** *ἀπὸ τῆς*] *ἀπ' αὐτῆς τῆς* **L** || **13** *γέ τις μὴ*] *γε μή τις* **V** || **14** *ἐθέλοι* **L** | *ἂν ἀπὸ*] *ἂν ἐπὶ* **V**, *ἀπὸ* **L** || **18** *σημαίνουσι* **LV** || **19** *ἀπραξίας* **L** | *σημαίνουσι* **V** || **20** *τὰ ⟨μὲν⟩— βελτίονα*] *ἐπὶ τὰ βελτίονα θερινὰ* **L**, *τὴν ἐπὶ τὰ βελτίονα τὰ θερινὰ* **V** || **23** *ἐπιφέρουσι* **V** || **25** *πρὸς πάντων ἐγνωσμένου* **V** || **26** [*τοῦ οὐρανοῦ*] Her.

ἐρημίαν σημαίνουσιν· ἔοικε γὰρ ὁ μὲν οὐρανὸς τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἰδόντος, οἱ δὲ ἀστέρες τοῖς κατὰ τὴν οἰκίαν κτήμασί τε καὶ ἀνθρώποις· πένησι δὲ ὄλεθρον μαντεύονται. μόνοις δὲ ἂν εἴη τὸ τοιοῦτον ὄναρ ἀγαθὸν τοῖς μέγα τι κακὸν βου-
5 *λομένοις ποιεῖν· ἀνύσουσι γάρ, καὶ εἰ μεγάλοις ἐπιχειροῦσιν. ἤκουσα δέ τινος λέγοντος ὡς ἄρα ἐδόκει τις τοὺς ἀστέρας τοῦ οὐρανοῦ ἐκλελοιπέναι, καὶ φαλακρὸς ἐγένετο· ὃν γὰρ ἔχει λόγον ὁ οὐρανὸς πρὸς τὸν ὅλον κόσμον, τὸν αὐτὸν καὶ ἡ κεφαλὴ πρὸς τὸ σῶμα, καὶ πάλιν ὃν ἔχουσι*
10 *λόγον οἱ ἀστέρες πρὸς τὸν οὐρανόν, τὸν αὐτὸν καὶ αἱ τρίχες πρὸς τὴν κεφαλήν. οὔτε δὲ καταπίπτοντες εἰς γῆν οἱ ἀστέρες εἰσὶν ἀγαθοὶ (πολλῶν γὰρ ὄλεθρον μαντεύονται, καὶ ἀξιολόγων μὲν ἀνδρῶν οἱ μεγάλοι, λιτῶν δὲ καὶ ἀσήμων οἱ λεπτοὶ καὶ ἀμαυροί) οὔτε τὸ δοκεῖν κλέπτειν ἀστέ-*
15 *ρας ἀγαθόν· ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἱερόσυλοι ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ οἱ ἰδόντες ἐγένοντο. οὐ μὴν ἔλαθόν γε ἀλλὰ ἑάλωσαν· ἔπραξαν μὲν γὰρ ἃ ἐβούλοντο διὰ τὸ καὶ τῶν ἀστέρων κεκρατηκέναι, ἑάλωσαν δὲ διὰ τὸ τοῖς ὑπὲρ ἄνθρωπον ἐπιχειρεῖν. ἀλλὰ μὴν οὐδὲ ἐσθίειν δοκεῖν*
20 *ἀστέρας ἀγαθὸν οὐδενὶ πλὴν μάντεων καὶ τῶν τὰ οὐράνια διασκεπτομένων· τούτοις γὰρ ἐργασίαν σημαίνει καὶ πολλὴν πρόσκτησιν· τοῖς δὲ λοιποῖς ὄλεθρον μαντεύεται. πονηρὸν δὲ καὶ τὸ ὑπὸ στέγην ἰδεῖν ἀστέρας· ἢ γὰρ τὴν οἰκίαν ἔρημον γενομένην ἀποστεγασθῆναι σημαίνει, ἵνα*
25 *καὶ ἔνδον οἱ ἀστέρες φαίνωνται, ἢ τὸν ἄρχοντα τῆς οἰκίας ἀποθανεῖν. παρήλιοι δὲ καὶ δοκίδες καὶ σέλας καὶ οἱ* p.138

11 Riess 187—88. || **26** Sen. quaest. nat. 7, 5. 15, Plin. h. n. 2, 91—94, schol. Arat. phaen. 811—18. 881.

3 *μαντεύεται* **LV** || **4** *βουλομένοις κακὸν* **V** || **5** *ποιεῖν* om. **L** | [*καὶ εἰ—ἐπιχειροῦσιν*] Her. || **8** *ὁ οὐρανὸς* in **L** ponitur post *κόσμον* || **9** *καὶ* om. **L** | *ὃν*] *οἷον* **L**, *αὖ ὃν* coni. Her. || **11** *εἰς*] *ἐπὶ* **V** | *οἱ* om. **L** || **12** *ἀγαθοὶ οὔτε ἀφανιζόμενοι* **V** || **13** *ἀνδρῶν*] *ἀνθρώπων* **V** || **14** *οὔτε*] *οὐδὲ* **LV** || **15** *γὰρ*] *δὲ* **L** | *πλεῖστον*] *πολὺ* **L** || **17** *γὰρ* om. **L** | *ἃ ἐβούλοντο* om. **V** | *τὸ* om. **L** | *τὸν ἀστέρα* **L** || **19** *οὐδὲ—ἀγαθὸν* om. **L** || **20** *μάντεως* **L** || **21** *τούτων* **L** | *σημαίνουσι* **V** || **22** *πολλῶν* **L** || **23** *στέγην*] *στέγῃ* Her., sed vid. Bl., 43 || **24** *ἀποστεγασθῆναι καὶ καυθῆναι* **V** | *σημαίνουσιν* **V** || **25** *ἔνδοθεν* **V** | *φαίνωνται—ἀστέρες* om. **L**

λεγόμενοι κομῆται ἀστέρες καὶ οἱ πωγωνίαι τὰ αὐτὰ σημαίνουσιν ἃ καὶ οἱ ὑπὲρ ἀέρα ὁραθέντες εἰώθασι ποιεῖν.

Ἶρις δεξιὰ μὲν ὁρωμένη ἀγαθή, εὐώνυμος δὲ πονηρά. δεξιὰν δὲ καὶ εὐώνυμον οὐ πρὸς τὸν ὁρῶντα χρὴ νοεῖν, 5 *ἀλλὰ πρὸς τὸν ἥλιον. ὅπως δ' ἂν φαίνηται, ἀεὶ τοῖς ἐν πενίᾳ πολλῇ ἢ ἄλλῃ τινὶ περιστάσει οὖσιν ἀγαθὴ νομιζέσθω· καὶ γὰρ αὐτὴ τρέπει ἀεὶ τὸ κατάστημα καὶ τὸ περιέχον ἀλλοιοῖ. πᾶσι δὲ τοῖς ἐν περιστάσει οὖσιν ἀγαθαὶ ⟨αἱ⟩ τῶν καθεστώτων μεταβολαί.* 10

Νέφη τὰ μὲν λευκὰ εὐπραξίας ἐστὶ σημαντικὰ [ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανὸν ἀναφερόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἀποδημίαν σημαίνει καὶ τοὺς ἀποδημοῦντας ἄγει] καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει, τὰ δὲ πυρρὰ ἀπραξίας ἐστὶ σημαντικὰ καὶ τὰ ζοφώδη δυσθυμίας καὶ τὰ μέλανα χειμῶνος ἢ λύπης. 15

Ἄνεμοι πράως καὶ ἠρέμα πνέοντες ἀγαθοί, λάβροι δὲ καὶ βίαιοι σημαίνουσιν ἀνθρώπους ἀηδεῖς καὶ ἀγνώμονας, λαίλαπες δὲ καὶ οἱ σφοδροὶ ἄνεμοι κινδύνους ἐπιφέρουσι καὶ μεγάλας ταραχάς. χρὴ δὲ καὶ τοῦτο σκοπεῖν, ὅτι οἱ μὲν συννεφῆ ποιοῦντες τὸν ἀέρα πᾶσι μὲν τοῖς ἄλλοις εἰσὶ 20 *πονηροί, μόνοις δὲ τοῖς ἀποκρυπτομένοις ἀγαθοί· οἱ δὲ αἰθρίας αἴτιοι τἀναντία σημαίνουσιν. ἀεὶ δὲ τοῖς ἀποδήμους προσδοκῶσιν οἱ ἀπὸ τῶν κλιμάτων ἐκείνων, οὗ εἰσιν οἱ ἀπόδημοι, πνέοντές εἰσιν ἀγαθοί, οἱ δὲ ἐναντίοι κατέχουσι*

4 schol. Hom. Il. 17, 547, schol. Arat. phaen. 940, Suda s. v. *Ἶρις*.

1 *κομῖται* **V**, corr. Rig. || **2** *ἃ*] *οἷα* **V**, *οἷς* **L** | *οἱ* om. **L** | [*εἰώθασι ποιεῖν*] Her., Add., probante Kr.; def. Gom. || **4** *περὶ ἴριδος* **LV** | *ἶρις δὲ* **V** || **5** *ὁρῶντα*] *οὐρανὸν* **V** || **8** *αὐτὴ*] *αὕτη* **LV** | *πρέπει* **LV** | [*καὶ τὸ περιέχον ἀλλοιοῖ*] Reis. || **9** ⟨*αἱ*⟩ Reis. || **11** *περὶ νεφῶν* **LV** | *νέφη δὲ* **V** || **12** *τὸ* et *τοὺς* om. **L** || **13** *ἀποδημήσαντας* **V** || **14** *ἐστὶ*] *εἰσὶ* **L** || **15** *χειμῶνος* corruptum esse censuit Her.; sane exspectes *πένθους*, ut alibi || **16** *περὶ ἀνέμων* **LV** | *ἄνεμοι δὲ* **V** || **17** *ἀηδεῖς καὶ ἀγνώμονας ἀνθρώπους* **L** || **18** *οἱ* om. **L** | *καὶ μεγάλους ἐπιφέρουσι ταραχάς* **V** || **20** *συνεφῆ* **LV**, corr. Rig. | *εἰσὶ τοῖς ἄλλοις* **L** || **21** *πονηροὶ*] *πονηροὶ τοῖς προαναφερομένοις* **V** || **22** *τοῖς*] *τοὺς* **V** | *ἀποδημοῦσιν* **L**

τοὺς ἀποδήμους. ταῦτα μὲν περὶ τῶν οὐρανίων· περὶ δὲ τῶν ἐπιγείων θεῶν ὧδε κρίνειν προσήκει.

37 Οἱ μὲν αἰσθητοὶ θεοὶ φόβων καὶ κινδύνων καὶ περιστάσεών εἰσι σημαντικοί· καὶ γὰρ μεθ' ἡμέραν ἐπιφερόμενοι 5 τῶν τοιούτων αἴτιοι καθίστανται· σημαίνει δὲ καὶ διάφορα καὶ οὐδὲν ὅμοιον ἀλλήλοις ἕκαστος φαινόμενος. οἷον p. 139 Ἑκάτην ἰδεῖν τριπρόσωπον ἑστῶσαν ἐπὶ βάσεως κινήσεις καὶ ἀποδημίας σημαίνει· Ἐνοδία γὰρ ἡ θεὸς καλεῖται. μονοπρόσωπον δὲ ἰδεῖν πονηρὸν πᾶσιν, ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖ-10 στον ἀπὸ ξένης τὰ δεινὰ ἢ ἀπὸ ξένου ἐσόμενα προαγορεύει. ἀεὶ δὲ τῶν καθεστώτων κινεῖ τὸν ἰδόντα καὶ οὐκ ἐᾷ μένειν ἐν τοῖς αὐτοῖς, οἷα ἂν φαίνηται καὶ ὁποία. κινουμένη δὲ ἡ θεὸς ἢ συναντῶσα κατὰ ⟨τὸ⟩ σχῆμα καὶ τὰς †ὄψεις† καὶ τὰ ὑπ' αὐτῆς κρατούμενα σημαίνει τὰ ἀποτελέσματα. περὶ 15 ὧν λέγειν οὔτε ὅσιον οὔτε ἀσφαλές· εὔδηλος δὲ ὁ λόγος τοῖς μεμυημένοις τῇ θεῷ, οἱ δὲ ἀμύητοι παρὰ τῶν μεμυημένων μανθανέτωσαν.

Πὰν νομεῦσιν ἀγαθὸς διὰ τὸ νόμιον καὶ κυνηγοῖς διὰ τὸ ἄγριον. τοῖς δὲ λοιποῖς ἀκαταστασίας καὶ θορύβους 20 σημαίνει καὶ ἐφ' οἷς τις μέγα φρονεῖ, ταῦτα αὐτῷ μὴ βέβαια εἶναι· οὐ γὰρ ἀσφαλῶς ὑποκειμένας ἔχει τὰς βάσεις τῶν ποδῶν ὁ θεός. λέγουσι δὲ ἔνιοι ὡς τοῖς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίταις ἐστὶν ἀγαθός.

Ὁ δὲ Ἐφιάλτης ὁ αὐτὸς εἶναι τῷ Πανὶ νενόμισται, διά-25 φορα δὲ σημαίνει· θλίβων μὲν γὰρ καὶ βαρῶν καὶ οὐδὲν

3 Theophr. char. 16, 7. || 8 Aristoph. vesp. 804, schol. Theocr. idyll. 2, 36, Ovid. fast. 1, 141–42, Hesych s. v. ἑκάταια. || 9–10 Pausan. 2, 30, 2. || 24 Ephialtes incubus: Macrob. somn. Scip. 1, 3, 7, Ps.-Augustin. de spiritu et anima 25 (Migne, PL 40, 798), Tertull. de an. 44, 2 et Waszink ad loc., Oribas. synops. 8, 2 (6, p. 205 Bussemaker et Daremberg), Roscher, Abh. der Koe-

2 ὧδε—προσήκει om. L || 3 περὶ τῶν ἐπιγείων θεῶν V | οἱ μὲν αἰσθητοὶ—τεχνίταις ἐστὶν ἀγαθός om L || 5 διάφορα Rei.: διαφθορὰν V || 11 κινεῖ] κινεῖ πραγμάτων V || 12 οἷα . . . ὁποία] οἷα . . . ὁποῖα V || 13 ἢ] καὶ V | τὰς †ὄψεις†] τοὺς ὄφεις coni. Reis. || 15 εὔδηλος Mein.: ἄδηλος V || 18 περὶ πανός V || 20 ταῦτα Rei.: τὰ αὐτὰ V || 24 περὶ ἐφιάλτου LV || 25 μὲν om. V | καὶ βαρῶν] βαρέως V

ἀποκρινόμενος θλίψεις καὶ στενοχωρίας σημαίνει, ὅ τι δ' ἂν ἀποκρίνηται ἐρωτώμενος, τοῦτό ἐστιν ἀληθές. ἐὰν δέ τι καὶ διδῷ καὶ συνουσιάζῃ, μεγάλας ὠφελείας προαγορεύει, μάλιστα δὲ ὅταν μὴ βαρῇ. ὅ τι δ' ἂν προσιὼν πράξῃ, τοὺς νοσοῦντας ἀνίστησιν· οὐ γὰρ ἀποθανουμένῳ πρόσεισί 5 *ποτε ἀνθρώπῳ.*

Ἀσκληπιὸς ἱδρυμένος μὲν ἐν ναῷ καὶ ἑστὼς ἐπὶ βάσεως ὁρώμενος καὶ προσκυνούμενος ἀγαθὸς πᾶσι· κινούμενος δὲ ἢ προσιὼν ἢ εἰς οἰκίαν εἰσιὼν νόσον καὶ λοιμὸν μαντεύεται· τότε γὰρ μάλιστα τοῖς ἀνθρώποις δεῖ τοῦ θεοῦ 10 *τούτου. τοῖς δὲ ἤδη νοσοῦσι σωτηρίαν προαγορεύει· Παι-* p. 140 *ήων γὰρ ὁ θεὸς λέγεται. ἀεὶ δὲ ὁ Ἀσκληπιὸς τοὺς ἐν ταῖς χρείαις συλλαμβανομένους καὶ τοὺς οἰκονομοῦντας τὸν οἶκον τοῦ ἰδόντος δηλοῖ. ἐν δὲ ταῖς δίκαις συνηγόρους σημαίνει.* 15

Διόσκοροι τοῖς πλοϊζομένοις χειμῶνός εἰσι σημαντικοί, τοῖς δὲ ἐν γῇ οὖσι στάσεων ἢ δικῶν ἢ πολέμου ἢ μεγάλης νόσου. πάντων δὲ τῶν δεινῶν εἰς τέλος ἀζημίους ἀπαλλάττουσι· σωτῆρες γάρ εἰσιν οἱ θεοί.

nigl. Saechs. Gesellsch. der Wiss. 20, 2 (1900), RE 5, 2847—48. 9, 1262—63. idem qui Pan: schol. Aristoph. vesp. 1083 (si *Εὐάπανα* legas), Augustin. civ. Dei 15, 23 (Migne, PL 41, 468).

3 Ephialtes utilis (sc. aegrotantibus): Cael. Aurel. morb. acut. et chron. 1, 3 (pp. 288—89 Amman), Hesych. s. vv. *Ἐπωφέλης, Ὠφέλης.* || **18—19** Eurip. Orest. 1635—37, Hor. carm. 1, 12, 27—32, Sen. quaest. nat. 1, 1, 13, Plin. h. n. 2, 101, Arrian. peripl. Euxin. 34, Ael. var. hist. 1, 30, Max. Tyr. 9, 7 (p. 110 Hobein).

2 *ἐρωτώμενος ἀποκρίνηται* **L**, [*ἐρωτώμενος*] Her. || **5** *πρόσεισί ποτε*] *ταχέως πρόσεισιν* **L** || **7** *περὶ ἀσκληπιοῦ* **LV** | verba *Ἀσκληπιὸς ἱδρυμένος* usque ad capitis 39 extrema verba in **L** desunt || **8** *ὁρώμενος*] *καὶ ὁρώμενος* **V** | *πᾶσι*] *ἐν πᾶσι καὶ περὶ πάντων ἐγχειρημάτων βραχείας μόνον εἴωθε νόσους ποιεῖν* **V** || **9** *οἰκίας* **V** || **13** *συλλαμβανομένους* Reis.: *λαμβανομένους* **V** || **16** *περὶ διοσκούρων* **V** | *διόσκουροι* **V** | *πλωιζομένοις* Rig., Her. || **17** *στάσεως* **V** || **18** *ἀπαλλάττουσι—οἱ θεοί*] *ἀπαλλάττουσι· καὶ τοὺς ἤδη ὄντας ἔν τινι τούτους ταχέως ἀπαλλάττουσι σωτῆρες γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ ἀλλὰ τῶν πρότερον ἐπί τινι φόβῳ ἢ κινδύνῳ γενομένων* **V**

Ἡρακλέα μὲν ἰδεῖν ⟨αὐτὸν⟩ ἢ ἄγαλμα αὐτοῦ πᾶσι τοῖς εὐπροαιρέτως καὶ κατὰ νόμον ζῶσιν ἀγαθόν, καὶ μάλιστα ἐὰν πρός τινων ἀδικῶνται· ἀεὶ γὰρ ὁ θεὸς ὅτε ἦν ἐν ἀνθρώποις ἐπήμυνε τοῖς ἀδικουμένοις καὶ ἐτιμώρει. τοῖς
5 *δὲ παρανομοῦσι καὶ τοῖς ἄδικόν τι πράττουσι πονηρὸς ὁ θεὸς διὰ τὸν αὐτὸν λόγον. ἀγαθὸς δὲ τοῖς ἐπὶ ἀγῶνα ἢ δίκην ἢ μάχην τινὰ πορευομένοις· Καλλίνικος γὰρ ὁ θεὸς καλεῖται. τὸ δὲ δοκεῖν συνδιατρίβειν τῷ θεῷ καὶ συμπράττειν τι ἢ τροφῆς τῆς αὐτῆς κοινωνεῖν ἢ σκευὴν*
10 *τὴν αὐτὴν ἔχειν ἢ παρὰ τοῦ θεοῦ τὴν λεοντῆν ἢ τὸ ῥόπαλον ἢ ἄλλο τι τῶν ὅπλων λαβεῖν πᾶσιν ἄτοπον καὶ πονηρὸν τετήρηται, καὶ διὰ μακρᾶς πείρας τῶν τοιούτων ἦλθον. εὐλόγως δὲ καὶ ὀρθῶς ἀποβαίνει εἰς οὐδὲν ἀγαθὸν τὰ τοιαῦτα· ᾧ γὰρ ὁ θεὸς ἐχρήσατο βίῳ, τούτου τῷ ἰδόντι*
15 *μεταδίδωσιν· ἐπίπονος δὲ καὶ μοχθηρὸς ἐγένετο ὁ τοῦ θεοῦ βίος, ὅτε ἦν ἐν ἀνθρώποις, καὶ εἰ πάνυ λαμπρὸς ἦν καὶ ἔνδοξος. πολλάκις δὲ καὶ τοιούτοις περιπεσεῖν σημαίνει, οἷς καὶ ὁ θεὸς ⟨ὁ⟩ ταῦτα ἔχων ⟨τὰ⟩ ὅπλα περιέπεσε.*

Διόνυσος τοῖς γεωργοῖς συμφέρει τοῖς τὸν ξυλικὸν
20 *καρπὸν γεωργοῦσι, μάλιστα ἀμπέλους· καὶ καπήλοις δὲ καὶ πᾶσι τοῖς περὶ τὸν Διόνυσον τεχνίταις. ἀγαθὸς δὲ καὶ τοῖς ἐν περιστάσει τινὶ οὖσι· παῦλαν γὰρ καὶ ἀπαλλαγὴν τῶν δεινῶν σημαίνει δι' αὐτὸ τὸ ὄνομα· ἔστι γὰρ Διόνυσος παρὰ τὸ διανύειν ἕκαστα. τοῖς δὲ ἁβρὸν τὸν βίον ζῶσι* p. 141

1 Cic. nat. deor. 2, 62 et Pease ad loc., Philostr. vit. Appollon. 8, 7, Diodor. 4, 14, 1. cf. somnium a Liban. or. 1, 67 narratum. || **7** Aristid. or. 40, 15, Suda s. v. *Καλλίνικος*. || **23** exc. Suda s. v. *Διόνυσος*. Alexander Thasius ap. Etym. Magn. s. v. *Διόνυσος*, Cleanthes ap. Macrob. sat. 1, 18, 14, Cornut. nat. deor. 30 (ubi non nulli *διανύειν* pro *διαίνειν* legunt).

1 *περὶ ἡρακλέους* V || **2** *εὐπροαιρέτοις* V | *ἀγαθός* V || **3** *θεὸς καὶ ὅτε* V || **13** *εὐλόγως δὲ*] *ὡς δὲ εἰκὸς εὐλόγως* V | *εἰς*] *πρὸς* V | *τὰ*] *καὶ τὰ* V || **15** *ἐπίπονος* Reis.: *ἐπίμονος* V, fort. recte || **16** *ὅτε–ἀνθρώποις* secl. Her., Add. || **18** ⟨*ὁ*⟩ Reis. || **19** *περὶ διονύσου* V || **21** *ἀγαθὸν* V || **22** *ἀνάπαυλαν* coni. Her. || **24** *Διόνυσος* Rig.: *διήνυσις* V | *διανῦσαι* coni. Her. | *ἕκαστα–ζῶσι*] *ἑκάστοις τοῖς ἄγριον βίον ζῶσιν* Suda

καὶ μάλιστα παισὶ ταραχὰς καὶ κινδύνους καὶ ἐπιβουλὰς καὶ περιβοήσεις σημαίνει διὰ τὴν περὶ τὸν θεὸν ἱστορίαν καὶ διὰ τὸν φυσικὸν λόγον ⟨τοῦ⟩ Διονύσου· οὐδὲν μέντοι ἧττον καὶ τούτους σῴζει καὶ οὐκ ἐᾷ διαφθαρῆναι. ὁδεύουσι δὲ καὶ πλέουσιν ἄντικρυς καὶ διαρρήδην λῃστηρίων προσ- 5
βολὰς σημαίνει καὶ τραύματα καὶ κατακοπάς. ὁ δὲ χορὸς ὁ περὶ τὸν Διόνυσον, οἷον Βάκχοι καὶ Βάκχαι καὶ Βασσάραι καὶ Σάτυροι καὶ Πᾶνες καὶ ὅσα ἄλλα ἐστὶν ὅμοια ὀνόματα καὶ ὁμοῦ πάντες καὶ ἰδίᾳ ἕκαστος μεγάλας ταραχὰς καὶ κινδύνους καὶ περιβοησίας σημαίνουσι πλὴν 10
τοῦ Σειληνοῦ· οὗτος δὲ μόνος ἀγαθὸς ἂν εἴη πᾶσι τοῖς ἐπὶ τὸ πράττειν ὁρμωμένοις καὶ τοῖς φοβουμένοις. χορεύειν δὲ τῷ θεῷ ἢ θυρσοφορεῖν ἢ δενδροφορεῖν ἢ ἄλλο τι τῶν κεχαρισμένων τῷ θεῷ πράττειν πᾶσι πονηρὸν πλὴν δούλων· οἷς μὲν γὰρ διὰ τὴν ἔκστασιν τῶν φρενῶν καὶ 15
τὴν παρακοπὴν ἀφροσύνην καὶ βλάβην προαγορεύει, οἷς δὲ διὰ τὸ ἀνεπίστρεπτον τῶν ἐντυγχανόντων καὶ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ προσηγορίαν καὶ εὐχαριστίαν ἐλευθερίας ἐστὶ σημαντικόν.

Ἑρμῆς ἀγαθὸς τοῖς ἐπὶ λόγους ὁρμωμένοις καὶ ἀθληταῖς 20
καὶ παιδοτρίβαις καὶ πᾶσι τοῖς ἐμπορικὸν ⟨τὸν⟩ βίον ἔχουσι καὶ ζυγοστάταις διὰ τὸ πάντας τοὺς τοιούτους ἐπίκουρον τὸν θεὸν νομίζειν. καὶ τοῖς ἀποδημεῖν βουλομένοις· πτηνὸν γὰρ ὑπειλήφαμεν εἶναι τὸν θεόν. τοῖς δὲ λοιποῖς ἀκαταστασίας καὶ θορύβους προαγορεύει. νοσοῦντας δὲ 25
ἀναιρεῖ διὰ τὸ ψυχοπομπὸς νενομίσθαι. Ἑρμῆς ὁ τετρά-

8 cf. Suda s. v. *Πανικῷ δείματι.* || **20** Acta Apostol. 14, 12. || **24** Cic. div. 1, 46. || **26** Diog. Laert. 5, 82, Cornut. nat. deor. 16, Pausan. 7, 22, 2. 27, 1, Suda s. v. *Ἑρμῆς.*

3 post *Διονύσου* in **V** est *μεγίστου γὰρ αὐτοῖς κινδύνου αἴτιος τοῖς ἀνθρώποις καθίσταται ὁ θεὸς* || **5** *ἄντικρυς γὰρ καὶ* **V** || **9** *ὀνόματα*] *ὀνόματα ἱερὰ τούτῳ τῷ θεῷ* **V** || **11** *δὲ*] *γὰρ* Her. | *πᾶσι*] *πᾶσι καὶ* **V** || **15** *οἷς*] *τοῖς* **V** || **17** *ἀνεπίστρεπτον* Reis.: *ἀνεπίτρεπον* **V** | *καὶ διὰ–εὐχαριστίαν* secl. Her., Add. | post *ἐντυγχανόντων* Her. lac. suspicatus coni. ⟨*βακχευτῶν*⟩ || **18** *προσηγορίαν*] *εὐπροσηγορίαν* Gom., fort. recte || **20** *περὶ ἑρμοῦ* **V** | *ἐπὶ* Reis.: *περὶ* **V** || **26** *ὁ τετράγωνος καὶ*] *τετράγωνος ὁ* **V**

γωνος ⟨καὶ⟩ σφηνοπώγων φιλολόγοις μόνοις συμφέρει, ὁ δὲ τετράγωνος καὶ ἀγένειος οὐδὲ τούτοις συμφέρει· τὸ γὰρ περικεκομμένον αὐτοῦ τῶν περὶ τὸν ἰδόντα πάντων ὄλεθρον μαντεύεται.

5 Νέμεσις ἀεὶ τοῖς κατὰ νόμον ζῶσιν ἀγαθὴ καὶ μετρίοις ἀνθρώποις καὶ φιλοσόφοις· τοῖς δὲ παρανομοῦσι καὶ τοῖς ἐπιτιθεμένοις τισὶ καὶ τοῖς μεγάλων ἀρχομένων πραγμάτων ἐναντία καθίσταται καὶ ἐμπόδιος τῶν ἐπιχειρου- [P 142] μένων· 'νεμεσᾶν' γὰρ καλοῦμεν καὶ τὸ ἐμποδὼν ἵστασθαι 10 τοῖς πραττομένοις κατὰ γνώμην. λέγουσι δέ τινες ὅτι ἡ θεὸς αὕτη τὰ μὲν ἀγαθὰ ἐπὶ τὸ χεῖρον τρέπει, τὰ δὲ κακὰ ἐπὶ τὸ βέλτιον.

Ἀφροδίτη ἡ μὲν πάνδημος ἀγύρταις καὶ καπήλοις καὶ ζυγοστάταις καὶ θυμελικοῖς καὶ †ἰατροῖς† καὶ σκηνικοῖς 15 πᾶσι καὶ ἑταίραις ἀγαθή· γυναιξὶ δὲ οἰκοδεσποίναις αἰσχύνην καὶ βλάβην προαγορεύει καὶ τοὺς γῆμαι προῃρημένους κωλύει, ὡς κοινῆς ἐσομένης τῆς γυναικός. ἡ δὲ οὐρανία, περὶ ἧς ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ ἑκὼν παρέλιπον, ἵνα μὴ διασπῷτο ὁ λόγος, τὰ ἐναντία τῇ πανδήμῳ σημαίνει. 20 μάλιστα δὲ ἀγαθὴ πρὸς γάμους καὶ κοινωνίας καὶ πρὸς τέκνων γονάς. συνδυασμῶν γὰρ καὶ ἐπιγονῶν ἐστιν αἰτία. ἀγαθὴ δὲ καὶ γεωργοῖς· φύσις γὰρ καὶ μήτηρ τῶν ὅλων εἶναι νενόμισται. ἀγαθὴ δὲ καὶ μάντεσι· πάσης γὰρ μαντείας καὶ προγνώσεως εὑρέτις εἶναι νενόμισται. Ἀφρο-

9–10 exc. Suda s. v. *νεμεσᾶν*. || **10–12** Zenob. 1, 30, Ps.-Lucian. asin. 35. || **22–23** Venus agricolis benevola: Ovid. fast. 4, 96. rerum omnium natura materque: Ioann. Lyd. mens. 4, 44, P. Paris. Bibl. Nat., suppl. gr. 574, vers. 2917 (Preisendanz, Pap. Gr. Magicae 1, p. 166). || **23–24** vatibus propitia: Enn. annal. 1, 18–19.

2 *οὐδὲ*] *οὐδὲν* V || **5** *περὶ νεμέσεως* V || **6** *φιλοσόφοις*] *φιλολόγοις* V || **7** *ἀρχομένοις*] *ὀρεγομένοις* Her. || **9** *νεμεσᾶν* Suda: *νέμεσιν* V || **10** *κατὰ* Suda: *παρὰ* V || **13** *περὶ ἀφροδίτης* V || **14** *†ἰατροις†*] *θεατρικοῖς* coni. Her., Add., cf. 196, 11 || **16** *προαιρουμένους* V || **20** *πρὸς . . . πρὸς*] *περὶ . . . περὶ* V || **21** *συνδυασμῶν*] *συνδέσμων* V | *ἐπιγονῶν* ego: *ἐπιγόνων* V, *ἐπιπλοκῶν* Her., Add. || **23** *εἶναι* post *γὰρ* habet V || **24** *εὑρέτις* Reis.: *εὑρετὴς* V

δίτη ἡ πελαγία ναυκλήροις καὶ κυβερνήταις καὶ πᾶσι τοῖς ναυτιλλομένοις ἀγαθὴ τετήρηται καὶ πᾶσι τοῖς βουλομένοις ἀποδημεῖν διὰ τὸ τῆς θαλάσσης ἀεικίνητον· τοὺς δὲ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἀεὶ μένειν προῃρημένους καὶ μὴ βουλομένους ἀναγκάζει κινεῖσθαι. Ἀφροδίτην ἰδεῖν ἀναδυομένην 5 *τοῖς πλέουσι πολὺν χειμῶνα καὶ ναυάγιον ἐσόμενον προαγορεύει· οὐδὲν δὲ ἧττον σώζει καὶ τὰ ἀπηλπισμένα τῶν πραγμάτων τελειοῖ. ἀεὶ δὲ ἀγαθὴ νενόμισται ἡ μέχρι ζώνης τὰ κάτω ἐσκεπασμένα ἔχουσα διὰ ⟨τὸ⟩ τοὺς μαζούς, οἵ εἰσι τροφιμώτατοι, γυμνοὺς ἔχειν καὶ ἐπιδείκνυσθαι. ἡ* 10 *δὲ ὅλη γυμνὴ ἑταίραις μόναις ἀγαθὴ καὶ ἐργασίας σημαντική· πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ αἰσχύνην προαγορεύει.*

Ἥφαιστος τὰ μὲν αὐτὰ τῷ πυρὶ σημαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, μόνον δὲ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει, καὶ μάλιστα μοιχείας διὰ τὴν περὶ αὐτὸν ἱστορίαν. χειρώναξι δέ ἐστιν ἀγαθὸς 15 p. 143 *πᾶσι καὶ τοῖς γῆμαι καὶ κοινωνῆσαι βουλομένοις διὰ τὴν σύμπνοιαν τῶν φυσῶν καὶ τὰ ἑνούμενα σίδηρα.*

Τύχη δὲ ἡ μὲν ἐπὶ κυλίνδρου ἑστῶσα πονηρὰ πᾶσι διὰ τὸ τῆς βάσεως ἐπικίνδυνον, ἡ δὲ τὸ πηδάλιον κρατοῦσα κινήσεις προαγορεύει· οὐδεμία γὰρ πηδαλίου χρεία ἄνευ 20 *κινήσεως. ἀεὶ δὲ ἀγαθὴ ἡ καθεζομένη ἢ κατακεκλιμένη· τὸ ἀσφαλὲς γὰρ καὶ τὸ βέβαιον διὰ τοῦ σχήματος ἐπιδείκνυσιν. ὅσῳ δ' ἂν πολυτελεστέρα καὶ εὐμορφοτέρα φαίνηται, τοσούτῳ βελτίων νομιζέσθω. λέγουσι δὲ ἔνιοι ὡς ἡ πολυτελὴς καὶ σφόδρα κεκοσμημένη Τύχη, ⟨καὶ⟩* 25 *μάλιστά γε ὅταν μὴ ὡς ἄγαλμα ἀλλ' ὡς αὐτὴ ἡ Τύχη φαίνηται, πενίας ἐστὶ σημεῖον· ὡς γὰρ εἰκὸς ἑαυτῆς*

1 Venus marina: Hor. carm. 3, 26, 5. || **10** Venus nuda: Fulgent. myth 2, 4. || **14–15** Vulcanus enim Venerem et Martem adulterio flagrantes irretivit: Cornut. nat. deor. 19. || **18–19** Pacuv. fab. incert. fr. 14 (Ribbeck, Trag. Lat. Rel. 104), Amm. Marc. 14, 11, 25–26.

4 *ἐν . . . μένειν*] *ἐπὶ . . . ἐμμένειν* **V** || **9** ⟨*τὸ*⟩ **Reis.** || **10** *γυμνούς τε ἔχειν* **V** || **11** *μόναις*] *καὶ μόναις* **V** || **12** *προαγορεύει*] *προαγορεύει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον* **V** || **13** *περὶ ἡφαίστου* **V** || **18** *περὶ τύχης* **V** | *πᾶσι*] *πᾶσι σημαίνει* **V** || **24** *νομιζέσθω*] *νομίζεσθαι εἶναι* **V**

ἐπιμελουμένη ἀμελεῖ τῶν ἀνθρώπων· ἡ δὲ λιτῶς ἔχουσα καὶ ἀμελοῦσα ἑαυτῆς πλοῦτον καὶ τρυφὴν προαγορεύει· φανερὸν γὰρ ὡς οὐχ ἑαυτῆς ἀλλὰ τῶν ἀνθρώπων προνοεῖ. ἐμοὶ δὲ οὐκ εἰκότα λέγειν δοκοῦσιν· ἔστι γὰρ ἡ Τύχη οὐδὲν 5 ἄλλο ἢ αὐτὰ τὰ κτήματα τῶν ἰδόντων.

Πειθὼ δὲ καὶ Χάριτες καὶ Ὧραι καὶ Νύμφαι πρὸς πάντα καὶ πᾶσίν εἰσιν ἀγαθαί, Ἀριστοβούλη δὲ καὶ Εὐνομία τὰ αὐτὰ τῇ Νεμέσει σημαίνουσιν.

Ἑστία αὐτή τε καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῆς †πόλεως† μὲν τὴν 10 βουλὴν καὶ τὴν ἐνθήκην σημαίνει τῶν προσόδων, ἰδιώταις δὲ αὐτὸ τὸ ζῆν, ἄρχοντι δὲ καὶ βασιλεῖ τὴν τῆς ἀρχῆς δύναμιν. περὶ δὲ θαλασσίων καὶ ποταμίων θεῶν ἕκαστα ὧδε ἔχει.

38 Ποσειδῶν καὶ Ἀμφιτρίτη καὶ Νηρεὺς καὶ Νηρηίδες αὐ- 15 τοί τε ὁρώμενοι καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν ἀτάραχοι καὶ μηδὲν πονηρὸν πράττοντες ἢ λέγοντες ἀγαθοί εἰσι πᾶσι τοῖς τὴν θάλασσαν ἐργαζομένοις καὶ τοῖς κινεῖσθαι βουλομένοις, καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς ἐγχειρήσεις οὐδὲν ἧττόν εἰσιν ἀγαθοί, πάντων δὲ μάλιστα τοῖς εἰς ὄχλον προϊοῦσι συμ- 20 φορώτατοι τετήρηνται· κινούμενοι δὲ ἢ ταρασσόμενοι ἢ κακόν τι λέγοντες ἢ δρῶντες ἢ πάσχοντες ἢ ἀπειλοῦντες τὰ ἐναντία τοῖς προειρημένοις σημαίνουσι. πολλάκις δὲ καὶ σεισμὸν καὶ ὄμβρον προηγόρευσαν ἐσόμενον.

Λευκοθέα τοῖς μὲν τὴν θάλασσαν ἐργαζομένοις ἀγαθή, p. 144 25 πρὸς δὲ τὰ ἄλλα πονηρὰ καὶ λύπης καὶ πένθους σημαντικὴ διὰ τὴν περὶ αὐτὴν ἱστορίαν. Πρωτεὺς δὲ καὶ Γλαῦκος καὶ Φόρκυς καὶ οἱ περὶ τούτους δαίμονες δόλους καὶ ἀπάτας σημαίνουσι διὰ τὸ εὐμετάβολον τῆς ὄψεως. μάντεσι δὲ ἀγαθοί.

7–8 RE 2, 1, 907. 1380. || 9–10 Harpocrat. s. v. Ἑστία βουλαία.

3 ἑαυτῆς] αὐτῆς V || 5 κτήματα Rig.: κτίσματα V || 9 περὶ ἑστίας V | †πόλεως†] πολιτευομένοις Her., qui etiam πολιτευταῖς coni. || 11 ἄρχοντι δὲ καὶ βασιλεῖ] ἄρχοντος δὲ καὶ βασιλέως V || 14 περὶ θεῶν θαλασσίων V || 21 ἢ πάσχοντες ἢ ἀπειλοῦντες secl. Her. || 24 περὶ λευκοθέας V

περὶ δὲ Θαλάσσης καὶ Κυμάτων ἐν τῷ περὶ πλοῦ λόγῳ ἔμπροσθεν ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ βιβλίῳ ἐπεμνήσθην. Αἰγιαλοὶ δὲ καὶ Ἠιόνες ἐλπίδων εἰσὶ σημαντικοὶ καὶ τοῖς κάμνουσι σωτηρίας· καὶ γὰρ οἱ ἐν μεγάλῳ χειμῶνι γενόμενοι, ἐπὰν ἴδωσιν αἰγιαλόν, ἐν ἡδίσταις ἐλπίσι γίνονται σωτηρίας. 5 *Ποταμοὶ δὲ καὶ Λίμναι καὶ Νύμφαι αἱ ἐφυδριάδες ἀγαθοὶ πρὸς παίδων γονήν. ἀκριβέστερον δὲ περὶ αὐτῶν ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ εἴρηκα. Ἀχελῷος δὲ τὰ αὐτὰ τοῖς ποταμοῖς καὶ παντὶ ποτίμῳ ὕδατι σημαίνει καὶ ἰσχυρότερα τὰ ἀποτελέσματα ποιεῖ. ἐπειδὴ δὲ περὶ τούτων κατὰ τὸ ἐνδε-* 10 *χόμενον εἴρηται, λοιπὸν ἂν εἴη περὶ χθονίων θεῶν εἰπεῖν καὶ τῶν πέριξ ⟨τούτων⟩.*

89 *Πλούτων καὶ Περσεφόνη τοῖς φοβουμένοις εἰσὶν ἀγαθοί· ἄρχουσι γὰρ τῶν οὐκέτι φοβουμένων· ἀγαθοὶ δὲ καὶ πένησι· πλοῦτον γὰρ καὶ πρόσκτησιν σημαίνουσι διὰ τὸ ἀνενδεὲς* 15 *τῶν ὑποτεταγμένων αὐτοῖς· ἀγαθοὶ δὲ καὶ τοῖς γῆν πρίασθαι βουλομένοις καὶ τοῖς ἐπὶ τὸ ἄρχειν ὁρμωμένοις· πολλῶν γὰρ ἄρχουσιν οἱ θεοὶ οὗτοι. καὶ πρὸς τὰς μυστικὰς ⟨δὲ⟩ καὶ ἀπορρήτους χρείας ἀγαθοὶ τετήρηνται. πράττοντες δέ τι δεινὸν ἢ ἀπειλοῦντες τὰ ἐναντία σημαίνουσι.* 20

Δημήτηρ δὲ καὶ Κόρη καὶ ὁ λεγόμενος Ἴακχος τοῖς μεμυημένοις ταῖς θεαῖς ἀγαθόν τι καὶ οὐ τὸ τυχὸν ἐσόμενον σημαίνουσι· τοῖς δὲ ἀμυήτοις πρότερόν τινα φόβον καὶ κίνδυνον ἐπάγουσιν, εἶτα δὲ οὐδὲν ἧττον τελειοῦσι καὶ τὸ ἀγαθόν. γεωργοῖς δὲ καὶ τοῖς κτήσασθαι γῆν προῃρημέ- 25 *νοις ἀγαθαί· κρατήσειν γὰρ τῆς γῆς καὶ δεσπόσειν προσημαίνουσι. καὶ τοὺς νοσοῦντας ἀνιστᾶσι καὶ σῴζουσι· καρπῶν γάρ εἰσιν ἀνθρώποις χρησίμων αἴτιαι, ὧν τοῖς ἀποθανοῦσιν οὐ μέτεστιν. ἔτι καὶ τὴν Δήμητρα τῇ γῇ τὸν αὐτὸν* p. 145

6 Hes. op. 737—39. || **8—9** schol. Hom. Il. 21, 194, Hesych s. v. *Ἀχελῷος.* || **29**—p. 175,1 Cic. nat. deor. 1, 40. 2, 67 et Pease ad locc., Cornut. nat. deor. 28, Hesych. s. v. *Ἀχηρώ*, Etym. Magn. s. v. *Δηώ*.

6 *αἱ ἐφυδριάδες* coni. Her., *καὶ ἐφυδρίδες* **V** || **8** *ἔμποσθεν*] *πρόσθεν* **V** || **10** *ἐνδεχόμενον*] *ἐνδεχόμενον ἱκανῶς* **V** || **13** *περὶ χθονίων θεῶν καὶ τῶν πέριξ* **V** || **16** *ἀγαθὸν* **V** || **26** *κρατῆσαι* **V** | *δεσπόζειν* **V** || **29** *δήμητρα* **V**, *Δημήτερα* Her., sed vid. Bl., 34

*ἔχειν λόγον φασὶν οἱ σοφοί· ζείδωρος γὰρ ἡ γῆ καὶ φερέσβιος
καλεῖται καὶ βιόδωρος. ἀγαθὴ δ' ἂν εἴη καὶ πρὸς γάμον καὶ
πρὸς τὰς ἄλλας ἐγχειρήσεις πάσας κατ' ἰδίαν ὁρωμένη ἡ
Δημήτηρ, οὐκέτι δὲ ἡ Κόρη διὰ τὴν περὶ αὐτὴν ἱστορίαν.*
5 *αὕτη δὲ πολλάκις καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς τοῦ ἰδόντος κίν-
δυνον ἐπήνεγκε διὰ τὸ ὄνομα· κόρη γὰρ καλεῖται καὶ ἡ
γλήνη ἡ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ.*

*Σάραπις καὶ Ἶσις καὶ Ἄνουβις καὶ Ἁρποκράτης αὐτοί τε
καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τὰ μυστήρια καὶ πᾶς ὁ περὶ*
10 *αὐτῶν λόγος καὶ τῶν τούτοις συννάων τε καὶ συμβώμων
θεῶν ταραχὰς καὶ κινδύνους καὶ ἀπειλὰς καὶ περιστάσεις
σημαίνουσιν, ἐξ ὧν καὶ παρὰ προσδοκίαν καὶ παρὰ τὰς ἐλ-
πίδας σώζουσιν· ἀεὶ γὰρ σωτῆρες ⟨εἶναι⟩ νενομισμένοι εἰσὶν οἱ
θεοὶ τῶν εἰς πάντα ἀφιγμένων καὶ ⟨εἰς⟩ ἔσχατον ἐλθόντων κίν-*
15 *δυνον, τοὺς δὲ ἤδη ἐν τοῖς τοιούτοις ὄντας αὐτίκα μάλα σώζου-
σιν. ἐξαιρέτως δὲ τὰ μυστήρια αὐτῶν πένθους ἐστὶ σημαν-
τικά· καὶ γὰρ εἰ ⟨καὶ⟩ ὁ φυσικὸς αὐτῶν λόγος ἄλλο τι περι-
έχει, ὅ γε μυθικὸς καὶ ὁ κατὰ τὴν ἱστορίαν τοῦτο δείκνυσιν·*

Ἑκάτη ⟨ἡ⟩ χθονία καὶ Ἐριννύες καὶ Δαίμονες οἱ περὶ
20 *τούτους φοβεροὶ καὶ τοῖς δικαιοπραγοῦσι, τοὺς δὲ παρανο-
μοῦντας καὶ τοὺς ἐπιτιθεμένους τισὶ διαφθείρουσι. τὰ ⟨δ'⟩
αὐτὰ τούτοις καὶ ἡ λεγομένη Μήτηρ θεῶν ⟨σημαίνει⟩.
αὕτη καὶ θορύβους καὶ πένθη καθ' ἑαυτὴν ὁρωμένη προ-
αγορεύει καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει, γεωργοῖς δέ ἐστιν ἀγαθή·*
25 *γῆ γὰρ εἶναι νενόμισται.*

*Δεῖμος καὶ Φόβος Ἄρεος υἱοὶ καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἄρης στρα-
τηγοῖς καὶ στρατιώταις καὶ μονομάχοις καὶ λῃσταῖς καὶ
κυβευταῖς πᾶσι συμφέρουσι. τοῖς δὲ λοιποῖς μάχας καὶ
βλάβας σημαίνουσι· τούτων γάρ εἰσιν αἴτιοι.*

1 exc. Suda s. v. *ζείδωρος*. Hom. Il. 2, 548, Od. 3, 3, Hes. op. 173, theog. 693. || **8–12** Plut. de Is. et Osir. 27, 361 D, Gregor. Nazianz. or. 39, 5 (Migne, PG 36, 340 B).

2 *καὶ–βιόδωρος*] *καλεῖται δὲ καὶ βιοδώρα καὶ φερέσβιος* Suda || **9** *καὶ πᾶς–θεῶν* secl. Her., fort. recte || **12** *καὶ παρὰ τὰς ἐλπίδας* secl. Her. || **14** *καὶ ⟨εἰς⟩–σώζουσιν* secl. Her. | *⟨εἰς⟩* ego || **15** *δὲ*] *δὲ καὶ* **V** || **16** *ἐστὶ*] *εἰσὶ* **V** || **19** *καὶ οἱ περὶ* **V**, *καὶ* secl. Reis. || **20** *τούτους* Rig.: *τοὺς* **V**

Ὠκεανὸς καὶ Τηθὺς φιλοσόφοις καὶ μάντεσι μόνοις ἀγαθοί, καθὼς ἤδη εἴρηται· τοῖς δὲ λοιποῖς λύπας ἐπιφέρουσιν πλὴν τῶν παρὰ τῷ Ὠκεανῷ ἀναστρεφομένων.

Κρόνος καὶ Τιτᾶνες κακούργοις μὲν δεσμὰ σημαίνουσι καὶ τοὺς ἐπιτιθεμένους τισὶ κωλύουσιν ἀνύσαι, πρὸς δὲ τὰ 5
p. 146 λάθρᾳ πρασσόμενά εἰσιν ἀγαθοί. οὔτε δὲ γαμεῖν ἐπιτρέπουσιν οὔτε παῖδας ἐσομένους προαγορεύουσιν.

Ἡ δὲ τῶν ὅλων Φύσις καὶ Εἱμαρμένη καὶ Πρόνοια καὶ εἴ τι ἄλλο ⟨ὄνομα⟩ τούτοις ἰσοδυναμεῖ, πᾶσιν ἀγαθὰ προαγορεύουσι πλὴν τῶν νοσούντων· τούτους δὲ ἀναιροῦσιν, ἐὰν 10 μὴ εὔφημά τινα λέγωσι. κοινὸν δὲ λόγον ἔχουσιν οἱ θεοὶ καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν. τούτων δὲ τὰ μὲν ἐξ ὕλης πεποιημένα στερεᾶς τε καὶ ἀσήπτου ἀγαθὰ ἂν εἴη, οἷον τὰ ⟨ἐκ⟩ χρυσοῦ πεποιημένα ἢ ἀργύρου ἢ χαλκοῦ ἢ ἐλέφαντος ἢ λίθου ἢ ἠλέκτρου ἢ ἐβένου· τὰ δὲ ἐξ ὕλης ἄλλης πεποιη- 15 μένα ἀγάλματα ἧττον ἂν εἴη ἀγαθά, πολλάκις δὲ καὶ ⟨κακά, οἷον⟩ τὰ γήινα ⟨καὶ⟩ ὀστράκινα καὶ πήλινα καὶ κήρινα ⟨καὶ⟩ γραπτὰ καὶ τὰ ὅμοια. ἔτι καὶ τοῦτο. ὅσοι ἀγαθὰ σημαίνουσιν, αὐτοί τε καὶ τὰ ἀγάλματα ⟨αὐτῶν⟩, ἀγαθὸν ἂν εἴη μήτε συντριβόμενα ἰδεῖν μήτε κατασσόμενα 20 τὰ ἀγάλματα αὐτῶν· ⟨ὅσοι δὲ κακὰ σημαίνουσιν, αὐτοί τε καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν⟩, ἀφανιζόμενα ἰδεῖν ἀγαθὸν ἂν εἴη τὰ ἀγάλματα αὐτῶν.

40 Περὶ δὲ Ἡρώων καὶ Δαιμόνων τί δεῖ λέγειν; τὰ γὰρ αὐτὰ τοῖς θεοῖς σημαίνουσι καὶ ἀγαθὰ καὶ κακά, ἥττονα 25 δὲ τῇ δυνάμει. μεμνῆσθαι δὲ χρὴ ὅτι ἕκαστον αὐτῶν τὴν οἰκείαν σκευὴν ἔχειν χρὴ καὶ μὴ διαλλάσσειν μηδὲ ἀποβάλλειν μηδὲ ἁπλῶς ἑστάναι μηδὲ ἄνευ ὅπλων εἶναι τῶν

8 doctrina Stoica: O. Weinreich, Antike Heilungswunder 134.

1 ὠκεανὸς δὲ καὶ **V** ‖ **2** post ἐπιφέρουσιν in **V** est ἀφῖχθαι τοῦ ζῆν δηλοῦσι ‖ **9** ἀγαθὸν **V** ‖ **13** ⟨ἐκ⟩ ego ‖ **17** ⟨κακά, οἷον⟩ Reis. | τὰ γήινα Reis.: ταπεινὰ **V** ‖ **21** ⟨ὅσοι—καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν⟩ Reis. ‖ **22** ἀφανιζόμενα—αὐτῶν] τούτους καὶ ἀφανιζομένους ἰδεῖν ἀγαθὸν ἂν εἴη πάντας καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν **V** ‖ **23** post αὐτῶν in **V** est μάλιστα δὲ νεμέσει τὰ αὐτὰ σημαίνει ‖ **24** περὶ ἡρώων καὶ δαιμόνων **LV** ‖ **25** τοῖς] τοῖς ψευδωνύμοις **L** | ἥττονα δὲ] ἥττονα μέντοι **V** ‖ **27** διαλλάττειν **V** ‖ **28** ὅπλων] τούτων **LV**

νενομισμένων, ἐπεὶ ὅ τι ἂν σημαίνωσιν, ἐάν τε ἀγαθὸν ἐάν τε κακόν, ἐξαπατῶσι καὶ ψεύδονται.

Γῆ κινουμένη τὰ πράγματα καὶ τὸν βίον τοῦ ἰδόντος **41** *κινηθήσεσθαι σημαίνει, χάσματα δὲ καὶ σεισμοὶ καὶ* 5 *συμπτώσεις πάντας ἀνθρώπους ἀδικοῦσι καὶ διαφθείρουσιν αὐτοὺς ἢ τὰ ὑπάρχοντα αὐτῶν. μόνοις δὲ τοῖς ἀποδημεῖν προῃρημένοις καὶ τοῖς καταχρέοις αἴσια καὶ δεξιὰ πάντα τὰ τοιαῦτα τετήρηται· τὰ γὰρ διαλυό-* p. 147 *μενα καὶ συμπίπτοντα οὐκέτι κατέχει ἐν τῇ προ-* 10 *τέρᾳ χώρᾳ τοὺς ἰδόντας, ὅθεν καὶ δανείων καὶ δεσμῶν ἀπαλλάττει.*

Περὶ δὲ τῶν παραλελειμμένων ἐπ' ἀμφοτέραις ταῖς βίβλοις περισσὸν μὲν λέγειν, ἐπειδὴ ἀπὸ τῶν γεγραμμένων κατὰ τὸ ὅμοιον τὰ ἄγραφα τεκμαίρεσθαι χρή· ὅμως δέ τι 15 *εἰρήσεται περὶ αὐτῶν.*

Κλίμαξ ἀποδημίας ἐστὶ συνημαντικὴ καὶ μεταβάσεως, **42** *οἱ δὲ βαθμοὶ αὐτῆς καὶ προκοπὴν σημαίνουσι. λέγουσι δὲ ἔνιοι ὅτι καὶ κίνδυνον σημαίνουσι.*

Τάγηνον δὲ ζημίαν σημαίνει καὶ γυναῖκα λίχνον.

20 *Μύλος δὲ ταχεῖαν τῶν σκληρῶν καὶ πονηρῶν πραγμάτων λύσιν καὶ πιστὸν θεράποντα σημαίνει.*

Ὅλμος γυναῖκα σημαίνει, ὕπερον δὲ ἄνδρα.

Ἀλεκτρυὼν ἐν μὲν πένητος οἰκίᾳ τὸν οἰκοδεσπότην, ἐν δὲ πλουσίου τὸν οἰκονόμον σημαίνει διὰ τὸ ἀνιστᾶν τοὺς ἔν- 25 *δον ἐπὶ τὰ ἔργα.*

1 *νενομοθετημένων* **L** | *ὅ τι ἂν* Reis.: *ὅταν* **V**, *ἐὰν* **L** || **2** *κακὸν ἐάν τε ἀγαθὸν* **L** || **3** *περὶ γῆς σεισμῶν καὶ χασμάτων* **LV** | *καὶ τὸν βίον τοῦ ἰδόντος*] *τοῦ ἰδόντος καὶ τὸν βίον* **V** || **5** *φθείρουσιν* **L** || **7** *προειρημένοις* **L** || **9** *συμπίπτοντα*] *συνάπτοντα* **V** | *προτέρᾳ*] *πρώτῃ* **V** || **12** *ἐπ'*] *ἐν* coni. Her. || **13** *μὲν* om. **L** | *ἀπὸ*] *ἐξ αὐτῶν* **L** || **14** *τὰ ἄγραφα* om. **V** | *ὅμως*] *ὁμοίως* **L** | *δέ τι*] *δὲ ἔτι* **V** || **16** *περὶ κλίμακος τηγάνου μύλου ὅλμου καὶ ἀλεκτρυῶνος* **V**, *κλίμακος* **L** || **19** *ταγηνου* **L**, *τηγάνου* **L**^{c} | *τήγανον* **V** | *λήχνην* **L** || **20** *μυλου* **L** | *ταχεῖαν* Kr. probante Gom. (cf. 117, 9): *ἀεὶ* **LV** | *καὶ* om. **L** || **22** *ολμουϋπερου* **L** || **23** *αλεκτρυονος* **L** || **24** *σημαίνει* om. **L** || **25** post *ἔργα* in **V** est *ψιλοῦσθαι ἢ πίσσῃ χρίεσθαι βλάβας καὶ ζημίας σημαίνει* (vid. 178, 6)

43 Ὠιὰ δὲ ἰατροῖς καὶ ζωγράφοις καὶ τοῖς ἀπ' αὐτῶν πορι-
ζομένοις συμφέρει· τοῖς δὲ λοιποῖς τὰ μὲν ὀλίγα κέρδους
ἐστὶ σημαντικὰ διὰ τὸ τρόφιμον, τὰ δὲ πολλὰ φροντίδος
καὶ ἀνίας, πολλάκις δὲ καὶ δικῶν, ὅτι τὰ ἐξ αὐτῶν γεν-
νώμενα δι' ὅλου σκαλεύει καὶ τὰ κεκρυμμένα ἐρευνᾷ. 5
Ψιλοῦσθαι καὶ πιττοῦσθαι βλάβας καὶ ζημίας σημαίνει.
44 Ἔτι καὶ τοῦτο. μεμνῆσθαι χρὴ ὅτι ὅσα τεράστιά ἐστι καὶ
οὐδαμῶς ἐνδεχόμενα καὶ λόγον οὐκ ἔχοντα μεθ' ἡμέραν
p.148 γενέσθαι, ὡς Ἱπποκένταυρος καὶ Σκύλλα καὶ τὰ ὅμοια,
ψευδεῖς τὰς ἐλπίδας καὶ ἀτελέστους ποιεῖ. 10
Φαίνονται δὲ οἱ θεοὶ ἐν ἀνθρώπων ἰδέᾳ τε καὶ μορφῇ,
ἐπειδὴ νενομίκαμεν αὐτοὺς τὰ εἴδη ἡμῖν ἐοικέναι. κανονί-
ζειν οὖν χρὴ τοὺς ἀγνοουμένους θεούς τε καὶ θεὰς ἀπὸ
ἡλικίας ἢ ἀπὸ τῶν ἐκτὸς ἢ ἀπὸ τεχνῶν οὕτως. ἀπὸ μὲν
ἡλικίας. οἷον παιδάριον ὀφθὲν καιρὸν σημαίνει τὸν μέλ- 15
λοντα, νεανίσκος δὲ τὸν ἐνεστῶτα. καὶ πάλιν μειράκιον
νέον τὸν Ἑρμῆν, νεανίσκος δὲ τὸν Ἡρακλέα, ἀνὴρ δὲ τὸν
Δία, πρεσβύτης δὲ τὸν Κρόνον, δύο μειράκια τοὺς Διο-

1 ova vitrea, i. e. cucurbitae, medicis bene eveniunt: Hercher, Add. || **2** Cic. div. 2, 134, Phot. lexic. et Suda s. v. νεοττός. || **9** Plat. Phaedr. 4, 229 D, Lucret. 5, 878—81, Cic. div. 2, 49 et Pease ad loc., nat. deor. 1, 103. 105 et 2, 5, tusc. disp. 1, 90, Lucian. Herm. 72.

1 περὶ ᾠῶν V, ωιων L | ἰατροῖς vid. Her., Add. | ἀπ'] ἐξ V || **2** συμφέρει] σύμφορα V || **3** φροντίδων V || **5** σκαλεύει διόλου V || **6** φιλοῦσθαι καὶ πιττοῦσθαι L | ψιλοῦσθαι—σημαίνει om. V (vid. 177, 25) || **7** περὶ ἱπποκενταύρου καὶ σκύλλης καὶ θεῶν ἀνθρωποειδῶν V, ἱπποκενταύρου καὶ σκύλλης L | ὅτι om. L || **8** ἐνδεχόμενα—ἔχοντα] ἐνδεχόμενα L, ἐνδεχόμενα παρὰ φύσιν νοεῖται καὶ λόγον οὐκ ἔχοντα V || **9** ἱπποκένταυροι V || **10** ποιεῖν L, ποιοῦσι V || **11** θεοὶ φαινόμενοι ἐν ἀνθρώπου ἰδέᾳ τοῦτο παρέλειπον ὡς ἄχρηστον καὶ φλήναφον L, quibus recentior manus adscripsit: ση⟨μειοῦ⟩. σὺ μὲν οὖν ἄχρηστ⟨ος⟩ εἶ καὶ φλήναφ⟨ος⟩ τὰ συγγάματα λυμαίνων ἀναίσθητε καὶ ὑποκριτά, ac desiderantur in L verba φαίνονται δὲ οἱ θεοὶ—Σαράπιδος δοθείσας. Her. putavit totum hoc comma alieno loco positum esse atque ex duobus coaluisse frustis, sc. 178, 11–179, 10 et 179, 11–18. alterum censuit propriam sedem habuisse in extremo capite 39; de posterioris sede nihil statuit. porro Her., Add. 178, 11–179, 10 Artemidoro abiudicare maluit. || **12** κανονίζειν Her.: νομίζειν V || **13** τοὺς] τοὺς ὁρωμένους V || **14** τῶν ante τεχνῶν V, secl. Rei.

σκόρους, παρθένος Ἐλπίδα ἢ Ἄρτεμιν ἢ Ἀθηνᾶν· Ἐλπίδα μὲν γελῶσα, Ἄρτεμιν δὲ σεμνοπροσωποῦσα, Ἀθηνᾶν δὲ γοργὸν ἐμβλέπουσα. γυνὴ δὲ νέα Τύχην, πρεσβῦτις δὲ Ἑστίαν· τρεῖς γυναῖκες Μοίρας, ὅταν ὦσιν ἐνδεδυμέναι·
5 γυμναὶ δὲ Ὥρας, λουόμεναι δὲ Νύμφας. ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτός. †οἱ θεοὶ ἔχουσι παράσημα. οἱ τὰ αὐτὰ ἔχοντες,† ἵνα μὴ καθ' ἕκαστον λέγω, εὐσήμου ὄντος τοῦ λόγου, τοὺς θεοὺς τούτους σημαίνουσιν. ἀπὸ δὲ τεχνῶν. οἱ τὰς ἐπωνύμους τοῖς θεοῖς τέχνας ἔχοντες τοὺς τῶν τεχνῶν προϊσταμένους
10 θεοὺς σημαίνουσιν.

Ὀνείρους δὲ ἀποβεβηκότας καὶ τὰς ἀποβάσεις αὐτῶν οὐκ ἐνεδέχετο γράφειν ἐν τέχνῃ ὀνειροκριτικῇ καὶ ὑποθήκαις θεωρημάτων. οὐδέ μοι πιθανὰ ἐδόκει ταῦτα, καίτοι Γεμίνου τοῦ Τυρίου καὶ Δημητρίου τοῦ Φαληρέως καὶ Ἀρτέ-
15 μωνος τοῦ Μιλησίου τοῦ μὲν ἐν τρισὶ βιβλίοις τοῦ δὲ ἐν πέντε τοῦ δὲ ἐν εἰκοσιδύο πολλοὺς ὀνείρους ἀναγραψαμένων καὶ μάλιστα συνταγὰς καὶ θεραπείας τὰς ὑπὸ Σαράπιδος δοθείσας.

Ἔτι καὶ πινακὶς γυναῖκα σημαίνει διὰ τὸ τύπους παντο- 45
20 δαποὺς γραμμάτων ἐπιδέχεσθαι. 'τύπους' δὲ ἐν τῇ συνηθείᾳ καὶ τὰ τέκνα καλοῦμεν. p. 149

Βιβλίον τὸν βίον τοῦ ἰδόντος σημαίνει· (διέρχονται γὰρ τὰ βιβλία οἱ ἄνθρωποι ὥσπερ καὶ τὸν βίον) καὶ παλαιῶν πραγμάτων ὑπόμνησιν, ἐπειδὴ τὰ πάλαι πραχθέντα τοῖς
25 βιβλίοις ἐγγέγραπται. ἐσθίειν δὲ βιβλία παιδευταῖς καὶ

13 Geminus: RE 7, 1051, Fischer 26. || 14 Demetrius: Diog. Laert. 5, 76, Oder ap. Susemihl 875, Fischer 26, RE 4, 2834—35. Artemon: Oder loc. cit., M. Wellmann, Hermes 42 (1907) 616—617. || 17 Marc. Aurel. med. 5, 8, Strabo 17, 1, 17, Porph. abst. 1, 25. || 25 Apocal.Ioann. 10, 9.

3 νέα Rig.: νέαν V | πρεσβῦτις Rei.: πρεσβύτης V || 6 ⟨οἷον⟩ οἱ θεοὶ . . . οἱ ⟨οὖν⟩ τὰ αὐτὰ Reis., οἱ θεοὶ ⟨οἱ⟩ ἔχουσι τὰ αὐτὰ παράσημα, ἵνα vel οἱ θεοὶ τὰ αὐτὰ παράσημα ἔχοντες, ἵνα coni. W. E. Blake conlega meus || 14 Τυρίου Rig.: πυρίου V || 17 ὑπὸ] ἀπὸ V || 19 περὶ πινακίδος καὶ βιβλίων V, πινακίδος L | ἔτι καὶ om. V || 22 βίβλον L | βιβλίον] βίβλον L, βιβλίον δὲ V || 23 ὥσπερ καὶ τὸν βίον οἱ ἄνθρωποι L || 24 πραγμάτων ὑπόμνησιν] ὑπόμνησιν γραμμάτων V || 25 βίβλοις L | βιβλία ἐσθίειν L

σοφισταῖς καὶ πᾶσι τοῖς ἀπὸ λόγων ἢ βιβλίων πορίζομένοις συμφέρει· τοῖς δὲ λοιποῖς θάνατον σύντομον προαγορεύει.

46 *Πέρδικες καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκας σημαίνουσιν, ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖστον γυναῖκας [μᾶλλον] ἀθέους καὶ ἀσεβεῖς* 5 *οὐδέ ποτε τοῖς τρέφουσιν εὐνοούσας· καὶ γὰρ δυστιθάσευτοί εἰσι καὶ ποικίλοι καὶ μόνοι τῶν ὀρνίθων θεῶν σέβας οὐκ ἔχουσι.*

47 *Πέδαι κατοχῆς καὶ ἐμποδισμοῦ εἰσι σημαντικαὶ καὶ νόσου διὰ τὸ καθεκτικόν. δούλοις δὲ πίστεις μεγάλας* 10 *προαγορεύουσιν, ὧν ἀχώριστοι ἔσονται· καὶ γάμον ἀγάμοις καὶ τέκνα τοῖς οὐκ ἔχουσιν. ἀπὸ δὲ τῆς ὕλης αὐτῶν τὸ πολυτελὲς τοῦ γάμου ἔστι τεκμήρασθαι.*

48 *Παίειν τούτους μόνον ἐστὶν ἀγαθόν, ὧν ἄρχει τις, πλὴν γυναικός· αὕτη γὰρ εἰ παίοιτο, μοιχεύεται. οἱ δὲ λοιποὶ ἐπ'* 15 *ὠφελείᾳ τοῦ παίοντος τὰς πληγὰς λαμβάνουσιν. ὧν δέ τις οὐκ ἄρχει, τούτους παίειν οὐκ ἀγαθόν· ζημίαν γὰρ διὰ τὸν* p. 150 *νόμον προαγορεύει. παίεσθαι δὲ οὐκ ἀγαθὸν μήτε ὑπὸ θεῶν μήτε ὑπὸ νεκρῶν μήτε ὑπὸ τῶν ὑποτασσομένων, ἀλλ' ὑπὸ τῶν λοιπῶν. ἀεὶ δὲ ἀγαθὸν ξύλοις ἢ χερσὶ* 20 *παίεσθαι, πονηρὸν δὲ ἱμάντι διὰ τοὺς μώλωπας καὶ καλάμῳ διὰ τὸν ψόφον [καὶ νάρθηκι ἐπειδὴ ψοφῶδές ἐστι τὸ ξύλον]. ὁπόθεν δὲ οἱ παιόμενοι λαμβάνουσι τὰς πληγάς, ἐντεῦθεν τὰς ὠφελείας συμβέβηκε γίνεσθαι. [παρὰ τὸ λαμβάνειν. ἐγὼ δὲ ἐτήρησα καὶ τοῦτο ἐπ' ἐμαυτοῦ συμβάν. ποτὲ γὰρ* 25

4—7 Ambros. ep. 1, 32, 2—6 (Migne, PL 16, 1069 A sqq.). || **9** Xen. anab. 4, 3, 8. || **20** K. Kerényi, Die griech.-oriental. Romanlit. 128.

1 post *πορίζομένοις* in **L** additur *τὴν ἐργασίαν μόνον* || **4** *περὶ περδίκων* **LV** | *καὶ* om. **L** | *ἄνδρα καὶ γυναῖκα* **L** || **5** *πλεῖστον*] *πολὺ* **L** || **7** *τῶν* om. **L** || **9** *περὶ πεδῶν* **LV** || **11** *ἀχώριστοι* **V**, *ἀχάριστοι* ead. man., *ἀχωρίστοις* **L** | *ἀγάμοις* om. **L** || **12** *αὐτῶν*] *αὐτῆς* **V** || **14** *περὶ πληγῶν* **V**, *περὶ τύπτειν καὶ τύπτεσθαι* **L** | *ἀγαθόν ἐστιν* **V** || **16** post *ὧν δὲ* **L** 245, 22—246, 16 praebet, paucis mutatis. || **17** *οὐκ* om. **L**. || **18** Her. locum turbatum signavit: *οὔτε . . . οὔτε . . . οὔτε* exspectes. || **19** *ὑποτασσομένων ἀλλ' ὑπὸ τῶν* om. **L** || **20** *χειρὶ* **V** || **21** *δὲ* om. **L** || **22** *ἐπειδὴ ψοφῶδες*] *ψοφῶδες γὰρ* **V** || **23** *ὁπόθεν*] *ἐπειδὴ* **LV** || **24** *γενέσθαι* **L**

δόξας ὑπὸ τῆς ἐμαυτοῦ γυναικὸς ἐν ὕπνοις ὑβρίζεσθαι, τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀκαταθυμίου τινός μοι ὑπαντήσαντος ἐταράχθην καὶ ἐδυσφόρησα καὶ οὐκ ἦν ἀπεοικὸς τὸν ὑπὸ προσώπου ὑποτεταγμένου καὶ ὑφ' οὗ τιμᾶσθαι ὀφείλει 5 ὑβρισθέντα μὴ ἀηδισθῆναι ἢ λυπηθῆναι ἐν πράγματι.]

Ἀποθανεῖν δοκεῖν καὶ ἐκκομισθῆναι καὶ κατορυγῆναι **49** δούλῳ μὲν οὐκ ὄντι ἐν πίστει ἐλευθερίαν προαγορεύει· ἀδέσποτος γὰρ ὁ ἀποθανὼν καὶ πέπαυται κάμνων καὶ ὑπηρετῶν· τὸν δὲ ἐν πίστει ὄντα δοῦλον παραιρεῖται τῆς 10 πίστεως ὁ θάνατος. ἀνδρὶ δὲ ἀγάμῳ γάμον προαγορεύει· τέλη μὲν γὰρ ἀμφότερα τοῖς ἀνθρώποις εἶναι νενόμισται καὶ ὁ γάμος καὶ ὁ θάνατος, ἀεὶ δὲ δείκνυνται ὑπ' ἀλλήλων. ὅθεν καὶ τοῖς νοσοῦσι τὸ γαμεῖν θάνατον προαγορεύει· καὶ γὰρ τὰ αὐτὰ ἀμφοτέροις συμβαίνει, τῷ τε γαμοῦντι καὶ 15 τῷ ἀποθανόντι, οἷον παραπομπὴ φίλων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ στέφανοι καὶ ἀρώματα καὶ μύρα καὶ συγγραφὴ κτημάτων. τὸν δὲ γεγαμηκότα διίστησι τῆς γυναικὸς ὁ θάνατος, καὶ κοινωνοὺς δὲ καὶ φίλους καὶ ἀδελφοὺς διαλύει καὶ διίστησιν ἀλλήλων· οἱ γὰρ ἀποθανόν-20 τες τοῖς ζῶσιν οὐ συναναστρέφονται, οὐδ' αὖ οἱ ζῶντες τοῖς ἀποθανοῦσι. τὸν δὲ ἐν τῇ οἰκείᾳ ὄντα ἐπὶ ξένην ἄγει διὰ τὸ μὴ τὸν ἀποθανόντα ἐν τοῖς αὐτοῖς ἔτι μένειν, τὸν δὲ ἐπὶ ξένης ὄντα εἰς τὴν οἰκείαν ἄγει· καὶ γὰρ ὁ ἀποθανὼν εἰς τὴν γῆν κατατίθεται, ἥτις ἐστὶ κοινὴ πάντων πατρίς. 25 ἀθλητὰς δὲ ἱερονίκας ὁ θάνατος ποιεῖ· τέλειοι γὰρ οἱ ἀποθανόντες ὡς καὶ οἱ νικήσαντες. ἀγαθὸν δὲ καὶ φιλολόγοις τὸ ἀποθανεῖν καὶ πατράσι· μνημεῖα γὰρ ἕξουσιν οἱ p. 151 μὲν τοὺς παῖδας, οἱ δὲ τῆς ἑαυτῶν σοφίας τὰ συγγράμματα.

11–14 J. C. Lawson, Modern Greek Folklore and Ancient Greek Religion (Cambridge 1910), 553–60.

2 ἀκαταθύμιον **L** || **3** ἐταράγην **L** || **6** περὶ θανάτου **LV** | ἀποθανεῖν μὲν **L** || **9** παραιτεῖται **V** | τῆς om. **V** || **10** ὁ om. **L** || **11** μὲν γὰρ] δὲ **L** || **12** δείκνυνται] νενόμισται **L** || **14** καὶ γὰρ om. **L** || **15** ἀποθνήσκοντι **V** || **21** ἄγει] ἐπανάγει Her., fort. recte || **25** ἀθληταῖς δὲ ἱερονίκαις **V** | ὁ om. **V** | θάνατον **V** || **27** οἱ μὲν om. **L** || **28** αὐτῶν **V**

ἀγαθὸν δὲ τὸν θάνατον ἐτήρησα καὶ τοῖς λυπουμένοις καὶ τοῖς φοβουμένοις (ἄφοβοι γὰρ καὶ ἄλυποι οἱ ἀποθανόντες) καὶ τοῖς περὶ γῆς δίκην ἔχουσι καὶ τοῖς βουλομένοις γῆν πρίασθαι· γῆς γὰρ δεσπόται οἱ ἀποθανόντες. ἐν δὲ ταῖς ἄλλαις δίκαις πονηρὸν τὸ ἀποθανεῖν· ἄπρακτοι γὰρ οἱ 5 ἀποθανόντες καὶ ἐν τῇ τῶν ζώντων ἐξουσίᾳ διακείμενοι. εἰ δέ τις νοσῶν ἢ ἀλγῶν τι δόξειε τεθνάναι, ἄπονος ἔσται καὶ ἄνοσος· καὶ γὰρ οἱ ἀποθανόντες. οὐδὲν ⟨δὲ⟩ διαφέρει ἢ αὐτὸ μόνον δοκεῖν ἀποθανεῖν ἢ ἐκκομισθῆναι ἢ ταφῆναι. ζῶντα δὲ θάπτεσθαι δοκεῖν οὐδενὶ συμφέρει· ὡς γὰρ ἐπὶ 10 τὸ πολὺ εἱρκτὴν καὶ δεσμὰ σημαίνει. ὅ τι δ' ἂν σημαίνῃ ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὁ θάνατος, τοῦτο ἐὰν μέν τις ἑαυτὸν ἀποκτείνῃ, ἔσται αὐτῷ διὰ τὴν ἑαυτοῦ αἰτίαν· ἐὰν δὲ ὑπὸ ἄλλου ἀποθάνῃ, διὰ τὴν ⟨τοῦ⟩ ἄλλου αἰτίαν καὶ τὰ ἀποτελέσματα ἔσται. πάντες ⟨δὲ⟩ οἱ ἐκ καταδίκης θάνατοι τὰ σημαι- 15 νόμενα καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ σφοδρότερα ποιοῦσι. περὶ ὧν καὶ κατ' εἶδος εἰπεῖν ἄξιον.

50 Ἀπάγξασθαι καὶ ἑαυτὸν ἀναρτῆσαι θλίψεις καὶ στενοχωρίας σημαίνει διὰ τὸ συμβαῖνον τοῖς ἀπαγχομένοις, καὶ προσέτι μὴ μεῖναι ἐν τῇ οἰκείᾳ μηδὲ ὅπου τις ὢν τὸν ὄνει- 20 ρον ἐθεάσατο· καὶ γὰρ ὁ ἀπαγξάμενος οὐκέτι τῇ γῇ ἐπι-

51 βαίνει οὐδ' ἐστὶν ἐπὶ ἕδρας. σφάξαι δὲ ἑαυτὸν ἢ ὑπό τινος σφαγῆναι ταὐτὰ σημαίνει τοῖς ἔμπροσθεν περὶ θανάτου εἰρημένοις, θᾶττον δὲ τελειοῖ. ἱερευθῆναι δὲ καὶ σφαγῆναι παρὰ βωμῷ θεοῦ ἢ δημοσίᾳ ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν ἀγορᾷ ἀγα- 25 θὸν πᾶσι, μάλιστα δούλοις· ἐνδόξως γὰρ καὶ ἐπιφανῶς ἔσονται ἐλεύθεροι.

10–11 Achmes p. 84, 1 Drexl.

3 γῆς] τὴν **L**, τι **V** || **6** κείμενοι Her., fort. recte || **7** δόξει τεθνηκέναι **L** || **8** γὰρ post ἀποθανόντες ponit **V** || **11** καὶ] ἢ **V** | σημαίνει **LV** || **12** κακὸν ὁ θάνατος ἢ ἀγαθόν **V** || **17** καὶ post ὧν om. **L** || **18** περὶ ἀγχόνης **V** | [καὶ–ἀναρτῆσαι] Her. || **19** τοῖς om. **L** || **20** οἰκίᾳ **V** || **22** περὶ σφαγῆς **V** | σφάξαι δὲ] σφάξαι δέ τινα **V** || **24** θᾶττον] τάχιον **V** | τελειοῖ] τελεῖ **LV** | [καὶ σφαγῆναι] Her. | ἀποσφαγῆναι **L** || **25** ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ ἐν ἀγορᾷ] ἢ ἐν ἐκκλησίᾳ ἱερευθῆναι **L**

Ζῶντα κατακαίεσθαι τὰ αὐτὰ τῷ κεραυνοῦσθαι σημαί- 52
νει. περὶ ὧν ἔμπροσθεν εἴρηται. ἰδίως δὲ τὸ ζῶντα κατα-
καίεσθαι τοῖς νοσοῦσι διὰ τὸ σύνθετον τοῦ ὀνόματος p. 152
σωτηρίαν σημαίνει, τοῖς δὲ νέοις φορὰς ἀλόγους καὶ ἐπι-
5 θυμίας ἐρωτικὰς σημαίνει.

Σταυροῦσθαι πᾶσι μὲν τοῖς ναυτιλλομένοις ἀγαθόν· 53
καὶ γὰρ ἐκ ξύλων καὶ ἥλων γέγονεν ὁ σταυρὸς ὡς καὶ τὸ
πλοῖον, καὶ ἡ κατάρτιος αὐτοῦ ὁμοία ἐστὶ σταυρῷ. ἀγα-
θὸν δὲ καὶ πένητι· καὶ γὰρ ὑψηλὸς ὁ σταυρωθεὶς καὶ πολ-
10 λοὺς τρέφει ⟨οἰωνούς⟩. τὰ δὲ κρυπτὰ ἐλέγχει· ἐκφανὴς
γὰρ ὁ σταυρωθείς. τοὺς δὲ πλουσίους βλάπτει· γυμνοὶ γὰρ
σταυροῦνται καὶ τὰς σάρκας ἀπολλύουσιν οἱ σταυρωθέν-
τες. ἀνδρὶ δὲ ἀγάμῳ γάμον προαγορεύει διὰ τὴν δέσιν
πλὴν οὐ πάνυ τι συμφέροντα. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ
15 φιλίας καὶ κοινωνίας. δούλους δὲ ἐλευθεροῖ· ἀνυπότακτοι
γὰρ οἱ σταυρωθέντες. τοὺς δὲ ἐν τῇ οἰκείᾳ διατρίβειν βου-
λομένους καὶ τοὺς ἰδίαν γῆν γεωργοῦντας καὶ τοὺς ἐκβλη-
θῆναί ποθεν φοβουμένους ἐκβάλλει καὶ οὐκ ἐᾷ μένειν ἐν
οἷς εἰσιν· εἴργει γὰρ ὁ σταυρὸς τῆς γῆς ἐπιβαίνειν. ἐν πόλει
20 δὲ δοκεῖν ἐσταυρῶσθαι ἀρχὴν σημαίνει τοιαύτην, οἷος ἂν ᾖ
ὁ τόπος, ἐν ᾧ ὁ σταυρὸς ἕστηκε.

Θηριομαχεῖν πένητι ἀγαθόν· πολλοὺς γὰρ ἕξει τρέφειν. 54
καὶ γὰρ ὁ θηριομαχῶν ἀπὸ τῶν ἰδίων σαρκῶν τὰ θηρία
τρέφει. ἀνδρὶ δὲ εὐπόρῳ ὑπὸ τοιούτων ἀδικίας ἐσομένας
25 προαγορεύει, οἷα ἂν ᾖ τὰ θηρία. πολλοῖς δὲ νόσον προηγό-

8 Minuc. Fel. 29, 8, Iustin. apol. 1, 55 (Migne, PG 6, 411 B), Tertull. adv. Iud. 10, 7 (Corpus Christianorum, 2, 1376), adv. Marcion. 3, 18 (ibid., 1, 532). || 11 Ev. Matth. 27, 35.

1 περὶ τοῦ ζῶντα καίεσθαι **V** | καίεσθαι **V** || **4** φορὰς] συμφορὰς **LV** || **6** περὶ σταυροῦ **V** | ναυτιλλομένοις] ναυτίλλεσθαι προειρημένοις **V** || **7** γέγονεν ὁ] γεγονὼς **L** | ὡς om. **L** || **8** καταρτία **V** || **9** καὶ ante πένητι om. **L** | καὶ πολλοὺς—σταυρωθεὶς om. **V** || **10** ⟨οἰωνοὺς⟩ Her., cf. 276, 9 | ἐκφανὴς Mein.: ἐκφανεὶς **LV** || **11** τοὺς δὲ] καὶ τοὺς **L** || **12** τὰ σαρκία **L** || **14** τι] τοι **V** || **15** καὶ περὶ κοινωνίας **L** || **19** εἴργει **V**, ἐγείρει **L** || **20** τοιαύτην σημαίνει **V** || **22** περὶ τοῦ θηριομαχεῖν **V**, θηριομαχεῖν **L** || **24** ὑπὸ τῶν τοιούτων **V** | ἐσομένας] ἔσεσθαι **L** || **25** νόσον δὲ πολλοῖς **L** | προηγόρευσεν] ἐσήμανεν **V**

ρευσεν· ὡς γὰρ ὑπὸ θηρίων, οὕτω καὶ ὑπὸ νόσου φθείρονται αἱ σάρκες. δούλους δὲ ἐλευθεροῖ, ἐὰν ἀποθάνωσιν ὑπὸ τῶν θηρίων.

55 Εἰς Ἅιδου καταβῆναι δοκεῖν καὶ τὰ ἐν Ἅιδου ὁρᾶν, ὅσα ἐκεῖ εἶναι νενόμισται, τοῖς μὲν εὖ πράττουσι καὶ κατὰ 5 προαίρεσιν ζῶσιν ἀπραξίαν καὶ βλάβην σημαίνει· ἄπρακτοι p. 153 γὰρ οἱ ἐν Ἅιδου καὶ ψυχροὶ καὶ ἀκίνητοι. τοῖς δὲ εὐλαβουμένοις ἢ φροντίζουσιν ἢ λυπουμένοις ἀμεριμνίας καὶ ἀλυπίας προαγορεύει· καὶ γὰρ ἄλυποι καὶ πάσης ἐκτὸς φροντίδος εἰσὶν οἱ ἐν Ἅιδου. τοῖς δὲ λοιποῖς ἀποδημίας σημαίνει 10 ἢ πάντως γε τῶν τόπων ἐν οἷς εἰσιν ἐκβάλλει· τοῦτο μὲν γὰρ οἱ παλαιοὶ τοὺς μακρὰν ἀποδημήσαντας εἰς Ἅιδου πορεύεσθαι ἔλεγον, τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς ὁ λόγος δείκνυσιν, ὅτι μὴ ἐν ταῖς αὐταῖς διατριβαῖς εἰσιν οἱ ἐν Ἅιδου. καὶ εἰ μέν τις ἀναβαίνειν πάλιν ἐξ Ἅιδου ὑπολάβοι, ἀνακομι- 15 σθήσεται ἀπὸ τῆς ξένης εἰς τὴν οἰκείαν· εἰ δὲ μή, ἐπὶ ξένης καταβιώσεται. πολλάκις δὲ καὶ τοὺς ἐπὶ ξένης ἡ εἰς Ἅιδου κατάβασις εἰς τὴν οἰκείαν ἐπανάγει. τὸ δὲ δοκεῖν εἰς Ἅιδου καταβάντα εἴργεσθαι τῆς εἰς ἀνθρώπους ἀνόδου βίᾳ κατασχεθῆναι πρός τινων σημαίνει ἢ εἰς εἱρκτὴν ἐμβλη- 20 θῆναι, πολλοῖς δὲ νόσον μακρὰν προηγόρευσε καὶ ἐπὶ τῇ νόσῳ θάνατον. τὸ δὲ ἀναβαίνειν διαφυγήν τινα πορισάμενον ἐξ ἐσχάτου τινὸς κινδύνου σώζει τὸν ἄρρωστον· φαμὲν

12 num propter lusum verborum (Ἅιδης et ἀειδές)? cf. Cornut. nat. deor. 35 (p. 74, 5 Lang).

1 νόσων L || 2 αἱ σάρκες] οἱ ἄνθρωποι L | ἀποθάνωσιν] δόξωσιν ἀποτεθνηκέναι V || 4 περὶ τῆς εἰς ᾅδου καταβάσεως LV | δοκεῖν—ὁρᾶν] καὶ ἀναβῆναι καὶ θεωρεῖν V || 5 εἶναι om. V | εὖ πράττουσι Mein.: εὐπράττουσιν L, ἐν εὐπραξίαις V | καὶ κατὰ—ἀπραξίαν om. V || 6 βλάβας V || 7 post γὰρ L addit ἅπαντες || 8 ἢ φροντίζουσιν] καὶ φροντίζουσιν L || 9 προαγορεύει] εἰσὶ προαγορευτικοὶ L | πάσης φροντίδος ἔξω L || 10 σημαίνει] εἰσι σημαντικοὶ V || 11 ἢ om. L | γε] δὲ L || 12 γὰρ] καὶ LV | μακρὰν] μακρὰν ἀποδημίαν V || 13 πεπορεῦσθαι Reis. | ἐπιδείκνυσιν V | λόγος] τόπος coni. Her. || 14 αὐταῖς ⟨τοῖς ζῶσι⟩ coni. Her. || 15 ἐξ ᾅδου πάλιν V | ὑπολάβοι—εἰ δὲ μὴ om. L || 16 ἐπὶ τῆς ξένης L || 17 καταβιώσει V || 19 εἴργεσθαι V, ἡγεῖσθαι L | ἀνόδου] ὁδοῦ L || 20 πρὸς—ἐμβληθῆναι om. L || 23 ἐξ—κινδύνου] ἀπὸ ἐσχάτου κινδύνου τινὸς V

γὰρ καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ τὸν παρὰ προσδοκίαν σωθέντα ἐξ Ἅιδου ἀναβεβηκέναι.

Βαστάζειν τινὰ τῶν δαιμόνων τῶν χθονίων, ἢ αὐτὸν τὸν Πλούτωνα ἢ τὸν Κέρβερον ἢ ἄλλον τινὰ τῶν ἐν Ἅιδου, κα- 56
5 κούργῳ μὲν ἰδόντι σταυρὸν βαστάσαι σημαίνει· ἔοικε γὰρ καὶ ὁ σταυρὸς θανάτῳ, καὶ ὁ μέλλων αὐτῷ προσηλοῦσθαι πρότερον αὐτὸν βαστάζει· ἀνδρὶ δὲ μὴ κακούργῳ θηρίον βαστάσαι σημαίνει, καὶ εἰ μὲν βαρύνοιτο, δηχθῆναι καὶ ἀποθανεῖν· εἰ δὲ μή, αἰσθόμενον ἀποθέσθαι καὶ μὴ δια-
10 φθαρῆναι. βαστάζειν δέ τινα τῶν ζώντων ἄμεινον ἢ βαστάζεσθαι, ὅσῳ καὶ κρεῖττον ἀμύνειν τινὶ δύνασθαι τοῦ ἐπιδεῖσθαι τιμωρίας καὶ βοηθείας. ἔοικε γὰρ ὁ μὲν βαστάζων συναιρομένῳ τινὶ καὶ εὐεργετοῦντι, ὁ δὲ βασταζόμενος p.154 εὐεργετουμένῳ. ὅσῳ οὖν ἀσθενέστερός ἐστιν ὁ βαστάζων,
15 οἷον γυνὴ ⟨ἢ⟩ παιδίον, τοσούτῳ χεῖρον τῷ βασταζομένῳ· καὶ γὰρ τῶν εὐτελεστέρων καὶ ἧττον ἀμύνειν δυναμένων ἐπιδεηθήσεται. μόνῳ ⟨δὲ⟩ οἰκέτῃ ὑπὸ ⟨τοῦ⟩ δεσπότου βαστάζεσθαι ἀγαθὸν καὶ τῷ παντελῶς πένητι ὑπὸ πλουσίου· πολλὰ γὰρ ὠφεληθήσονται ὑπὸ τῶν βασταζόντων.
20 Νεκροὺς ὁρᾶν αὐτὸ μόνον καὶ μηδὲν ἀξιόλογον δρᾶν ἢ 57 πάσχειν οὕτω διατεθῆναι σημαίνει, ὅπως εἶχον σχέσεως οἱ νεκροὶ ὅτε ἔζων πρὸς τὸν ἰδόντα· εἰ μὲν γὰρ ἐγένοντο ἡδεῖς ἢ εὐεργέται, ἀγαθὰ σημαίνουσι καὶ τὸν παρόντα καιρὸν ἡδέως διάξειν· εἰ δὲ μή, τὰ ἐναντία. εἰ δέ τι οἱ

1 Flor. 2, 6, 23: quasi ex inferis emergere. A. Otto, Arch. für lat. Lex. 3 (1886) 211. || **6** Plaut. ap. Non. 1, p. 327, 17 Lindsay, Ev. Ioann. 19, 17, Charito 4, 2, 7, Plut. de ser. num. vind. 9, 554 A. || **20** Herod. 7, 140, 3, Dodds 87.

1 καὶ om. **V** || **3** περὶ τοῦ βαστάζειν ἢ βαστάζεσθαι **V**, βαστάζειν ἢ βαστάζεσθαι **L** | βαστάζειν δὲ **L** || **5** βαστάσαι] αὐτῷ **V** || **7** θηρίον τι **L** || **8** βαστάξαι **L** || **9** αἰσθανόμενον **L** || **11** καὶ post ὅσῳ om. **V** | τινα **V** || **12** βοηθείας καὶ τιμωρίας **V** || **13** συναιρομένῳ Reis.: συναιρουμένῳ **LV** || **14** οὖν om. **V** | ἐστιν] ἢ **V** || **15** ⟨ἢ⟩ Rig. | βαστάζοντι **L** || **16** καὶ ἧττον] ἢ καὶ ἧττον ὢν **L** || **17** ἐπιδεηθήσεται] ἐπιδεήσεται Her., sed vid. Bl., 38 || **18** βαστάζεσθαι ὑπὸ δεσπότου **L** || **19** ὠφεληθήσεται **L** || **20** περὶ νεκρῶν **LV** | νεκροὺς δὲ **L** | ὁρᾶν om. **L** || **21** εἶχον] ἔσχον **V** || **23** [ἢ εὐεργέται] Her. | ἢ om. **L** | καὶ] ἢ καὶ **L** || **24** διάξειν] διάγειν **V**, διαιρεῖν **L**

νεκροὶ λαμβάνοιεν, οἷον νεκροῖς συντίθεται, ἀσύμφορον. πάντων δὲ χαλεπώτατοι οἱ ἱμάτια περιαιρούμενοι ἢ ἀργύριον ἢ τροφάς· ἢ γὰρ αὐτῷ τῷ ἰδόντι θάνατον σημαίνουσιν ἤ τινι τῶν τούτῳ προσηκόντων. ὅ τι δ' ἂν ἄλλο ἁρπάξωσι, κατὰ ἀναλογίαν κρίνειν χρή. διδόντες δέ τι οἱ νεκροὶ καὶ 5 *οὕτω πονηροί εἰσιν, εἰ μὴ ἄρα τροφὰς ἢ ἀργύριον ἢ ἱμάτια ἐπιδοῖεν [ἐγὼ δὲ ἐτήρησά τινα τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα προτελευτήσασαν θεασάμενον ἐν ὕπνοις ὅτι δῆθεν καθίστα τὸν οἶκον στρωννύουσα κλίνας. καὶ τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ συνέβη τοὺς πλείονας τῶν διαφερόντων τοῦ θεασαμένου τὸ ὄναρ νοσῆ-* 10 *σαι. καὶ ἐφάνη πρόδηλον τὸ ὄναρ μετὰ τὴν ἀπόβασιν· οἱ γὰρ νοσοῦντες δέονται κατὰ τὸ ἀναγκαῖον τῆς ἑτοιμασίας τῶν κλιναρίων, οὐχ οἱ ὑγιαίνοντες.]*

58 *Λέγουσι δὲ ἔνιοι τὸ ἀργύριον εἶναι πονηρὸν καὶ τὰ νομίσματα πάντα· ἐγὼ δὲ ἐτήρησα τὰ μὲν λεπτὰ καὶ χάλκεα* 15 *νομίσματα δυσθυμιῶν αἴτια καὶ λόγων ἐπιλύπων, τὰ δὲ ἀργυρᾶ λόγων τῶν ἐν συνθήκαις περὶ σπουδαίων πραγμάτων σημαντικά, τὰ δὲ χρύσεα σπουδαιοτέρων. ἀεὶ δὲ ἄμεινον ὀλίγα ἔχειν χρήματα καὶ νομίσματα καὶ μὴ πολλά, ἐπεὶ τά γε πολλὰ διὰ τὸ δυσοικονόμητον φροντίδας καὶ* 20

p.155 59 *λύπας σημαίνει, ὥσπερ καὶ ὁ θησαυρός· εἴ τις ὑπολάβοι θησαυρὸν εὑρίσκειν ὀλίγα χρήματα ἔχοντα, ἧττονα τὰ χαλεπὰ σημαίνει· ὁ δὲ πολυχρήματος θησαυρὸς λύπας καὶ μερίμνας σημαίνει, πολλάκις δὲ καὶ θάνατον προαγορεύει· οὐ γὰρ ἄνευ τοῦ τὴν γῆν ἀνασκαφῆναι θησαυρὸς* 25 *εὑρίσκεται, ὥσπερ οὐδὲ [ὁ] νεκρὸς κατατίθεται. [κἀγὼ τοῦτο παρεφυλαξάμην. ποτὲ γοῦν ἐν δυσθυμίᾳ ὢν καὶ φροντίδι ἐθεασάμην ἐμαυτὸν ἐν σπυρίδι ἔχοντα λεπτὰ*

1 *οἷον νεκροῖς*] *οποιον οἱ νεκροὶ* **L** | *συντίθενται* **V** | *ἀσύμφορον* om. **L** || **2** *χαλαιπώτατον* **L** || **5** *τι* om. **V** || **8** *καθιστᾷ* **V** || **14** *περὶ νομισμάτων* **V**, *περὶ νομισμάτων καὶ θησαυρῶν* **L** | *λέγουσι δὲ ἔνιοι*] *φασί τινες* **V** | *τὸν ἄργυρον* **L** || **16** *ἐπιλύπων* om. **L** || **17** *καὶ* ante *περὶ* addit **L** || **19** *ὀλίγα χρήματα ἔχειν* **V** | *καὶ μὴ πολλὰ* om. **V** || **21** *θησαυρός. περὶ θησαυροῦ. εἴ τις* **V** || **22** *εὑρίσκειν*] *ὀρύσσειν* **V** | *ὀλίγα—σημαίνει*] *καὶ εἰ μὲν ὀλίγον περιέχοι ὁ θησαυρός, ἧττόν ἐστιν ἄτοπον· εἰ δὲ πολλὰ χρήματα περιέχοι, μᾶλλον ἄτοπον γίνεται* **L** || **24** *πολλάκις δὲ* om. **V** || **27** *γοῦν*] *οὖν* **V**

κερμάτια καὶ εἰσελθὼν ἐν ἐργαστηρίῳ τινὶ ταῦτα ἀπε-κλάπην καὶ ἀπώλεσα. καὶ συνέβη με τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ αἰσίων μοι ἀπαγγελθέντων περὶ ὧν ἐφρόντιζον εὐθυμῆ-σαι καὶ ῥᾷον διατεθῆναι. ἔλεγεν δέ τις ἐν συνουσίᾳ ποτὲ
5 *διηγημάτων τοιούτων κινουμένων ὅτι ποτὲ ἐπὶ ἀνύσει χρημάτων πέμψας τὸν ἴδιον αὐτοῦ υἱόν, ἔτι ἀποδήμου αὐτοῦ ὄντος ἐθεάσατο αὐτὸν ἐν ὕπνοις ἐλθόντα καὶ λέγοντα 'τρισχίλια ὀκτακόσια νομίσματα ἤνεγκα.' καὶ ἀναθέμε-νός τινι τῶν ἐπιστημόνων τὸ ὄναρ ἔμαθεν ὡς ἄπρακτος*
10 *ὑποστρέψει αὐτοῦ ὁ υἱός. ὃ καὶ ἀπήντησεν, πρῶτον μὲν ὅτι τὰ ἐναντία ἀεὶ ἀποβαίνουσι, δεύτερον δὲ καὶ ὅτι ἀεὶ εἰώθαμεν διὰ τῆς τοιαύτης θέσεως τῶν δακτύλων τῶν τρισχιλίων ὀκτακοσίων σημαίνειν τὸ οὐδέν.*]

60 *Δακρύειν καὶ ὀδύρεσθαι καὶ ἐπὶ νεκρῷ καὶ ἐπὶ ἄλλῳ*
15 *ᾡτινιοῦν καὶ αὐτὸ τὸ λυπεῖσθαι χαρὰν ἐπί τινι καὶ ἡδονὴν ἐπὶ κατορθώματι ἐσομένην προαγορεύει ὀρθῶς καὶ κατὰ λόγον· ἔχει γὰρ ἡ ἡμετέρα ψυχὴ συγγενές τι πρὸς τὸ περιέχον καὶ τὸν ἀέρα τὸν ἐκτός. ὥσπερ οὖν τὸ περιέχον καὶ ὁ ἀὴρ τρέπονται ἐπὶ τὸ ἐναντίον, ἀπὸ χειμῶνος εἰς*
20 *εὐδίαν καὶ πάλιν ἀπὸ εὐδίας εἰς χειμῶνα, οὕτως εἰκὸς καὶ τὴν ἡμετέραν γνώμην ἀπὸ λύπης εἰς ἡδονὴν καὶ χαρὰν τρέπεσθαι καὶ ἀπὸ χαρᾶς εἰς λύπην. ὅθεν καὶ τὸ χαίρειν εἰς τὸ ἐναντίον τρεπόμενον λύπην προαγορεύει. ἀεὶ δὲ χρὴ ἐπί τινι λυπεῖσθαι καὶ μὴ ἄνευ ὑποθέσεως, ἐπεὶ τό γε*
25 *εἰκῇ λυπεῖσθαι ὄντως ἐπί τινι λυπηθήσεσθαι σημαίνει.*

14—16 Enn. ap. Cic. div. 1, 41, Apul. met. 4, 27, Astramps. onirocr. p. 5 (vers. 7) Rigaltius. (somnia quae eventus portendunt contrarios: Plin. ep. 1, 18, 2). || **17—22** nescio an Verg. georg. 1, 417—22 ad rem sit.

3 *ἀγγελθέντων* **V** || **4** *ῥαότερον* **L** | *δὲ*] *δὴ* **L** || **6** *πέμψας* Reis.: *πέμψαι* **LV** || **10** *ὑποστρέφει* **V** | *ὁ* Reis.: *ὧ* **LV** || **11** *ἀεὶ τὰ ἐναντία* **L** || **14** *περὶ δακρύων* **LV** | *ὀδύρεσθαι*] *ὀδυνᾶσθαι* **V** | *ἄλλῳ ᾡτινιοῦν*] *ἄλλῳ τινὶ οὖν* **L**, *ἄλλῳ τινὶ* **V** || **15** *αὐτῷ* **V** | *τὸ* om. **L** || **16** *ἐσο-μένῳ* **L** || **17** *τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ* **L** | *τι* om. **L** || **18** *οὖν*] *οὖν καὶ* **V** || **19** *ἀὴρ ἀεὶ* **V** | *τρέπεται* **LV** | [*ἐπὶ τὸ ἐναντίον*] Her. || **22** *ὅθεν— λύπην* om. **L** || **24** *τό*] *τοι* **L** || **25** *ὄντως* Rei.: *εντωσ* **L**, *ἔν τινι* **V**

61 *Μνημεῖον δὲ ἔχειν ἢ οἰκοδομεῖν ἀγαθὸν δούλῳ καὶ ἄπαιδι· ὁ μὲν γὰρ ἔσται ἐλεύθερος, ἐπειδὴ μὴ δοῦλοι μνημεῖα κτῶνται ἀλλ' ἐλεύθεροι, ὁ δὲ καταλείψει μνημεῖον ἑαυτοῦ παῖδα. πολλάκις δὲ καὶ γάμον προηγόρευσε* p. 156 *τὸ τοιοῦτον ὄναρ, ἐπειδὴ καὶ τὸ μνημεῖον ὡσπερεὶ γυνὴ ὅλα* 5 *τὰ σώματα χωρεῖ· καὶ γῆς πρόσκτησιν. καὶ καθόλου πᾶσίν ἐστιν ἀγαθόν, καὶ τοῖς εὐδαιμονοῦσι καὶ τοῖς ἀπόροις. συντριβόμενα δὲ μνημεῖα ἢ καταπίπτοντα τὰ ἐναντία σημαίνει.*

62 *Νεκροὶ ἀναβιοῦντες ταραχὰς σημαίνουσι καὶ βλάβας·* 10 *καθ' ὑπόθεσιν γὰρ χρὴ ἐπινοῆσαι οἵα ἔσται ταραχὴ τῶν νεκρῶν ἀναβιωσάντων. ὡς εἰκὸς δὲ καὶ τὰ ἑαυτῶν ἀπαιτήσουσιν, ὅθεν καὶ βλάβαι γίνονται.*

63 *Νεκροὶ ἐκ δευτέρου ἀποθνήσκοντες ὁμωνύμων ἢ ὁμοίων ἢ τῶν ἔγγιστα γένους θάνατον προαγορεύουσιν,* 15 *ἵνα οὕτως οἱ αὐτοὶ δὶς δόξωσιν ἀποθνήσκειν.*

64 *Φάρμακον θανάσιμον τὰ αὐτὰ τῷ θανάτῳ σημαίνει. ὁμοίως * * καὶ περὶ τῶν κνωδάλων καὶ κινωπέτων θηρίων, ὅσα ταχέως ἀναιρεῖ.*

65 *Ἐπειδὴ καὶ ὁ γάμος ἔοικε θανάτῳ καὶ ὑπὸ θανάτου* 20 *σημαίνεται, ἐνταῦθα καλῶς ἔχειν ἡγησάμην ἐπιμνησθῆναι αὐτοῦ. γαμεῖν παρθένον τῷ νοσοῦντι θάνατον σημαίνει· ὅσα γὰρ τῷ γαμοῦντι συμβαίνει, τὰ αὐτὰ καὶ τῷ*

18 Cic. div. 1, 49, Liv. 21, 22, 6—9, Sil. Ital. 3, 168—213, Valer. Max. 1, 7, ex. 1, Dio Cass. ap. Zonar. 8, 22.

1 *περὶ μνημείου* **LV** || **2** *ἐλεύθερος ἔσται* **V** | *ἐπειδὴ*] *ἐπεὶ* **V** || **3** *καταλείπειν* **L**, *καταλείψεται* **V** || **4** *παῖδα μνημεῖον ἑαυτοῦ* **V** | *καὶ* ante *γάμον* om. **V** || **5** *τὸ τοιοῦτον ὄναρ*] *ὁ τοιοῦτος ὄνειρος* **L** | *καὶ* om. **V** | *ὡσπερεὶ*] *ὥσπερ ἡ* **L**, *ὡς ἡ* **V** | *ὅλα τὰ*] *ολοτὰ* **L**, *πολλὰ* **V** || **6** *πρόκτησιν* **V** || **10** *νεκροὶ ἀναβιοῦντες* **L**, *περὶ τοῦ νεκροὺς ἀναβιῶναι* **V** || **11** *ἐπινοῆσαι χρὴ* **V** || **12** *δὲ*] *γὰρ* **V** || **13** *καὶ φιλονεικίαι* post *βλάβαι* addit **V** || **14** *περὶ τοῦ νεκροὺς αὖθις τελευτᾶν* **V** | *ἐκ δευτέρου*] *ἄνωθεν* **L** | *ἀποθανόντες* **L** || **16** *δὶς* om. **L** || **17** *περὶ φαρμάκου θανασίμου* **V** || **18** lac. sign. Her., qui ⟨*τὰς κρίσεις δεῖ ποιεῖσθαι*⟩ vel ⟨*δεῖ διαλαμβάνειν*⟩ coni. | *περὶ* om. **L** | [*θηρίων*] Mein. || **19** *ἀναιροῦσι* **V** || **20** *περὶ γάμου* **V**, *γάμου παντός* **L** | *καὶ ὑπὸ*] *ἐπειδὴ καὶ ὑπὸ* **L** || **21** *ὑπομνησθῆναι* **L**

ἀποθανόντι. ἀγαθὸν δὲ τῷ καινῇ πραγματείᾳ ἐγχειρεῖν
βουλομένῳ (τυχεῖν γὰρ σημαίνει τοῦ προκειμένου) καὶ
τῷ ἐλπίζοντί ποθεν ὠφεληθῆναι· πάντως γὰρ ὁ γαμήσας
προσλαμβάνεταί τινα οὐσίαν, ἣν ἐπάγεται ἡ νύμφη. τοῖς
5 δὲ λοιποῖς ταραχὰς καὶ περιβοησίας σημαίνει· οὐ γὰρ
ἄνευ ταραχῆς συντελεῖται γάμος. εἰ δέ τις γυναῖκα διακε-
κορευμένην πρὸς γάμον λαμβάνοι, οὐ καιναῖς ἐπιθέμενος
ἀλλὰ παλαιαῖς ἐγχειρήσεσιν οὐκ ἂν μεταμέλοιτο. εἰ δέ τις
τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἴδοι ἄλλῳ γαμουμένην, ἐναλλαγὴν
10 πράξεως ἢ χωρισμὸν δηλοῖ. εἰ δὲ γυνὴ ἄνδρα ἔχουσα δό-
ξειεν ἄλλῳ γαμεῖσθαι, ὡς μὲν οἱ παλαιοὶ λέγουσι, κατο- p. 157
ρύξει τὸν ἄνδρα ἢ ἄλλως πως αὐτοῦ χωρισθήσεται· ὡς δὲ
ἐγὼ ἐτήρησα, οὐκ ἀεὶ τοῦτο γίνεται ἀλλ' ὅταν ἡ γυνὴ ἢ
μὴ ἐν γαστρὶ ἔχῃ ἢ ἄτεκνος ᾖ ἢ μηδὲν ἔχῃ πράσιμον. εἰ δὲ
15 μή, ἐὰν μὲν θυγάτριον ἔχῃ, τοῦτο δώσει ἀνδρί· ἐὰν δὲ
ἔγκυος ᾖ, θῆλυ τέξεται, ὅπερ ἀνατραφὲν ἀνδρὶ δώσει·
καὶ οὕτως οὐχὶ αὐτὴ ἀλλ' ἡ τῆς αὐτῆς μετέχουσα φύσεως
ἄλλῳ γαμηθήσεται. καὶ ἡ πωλοῦσά τι συνάλλαγμα ὥσπερ
ἐν γάμῳ κατὰ τὴν πρᾶσιν ποιήσεται πρός τινα.

20 Ἐπειδὴ περὶ χελιδόνος ἐν τῷ περὶ ὀρνίθων λόγῳ οὐκ **66**
ἐπεμνήσθην ἀλλ' ἑκὼν παρέλιπον, ἐνθάδε ἐπιμνησθήσο-
μαι· φασὶ γὰρ τὸ ζῷον θάνατόν τε σημαίνειν ἀώρων σω-
μάτων καὶ πένθος καὶ λύπην μεγάλην· ἀπὸ τοιούτων γὰρ

22—23 cf. fabulam de Itylo narratam: Thompson, Greek Birds 20. Pythagoras hirundinem domi accipere vetuit: Plut. quaest. conv. 8, 7, 1, 727 B, Iambl. protr. 21, Clem. Alex. strom. 5,5 (p. 342, ed. L. Früchtel), J. G. Frazer, Class. Rev. 5 (1891) 1—3.

2 *καὶ τῷ*] *ἐν τῷ* **L** || **3** *γήμας* Her., at vid. 266, 20, Bl., 38 || **5** *περιβοησίας καὶ ταραχὰς* **L** || **6** *διακεκουρευμένην* **L** || **9** *ἐναλλαγὴν—εἰ δὲ* om. **L** || **10** *ἡ γυνὴ* **L** || **11** *παλαιοὶ*] *πολλοὶ* **V** || **13** *ἐπετήρησα* **L** | *ἢ μὴ* om. **L** || **14** *ἔχῃ* Reis.: *ἔχει* **V**, *ἔχουσα* **L** | *ἔχῃ*] *ἔχουσα* **L** || **15** *ἔχῃ*] *εἴη αυτη* **L** | *ἀνδρὶ δίδωσιν* **V** | *ἐὰν δὲ ἔγκυος ᾖ*] *εἰ δὲ ἔγτεκνος εἴη* **L** || **16** *ἀνατραφὲν*] *ἀναθρέψασα* **L** | *δώσει*] *δίδωσι* **V** || **17** *οὐχὶ*] *οὐχ ἡ* **V** | *ἀλλ' ἡ*] *ἀλλὰ αὐτη ἡ* **L** || **20** *περὶ χελιδόνων* **L**, *περὶ χελιδόνος καὶ ἀηδόνος* **V** | *ἐπειδὴ δὲ* **L** || **21** *ἐμνήσθην* **V** | *παρέλειπον* **L** || **21** *ἐνθάδε*] *ἐνταῦθα* **L** || **23** *λύπην μεγάλην*] *μεγάλην τινὰ λύπην* **V**

κακῶν καὶ τὴν ὄρνιν ταύτην λόγος ἔχει γενέσθαι. φησὶ γὰρ καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Μύνδιος δεῖν ταῖς ἱστορίαις πείθεσθαι καὶ Διονύσιος ὁ Ἡλιουπολίτης. φασὶ γὰρ ὅτι, κἂν τι ψεύδηταί τις ἱστορία διὰ τὸ προειλῆφθαι οὕτως ἔχειν, ἐπειδὰν ὅμοιόν τι τῇ περιοχῇ μέλλον ἀποβήσεσθαι 5 ἡ ψυχὴ θέλῃ προαγορεῦσαι, τὴν ἱστορίαν αὐτὴν ἐκείνην εἰς μέσον παράγει. ἐγὼ δὲ ἐπὶ μὲν τῶν πλείστων ἱστοριῶν συμφωνοῦντα τὸν λόγον εὗρον, οὐδαμῶς δὲ ἐπὶ πασῶν. ὅθεν προθέμενος ἐν ἅπαντι τῷ λόγῳ οὐ τῷ πιθανῷ τῶν λεγομένων ἀκολουθεῖν ἀλλὰ τῇ πείρᾳ τῶν ἀποτελεσμά- 10 των, καὶ νῦν περὶ χελιδόνος λέγω ὅτι οὐκ ἔστι πονηρά, εἰ μή τι ἄτοπον πάσχοι ἢ διαλλάσσοι τι χρῶμα παρὰ φύσιν ὂν αὐτῇ. ἔστι γὰρ αὐτῆς ἡ φωνὴ οὐ θρῆνος ἀλλ' ᾆσμα ἐνδόσιμον καὶ κελευστικὸν πρὸς ἔργα. ὅτι δὲ τοῦτο ἀληθές ἐστιν ἴδοι τις ἂν ἐντεῦθεν. χειμῶνος χελιδὼν οὔτε 15 p. 158 ἵπταται οὔτε φθέγγεται, ἀλλὰ καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ θάλασσα κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἀργαί εἰσι καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ἄλλα πάντα ζῷα καταδύεται καὶ οὐδὲν πράττει· ὅταν δὲ τὸ ἔαρ παραβάλῃ, πρώτη πρόεισιν, ὡς ἂν εἴποι τις, ὑποδεικνύουσα τῶν ἔργων ἕκαστα. καὶ ὅταν γε φαίνηται, 20 οὐδέποτε ἑσπέρας ᾄδει ἀλλ' ἕωθεν ἡλίου ἀνίσχοντος, οὓς

1 ut Ael. nat. animal. 10, 34, ita noster Alexandri πτηνῶν ἱστορίαν citat. || **3** Dionysius: Oder ap. Susemihl 871, anm. 174, et Rhein. Mus. 45 (1890) 638–39, RE 5, 993 et Zweite Reihe 6, 2, 2240, Fischer 37–38. || **13** exc. Suda s. v. χελιδόνιον μέλος. || **13–14** Physiologus 33. || **15** Aristot. hist. animal. 8, 16, 600 A 16, Plin. h. n. 10, 70, Claud. in Eutrop. 1, 118, Thompson, Greek Birds 318. || **21** Hes. op. 568, Apul. flor. 13.

2 ταῖς om. **L** | πείθεσθαι] ἐπιθέσθαι **L** || **3** Ἡλιουπολίτης] Ἡλίου προφήτης Wol., reiecerunt Od. et Hopf. | ὅτι om. **L** || **4** κἂν τι ψεύδηται] κἂν ᾖ ψευδής **V** || **5** τι om. **L** || **6** αὐτὴν] ταύτην **V** || **7** εἰς] εἰς τὸ **V** | μὲν om. **L** || **9** προθέμενος] προστιθέμενος **V** || **10** λεγομένων] λόγων **L** | ἀκολουθεῖν] ἠκολούθησα **V** || **12** τι] τὸ **L**, εἴς τι **V** || **13** γὰρ] δὲ Suda || **14** ἐνδόσιμον] ἐνδοτικὸν **LV** Suda || **17** κατὰ τὴν ὥραν ταύτην ἀλλὰ **V**, οὔτε κατὰ τὴν ὥραν **L**: haec verba post φθέγγεται in **LV** leguntur, κατὰ—ταύτην post θάλασσα transp. Reis. | ἀργαί εἰσι] ἀργή ἐστι **V**, ἀργός ἐστιν **L** || **18** οὐδὲν ἄλλο **V** | ὅταν] ἐπειδὰν **L** || **19** πρόσεισιν **V** | πρόεισιν ⟨ἐκ γῆς εἰς φῶς⟩ Gom. || **21** οὓς ἂν] οὖσαν **L**, ὥσαν L^c

ἂν †ζῶντας† καταλαμβάνῃ ὑπομιμνήσκουσα τῶν ἔργων. ἔστιν οὖν ἀγαθὴ καὶ πρὸς ἔργα καὶ πράξεις καὶ πρὸς μουσικήν, μάλιστα δὲ πάντων πρὸς γάμον· πιστὴν γὰρ καὶ οἰκουρὸν ἔσεσθαι τὴν γυναῖκα σημαίνει καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἑλληνίδα καὶ μουσικήν. [καὶ γὰρ αὐτὴ ἡ χελιδὼν ὁμορόφιος.] ἀηδὼν δὲ τὰ μὲν αὐτὰ τῇ χελιδόνι σημαίνει, ἥττονα δέ· καὶ γὰρ ἧττον ἡμῖν ἐστι σύντροφος.

Περὶ ὀδόντων ἠκρίβωσα μὲν ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ, 67 βραχὺ δέ τι καὶ ἐνταῦθα ἐρῶ. ὀδόντας εἰς χεῖρας λαβεῖν 10 τοῦ στόματος ἐκπεσόντας ἢ εἰς τὸν κόλπον τῶν ἰδίων ἀπόθεσιν τέκνων σημαίνει γενέσθαι οὐ παραμενόντων ἢ οὐκ ἀνατραφησομένων. ὀδόντας τῇ γλώσσῃ τῇ ἑαυτοῦ ἐκβάλλειν σημαίνει τὰ ἐν τῷ βίῳ σκληρὰ τοῖς ἰδίοις λόγοις διαλῦσαι. λοιπὸν δὲ περὶ πτήσεως καὶ ⟨περὶ⟩ τῶν ἀξιοπί-15 στων ἐροῦμεν καὶ περὶ χρόνου ζωῆς.

Ἵπτασθαι δοκεῖν ὀλίγον τῆς γῆς ἀπέχοντα ⟨καὶ⟩ ὀρθὸν 68 τῷ σχήματι ἀγαθὸν τῷ ἰδόντι· ὅσον γὰρ ἄν τις ἀπέχῃ τῆς γῆς, τοσοῦτον ὑψηλότερός ἐστι τῶν κάτωθεν περιπατούντων· ἀεὶ δὲ ὑψηλοτέρους τοὺς εὐδαιμονεστέρους κα-20 λοῦμεν. ἀγαθὸν δὲ μὴ ἐν τῇ ἑαυτοῦ πατρίδι τοῦτο πάσχειν,

7 Ael. nat. animal. 1, 52, Arrian. anab. 1, 25, 6–8, Diog. Laërt. 8, 17. || 16 somniantes sibi volitare videntur: Sueton. vit. Caes. 81, 7, Galen. dignot. ex insomn. 6, p. 835 Kühn, Synes. insomn. 12 (Migne. PG 66, 1317 A), Astramps. oniroer. p. 5 (vers. 4) Rigaltius. (nec non vigilantes quidam arte magica in sublime se attollebant: Lucian. philopseud. 13, Ps.-Lucian. asin. 4, Philostr. vit. Apollon. 3, 15, Ps.-Clem. homil. 2, 32 [Migne, PG 2, 100 A], Iambl. myst. 3, 5, Eunap. vit. soph. 4). K. Deichgräber, Philol. 101, 1957, 146. || 19 cf. Suda. s. v. ὑψηλότερος.

1 †ζῶντας†] ⟨ἐγερτὶ⟩ ζῶντας primo, deinde νυστάζοντας coni. Gom. | καταλαμβάνει L, καταλαμβάνοι V || 4 τὴν γυναῖκα ἔσεσθαι L | καὶ ὡς] καὶ γὰρ ὡς L || 5 καὶ] ἢ V || 6 ὁμορόφιος ἡμῖν διαιτᾶται V | ἀηδόνος L | σημαίνει om. L || 8 περὶ ὀδόντων V, ὀδόντων εἰς χεῖρας L | περὶ δὲ V || 9 ἐρῶ] τῶν πάλαι λειφθέντων ἐρῶ V | τὰς χεῖρας L || 10 τὸν ἴδιον V || 11 ἀπόθεσιν— γενέσθαι] ἀποθέσθαι τέκνων γονὴν σημαίνει L || 12 ἀναστραφησομένων L || 13 τὰ ἐν τῷ βίῳ σκληρὰ] τὰ σκληρὰ τῶν ἐν τῷ βίῳ L || 16 περὶ πτήσεως LV | ἵπτασθαι] πετᾶσθαι L | τῆς γῆς ὀλίγον L || 17 ἀπέχοι V || 18 κάτωθεν] ἑκατέρωθεν V, εκκατερωθεν L

ἐπεὶ μετανάστασιν σημαίνει διὰ τὸ μὴ τῇ γῇ ἐπιβαίνειν· τρόπον γάρ τινά φησι τὸ ὄναρ ἄβατον εἶναι τῷ ἰδόντι τὴν πατρίδα. ἵπτασθαι πτερὰ ἔχοντα ἀγαθὸν ἐπίσης πᾶσιν· οἱ μὲν γὰρ δοῦλοι ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ ἐλευθεροῦν- p. 159 *ται, ἐπειδὴ καὶ πάντες οἱ ἱπτάμενοι ὄρνιθες ἀδέσποτοί τέ* 5 *εἰσι καὶ ἡγεμόνα οὐκ ἔχουσι. πένητες δὲ πολλὰ χρήματα πορίσουσιν· ὥσπερ γὰρ τὰ χρήματα τοὺς ἀνθρώπους βαστάζει, οὕτω καὶ τὰ πτερὰ τοὺς ὄρνιθας. πλουσίοις δὲ καὶ τοῖς μέγα δυναμένοις ἀρχὰς περιποιεῖ· ὥσπερ γὰρ τὰ ἱπτάμενα τῶν ἐπὶ γῆς ἑρπόντων ὑπερέχει, οὕτω καὶ οἱ* 10 *ἄρχοντες τῶν ἰδιωτῶν. ἄνευ δὲ πτερῶν δοκεῖν ἵπτασθαι καὶ πολὺ τῆς γῆς ἀπέχειν κίνδυνον καὶ φόβον τῷ ἰδόντι σημαίνει. καὶ τὸ περὶ τοὺς κεράμους ἵπτασθαι καὶ τὰς οἰκίας καὶ τὰ ἄμφοδα ἀκαταστασίας τῆς ψυχῆς καὶ ταραχὰς μαντεύεται. τὸ δὲ δοκεῖν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναπτῆναι* 15 *δούλοις μὲν ἀεὶ εἰς μείζονας οἰκίας μεταβῆναι σημαίνει, πολλάκις δὲ καὶ εἰς βασιλέως αὐλὴν ἐλθεῖν· ἐλευθέρους δὲ καὶ μὴ βουλομένους πολλάκις ἐτήρησα εἰς τὴν Ἰταλίαν ἐλθόντας· ὥσπερ γὰρ ὁ οὐρανὸς θεῶν ἐστιν οἶκος, οὕτω καὶ ἡ Ἰταλία βασιλέων. τοὺς δὲ λανθάνειν βουλο-* 20 *μένους καὶ τοὺς ἀποκρυπτομένους ἐλέγχει· πάντα γὰρ τὰ ἐν οὐρανῷ φανερά τε καὶ εὐσύνοπτά ἐστι πᾶσιν. ἵπτασθαι μετὰ ὀρνέων σημαίνει μετὰ ἀνθρώπων ἀλλοεθνῶν καὶ ξένων ἀναστραφήσεσθαι· πανούργοις δὲ πονηρόν· τοὺς γὰρ ἀλιτηρίους κολάζει, πολλάκις δὲ καὶ διὰ σταυροῦ.* 25

3 Herod. 1, 209—10 (alia interpretatione). || **22—24** nam linguae barbarae tam obscurae videbantur quam voces avium: Aesch. Ag. 1050—51, Riess 189.

2 *τινά* om. **L** | *τὸ ὄναρ—ἰδόντι*] *τῷ ἰδόντι τὸν ὄνειρον ἄβατον εἶναι* **V** || **3** *ἵπτασθαι*] *πέτεσθαι* **L**, *ἵπτασθαι δὲ* **V** || **6** *χρήματα πολλὰ πορίζουσιν* **V** || **7** *γὰρ* om. **L** || **9** *περιποιεῖ*] *ποιεῖ* **L** || **10** *ὑπερέχει*] *ἄρχει* **L** || **11** *δοκεῖν ἀπέχειν* **L** || **15** *προμαντεύεται* **V** | *τὸ δὲ δοκεῖν*] *δοκεῖν δὲ* **L** || **16** *δούλους* **V** | *μεταβῆναι*] *μεταναστῆναι* **L** || **17** *δὲ* post *πολλάκις* om. **V** | *βασιλέων* **V** | *εἰσελθεῖν* **L** || **19** *θεῶν*] *θεοῦ* **L** || **20** *βουλομένους* **L** Gom.] *πειρωμένους* **V** Her. || **22** *τε* om. **V** || **23** *ὀρνέων*] *ὀρνίθων* **L** | *ἀνθρώπων* om. **V** || **25** *γὰρ*] *δὲ* **LV**

πέτεσθαι μήτε πολὺ τῆς γῆς ἀπέχοντα μήτε αὖ ταπεινὸν
σφόδρα, ἀλλ' ὡς δύνασθαι διαγινώσκειν τὰ ἐν τῇ γῇ,
ἀποδημίαν τινὰ καὶ μετανάστασιν σημαίνει. ἔξεστι δὲ
μαθεῖν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ γῇ βλεπομένων ποταπά τινα τῷ
5 ἰδόντι ἐν τῇ ἀποδημίᾳ ἀπαντήσει. οἷον πεδία μὲν καὶ
ἄρουραι καὶ πόλεις καὶ κῶμαι καὶ ἀγροὶ καὶ πάντα τὰ
ἀνθρώπων ἔργα καὶ ποταμοὶ καλοὶ καὶ λίμναι καὶ θάλασσα
εὔδιος καὶ ὅρμοι καὶ νῆες οὐριοδρομοῦσαι, ταῦτα πάντα
βλεπόμενα ἀγαθὴν τὴν ἀποδημίαν μαντεύεται· ἄγκη δὲ p. 160
10 καὶ φάραγγες καὶ νάπαι καὶ πέτραι καὶ θηρία καὶ ποταμοὶ
χείμαρροι καὶ ὄρη καὶ κρημνοὶ πονηρὰ πάντα τὰ ἐν τῇ
ἀποδημίᾳ προαγορεύουσιν. ἀεὶ δὲ ἀγαθὸν ἀναπτάντα
πάλιν καταπτῆναι καὶ οὕτω διυπνίζεσθαι. πάντων δὲ
ἄριστον τὸ ἑκόντα πέτεσθαι [καὶ βουλόμενον ἀνίπτα-
15 σθαι] καὶ ἑκόντα παύεσθαι· πολλὴν γὰρ ῥαστώνην καὶ
εὐχέρειαν ⟨ἐν⟩ τοῖς πραττομένοις προαγορεύει. διωκόμε-
νον δὲ ὑπὸ θηρίου ἢ ὑπὸ ἀνθρώπου ἢ ὑπὸ δαίμονος ἵπτα-
σθαι οὐκ ἀγαθόν· φόβους γὰρ μεγάλους καὶ κινδύνους
ἐπάγει· καὶ γὰρ ἐν τοῖς ὕπνοις τοσοῦτον ἦν τὸ δέος, ὥστε
20 μὴ ἱκανὴν ἡγήσασθαι εἰς τὸ φυγεῖν τὴν γῆν ἀλλὰ τοῦ
οὐρανοῦ ἐπιλαβέσθαι. ἀγαθὸν δὲ δούλῳ τὸ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ
δεσπότου πέτεσθαι· πολλῶν γὰρ ἐν τῇ οἰκίᾳ ὑπερέξει.
εἰ δὲ ἐκτὸς πέτοιτο τῆς οἰκίας, μετὰ τὴν εὐημερίαν ἐξ-
ελεύσεται τῆς οἰκίας ἀποθανὼν μέν, ἐὰν διὰ τῆς αὐλῆς

1 πετᾶσθαι μήτε **L**, πέτεσθαι μήτε δὲ **V** | τῆς γῆς πολὺ ἀπέ-
χοντας **L** | αὖ om. **L** || **3** ἀποδημίαν τινὰ καὶ om. **L** || **4** ἀπὸ τῶν—
ἀπαντήσει] ποταπατιναεν τῇ ἀποδημίᾳ τῷ ἰδόντι ἀπαντήσει ἀπὸ τῶν
ἐν τῇ γῇ βλεπομένων **L**, τῷ ἰδόντι ἐν τῇ ἀποδημίᾳ ποταπὰ τὰ πάντα
ἀπαντήσει ἀπὸ τῶν ἐν τῇ γῇ βλεπομένων **V** || **5** οἷον πεδία μὲν] πε-
δία μὲν γὰρ **V** || **7** καὶ λίμναι] καὶ λειμῶνες καὶ λίμναι καὶ λιμέ-
νες **V** || **9** μαντεύονται **L** || **12** ἀγαθὸν post διυπνίζεσθαι ponit **V** ||
13 διυπνῆσαι **L**, διυπνΐσαι **L**[c] fort. recte, cf. 79, 1. 148, 21 || **14** ἀναπτᾶ-
σθαι καὶ βουλόμενον ἀναπτᾶσθαι **L** | [καὶ βουλόμενον ἀνίπτασθαι]
Reis. || **17** θηρίων **V** | ὑπὸ om. **L** | ἵπτασθαι ἢ ὑπὸ δαίμονος **V** |
ὑπὸ om. **L** || **18** μεγάλους γὰρ φόβους **L** || **20** φεύγειν **V** | ἀλλὰ
καὶ **L** || **21** τῇ om. **L** || **22** πέτασθαι **V**, πέτεσθαι ead. man., πε-
τᾶν **L** | πολλῶν γὰρ om. **L** || **23** μετὰ τὴν εὐημερίαν: fort. corrup-
ta | ἐξελεύσεσθαι **V** || **24** αὐλῆς] αὐλῆς ἢ τῆς οἰκίας **V**

ἐκπίπτῃ· πραθεὶς δέ, ἐὰν διὰ τοῦ πυλῶνος· ἐὰν δὲ διὰ θυρίδος, ἀποδράσας. ὕπτιον δὲ πέτεσθαι πλέοντι μὲν ἢ βουλομένῳ πλεῦσαι οὐ πονηρόν· ὡς γὰρ ἐπὶ τὸ πολὺ καὶ ἐν πλοίῳ, ὅταν γε μὴ χειμάζωνται, ὕπτιοί εἰσιν οἱ ἄνθρωποι· τοῖς δὲ λοιποῖς ἀπραξίαν προαγορεύει· ὑπτίους 5 γὰρ τοὺς ἀπράκτους λέγομεν. νοσοῦντας δὲ ἀναιρεῖ. πάντων δ' ἂν εἴη πονηρότατον καὶ σκαιότατον τὸ βούλεσθαι πέτεσθαι καὶ μὴ δύνασθαι ἢ καὶ πετόμενον πρὸς τῇ γῇ τὴν κεφαλὴν ἔχειν καὶ πρὸς τῷ οὐρανῷ τοὺς πόδας· πολλὴν γὰρ κακοδαιμονίαν τῷ ἰδόντι προαγορεύει. ὅπως 10 δ' ἂν πέτηται νοσῶν ἄνθρωπος, τεθνήξεται· φασὶ γὰρ τὰς ψυχὰς ἀπαλλαγείσας τῶν σωμάτων εἰς τὸν οὐρανὸν p161 ἀνιέναι τάχει χρωμένας ὑπερβάλλοντι καὶ ὡς εἰπεῖν πτηνῶν ὁμοίας. οἱ δὲ τὰς ἐπιδιφρίους ἐργαζόμενοι τέχνας παύσονται τῆς ἐργασίας, ἵνα εὐκίνητοι γένωνται καὶ μὴ 15 μείνωσιν ἐφ' ἕδρας διὰ τὴν πτῆσιν. καὶ οἱ δεδεμένοι λύονται· εὔλυτος γὰρ ὁ ἱπτάμενος καὶ ποσὶ καὶ χερσί. πολλοὶ δὲ καὶ ἐτυφλώθησαν· ἐοίκασι γὰρ οἱ τυφλοὶ τοῖς ἱπταμένοις διὰ τὸ ἀεὶ φοβεῖσθαι καταπεσεῖν. ἐπὶ δίφρου δὲ ἢ βάθρου ἢ κλίνης ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου καθεζόμε- 20 νον ἵπτασθαι μεγάλην νόσον νοσῆσαι ἢ παραλυθῆναι σημαίνει ἢ τοῖς σκέλεσιν οὐκέτι χρῆσθαι ἀλλ' ἐπὶ δίφρου βασταγῆναι διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τῆς γῆς ἐπιβαίνειν. ἀποδημεῖν δὲ βουλομένῳ τὸ ὄναρ τοῦτο οὐκέτι πονηρὸν γίνε-

5 cf. Suda s. v. ὕπτιος. ita 'supini': Quintil. 10, 2, 17. 11, 3, 3, Iuv. sat. 1, 66. || 12 Riess 189—90.

1 ἐκπίπτῃ] επτη L | ἐὰν διὰ τοῦ] ἂν διὰ V || 2 ἀποδράς Mein., sed vid. Bl., 38 | πέτασθαι (πέτεσθαι ead. man.) δὲ ὕπτιον V || 3 ὡς γὰρ] ὕπτιοι γὰρ ὡς L || 4 ὕπτιοι δὲ L || 5 ἀπραξίας L || 6 γὰρ] δὲ L || 8 πέτασθαι V, corr. ead. man. || 9 τὸν οὐρανὸν V || 10 τῷ ἰδόντι προαγορεύει] σημαίνει τῷ ἰδόντι V | ὅπως δ' ἂν πέτηται] πωσ γὰρ ἵπταται L || 11 ὁ ἄνθρωπος V | γὰρ] γὰρ καὶ V || 13 τάχει χρωμένας] καὶ τάχει αἰρομένας L || 15 παύονται V | μὴ μένωσιν V, μεμήνωσιν L || 18 γὰρ] γὰρ καὶ V || 20 βάθρου] βαθμοῦ V | κλίνης] κλίνης ἢ βάθρου V | τοιοῦτο L, om. V || 22 [ἢ τοις—βασταγῆναι] Her. fort. recte, sed vid. Bl., 37 || 23 τῆς γῆς om. L | ἐπιβαίνειν] ψαύειν V

ται· μετὰ γὰρ ὅλου τοῦ οἴκου καὶ τῆς ἐνθήκης τῆς ἰδίας ἀποδημήσει ἢ καὶ ὀχήματι φερόμενος.

Τῶν δὲ ἀξιοπίστων λεγομένων, οἷς λέγουσί τι [κατ' ὄναρ] πιστεύειν χρὴ καὶ πείθεσθαι, φημὶ πρώτους εἶναι 69
5 θεούς· ἀλλότριον γὰρ θεοῦ τὸ ψεύδεσθαι. ἔπειτα ἱερεῖς· τῆς γὰρ αὐτῆς τοῖς θεοῖς παρὰ ἀνθρώποις τετυχήκασι τιμῆς. εἶτα βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας· 'τὸ κρατοῦν γὰρ δύναμιν ἔχει θεοῦ'. εἶτα γονεῖς καὶ διδασκάλους· καὶ γὰρ οὗτοι ὅμοιοί εἰσι θεοῖς, οἱ μὲν εἰσάγοντες εἰς τὸ ζῆν,
10 οἱ δὲ ὅπως χρὴ τῷ ζῆν χρῆσθαι διδάσκοντες. εἶτα μάντεις, μάντεων δὲ τοὺς μὴ ἀπατεῶνας μηδὲ ψευδομάντεις. ὅσα γὰρ ἂν λέγωσι Πυθαγορισταὶ φυσιογνωμονικοὶ ἀστραγαλομάντεις τυρομάντεις κοσκινομάντεις μορφοσκόποι χειροσκόποι λεκανομάντεις νεκυομάντεις,
15 ψευδῆ πάντα καὶ ἀνυπόστατα χρὴ νομίζειν· καὶ γὰρ αἱ τέχναι αὐτῶν εἰσι τοιαῦται καὶ αὐτοὶ μὲν μαντικῆς οὐδὲ βραχὺ ἴσασι, γοητεύοντες δὲ καὶ ἀπατῶντες ἀποδιδύσκουσι τοὺς ἐντυγχάνοντας. ὑπολείπεται δὴ μόνα ἀληθῆ εἶναι τὰ ὑπὸ θυτῶν λεγόμενα καὶ οἰωνιστῶν καὶ ἀστερο-
20 σκόπων καὶ τερατοσκόπων καὶ ὀνειροκριτῶν καὶ ἡπατοσκόπων. περὶ δὲ μαθηματικῶν τῶν γενεθλιαλόγων ἐπισκεψώμεθα. ἔτι τῶν ἀξιοπίστων εἰσὶ καὶ οἱ νεκροί, p.162

5–6 Hom. Il. 5, 78. 16, 605. || 7 Menand. ap. Stob. flor. 3, 32, 7 (fr. 223, 3 Koerte). || 12 physiognomones: Trans. Amer. Phil. Assn. 72 (1941) 321–34. || 14 suspicari licet Sudam Artemidoro tractatum chiroscopicum falso attribuisse (vid. F. Boll, Catal. Cod. Astrol. Graec. 7, 237).

1 οἴκου καὶ τῆς] οἴκου αὐτοῦ καὶ L || 2 ὀχήμασι LV || 3 περὶ ἀξιοπίστων LV | τι] ὅτι L || 4 πρώτους] δὲ πρῶτον L || 5 θεόν L | ἱερέα L || 6 τοῖς θεοῖς παρὰ] τοῦ θεοῦ ἔπειτα L || 7 τὸ γὰρ κρατοῦν L || 8 διδάσκαλοι L || 10 χρήσασθαι L || 11 [μηδὲ ψευδομάντεις] Her. || 12 πυθαγορικοὶ V | φυσιογνωμικοὶ L || 13 τυρομάντεις γυρομάντεις (id quod ἀλευρομάντεις?) V || 15 νομίζειν χρὴ V || 16 αὐτοὶ] αὐτῆς Reis. || 17 ἐξαπατῶντες L || 18 δὴ] δὲ L || 19 ὑπὸ θυτῶν Rei.: ἀπὸ τῶν θυτῶν L, ὑπὸ τούτων V || 20 καὶ τερατοσκόπων om. V | καὶ ἡπατοσκόπων om. L || 21 γενεσιαλόγων V | ἐπισκεψώμεθα vocem corruptam iudicavit Her. is sensus fort. desideratur quem ἐπέχωμεν exprimat || 22 ἔτι] επι L

ἐπεὶ πάντως ἀληθῆ λέγουσι· διὰ γὰρ δύο ταῦτα οἱ ψευδόμενοι ἀπατῶσιν, ἢ διὰ τὸ ἐλπίζειν τι ἢ διὰ τὸ φοβεῖσθαι· οἱ δὲ μήτε ἐλπίζοντές τι μήτε φοβούμενοι εἰκότως ἀληθῆ λέγουσι. μάλιστα δὲ οἱ νεκροί εἰσι τοιοῦτοι. ἔτι καὶ τὰ παιδία ἀληθῆ λέγει· οὐδέπω γὰρ οἶδε ψεύδεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν. καὶ οἱ παντελῶς πρεσβῦται· τὸ γὰρ ἀξιόπιστον διὰ τοῦ γήρως ἐνδείκνυνται. καὶ τὰ ἄλογα ζῷα πάντως ἀληθῆ λέγει διὰ τὸ μὴ εἶναι ἐν μεθόδῳ λόγου. οἱ δὲ λοιποί, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστον λέγω, ὅσα ἂν λέγωσι ψεύδονται, πλὴν τῶν ἐν τῷ ἀνὰ χεῖρα βίῳ πιστῶν καὶ τοῖς ἤθεσι χρηστῶν. θεατρικοὶ δὲ καὶ οἱ ἐπὶ θυμέλην ἀναβαίνοντες αὐτόθεν διὰ τὰς ὑποκρίσεις πᾶσιν ἄπιστοι, καὶ σοφισταὶ καὶ πένητες καὶ γάλλοι καὶ ἀπόκοποι καὶ σπάδοντες· οὗτοι γὰρ καὶ μὴ λέγοντές τι ψευδεῖς τὰς ἐλπίδας εἶναι μηνύουσι διὰ τὸ φύσει μήτε ἐν ἀνδράσι μήτε ἐν γυναιξὶν ἀριθμεῖσθαι. [χρὴ οὖν τοῖς ἀξιοπίστοις καὶ περὶ τῶν ἄλλων πάντων λέγουσι πιστεύειν.]

70 *Ἀνθρωπίνη γενεὰ κατ' ἐνίους μὲν ἔχει ἔτη ἑπτά· ὅθεν καὶ λέγουσιν οἱ ἰατρικοὶ τῶν δύο γενεῶν μηδένα δεῖν*

5 puerorum praesagiis credendum: Ev. Matth. 21, 16, Plut. de Is. et Osir. 14, 356 E, Frazer ad Pausan. 7, 22, 4, Pease ad Cic. div. 1, 121. || **18—p. 197,4** exc. Suda s. v. *γενεά.* || **18** Bouché-Leclercq 1, 319—21, Fischer 9—13. | septem annorum aetas humana: Solon fr. 19 Diehl, Ps.-Hippocr. de hebdomade 5 (W. H. Roscher, Die Hippokratische Schrift von der Siebenzahl [Paderborn 1913] 9), Hes. ap. Quintil. 1, 1, 15, Aristoph. ran. 418 et schol., Aëtii placita 4, 11 (Diels, Doxogr. Gr. 400), Macrob. somn. Scip. 1, 6, 70, F. Boll, Neue Jahrbücher 31 (1913) 112—18. num Artemidori fons fuit ille Hermippi Berytensis de hebdomade libellus (Clem. Alex. strom. 6, 16 [Migne, PG 9, 376 A]) ?

1 *ἐπεί—λέγουσι*] *ἐπεὶ πάντως ἀληθεύουσι* **V**, *καὶ ἐπὶ πάντων ἀληθῆ λέγουσι* **L** || **3** *τι* om. **L** | *εἰκότως*] *πάντως* **L** || **5** *ἐξαπατῆσαι* **L** || **6** *πρεσβύτατοι* **L** | *τὸ ἀξιόπιστον γὰρ* **V** || **7** *ἐνδείκνυται* **V** || **8** *λοιποί*] *πολλοὶ* **L** || **9** *ὅσα*] *πάντες ὅ τι* **V** || **10** *τοῖς ἤθεσι χρηστῶν*] *τὰ ἤθη κοσμίων* **L** || **11** *ἐπὶ*] *εἰς* **L** || **13** *καὶ ἀπόκοποι*] *οἱ ἀπόκοποι* **V** || **14** *γὰρ*] *δὲ* **L** || **15** *μηνύουσι*] *λέγουσι* **L** || **17** post *πιστεύειν* **L** addit *καὶ δὴ καὶ περὶ χρόνου ζωῆς* || **18** *περὶ χρόνων ζωῆς* **LV** | *ἀνθρωπίνη—ἔχει*] *ἔχει ἡ ἀνθρωπίνη γενεὰ κατ' ἐνίους μὲν* **V** || **19** *τῶν* **LV** Suda (ed. Adler)] *τὸν* Suda (cod. V) Her. | *μηδένα δεῖν* ego: *μὴ δεῖν* **L**, Her., *μηδένα* **V**

φλεβοτομεῖν, τὸν τεσσαρεσκαιδεκαετῆ λέγοντες ὡς ἔτι
προσδεόμενον αἵματος καὶ οὐδέπω ἔχοντα περισσὸν αἷμα·
κατ' ἐνίους δὲ τριάκοντα· ὅθεν καὶ τὸν Νέστορα βούλον-
ταί τινες ἐνενηκονταετῆ γεγονέναι [ὅν φησιν ὁ ποιη-
5 τὴς . . .]· καθ' ἡμᾶς δὲ ἑκατὸν ἔτη, ἐπειδὴ τοὺς πλεί-
στους ἢ ὀλίγῳ ἀποδέοντας ζῶντας ὁρῶμεν ἢ ὀλίγῳ p. 163
ὑπεραίροντας, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὸν λόγον τῶν ἀπο-
τελεσμάτων πρὸς τοῦτον τὸν ἀριθμὸν συμφωνοῦντα ἡ
πεῖρα δείκνυσι. διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς τῇ γενεᾷ χρησόμεθα
10 ὡς δὴ ἐχούσῃ ἔτη ἑκατόν.

Ὅσοι οὖν τῶν ἀριθμῶν γραφέντες δι' ὅλων τῶν γραμ-
μάτων ἀποτελοῦσι ψῆφον ἐντὸς τῶν ἑκατόν, τούτους χρὴ
γράφειν καὶ ψηφίζειν καὶ ἡγεῖσθαι τοσαῦτα ἔτη σημαίνειν
ὅσα ἂν ἡ ψῆφος μηνύῃ. εἰσὶ δὲ οὗτοι μόνοι ἓν μία
15 ἓξ δέκα ἕνδεκα δεκακιδέκα. καὶ ἔστι τὸ μὲν ἓν πεντή-
κοντα πέντε· γράφεται γὰρ διὰ τοῦ ε̄ καὶ τοῦ ν̄· τὸ δὲ
μία πεντήκοντα ἕν· γράφεται γὰρ διὰ τοῦ μ̄ καὶ τοῦ ῑ
καὶ τοῦ ᾱ· τὸ δὲ ἓξ ἑξήκοντα πέντε· γράφεται γὰρ διὰ
τοῦ ε̄ καὶ τοῦ ξ̄. ὁμοίως καὶ τὰ δέκα καὶ τὰ ἕνδεκα καὶ τὰ
20 δεκακιδέκα τῇ αὐτῇ ἐπινοίᾳ γράφειν καὶ ψηφίζειν χρή·
εὑρεθήσεται γὰρ τὰ μὲν δέκα ὄντα τριάκοντα, τὰ δὲ
ἕνδεκα ὀγδοήκοντα πέντε, τὰ δὲ δεκακιδέκα ἐνενήκοντα.

3 Hom. Il. 1, 250—52, Iuv. sat. 10, 246—49.

1 τὸν om. L || 2 προσδεομένου Suda | περισσὸν ἔχοντα L || 3 βούλονταί τινες] βούλονται Suda, βούλονταί τινες ὑπερβαίνειν τὰ ἑξήκοντα ἔτη εἶναι δὲ ἐν τῇ τρίτῃ γενεᾷ καὶ εἰς V || 4 οἷόν φησιν L | post ποιητὴς in V est τῷ δ' ἤδη δύο μὲν γενεαὶ μερόπων ἀνθρώπων ἐφθίατο μετὰ δὲ τριτάτοισιν ἄνασσε (Hom., Il. 1, 250—52), in L τρεῖς γενεὰς ἐζηκέναι καὶ καθηκέναι || 5 ἔτη] ἔτη εἶναι τὸν τέλειον τῆς ξωῆς χρόνον V | πλείστω L || 6 ἢ ὀλίγῳ—ὁρῶμεν om. L || 7 ὑπεραίροντας] ὑπερβάλλοντας L || 9 χρησόμεθα] ἐχρησάμεθα V || 10 δὴ om. L | ἔτη—γραφέντες om. L || 14 ἡ om. L, suppl. L[c] || 15 δεκάκις δέκα V, καὶ δεκακιδέκα L | ἓν πεντήκοντα πέντε] αν̄ε L, ἐν ν̄ε L[c] || 16 ε̄] ν̄ L | ν̄] ε̄ L || 17 ῑ] α L[c] in rasura || 18 καὶ τοῦ ᾱ om. L | τὸ δὲ ἓξ—τοῦ ξ̄ om. L, adscripsit L[c] in margine || 19 ὁμοίως δὲ καὶ V | τὰ om. L | ἕνδεκα καὶ τὰ δεκάκις δέκα V, ἕνδεκακιδεκα L || 22 ὀγδοήκοντα πέντε τὰ δὲ δεκακιδέκα] πενταδεκακιδέκα L | ἐνενήκοντα] ϙ̄ L, ἐνενήκοντα συντιθεμένων τῶν γραμμάτων καθ' ἓν ἕκαστον V

καὶ οὕτω μὲν ἐκλαμβάνειν χρὴ τούτους τοὺς ἀριθμούς· ὅσοι δὲ τῶν ἀριθμῶν γραφέντες δι' ὅλων τῶν γραμμάτων καὶ ψηφισθέντες ὑπερβάλλουσι τὴν ἀνθρωπίνην γενεάν, οἷον τὰ δύο (γίνεται γὰρ τετρακόσια ἑβδομήκοντα τέσσαρα· ταῦτα δὲ οὔτε ἐνδέχεται οὔτε λόγον ἔχει ζῆσαι τοσαῦτα 5 *ἔτη τινά), τούτους τοὺς ἀριθμοὺς κατὰ τὴν ἀνάβασιν τὴν τῶν στοιχείων λαμβάνομεν οὕτως. ἐπὶ τὸ σημαῖνον στοιχεῖον [καὶ] τὸν ἀριθμὸν ἐλθόντες ψηφίζομεν ἑκάστου τῶν προαγόντων στοιχείων τὸν ἀριθμόν. οἷον τὰ δύο δείκνυται ὑπὸ τοῦ β̄. προσθέντες οὖν τὸ ἓν φαμεν εἶναι τρία. τὰ δὲ* 10 *τρία συναριθμήσαντες τῷ ἑνὶ καὶ τοῖς δυσί φαμεν εἶναι ἕξ.* p.164 *ὁμοίως τὰ τέσσαρα σὺν τῷ τῶν ἔμπροσθεν στοιχείων ἀριθμῷ γίνεται δέκα, καὶ τὰ πέντε ὁμοίως γίνεται δέκα πέντε. τὰ δὲ ἓξ ἐν τῷ ἔμπροσθεν λόγῳ ἐπεδείξαμεν ὄντα ἑξήκοντα πέντε. τὰ δὲ ἑπτὰ σὺν τῷ ἔμπροσθεν ἀριθμῷ* 15 *τῶν ἓξ μὴ συναριθμουμένων διὰ τὸ καὶ σημαίνειν κατ' ἰδίαν τὰ ἑξήκοντα πέντε καὶ ὑπὸ στοιχείου μὴ δείκνυσθαι ἀλλ' ὑπὸ χαρακτῆρος γίνεται εἴκοσι δύο, ἔτι καὶ τὰ ὀκτὼ τριάκοντα, τῷ ⟨δ'⟩ αὐτῷ λόγῳ καὶ τὰ ἐννέα τριάκοντα ἐννέα. τὰ δὲ δέκα διπλάσιον ἔχει λόγον· καὶ γὰρ γραφέντα* 20 *δι' ὅλων τῶν γραμμάτων καὶ ψηφισθέντα κατὰ μόνας σημαίνει τριάκοντα, καὶ πάλιν ὅτι οὐχ ὑπὸ χαρακτῆρος, ὡς τὰ ἕξ, ἀλλ' ὑπὸ στοιχείου δείκνυται, κατὰ τὴν ἀνάβασιν τὴν τῶν στοιχείων γίνεται τεσσαράκοντα ἐννέα. ἵνα δὲ μὴ εἰς ἀμφίβολον πίπτῃ τις, ἐὰν μὲν ἀκούσῃ [φωνὴν] λέγον-* 25 *τός τινος 'δέκα σημαίνει τριάκοντα διὰ τὴν ἀπὸ τῶν δέκα*

1 *μὲν* om. **L** | *τούτους τοὺς ἀριθμοὺς χρὴ* **V** || **2** *γραφέντες*] *γράφονται* **L** || **4** *γὰρ* om. **V** || **5** *οὔτε λόγον ἔχει οὔτε ἐνδέχεταί τινα ζῆσαι τοσαῦτα ἔτη* **L** || **6** *τούτους οὖν τοὺς* **V** | *τὴν τῶν*] *τῶν* **L** || **7** *σημαῖνον*] *σημαινόμενον* **L** || **8** [*καὶ*] Reis. || **9** *δείκνυνται* **L** || **10** *ὑπὸ*] *ἀπὸ* **V** | *οὖν τὸ ἓν*] *τὸ ᾱ* **V**, *οὖν τὸν ἀπὸ τοῦ ᾱ ἓν* **L** | *τρία τὰ δὲ τρία—φαμὲν εἶναι* om. **L** || **13** *καὶ τὰ*] *τὰ* **V**, *καὶ τὸ* **L** || **15** *δὲ* ante *ἑπτὰ* om. **L** || **16** *καὶ σημαίνειν*] *μὴ σημαίνειν* **L** || **17** *ὑπὸ τοῦ στοιχείου* **L** | *δείκνυσθαι*] *δύνασθαι* **L** || **18** *ἔτι καὶ*] *ἔτι* **V** | *ὀκτὼ*] *ἐν τῷ* **L**, *η̄* supra lineam scripsit **L**[c] || **20** *διπλάσιον ἔχει*] *ἴδιόν φασιν ἔχειν* **V** | *καὶ γὰρ*] *τὰ γὰρ* **V**, *τὰ δὲ* **L** || **22** *σημαίνει τριάκοντα*] *σημαίνειν* **V** | *ὅτι* om. **L** || **23** *στοιχείων* **V**

γραφομένων καὶ συναγομένων ψῆφον, ἐὰν δὲ ι̅ ἴδη που
γεγραμμένον, γένοιτ᾽ ἂν τεσσαράκοντα ἐννέα κατὰ τὴν
προειρημένην ἐπίνοιαν, συναριθμουμένης τῆς δεκάτης
τῶν ἔμπροσθεν στοιχείων ψήφου χωρὶς τῶν ἕξ. οὕτω καὶ
5 τὰ εἴκοσι ἑξήκοντα ἐννέα γίνεται καὶ τὰ τριάκοντα ἐνενή-
κοντα ἐννέα. οὐκέτι δὲ τὰ τεσσαράκοντα κατὰ τὸν αὐτὸν
ἐκλαμβάνειν χρὴ τρόπον· οὐ γὰρ ἑκατὸν τριάκοντα ἐννέα
ζήσεταί τις ἔτη. ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ ἐπὶ τῶν πεντήκοντα
καὶ ἐπὶ τῶν ἔτι μειζόνων ἀριθμῶν. χρὴ οὖν τούτους οὐ
10 κατὰ τὴν ἀνάβασιν τῆς ψήφου τῶν στοιχείων ἀλλὰ κατὰ
τὴν θέσιν τῶν στοιχείων ἐκλαμβάνειν. οἷον τὰ τεσσαρά-
κοντά ἐστι μ̅, ἐνδείξεται δὲ καὶ δώδεκα· δωδέκατον γάρ
ἐστι στοιχεῖον τὸ μ̅ τὸ τὰ τεσσαράκοντα σημαῖνον. πότε p. 165
δὲ ἐνδείκνυται καὶ πότε οὔ, ὁ ἐπιὼν λόγος σημανεῖ. οὕτω
15 ⟨δὲ⟩ καὶ τὸ ν̅ ἤτοι πεντήκοντα ἢ τρισκαίδεκα γένοιτ᾽ ἂν
καὶ τὸ ξ̅ ἤτοι ἑξήκοντα ἢ τεσσαρεσκαίδεκα καὶ τὰ λοιπὰ
ὁμοίως. εἰσὶ δέ τινες καὶ σύνθετοι ἀριθμοί, οὓς χρὴ δι-
αιρεῖν, οἷον ἐπὶ μὲν τῶν πρώτων οὕτω. τὰ δέκα δὶς σημαίνει
εἴκοσι καὶ τὰ δέκα τρὶς τριάκοντα καὶ τὰ τετράκις δέκα τεσ-
20 σαράκοντα καὶ τὰ πεντάκις δέκα πεντήκοντα καὶ τὰ ἑξάκις
δέκα ἑξήκοντα καὶ τὰ ἑπτάκις ἑβδομήκοντα καὶ τὰ ὀκτά-
κις ὀγδοήκοντα καὶ τὰ ἐννάκις ἐνενήκοντα, καὶ πάλιν τὰ

9 Dornseiff, Das Alphabet in Mystik u. Magie 99—101.

1 *γραφομένην* **L** | *καὶ συναγομένων* om. **L** | *δὲ* om. **V** | *ἴδοι* **V** || **2** *γένοιτ᾽*] *λέγοιτο* **V** || **3** *ἐπίνοιαν*] *ἔννοιαν* **V** | *τῆς δεκάτης*] *τοῖς δὲ τῇ* **L** || **4** *στοιχείου ψῆφον* **L** | *χωρὶς τῶν ἕξ* om. **V** | *οὕτως καὶ* **L**, *οὕτως* **V** || **5** *γίνεται* om. **L** | *τὰ* om. **L** || **7** *οὐ*] *οὐκέτι* **L** || **8** *ζή-σεται ἄν τις* **V** || **9** *ἀριθμῷ* **L** || **11** *τὰ* om. **V** || **12** *ἐστὶ*] *ετεσιν* **L** | *ἐνδέχεται δὲ καὶ* **L**, *ἢ ἐνδείξεται* **V** | *δώδεκα*] *δέκα δύο* **V** | *δωδέκα-τον—στοιχεῖον*] *ἐπειδὴ ι̅β̅ ἐστιν* **L** || **13** *τὰ* om. **V** || **14** *ἐνδείκνυται*] *ἐνδέχεται* **L**, *δέχεται τὸ ν̅* **V** | *καὶ πότε οὐ* om. **V** | *σημαίνει* **LV** | *οὕτω ⟨δὲ⟩ καὶ*] *οὕτως καὶ* **L**, *ἐπειδὴ τὸ μ̅ δωδέκατόν ἐστι στοι-χεῖον* **V** || **15** *τὸ ν̅—γένοιτ᾽ ἂν*] *τὸ Ν̅. υ̅ ἤτοι πεντήκοντα ἢ τρισκαί-δεκα γένοιτο* **L**, *τὸ ν̅—ἐστι τρισκαιδέκατον ἤτοι δέκα τρία γένοιτ᾽ ἂν* **V** || **16** *ἤτοι—τεσσαρεσκαίδεκα*] *ἤτοι ξ̅ ἤτοι ι̅Δ̅* **L**, *ἤτοι δέκα τέσ-σαρα* **V** || **18** *δέκα* om. **L**, suppl. **L**[c] | *δὶς*] *δὶς λεγόμενα* **V** || **19** *δέ-κα—ἐνενήκοντα*] *Γ̅ λ̅ ἰναδισδεκα κ̅ ἢ τρισδέκα λ̅ γίνεται καὶ τὰ Δ̅ μ̅ καὶ τὰ ε̅ν̅ καὶ τὰ ς̅ ἑξήκοντα καὶ τὰ ζ̅ ο̅ καὶ τα η̅ π̅. καὶ τὰ θ̅ ϙ̅* **L**

εἴκοσι δὶς τεσσαράκοντα καὶ τὰ εἴκοσι τρὶς ἑξήκοντα καὶ τὰ εἴκοσι τετράκις ὀγδοήκοντα καὶ τὰ εἴκοσι πεντάκις ἑκατόν [πεντάκις τῶν εἴκοσι γινομένων]. οὕτω καὶ ⟨τὰ⟩ τριάκοντα δὶς ἑξήκοντα καὶ τὰ τριάκοντα τρὶς ἐνενήκοντα καὶ τὰ τεσσαράκοντα δὶς ὀγδοήκοντα καὶ τὰ πεντήκοντα 5 *δὶς ἑκατόν. ἐπὶ δὲ τῶν πλειόνων ἐτῶν, οἷον εἴ τις ἀκούσειέ τινος λέγοντος 'ζήσεις ἔτη εἴκοσι ἕξ' χρὴ διαιρεῖν καὶ τὰ μὲν εἴκοσι εἴκοσι τίθεσθαι τὰ δὲ ἓξ κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον τίθεσθαι ἑξήκοντα πέντε. γίνεται οὖν τὰ πάντα ὀγδοήκοντα πέντε. εἰ δὲ εἴκοσι ἑπτά, τὰ μὲν εἴκοσι* 10 *κατ' ἰδίαν εἴκοσι, τὰ δὲ ἑπτὰ κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον εἴκοσι δύο. γίνεται οὖν τὰ πάντα τεσσαράκοντα δύο. οὕτω καὶ τὰ εἴκοσι ὀκτὼ πεντήκοντα, καὶ ὅστις ἂν ἄλλος ἀριθμὸς ᾖ, σὺν τοῖς εἴκοσιν ὑπὲρ τὰ πέντε κατ' ἰδίαν ψηφιζέσθω. ὁμοίως καὶ ὁ μετὰ τῶν τριάκοντα ὑπὲρ τὰ* 15 *τρία καὶ ὁ μετὰ τῶν τεσσαράκοντα ὑπὲρ τὰ δύο καὶ ὁ μετὰ τῶν πεντήκοντα ὑπὲρ τὰ δύο. οἷον ὑποδείγματος χάριν, εἴ τις ἀκούσειε τινὸς λέγοντος 'ζήσεις ἔτη πεντήκοντα ἑπτά', εὔηθές ἐστιν ἑπτάκις πεντήκοντα προσδοκᾶν ἄνθρωπον ζῆσαι, ἅπερ γίνεται τριακόσια πεντήκοντα, ἀλλὰ* 20 p.166 *δῆλον ὅτι τὰ ἑπτὰ κατ' ἰδίαν κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον ψηφισθέντα σὺν τοῖς πεντήκοντα γίνεται ἑβδομήκοντα δύο. ὅταν μέντοι τις ᾖ ἐντὸς τοῦ εἰρημένου ἀριθμοῦ, δῆλον ὅτι σὺν τοῖς παρεληλυθόσιν ἔτεσι πάντα αὐτῷ οὕτω σημαίνεται. οἷον εἴ τις ὢν ἐτῶν τριάκοντα δόξειε λέγειν αὐτῷ* 25

1 *καὶ τὰ εἴκοσι*] *εἴκοσι* **L** | *εἴκοσι τρὶς*] *ι̅ς̅* **L** | *καὶ* om. **L** || **2** *εἴκοσι τετράκις ὀγδοήκοντα*] *κ̅ δ π̅* **L** | *εἴκοσι πεντάκις*] *κ ε̅* **L** || **3** [*πεντάκις–γινομένων*] Rei., *γενομένων* **L** || **4** *τὰ* om. **L** | *τρὶς*] *γ̅* **L** || **5** *δὶς*] *β̅* **L** || **6** *δὶς*] *β̅* **L** | *τῶν*] *τῶν ἄλλων* **V** || **7** *τινος*] *τινος ἄλλου* **V** | *ζήσει* Her. hic et infra, sed vid. Bl., 37 | *εἴκοσι ἕξ*] *κ̅ς̅* **L** | *καὶ* om. **L** || **8** *εἴκοσι εἴκοσι*] *εἴκοσι ὡς εἴκοσι* **V** | *τίθεσθαι*] *δέχεσθαι* **L** || **9** *τὰ πάντα* om. **L** || **10** *δὲ*] *δὲ καὶ* **V** || **11** *ἰδίαν εἴκοσι*] *ἰδίαν* **V** || **13** *ὀκτὼ* om. **L**, *η̅* suppl. **L**[c] || **14** *ἀριθμὸς ᾖ*] *ἀριθμῇ* **V**, *ἀριθμὸς ἔτη* **L** | *τὰ πέντε*] *καὶ τὰ ϑ* **L** || **15** *μετὰ*] *ὑπὲρ* **L** | *τριάκοντα*] *Γ λ̅* **L** || **16** *τρία καὶ*] *τρία* **V** || **20** *ζῆσαι* om. **L** | *γίνεται*] *γίνονται* **L**, *γίγνονται* **V** || **22** *γίνεται*] *γίνονται* **L**, *γίγνονται* **V** || **23** *δῆλον ὅτι–σημαίνεται* om. **V** || **25** *ἐτῶν* om. **L**

τινὰ 'ζήσεις ἔτη πεντήκοντα', οὗτος ζήσει λοιπὰ εἴκοσι,
ἵνα αὐτῷ σὺν τοῖς τριάκοντα τοῖς πρὶν τὰ μέλλοντα εἴκοσι
γένηται πεντήκοντα. εἰ δέ τις ὢν ἐτῶν ἑβδομήκοντα δόξειε
λέγειν αὐτῷ τινα 'ζήσεις ἔτη πεντήκοντα', δῆλον ὅτι οὔτε
5 σὺν τοῖς πρώτοις λέγει αὐτῷ διὰ τὸ εἶναι τὰ πρῶτα πλείω
τῶν πεντήκοντα, οὔτε μὴν ἄλλα πεντήκοντα ἔτη ἐπὶ τοῖς
ἑβδομήκοντα οἷόν τε ζῆσαι οὐδὲ ἐνδέχεται. τοιγαροῦν
λοιπὰ δέκα τρία ζήσεται, ὅτι τὸ ν̅ ⟨τὸ⟩ τὰ πεντή-
κοντα σημαῖνον στοιχεῖον τρισκαιδέκατον τέτακται. ὁ δὲ
10 παραπλήσιος καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁμοίων λόγος τηρείσθω,
ὅταν ᾖ ὁ λεγόμενος ἀριθμὸς τοῦ μὲν ἔμπροσθεν χρόνου
ἥττων, πρὸς δὲ τὸν μέλλοντα ἀνένδεκτος. ἔτι κἀκεῖνο.
τὰς ἡμέρας καὶ τοὺς μῆνας καὶ τὰ ἔτη ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
οὐ [γὰρ] πάντως [ἀεὶ] ἰσοδυναμοῦντα εὑρίσκομεν· καὶ
15 γὰρ ὑπὸ ἐτῶν μῆνες καὶ ἡμέραι δείκνυνται καὶ ὑπὸ μηνῶν
ἔτη καὶ ἡμέραι καὶ ὑπὸ ἡμερῶν μῆνες καὶ ἔτη. ἵνα δὲ
τοῦτο μὴ εἰς ἀμφίβολον πίπτῃ, ὅταν εἴπῃ τις ἔτη, ἐὰν
μὲν σύμμετρα ᾖ καὶ ἐνδεχόμενα, ἔτη νομιζέσθω· ἐὰν δὲ
πολλά, μῆνες· ἐὰν δὲ ὑπέρμετρα, ἡμέραι. ἀναστρέφει δὲ
20 ὁ λόγος καὶ ἀπὸ ἡμερῶν. ἐὰν γὰρ ὦσι πολλαί, ἡμέραι
νομιζέσθωσαν· ἐὰν δὲ σύμμετροι, μῆνες· ἐὰν δὲ ὀλίγαι,
ἔτη. ὁμοίως καὶ οἱ μῆνες πρὸς τὸ ἐνδεχόμενον ἐκλαμβα-
νέσθωσαν. τὸ δὲ ἐνδεχόμενον ἢ μὴ ⟨ἐνδεχόμενον⟩ δείξει
ἐπὶ μὲν τοῦ περὶ χρόνου ζωῆς λόγου ἡ ἡλικία τοῦ ἰδόντος, p. 167
25 ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων προθεσμιῶν ἡ προσδοκία τῶν χρειῶν.

1 τινα αὐτῷ L | ἔτη—ζήσει om. L | λοιπὸν V || 2 ἵνα] ἐπεὶ ἵνα L | εἴκοσι μέλλοντα V || 3 γένηται] γένηται τὰ L, γίνηται V | τις] τι L | δόξει L || 4 post πεντήκοντα in V est οὗτος ζήσει λοιπὰ δέκα τρία | οὐδὲ L || 5 σὺν] ἐν V | πλείονα V || 7 οὐδὲ] οὔτε LV | τοιγάρτοι V || 8 τὸ ν̅ ⟨τὸ⟩ τὰ] τὸν L, τὰ V || 9 σημαῖνον στοιχεῖον] σημαίνοντα V | τρισκαιδέκατον] ιγ̅ L || 10 ὁμοίως L | τηρείσθω Rei.: τετηρείσθω V, νοείσθω L || 13 πλεῖστον] πλεῖστον οὕτως δια-κρίνειν V || 14 ἰσοδυναμοῦντας L || 15 ὑπὸ Rei: ἀπὸ LV (bis) | μηνῶν ἔτη—καὶ ἀπὸ om. L || 16 ὑπὸ Rei.: ἀπὸ V || 18 ᾖ καὶ ἐνδε-χόμενα—ὑπέρμετρα om. L | νομιζέσθωσαν V || 19 ἡμέρας V, corr. Rig. || 21 ἐὰν] ἐν L, corr. L[c] | ὀλίγα L || 22 ἐνδεχόμενον] ἐσόμε-νον L || 23 ⟨ἐνδεχόμενον⟩ Rei. | δείξῃ L, ἐνδείξει V || 24 μὲν] τὸν V | λόγον V | ἡλικίας L

μεμνῆσθαι δὲ χρὴ καὶ τοῦτο, ὅτι πολλάκις οἱ θεοὶ ἀποφαίνονται μὲν ὡς περὶ χρόνου ζωῆς, σημαίνουσι δὲ οὐ πάντοτε περὶ χρόνου ζωῆς, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ περὶ μεταβολῆς τῶν πραγμάτων καὶ περὶ ἐλευθερίας δούλοις καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὅσα ἔμπροσθεν ὁ περὶ θανάτου λόγος 5 περιέχει.

Ταῦτα μὲν οὖν κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον, ὅσον εἶχον δυνάμεως, ἀνελλιπῶς καὶ ὡς ἐμοὶ δοκεῖ ἐξ ὁλοκλήρου πάντα εἴρηταί σοι, Κάσσιε Μάξιμε, ἀνδρῶν σοφώτατε. εἰ δέ τις τῶν ἐντυγχανόντων ταῖσδε ταῖς βίβλοις τῶν εἰρημένων τι 10 ὑπ' ἐμοῦ παρά τινος τῶν ἄλλων εἰλῆφθαι καὶ μὴ ἀπὸ τῆς πείρας ἡγεῖται, ματαίως ὑπείληφεν, ἐπιμελέστερον δὲ ἐντυχὼν αὐτοῦ τούτου τοῦ βιβλίου τῷ προοιμίῳ κατανοήσει τὴν προαίρεσιν τὴν ἐμήν. ἔτι καὶ εἴ τινι πρὸς τὸ ἐναντίον ῥέπειν τι τῶν εἰρημένων φαίνεται ἢ ὡς ἐμοὶ 15 ἐδόκει, διὰ τὸ ὑπό τινος πιθανοῦ λόγου κινεῖσθαι, ἴστω ὅτι εὑρησιλογεῖν μὲν καὶ πιθανεύεσθαι κἀγὼ πάνυ ἱκανὸς ἦν, ἀλλ' οὐ θεατροκοπίας καὶ τὰ τοῖς λογεμπόροις ἀρέσκοντά ποτε μετῆλθον, ἀλλ' ἀεὶ τὴν πεῖραν μάρτυρα καὶ κανόνα τῶν ἐμῶν λόγων ἐπιβοῶμαι. ἐγὼ μὲν οὖν πάντων 20 διὰ πείρας ἐλήλυθα τῷ μηδὲν ἄλλο πράττειν, ἀεὶ δὲ καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν πρὸς ὀνειροκρισίᾳ εἶναι. σὺ δὲ οὐκ ἀναμενεῖς χρόνον, ἀλλ' αὐτόθεν διὰ τὴν σοφίαν καὶ τὴν ὑπερβάλλουσαν σύνεσιν δυνήσει ἐπικρῖναι ἕκαστα αὐτῶν εἴτε εὖ εἴτε μὴ καλῶς ἔχει. δέομαι δὲ τῶν ἐντυγχα- 25

19—20 exc. Suda s. v. ἐπιβοῶμαι.

1 καὶ om. **L** || **4** τοῖς δούλοις **V** || **5** ὁ om. **L** || **8** ἀνελλειπῶς **LV**, corr. Reis. || **9** κάσιε **LV**, corr. ead. man. in **V** || **11** τῶν ἄλλων om. **L** | καὶ μὴ] ἀλλ' οὐκ **L** | ἀπὸ] ὑπὸ **V** || **13** ἐντυγχάνων **L** | τούτου om. **L** | τοῦ] τοῦ δευτέρου **L** || **14** ἔτι om. **L** || **15** προειρημένων **L** | φαίνηται **L** | ἢ ὡς Reis.: πῶς **L**, ὡς **V** || **16** δοκεῖ **LV** | [δία τὸ—κινεῖσθαι] coni. Her. || **17** εὑρησιλογεῖν μὲν] εὑρήσει λέγειν μὲν **V**, εὑρήσει μὲν λέγειν **L**, εὑρεσιλογεῖν μὲν Reis., Her. | πάνυ] πάνυ μὲν **V** || **18** θεατροκοπία **L**, θεατροκοπίαις **V**, corr. Reis. | τὰ om. **V** | ἀρέσκων **V** || **19** μάρτυρα καὶ κανόνα **L** Suda] καὶ κανόνα καὶ μάρτυρα **V** || **20** πάντων] πάντων ἤδη **V** || **21** τῶν μηδὲν ἄλλο πραττόντων **L** | δὲ om. **L** || **22** νυκτὸς **V** | ὀνειροκρισίαν **LV** || **24** ἐπικρίνειν **L** | ἕκαστον **V** || **25** ἔχειν **L** | ὀλίγα post δὲ addit **V** ||

νόντων τοῖς βιβλίοις μήτε προσθεῖναι μήτε τι τῶν ὄντων
ἀφελεῖν. εἴτε γὰρ δύναιτό τις τοῖς ἐμοῖς προσθεῖναι,
ῥᾷον ἂν ἴδια ποιήσειεν· εἴτε τινὰ τῶν ἐγγεγραμμένων
ταῖσδε ταῖς βίβλοις περισσὰ δοκεῖ, οἷς ἀρέσκεται μόνοις p.168
5 χρήσθω, τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων μὴ ἐξαιρῶν, θεὸν ἐπό-
πτην καὶ φύλακα πάντων νομίζων τὸν Ἀπόλλωνα, ᾧ
πειθόμενος ἐγὼ πατρῴῳ ὄντι θεῷ εἰς τήνδε τὴν πραγμα-
τείαν παρῆλθον, πολλάκις με προτρεψαμένῳ, μάλιστα δὲ
νῦν ἐναργῶς ἐπιστάντι μοι, ἡνίκα σοι ἐγνωρίσθην, καὶ
10 μονονουχὶ κελεύσαντι ταῦτα συγγράψαι. οὐδὲν οὖν θαυ-
μαστὸν ⟨τὸν⟩ Δαλδιαῖον Ἀπόλλωνα, ὃν Μύστην καλοῦμεν
ἡμεῖς πατρῴῳ ὀνόματι, ταῦτά με προτρέψασθαι τῆς σῆς
ἀρετῆς καὶ σοφίας προνοούμενον· καὶ γάρ εἶναί τινα
Λυδοῖς προξενίαν πρὸς Φοίνικας οἱ τὰ πάτρια ἡμῖν ἐξη-
15 γούμενοί φασιν.

6–10 somniantes a dis libros scribere iubentur: Plat. Phaed. 4, 60 E–61 B, Aristid. or. 27, 2. 48, 2, Plin. ep. 3, 5, 4, Suda s. v. Ἀρίσταρχος, Weinreich, Antike Heilungswunder 4–8.

1 τι om. **V** || **3** ἰδιοποιήσειεν **L**, fort. recte | εἴτε] εἰ δὲ **V** | γεγραμμένων **V** || **5** ἐξαίρων **LV** || **7** πατρίῳ **V** | θεῷ–παρῆλθον om. **L** || **8** καὶ ante πολλάκις addit **L** || **10** συνέγραψα **L** || **11** ⟨τὸν⟩ Reis. | Δαλδιαῖον] ἐν δαλδίᾳ **V** || **12** ὑμεῖς **L** || **14** ἐξηγούμενοι ἡμῖν **L**

Γ

προοίμιον p. 169

Ἐπειδή, Κάσσιε Μάξιμε, ἀποβλέψας εἰς τὸ μεγαλεῖον τῆς σῆς σοφίας προετράπην πραγματείαν συγγράψαι, ἣν ἐν τοῖς δυσὶ βιβλίοις ἐπραγματευσάμην, τὴν † ἐπιδοθεῖσάν † σοι ἔχουσαν τάξιν καὶ ἀκολουθίαν καὶ κατὰ μηδὲν κοινωνοῦσαν τῇ τῶν παλαιῶν ὑποθέσει, καὶ καθ' ὅσον 5 ἐνεδέχετο τὰ μὲν ἐξ ὁλοκλήρου * * τὰ δὲ καὶ συμφωνούμενά τισι τὰ δὲ καὶ κατὰ τὸ παρεῖκον ἐκφωνούμενα ἐξεῖπον, ἐδόκει δέ μοι τῇ μὲν ὅλῃ ὑποθέσει προσδεῖν τι, τοῖς δὲ ἐν ἀμφοτέροις τοῖς βιβλίοις γεγραμμένοις μηδέν τι προσγράφειν, ἐπειδὴ ἔμελλεν ὥσπερ ὑγιεῖ σώματι καὶ 10 εὐμόρφῳ προσπλακέν τι, καὶ εἰ εὔμορφον εἴη, τοῦ προτέρου παραιρήσειν κάλλους, ἰδίᾳ καὶ κατὰ μόνας ἕκαστον τῶν παραλελειμμένων σποράδην καὶ ⟨εἰς⟩ οὐ συνημμένα κεφάλαια συναγαγὼν τοῦτό σοι τὸ βιβλίον ἐποίησα, ὡς ἂν μή τις ἀνθρώπων πάροδον καὶ ἐπιβάθραν τοῦ συγ- 15 γράφειν τι τοιοῦτον ἐφεύρῃ.

1 *Ἀρτεμιδώρου δαλδιανοῦ ὀνείρων κρίσεως. τοῦτο τὸ βιβλίον ἐπισυναγωγή ἐστι τῶν παραλειπομένων ἐν τοῖς προτέροις δύο βιβλίοις. διὸ οὐκ ἐπιγράφεται τρίτον ἀλλὰ φιλάληθες ἢ ἐνόδιον* **L.** sequuntur capitum argumenta, deinde *Ἀρτεμιδώρου Δαλδιανοῦ Φιλάληθες Ἐνόδιον.* in **V** capitum argumentis haec praefixa sunt: *ἀρτεμιδώρου δαλδιανοῦ ὀνείρων κρίσεως βιβλίον τρίτον. τοῦτο τὸ βιβλίον ἐπισυναγωγή ἐστι τῶν παραλειπομένων ἐν τοῖς προτέροις δύο βιβλίοις. διὸ οὐδὲ κυρίως ἐπιγράφεται τρίτον ἀλλὰ φιλάληθες ἢ ἐνόδιον. τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τρίτῳ βιβλίῳ τῷ φιλαλήθει ἢ ἐνοδίῳ προοίμιον* | *κάσιε* **L** || **2** *σῆς* om. **L** || **3** †*ἐπιδοθεῖσαν*†] [*τὴν*] *ἐπιδοθεῖσάν σοι* ⟨*καὶ*⟩ tentavi || **6** lac. sign. Reis. || **7** *κατὰ τὸ* om. **L** || **9** *τοῖς* om. **V** | *ἐγγεγραμμένοις* **L** | *μηδέν τι*] *μηδὲν ἐπιδέχεσθαι* **V** || **10** *προσγράφεσθαι* **V** || **11** *εἰ* Reis.: *εἰς* **V**, om. **L** | *εἴη*] *εἶναι* **V** | *τοῦ*] *τὸ τοῦ* **L** || **12** *παραιρήσειν*] *παρατήρησιν* **LV** | *κάλλος* **L** || **13** ⟨*εἰς*⟩ Reis. || **15** *ἐπιβαθρα* **L** || **16** *εὕρῃ* **V**, *ἐφεῦρεν* **L**

Κυβεύειν δοκεῖν φιλονεικῆσαι πρός τινα σημαίνει περὶ 1
ἀργυρίου· καὶ γὰρ οἱ κύβοι ἀριθμὸν περιέχουσι καὶ ψῆφοι p. 170
λέγονται αἷς οἱ κυβεύοντες παίζουσιν. ἀεὶ δὲ νικᾶν ἀγα-
θόν. εἰ δέ τις νοσῶν παίζειν ὑπολάβοι ψήφοις ἢ ἄλλον παί-
5 *ζοντα ⟨ἴδοι, κακόν,⟩ μάλιστα δὲ εἰ αὐτὸς λείποιτο, ἐπειδὴ*
μείονας ἔχων ψήφους καταλείπεται ὁ νικώμενος. αὐτοὶ δὲ
οἱ κύβοι ὁρώμενοι στάσεις καὶ ἔχθρας προαγορεύουσιν,
ἀπολλύμενοι δὲ λύουσι τὰς ἐν ποσὶ στάσεις καὶ αὐξανό-
μενοι ἐπιτείνουσι. παιδίον δὲ παῖζον ἰδεῖν κύβοις ἢ ἀστρα-
10 *γάλοις ἢ ψήφοις οὐ πονηρόν· ἔθος γὰρ τοῖς παιδίοις ἀεὶ παί-*
ζειν· ἀνδρὶ δὲ τελείῳ καὶ γυναικὶ πονηρὸν τὸ ἀστραγάλοις
δοκεῖν παίζειν, εἰ μὴ ἄρα κληρονομῆσαί τινα ἐλπίζων ἴδοι
τις τὸ ὄναρ τοῦτο· ἐκ νεκρῶν γὰρ σωμάτων γεγόνασιν οἱ
ἀστράγαλοι. διὸ κινδύνους τοῖς λοιποῖς προαγορεύουσιν.
15 *Κλέπτειν δοκεῖν οὐδενὶ ἀγαθὸν πλὴν τῶν ἐξαπατᾶν* 2
τινας ἐθελόντων· κλέπτειν γὰρ καὶ τὸ παραλογίζεσθαι
ἔλεγον οἱ παλαιοί. ὅσῳ δ' ἂν μείζονα ἢ πολυτελέστερα ἢ
ἀσφαλέστερον τηρούμενα κλέπτῃ τις, τοσούτῳ μείζονα
κίνδυνον ὑπομενεῖ· εἰκὸς γὰρ οἷς ὁ νόμος ὑπάγει τὸν
20 *κλέπτην, τοῖς αὐτοῖς καὶ τὸ ὄναρ τὸν θεασάμενον ὑπάγειν.*
ἱεροσυλεῖν δὲ καὶ θεῶν ἀναθήματα κλέπτειν πᾶσι πονη- 3
ρόν, μόνοις δὲ τοῖς ἱερεῦσι καὶ μάντεσι συμφέρει· καὶ γὰρ
τὰς τῶν θεῶν ἀπαρχὰς τὸ ἔθος ἐπιτρέπει αὐτοῖς λαμβά-
νειν, καὶ τρόπον τινὰ ὑπὸ θεῶν τρέφονται καὶ οὐ πάντα
25 *φανερῶς λαμβάνουσι.*

16 cf. Suda s. v. *κλέπτειν.*

1 *περὶ τοῦ κυβεύειν* **V**, *κυβεύειν* **L** || **3** [*αἷς—παίζουσιν*] Her. | *αἷς*] *οἷς* **V** | *κυβευτοι* **L** || **5** ⟨*ἴδοι, κακόν*⟩ Reis. | *μάλιστα δὲ εἰ* Reis.: *μάλιστα δὲ εἰς* **V**, *ἢ οταῖς λευκαῖς πέζων* **L** | *αὐτοὺς* **V** || **6** *μείονας* Salm.: *πλείονας* **LV** || **8** *ἀπολύμενοι* **V**, *ἀπολόμενοι* **L**, corr. Reis. | *αὐξανόμεναι* **V** || **9** *παῖδας δὲ πέζειν* **L** | *ἢ ἀστραγάλοις—πονηρόν*] *ἢ ψήφοις οὐ πονηρὸν οὐδὲ ἀστραγάλοις* **L** || **10** *παιδίοις*] *παισὶν* **V** || **13** *τὸ ὄναρ τοῦτο*] *τὸν ὄνειρον* **V** || **14** *λοιποῖς*] *λειπομένοις* **L** || **15** *περὶ τοῦ κλέπτειν* **V**, *κλέπτειν* **L** || **17** *ἢ καὶ πολυτελέστερα* **V** || **18** *ἀσφαλέστερα* **L** || **20** *τὸ ὄναρ*] *τὸν ὄνειρον* **V** | *τὸν* om. **L** || **21** *περὶ τοῦ ἱεροσυλεῖν* **V** | *ἀναθέματα* **L** | *πᾶσι φύσει πονηρόν* **V** || **22** *τοῖς* om. **L** || **24** *ὑπὸ θεῶν τρέφονται* Mein.: *ἀπὸ θεῶν τρέφονται* **V**, *ὑποθέσεων τρέπονται* **L** | *πάντες* **V**

4 Ψεύδεσθαι οὐκ ἔστιν ἐπιτήδειον πλὴν τῶν ἐπὶ θυμέλην ἀνερχομένων καὶ ἀγυρτῶν καὶ ὧν ἔθος ἐστὶ ψεύδεσθαι. ἧττον δὲ πονηρὸν τοὺς ἀλλοτρίους ψεύδεσθαι ἢ τοὺς p. 171 ἰδίους· μεγάλας γὰρ τούτοις συμφορὰς σημαίνει, κἂν ἐπὶ σμικροῖς δοκῇ τις ψεύδεσθαι. 5

5 Ὄρτυγες τοῖς μὴ φιλοτροφοῦσιν ἀγγελίας σημαίνουσι διαποντίους ἀκούσεσθαι ἀηδεῖς καὶ πονηράς· διαποντίους μέν, ἐπεὶ καὶ αὐτοὶ [μὲν ἐγχώριοί εἰσιν ἀλλὰ] διαπόντιοι παραγίνονται, ἀηδεῖς δέ, ὅτι μάχιμοί εἰσι καὶ ὀλιγόψυχοι. καὶ ἐν ταῖς κοινωνίαις καὶ φιλίαις καὶ γάμοις καὶ τοῖς 10 βιωτικοῖς συμβολαίοις πᾶσι στάσεών εἰσι καὶ φιλονεικιῶν σημαντικοί, καὶ τοὺς νοσοῦντας εἰ μὲν μετακομισθεῖεν ἀποθανεῖσθαι σημαίνουσι διὰ τὸ ὀλιγόψυχον, μὴ μετακομισθέντας δὲ ἧττον κινδυνεύσειν. καὶ πρὸς ἀποδημίαν εἰσὶ πονηροί· δόλους γὰρ καὶ ἐνέδρας καὶ λῃστείας προ- 15 αγορεύουσι· καὶ γὰρ αὐτοὶ τῆς οἰκείας μεθιστάμενοι περιπίπτουσι τοῖς θηρᾶν αὐτοὺς βουλομένοις. ἀλεκτρυόνες δὲ οἱ μάχιμοι στάσεων καὶ φιλονεικιῶν μόνον εἰσὶ σημαντικοί, πρὸς δὲ τὰ ἄλλα οὐκέτι ὁμοίως τοῖς ὄρτυξιν ἀποβαίνουσιν. 20

6 Μύρμηκας τοὺς μὲν πτερὰ ἔχοντας οὐδαμῶς ἰδεῖν ἀγαθόν· ὄλεθρον γὰρ προαγορεύουσι καὶ ἀποδημίας ἐπικινδύνους· τοὺς δὲ ἑτέρους [ἐργάτας καλουμένους] ἀγαθὸν γεωργοῖς· εὐφορίαν γὰρ μαντεύονται, ἐπειδὴ ὅπου μὴ ἔστι σπέρματα,

8 coturnices transmarini: Aristot. hist. animal. 8, 12, 597 A 23. pugnaces: Ovid. am. 2, 6, 27. || 16–17 Aristot. hist. animal. 9, 8, 614 A 26. || 17–18 Lucian. Anachars. 37, Ael. var. hist. 2, 28. || 21 Sueton. vit. Ner. 46. || 24 Cic. div. 1, 78.

1 περὶ τοῦ ψεύδεσθαι V, ψεύδεσθαι L | ἔστιν om. V || 2 ἐρχομένων L | ὧν] τῶν L || 4 γὰρ] δὲ L | τοῦτο L || 5 μικροῖς L || 6 περὶ ὀρτύγων V, ὀρτύγων L | μὴ] μὲν V | τροφοῦσιν L, ὀρτυγοτροφοῦσιν Her. || 7 ἀκούσεσθαι] ἀκούσειν V, ἀκούειν L || 8 αὐτοὶ διαπόντιοί εἰσιν ἀλλὰ καὶ ἐγχώριοι παραγίνονται L || 9 ὅτι] ὅτι καὶ V || 10 τοῖς συμβολαίοις καὶ βιωτικοῖς πᾶσι L || 12 μετακομισθέντες V || 14 κινδυνεύσειεν L || 15 γὰρ om. L | λῃστείαν V | προαγορεύοντες L || 17 τοὺς L | βουλομένους L | περὶ ἀλεκτρυόνων μαχήμων L || 18 δὲ om. L || 20 ἐπιβαίνουσιν L || 21 περὶ μυρμήκων LV | μὲν] τὰ L, num μὲν τὰ? || 24 εὐφορίας L | προμαντεύονται V | ἔστι] τι L

οὐκ ἂν ἴδοι τις μύρμηκας. ἀγαθοὶ δὲ οὗτοι καὶ τοῖς ἐξ
ὄχλου ποριζομένοις καὶ τοῖς νοσοῦσιν, ὅταν γε μὴ περὶ τὸ
σῶμα τοῦ ἰδόντος ἀναστρέφωνται· ἐργάται γὰρ καλοῦν-
ται καὶ ἐργοπονούμενοι οὐ διαλείπουσιν, ὅπερ ἴδιόν ἐστι
5 τῶν ζώντων. ἐπειδὰν δὲ περὶ τὸ σῶμα τοῦ ἰδόντος ἀνα-
στρέφωνται, ὄλεθρον προαγορεύουσιν, ὅτι γῆς εἰσι παῖδες
καὶ ψυχροὶ καὶ μέλανες.

Φθεῖρας ὀλίγους ἔχειν καὶ εὑρίσκειν ἐν τῷ σώματι ἢ 7
ἐν τοῖς ἱματίοις καὶ τούτους ἀναιρεῖν ἀγαθόν· πάσης γὰρ
10 λύπης καὶ φροντίδος ὑπερβαλλούσης ἀπαλλαγῆναι προ- p.172
αγορεύει τὸ ὄναρ· πολλοὺς δὲ καὶ ὑπερβάλλοντας πλήθει
πονηρὸν καὶ σημαῖνον νόσον μακρὰν ἢ δεσμὰ ἢ πολλήν γε
ἀπορίαν· ἐν γὰρ τοῖς τοιούτοις πληθύνουσι καὶ οἱ φθεῖρες.
καὶ εἰ μέν τις ἀποβάλλοι καὶ ἀποκαθαίροι πάντας, ἐλπὶς
15 αὐτῷ τούτων ἀπαλλαγῆναι· εἰ δέ τις ἔχων αὐτοὺς διυπνι-
σθείη, οὐκ ἄν ποτε σωθείη.

Ἕλμινθας ἀποκρίνειν διὰ τῆς ἕδρας ἢ διὰ τοῦ στόματος
ὑπὸ οἰκείων ἀνθρώπων καὶ συνοικούντων καὶ ὡς ἐπὶ τὸ
πλεῖστον τραπέζῃ τῇ αὐτῇ χρωμένων ἀδικούμενον μαθεῖν
20 σημαίνει καὶ ἀπώσασθαι τοὺς ἀδικοῦντας ἢ κατὰ ἄλλον
τρόπον στερηθῆναι αὐτῶν· ἐνοικοῦσι μὲν γὰρ τῷ σώματι οἱ
ἕλμινθες, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον αὐτὸ τὸ σῶμα λυμαίνονται.
ἐπειδὰν δὲ ἀποκριθῶσιν, ἀποβληθῆναι τοὺς τοιούτους
ἀνθρώπους σημαίνουσι.

25 Κόρεις δυσθυμιῶν καὶ φροντίδων εἰσὶ σημαντικοί· 8
ἐπίσης γὰρ ταῖς φροντίσι καὶ οὗτοι ἀύπνους ποιοῦσι· καὶ

1 μύρμηκας] σπέρματα L || 2 γε om. L || 4 ἴδιον] ἔργον L || 5 περὶ om. L | τοῦ ἰδόντος om. V || 8 περὶ φθειρῶν καὶ ἑλμίνθων V, περὶ φθειρῶν L || 10 ὑπερβαλλούσης om. V | ἀπαλλαγῆναι om. L || 12 καὶ σημαῖνον] ἔδοξε σημαίνειν δὲ καὶ V | ἢ] καὶ L | ἢ πολλήν γε] πολλήν τε L || 13 οἱ] αἱ L || 14 ἀποβάλοι L, ἀποβάλλει V | ἀποκαθάροι L, ἀποκαθαίρει V || 15 αὐτῷ] αὐτῷ ποτε V | τις] ἔτι L | διυπνισθῇ V, διοιπίσοι L || 17 περὶ ελμίγγων L | ελμιγγας L | ἀποκρίναι L || 19 τραπεζίτη αὐτῷ L | μαθεῖν] λαθεῖν Her., fort. recte || 20 σημαίνει] δηλοῖ V | ἄλλον τινὰ τρόπον L || 21 μὲν om. L || 22 ελμιγγες L | ἀλλ' οὐδὲν] ἄλλον L || 23 καὶ ante ἐπειδὰν addit L | ἀποβληθῆναι] ἀποκριθῆναι L || 25 περὶ κόρεων κωνώπων καὶ ἐμπίδων V, κόρεων L | δυσθυμίας et φροντίδος V || 26 οὗτοι] αὐτοὶ L | ἀνυπνους L

προσέτι πρός τινας τῶν οἰκείων, ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸς γυναῖκας ἀηδίας καὶ δυσαρεστήσεις φέρουσι.

Κώνωπες καὶ αἱ λεγόμεναι ἐμπίδες καὶ εἴ τι ἄλλο ὅμοιον ἀνθρώπους ἐπιφοιτῆσαι τῷ ἰδόντι σημαίνουσι πονηρούς, βλάβην ἐνδεικνυμένους καὶ προσέτι καταβοῶν- 5 *τας. καπήλοις δὲ καὶ οἰνεμπόροις εἰς ὄξος μεταβαλεῖν τὸν οἶνον προαγορεύουσι· χαίρουσι γὰρ ὄξει.*

9 *Μάχεσθαι τοῖς οἰκείοις οὐκ ἀγαθὸν οὐδὲ τοῖς ἐκτός, ἧττον δὲ πονηρόν [μάχεσθαι]. νοσῶν δέ τις ἐὰν δόξῃ* p.173 *μάχεσθαι, παρακόψει. μάχεσθαι τοῖς βελτίοσιν, οἷον τοῖς* 10 *δεσπόταις βασιλεῦσι μεγιστᾶσι καὶ πᾶσι τοῖς ὑπερέχουσι, κακῶς διατεθῆναι σημαίνει πρὸς τῶν οἷς τις ἐμάχετο.*

Μισεῖν ἢ μισεῖσθαι οὐδενὶ συμφέρει. οὐδὲν δὲ διαφέρει τινὰ μισεῖν, ὑφ' οὗ μισεῖταί τις, ἐπειδὴ τὸ μῖσος ἐχθροὺς ποιεῖ· οἱ δὲ ἐχθροὶ οὔτε συναίρονται οὔτε συλλαμβάνονται. 15 *δεῖ δὲ τοῖς ἀνθρώποις βοηθείας καὶ τῶν συλλαμβανομένων, ἐπειδὴ διὰ τῶν τοιούτων ὠφελοῦνται. [πονηρὸν δὲ ἐτηρήσαμεν τὸ μῖσος.]*

10 *Σφάζεσθαι καὶ ἀποθνήσκειν ὅ τι σημαίνει ἐν τῷ περὶ θανάτου λόγῳ ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ προείρηται. σφαζο-* 20 *μένους δὲ ἰδεῖν ἀγαθόν· πάντα γὰρ τὰ προκείμενα ἐπὶ τὸ τέλος συμπερανθέντα ἤδη ἀφῖχθαι σημαίνει, ἐπειδὴ ἡ σφαγὴ τελευτῆς ἐστι σημεῖον.*

7 Aristot. hist. animal. 4, 8, 535 A 3. 5, 19, 552 B 5, Aristoph. Byz. hist. animal. epit. 1, 36, Plin. h. n. 10, 195. (re vera sunt 'drosophilae'.)

1 *καὶ προσέτι*] *καί προσέτι καὶ* L, *καὶ* V || **3** *περὶ κωνώπων καὶ ἐμπίδων* L | *κώνωπες δὲ καὶ* V || **5** *βλαβῆναι δεικνυμένους* L || **6** *οινου ἐμπόροις* L | *μεταβάλλειν τὸν οἶνον* L, *τὸν οἶνον μεταβαλεῖν* V || **8** *περὶ μάχης καὶ μίσους* V, *περὶ μάχης* L | *ἐκτός*] *ἔξω* L || **9** *δὲ* post *νοσῶν* om. V | *τις ἐὰν*] *ἂν* L | *δόξῃ μάχεσθαι* om. L || **10** *μάχεσθαι δὲ τοῖς* V | *τοῖς* post *οἷον* om. L || **11** *ὑπερέχουσι*] *διαφέρουσι* L || **12** *πρὸς τῶν* om. L || **13** *περὶ μίσους* L || **14** *μισεῖται*] *μισεῖ* L || **15** *συναιροῦνται* V | *συλλαμβάνουσι* L || **16** *καὶ*] *δεῖ καὶ* V || **17** *ἐπειδὴ δὲ* L | *ὠφελοῦνται*] *βοηθοῦνται* L || **19** *περὶ σφαγῆς* LV || **21** *τὸ* om. L || **22** [*συμπερανθέντα*] Her. || **23** *ἐστι σημεῖον*] *ἐστιν αἰτία* L

Κροκόδειλος πειρατὴν ἢ φονέα ἢ οὐδὲν ἧττον ἀπονενοημένον ἄνθρωπον σημαίνει. ὅπως δ' ἂν διαθῇ τὸν ἰδόντα ὁ κροκόδειλος, οὕτω διαθήσει καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ κροκοδείλου σημαινόμενος. 11

5 *Αἴλουρος μοιχὸν σημαίνει· κλέπτης γάρ ἐστιν ὀρνίθων· αἱ δὲ ὄρνιθες γυναιξὶν εἰκάζονται, καθὼς ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἐπεμνήσθην.*

Ἰχνεύμων καὶ ἴκτις πανούργους σημαίνουσιν ἀνθρώπους καὶ δολίους οὐδέ ποτε τοῖς ὁρῶσιν εὐνοῆσαι δυνα- 12
10 *μένους διὰ τὸ ἄγριον καὶ δυστιθάσευτον. καὶ ὁ μὲν ἰχνεύμων ἄνδρας σημαίνει, ἡ δὲ ἴκτις γυναῖκας.*

Θεὸς εἴ τις ὑπολάβοι γενέσθαι, ἱερεὺς ἂν γένοιτο ἢ μάντις· τῆς γὰρ αὐτῆς τοῖς θεοῖς τιμῆς καὶ οὗτοι τυγχάνουσιν. εἰ δέ τις νοσῶν θεὸς εἶναι νομίσειε, τεθνήξεται· 13 p. 174
15 *ἀθάνατοι γὰρ οἱ [θεοὶ καὶ] ἀποθανόντες, ἐπεὶ μηκέτι τεθνήξονται. εἰ δέ τις ἐν πενίᾳ ἢ δουλείᾳ ἢ δεσμοῖς ἢ περιστάσει τινὶ ἢ ᾡτινιοῦν καθεστὼς κακῷ ἴδοι τὸ ὄναρ τοῦτο, ἀπαλλαγήσεται τῶν περιεχόντων αὐτὸν δεινῶν· πολλαὶ γὰρ καὶ εὐπόριστοι τῷ θεῷ αἱ ἀπὸ τῶν δεινῶν*
20 *σωτηρίαι. ἀνδρὶ δὲ πλουσίῳ καὶ μεγιστᾶνι ἀρχὴν μεγίστην κατὰ τὸ ἐπιβάλλον τοῦ ἀξιώματος προαγορεύει· ἐπίσης γὰρ τοῖς θεοῖς καὶ οἱ ἄρχοντες δύνανται εὖ καὶ κακῶς*

1 nam crocodili aquam de Nilo haurientibus insidiantur: Ael. nat. animal. 5, 23. || **8** Polemo de physiogn. (Foerster, Scr. Physiogn. 1, p. 176, 7—8).

1 *περὶ κροκοδείλου καὶ αἰλούρου* **V**, *περὶ κροκοδείλου* **L** || **2** *δ' ἂν* om. **L** | *ὁ κροκόδειλος τὸν εἰδόντα* **L** || **3** *διαθήσει* Reis.: *διαθήσεται* **V**, *διατεθήσεται* **L** | *καὶ ὁ* om. **L** | *κροκοδείλου σημαινόμενος*] *τοιούτου τινός* **L** || **5** *περὶ ελουρου* **L** || **6** *αἱ*] *οἱ* **L** | *καθὼς καὶ ἐν* **V** || **7** *ὑπεμνήσθην* **V** || **8** *περὶ ἰχνεύμονος καὶ ἴκτινος* **V**, *περὶ ἰχνευμονος καὶ ἰκτεινου* **L** | *ἰχνεύμων δὲ καὶ* **L** || **11** *ἡ*] *ὁ* **V** | *γυναῖκα* **L** || **12** *περὶ τοῦ θεὸν γενέσθαι* **V**, *περὶ θεὸν γενέσθαι* **L** | *εἴ*] *αν* **L** | *ἂν γένοιτο* om. **L** || **13** *τιμῆς* post *τυγχάνουσι* ponit **V** || **16** *ἐν δουλείᾳ ἢ ἐν πενίᾳ* **L** || **17** *περιστάσει τινί*] *περιστάσεσιν* **V** | *ἢ ᾡτινιοῦν καθεστὼς κακῷ*] *καθεστὼς* **L** | *ἴδοι*] *ἴδοιτ' ἂν* **V** | *τὸ ὄναρ τοῦτο*] *τὸν ὄνειρον τοῦτον* **V** || **19** *πολλὴ γὰρ εὐπόριστος* **L** | *αἱ . . . σωτηρίαι*] *ἡ . . . σωτηρία* **L** || **20** *ἀρχὴν τὴν μεγίστην* **L** || **22** *εὖ*] *καὶ εὖ* **L**

τινας ποιεῖν. ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῖς ἐπὶ σκηνὴν ἀνερχομένοις διὰ τὸ ἐν τῇ ὑποκρίσει ἔθος· πολλάκις γὰρ καὶ θεῶν πρόσωπα ἀναλαμβάνουσιν.

14 *Θεὸν δοκεῖν ὑποδέχεσθαι τῷ μὲν εὖ πράττοντι φροντίδας καὶ λύπας καὶ δεινὰς πραγματείας προαγορεύει· οἱ γὰρ ἐν* 5 *περιστάσει γενόμενοι θύουσι τε τοῖς θεοῖς καὶ ὑποδέχονται αὐτούς· τῷ δὲ ἐν πενίᾳ ἢ στενοχωρίᾳ ὄντι πολλὴν ἐπίδοσιν ἀγαθῶν προαγορεύει· τότε γὰρ μάλιστα οἱ πένητες [ὅταν εὐπορίσωσιν] εὐχαριστοῦσί τε τοῖς θεοῖς καὶ ὑποδέχονται αὐτούς.* 10

Θεοῦ σκευὴν ἔχειν καὶ περικεῖσθαι ἄλλου τινὸς ἐπιτροπεῦσαι σημαίνει πλουσίου, ὥστε φαντασίαν μὲν ἔχειν πλούτου, ὑπόστασιν δὲ μή. τοῦτο πολλάκις οὕτως ἀποβὰν ἐτήρησα.

15 *Κωλόβαθρα ὑποδεδέσθαι δοκεῖν τοῖς μὲν πανούργοις* 15 *δεσμὰ σημαίνει· καὶ γὰρ προσδεῖται τὰ κωλόβαθρα τοῖς ποσὶ καὶ τὸν περίπατον ἀλλοιοῖ· τοῖς δὲ λοιποῖς νόσον ἢ ξενιτείαν προδηλοῖ διὰ τὰς αὐτὰς αἰτίας.*

16 *Ἐπὶ θαλάσσης περιπατεῖν ἀποδημῆσαι βουλομένῳ ἀγα-* p. 175 *θόν, καὶ μάλιστά γε εἰ πλεῖν μέλλοι· πολλὴν γὰρ ἀσφά-* 20 *λειαν προαγορεύει τὸ ὄναρ. ἀγαθὸν δὲ καὶ δούλῳ καὶ τῷ γῆμαι προῃρημένῳ· ὁ μὲν γὰρ τοῦ δεσπότου ὁ δὲ τῆς γυναικὸς ἄρξει· ἔοικε γὰρ καὶ δεσπότῃ ἡ θάλασσα διὰ τὸ δυνατὸν καὶ γυναικὶ διὰ τὸ ὑγρόν. ἀγαθὸν δὲ καὶ τῷ δίκην ἔχοντι· ὑπέρτερος γὰρ τοῦ δικαστοῦ γενόμενος ὡς εἰκὸς* 25

19 Achmes p. 139, 14—16 Drexl (alia interpretatione).

1 *τινα* **L** | *σκηνῆς* **L** || **2** *γὰρ*] *δὲ* **V** || **4** *περὶ τοῦ θεόν ὑποδέχεσθαι ἢ θεοῦ σκευὴν ἔχειν* **V**, *θεὸν ὑποδέχεσθαι* **L** | *θεὸν–ὑποδέχεσθαι* om. **L** || **5** *δεινὰ πράγματα* **L** || **6** *καὶ*] *ἢ* **L** || **8** *ὅταν εὐπορήσωσι* post *αὐτοὺς* ponit **V** || **11** *θεοῦ σκεύει ἔχειν* **L** | *θεοῦ δὲ* **V** || **13** [*τοῦτο–ἐτήρησα*] coni. Her., fort. recte || **15** *περὶ κωλοβάθρων* **V**, *περὶ κολοβάθρων* **L** | *κολόβαθρα* **L** | *ὑποδεδέσθαι*] *ὑποδέχεσθαι* **L**, *ὑποδέξασθαι* **V** || **16** *κολόβαθρα* **LV** || **17** *ἀλλοιοῖ*] *ἀλλοῖον ποιεῖ* **L** || **19** *περὶ τοῦ ἐπὶ θαλάσσης περιπατεῖν* **V**, *ἐν θαλάσσῃ περιπατεῖν* **L** | *ἐπὶ θαλάσσης*] *ἐν θαλάσσῃ* **L**, *ἐπὶ θαλάσσης δοκεῖν* **V** || **20** *καὶ μάλιστά γε*] *μάλιστα δὲ* **V** | *πλέειν* **L** || **21** *προαγορεύει*] *προσημαίνει* **V** || **22** *γαμῆσαι* **V** | *προειρημένῳ* **L**, *βουλομένῳ* **V** || **25** [*ὡς εἰκὸς*] Her.

νικήσει· ἔοικε γὰρ καὶ δικαστῇ ἡ θάλασσα διὰ τὸ τοὺς
μὲν εὖ τοὺς δὲ κακῶς διατιθέναι. ἀνδρὶ δὲ νεωτέρῳ ἑταίρας
ἐρασθῆναι σημαίνει καὶ γυναικὶ ἰδούσῃ ἑταιρικῷ χρήσα-
σθαι βίῳ· ἔοικε γὰρ καὶ ἑταίρᾳ ἡ θάλασσα διὰ τὸ προσ-
5 βάλλειν ἡδείας μὲν τὰς πρώτας φαντασίας, κακῶς δὲ διατι-
θέναι τοὺς πλείστους. πᾶσι δὲ τοῖς ἐξ ὄχλου ποριζομένοις
καὶ πολιτευταῖς καὶ δημαγωγοῖς μετὰ πολλῆς εὐκλείας
πορισμὸν οὐ τὸν τυχόντα προαγορεύει· ἔοικε γὰρ καὶ
ὄχλῳ ἡ θάλασσα διὰ τὴν ἀταξίαν.

10 Ἀνθρώπους πλάσσειν ἀγαθὸν παιδοτρίβαις καὶ παιδευ- 17
ταῖς· τρόπον γάρ τινα καὶ οὗτοι τοὺς ἀνθρώπους πλάσ-
σουσιν, οἱ μὲν διὰ τὸ ῥυθμίζειν οἱ δὲ διὰ τὸ βελτίονας
ποιεῖν. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἄπαισιν, ἐπεὶ γνησίων παίδων
γονὴν προαγορεύει. ἀγαθὸν δὲ καὶ σωματεμπόροις καὶ
15 πένησιν· οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἐμπορίας πολλὰ καὶ μεγάλα
κερδανοῦσιν, οἱ δὲ πολλοὺς κτήσονται οἰκέτας. κακούρ-
γοις δὲ ὄλεθρον προαγορεύει· καὶ γὰρ τὸν Προμηθέα
λέγουσιν ἐπὶ τῷ πλάσαι τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸ πῦρ
20 κλέψαι κακῶς ἀπολέσθαι. πλουσίοις δὲ καὶ τοῖς μέγα
δυναμένοις ἀρχήν τινα μεγάλην προαγορεύει.

Ὑπεζεῦχθαι ὀχήματι ὥσπερ τι τῶν τετραπόδων δου- 18
λείαν καὶ κάματον καὶ νόσον προαγορεύει, καὶ εἰ πάνυ τις
λαμπρὸς καὶ ἁβροδίαιτος ὢν τὸν ὄνειρον ἴδοι.

Ὀχεῖσθαι ἐπὶ ἅρματος ἢ ἀπήνης ἀνθρώπων ὑπεζευγμέ- 19 p. 176
25 νων πολλῶν ἄρξαι σημαίνει καὶ προσέτι παῖδας ἀγαθοὺς

21 Aesch. Pers. 176—99. || 24–p. 212,1 Cleobis Bitonisque filiorum piorum Reiffio in mentem venit: Herod. 1, 31.

1 καὶ om. **V** || **3** χρήσεσθαι **V** || **4** γὰρ om. **L** | ἡ θάλασσα ἑταίρᾳ **LV** || **10** περὶ τοῦ ἀνθρώπους πλάττειν **V**, ἀνθρώπους πλάσσειν **L** | πλάττειν **V** || **11** πλάσσουσιν] βλάπτουσιν **V** || **12** μὲν γὰρ **V** | τὸ] τοῦ **L** | τὸ] τοὺς **L** || **13** ἅπασιν **L** | γνησίως **L** || **14** σωμάτων ἐμπόροις **L** || **15** ἐπὶ τῇ ἐμπορίᾳ **L** | καὶ μεγάλα κερδαίνουσιν **L**, κερδανοῦσι καὶ μεγάλα **V** || **18** τῷ] τὸ **L** | πλάσαι] πλάττειν **V** || **19** μέγα—προαγορεύει] μεγάλα δυναμένοις βασιλείαν ἄρχειν τινὰ προαγορεύει μεγάλην **V** || **20** post προαγορεύει in **L** est εἰ καὶ ἢ πάνυ τις λαμπρός || **21** περὶ τοῦ ὑπεζεῦχθαι **V**, ὑπεζεῦχθαι ὀχήματι **L** || **24** περὶ τοῦ ὀχεῖσθαι ἐπὶ ἅρματος **V** | ὀχεῖσθαι δὲ **V** | ἐπιζευγμένων **V**

τῷ ἰδόντι γενέσθαι μαντεύεται. πρὸς δὲ τὰς ἀποδημίας οὐ πάνυ τι συμφέρει· τὸ μὲν γὰρ ἀσφαλὲς ἐνδείκνυται, πολλὴν δὲ βραδύτητα προαγορεύει.

20 Εἰς μάντεως δὲ φοιτᾶν καὶ μαντεύεσθαι περί τινος φροντίδας οὐ τὰς τυχούσας τῷ ἰδόντι σημαίνει· οὐ γὰρ 5 δεῖ μαντικῆς τοῖς μὴ φροντίζουσιν. ὅ τι δ' ἂν ὁ μάντις ὅγε ἀληθὴς ἀποκρίνηται, τούτῳ πιστεύειν χρή. περὶ δὲ διαφορᾶς μάντεων, οἷς δεῖ προσέχειν καὶ οἷς μή [προσῆκεν], ἐν τῷ περὶ ⟨τῶν⟩ ἀξιοπίστων λόγῳ ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ προείρηκα. ὁ δὲ μηδὲν ἀποκρινόμενος μάντις πᾶσαν ἐγχεί- 10 ρησιν καὶ πᾶσαν ὁρμὴν ὑπερτίθεται· ἔστι γὰρ παρά γε τοῖς σοφοῖς καὶ ἡ σιγὴ ἀπόκρισις, ἀλλ' ἀπαγορευτική.

21 εἰ δέ τις ὑπολάβοι μάντις γεγονέναι καὶ εὐδοκιμεῖν ἐν τῷ προαγορεύειν, πολλῶν ἔμπειρος ἔσται πραγμάτων καὶ φροντίδας ἀναδέξεται τοῦτο μὲν ἰδίας τοῦτο δὲ καὶ ἀλλο- 15 τρίας· καὶ γὰρ τῷ μάντει μέλει καὶ τῶν οὐδὲν αὐτῷ προσηκόντων κακῶν, ἃ ἂν οἱ μαντευόμενοι φέρωσι. φέρει δὲ καὶ ἀποδημίας πολλάκις καὶ κινήσεις τῷ ἰδόντι ὁ ὄνειρος διὰ τὸ τοὺς μάντεις περινοστεῖν. καὶ τοῖς πένησιν εὐπορίαν· πολλοὶ γὰρ δέονται τοῦ μάντεως καὶ τῶν πλουσίων. 20

22 Νοσεῖν μόνοις τοῖς ἐν δεσμοῖς ἢ μεγάλῃ ἀνάγκῃ οὖσιν ἀγαθὸν διὰ τὸ τὴν νόσον λύειν τοὺς ὄγκους. τοῖς δὲ ἄλλοις μεγάλην ἀπραξίαν προαγορεύει· ἄπρακτοι γὰρ οἱ νοσοῦντες. καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἔνδειαν· καὶ γὰρ ἐνδεεῖς τῷ

2 τι om. V || 4 περὶ τοῦ μαντεύεσθαι V, μαντεύεσθαι L | μάντεως Reis.: μάντεων L, μάντεις V | post καὶ in V est μαντεύεσθαι ἤγουν πυνθάνεσθαι περί τινος, in L ἐπανερέσθαι περί τινος μάντιν, solum μαντεύεσθαι Her. || 5 ἰδόντι γενέσθαι σημαίνει V || 6 μαντικῆς μέλλειν τοῖς V | δ' ἂν] γὰρ L | ὅγε ἀληθὴς] ομηαληθωσμάντις L || 7 ἀποκρίνηται Rei.: ἀποκρίνεται LV | τούτοις V || 8 δεῖ] τε V || 9 ἀξιοπίστω L || 10 ὁ δὲ μηδὲν] μηδὲν δὲ V || 11 γε om. L || 12 σοφοῖς καὶ ἡ σιγὴ] σοφισταῖς ἡ σιγὴ οὐκ V | ἀπαγορευτική] ἀπαγόρευσις V || 13 περὶ τοῦ μάντιν γενέσθαι V, μάντιν γενέσθαι L | γεγονέναι] γενέσθαι L || 15 δὲ καὶ] δὲ V || 16 μέλει Rig.: μέλλει V, μάλιστα L | αὐτῶν L || 17 οἱ] οἱ κἀκεῖνα V | φέρωσιν Rei.: φέρουσιν L, αὐτῷ φέρουσι V || 18 πολλάκις] πολλὰς L | ὁ ὄνειρος] τὸν ὄνειρον V || 21 περὶ νόσου V, νοσεῖν L | οὖσι post δεσμοῖς ponit L || 22 ἀγαθὸν διὰ τὸ] ἀγαθὸν διὰ τὸ καὶ V, δυνατὸν διὰ L

σώματι ὧν μάλιστα χρὴ οἱ νοσοῦντες γίνονται. καὶ πρὸς p. 177
τὰς ἀποδημίας ἐμποδὼν ἵσταται· δυσκίνητοι γὰρ οἱ νο-
σοῦντες. καὶ τὰς ἐπιθυμίας οὐκ ἐᾷ τελεσθῆναι· οὐδὲ γὰρ
τὰς ὀρέξεις διὰ τὸ ἐπικίνδυνον ἀναπληροῦσι τῷ νοσοῦντι
5 *οἱ ἰατροί. νοσοῦντα δὲ εἴ τις ἐπισκέπτοιτο, εἰ μὲν γνώρι-*
μον, τὰ αὐτὰ τῷ νοσοῦντι σημαίνει· εἰ δὲ ἀγνῶτα, αὐτῷ
τῷ ἰδόντι· οὐδὲν γὰρ διαφέρει ἢ αὐτὸν νοσεῖν ἢ ἄλλον
ἀγνῶτα νοσοῦντα ἰδεῖν· εἰκόνας γὰρ τῶν ἀποβησομένων
τοῖς ὁρῶσι πραγμάτων τοὺς πλησίον εἶναί φαμεν, ὅταν γε
10 *ἀγνοῶνται. ἐτήρησα δὲ καὶ τὸ τοιοῦτο. ὅσα μὲν αὐτίκα*
ἀποβησόμενα καὶ μᾶλλον ἢ σφοδρότερον ἡ ψυχὴ βούλεται
σημῆναι ἀγαθὰ ἢ κακά, ταῦτα περὶ αὐτὸν τὸν ὁρῶντα
παράγει· ὅσα δὲ βράδιον ἢ ἧττον ἢ ἀτονώτερον, ταῦτα
δι᾽ ἀλλοτρίου σώματος δείκνυσιν ἡ ψυχὴ τῷ ὁρῶντι.

15 *Τὰς ἑαυτοῦ σάρκας ἐσθίειν ἀγαθὸν πένητι· πολλὰ γὰρ* **23**
τῷ σώματι ἐργασάμενος καὶ πονῶν κτήσεται, καὶ οὕτως
οὐχὶ τὰς σάρκας αὐτοῦ κατέδεται ἀλλὰ τὰς ἀπὸ τῶν
σαρκῶν ἐργασίας. ἀγαθὸν δὲ καὶ χειροτέχνῃ τὸ [ἀπὸ]
τοιούτων μερῶν ἐσθίειν τοῦ σώματος, ἀφ᾽ ὧν μάλιστα
20 *πορίζεται· οἱ μὲν γὰρ ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶν ἐργάζονται,*
οἱ δὲ τῇ ἑτέρᾳ μόνον, οἱ δὲ ἄκροις τοῖς δακτύλοις, οἱ δὲ
καὶ παντὶ τῷ σώματι. φιλολόγοις δὲ καλὸν ἄλλοις παρ-
έχειν τὸ στόμα καὶ τὴν γλῶσσαν ἐσθίειν· πολλὰ γὰρ πορί-
σαντες ἀπὸ τοῦ στόματος καὶ τῆς γλώσσης ἔσονται ἱκανοὶ

1 *ὧν μάλιστα χρὴ* **M**] *χρὴ ὧν μάλιστα χρὴ* **L**, om. **V** || **3** *οὐδὲ*] *καὶ* **L** | *γὰρ πρὸς τὰς* **V** || **4** *τῶν νοσούντων* **L** || **5** *νοσοῦντα ἐπισκέπτεσθαι* **L** | *εἴ τις ἐπισκέπτοιτο*] *ἐπισκέψασθαί τινα δοκεῖν* **V** | *γνώριμον ὄντα* **L** || **6** *τὰ αὐτὰ*] *ἄτοπα* Her. | *νοσοῦντι*] *εἰδωντι* **L** || **7** *γὰρ* om. **V** | *νοσεῖν*] *νόσον* **L** || **9** *ὅταν γε ἀγνοῶνται* om. **V** || **10** *δὲ* om. **L** | *τὸ τοιοῦτο*] *τοῦτο* **V** || **11** [*καὶ μᾶλλον ἢ*] Her. | *ἢ*] *καὶ* **V** || **12** *ταῦτα*] *καὶ ταῦτα* **V** | *ὁρῶντα*] *ὁρῶντα συμβαίνοντα* **V** || **13** [*ἧττον ἢ*] Her. || **14** *τῷ ὁρῶντι δείκνυσιν ἡ ψυχή* **L** | [*ἡ ψυχὴ*] Her. || **15** *περὶ τοῦ τὰς ἑαυτοῦ σάρκας ἐσθίειν* **V**, *τὰς ἑαυτοῦ σάρκας ἐσθίειν* **L** | *ἐσθίειν*] *ἐσθίειν δοκεῖν* **V** | *πολλοῖς* **L** || **16** *ἐργαζομένοις* **L** || **17** *τὰ σαρκία ἑαυτοῦ* **L** | *ἀλλὰ τὰς ἀπὸ*] *ἀλλ᾽ ἐκ* **L** || **18** *τὸ* om. **V** || **19** *ὧν*] *οἵων* **V** | *μάλιστα*] *μάλιστα καὶ* **V** || **21** *μόνη* **V** | *τοῖς* om. **V** || **22** *καὶ* om. **V** | *καλὸν* om. **L** | *παρέχειν* om. **L** || **24** *στόματος—ἱκανοὶ* om. **L** | *ἱκανοὶ* Reis.: *καὶ ἱκανοὶ* **V**

καὶ ἄλλοις παρέχειν. εἰ δέ τις τὸ ἑαυτοῦ στόμα κατεσθίοι ἢ τὴν ἑαυτοῦ γλῶσσαν, παύσεται λόγοις χρώμενος· ἰδιώταις δὲ μετάνοιαν ἐπὶ προπετείᾳ λόγων σημαίνει. γυνὴ δὲ τὰς ἑαυτῆς σάρκας ἐσθίουσα πορνεύσει καὶ οὕτως ἀπὸ τοῦ ἰδίου σώματος τραφήσεται. παντὶ δὲ τῷ νοσοῦντα ἔχοντι 5
p. 178 ἤτοι φίλον ἢ συγγενῆ ἢ ἄλλον τινὰ τῶν σπουδαίων, πένθος προαγορεύει· καὶ γὰρ οἱ πενθοῦντες λωβώμενοι ἑαυτοὺς τὰς ἑαυτῶν σάρκας ἐσθίουσι. πλουσίῳ δὲ ἀνδρὶ καὶ παντὶ τῷ κατὰ προαίρεσιν ζῶντι οὐκ ἀγαθὸν ἐσθίειν τῶν ἰδίων σαρκῶν· πρόρριζον γὰρ ἀνατραπῆναι τὸν βίον καὶ 10 τὴν ὕπαρξιν τοῦ ἰδόντος σημαίνει ὥσπερ καὶ τὸ τὴν ἰδίαν κόπρον ἐσθίειν.

24 Ἐπ' ἀριστερὰ περιβεβλῆσθαι ἢ ὅπως ποτὲ γελοίως καὶ μὴ κοσμίως πᾶσι πονηρὸν καὶ πρὸς ταῖς ἀπραξίαις διασυρμὸν καὶ καταγέλωτα ὑπομεῖναι σημαίνει. μόνοις δὲ γελωτο- 15 ποιοῖς ἀγαθὸν ἂν εἴη διὰ τὸ ἔθος.

25 Ἐπ' ἀριστερὰ γράφειν σημαίνει πανούργως τι πρᾶξαι καὶ ἀπάτῃ καὶ μεθόδῳ χρησάμενον ὑπελθεῖν τινα καὶ ἀδικῆσαι, πολλάκις δὲ καὶ μοιχὸν γενόμενον νόθους παῖδας λάθρᾳ ποιῆσαι. οἶδα δέ τινα, ὃς ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ 20 ποιητὴς ἐγένετο γελοίων ᾀσμάτων.

26 Μητρυιὰν ἰδεῖν οὔτε ζῶσαν οὔτε τεθνεῶσαν ἀγαθόν. καὶ εἰ μὲν χαλεπαίνοι ἢ ὀργίζοιτο ἢ βλάπτοι τὸν ὁρῶντα τὸ ὄναρ, ἐπιτείνε τὰ δεινά· εἰ δὲ μετρίως προσφέροιτο, ἥττονα ποιεῖ τὰ δεινά. χαριζομένη δέ τι τῷ ἰδόντι καὶ 25

17 nam Graeci hominibus barbaris diffidebant, qui sinistrorsus scribebant: H. Lewy, Rhein. Mus. 48 (1893) 416.

1 κατεσθίει V || **5** νοσοῦντας L || **8** ἀνδρὶ om. V || **9** τῶν] ἀπὸ τῶν V || **11** σημαίνειν L | τὸ] τῷ V || **12** ἐσθίοντι V || **13** περὶ τοῦ ἐπ' ἀριστερᾷ περιβεβλῆσθαι V, ἐπαριστερὰ περιβεβλῆσθαι L | ἐπ' ἀριστερᾷ V | ἢ ὅπως] καὶ ὅπως L || **14** πρὸς om. L | διασυρμὸν] καὶ ὀδυρμὸν L || **17** περὶ τοῦ ἐπ' ἀριστερᾷ γράφειν V, ἐπαριστερὰ γράφειν L || **18** ἀπάτην L || **19** νώθους V, νόθους ἄλλῳ L || **20** λάθρᾳ ποιῆσαι om. L || **22** περὶ μητρυιᾶς καὶ πατρῴου V, περὶ ʽμητρυιᾶς L | τεθνεῶσαν] ἀποθανοῦσαν L || **23** χαλεπαίνει V, corr. ead. man. | ἢ βλάπτοι] βλάπτειν L | τὸ] ἡ μητρυιὰ κατ' V || **25** ποιεῖ om. L

λόγοις καὶ ἔργοις ψευδεῖς τὰς ἐλπίδας φησὶν εἶναι· οὐ
γὰρ ἀπὸ γνώμης οὐδὲ κατὰ προαίρεσιν φιλήσειεν ἄν ποτε
μητρυιὰ πρόγονον. ὁ δὲ πατρωὸς τὰ αὐτὰ τῇ μητρυιᾷ
σημαίνει, ἥττονα δὲ τῇ δυνάμει. πολλάκις δὲ καὶ ὁ πατρωὸς
5 καὶ ἡ μητρυιὰ ξενιτείας καὶ ἀποδημίας γίνονται σύμβολα·
ἐοίκασι γὰρ πατὴρ μὲν καὶ μήτηρ τῇ οἰκείᾳ, πατρωὸς δὲ
καὶ μητρυιὰ τῇ ξένῃ.

Πρόγονοι ὁρώμενοι, λέγω δὲ συγγενεῖς τοὺς πρὸ τῶν 27
γονέων γεγονότας, φροντίδας σημαίνουσι παλαιῶν ἕνεκεν p. 179
10 πραγμάτων. καὶ εἰ μέν τι ἀγαθὸν ἢ ἡδὺ ἢ κεχαρισμένον
πράττοιεν ἢ λέγοιεν, εἰς ἀγαθὸν αἱ φροντίδες τελευτήσου-
σιν· εἰ δὲ μή, τοὐναντίον.

Ἐπίγονοι οἱ μὲν ἔτι νήπιοι καὶ βραχεῖς φροντίδων εἰσὶ
σημαντικοί (περὶ ὧν ἀκριβέστερον ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ
15 ἐν τῷ περὶ γενέσεως παίδων εἴρηκα κεφαλαίῳ), οἱ δὲ
ἤδη τέλειοι βοηθείας καὶ συλλήψεώς εἰσι σημαντικοί.

Μῦς οἰκέτην σημαίνει· συνοικεῖ γὰρ καὶ ἀπὸ τῶν 28
αὐτῶν τρέφεται καὶ ἔστι δειλός. ἀγαθὸν οὖν καὶ πολλοὺς
ἔνδον ἰδεῖν μύας καὶ τούτους ἱλαροὺς καὶ παίζοντας·
20 πολλὴν γὰρ εὐφροσύνην προσημαίνουσι καὶ οἰκετῶν ἐπί-
κτησιν. εἰ δέ τι ποικιλώτερον περὶ τοὺς μύας βλέποι τις,
ἔξεστι μεταφέρειν τὰς κρίσεις ἀπὸ τῶν παρὰ Μελάμποδι
ἐν τῷ περὶ τεράτων καὶ σημείων [ἐν τῷ περὶ μυῶν] γε-
γραμμένων, οὐδὲν διαφέρειν ἡγουμένους τὰ μεθ' ἡμέραν

22 Melampus: Oder ap. Susemihl 873, amn. 181, Fischer 16 u. ad 18, RE 15, 399.

1 ἐλπίδας] ἐλπίδας καὶ τὰς προσδοκίας **V** | οὐ] οὐδὲ **L** || 2 οὔτε **V** | φιλήσειεν] φιλῆσαι **LV**, fort. recte, cf. 109, 17 || 3 μητρυιὰν **LV**, corr. Reis. | πρόγονον] γενόμενον **L** | περὶ πατρῴου **L** || 4 ἥττονας **V** | δὲ post ἥττονα om. **L** || 5 σύμβολα om. **L** || 6 ἐοίκασι] φασὶ **L** | μὲν] τε **V** || 6 τῇ om. **V** || 7 καὶ] καὶ ἡ **L** || 8 περὶ προγόνων καὶ ἐπιγόνων **V**, περὶ προγόνων **L** | πρόγονοι δὲ **V** || 9 ἕνεκεν: vid. Bl., 27] ἕνεκε **L**, ἕνεκα **V** || 13 ἐπιγόνων **L** | ἐπίγονοι δὲ **V** | οἱ μὲν] εἰ μὲν εἶεν **V** || 15 παίδων] καὶ παίδων περὶ **L** || 16 ἤδη om. **L** | συλλήψεως καὶ ἐπικουρίας εἰσὶ **V** || 17 περὶ μυὸς καὶ γαλῆς **V**, περὶ μυὸς **L** | συνοικεῖ] συνοικῆται **L** || 18 δειλός Reis.: δῆλος **LV**, sed [καὶ ἔστι δῆλος] coni. Her. | οὖν καὶ] δὲ **V** || 20 σημαίνουσιν **V** || 21 βλέποι τις] βλέποιτο τό τε **L** || 22 μελάμποδος **V** || 23 [ἐν τῷ περὶ μυῶν] Her., def. Od.: καὶ περὶ μυῶν **V** || 24 διαφέρει **L**

γινόμενα τῶν ὄναρ δοκούντων γίνεσθαι· τῆς γὰρ αὐτῆς τετύχηκε προρρήσεως, ὡς πολλάκις ἡμῖν ἔδοξε διὰ πείρας. διὰ μακροῦ δὲ τὸν τόπον τοῦτον ἐξείργασται ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς ἑαυτοῦ συντάξεως Ἀπολλώνιος ὁ Ἀτταλεύς. ἐμοὶ δὲ νῦν πρόκειται τὰ σημαινόμενα δεικνύειν ἑκάστου τῶν 5 *παραλελειμμένων ἐν τῇ ἐμῇ πραγματείᾳ. διὸ καὶ τρίτον τοῦτο τὸ βιβλίον οὐχ ὡς συνημμένον τοῖς δυσὶν ἀλλ' ὡς ἀπολελυμένον ἐποίησα. ὅθεν καὶ τῆς ἐπιγραφῆς εἰκότως τεύξεται οὐχὶ τρίτον ἐκείνων ἀλλὰ κατ' ἰδίαν Φιλάληθες ἢ Ἐνόδιον.* 10

Γαλῆ δὲ γυναῖκα σημαίνει πανοῦργον καὶ κακότροπον καὶ δίκην· ἔστι γὰρ ἰσόψηφος δίκη καὶ γαλῆ. [ἀπὸ γὰρ p. 180 *τῶν αὐτῶν σύγκειται γραμμάτων]. καὶ θάνατον· ὅ τι γὰρ ἂν λάβῃ, τοῦτο σήπει. καὶ ἐργασίας καὶ ὠφελείας· καλεῖται γὰρ πρός τινων κερδώ. τὴν δὲ διαφορὰν ἔξεστι λαμβάνειν* 15 *τούτων ἀπὸ τοῦ βλέπεσθαι προσιοῦσαν ἢ ἀπιοῦσαν ἢ πάσχουσάν τι ἢ δρῶσαν ἡδὺ ἢ ἀηδές.*

29 *Πηλὸς νόσον σημαίνει καὶ ὕβριν· νόσον μὲν διὰ τὸ μήτε καθαρὸν εἶναι ὕδωρ μήτε γῆν ἀλλ' ἐξ ἀμφοτέρων μεμίχθαι καὶ μηδὲ ἕτερον εἶναι. πονηρὸν οὖν σύγκριμα* 20 *τοῦ σώματος τοῦτ' ἔστι νόσον προαγορεύει εἰκότως· ὕβριν δέ, ὅτι μολύνει. ἔτι δὲ κίναιδον διὰ τὸ ὑγρὸν καὶ ἔκλυτον. ἀγαθὸς δ' ἂν εἴη τοῖς ἐκ πηλοῦ ἐργαζομένοις.*

11 mustela mali ominis: Theophr. char. 16, 3. fort. respicitur illa fabella de nuptiis mustelae narrata: O. Crusius, Rhein. Mus. 42 (1887) 417, Riess 190. || **12–15** exc. Suda s. v. *γαλῆ*.

1 *γιγνόμενα* **V** | *γίγνεσθαι* **V** || **2** *τετύχηκε*] *ἔτυχε* **V** | *προαιρέσεως* **L** | *ἔδειξε* **V** || **6** *τοῦτο τρίτον* **L** || **7** *τὸ* om. **L** | *τοῖς*] *ἐκείνοις τοῖς* **V** || **8** *ἀπολελυμένον* Reis.: *ἀπολελειμμένον* **V**, *ἀπολειπόμενον* **L** | *ὅθεν*] *οὐδὲν* **L** | *γραφῆς* **L** || **11** *περὶ γαλῆς* **L** | *κακοῦργον* **L** || **12** *καὶ δίκην*] *ἢ δίκην* **V** | post *γαλῆ* in **L** legitur *καὶ ἄλγη*, in Suda *ἄλγη* | [*ἀπὸ—γραμμάτων*] Reis. || **13** *ὅ τι*] *οὐ* **L** || **14** *λάβοι* **V** || **15** *κερδώ*] *κερδὼ καὶ ἱλαρία* **V** Suda || **16** *τοῦ*] *τοῦ πῶς* **L** | *προϊοῦσαν* **L** || **17** *ἢ πάσχουσαν—ἀηδές*] *πράττουσάν τι ἡδὺ ἢ ἀηδὲς πάσχουσάν τι ἢ δρῶσαν* **V**, *ἢ πάσχουσαν ἢ πράττουσάν τι ἡδὺ ἢ ἀηδὲς ἢ δρῶσαν* **L** || **18** *περὶ πηλοῦ* **LV** || **19** *μήτε*] *μὴ* **V** | *τὸ ὕδωρ* **V** | *μήτε*] *μήτε μὴν* **V**, *καὶ* **L** || **20** *μηδέτερον* **V** | *πονηρὸν οὖν*] *ἔστιν οὖν πονηρὸν* **V** || **22** *ἔτι δὲ— ἔκλυτον*] *ότι δὲ μαλακὸν ἢ κινηδον ἀρριτουργὸν ἢ ἔκλυτον διὰ τὸ ὑγρὸν καὶ ἔκλυτον* **L**

Λεκάνη οἰκέτην σημαίνει καὶ θεράπαιναν πιστούς. **30**
πίνειν δὲ ἐκ λεκάνης ἐρασθῆναι θεραπαίνης σημαίνει, τὸ
δ' αὐτὸ καὶ εἴ τις ἐσθίοι ἐν λεκάνῃ. λεκάνην χρυσέαν ἢ
ἀργυρέαν ἔχειν ἤτοι θεράπαιναν ἀπελευθερώσαντα γῆμαι
5 *σημαίνει ἢ ἀπηλευθερωμένῃ συνοικῆσαι. λεκάνη θραυο-*
μένη θεράποντος σημαίνει ὄλεθρον. λεκάνῃ ἐγκατοπτρί-
ζεσθαι τεκνῶσαι ἀπὸ θεραπαίνης σημαίνει. εἰ δέ τις αὐτὸς
οἰκέτης ὢν οὐκ ἔχων ὑπηρέτην τοῦτον ἴδοι τὸν ὄνειρον,
ἡγεῖσθαι χρὴ τὴν λεκάνην αὐτὴν τὴν δουλείαν αὐτῷ ση-
10 *μαίνειν.*

Εἰκὼν τέκνα σημαίνει καὶ τὴν προαίρεσιν καὶ τὴν **31**
γνώμην τοῦ ἰδόντος· τέκνα μὲν διὰ τὴν ὁμοιότητα, γνώ-
μην δὲ καὶ προαίρεσιν διὰ τὸ ἐπαγάλλεσθαι πάντας εἰκό-
σιν. ἡ δὲ ἐξ ὕλης στερεᾶς καὶ ἀσήπτου γεγενημένη ἀμείνων
15 *ἐστὶ τῶν γραπτῶν καὶ κηρίνων καὶ πηλίνων καὶ τῶν*
ἄλλων τῶν ὁμοίων. ὅ τι δ' ἂν πάθωσιν αἱ εἰκόνες, τοῦτο
πείσονται καὶ οἱ παῖδες τοῦ ἰδόντος καὶ αἱ ὁρμαὶ τῶν πρά- p. 181
ξεων. πολλάκις δὲ καὶ εἰς γονεῖς καὶ εἰς ἀδελφοὺς καὶ εἰς
ἄλλους ὁμωνύμους ἀποβαίνει τὸ ὄναρ.

20 *Μαῖα ὁρωμένη τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει διὰ τὸ τὰ ἀπόρρητα* **32**
καὶ κεκρυμμένα ἐρευνᾶν καὶ βλάβας σημαίνει καὶ τοῖς
νοσοῦσι θάνατον· ἐξάγει γὰρ τοῦ περιέχοντος ἀεὶ τὸ
περιεχόμενον καὶ δίδωσι τῇ γῇ. τοὺς δὲ βίᾳ ὑπό τινος
κατεχομένους ἀπαλλάσσει· καὶ γὰρ τὸ περιεχόμενον τοῦ
25 *περιέχοντος ἀπαλλάσσει σῶμα καὶ οὕτω [τὸ περιεχόμενον*
σῶμα τοῦ περιέχοντος ἀπαλλάξασα] κουφότερον ποιεῖ.
πολλάκις δὲ ὁρωμένη μαῖα γυναικὶ μὴ ἐχούσῃ ἐν

1 *περὶ λεκάνης* **LV** | *οἰκέτιν* Reis. | *πιστήν* **V** || **3** *καὶ εἴ*] *ἢ* **L** | *ἐσθίει* **LV** | *χρυσῆν* **L** || **4** *ἀργυρην* **L**, *ἀργυρᾶν* **V** | *σημαίνει γῆμαι* **L** || **5** *ἀπηλευθερωμένῃ* Reis.: *ἀπηλευθερωμένην* **V**, *ἀπειλη-θερωμένη* **L** | *συνοικῆσαι—θραυομένη* om. **L** || **6** *θεραπόντων* **L** || **8** *ὑπηρέτιν* Rei. | *ἴδοι τοῦτον* **L** || **9** *τὴν* om. **L** | *σημαίνει* **L** || **11** *περὶ εἰκόνος* **LV** || **13** *ἐπαγάλλεσθαι* Val.: *ἐπαγγέλλεσθαι* **LV** | *εἰκόσιν*] *τὰς εἰκόνας εἶναι* **L** || **14** *ἡ*] *εἰ* **L** || **15** *πηλίνων καὶ κηρί-νων* **V** || **16** [*ἄλλων τῶν*] Her. || **19** *τὸ ὄναρ* om. **L** || **20** *περὶ μαίας* **LV** || **21** *διερευνᾶν* **V** || **22** [*ἀεὶ*] Her || **25** [*σῶμα*] Her. || **26** *ποιεῖ τὸ σῶμα* **V** || **27** [*ὁρωμένη μαῖα*] Her. | *ἐν γαστρὶ*] *γυναικὶ* **L**

γαστρὶ νόσον προαγορεύει, ἐν γαστρὶ δὲ ἐχούσῃ οὐδὲν
ἐπίσημον διὰ τὴν περὶ τὸν τοκετὸν ἐλπίδα.

33 Ἄκανθαι καὶ σκόλοπες ὀδύνας σημαίνουσι διὰ τὸ ὀξὺ
καὶ ἐμποδισμοὺς διὰ τὸ καθεκτικὸν καὶ φροντίδας καὶ
λύπας διὰ τὸ τραχύ, πολλοῖς δὲ καὶ ἔρωτας καὶ ἀδικίας 5
ὑπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν· ἔρωτας μὲν διὰ τὸ μὴ εὐθύμους
τοὺς ἐραστὰς εἶναι· ἀδικίας δὲ ὑπὸ ἀνθρώπων πονη-
ρῶν διὰ τὴν γιγνομένην ὑπὸ τούτων ἐκ τῶν τραυμάτων
αἵματος ἀπόκρισιν. καὶ αἱ μὲν ἄκανθαι ὑπὸ γυναικῶν
τὰς ἀδικίας οἱ δὲ σκόλοπες ὑπ' ἀνδρῶν προσημαίνουσι. 10

34 Τῶν γραμμάτων καθ' ἓν ὁρώμενον ἕκαστον τὰ μὲν
φωνήεντα φόβους καὶ ταραχὰς σημαίνει, τὰ δὲ ἡμίφωνα
ἀπραξίας μὲν οὐχί, φόβους δὲ ἐπάγει· τὰ δὲ ἄφωνα οὔτε
φόβους οὔτε πράξεις. ἰδίᾳ δὲ τὸ ϱ̄ ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ κρι-
νέσθω. ἔστιν οὖν τοῖς ἐπὶ πρᾶξιν ὁρμῶσιν ἀγαθὸν διὰ τὸ 15
ἰσόψηφον· ἔστι γὰρ καὶ τὸ 'ἐπ' ἀγαθά' τὴν τοῦ ϱ̄ ἐκπλη-
ροῦν ψῆφον. καὶ τοῖς προσδοκῶσιν ἀποδήμους· ἔστι γὰρ
p. 182 ⟨καὶ τὸ⟩ 'ἀνγελία' [τὸ] ἑκατόν. καὶ τοῖς διαποροῦσι πότερον
πεζῇ ἀπιτέον αὐτοῖς ἢ κατὰ πλοῦν συμβουλεύει 'πεζῇ'·
καὶ γὰρ ⟨καὶ⟩ τοῦτο ἰσόψηφον τοῦ ἑκατόν. τοῖς δὲ 20
περὶ τοῦ ὅλως εἰ ἐξιτέον φροντίζουσι συμβουλεύει
μένειν· καὶ γὰρ τὸ 'μένε' ἑκατόν. κακούργους δὲ δεσμεύει·
καὶ γὰρ τὸ 'πέδαι' ἑκατόν. ποιμέσι δὲ καὶ ἱπποτρόφοις
ἀγαθὸν τὸ ἑκατόν· καὶ γὰρ τὸ 'νέμε' ἑκατόν.

14 E. Dornseiff, Das Alphabet in Mystik u. Magie 113.

2 ἐλπίδα] φροντίδα V || 3 περὶ ἀκάνθης καὶ σκολόπων LV, ἄκανθαι δὲ καὶ L || 5 λύπην L | ἔρωτα L || 6 ἀπὸ V | ἔρωτα L | μὲν] δὲ L || 7 ἐραστὰς] ἐρῶντας V | ἀνθρώπων τινῶν V || 9 τοῦ αἵματος V | ὑπὸ] ἀπὸ L, ἐκ V || 11 περὶ τοῦ ϱ̄ στοιχείου καὶ ἑκατόν V, περὶ τοῦ ϱ̄ L || 12 καὶ φόβους V | σημαίνει] ἐπάγει L || 13 ἀπραξίαν V | δὲ φόβους L | οὔτε] οὐχὶ L || 14 κρίνεται V || 15 ὁρμῶσιν] ὁρῶσιν L, ὁρμωμένοις V || 16 γὰρ om. L | καὶ τὸ] καὶ διὰ τὸ L | ἀγαθῇ L | τοῦ ϱ̄] ἑκατὸν V | πληροῦν L || 18 ἀνγελία V recte] ἀγγελία L, V ex correctione | ἑκατόν] τὸ ϱ̄ L, τὰ ἑκατόν V | καὶ] ὡς καὶ L || 19 τὸν πλοῦν V || 22 καὶ γὰρ—ἑκατόν] ἴση γὰρ καὶ τούτου ἡ ψῆφος V || 23 γὰρ τὸ] γὰρ καὶ V | καὶ ἱπποτρόφοις—ἑκατόν om. L || 24 νέμε] νέμε τῇ ψήφῳ V

Ἄλυσις γυναῖκα σημαίνει διὰ τὸ ὄνομα καὶ διὰ τὸ **35**
καθεκτικόν. καὶ πλοκὴν πραγμάτων οὐκ εὐθύμων οὐδὲ
τερπνῶν· πέπλεκται μὲν γὰρ ἐκ πολλῶν, οὐκ εὐθύμους
δὲ τοὺς δεδεμένους ποιεῖ. καὶ κατοχὴν καὶ ἐμποδισμὸν
5 *πράξεων δηλοῖ.*

Ἱστὸς ὄρθιος κινήσεις καὶ ἀποδημίας σημαίνει· χρὴ **36**
γὰρ περιπατεῖν τὴν ὑφαίνουσαν. ὁ δὲ ἕτερος ἱστὸς κατοχῆς
ἐστι σημαντικός, ἐπειδὴ καθεζόμεναι αἱ γυναῖκες ὑφαί-
νουσι τὸν τοιοῦτον ἱστόν. ἀεὶ δὲ ἄμεινον ἀρχόμενον ὑφαί-
10 *νεσθαι ἱστὸν ἰδεῖν ἢ πρὸς τὸ ἐκτέμνεσθαι ὄντα· ἔοικε γὰρ*
τῷ βίῳ. ὁ μὲν οὖν ἄρτι ἀρχόμενος ὑφαίνεσθαι μακρὸν
ὑπαγορεύει βίον, ὁ δὲ πρὸς ἐκτομὴν ὢν ὀλίγον, ὁ δὲ ἐκτε-
τμημένος θάνατον. περὶ δὲ χρωμάτων διαφορᾶς ἀπὸ τοῦ
λόγου τοῦ περὶ ἱματίου καὶ κόσμου ἀνδρείου τε καὶ γυναι-
15 *κείου [ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ ἐν ἀρχῇ ἐπεμνήσθην]*
ἔξεστι τὰς κρίσεις μεταφέρειν. εἰ ⟨δέ⟩ τις πλέων ἱστὸν
ἴδοι, ἡγείσθω τὴν κατάρτιον ὁρᾶν. ὅ τι ἂν οὖν περὶ τὸν
ἱστὸν ἀποβαίνῃ, τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τὴν κατάρτιον ἔσται.
συνεργὰ δὲ τὰ εἰς ὑφὴν ἱστοῦ παρασκευαζόμενα πολλὰς
20 *φροντίδας καὶ σύγχυσιν πραγμάτων σημαίνει, ὧν ὀψὲ καὶ*
μόλις ἔσται διάκρισις· ἕως μὲν γάρ ἐστι συνεργά, συγκέ-
χυται καὶ ἀδιάκριτά ἐστιν· ἐπειδὰν δὲ ὑφανθῇ, εἰς τὴν p. 183
οἰκείαν ἕκαστον κατατεταγμένον χώραν καὶ τὴν εὐχρη-
στίαν παρέχει.

6 Diodor. 17, 10, 5. || **12** Achmes p. 215,13 Drexl.

1 *περὶ ἀλύσεως* **LV** | *γυναῖκα* corruptum esse censuit Her., def. Gom. (cf. 310, 20): in vocabulo *ἄλυσις* latet etymon *ἀ* + *λύω*! (cf. Etym. Magn.). | *καὶ διὰ*] *καὶ* **L** || **2** *εὔθυμον οὐδὲ τερπνόν* **L** || **5** *δηλοῖ*] *σημαίνει* **L** || **6** *περὶ ἱστοῦ καὶ συνέργων* **V**, *περὶ ἱστοῦ* **L** | *κίνησιν καὶ ἀποδημίαν* **V** || **8** *ἐπειδὴ γάρ* **V** | *ὑφαίνουσιν αἱ γυναῖκες* **V** || **9** *ἀεὶ*] *ἅπασι* **V** || **11** *τῷ βίῳ*] *τῇ τοῦ βίου τελευτῇ* **V** | *οὖν* om. **L** || **13** *χρημάτων* **LV** || **16** *ἔξεστι δὲ* **V** || **18** *ἀποβαίνοι* **LV** || **19** *περὶ συνεργῶν* **L** | *δὲ*] *δὲ καὶ* **V** | *τοῦ ἱστοῦ* **L** || **20** *σύγχυσιν*] *συγχύσεις τῶν* **L** || **21** *μόγις* **V** | *ἐστι*] *ἔτι* **V** || **22** *καὶ*] *δὲ καὶ* **L** || **23** *εὐχρηστίαν*] *εὐχρηστίαν σημαίνει ὁμοίως καὶ* **V**

37 Ἀκόνη προτροπῆς ἐστι σημαντικὴ καὶ εὐθυμίας, καὶ τρόπον τινὰ ὀξυτέρους φησὶ δεῖν γενέσθαι. ἐν δὲ ταῖς φιλίαις οὐ τοὺς συλλαμβανομένους σημαίνει ἀλλὰ τοὺς προτρέποντας καὶ παρορμῶντας· συμπράττει μὲν γὰρ οὐδὲν τοῖς σιδηροῖς, ὀξύτερα δὲ αὐτὰ ποιεῖ. πολλάκις δὲ 5 ἀκόνη καὶ γυναῖκα σημαίνει.

38 Τὰ δὲ ἐτυμολογούμενα τῶν ὀνομάτων οὐκ ἄχρηστα νομίζειν χρὴ πρὸς τὰς κρίσεις. ἐάν τε γὰρ ἐπ' ἀγαθοῖς τοῖς ὑπὸ τῶν ἄλλων σημαινομένοις τὰ ὀνόματα ᾖ εὔφημα, τελειότερα τὰ ἀγαθὰ ποιεῖ· ἐάν τ' ἐπὶ κακοῖς, ἐλάττονα 10 καὶ ἀμβλύτερα τὰ κακὰ ποιεῖ. τὰ δὲ δύσφημα ἐναντία ταῖς προαιρέσεσι τὰ μὲν κακὰ ἐπιτείνει, τὰ δὲ ἀγαθὰ ἀμβλύνει. πολλάκις δὲ καὶ ἀπὸ μόνων αὐτῶν ἔστι τι προαγορεῦσαι. οἷον Μένων μὲν καὶ Μενεκράτης καὶ Κρατῖνος ἀποδημεῖν κωλύουσι, Ζήνων δὲ καὶ Ζηνόφιλος καὶ Θεό- 15 δωρος τοὺς νοσοῦντας ἀνιστᾶσι, Κάρπος δὲ καὶ Ἐλπιδιφόρος καὶ Εὔτυχος πορισμὸν ὑποδεικνύουσι, Θράσων δὲ καὶ Θρασύλος καὶ Θρασύμαχος παρορμῶσι πράττειν καὶ μὴ ἀποκνεῖν κελεύουσιν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν θηλυκῶν ὀνομάτων τὰς κρίσεις χρὴ ποιεῖσθαι. 20

39 Ἡ δὲ παραμυθία τοὺς μὲν εὐδαιμονοῦντας ἀδικεῖ, τοὺς δὲ ἐν περιστάσει ὄντας ὠφελεῖ· τοὺς μὲν γὰρ εἰς τοῦτο κατάγει, ὥστε δεῖν αὐτοῖς παραμυθίας διὰ τὸ ἀθυμεῖν ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσι κακοῖς, τοῖς δὲ χρηστὰς ὑποτίθεται τὰς ἐλπίδας ὀρθῶς καὶ εὐλόγως τοῦ τοιούτου 25

13 Cic. div. 1, 102 et Pease ad loc., Aristid. or. 47, 51—52 ('Menandros'). 50, 19 ('Rhosandros'). 51, 66 ('Eudoxos').

1 περὶ ἀκόνης **LV** | ἀκόνης προκοπῆς ἐστιν **L** | σημαντικὴ] σημεῖον **V** || **2** δεῖ γίνεσθαι **L** || **3** λαμβανομένους **L** || **5** σιδηροῖς ἢ ἀκόνη **V** || **7** περὶ ἐτυμολογίας ὀνομάτων **V**, περὶ ὀνομάτων ἐτοιμολογίας **L** || **9** εὔφημα ᾖ **V** || **10** ποιεῖ om. **V** | τ'] δὲ **L** | ἐπὶ τοῖς κακοῖς **V** || **11** ἢ ἐναντία **L** | ἐναντία ⟨ὄντα⟩ coni. Her. || **12** ἐπαμβλύνει **V** || **13** μόνον **V** | προαγορεύεται **L** || **16** ἀνίστησιν **L**, ἀνίστησι **V** || **17** ὑποδείκνυσιν **L** || **18** Θρασύλος] θρα καὶ θράσυλλος **L**, θράσυλος εὔβουλος **V** | θρασύβουλος **V** || **21** περὶ παραμυθίας **LV**

ἀποβαίνοντος. οὔτε γὰρ τῷ ὁρῶντί φησί τις 'ἀναβλέψεις' ἀλλ' ⟨ὡς⟩ εἰκὸς τῷ ὑποκεχυμένῳ [εἰς εὐθυμίαν ἀνάγειν αὐτόν], οὔτε τῷ ὑγιαίνοντι λέγει τις 'ἀναρρώσει καὶ ὑγιανεῖς' ἀλλ' ὡς εἰκὸς τῷ κάμνοντι. οὕτως οὖν ἐπειδάν p.184
5 τινι προσελθών τις λέγῃ 'πλουτήσεις εὐδαιμονήσεις εὐτυχήσεις πράξεις ὃ βούλει', ὡς οὐκ εὐδαιμονοῦντι οὐδὲ πράττοντι κατὰ γνώμην λέγει. εἰ δὲ ἄρα τῷ ἐν περιστάσει ὄντι προαγορεύοι τις τῆς περιστάσεως λύσιν, τότε χρὴ ἀνανεώσασθαι τὸν περὶ τῶν ἀξιοπίστων λόγον, ὃν ἐπὶ
10 τέλει τοῦ δευτέρου βιβλίου εἴρηκα, καὶ εἰ μὲν ἀξιόπιστος εἴη ὁ λέγων, πιστεύειν, εἰ δὲ μή, καταφρονεῖν ὡς ἐξαπατώμενον.

40 Ἐν ἄλλῳ μέρει τοῦ σώματος ᾡτινιοῦν τραῦμα ὑπάρχον σὺν τῷ μέρει κρινέσθω ὡς βλαπτομένῳ, ἠκρίβωται δὲ ὁ
15 λόγος ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἐν τῷ περὶ σώματος καὶ τῶν ἐν τῷ σώματι μερῶν· κατὰ δὲ τοῦ στήθους γενόμενον ἢ τῆς καρδίας νέοις μὲν καὶ ἀνδράσι καὶ γυναιξὶν ἔρωτα σημαίνει, πρεσβυτέροις δὲ λύπην· ἐν δὲ τῇ δεξιᾷ χειρὶ γενόμενον ἐν αὐτῷ τῷ θέναρι δάνειον προαγορεύει καὶ
20 τὴν ἐπὶ χειρογράφῳ λύπην. οὐλὴ δὲ πάσης φροντίδος συμπέρασμα σημαίνει.

41 Δάνειον τῷ ζῆν τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον· ὀφείλομεν γὰρ τὸ ζῆν τῇ τῶν ὅλων φύσει, ὡς καὶ τὸ δάνειον τῷ χρήσαντι. καὶ ὁ δανειστὴς δὲ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον τῷ δανείῳ. ὅθεν
25 τοῖς νοσοῦσιν ἐφιστάμενος καὶ ἀπαιτῶν κίνδυνον σημαίνει, λαμβάνων δέ τι καὶ θάνατον. δανειστὴς ἀποθνήσκων λύπης καὶ φροντίδος ἀπαλλάσσει. ἔτι δὲ καὶ δανειστὴς

1 φήσει **V** || **2** τὸ ὑποκεχυμένον **V** | εἰς ἐπιθυμίαν ἄγειν **V** || **3** ἀνάρρωσον **V** | καὶ ὑγιανεῖς **M**, καὶ ὑγιαινεις **L**, om. **V** || **5** τινι om. **L** | τις λέγει **L**, λέγης **V** || **6** εὖ πράξεις **L** | ὡς om. **V** || **7** λέγοι **L** || **8** προαγορεύει **V** || **13** περὶ τραυμάτων καὶ οὐλῆς **V**, περὶ τραύματος **L** | μέρει] μὲν τινὶ **L** || **15** τῶν ἐν τῷ] τῶν ἐν **V** || **16** γιγνόμενον **V** || **17** μὲν καὶ] μὲν **L** || **19** γιγνόμενον **V** || **20** περὶ οὐλῆς **L** | πᾶσι συμπέρασμα φροντίδων **V** || **22** περὶ δανείου καὶ δανειστοῦ ἐνοικιολόγου **V**, περὶ δανείου δανιστοῦ ἐνοικολόγου **L** | γὰρ] οὖν καὶ **LV** || **23** χρήσαντι] ἐγχειρίσαντι **V** || **24** τῷ δανείῳ λόγον **V** || **27** δὲ καὶ] δὲ **L**

καὶ θυγάτηρ τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον, ἐπειδήπερ καὶ ἡ
θυγάτηρ μετὰ ἀνάγκης ἀπαιτεῖ, καὶ ὅταν μετὰ πολλῶν
ἀνατραφῇ φροντίδων, ἀπαλλάσσεται λαβοῦσα προῖκα.
δανειστὴς οἰκέτῃ δεσπότην σημαίνει ἀποφορὰν ἀπαι-
τοῦντα. τὰ δὲ αὐτὰ τῷ δανειστῇ καὶ ὁ ἐνοικιολόγος ση- 5
μαίνει.

42 Μαίνεσθαι ἀγαθὸν τοῖς ἐπὶ τὸ πράττειν ὁρμῶσιν· ἀκώ-
p. 185 λυτοι γὰρ οἱ μαινόμενοι, ἐφ᾽ ὅ τι ἂν ὁρμήσωσι. μάλιστα
δ᾽ ἂν εἴη ἀγαθὸν τοῖς δημαγωγεῖν καὶ ὄχλον ἄρχειν βου-
λομένοις καὶ τοῖς εἰς ὄχλον καθιεῖσιν ἑαυτούς· πλείονος 10
γὰρ ἀποδοχῆς ἀξιωθήσονται. ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῖς παι-
δεύειν βουλομένοις, ἐπειδὴ καὶ παῖδες τοῖς μαινομένοις
ἀκολουθοῦσι. καὶ τοὺς πένητας εὐπορωτέρους ἔσεσθαι
σημαίνει· παρὰ πάντων γὰρ ὁ μαινόμενος λαμβάνει. καὶ
τῷ νοσοῦντι ὑγεῖαν προαγορεύει· κινεῖσθαι γὰρ καὶ περι- 15
πατεῖν ἡ μανία προάγεται καὶ μὴ κατερρῖφθαι [καὶ μὴ
ἠρεμεῖν], ὥσπερ ἐν νόσῳ [ὅπερ ὑγιείας ἐστὶ σύμβολον].

Μεθύειν οὐδενὶ ἀγαθόν, οὔτε ἀνδρὶ οὔτε γυναικί· πολ-
λὴν γὰρ ἀφροσύνην καὶ παραποδισμὸν τῶν χρειῶν σημαί-
νει· τούτων γὰρ καὶ ἡ μέθη ἐστὶν αἰτία. ἀγαθὸν δὲ τὸ 20
μεθύειν τοῖς φοβουμένοις· ἀνεπιστρεπτοῦσι γὰρ καὶ οὐ
φοβοῦνται οἱ μεθύοντες.

43 Φοβεῖσθαι οὐδενὶ ἀγαθόν, ἐπειδὴ ὁ φοβούμενος ἀντ-
έχειν μὲν πρὸς οὐδὲ ἓν δύναται, καταπροδοὺς δὲ καὶ τὴν

12 Cic. II Verr. 4, 148, Hor. a. p. 455—56, Petron. 92. || **21** Plin. h. n. 14, 137—42.

2 *ὅταν*] *ὅτε* **L** || **4** *δανειστὴς*] *ὡς δανειστὴς δανειστὴς* **V** | *οἰκέτης* **V** | *αἰτοῦντα* **L** || **5** *ὁ* om. **L** | *ἐνοικολόγῳ* **L** || **7** *περὶ μανίας καὶ μέθης* **V**, *περὶ μανίας* **L** | *ὁρμωμένοις* **V** || **8** *ὅ τι*] *οτιδ᾽* **L**, *ᾧτινι* **V** | *ὁρμήσουσιν* **L** || **9** *ἀγαθὸν εἴη* **L** | *βουλομένοις*] *πειρωμένοις* **V** || **10** *ὄχλους* **L** | *καθιεῖσιν* Ben.: *καθιοῦσιν* **L**, *καθιᾶσιν* **V** || **12** *βουλομένοις καὶ μαινομένοις* **V** || **13** *εὐπόρους* **L** | *ἔσεσθαι ἡ μανία* **V** || **14** *σημαίνει*] *δηλοῖ* **V** | *οἱ μαινόμενοι λαμβάνουσι* **V** || **15** *ὑγείαν* **V**, *τὴν ὑγίαν* **L** || **16** *ἡ μανία καὶ περιπατεῖν* **V** | *καὶ ἠρεμεῖν* **L** || **17** *ὑγίας . . . σύμβουλον* **L** || **18** *περὶ μέθης* **L** || **21** *ἀνεπιστρέπτουσι* **L**, *ἀνεπιστρέφουσι* **V**, corr. Schn. || **23** *περὶ φόβου* **LV**

*ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα πρὸς πάντα ἐπιτηδειότερον ἑαυτὸν
παρέχει, ὥστε θᾶττον παθεῖν ὃ ἂν μάλιστα φοβῆται.*

Ἐπιστολὴν εἰ μέν τις ἴδοι καὶ τὰ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα, **44**
εἰς τοῦτο ἀποβαίνει, ὅ τι ἂν τὰ γεγραμμένα εἴπῃ· εἰ δὲ
5 *μή, πάντως ἐστὶν ἀγαθή· ἴδιον γὰρ πάσης ἐπιστολῆς τὸ
'χαῖρε' καὶ 'ἔρρωσο' λέγειν.*

Κήλη ζημίας ἐστὶ σημαντικὴ τοῦτο μὲν διὰ τὸ ἰσόψη- **45**
*φον τοῦτο δὲ ὅτι καὶ πάντα ὅσα ἐπιφύεται τῷ σώματι
μήτε κάλλος μήτ' ἰσχὺν προστιθέντα ἀλλὰ καὶ τῆς οὔσης*
10 *εὐπρεπείας παραιρούμενα τὸ σῶμα βλάβης καὶ φροντίδος* p. 186
*ἐστὶ σημαντικά. ἐπειδὴ δὲ πάθος ἐστὶν ἡ κήλη, καὶ τοῦτο
περὶ τὰ αἰδοῖα, οὐδὲν ἧττον καὶ ⟨τὴν⟩ ἐπὶ τούτοις λύπην
σημαίνει καὶ ἀνίαν [ἐπὶ τοῖς ὑπὸ τῶν αἰδοίων σημαινομέ-
νοις], περὶ ὧν ἀκριβέστερον ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἐν τῷ*
15 *περὶ σώματος λόγῳ εἴρηκα.*

Ὅ τι δ' ἂν ἐκ ⟨τοῦ⟩ σώματος φυτὸν πεφυκέναι δόξῃ τις, **46**
*ὡς μὲν ἔνιοι λέγουσι, τεθνήξεται· γῆθεν γὰρ φύεται τὰ
φυτά, εἰς γῆν δὲ καὶ τὰ τῶν ἀποθανόντων ἀναλύεται σώ-
ματα· ὡς δὲ ἐγώ φημι, τὰς κρίσεις δεῖ ποιεῖσθαι μὴ αὐτὸ*
20 *μόνον ἀπὸ τῶν φυτῶν ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν μερῶν ἐξ ὧν
φύεται τὰ φυτά· πολλάκις γὰρ οὐκ αὐτὸς ὁ ἰδὼν ἀπέθανεν
ἀλλὰ τὸ δεικνύμενον ὑπὸ τοῦ μέρους, ἐν ᾧ ἦν τὸ φυτόν.
ἔστι δέ τις καὶ περὶ αὐτὰ τὰ φυτὰ διαφορά, ὡς ἐνίοτε μὴ
θάνατον ποιεῖν ἀλλὰ τομὰς καὶ χειρουργίας. τοῦτο δ' ἂν*
25 *συμβαίνοι ἀπὸ τῶν ἑκάστοτε τεμνομένων, οἷον ἀμπέλου*

1 *πάντα* Reis.: *ταῦτα* **LV** | *αὐτὸν* **L** || **2** *παρέχειν* **LV** || **3** *περὶ ἐπιστολῆς* **LV** | *ἐπιστολὴ* **L** | *καὶ τὰ*] *ἢ τὰ* **L** || **4** *εἰς τοῦτο— γεγραμμένα* om. **L** | *ὅ τι*] *εἰς ὅ τι* **V** | *εἴπῃ*] *ἐν αὐτῇ λέγῃ* **L** || **5** *τὸ* om. **L** || **6** *λέγειν*] *ἔχει* **L** || **7** *περὶ κήλης* **LV** | *σημαντικὸν* **L** || **9** *μήτ' ἰσχὺν μήτε κάλλος* **V** || **10** *παραιροῦντα* Her. | *τὰ σώματα* **V** | *φροντίδων* **V** || **11** *ἐστὶ*] *εἰσὶ* **LV** | *τοῦτο*] *πάθος* **L** || **12** *λύπην καὶ ἀνίαν σημαίνει* **V** || **14** *ἀκριβῶς* **L** || **16** *περὶ φυτῶν τῶν ἐν τῷ σώματι φυομένων* **V**, *περὶ φυτῶν ἐκ σώματος φυέντων* **L** | *δόξειεν πεφυκέναι τι* **L**, *δόξειέ τις πεφυκέναι* **V** || **17** *φύεται*] *ἀναδύεται* **L** || **18** *εἰς*] *καὶ εἰς* **V** | *καὶ* om. **V** || **19** *αὐτὸ*] *αὐτὰ* **L**, *αὐτόθεν* **V** || **22** *τὸ φυτὸν ἦν* **V** || **23** *δὲ* om. **L** | *ἐνίοτε*] *ἔστιν ὅτε* **V** || **25** *ἑκάστοτε*] *ἑκάστῳ* **L** | *ἀμπέλων* **L**

καὶ τῶν ὁμοίων. οἶδα γοῦν τινα, ὃς ἔδοξεν ἐκ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ πεφυκέναι ἄμπελον, καὶ αὐτὸ μόνον ἐσταφυλοτομήθη.

47 *Ψώρα δὲ καὶ λέπρα καὶ ἐλέφας ἐπισημοτέρους τε καὶ ἐνδοξοτέρους τοὺς πένητας ποιοῦσι [καὶ περιβλέπτους]* 5 *διὰ τὴν εὐπορίαν· καὶ γὰρ τὰ πάθη ταῦτα ἀποβλέπτους τοὺς ἔχοντας ποιεῖ. τὰ δὲ κρυπτὰ ἐλέγχουσι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, τοῖς δὲ πλουσίοις καὶ τοῖς μέγα δυναμένοις ἀνδράσιν ἀρχὰς περιποιοῦσιν. ἀεὶ δὲ ἀγαθὸν αὐτὸν ἔχειν δοκεῖν ψώραν ἢ λέπραν ἢ ἐλέφαντα ἤ τι τοιοῦτο πάθος,* 10 *οἷον ἀλφοὺς ἢ λειχῆνας· τὸ δὲ ἄλλον ἔχοντα ἰδεῖν λύπην καὶ φροντίδα σημαίνει· πᾶν γὰρ εἰδεχθὲς καὶ δυσπρόσωπον ὁραθὲν συνάγει τὰς ψυχὰς τῶν ὁρώντων καὶ συστέλλει.* p. 187 *ἀτοπώτερον δ᾿ ἂν εἴη τῶν οἰκείων τινὰ ἰδεῖν τοιούτῳ συνεχόμενον πάθει. εἰ μὲν γὰρ οἰκέτης τοῦ ἰδόντος εἴη,* 15 *ἄχρηστος εἰς ὑπηρεσίαν ἔσται αὐτῷ· εἰ δὲ παῖς, οὐ φυλάξει τὸ κατὰ γνώμην τοῦ πατρὸς ζῆν· εἰ δὲ γυνή, πάντως ἐπὶ τοῖς πραττομένοις ὑπ᾿ αὐτῆς αἰσχυνεῖται. τοῖς δὲ ἐξ ὄχλου πορίζομένοις συμφέρει, καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὲ κατ᾿ ἀναλογίαν κρίνειν χρή.* 20

48 *Βάλλειν λίθοις τινὰ κακῶς εἰπεῖν τινα σημαίνει, βάλλεσθαι δὲ λίθοις ὑπό τινος κακῶς ἀκούσεσθαι προαγορεύει· ἐοίκασι γὰρ οἱ λίθοι λόγοις ἀπρεπέσι καὶ μαχίμοις. πολλάκις δὲ τὸ βάλλεσθαι λίθοις καὶ ἀποδημίαν προηγόρευσε· δεῖ γὰρ ὡς εἰκὸς τὸν βαλλόμενον φυγεῖν. ἐπειδὰν* 25

21 Riess 190—91.

1 *ἐκ*] *ἀπὸ* **L** ‖ **2** *ἄμπελον πεφυκέναι* **V** ‖ **4** *περὶ ψώρας καὶ λέπρας καὶ ἐλέφαντος τοῦ πάθους* **V**, ita **L** sed *καὶ* bis om. | *ψώρας δὲ καὶ λέπρας* **L** | *τε* om. **V** ‖ **5** *ἐνδόξους* **V** ‖ **6** *ταῦτα*] *αὐτὰ* **L** ‖ **7** *ἐλέγχει* **LV** ‖ **10** *δοκεῖν* om. **L** | *τοιοῦτο τι* **V** ‖ **11** *λύπην καὶ*] *λύπην ἢ* **V** ‖ **12** *πάντα γὰρ τὸ ἴδεχθὲς* **L** ‖ **14** *εἴη*] *εἴη εἰ* **V** | *ἴδοι* **V** ‖ **18** *ἐπὶ*] *ὑπὸ* **V** | *αὐτῆς*] *αὐτοῖς* **V** | *αἰσχυνεῖται* Reis.: *αἰσχύνεται* **LV**, *αἰσχυνθήσεται* Her., Add. | *τοῖς—χρή*] *καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὲ κατὰ ἀναλογίαν κρίνειν χρὴ μόνοις τοῖς ἐξ ὄχλου πορίζομένοις συμφέρει* **L** ‖ **21** *περὶ τοῦ λιθοβολεῖν ἢ λιθοβολεῖσθαι* **V**, *περὶ λιθοκοπίας* **L** | *λίθοις τινὰ*] *λίθοις τινὰς* **L** ‖ **22** *λίθοις* om. **V** | *ὑπό τινος* om. **L** | *κακῶς ἀκούεσθαι* **L**, *ἀκούεσθαι κακῶς* **V**, futurum Reis. fecit | *προαγορεύει*] *σημαίνει* **L** ‖ **24** *προαγορεύει* **V** ‖ **25** *φεύγειν* **V**

δὲ πολλοὶ ὦσιν οἱ βάλλοντες, ἀγαθοὶ τετήρηνται μόνοις τοῖς ἐξ ὄχλου πορίζομένοις.

Τέττιγες ἄνδρας σημαίνουσι μουσικοὺς διὰ τὴν περὶ αὐτοὺς ἱστορίαν, ἐν δὲ ταῖς χρείαις τοὺς οὐδὲν ὠφελοῦντας 49
5 *ἢ αὐτὸ μόνον περὶ τῶν πραγμάτων λέγοντας καὶ μεμνημένους, ἐν δὲ τοῖς φόβοις τοὺς αὐτὸ μόνον ἀπειλοῦντας, οὐδὲν δὲ δυναμένους δρᾶσαι· οὐδὲν γὰρ οἱ τέττιγες πλὴν φωνὴν ἔχουσι. τοὺς δὲ νοσοῦντας δίψῃ συσχεθῆναι λέγουσι καὶ πάντως ἀποθανεῖσθαι· τροφῆς γὰρ οὐ μέτεστιν αὐτοῖς.*

10 *Σκίλλα γεωργοῖς μὲν ἀφορίας ἐστὶ σημαντικὴ διὰ τὸ μηδὲν ἐδώδιμον ἔχειν, ποιμέσι δὲ ἀγαθή, ὅτι φύσει συμβέβηκεν αὐτὴν λύκων εἶναι φθαρτικήν. ἀγαθὴ δ' ἂν εἴη πᾶσι τοῖς ἐν φροντίδι καὶ λύπῃ οὖσι· καθάρσιος γὰρ εἶναι νενόμισται· τοῖς δὲ εὖ πράττουσι δειμάτων ἐπαγωγὸς καὶ* 50
15 *φροντίδων οὖσα τετήρηται· οὐ γὰρ δεῖ καθαρμοῦ τοῖς μὴ ἐν περιστάσει τινὶ οὖσιν.*

Ἀσφόδελος τῇ σκίλλῃ κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὡσαύτως ἀποβαίνει, μόνους δὲ τοὺς νοσοῦντας ἀναιρεῖ, ὡς πολλάκις ἐτήρησα. τὴν δὲ αἰτίαν σαφῶς μὲν εἰπεῖν οὐκ ἔχω, εἰκὸς p. 188
20 *δὲ [εἰπεῖν] ὅτι νενόμισται τὸ ἐν Ἅιδου πεδίον ἀσφοδέλων εἶναι πλῆρες.*

Πάσχειν δὲ δοκεῖν τὰ αὐτὰ ἄλλῳ ᾧτινιοῦν γνωρίμῳ, οἷον τὸν αὐτὸν πόδα ἢ τὴν αὐτὴν χεῖρα ἢ ἄλλο τι μέρος 51

3–4 schol. Aristoph. nub. 984. || **9** rore enim aluntur: Aristot. hist. animal. 4, 7, 532 B 14. 5, 30, 556 B 16, Verg. ecl. 5, 77, Plin. h. n. 11, 93–94. || **12** Ael. nat. animal. 1, 36, Geopon. 18, 17, 8, Ambros. hexaëm. 6, 4, 29 (Migne, PL 14, 253 A). || **20** Hom. Od. 11, 539. 573. 24, 13, Hes. op. 41, Lucian. de luctu 5. 19, necyomant. 11, Hesych. s. v. *ἀσφόδελος*.

1 *πολλοὶ*] *πολλοὶ πάνυ* **V** || **3** *περὶ τεττίγων* **LV** | *σημαίνουσι*] *δηλοῦσι* **V** | *αὐτῶν* **L** || **5** [*καὶ μεμνημένους*] coni. Reis. || **6** *αὐτὸ* om. **V** || **7** *δρᾶσαι*] *πρᾶξαι* **V** | *οἱ*] *εἰσι* **V** || **8** *φωνῆς ἰσχύουσι* **V** || **9** *ἀποθανηται* **L** || **10** *περὶ σκίλλης καὶ ἀσφοδέλου* **V**, *σκίλλης* **L** | *μὲν* om. **L** | *ἀφορία* **L** || **11** *ἀγαθην* **L** || **12** *αὐτῇ* **V** | *εἶναι λύκων* **V** || **13** *φροντίσι* **V** | *γὰρ* om. **L** || **14** *εὖ πράττουσι*] *συμπράττουσιν* **L** || **17** *περὶ ἀσφοδέλλου* **L** | *ἀσφόδελος δὲ* **V** | *κατὰ* om. **V** || **18** *ὥς γε* **V** || **20** *ἐν τῷ ἅδη* **V** || **22** *περὶ τοῦ τὰ αὐτὰ ἄλλῳ πάσχειν* **V**, *τὰ αὐτὰ ἄλλῳ πάσχειν* **L** | *δοκεῖν* om. **L**

τοῦ σώματος τὸ αὐτὸ πάσχειν καὶ ὅλως συννοσεῖν ἢ συν-
αλγεῖν, κοινωνῆσαι σημαίνει τῶν ἁμαρτημάτων ἐκείνῳ·
τὰ μὲν γὰρ νοσήματα τοῦ σώματος καὶ ⟨αἱ⟩ τῶν μερῶν
πηρώσεις ἐοίκασι ταῖς τῆς ψυχῆς ἀκολασίαις καὶ ἀλόγοις
ἐπιθυμίαις, ὁ δὲ τὰ αὐτὰ πάσχων εἰκότως ἂν συνεξαμαρ- 5
τάνοι. οἶδα δέ τινα πηρὸν τῷ δεξιῷ ποδί, ὃς ἔδοξε τὸν
οἰκέτην αὐτοῦ τὸν αὐτὸν πόδα πηρὸν ἔχειν καὶ ὁμοίως
σκάζειν. καὶ δὴ κατέλαβεν αὐτὸν ἐπὶ τῇ ἐρωμένῃ, ἧς
αὐτὸς ἥττητο· καὶ τοῦτο ἦν, ὅπερ προηγόρευσεν αὐτῷ τὸ
ὄναρ, συνεξαμαρτάνειν αὐτῷ τὸν οἰκέτην. 10

52 *Κόπρια συνάγειν ἀγαθὸν τοῖς ἐξ ὄχλου ποριζομένοις*
καὶ τοῖς τὰς ῥυπώδεις ἐργασίας ἐργαζομένοις· ἐκ πολλῶν
γὰρ περισσευμάτων τὰ κόπρια γίνεται καὶ ὑπὸ πολλῶν
ῥίπτεται· ἀγαθὸν δὲ καὶ τοῖς τὰ δημόσια ἐργολαβοῦσιν ἢ
μισθουμένοις. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐπὶ κοπρίᾳ καθεύδειν ἀνδρὶ 15
πένητι· πολλὰ γὰρ κτήσεται καὶ περιβαλεῖται χρήματα.
πλουσίῳ δὲ τὸ ὄναρ ἀρχῆς ἐστι περιποιητικὸν ἢ τιμῆς
τινος δημοσίας, ἐπειδὴ πάντες οἱ δημόται τῇ κοπρίᾳ προσ-
φέρουσί τι καὶ προσβάλλουσιν, ὥσπερ καὶ τοῖς ἄρχουσι
συντελοῦσί τι καὶ διδόασι. προσχεῖσθαι δὲ κόπρια ὑπό τινος 20
γνωρίμου οὐκ ἀγαθόν· ἔχθραν γὰρ καὶ διχόνοιαν καὶ
ἀδικίαν ὑπὸ τοῦ προσχέοντος σημαίνει· αὐτὸν δὲ ἄλλῳ
κόπρια προσρίπτειν βλάβην πολλὴν προαγορεύει.

53 *Προσευχὴ καὶ μεταῖται καὶ πάντες ἄνθρωποι προΐκται*
καὶ οἰκτροὶ καὶ πτωχοὶ λύπην καὶ φροντίδα καὶ τηκεδόνα 25
p. 189 *τῆς ψυχῆς καὶ ἀνδρὶ καὶ γυναικὶ προαγορεύουσι· τοῦτο*
μὲν γὰρ οὐδεὶς ἄπεισιν εἰς προσευχὴν μὴ οὐχὶ φροντίζων,

1 *τὰ αὐτὰ* Reis. ‖ **3** *γὰρ* om. **L** | *⟨αἱ⟩* Reis. ‖ **8** *ἐπισκάζειν* **V** | *αὐτὸν* om. **V** | *τῇ ἐρωμένῃ* Toup.: *τῆς ἐρωμένης* **LV** ‖ **10** *ὄναρ*] *ὄνειρον* **V** | *αὐτὰ* **L** ‖ **11** *περὶ κοπρίας* **V**, *κοπρίας* **L** | *κόπρια συνάγειν*] *κοπρίαν ἰδεῖν* **V** ‖ **12** *τὰς* om. **L** ‖ **13** *γίνεται*] *συνάγεται* **L** ‖ **14** *τὰ δημόσια*] *δημοσίᾳ* Her. ‖ **15** *κοπρίας* **V** ‖ **17** *τὸ ὄναρ—περιποιητικὸν*] *ἀρχῆς ἐστι ποιητικὸν τὸ ὄναρ* **V** | *ἢ*] *καὶ* **L** ‖ **19** *καὶ τοῖς*] *τοῖς* **L** ‖ **20** *τι*] *τε* **V** | *προχεῖσθαι* **L** | *κοπρίαν* **V** ‖ **22** *αὐτῷ δὲ ἄλλον κοπρίαν* **V** ‖ **24** *περὶ προσευχῆς* **LV** ‖ **25** *οἰκτροὶ*] *Ἶροι* aut *οἰκουροὶ* maluit Her. ‖ **27** *γὰρ* om. **L** | *προσευχὴν*] *εὐχὴν* **L** | *φροντίζων σφόδρα* **V**

τοῦτο δὲ καὶ οἱ μεταῖται πάνυ εἰδεχθεῖς ὄντες καὶ ἄποροι καὶ μηδὲν ἔχοντες ὑγιὲς ἐμποδὼν ἵστανται πάσῃ προαιρέσει. ἔστι δὲ τοῦτο καθόλου καὶ ἐπὶ πάντων ἄπταιστον· οἱ ἀγνοούμενοι ἄνθρωποι εἰκόνες εἰσὶ τῶν ἀποβησομένων
5 *ἑκάστῳ πραγμάτων, οἱ δὲ μεταῖται ὁμοίας καὶ αὐτοὶ τὰς περὶ αὐτοὺς φαντασίας καὶ τὰς πράξεις τοῖς ὁρῶσιν ἔσεσθαι σημαίνουσι. λαβόντες δέ τι νόμισμα βλάβην μεγάλην καὶ ἐπικίνδυνον προαγορεύουσι, πολλάκις δὲ καὶ θάνατον αὐτῷ τῷ ἐπιδιδόντι ἤ τινι τῶν περὶ αὐτόν· ἐοίκασι γὰρ*
10 *θανάτῳ, ἐπειδὴ μόνοι ἀνθρώπων ὥσπερ ὁ θάνατος οὐδὲν λαβόντες ἀποδιδόασι. μεταῖται δὲ εἰς οἰκίαν εἰσερχόμενοι τῆς οἰκίας ἀμφισβητῆσαί τινι σημαίνουσι, καὶ ἐάν τι λάβωσιν ἢ αὐτοὶ βίᾳ χρησάμενοι ἢ παρέχοντός τινος, βλάβην ὑπερβάλλουσάν τινα σημαίνουσι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ εἰς*
15 *χωρίον εἰσιόντες σημαίνουσι.*

54 *Κλεὶς ὄναρ ὁρωμένη γῆμαι μὲν προῃρημένῳ πιστὴν καὶ οἰκουρὸν ἔσεσθαι τὴν γυναῖκα σημαίνει καὶ τῷ θεράπαιναν ὠνήσασθαι βουλομένῳ εὔνουν ἔσεσθαι τὴν θεράπαιναν προαγορεύει. ἀποδημεῖν δὲ κωλύει ἀποκλεισμοῦ*
20 *καὶ κατοχῆς οὖσα σημαντική· οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ ἀνοίγεσθαι ἀλλ' ἐπὶ τῷ κλείεσθαι τὰς θύρας γέγονεν ἡ κλείς, ἐπεὶ οὐκ ἂν ἔδει κλειδὸς οὐδὲ θυρῶν. νυνὶ δὲ ἐπειδὰν μὴ παρῇ ὁ φυλάξων, τότε τῆς κλειδὸς ἡ χρεία γίνεται καὶ κεκλημένων τῶν θυρῶν. εἰκότως οὖν ἐμποδὼν γίνεται τοῖς*
25 *ἀποδημεῖν βουλομένοις. τοῖς δ' ἐπιστατεύειν θέλουσι καὶ διέπειν τὰ ἀλλότρια πίστεώς ἐστι σημαντική.*

1 *εἰδεχθεῖς ὄντες*] *εἰδεχθήσονται* **L** || **3** *δὲ*] *γὰρ* **V** | *πάντων*] *πᾶσιν* **V** || **5** *εκαστα* **L** | *ὁμοίως* **V** | *τὰς* om. **L** || **6** *καὶ τὰς*] *καὶ* **V**, *τὰς* **L** | *ἔσεσθαι* om. **V** || **8** *κίνδυνον* **L** || **9** *ἐπιδιδόντι*] *ἰδόντι* **V** | *γὰρ*] *δὲ* **V** || **10** *ὁ* om. **L** || **11** *λαμβάνοντες* **L** | *δὲ* om. **L** || **12** *ἀμφισβήτησίν τινα* **V** || **13** *αὐτοῖς βίᾳ χρώμενοι* **L** | *παρέχοντος*] *παρ' ἔκοντος* **L**, *παρέχοντος ἑκόντος* **V** || **15** *χωρίον τινὸς* **V** || **16** *περὶ κλειδός* **LV** | *προειρημένῳ* **L** || **19** *ἀποδημίαν* **L** || **21** *κατακλείεσθαι* **V** | *γέγονεν ἡ*] *γενομένη* **L** | *ἐπεὶ* ⟨*ἄλλως*⟩ coni. Her. || **22** *ἐδεῖτο* **V** || **23** *τῆς* om. **L** | *ἡ* om. **V** | *γίγνεται* **L** | *καὶ* om. **V** | *κεκλεισμένων* **V** || **24** *ἐμπόδιον* **V** || **25** *δ' ἐπιστατεύειν* Reis.: *δὲ πιστεύειν* **LV**

p.190 55 *Ψηφοπαικτεῖν δοκεῖν οὐκ ἐπιστάμενον πολλὰ ὠφεληθῆναι σημαίνει παραλογιζόμενον καὶ ψευδόμενον διὰ τὸ πολλὰς ψήφους κλέπτειν καὶ ταύτας ἄλλοτε ἄλλως δεικνύειν, οὐ κατά τινα ἁπλοῦν τρόπον, .ἀλλὰ πανούργως. ἰδεῖν δὲ ψηφοπαικτοῦντά τινα, παραλογισθέντα καὶ ἐξαπατηθέντα βλαβῆναι σημαίνει.* 5

56 *Μάγειρος ὁ μὲν κατ' οἶκον ἀγαθὸς ὁρώμενος τοῖς γῆμαι προῃρημένοις· δεῖ γὰρ ἐν γάμοις μαγείρου. καὶ τοῖς πένησιν· οἱ γὰρ ἐκτενεῖς τροφὰς ἔχοντες, οὗτοι μαγείρῳ χρῶνται. τοῖς δὲ νοσοῦσι παροξυσμοὺς σημαίνει καὶ* 10 *φλεγμονὰς [διὰ τὸ παροπτᾶν] καὶ ποικίλην δυσκρασίαν, ἀφ' ὧν χυμοὶ γίγνονται δριμεῖς, ὥς φασιν οἱ περὶ ταῦτα δεινοί· τέλος δὲ καὶ δάκρυα διὰ τὸν ὑπὸ τοῦ μαγείρου γινόμενον καπνόν. καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχει καὶ τὰ λάθρᾳ γινόμενα εἰς μέσον ἄγει, ἐπειδὴ τὰ ἔργα τοῦ μαγείρου* 15 *εἰς μέσον κομισθέντα παρατίθεται τοῖς εὐωχουμένοις καὶ φαίνεται οἷά ἐστιν.*

Οἱ δὲ ἐν ἀγορᾷ μάγειροι οἱ τὰ κρέα κατακόπτοντες καὶ πιπράσκοντες κινδύνων εἰσὶ σημαντικοί [καὶ βλάβης]. καὶ τοὺς νοσοῦντας τάχιον ἀναιροῦσιν, ἐπειδὴ νεκρῶν ἅπτον- 20 *ται σωμάτων καὶ ταῦτα οὐχ ὁλόκληρα οὐδὲ ὑγιᾶ ἐῶσιν ἀλλὰ κατακόπτουσι. πλουσίοις δὲ καὶ βλάβης πρὸς τοῖς κινδύνοις εἰσὶ σημαντικοὶ [καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ δημόσιον] διὰ τὸ τῷ δήμῳ διανέμειν τὸν τοιοῦτον μάγειρον τὰ κρέα. τοῦτο καὶ τοῖς φοβουμένοις στερρότερον* 25

1 Alciphr. ep. 3, 20, Sext. Empir. Pyrrh. hyp. 2, 250.

1 *περὶ τοῦ ψηφοπεκτεῖν* **V**, *ψηφοπαικτων* **L**. in **V** hoc caput infertur post capitis 56 verba *οἷά ἐστιν* || **3** *ταῦτα* **L** || **6** *βλάβην* **L** || **7** *περὶ μαγείρου* **LV** | *ὁρώμενος ἀγαθὸν* **V** || **8** *προειρημένοις* **L** || **10** *παροξυσμὸν* **L** || **14** *γιγνόμενον* **L** | [*καὶ τὰ λάθρᾳ—ἄγει*] Her. || **15** *γιγνόμενα* **L** | *τὸ μέσον* **L** | *ἐπειδὴ*] *ἐπεὶ καὶ* **V** || **16** *εἰς μέσον*] *πρὸς* **L** | *παρατίθενται* **V** || **17** *οἷά ἐστιν*] post haec verba in **V** legitur caput 55 || **18** *περὶ κρεοπώλου* **LV** | *οἱ τὰ*] *οἱ ἐν ἀγορᾷ τὰ* **L** || **19** *βλάβας* **L** || **20** *ταχέως* **V** || **21** *οὐδὲ*] *οὔτε* **L** | *ὑγιεινὰ* **V** || **22** *πλουσίους* **L** | *τοὺς κινδύνους* **V** || **23** *σημαντικοί εἰσι* **V** || **24** *τοιοῦτον* om. **L** || **25** *τοῦτο* om. **V**, *οὗτος* Her. | *στερεώτερον* **V**

ἐπάγει τὸν φόβον. δάνεια δὲ καὶ δεσμὰ διαλύει διὰ τὸ
διαιρεῖν καὶ διακόπτειν.

Πανδοκεὺς τοῖς μὲν νοσοῦσι θάνατον σημαίνει· ἔοικε 57
γὰρ θανάτῳ διὰ τὸ πάντας δέχεσθαι· τοῖς δὲ λοιποῖς πᾶσι p. 191
5 *θλίψεις καὶ στενοχωρίας καὶ κινήσεις καὶ ἀποδημίας προ-*
αγορεύει. καὶ ὁ λόγος φανερός· τί γὰρ δεῖ τὰ οὕτω σαφῆ
ἑρμηνεύειν; τὰ δὲ αὐτὰ τῷ πανδοκεῖ καὶ τὸ πανδοκεῖον
σημαίνει.

Τελώνης ἀγαθὸς τῷ χρείαν ἡντιναοῦν ἀπαρτίσαι βου- 58
10 *λομένῳ καὶ τελειῶσαι· ἀπὸ γὰρ τοῦ τέλους τὸ συμπέρασμα*
ἑκάστης χρείας προαγορεύει. καὶ τοῖς κινεῖσθαι προῃρη-
μένοις (ἀεὶ γὰρ πρὸς ταῖς ἐξόδοις ἕστηκε) μικρὰς κατοχὰς
προαγορεύσας τὸ λοιπὸν ἐπιτρέπει κινεῖσθαι καὶ πάσῃ
ἀποδημίᾳ χρῆσθαι. νοσοῦσι δὲ θάνατον προαγορεύει·
15 *'τελευτὴν' γὰρ καὶ τὸν θάνατον καλοῦμεν. πρὸς γάμους*
δὲ καὶ κοινωνίας εὔνους μὲν εἶναι λέγει τοὺς κοινωνοὺς
καὶ τὰς γυναῖκας, στασιώδεις δὲ καὶ μαχίμους διὰ τὰς
γινομένας ἑκάστοτε περὶ τῶν τελῶν ἀμφισβητήσεις. τὸ
δὲ εὔνουν αὐτῶν καὶ πιστὸν ἀπὸ τοῦ φυλακτικοῦ ἔστι
20 *τεκμήρασθαι.*

Λευκέα τοῖς μὲν φοβουμένοις ἐστὶ πονηρά· στερρότερον 59
γὰρ καὶ φορτικώτερον ἐπάγει τὸν φόβον· καὶ τοῖς δούλοις
βασάνους καὶ θλίψεις προαγορεύει καὶ ἐλευθέρων τοῖς
πένησι πλὴν τῶν ἐχόντων ἐξ αὐτῆς ἢ δι' αὐτῆς τὴν ἐργα-

1 *τὰ δάνεια* **V** | *δὲ] τε* **L** | *τὰ δεσμὰ* **V** | *λύει* **V** || **2** *διαιρεῖν] αἴρειν* **V** | *διακόπτειν πάντα* **L** || **3** *περὶ πανδοκέως* **LV** | *σημαίνει] προαγορεύει* **L** || **4** *ἀποδέχεσθαι* **V** || **5** *κινήσεις] κινδύνους* **V** || **7** *ἐφερμηνεύειν* **V** || **8** *σημαίνει] προαγορεύει* **L** || **9** *περὶ τελώνου* **LV** | *ἀγαθὸν* **L** || **10** *καὶ τελειῶσαι* **om. V** | *τὸν συμπερασμόν* **LV** || **11** *τοῖς—προῃρημένοις] τοὺς κινεῖσθαι βουλομένους* **L**, *τοῖς κινεῖσθαι ποῦ προαιρουμένους* (*προαιρουμένοις* **ead. man.**) **V** || **13** *τὸ λοιπὸν—προαγορεύει* **om. L** | *πάσης ἀποδημίας* **V, corr. Reis.** || **15** *τελευτὴ* **L**, *τέλος* **Her., quod sane ad lusum verborum melius quadrat** | *γάμου* **L** || **16** *δὲ καὶ] δὲ* **L** | *τοὺς] καὶ τοὺς* **L** || **17** *δὲ* **om. L** | *τὴν γινομένην . . . ἀμφισβήτησιν* **V** || **19** *παραφυλακτικοῦ* **V** || **21** *περὶ λευκέας καὶ λίνου καὶ κανάβεως* **V**, *περὶ λευκέας* **L** | *λευκέα* **om. L** | *πονηρὸν* **L** || **23** [*καὶ θλίψεις*] **Her.** | *ἐλευθέρων* **L, probavit Bur.**, *ἐλευθερίαν* **V Her.** || **24** [*πλὴν— ἐργασίαν*] **Her.** | *ἢ] ἢ καὶ* **L**

σίαν. καὶ γὰρ κόπτεται καὶ καταπλέκεται· τοῖς δὲ ἐν τρυφῇ διάγουσι θλίψεις καὶ στενοχωρίας σημαίνει καὶ τοὺς ἀποδήμους ἐπανάγει, μάλιστά γε ὅταν διαπόντιοι ὦσι· καὶ γὰρ αὐτὴ διαπόντιος κομίζεται. λίνον δὲ πρὸς γάμον καὶ κοινωνίαν ἀγαθὸν διὰ τὴν πλοκὴν καὶ πρὸς τὰ 5 *ἐλπιζόμενα διὰ τὴν ἐξ αὐτοῦ γινομένην ἀρκυοστασίαν καὶ τὰς νεφέλας καὶ τὰ ὅμοια, οἷς οἱ ἄνθρωποι τὰ ἄπωθεν* p. 192 *καὶ μακρὰν θηρῶσι. πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ τὰ αὐτὰ μὲν τῇ λευκέᾳ σημαίνει, ἥττονα δὲ τῇ δυνάμει. κάνναβις δὲ ὑπερεπιτείνει τὰ σημαινόμενα ὑπὸ τῆς λευκέας καὶ τοῦ λίνου* 10 *καὶ [τὰς] βασάνους ὑπερβαλλούσας τινὰς σημαίνει καὶ δεσμὰ εὔτονα· λυθεῖσα μέντοι πάντων ἀπαλλάσσει [μόνη γὰρ αὐτὴ καὶ ἀναλύεται μετὰ πολλὴν τριβήν]. εἰδέναι δὲ χρὴ ὅτι ἕκαστον τούτων τοῖς ἐμπορευομένοις καὶ τοῖς πιπράσκουσι καὶ τοῖς ἐξ αὐτῶν ἢ δι᾽ αὐτῶν ἐργαζομένοις* 15 *οὐδὲν ἀποτρόπαιον προαγορεύει.*

60 *Φυλάττεσθαι ὑπό τινος κατεχόμενον βίᾳ ἐμποδισμοὺς τῶν χρειῶν καὶ κατοχὰς καὶ παρολκὰς ἐν ταῖς προθεσμίαις καὶ ἐπίτασιν ἐν ταῖς νόσοις προαγορεύει, τοῖς δὲ ἐσχάτως ἔχουσι σωτηρίαν· φυλακὴν μὲν γὰρ καὶ παρατή-* 20 *ρησιν καὶ μονὴν τῶν ὄντων τὴν ζωὴν καλοῦμεν, τὸ δ᾽ ἐναντίον τούτοις λύσιν καὶ ἀπώλειαν, τοῦτ᾽ ἔστι τὸν θάνατον. εἰς δὲ τὸ δεσμωτήριον καὶ τὴν εἱρκτὴν εἰσελθεῖν ἑκόντα ἢ βίᾳ πρός τινων εἰσαχθῆναι νόσον ἰσχυρὰν ἢ*

10 cannabis lino similis: Herod. 4, 74. || **20–21** exc. Suda s. v. *ζωή*.

1 *κόπτεται] κόπτεται καὶ βασανίζεται* **V** || **2** *σημαίνει] προαγορεύει* **L** || **3** *ἐπανάγει] ἄγει* **LV** | *γε] δὲ* **V** || **4** *αὐτὴ γὰρ* **V** | *λίνου* **L** | *λίνον δὲ] λίνον καὶ* **L** || **5** *καὶ πρὸς κοινωνίαν* **L** || **7** *οἱ* om. **V** | *τὰ] τὰς* **L** || **8** *τὰ μὲν αὐτὰ* **V** | *τῇ λευκέᾳ] τελευταῖα* **L** || **9** *καννάβεως* **L** | *κάνναβις δὲ] κάναβις* **V** || **12** *τὰ δεσμὰ* **V** | *πάντων]* 'vox corrupta' Her.: *τῶν δεινῶν* requiras vel quid sim. || **13** *μετὰ τὴν πολλὴν* **L** || **14** *τοῖς* om. **L** || **15** *ἢ] καὶ* **L** || **16** *ἀποτρόπαιον καὶ ἄτοπον* **V** || **17** *περὶ τοῦ τηρεῖσθαι* **V**, *περὶ τοῦ τηρῆσθαι καὶ ἡρκτῆς καὶ δήμου* **L** | *βίᾳ* om. **V** || **18** *τῶν* om. **V** | *παρολκὰς καὶ κατοχὰς* **L** || **19** *προαγορεύει* post *σωτηρίαν* iterat **V** | *τοῖς– σωτηρίαν* om. **L** || **21** *ὄντων* Suda: *πραγμάτων* **LV** | *τὴν ζωὴν] τὸ ζῆν* **L** || **22** *τούτοις] τούτου* **V**, *τούτων* **L** || **23** *τὸ* om. **L** || **24** *ἢ βίᾳ πρός τινων] πρός τινων βίᾳ* **L**

λύπην μεγάλην προαγορεύει. δήμιοι δὲ καὶ δεσμοφύλακες
κατοχῆς καὶ λύπης εἰσὶ σημαντικοί. κακούργους δὲ ⟨δε-
σμεύουσι⟩ καὶ τὰ κρυπτὰ ἐλέγχουσι· τοῖς γὰρ ἐληλεγμέ-
νοις καὶ καταφώροις γεγονόσι προσίασι.

5 *Παννυχίδες δὲ καὶ ἑορταὶ νυκτεριναὶ καὶ μετὰ ἀγρυ-* **61**
πνίας εὐφροσύναι πρὸς γάμους καὶ κοινωνίας εἰσὶν ἀγαθαὶ
καὶ τοῖς πένησιν εὐπορίας καὶ προσκτήσεώς εἰσι σημαντι-
καί, καθότι καὶ τοῖς λυπουμένοις καὶ τοῖς φοβουμένοις
ἄφοβοι καὶ ἄλυποι τετήρηνται· οὐ γὰρ ἔνεστι παννυχίζειν
10 *μὴ οὐχὶ ἐν πολλῇ εὐφροσύνῃ ὄντας. μοιχοὺς δὲ καὶ μοι-*
χευομένας καταφανεῖς μὲν τίθησι, κολάζει δὲ οὐδαμῶς,
ἐπειδὴ τὰ πραττόμενα ἐν ταῖς παννυχίσι γνώριμα μὲν p. 193
τοῖς συναναστρεφομένοις ἐστί, κἂν ἀκόλαστα ᾖ, τρόπον
δέ τινα συγχωρεῖται. τοῖς δὲ ἐν εὐπορίᾳ καθεστῶσι καὶ
15 *οἷς ἐστιν ἐπίλαμπρος ὁ βίος ταραχὰς καὶ περιβοησίας*
τίθησιν, ὧν τὸ τέλος ἄλυπον ἂν γένοιτο.

Ἀγορὰ ταραχῆς ἐστι σημαντικὴ καὶ θορύβου διὰ τὸν **62**
ἐν αὐτῇ ἀγειρόμενον ὄχλον. τοῖς δὲ ἐν ἀγορᾷ ζῶσιν ἀνθρώ-
ποις ἀγαθὴ καὶ ὄχλου πλήθουσα καὶ θορύβου μεστὴ
20 *ὁρωμένη· ἡ δὲ ἔρημος καὶ ἀθόρυβος ἀπραξίαν μὲν τού-*
τοις, τοῖς δὲ ἄλλοις πολλὴν ἀσφάλειαν προαγορεύει. ἀγορὰ
ἐσπαρμένη παντὶ δήπουθεν ἄβατος γίνεται, ὅ τι ἂν ᾖ τὸ
ἐν αὐτῇ ἐσπαρμένον. λέγουσι δὲ ἔνιοι τὸ τοιοῦτον τῇ πόλει
ἐν μὲν εὐποτμίᾳ λιμόν, ἐν δὲ λιμῷ εὐποτμίαν σημαίνειν.
25 *θέατρα δὲ καὶ πλατεῖαι καὶ προάστεια καὶ τεμένη καὶ περί-*
πατοι καὶ πάντα τὰ κοινὰ τὸν αὐτὸν τῇ ἀγορᾷ λόγον ἔχει.

2 *κακούργοις* **V** || **3** *ἐλέγχει* **V** || **4** *καταφόροις γεγόνασι* **L** || **5** *περὶ παννυχίδων* **V**, *παννυχισμοῦ ἢ τῶν νυκτερινῶν* **L** | *παννυχὶς* **L** | *καὶ μετὰ*] *μετὰ* **L** || **8** *τοῖς* ante *φοβουμένοις* om. **L** || **9** *ἔνεστι*] *ἔστι* **V** || **10** *ὄντα* coni. Her. || **11** *ἐκφανεῖς* **V** | *τιθέασι* et *κολάζουσι* Her. || **13** *ἐστί* om. **L** | [*κἂν—ᾖ*] Her., *καὶ ἀκόλαστα ὂν* **L** || **14** *συγχωρεῖται*] *συγκεχώρηται διὰ τὴν μέθην* **V** | *ἀπορίᾳ* **V** || **15** *ἐστιν* om. **L** | *ὁ βίος ἐπίλαμπρος* **V** || **16** *περιτιθέασιν* Her. || **17** *περὶ ἀγορᾶς θεάτρου πλατείας καὶ τῶν τοιούτων* **L**, *περὶ ἀγορᾶς* **V** || **21** *πολλὴν* om. **L** | *προαγορεύειν* **L** || **22** *παντὶ* Reis.: *πάντῃ* **LV** || **23** *τῇ πόλει τὸ τοιοῦτον* **L** || **24** *ἐν λιμῷ δὲ* **V** || **25** *θέατρον* **L** | *πλατεία καὶ προάστεια* **L**, *προάστια καὶ πλατεία* **V** || **26** *τὰ* om. **L**

63 Ἀνδριάντες χαλκοῖ κινούμενοι οἱ μὲν μεγάλοι σφόδρα εὐπορίας εἰσὶ καὶ προσόδου καὶ χαλκοῦ κτήσεως σημαντικοὶ διὰ τὴν τοῦ χαλκοῦ κίνησιν· οἱ δὲ ὑπερμεγέθεις, ὅπως ἂν κινῶνται, φόβους καὶ κινδύνους οὐ τοὺς τυχόντας ἐπάγουσι· φοβερὰ γὰρ ἡ τούτων κίνησις καὶ καταπληκτικὴ 5 ὡς εἰκὸς τοῖς ὁρῶσι γίνεται. οἱ δὲ λίθινοι καὶ οἱ ἐξ ἄλλης ὕλης κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς τῶν θεῶν ἀγάλμασι κρινέσθωσαν. ἔτι καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει πρωτεύοντας οἱ ἀνδριάντες σημαίνουσιν. ὅ τι ἂν οὖν δρῶσιν ἢ πάσχωσι, τὰ αὐτὰ τοὺς ἡγουμένους τῆς πόλεως δρᾶσαι ἢ παθεῖν προσημαίνουσιν. 10

64 Ἀσπάλαξ ἄνθρωπον τυφλὸν ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος σημαίνει καὶ ματαιοπονίαν διὰ τὸν μάταιον τοῦ ζῴου πόνον. καὶ τὸν ἀποκρύπτεσθαι βουλόμενον σημαίνει ὑφ' p. 194 ἑαυτοῦ ἐλεγχθῆναι· καὶ γὰρ ὁ ἀσπάλαξ ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐλεγχόμενος ἔργων συλλαμβάνεται. 15

65 Γλαὺξ ἐλεὸς βύας αἰγωλιὸς σκὼψ νυκτικόραξ καὶ προσέτι νυκτερὶς καὶ εἴ τι ἄλλο νυκτερινὸν ὄρνεον πρὸς μὲν τὰς πράξεις πάντα ἐστὶν ἄπρακτα, πρὸς δὲ τοὺς φόβους ἄφοβα, ὅτι μήτε θηρεύει ⟨ἐν ἡμέρᾳ⟩ μήτε σαρκοφαγεῖ τὰ νυκτερινὰ ὄρνεα. μόνη ⟨δὲ⟩ νυκτερὶς γυναιξὶν 20 ἐγκύμοσίν ἐστιν ἀγαθή· οὐ γὰρ ᾠοτοκεῖ, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ὄρνιθες, ἀλλὰ ζῳοτοκεῖ καὶ γάλα ἐν μαζοῖς ἔχει καὶ τοὺς ἰδίους ἐκτρέφει νεοττούς. ὅ τι δ' ἂν τούτων τῶν ὀρνέων τις

9 Cic. div. 1, 46. || 11 sed talpae sunt sub pelle positi oculi: Aristot. de an. 3, 1, 425 A 10. || 16 Aristot. hist. animal. 8, 3, 592 B 8—9, Aristoph. Byz. hist. animal. epit. 1, 23, H. Jungwirth, Wiener Stud. 35 (1913) 384—86. || 21—23 Plin. h. n. 10, 168.

1 περὶ ἀνδριάντων LV || 5 κίνησις καὶ καταπληκτικὴ] καὶ καταπληκτικὴ κίνησις V, καὶ καταπληκτικὴ L || 6 γίγνεται L || 8 τῇ om. L | σημαίνουσιν οἱ ἀνδριάντες V || 9 ἂν om. V | δρῶσιν ἢ πάσχουσι L, ἢ δρῶσιν ἢ πάσχουσι V || 10 ἡγεμόνας V || 11 περὶ ἀσπάλακος V | ἀσφάλαξ L || 12 τοῦ ζῴου] αὐτῷ συμβαίνοντα L || 13 ὑφ' ἑαυτοῦ] ὑπὸ τῶν αὐτοῦ L || 16 περὶ νυκτερινῶν ὀρνέων LV | ἐλεὸς Rei.: εἰλεὸς V, ἔλαιος L | βύας] ῥύαξ V, βρύαξ L | αἰγωλιὸς Rei.: αἰπολειὸς V, αποδιοσ L || 18 [πάντα] aut πάντως coni. Her. | εἰσὶν V || 19 ⟨ἐν ἡμέρᾳ⟩ Br. || 20 νυκτερὶς καὶ γυναιξὶ ἐγκυμῶσι L, γυναιξὶν ἐγκύμοσι νυκτερὶς V || 21 οὐ γὰρ ᾠοτοκεῖ] ἀλλὰ γὰρ ᾠοτοκεῖ L, οὐκ ᾠοτοκεῖ γὰρ V || 23 ἐκτρέφει νεοττούς] παῖδας ἐκτρέφει V | ἐκ τούτων L | τις om. L

ἴδῃ πλέων ἢ ὁδεύων, χειμῶνι μεγάλῳ ἢ λῃσταῖς περιπεσεῖται. εἰσοικιζόμενα δὲ εἰς οἰκίαν ταῦτα ἔρημον ἔσεσθαι τὴν οἰκίαν μαντεύεται.

66 Ὡρολόγιον πράξεις καὶ ὁρμὰς καὶ κινήσεις καὶ ἐπιβο-5 λὰς ⟨τῶν⟩ χρειῶν σημαίνει· πάντα γὰρ πρὸς τὰς ὥρας ἀποβλέποντες οἱ ἄνθρωποι πράσσουσιν. ὅθεν συμπῖπτον ἢ κατεασσόμενον πονηρὸν ἂν εἴη καὶ ὀλέθριον, μάλιστα δὲ τοῖς νοσοῦσιν. ἀεὶ δὲ τὰς πρὸ τῆς ἕκτης ὥρας ἀριθμεῖν ἄμεινον ἢ τὰς μετὰ τὴν ἕκτην.

10 Ταῦτα μὲν οὖν εἰς ἀναπλήρωσιν τῶν δεόντων, ὅσα μήτ' ἐν ταῖς προτέραις βίβλοις ἐχρῆν γράφειν ὥσπερ ἂν εἰς ἀνοίκειον κατατεθέντα καὶ ἀλλοτρίαν χώραν, μήτε μὴν ἄγραφα καταλιπεῖν εὔλογον ἦν, ὅπως μή τινι, ὡς ἔφην, πάροδον καὶ ἐπιβάθραν καταλείπω τοῦ γράφειν, αὐτάρ-15 κως ἔμοιγε ἔχειν δοκεῖ. χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι οὐδὲν οὕτω χαλεπόν ἐστι καὶ δύσκολον ὡς τὸ τὴν κρᾶσιν καὶ μίξιν τῶν ὁρωμένων ἐν τοῖς ὕπνοις συνιδόντα μίαν ἐκ πάντων ἀπό- p. 195 φασιν ποιήσασθαι, ἐπειδὴ πολλάκις ἐναντία ἀλλήλοις καὶ οὐδὲν ὅμοιον ἔχοντα ἔστιν ἰδεῖν. ἀδύνατον δὲ μαχόμενα 20 εἶναι τὰ σημαινόμενα ἀλλήλοις, εἴγε τὰ πάντως ἐσόμενα οἱ ὄνειροι προαγορεύουσιν· ἀλλ' ὥσπερ τῶν πραγμάτων ἐστὶ τάξις καὶ ἀκολουθία, οὕτω καὶ τοῖς ὀνείροις εἰκὸς ἀκολουθεῖν τάξιν τινά. ἐπειδὰν οὖν ἴδῃ τις ὁμοῦ ἀγαθὰ καὶ κακά, ἐν νῷ δεῖ λαβεῖν ὁπότερα πρότερα εἶδε, τὰ ἀγαθὰ 25 ἢ τὰ κακά· καὶ γὰρ ἐν τοῖς πράγμασι ποτὲ μὲν χρησταὶ φανεῖσαι ἐλπίδες εἰς κακὸν ἀπέβησαν, ποτὲ δὲ οἱ προσ-

6–7 Riess 191.

1 ἢ om. **L** || **2** ταῦτα] πᾶσαν **V** | τὴν οἰκίαν ἔσεσθαι **V** || **3** προμαντεύεται **V** || **4** περὶ ὡρολογίου **LV** | ἐπιβουλὰς **V** || **6** οἱ om. **V** | πράττουσιν **L** || **8** δὲ] γε **V** | τὰς] της **L**, τασ **L**[c] τὰ **V** | τῆς om. **L** || **9** ἄμεινον post δὲ trans. Her. | τὴν om. **L** || **10** ταῦτα] τὰ **V** || **11** μήτ'] μὴ **LV** || **12** ἀνοίκειον Reis.: οἰκείαν **V**, οἰκίαν **L** | κατατιθέντας **L** | ἀλλοτρίαν χώραν] ἀνοικείαν **L** || **13** τινα **V** | ὡς ἔφην om. **L** || **15** δὲ om. **L** | γιγνώσκειν **L** || **16** ὡς τὸ] ὥστε **L** | καὶ τὴν μίξιν **V** || **19** ἔστιν om. **L** || **20** πάντως ego: πάντα **LV** || **21** τῶν] τῶν ἄλλων **V** || **22** τάξις] πραξις **L** | εἰκὸς om. **L** || **23** τις ἴδῃ **V** || **24** λαμβάνειν **L** | πρότερον **V** | εἶδε post κακὰ ponit **V** || **25** χρηστὰ **L** || **26** ἀνέβησαν **L**

δοκηθέντες φόβοι ἀγαθῶν αἴτιοι κατέστησαν. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἀντὶ μεγάλων κακῶν λυσιτελεῖ μικρὰ παθεῖν, καὶ πάλιν αὖ ἐφάνη τις μικρὰ προσδοκία ἀγαθῶν ἢ κακῶν ψευδὴς οὖσα καὶ ματαία. τοῦτον οὖν τὸν τρόπον καὶ οἱ ὄνειροι μεμιγμένων τῶν ἐν αὐτοῖς σημαινομένων εἰκότως 5 *εἰσὶ ποικίλοι καὶ τοῖς πολλοῖς δυσερμήνευτοι. ἐγὼ δὲ ὡς εὐπαρακολούθητον ἕκαστον τῶν σημαινομένων γένηται, ἐν τάξει ἕκαστον καὶ κοσμίως καὶ ὡς μάλιστα ἐνεδέχετο διδασκαλικῶς ἀνέγραψα. ὥσπερ δὲ οἱ γραμματικοὶ τῶν στοιχείων ἐπειδὰν τὰς δυνάμεις διδάξωσι τοὺς παῖδας, τότε* 10 *καὶ ὅπως ὁμοῦ πᾶσι χρῆσθαι δεῖ ὑποτίθενται, οὕτω κἀγὼ μικράς τινας καὶ εὐπαρακολουθήτους ὑποθήκας πρὸς τοῖς εἰρημένοις ἐπισωρεύσω, ὡς ἂν ᾖ εὐμαθῆ τὰ βιβλία πᾶσιν· ἐπεὶ τοῖς γε πείρᾳ κεχρημένοις καὶ τριβαῖς πολλαῖς εὐπαρακολούθητός ἐστιν ὁ λόγος καὶ ἱκανὸς ἕκαστα διδάξαι* 15 *ὡς ἔχει. ἐν μὲν ⟨οὖν⟩ τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἔφην εἶναι τὴν κεφαλὴν πατέρα τοῦ ἰδόντος, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ λέοντα εἶναι βασιλέα ἢ νόσον, καὶ ἐν τῷ περὶ θανάτου τοῖς πενομένοις τὸ ἀποθανεῖν χρηστὸν εἶναι καὶ λυσιτελὲς ἐπέδειξα. ἐπειδὰν οὖν πένης ἀνὴρ πατέρα ἔχων πλούσιον ὄναρ ὑπὸ* 20 *λέοντος τὴν κεφαλὴν ἀφῃρῆσθαι δόξῃ καὶ ἀποθανεῖν,* p.196 *εἰκός ἐστι τὸν πατέρα αὐτοῦ ἀποθανόντα κληρονόμον αὐτὸν καταλείψειν, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἄλυπος ἂν γένοιτο καὶ εὔπορος, οὔτε φορτικὸν ἔτι ἔχων τὸν πατέρα οὔτε ὑπὸ τῆς πενίας θλιβόμενος· ἔστι γὰρ ἡ μὲν κεφαλὴ* 25 *ὁ πατήρ, ἡ δὲ ἀφαίρεσις ἡ στέρησις τοῦ πατρός, ὁ δὲ λέων ἡ νόσος, ἣν νοσήσας ὁ πατὴρ ἀποθάνοι ἄν· ὁ δὲ θάνατος ἡ μεταβολὴ τοῦ βίου καὶ τὸ διὰ τὸν πλοῦτον ἀνενδεές.*

1 *φόβοις ἀγαθὸν* **L** || **3** *αὖ*] *οὖν* **V** | *μικρὰ* **om. L** || **4** *οὖσα* **om. L** || **5** *μεμιγμένοι* **V** | *τῶν—σημαινομένων* **om. V** || **6** *ὡς* **om. L** || **9** *διδασκαλως ἀνέγραψα* **L**, *διδασκάλω συνέγραψα* **L**[c] || **12** *πρὸς* **om. L, supra versum scripsit V** || **13** *ἂν ᾖ εὐμαθῆ*] *εἴη εὐμαθῆ* **L**, *ἂν ἔχῃ εὐμαθῶς* **V** || **16** *ἔφην*] *φαμὲν* **V** || **17** *πατέρα τὴν κεφαλὴν* **L** || **18** *εἶναι*] *εἶναι καὶ* **V** || **19** *ὑπέδειξα* **V** || **20** *κατ᾽ ὄναρ* **V** || **21** *τῆς κεφαλῆς* coni. Her. || **22** *ἀποθανόντα*] *ἀποθανεῖν καὶ* **V** || **23** *καταλιψαι* **L** | *ἂν*] *τὲ ἅμα* **L** || **24** *ἔτι*] *ἐστι* **L** || **25** *θλιβόμενος* Reis.: *θλιβόμενον* **V**, *φθειρόμενος* **L** || **26** *ἡ* **om. L** || **28** *τὸν*] *τὸ* **L**

τοῦτον δὴ τὸν τρόπον καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ποικίλων ὀνείρων χρὴ ποιεῖσθαι τὰς κρίσεις συνάγοντα καὶ ποιοῦντα καθ᾽ ἕκαστον τῶν κεφαλαίων σῶμα ἕν. χρὴ δὲ ἀποφαίνεσθαι μιμούμενον τοὺς θύτας, οἳ καὶ καθ᾽ ἓν τῶν ση-
5 μείων ἐπίστανται πρὸς τί ἕκαστον ἁρμόζει, καὶ τὰς ἀποφάσεις οὐδέν τι μᾶλλον ἐξ ἑνὸς ἑκάστου ἢ ἐκ πάντων ποιοῦνται. γένοιτο δὲ μετὰ πολλῆς εὐμενείας τοὺς ἐντυγχάνοντας [ἐπιθυμῆσαι] ἀναγνῶναι τὰ βιβλία καὶ μὴ πρὸ τοῦ ἀκριβῶς καταλαβεῖν ἐγκαλεῖν τι, ἐπεὶ τό γε ὅτι τοὺς
10 ἐπιμελῶς ἀναγνόντας οὐκ ἐάσει ἀποστῆναί ποτε τῶν λόγων τούτων τὰ βιβλία καὶ διομόσασθαι ἔχω.

Τὰ μὲν δὴ χρειώδη, Κάσσιε Μάξιμε, τοῖς βιβλίοις καθὼς προσῆκεν ἐξ ὁλοκλήρου πάντα ἀποδέδοται· τὴν δὲ ἐπιγραφὴν μὴ θαυμάσῃς, διότι Ἀρτεμιδώρου Δαλδιανοῦ
15 καὶ οὐχὶ Ἐφεσίου ἐπιγέγραπται, ὥσπερ πολλὰ τῶν ἤδη εἰς ἄλλας πραγματείας πεποιημένων μοι βιβλίων· τὴν μὲν γὰρ Ἔφεσον συμβέβηκε καὶ αὐτὴν δι᾽ ἑαυτῆς περιώνυμον εἶναι καὶ πολλῶν καὶ ἀξιολόγων κηρύκων τετυχηκέναι, Δάλδις δὲ πόλισμα Λυδίας καὶ οὐ σφόδρα ἐλλόγιμον
20 διὰ τὸ μὴ τοιούτων ἀνδρῶν τετυχηκέναι ἄγνωστον τὸ μέχρι εἰς ἡμᾶς μεμένηκε. διὸ θρεπτήρια οὔσῃ μοι πατρίδι πρὸς μητρὸς ταῦτα ἀποδίδωμι αὐτῇ.

2 ποιεῖσθαι—ἕν] πείθεσθαι ἀκριβῶς συναγαγόντα τὰς κρίσεις τῶν κεφαλαίων καὶ ποιοῦντα τὸ σῶμα ἕν **L** || **3** ἕν] ἕκαστον **V** || **6** οὐδέν τι] οὐδὲν **L** | ἢ om. **V** || **8** τὰ βιβλία ἀναγνῶναι **V** | πρὸ Reis.: πρὸς **V**, πρ **L**, scissa membrana || **9** καταλαβεῖν] καταμαθεῖν **V** | τι om. **V** | ἐπεὶ τό γε] ἐπεί τοι γε **V**, ἐπεί γε ὅτι **L** || **10** ἀναγινώσκοντας **V** | ποτὲ ἀποστῆναι **V** || **12** κάσιε **L** || **13** προσῆκεν] προείρηκεν **L** || **14** διότι] διόπερ **L** || **15** οὐχὶ] οὐκ **L** || **16** πεποιημένων om. **L** || **17** ἑαυτὴν **V** || **18** πολλῶν καὶ] πολλῶν **V** || **19** Δάλδις] δαλδία **L** | Λυδίας] λύδιον **L** || **21** ἡμᾶς] ἐμὲ **V** || **22** αὐτὴν **L** | post l. 22 **L** praebet ἀρτεμιδώρου δαλδιανοῦ ὀνείρων κρίσεως Φιλαληθὴς ἢ ἐνόδιον.

Δ

Ἀρτεμίδωρος Ἀρτεμιδώρῳ τῷ υἱῷ χαίρειν.

προοίμιον p. 197 Ἐπειδὴ κατὰ δαίμονα καὶ τὴν τοῦ κρατίστου Κασσίου Μαξίμου σπουδὴν προετράπην ὀνειροκριτικὰ βιβλία ποιῆσαι, ὅπως τῷ ἑταίρῳ χαρισαίμην καὶ τὴν ἐμαυτοῦ σοφίαν μὴ σιγῇ παραδοὺς καὶ ὄκνῳ ματαίως ἀναλώσαιμι, καὶ ταῦτα, ὅπως εἶχον δυνάμεως, ὥς γε ἐμαυτὸν εἰδέναι 5 οὔτε τοῦ μεγαλείου τῆς τέχνης ἀποδέοντα οὔτε πρὸς αὐτάρκειαν ἐνδεῶς ἔχοντα τοῖς γε μὴ παντελῶς ἀνοήτοις ἐποίησα συναγαγὼν ἕκαστα τῶν ὁρᾶσθαι δυναμένων καὶ ἐν χρήσει ὄντων ἐνυπνίων, τάξει τινὶ καὶ ἀκολουθίᾳ χρησάμενος ὁμοίᾳ βίῳ ἀνθρωπίνῳ, ἀπὸ γενέσεως ἄχρι 10 θανάτου καθ' ἕκαστον τῶν πραττομένων ἐμπεριλαβὼν καὶ πρὸς ὅ τι τὴν ἀναφορὰν ἕκαστον ἔχειν καὶ εἰς ὅ τι ἀποβαίνειν δύναται, οὐχὶ ψιλῇ εἰκασίᾳ ἀλλὰ πείρᾳ καὶ τῇ τῶν ἀποτελεσμάτων μαρτυρίᾳ πειθόμενος. καὶ ὅσα

In **L** capitum elenchum sequuntur haec verba: *ἀρτεμιδώρου δαλδιανοῦ ὀνειροκρίτων, ἔστι δὲ τὸ βιβλίον τοῦτο ἀποτελεσμάτων καὶ διδασκαλικὸν τέχνης ὀνειροκρίτης.* In **V** haec legimus: *τάδε ἔνεστιν ἐν τῷ τετάρτῳ βιβλίῳ τῶν ἀρτεμιδώρου δαλδιανοῦ ὀνειροκριτικῶν. διαλαλιὰ διδασκαλική, ὅτι δεῖ κρίνειν τοὺς ὀνειρους ἔκ τε φύσεως ἢ νόμου ἢ ἔθους ἢ τέχνης ἢ χρόνου ἢ ὀνόματος· τοὺς δ' ἐκ τῶν ἐναντίων, οὐκ ἀγαθούς.* Capitum elenchus sequitur, dein *Ἀρτεμιδώρου δαλδιανοῦ ὀνείρων κρίσεως βιβλίον τέτρατον, προοίμιον καὶ διαλαλιά.* || **1** *κασίου* **L** || **2** *ποιήσασθαι* **LV** || **5** [*καὶ*] *ταῦτα* Her. | *ὅπως εἶχον*] *ὅσης ἔχω* **L** | *ὥς γε* Reis.: *ὥστε* **V**, *ωστὲ* **L** | *ἐμαυτὸν*] *αὐτὸν* **L** || **8** *συναγαγὼν ἕκαστα*] *συναγωγὴν* **L** || **11** *ἕκαστα* **L** | *ἐν περιλαβὼν* **L**, *ἀναλαβὼν* **V** || **12** *καὶ πρὸς*] *πρὸς* **L** | *ἔχειν* om. **L** || **13** *οὐχὶ*] *οὐ* **V** | *ἀλλὰ πείρᾳ*] *ἀλλ' ἢ πείρᾳ* **V**] **14** *τῇ*] *ταῖς* **V** | *μαρτυρίαις* **V**

*σπερματωδέστερα καὶ οὐκ ἐξειργασμένα οἱ παλαιοὶ συν-
έγραψαν, ἐξειργασάμην εἰς λεπτὴν καὶ ἀληθῆ διαίρεσιν,
καὶ ὅσα καινοτέρας ἔχοντα τὰς ἐκβάσεις ἢ καὶ αὐτὰ καινὰ
ὄντα ὑπέπιπτε συμπεριέλαβον. καὶ ἐδόκουν ἀποχρώντως
5 ἔχειν τὴν πραγματείαν δυσὶ περιωρισμένην βιβλίοις.* p. 198
*ἔπειτα μέντοι διαπεφευγότα τινὰ τὴν πραγματείαν ηὑρί-
σκετο, μικρὰ μὲν καὶ οὐ πολλῆς ἄξια φροντίδος, ὅμως δὲ
ἐπιζητούμενα ὑπὸ τῶν ὀνυχιζόντων πάντα καὶ μηδὲν
ἀβασάνιστον εὑρίσκειν πειρωμένων. ἀθροίσας οὖν, ὡς
10 ἐνῆν, τὰ πλεῖστα καὶ ⟨μάλιστ'⟩ ἀξιόλογα οὐχὶ καθ' ὑπο-
θέσεως μιᾶς λόγον (οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἐνεδέχετο τά γε οὕτως
ἀλλήλων κεχωρισμένα σωματοποιεῖν καὶ εἰς ἓν συνάγειν)
ἀλλ' ὡς ἐν ἐπιδρομῇ λόγων τρίτον βιβλίον τὸ Φιλάληθες
ἢ Ἐνόδιον ἐποίησα. ἦν δὲ ἄρα τις ἐν ἀνθρώποις Μῶμος
15 ἀπεληλαμένος θεῶν καὶ δαιμόνων οὐκ ἀγαθός, ᾧ χρὴ
κατὰ τὸ καρτερὸν ἐνίστασθαι ἐπιστάμενον ὅτι πλείοσιν
ὅπλοις πρὸς τὰ κρείττονα τῶν ἔργων ἀγωνίζεται. καὶ γὰρ
νῦν αἰσθάνομαί τινων τοῖς βιβλίοις ἐγκαλούντων ὡς τῶν
μὲν ἐν αὐτοῖς γεγραμμένων ἀληθείας μὲν οὐδ' ὁτιοῦν
20 ἀποδεόντων, οὐ πάντων δὲ ἐξειργασμένων οὐδὲ ᾐτιολογη-
μένων, ἔστι δὲ ὧν καὶ παραλελειμμένων ἀναγκαίων ὄντων
τῇ ὑποθέσει. διὸ μετὰ πολλῆς ἐπιστροφῆς ὑπέρ τε ἐμαυ-
τοῦ καὶ σοῦ ὡρμήθην ἐπὶ τὴν συγγραφὴν τοῦδε τοῦ βι-
βλίου, ὅπως ἂν ἔχῃς πρὸς ἕκαστα ἐπιβόλως τε, εἰ αὐτὸ
25 μόνον δέοι κρίνειν, καὶ πρὸς τοὺς ζητητικοὺς τῶν ἀνθρώ-
πων εὐκόλως πρὸς ἀπόκρισιν, μεμνημένος ὅτι σοι προσ-*

1 *σπερματωδέστερον* **L** | *ἐξειργασμένην* **L** || **3** *ἀποβάσεις* **V** | *ἢ* om. **L** || **4** *συνπεριλαβων* **L** || **5** *δυσὶ*] *ην δυσὶν* **L** || **6** *τὴν* om. **V** | *ἀνευρίσκετο* **V** || **8** *ἐπιζητουμεν* **L** || **9** *πειρωμένων εὑρίσκειν* **V** || **10** *τὰ πλεῖστα ὡς ἐνῆν* **L** | [*πλεῖστα καὶ*] Her. | *οὐχὶ καθ'*] *οὐκ ἀπὸ* **V** || **11** *λόγου* **V** | *γε*] *τε* **L** || **12** *συναγαγεῖν* **L** || **13** *ἐν* om. **L** | *τρίτον βιβλίον*] *Γ* **L** || **14** *ἢ* om. **V** | *δέ τις ἄρα* **V** || **15** [*οὐκ ἀγαθός*] coni. Her. || **16** *πλείοσιν* vocem corruptam censuit Her. || **18** *τινων*] *τοίνυν* **L**, corr. **L**[3] | *ἐπικαλούντων* **V** || **19** *μὲν* om. **V** | *οὐδ' ὁτιοῦν*] *οὐδὲ οτι* **L**, corr. **L**[3] || **20** *πάντως* **L** || **21** *ὧν καὶ*] *καὶ ὧν* **V** || **22** *ὑποστροφῆς* **L** || **24** *ἕκαστον* **L** | *ἐπηβόλως* Reis. || **25** *ζητητικοὺς*] *εὐζητικοὺς* **L**

πεφώνηται τὸ βιβλίον, ὅπως ἂν αὐτὸς ἔχῃς χρῆσθαι καὶ
μὴ πολλοῖς κοινωνῇς ἀντιγραφῶν. τὰ γὰρ ἐνταῦθα γρα-
φησόμενα μένοντα μὲν παρὰ σοὶ πάντων ὑπέρτερον ἢ
οὐδενός γε λειπόμενον ὀνειροκριτικόν σε ποιήσει, κοινω-
θέντα δὲ οὐδέν τι μᾶλλον ἑτέρων σε ἐπιστάμενον ἐπιδεί- 5
ξει. εὖ γὰρ ἴσθι ὅτι τῶν λόγων τῶν ἡμετέρων ἥττονές
εἰσι πολλοὶ καὶ σχεδὸν πάντες, οἷς ἐπιμελές ἐστι τὸ κατορ-
θοῦν ἐν μαντικῇ. κανονικῶς οὖν καὶ ὁρικῶς [περὶ] τῶν
p.199 ζητουμένων ἕκαστά σοι κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τὴν ἐν τοῖς
πρώτοις δυσὶ βιβλίοις ἀπ᾽ ἀρχῆς ἀναγράφω. 10

Πρὸς μὲν οὖν τοὺς μὴ πάντα ἠτιολογῆσθαι λέγοντας
ὀρθῶς ἐρεῖς τὸ ἐκ τοῦ προοιμίου τοῦ πρώτου βιβλίου
ῥητόν, πλὴν εἰ μὴ τοῦτο οὕτω σαφὲς εἴη, ὡς περιττὴν
ἡγεῖσθαι τὴν περὶ αὐτοῦ ἐξήγησιν· πρὸς δὲ τοὺς μὴ πάντα
ἐξειργάσθαι λέγοντας καὶ τούς τινα παραλελεῖφθαι ἐρεῖς 15
ὅτι ἔνιά τισιν ὅμοια ὄντα ὡς εὔγνωστα παραλέλειπται ἢ
οὐκ ἐξείργασται, ὡς στρόφιον διαδήματι καὶ λαγὼς ἐλά-
φῳ καὶ κάμηλος ἐλέφαντι καὶ κρόκος μύροις καὶ ὅσα
ἄλλα ἐστὶν εὐώδη, καὶ ὅτι χοῖρος καὶ ὄρνιθες ταῖς ἑαυτῶν
σαρξὶ τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον. πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομέ- 20
νους περὶ ὀνείρου καὶ ἐνυπνίου διαφορᾶς ἐπιμελῶς προ-
εῖπον ὅτι ἕτερόν ἐστι τοῦ ὀνείρου τὸ ἐνύπνιον καὶ οὐ ταὐ-
τόν. ἀλλὰ καὶ τὸν ὄνειρον ἐνύπνιον καλῶς εἴποι τις ἄν·
ὅταν δὲ τεχνικῶς λέγῃ τις, κυρίως ἕκαστον χρὴ καλεῖν,

17–20 exc. Suda s. v. *στρόφιον*. || **21**–p. 239, 8 exc. Suda s.v. *ὄνειρον* (sic).

1 *βιβλίον*] *B̄ τοῦτο* **L** | *ὅπως ἂν*] *ὅπως* **L** || **2** *ἀντιγράφοις* **V** || **3** *ἢ* om. **L** || **4** *γε* om. **V** | *ὀνειροκριτικόν σε*] *ὀνειροκριτων* **L** || **7** *καταρθοῦν*] *κατ᾽ αὐτοὺς ἐπανορθοῦν* **V** || **9** *ἕκαστα* ante *περὶ* ponit **L** | *σοι* om. **L** || **10** *δυσὶ*] *δύο* **L**, om. **V** || **11** *οὖν* om. **L** | *αἰτιολογεῖσθαι* **L**, *αἰτιολογήσασθαι* **V** || **13** *πλὴν* om. **V** | *μὴ–ὡς*] *μὴ τοῦτο σαφὲς εἴπω* **L**, *μή που ἄλλοις οὕτως ἀσφαλὲς εἴη ὡς* **V** || **14** *πάντας* **L** || **15** *καταλελεῖφθαι* **V** || **16** *ὡς εὔγνωστα* om. **L** || **17** *ἐξεί-ρηται* Suda || **18** *καὶ* ante *κάμηλος* om. **L** || **19** *ὅτι* om. Suda || **20** *οὐκ ἔχουσι* **V** Suda || **21** *περὶ*] *διατί* **L** || **22** *καὶ οὐ*] *καὶ ἀλλαχῆ οὐ* **V** || **23** *ἀλλὰ*] *ἀλλαχῆ* **L** | *τὸν ὄνειρον ἐνύπνιον*] *τὸ ἐνύπνιον* **V**, *τὸ ὄνειρον καὶ ἐνύπνιον* Suda | *καλῶς*] *λέγων* **L** | *εἴποι τις ἂν* Suda: *εἴποις ἂν* **L**, *εἴπῃς ἂν* **V** || **24** *δὲ* Suda: *μὲν* **LV**

καὶ τὸ μὲν ἀσήμαντον καὶ οὐδενὸς προαγορευτικὸν ἀλλ' ἐν μόνῳ τῷ ὕπνῳ τὴν δύναμιν ἔχον, γινόμενον δὲ ἐξ ἐπιθυμίας ἀλόγου ἢ ὑπερβάλλοντος φόβου ἢ πλησμονῆς ἢ ἐνδείας [τροφῆς], ἐνύπνιον χρὴ καλεῖν, τὸ δὲ μετὰ τὸν
5 ὕπνον ἐνεργὲς ὂν καὶ ἀποβησόμενον ἐς ἀγαθὸν ἢ κακὸν ὄνειρον δι' ἃς αἰτίας ἐκεῖ προείρηκα. ὅταν δὲ κοινῶς τις λέγῃ, καταχρηστέον τοῖς ὀνόμασιν, ὡς καὶ ὁ ποιητής

κλῦτε, φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.

φίλον γὰρ αὐτῷ τὸ ἰσοδυναμοῦσι χρῆσθαι ὀνόμασι καὶ
10 ῥήμασι καὶ πᾶσι τοῖς τοῦ λόγου μέρεσιν, ὡς καὶ 'ἀμφὶ περὶ κρήνην' καὶ 'εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτο' καὶ p. 200 ἄλλα ἄττα πολλά [οὕτως καὶ 'θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος'].

Μέμνησο δὲ ὅτι τοῖς ἐνστάσει χρωμένοις ἀγαθῇ καὶ
15 εὐπροαιρέτῳ ἐνύπνια οὐ γίνεται οὐδὲ ἄλλαι τινὲς ἄλογοι φαντασίαι, ἀλλὰ πάντα ὄνειροι καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον θεωρηματικοί· οὐ γὰρ ἐπιθολοῦται αὐτῶν ἡ ψυχὴ οὔτε φόβοις οὔτε ἐλπίσιν, καὶ μέντοι καὶ τῶν τοῦ σώματος ἡδονῶν ἄρχουσι. τὸ δὲ κεφάλαιον εἰπεῖν, [ἐν] τῷ σπουδαίῳ ἐνύπνιον
20 οὐ φαίνεται οὐδέ τις ἄλλη ἄλογος φαντασία. ἵνα δὲ μή ποτε ἐξαπατηθῇς, οὐ ταὐτὰ τοῖς πολλοῖς ἐνύπνια καὶ τοῖς δυναμένοις αὐτὰ διακρίνειν· οἱ μὲν γὰρ πολλοί, οἷα βούλονται ἢ οἷα φοβοῦνται, τοιαῦτα καὶ κατὰ τὸν ὕπνον ὁρῶσιν, οἱ δὲ αὖ σοφοὶ περὶ ταῦτα καὶ δεινοί, οἷα βούλον-

8 Hom. Il. 2, 56. || **10** Hom. Il. 2, 305. || **11** Hom. Od. 17, 539. 18, 384. || **19–20** cf. 9, 22 sqq. Hom. Il. 2, 80–82, Synes. insomn. 10 (Migne, PG 66, 1309 B), Dodds 125.

1 οὐδὲν **L** || **2** ἔχον Suda: ἔχοντα **V**, ἔχων **L** | ἐξ Suda: ὑπὸ **L**, ἀπὸ **V** || **3** ἀλόγου ἢ] ἀλόγοι ἢ ἀπὸ **V** || **4** [τροφῆς] Suda | χρὴ] δεῖ **L** | δὲ] δὲ καὶ **L** || **5** post ὕπνον **V** addit ἀποβησόμενον | ἐνεργὲς **L**, def. Reich. (cf. 4, 13)] ἐναργὲς **V** Her., ἐνέργεια Suda | καὶ—ἀγαθὸν] καὶ ἀποβησόμενόν ἐστιν ἀγαθὸν **L** Suda, ἀγαθὸν **V** || **6** δι' ἃς αἰτίας] δι' αἰτίας ἃς **V** || **9** τὸ om. **L** || **14** δὲ om. **V** | ἀγαθὰ **LV** || **15** εὐπροαίρετα **V**, εὐπροαιρετος **L**, corr. Reis. | οὐδὲ] οὔτε **V** || **16** πάντως coni. Her. || **17** οὔτε φόβοις οὔτε Rei.: οὔτε φόβῳ οὔτε **L**, οὔτε ἐν φόβοις οὔτε ἐν **V** || **18** καὶ τῶν] τῶν **L** || **21** οὐ ταὐτὰ τοῖς πολλοῖς Bur., Her., Add.: οὐ πολλὰ τοῖς αὐτοῖς **L**, τοῖς πολλοῖς **V** || **22** γὰρ om. **V** || **23** τοσαῦτα **L** || **24** αὖ om. **L**

ται, τοιαῦτα σημαίνουσιν. ἣν δέ τις τῶν ἀπείρων ἴδῃ, χρὴ πιστεύειν οὐχ ὡς ἐνυπνίοις ἀλλ' ὡς ὀνείροις. οἷον ⟨ὁ⟩ δυνάμενος διακρίνειν τὰ τοιαῦτα ἢ διὰ τὸ βιβλίοις ἐντετυχηκέναι ὀνειροκριτικοῖς ἢ διὰ τὸ ὀνειροκρίταις συναναστρέφεσθαι ἢ διὰ τὸ εὐεπιβόλως ἔχειν πρὸς τὰς κρίσεις εἰ 5 μὲν τύχοι ἐρῶν γυναικός, οὐ τὴν ἐρωμένην ὄψεται ἀλλ' ἵππον ἢ κάτοπτρον ἢ ναῦν ἢ θάλασσαν ἢ θηρίον θῆλυ ἢ ἐσθῆτα γυναικείαν ἢ ἄλλο τι τῶν σημαινόντων γυναῖκα. εἰ δὲ πρὸς ἀποδημίαν γένοιτο, οὐχὶ ὀχήματα ὄψεται οὐδὲ ναῦς οὐδὲ στρωματοδέσμους οὐδὲ σκεύη συνειλεγμένα ἢ 10 παρασκευὴν ἀποδημίας, ἵπτασθαι δὲ δόξει καὶ σεισμὸν ἢ πόλεμον ἢ κεραυνὸν ὄψεται καὶ εἴ τι ἄλλο ἀποδημίας ἔσται σύμβολον. καὶ εἰ φοβοῖτό τινα ἢ φεύγοι, οὐκαῦ τὸν ἐκεῖνον ὄψεται, ἀλλὰ θηρίον ἐκφεύγειν νομίσει καὶ δεσμὰ διαρρήσσειν p. 201 καὶ λῃστὰς ἀναιρεῖν καὶ θεοῖς θύειν καὶ ὅσα ἰδόντες οἱ 15 ἄλλοι ἄνθρωποι ἔξω δέους καὶ ταραχῆς γίνονται. ὡς καὶ ἐν Κορίνθῳ ὁ ζωγράφος ⟨ὃς⟩ τὸν δεσπότην κατορύττειν πολλάκις ἐδόκει ⟨καὶ⟩ τοῦτο μὲν τὴν ὀροφὴν τοῦ οἰκήματος ἐν ᾧ διέτριβεν ἀπόλλυσθαι, τοῦτο δὲ καὶ τὴν ἑαυτοῦ κεφαλὴν ἀποτετμῆσθαι. καὶ οὐδὲν ἧττον περιῆν αὐτῷ ὁ 20 δεσπότης καὶ ἔτι νῦν περίεστιν. ἀλλ' ἐπειδὴ κριτικῶς εἶχε τῶν τοιούτων, τεχνικώτερον αὐτῷ προσέπαιζεν ἡ ψυχή· αὐτὰ γὰρ ταῦτα ἄλλῳ ἰδόντι τοῦ δεσπότου ὄλεθρον προεμαντεύετο. ἵνα δὲ μὴ ἄπορόν σοι φαίνηται τὸ τοιοῦτον, εὖ ἴσθι ὅτι πολλοὶ μὲν καὶ σχεδὸν οἱ πλεῖστοι, ἵνα μὴ 25 λέγω πάντες, εἰσὶν οἱ τὰ κοινὰ ἐνύπνια ὁρῶντες, παντελῶς δὲ ὀλίγοι καὶ μόνοι οἱ ὀνειροκριτικοὶ τῶν ἀνθρώπων τὰ ἕτερα, περὶ ὧν ὁ προγεγραμμένος λόγος εἴρηται.

1 ἴδοι **LV** || **2** οἷον **M**: οἷα **V**, ἄλλο οἷον **L** | ⟨ὁ⟩ Reis. | δυνάμενοι **L** || **5** ἢ post συναναστρέφεσθαι om. **L** | εὐεπηβόλως Her. || **6** τύχῃ **L** || **10** ναῦν **L** | οὐδὲ] ἀλλὰ **V** | συνειλεγμένα **M**: συνειλιγμένα **L**, συνειλημμένα **V** || **11** δόξει Rei.: εἰ δόξῃ **V**, om. **L** | καὶ σεισμὸν] ἢ σεισμὸν **V** || **12** ἐστὶ Her. || **13** τινα] τίς τινα **V** || **14** τὸ θηρίον **L** || **15** οἱ om. **V** || **17** ὁ om. **L** | ⟨ὃς⟩ Reis. | κατορύττειν Reis.: κατορύττων **LV**, κατορύσσειν Her.*|| **18** ⟨καὶ⟩ Reis. | τοῦ οἰκείου οἰκήματος **V** || **20** ἀποτέμνεσθαι **L** | περιῆν] παρῆν **LV** || **22** προσέπαιξεν **V** || **24** σοι φαίνεται **L**, φανῆται σοι **V** || **27** τῶν ἀνθρώπων om. **L**

Τῶν δὲ ὀνείρων πάντων οὓς μὲν θεωρηματικοὺς οὓς δὲ 1
ἀλληγορικοὺς καλοῦμεν· καὶ θεωρηματικοὺς μὲν τοὺς οὕ-
τως ἀποβαίνοντας ὡς θεωροῦνται, ἀλληγορικοὺς δὲ τοὺς
τὰ σημαινόμενα δι' αἰνιγμάτων ἐπιδεικνύντας. ἐπειδὴ δὲ
5 καὶ ἐν τούτοις γίνεταί τις πλάνη ἀμφιβαλλόντων πότερον
χρὴ τὰ θεωρηθέντα αὐτὰ προσδέχεσθαι ἢ ἕτερόν τι ἐκ
τούτων ἀποβησόμενον, οὐκ ἄπορόν σοι τὸ διακρίνειν
δύνασθαι. πρῶτον μὲν γὰρ ὅσα θεωρηματικά ἐστι, παρα-
χρῆμα καὶ αὐτίκα μάλα ἀποβαίνει· ὅσα δὲ ἀλληγορικά,
10 πάντως χρόνου διαλείποντος ἢ πολλοῦ ἢ ὀλίγου [ἢ τὸ
ἔσχατον ἡμέρας μιᾶς]. ἔπειτα καὶ εὔηθες ἂν εἴη τὰ
τεράστια καὶ οὐδαμῶς ἐνδεχόμενα ἐγρηγορότι συμβαί-
νειν ταῦτα οὕτως ὡς θεωρηματικὰ προσδέχεσθαι. οἷον εἴ
τις ὑπολάβοι θεὸς γεγονέναι ἢ πέτεσθαι ἢ κέρατα ἔχειν
15 ἢ εἰς Ἅιδου καταβεβηκέναι· * * ἢ ὑπὸ κυνὸς δεδῆχθαι ἢ
παρακαταθήκην λαβεῖν ἢ φίλον ἰδεῖν ἢ δραπέτην εὑρεῖν
ἢ δειπνεῖν παρ' ἑαυτῷ ἢ πίνειν ἢ συντείνειν ἢ ἀπολέσαι p. 202
τι· ταῦτα γὰρ καὶ ὅσα τούτοις ὅμοια πῇ μὲν οὕτως ἀπο-
βαίνει ὡς θεωρεῖται, πῇ δὲ καὶ ἀλληγορικῶς. εἰ μὲν οὖν
20 παραυτίκα ἀποβαίνει, περισσὸν αὐτὰ κρίνειν· εἰ δὲ μή,
ἐφάρμοζε ἑκάστῳ τὴν προσήκουσαν κρίσιν ἐκ τῶν προ-
τέρων βιβλίων. ὅσα μέντοι σπάνιά ἐστι καὶ ἅπαξ που
γινόμενα, ταῦτα ὡς τεράστια καὶ ἔκφυλα τῶνδε τῶν
λόγων παραδέχου μὲν ὡς ἐνδεχόμενα γενέσθαι, μὴ χρῶ
25 δὲ ὡς πάντῃ καὶ πάντως καθολικοῖς. καὶ γὰρ Δρούσων ὁ
Λαοδικεὺς τὴν τοῦ φίλου οἰκίαν ὠνήσασθαι δόξας μετὰ
τριετίαν ὠνήσατο. ἀλλὰ τοῦτο μόνον θεωρηματικὸν ἦλθεν

1 cf. Suda s. v. ἀλληγορία.

1 περὶ διαφορᾶς ὀνείρων **V** | οὓς] τοὺς **L** bis | δὲ] δὲ καὶ **V** || **6** χρὴ τὰ] χρήματα **L** | ἕτερόν] ἄλλο **V** || **8** γὰρ om. **V** || **10** ἢ om. **L** || **12** ἐγρηγορήσει **L** || **13** [ταῦτα οὕτως] Her. || **15** lac. sign. Reis. || **16** ἰδεῖν] ἰδεῖν ἢ ἥλιον **V** || **17** ἢ πίνειν om. **L** | συντινειν **L**, συμπίνειν Reis. || **19** μὲν οὖν] δὲ μὴ **L** || **21** ἐφαρμοζον **L**, ἐφαρ-μόζειν **V** || **22** ἐστι] εἰσι **LV** || **23** γενόμενα **V** || **24** μὴ χρῶ δὲ] χρῶ δὲ μὴ **V** || **25** παντὶ **L** | δρουσίων **L**, Ῥούσων Her. || **26** δόξας ὠνεῖσθαι **L** || **27** μόνον] μὲν **V** | ἦλθε post ἀποβὰν ponit **L**

εἰς ἡμᾶς ὀψὲ καὶ μὴ αὐτίκα ἀποβάν, τῶν δὲ ἰδίων τε καὶ
κοινῶν καὶ ἀλλοτρίων καὶ δημοσίων καὶ κοσμικῶν ὀνεί-
ρων τὸν λόγον ἠκριβωμένον καὶ σφόδρα γε ἔχεις ἐν τῷ
πρώτῳ βιβλίῳ. ὅμως δὲ καὶ ἐν τούτῳ τῷ θεωρήματι οἱ
τὰς αὐτὰς [ἔν] τισι τέχνας ἔχοντες, καὶ εἰ πάνυ εἶεν γνώ- 5
ριμοι, τῶν τεχνῶν αὐτῶν εἰσι σημαντικοί. τοιγαροῦν
γραμματικὸν γραμματικῷ οὐδὲν ἄλλο ἢ τὴν γραμματι-
κὴν εἶναι τέχνην καὶ ῥήτορα ⟨ῥήτορι⟩ ῥητορικήν, οὕτω δὲ
καὶ ἐπὶ τῶν βαναύσων χαλκέα χαλκεῖ καὶ τέκτονα τέ-
κτονι τὴν χαλκευτικὴν καὶ τεκτονικὴν τέχνην σημαίνειν. 10
οἷον Φίλαγρος ὁ ῥήτωρ Οὖαρον τὸν ῥήτορα νοσοῦντα
ἐθεάσατο, καὶ ἐπὶ πολὺ παρὰ προαίρεσιν τὴν ἑαυτοῦ
ἐσίγησε. καὶ ἐν Κυζίκῳ τέκτων τὸν ἀγχίθυρον τέκτονα
ἀποθανόντα καὶ ἐκφερόμενον ἰδὼν διὰ δανειστὰς ἐξεχώ-
ρησε τοῦ ἐργαστηρίου καὶ μετανέστη τῆς πόλεως. 15

2 Περὶ δὲ τῶν ἐξ στοιχείων πρὸς τοὺς ἐπιφθόνως εἰρῆ-
p. 203 σθαι δοκοῦντας ὅπως ἔχῃς ἀποκρίνασθαι ⟨καὶ⟩ ἅμα καὶ
αὐτὸς μὴ ἐξαπατηθῇς ὑπὸ τῶν πλείονα λεγόντων εἶναι,
οὗτος ὁ λόγος ἁρμόσει. τῶν ὄντων ἃ μὲν φύσει ἐστὶν ἃ
δὲ νενόμισται· ἔστι δὲ πρῶτα μὲν ταῦτα καὶ ἡγεμονικὰ 20
δύο στοιχεῖα. τὰ μὲν οὖν φύσει δεῖ κατὰ ταὐτὰ καὶ ὡσαύ-
τως ἔχειν, τῶν δὲ νενομισμένων ἃ μὲν συνθέμενοι
ἀλλήλοις οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἑαυτοῖς προστάττουσι, καὶ

2 somnia publica: Macrob. somn. Scip. 1, 3, 11. || **11** Philostr. vit. soph. 2, 8 (pp. 83—86 Kayser), RE 19, 2, 2108. || **21**—p. 243, 2, schol. in Hermogen. stat. (Walz, Rhet. Gr. 4, p. 616, 9—22), scriptor anon. (id. 5, p. 596, 20—29).

1 *μὴ* om. **L** | *τε* om. **L** || **3** *καὶ* ante *σφόδρα* om. **L** | *γε* Reis.: *τε* **LV** | *ἔχεις* Reis.: *ἔχει* **L**, *ἔχειν* **V** || **4** *τῷ θεωρήματι*] *τὸ θεώρημά ἐστι* Reis. || **6** *τοιγαροῦν*] *ἤτοι γὰρ οὖν* **L** || **7** *γραμματικῷ* om. **V** || **8** ⟨*ἡγοῦ* ⟩*εἶναι* coni. Her. | *δὲ*] *γοῦν* **L** || **9** *χαλκεῖ* om. **V** | *τέκτονι* om. **V** || **10** *τὴν*] *καὶ τὴν* **L** || **11** *φιλάγριος* **V** || **14** *καὶ* ante *ἐκφερόμενον* om. **L** | *ἰδὼν καὶ* **V** | *διὰ δανειστὰς*] *διανιστὰς* **V**, *γρ. διὰ δανειστάς* **V** in marg. || **15** *τὴν πόλιν* **V** || **16** *περὶ στοιχείων* **V** | *ἐξ* om. **V** | *ἐπιφθόνως* ⟨*καὶ ἐπιλιπῶς*⟩ Lat. || **17** *δοκοῦντας εἰρῆσθαι* **L** | *ἅμα* om. **V** et *καὶ* post *αὐτὸς* addit || **19** *οὗτος—ἁρμόσει* post *δοκοῦντας* habet **V** || **20** *δὲ* post *ἔστι* om. **L** | *πρῶτα* [*μέν*] coni. Her. || **21** *ταὐτὰ*] *ταῦτα* **L**, *τὰ αὐτὰ* **V** || **23** *προστάττουσι*] *πράττουσι* **LV**

καλεῖται τὸ τοιοῦτον ἔθος· ἔστι δέ, ὡς ἡ Φημονόη λέγει, νόμος ἄγραφος· ἃ δὲ φόβῳ τοῦ παραβαίνεσθαι γραψάμενοι νόμους καλοῦσι παρὰ τὸ νενομικέναι ταῦτα οὕτω δεῖν ἔχειν. κοινῇ μὲν οὖν ἑαυτοῖς ὡμολογήκασι μυστήρια καὶ
5 τελετὰς καὶ πανηγύρεις καὶ ἀγῶνας καὶ στρατείαν καὶ γεωργίαν καὶ πόλεων συνοικήσεις καὶ γάμους καὶ παίδων ἀνατροφὰς καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ὅμοια, ἑαυτῷ δὲ ἕκαστος ὁμολογήσας ἐνστάσει χρῆται ἰδίᾳ καὶ ἐσθῆτι καὶ ὑποδέσει καὶ τροφῇ καὶ κουρᾷ καὶ ἄλλῳ τῷ περὶ τὸ σῶμα κόσμῳ
10 καὶ ἐπιτηδεύματι καὶ προαιρέσει, ἣν ἂν μάλιστα ἐπαινῇ, 'ἄλλα δ' ἄλλοισιν νόμιμα, σφετέραν δ' αἰνεῖ δίκαν ἕκαστος' φησὶν ὁ Πίνδαρος. τῶν δὲ γεγραμμένων νόμων δύναμις μένει ἡ αὐτή, ⟨καὶ⟩ πράττοντι μὲν κατὰ τὴν γραφὴν ἔπαινοι καὶ τιμαὶ καὶ δόξα ἀγαθὴ καὶ ἀσφάλεια
15 πολλή, παραβαίνοντι δὲ τοὺς γεγραμμένους νόμους ζημίαι τε καὶ κολάσεις καὶ κίνδυνοι. τὸ μὲν οὖν κατὰ τὸν νόμον ἀδιαίρετον πλὴν ὅσον [ἐν] χρόνῳ, τὸ δὲ ἔθος ἀποσχέσεις ἔσχηκε τήν τε τοῦ χρόνου καὶ τὴν τῆς τέχνης καὶ τὴν τῶν ὀνομάτων· πάντα γὰρ τὰ πραττόμενα κατὰ νόμον καὶ
20 ἄνευ νόμου πάντως ἔν τινι χρόνῳ γίνεται ἢ γέγονεν ἢ ἔσται, χρόνου δὲ ἀποσχέσεις καιροὶ καὶ ὧραι. πράττουσι δὲ ἕκαστα ἄνθρωποι ἤτοι τεχνικῶς ἢ ἀτεχνῶς· τεχνικῶς μὲν οἱ ἐπιστάμενοι, ἀτεχνῶς δὲ οἱ μή. [τὴν τέχνην σύ- p. 204
στημα ἐκ καταλήψεων πρός τι τέλος εὔχρηστον ὁρίζον-

1 cf. Suda s. v. ἔθος. || 11 Pind. fr. 215 Snell. || 23 Lucian. de parasito 4, Doxopatres homil. rhet. in Aphthonii progymnasm. (Walz, Rhet. Gr. 2, p. 109, 7—9), Dionys. Thrax definitio artis (G. Uhlig, Grammatici Gr. 1, 1, pp. 115—116), C. S. Contos, Bull. de corr. hellén. 3 (1879) 282—84.

1 ἡ Φημονόη] ηφήμον· ἡ **L**, ἡ φήμη **V** || 3 δεῖν οὕτως **V** || 4 οὖν om. **L** || 5 ἀγῶνα **L** || 7 ἑαυτῷ δὲ] αὐτῷ **L** || 8 ἐν στάσει **L**, ἐπὶ πᾶσι **V** | ὑποδήσει **LV**, fort. recte || 10 ἐπιτηδεύματι] ἐπιτηδεύμασι πᾶσι **L** || 11 ἄλλα δ' ἄλλοισι νόμιμα Matranga, Anecdota Gr., p. 475, ἄλλο δ' ἄλλοισιν νόμισμα schol. apud Cramerum, Anecdota Par. III, p. 154, 13, ἄλλα δὲ ἄλλοις νόμιμα **LV** | σφέτερα **V** | δ' αἰνεῖ δίκαν codd. Crameri et Matrangae: δέδεικται **LV** | ἑκάστοις **V** || 13 μένει] μὲν **LV** | πράττοντι μὲν] πράττοντι δὲ **LV** || 17 num ἀποσχίσεις? || 18 τε om. **L** | τὴν om. **L** | τὴν Rei.: τὸ **V**, om. **L** || 24 ἐγκαταλήψεων **V**

ταί τινες εἶναι.] δεῖ δὲ τῇ τέχνῃ ἐργαλείων τε καὶ μηχανημάτων καὶ τῶν ὅσα ἑκάστῃ πρόσφορα καὶ οἰκεῖα νενόμισται. ὅτι δὲ οὐδὲν τῶν ὄντων ἀνώνυμόν ἐστι, περισσὸν καὶ λέγειν. τῶν δὲ ὀνομάτων ἃ μὲν εὔφημα ἃ δὲ δύσφημα νενόμισται. ὥστε ἐάν τι λέγῃ τις παρ' αὐτὰ τὰ ἓξ στοιχεῖα, δυνάμει 5 *μέν τινος τούτων ἴδιον ἐρεῖ, φωνῇ δὲ οὐκ ἴδιον. οἷον χαρὰ καὶ λύπη καὶ ἔχθρα καὶ φιλία καὶ νόσος καὶ ὑγεῖα καὶ ἔκκρισις καὶ πρόσχρησις σωμάτων καὶ κάλλος καὶ αἰσχρότης καὶ αὔξησις καὶ μείωσις καὶ γένεσις καὶ τελευτὴ καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις ὅμοια κατὰ φύσιν πάντα· οὐδὲ γάρ* 10 *ἐστιν ἕτερα τῆς φύσεως οὐδὲ ὡς στοιχεῖα· οὐδὲ γάρ ἐστιν ἡ φύσις ψιλὸν ὄνομα, ἀλλ' ἡ τῶν πάντῃ καὶ πάντως ἐσομένων τε καὶ οὐκ ἐσομένων περιφορὰ φύσις ὠνόμασται. οὕτω δὲ καὶ ὁ νόμος καὶ τὸ ἔθος οὐκ αὐτὰ καθ' ἑαυτά ἐστιν ὀνόματα, ὡς τὸ βλίτυρι καὶ ⟨ὁ⟩ σκινδαψός, ἀλλά* 15 *τινος νόμος καί τινος ἔθος, ὥσθ' ὅταν τις εἴπῃ γάμον καὶ μοιχείαν καὶ λῃστείαν καὶ παρακαταθήκην καὶ ὕβριν καὶ πάλιν αὖ κουρὰν καὶ ἐσθῆτα καὶ ποιὰν τροφήν, λέληθεν ἑαυτὸν νόμου ὄνομα ἢ ἔθους λέγων, ὥσπερ ἄλλο τι στοιχεῖον. οὕτω καὶ ὅταν σκεῦος ἢ μηχάνημά τι ἢ ἐργαλεῖον ὥσπερ* 20 *τι στοιχεῖον λέγῃ, ἢ τέχνην λέγει ἢ ὄνομα ἢ χρόνον· τέχνην μέν, ὅταν τὴν δι' ἐργαλείων ἐργασίαν· ὄνομα δέ, ὅταν μηχάνημα ἢ σκεῦος· χρόνον δέ, ὅταν ἀμφότερα, οἷον δρέπανον ἢ δίκελλαν [ἢ ἀμᾶν γεώργια]. ἐν ὡρισμένοις*

11–13 S. Luria, Phil. Woch. 46 (1926) 619—20, hunc locum Antiphonti imputat (cf. Plat. leg. 10, 888 D—E), R. Dietrich, ibid. 47 (1927) 29, non hunc tantum sed 242,19–245,4 eidem attribuit. || **15** cf. Suda s. vv. *βλήτυρι* et *σκινδαψός*, Hesych. s. v. *βλίτυρι*, Fest. s. v. Tittibilicium, Clem. Alex. strom. 8, 2 (Migne, PG 9, 561 B).

1 *τινες* om. **V** | *τε* om. **V** || **5** *ἐὰν—αὐτὰ*] *ὅταν τις λέγει* **L** || **6** *τινος ἐρεῖ τούτων ἴδιον* **L** | *οἷον* om. **L** || **7** *καὶ* post *χαρὰ* om. **V** | *ὑγία* **L**, *ὕγεια* **V** || **8** *ἔκκρισις καὶ πρόσχρησις* **L**, **V** in marg.] *ἔμπτωσις καὶ πρόσκρισις* **V** | *σώματι* **L** || **10** *ἄλλα* om. **L** | [*κατὰ φύσιν πάντα*] coni. Her. | *γὰρ* om. **L** || **14** *δὲ καὶ*] *δὲ* **L** | *αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ* **L** || **16** *εἴποι* **LV** || **18** *ἐσθῆτα καὶ*] *αἰσθῆτα* **L**, *ἐσθῆτα ἢ* **V** || **19** *τι* om. **L** || **21** *λέγῃ* Rei.: *λέγει* **LV** | *περὶ διαφορᾶς τεχνῶν* **L** | *ἢ* om. **L** | *ἢ* ante *ὄνομα* om. **L** || **24** *ἢ* om. **L** | *ἢ ἀμᾶν γεωργίαν* **L**, *ἢ ἄλλα γεωργικά* ?

γὰρ χρόνοις καὶ δρεπάνου καὶ δικέλλης δεῖ τοῖς ἀνθρώ-
ποις. κοινὸς μὲν οὖν λόγος ἐστίν, ὅτι πάντα τὰ κατὰ φύ-
σιν ἢ νόμον ἢ ἔθος ἢ τέχνην ἢ ὀνόματα ἢ χρόνον βλεπό-
μενα ἀγαθά, τὰ δὲ ἐναντία τούτοις πονηρὰ καὶ ἀλυσιτελῆ.
5 μέμνησο δὲ ὅτι οὐ πάντως καθολικὸς οὗτος ὁ λόγος ἀλλ' p. 205
ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον [μᾶλλον] οὕτως ἔχων· πολλὰ γὰρ καὶ
παρὰ τὰς ὑποστάσεις τῶν πραγμάτων ἀνακολούθως τῇ
φύσει καὶ τῶν ἄλλων στοιχείων τινὶ ὁρώμενα ἀγαθὰ γίνε-
ται. οἷον ἔδοξέ τις τὴν μητέρα τύπτειν. ἦν μὲν οὖν παρά-
10 νομον, ἀλλ' οὐδὲν ἧττον ἐλυσιτέλησεν αὐτῷ, ἐπειδὴ κερα-
μεύς ἔτυχεν ὤν· μητέρα δὲ τὴν γῆν καλοῦμεν, ἣν ὁ κερα-
μεὺς τύπτων ἐργάζεται. τοιγαροῦν εἰργάσατο πολλά.
μέμνησο δὲ ὅτι μεῖζον ἔθος μικροτέρου κρατεῖ. ὡς Ἀρι-
στείδης ὁ νομικὸς καίτοι ἔθος ἔχων ἐν λευκοῖς προ-
15 ϊέναι νοσῶν ἔδοξε λευκὰ φορεῖν ἱμάτια, καὶ οὐδὲν ἀπώ-
νατο τοῦ ἔθους· οὐ γὰρ εἰς μακρὰν ἀπέθανεν· ἦν γὰρ μεῖ-
ζον ἔθος τὸ ἐπεῖγον, καθ' ὃ οἱ νεκροὶ ἐν λευκοῖς ἐκφέρον-
ται. καὶ τῶν τεχνῶν δὲ αἱ δυνάμεις ὅμοιαι, καὶ εἰ τῇ
ἐνεργείᾳ εἶεν ἀνόμοιοι, εἰς ταὐτὸν ἀποβαίνουσιν. ὡς
20 Ἀπολλωνίδης ὁ χειρουργὸς ὁμηρίζειν νομίσας καὶ πολλοὺς
τιτρώσκειν πολλοὺς ἐχείρισε. καὶ γὰρ οἱ ὁμηρισταὶ τιτρώ-
σκουσι μὲν καὶ αἱμάσσουσιν, ἀλλ' οὐκ ἀποκτεῖναί γε βού-
λονται· οὕτω δὲ καὶ ὁ χειρουργός. καὶ τοῖς τρόποις δὲ
τοῖς εἰρημένοις ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ὡς ἀληθέσι πρόσεχε,

13 fort. idem qui Aelius Aristides Smyrnaeus: Trans. Amer. Phil. Assn. 86 (1955) 285—86, id quod dubitavit T. Gomperz, Zeitschr. für die österreich. Gymnas. 32 (1881) 502. || **20** Apollonides: RE 2, 119, 121. hic medicus vulnerarius fort. idem erat cui Fronto ep. ad amicos 1, 2 dedit. || **21** Homeristae: Petron. 59. 3—7, Achill. Tat. 3, 20.

1 *τοῖς χρόνοις* **L** | *δρεπάνους* **L**, *δρεπάνης* **V** || **3** *ἢ νόμον—χρόνον*] *ἤνομένα ηθος η τέχνη ἢ χρόνον* (*χρόνος* **L**[c]) *ἢ ὀνόματα* **L**, *νόμον ἢ φήμην ἢ ἔθος ἢ χρόνον ἢ τέχνην ἢ ὀνόματα* **V** || **7** *ἀκολούθως* **V**, *ἀνακολούθως* **V** in marg. || **8** *καὶ*] *ἢ* **L** | *τινὶ στοιχείων* **V** || **9** *ὀνείρου ἔκβασις* **L** || **12** *τύπτων*] *παίων* **L** || **14** *καίτοι* Val.: *καὶ τοῖς* **L**, *καί τις* **V** || **15** *φορεῖν ἱμάτια λευκὰ* **V** | *ἀπώνατο*] *ὤνησεν ἀπὸ* **L** || **17** *φέρονται* **L** || **21** *ἐχειρούργησε* **V** || **22** verba *μὲν καὶ αἱμάσσουσιν— καὶ εἴ μοι ἔσται* (246, 16) redeunt in **L** post Libri II verba *λαμβάνουσιν ὧν δὲ* (180, 16)

καὶ οὐχ ἁμαρτήσει. σαφῶς δὲ αὐτῶν ἐκεῖ καὶ διδασκαλικῶς ἡρμηνευμένων περισσὸν ἐνθάδε σοι λέγειν. μεριμνηματικοὺς δὲ ὀνείρους ἡγοῦ εἶναι περὶ ὧν ἂν μεριμνήσαντες πραγμάτων ἢ ἀλόγῳ τινὶ ὁρμῇ ⟨ἢ⟩ ἐπιθυμίᾳ χρώμενοι ἴδωσιν οἱ ἄνθρωποι ὀνείρους· τοὺς δὲ αὐτοὺς καὶ αἰτηματικοὺς καλοῦμεν διὰ τὸ αἰτεῖν τι παρὰ θεοῦ ἰδεῖν περὶ τῶν ἐν ποσὶ πραγμάτων. μέμνησο δέ, ὅταν μὲν αἰτῇς ὀνείρους, μήτε ἐπιθυμιᾶν λιβανωτὸν μήτε ὀνόματα ἄρρητα λέγειν, καί, τὸ κεφάλαιον εἰπεῖν, περιεργότερον τοὺς θεοὺς ἐπε- (p. 206) *ρώτα μηδέν· γελοῖον γὰρ ἂν εἴη ἀνθρώπων μὲν τοὺς σπουδαίους τοῖς μετ' ἀνάγκης αἰτοῦσι καὶ βιαίως μηδὲν παρέχειν, τοῖς δὲ ἐπιεικέσι χαρίζεσθαι, θεοὺς δὲ πρὸς βίαν αἰτουμένους ὑπακούειν. μετὰ δὲ τὸ ἰδεῖν καὶ θῦε καὶ εὐχαρίστει. ἔτι δὲ καὶ τῶν νομοθετούντων τοῖς θεοῖς καταγέλα, λέγω δὲ τῶν εὐχομένων οὕτως 'εἴ μοι πρακτέον τόδε' καὶ 'εἴ μοι ἔσται τόδε' καὶ 'εἰ νῦν ἴδοιμι Δήμητρος καρπόν· εἰ δὲ μή, Διονύσου' καὶ 'εἰ μὲν συμφέρει μοι καὶ λυσιτελεῖ, λάβοιμί τι· εἰ δὲ μή, δοίην.' ἐπὶ γὰρ τοῖς τοιούτοις πλάνη γίνεται πολλή. ὁ μὲν γὰρ θεὸς πρὸς τὸ ἀποβησόμενον δίδωσι τοὺς ὀνείρους τῇ ψυχῇ τοῦ ὁρῶντος φύσει μαντικῇ οὔσῃ ἢ εἴ τι ἄλλο ἐστὶν αἴτιον τοῦ ὀνειρώσσειν· ὁ δὲ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ ἐπερώτησιν ἐκλαμβάνων τὰ ἐν τοῖς ὕπνοις ὁραθέντα, εἰ ἐναντία εἴη, πλανᾶται. οἷον τῷ νοσοῦντι ἄρτοι ὠμοί, καίτοι Δήμητρος καρ-*

7 Fulgent. myth. 1, 13, Liban. decl. 31, 21, L. Deubner, De incubatione 30, E. Eitrem. Opferritus 224, Dodds 110, 126. || 17 Cic. nat. deor. 2, 60 et Pease ad loc.

1 *ἁμαρτήσεις* **LV** | *αὐτῶν* post *διδασκαλικῶς* ponit **V** || 2 *ἑρμηνευμένων* **V**, *ἑρμηνευομένων* **L** | *μεριμνητικοὺς* **L** p. 180 in loco hinc transcripto || 3 *ἡγοῦ*] *ἡγοῦμαι* **V** | *ἂν* om. **L** || 4 *ἢ* om. **V** | ⟨*ἢ*⟩ Reis. | *ἐπιθυμίας* **L** || 5 *οἱ* om. **L** | *αἰτηματικοὺς* **L³V**] *τηματικοὺς* **L**, *αἰτητικοὺς* Her. || 6 *καλοῦμεν*] *καλεῖν* **LV** | *παρὰ θεῶν ἰδεῖν τι* **V** | *περὶ* om. **V** || 7 *ὀνείρους*] *ὀνείρους τοὺς θεοὺς* **V** || 8 *μὴ ἐπιθυμιᾶν* **L** | *ἄρρητα ὀνόματα* **L** || 13 *αἰτουμένοις* **L³V** | *αἰτουμένοις τι* **V** || 14 *τοῖς θεοῖς* **L**, p. 180] *τοὺς θεοὺς* **LV** || 15 *καταγελᾶν* **V** || 17 *συμφέροι* **LV** || 18 *εἴ λυσιτελῆ* **V** || 20 *δίδωσι*] *δίδωσι δείκνυσι* **L** || 21 *ὁρῶντος*] *ἰδόντος* **L** | *ἢ εἴ*] *εἰ καὶ* **V** | *ἐστὶν ἄλλο* **V** | *τὸ αἴτιον* **L** || 22 *ἐρώτησιν* **L** || 23 *εἴη*] *εἶεν* **LV** || 24 *τῆς δήμητρος* **V** | *καρπός* om. **L**

πός εἰσιν, ἀλλὰ διὰ τὸ μέλλειν ὀπτᾶσθαι λαβρότερον ἐπάγουσι τὸν πυρετόν, τῷ δὲ γῆμαι καὶ κοινωνῆσαι θέλοντι ἄμπελος καὶ οἶνος, ἡ μὲν διὰ τοὺς ἕλικας ὁ δὲ διὰ τὴν κρᾶσιν, ἐπιτηδειότερα πυρῶν ἢ κριθῶν. καὶ τῷ περὶ
5 *προκοπῆς φροντίζοντι δωρεῖσθαι καὶ διδόναι τι κρεῖττον ἢ λαμβάνειν, εἰ μὴ ἄρα παρὰ τῶν βελτιόνων λαμβάνοι· ὁ μὲν γὰρ πολλὰ ἔχων καὶ μεταδοίη ἄν, ὁ δὲ οὐκ ἔχων λάβοι ἄν. χρὴ οὖν εὔχεσθαι μὲν τῷ θεῷ περὶ ὧν τις φροντίζει· ὅπως δὲ χρὴ προαγορεύειν, ἐπιτρεπτέον αὐτῷ*
10 *τῷ θεῷ ἢ τῇ ἑαυτοῦ ψυχῇ. θεοπέμπτους δὲ ὀνείρους* 3 *⟨ἡγοῦ⟩ τοὺς αἰφνίδιον ἐφισταμένους, ὡς καὶ πάντα τὰ ἀπροσδόκητα θεόπεμπτα καλοῦμεν. κρῖνε δὲ τὰ ἐξ ὁλοκλήρου μνημονευόμενα καὶ ὧν ἀκριβῆ κατάληψιν ὁ ἰδὼν ἔχει καὶ ὧν ἀκριβῶς μέμνηται, ἐπεὶ εἰ τὰ μὲν ὁραθέντα*
15 *ἀποβήσεται, σὺ δὲ εὑρεθήσει τὰ μὴ ὁραθέντα κρίνων, πταίσεις. χρὴ δὲ φεύγειν δόξαν ἀμαθίας.*

Ἔθη δὲ τὰ τοπικὰ καὶ τῶν τόπων τὸ ἴδιον εἰ μὴ ἐπίστασαι, πυνθάνου. ἀποδημίαι δὲ καὶ ἀναγνώσεις ἕξιν σοι περιποιήσουσι τούτων μάλιστα· οὐ γὰρ τὰ ὀνειροκρι- 4 p. 207
20 *τικὰ μόνον βιβλία ἱκανά ἐστιν ὠφελεῖν ἀλλὰ καὶ ἡ ἄλλη ὕλη. γυνὴ ἔδοξεν εἰς τὸν ναὸν ἢ οἶκον τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Ἐφεσίας εἰσελθοῦσα δειπνεῖν. ἡ δὲ οὐκ εἰς μακρὰν ἀπέθανε· θάνατος γὰρ ἡ ζημία τῇ εἰσελθούσῃ ἐκεῖ γυναικί. ἑταίρα ἔδοξεν εἰς τὸ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὸν εἰσεληλυθέναι*

2–4 nam mixtura appositioni praestat: Stob. flor. 4, 22, 25 (4, p. 508, 10—15 Wachsmuth-Hense). || **10** somnia a diis missa: Herophilus ap. Aetii placita 5, 2, 3 (Diels, Doxogr. Gr. 416), Herod. 1, 34. 5, 56, Plat. Crit. 2, 44 A—B, Plut. vit. Alex. 26, 5, Pausan. 3, 14, 4, Parrhasius ap. Athen. 12, 543 F, vit. Sophoclis 12, Cic. div. 1, 54, Fredrich 214—16, Dodds 107—9. 124—25. || **23** Achill. Tat. 7, 13.

1 *εἰσιν* Reis.: *ἐστιν* **LV** | *ἀλλὰ*] *καὶ* **L** || **3** *ἄμπελος* Rei.: *ἄμπελοι* **LV** || **6** *λαμβάνει* **L** || **7** *μεταδοίη ἄν*] *μεταδιδοίη* **L** || **8** *μὲν* om. **L** | *τοῖς θεοῖς* **V** || **9** *αὐτοῖς τοῖς θεοῖς* **V** || **10** *περὶ θεοπέμπτων ὀνείρων* **V** || **12** *κρίναι* **LV** || **14** [*καὶ ὧν ἀκριβῶς μέμνηται*] Her. || **15** *εὑρεθείσῃ* **L**, *εὑρεθῇς* **V** || **17** *περὶ ἐθῶν τοπικῶν* **V** || **19** *περιποιοῦσι* **V** || **21** *νεὼν* **V** | [*ἢ οἶκον*] Her. || **22** *εἰσελθοῦσα δειπνεῖν ἡ δὲ*] *εἰσεληλυθέναι* Her., [*ἡ δὲ*] conieci || **23** *τῇ* om. **L** | *ἐκεῖ εἰσελθούσῃ* **L** || **24** *ἑταίρα δὲ* **V**

καὶ ἠλευθερώθη καὶ κατέλυσε τὴν ἑταιρείαν· οὐδὲ γὰρ
εἰς τὸ ἱερὸν πρότερον εἰσέλθοι ἄν, εἰ μὴ καταλύσειε
τὴν ἑταιρείαν. καὶ περὶ τῶν ἄλλων δὲ ἐθῶν τῶν το-
πικῶν καθ' ἑκάστην πόλιν ἢ χώραν πρὸς τὸ τοπικὸν
ποιοῦ τὰς κρίσεις. πυνθάνεσθαι δ' ἐπιμελῶς ἕκαστα 5
τῶν ἐν τοῖς ὕπνοις ὁρωμένων μὴ ὄκνει, ὡς ἔστιν ὅτε
μικροῦ τινος προσθέσει ἢ ἀφαιρέσει τὰ ἀποτελέσματα
διαφέροντα γίνεται [καὶ περὶ αὐτὴν τὴν διάθεσιν τῆς
γνώμης]. οἷον νοσοῦντά τις ἔχων υἱὸν ἔδοξε περαίνειν
αὐτὸν καὶ ἥδεσθαι. ἔζησεν ὁ παῖς· καὶ γὰρ τὸ περαίνειν 10
ἔχειν λέγομεν καὶ τὸ κεκτῆσθαι· ἐλήφθη δὲ τὸ τοιοῦτον
ἀπὸ τοῦ ἥδεσθαι. ἄλλος νοσοῦντα ἔχων υἱὸν ἔδοξε περαί-
νειν αὐτὸν καὶ ἄχθεσθαι, καὶ ἀπέθανεν ὁ παῖς·
φθείρεσθαι γὰρ τὸ περαίνεσθαι καὶ τὸ ἀποθνήσκειν ἐπί-
σης καλοῦμεν· ἐλήφθη δὲ τοῦτο ἀπὸ τοῦ ἄχθεσθαι [ἐπεὶ 15
δὲ αὐτὸς ὁ πατὴρ ἐνήργει, αὐτὸς ἦν ὁ καὶ τοῦ θανάτου τῷ
παιδὶ αἴτιος οὐκ ἐν δέοντι καιρῷ τῆς νόσου θρέψας
αὐτόν]. περὶ μὲν οὖν τῶν ἐν τῷ προοιμίῳ τοῦ πρώτου
καὶ τοῦ δευτέρου βιβλίου γεγραμμένων ταῦτα· τὰ δὲ ἄλλα
ὅσα χρὴ ἐπίστασθαί σε ὧδε ἔχει. 20

5 Ὅσα πέπλεκται, οὐ μόνον λίνα καὶ δίκτυα καὶ νεφέλαι
ἀλλὰ καὶ κανᾶ καὶ σπυρίδες καὶ κανθήλια καὶ κάλαθοι
p. 208 καὶ κεκρύφαλοι καὶ ὅρμοι χρύσεοι καὶ ἁλύσεις πᾶσαι καὶ
στέφανοι καὶ ὅσα εἴδη ὅμοια, πρὸς μὲν γάμους καὶ φιλίας
καὶ κοινωνίας ἀγαθὰ διὰ τὴν συμπλοκήν, πρὸς δὲ ἀπο- 25
δημίαν καὶ δρασμὸν καὶ φυγὴν ἐμπόδια διὰ τὰς δέσεις καὶ

1 [καὶ ἠλευθερώθη καὶ] Her., fort. recte | ἐλευθερώθη **L** || **2** εἰ om. **L** || **3** τὴν ἑταιρίαν **V**, ἑταίρα **L** | τῶν τοπικῶν om. **V** || **4** το-πικὸν ἔθος ποιοῦ **V** || **5** τὴν κρίσιν **L** || **6** ὀκνεῖ **L**, ὀκνεῖν **V** | ὅτε ἐπὶ μικροῦ **V** || **11** ἐλήφθη] εἴληπται **V** || **12** ἄλλος] ἄλλος δὲ πά-λιν **V** || **13** ἄχθεσθαι καὶ μεταγινώσκειν **V** || **14** γὰρ—ἀποθνήσκειν] γὰρ τὸ ἀποθνήσκειν καὶ τὸ περαίνειν **L**, γὰρ καὶ τὸ περαίνεσθαι καὶ ἀποθνήσκειν **V** || **15** ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ **L** || **17** θρέψας] θεραπεύσας Bur. || **19** τοῦ ante δευτέρου om. **V** || **21** περὶ πλεκτῶν σκευ-ῶν **V** | δίκτυα—σπυρίδες] δίκτυα—σφυρίδες **L**, fort. recte, δίκτυα καὶ σπυρίδες καὶ νεφέλαι καὶ κάνα **V** || **23** κρύφαλοι **L** | χρυσοῖ **L** || **24** εἴδη] ἴδια **L**, secl. Her. || **25** ἀποδημίας **L** || **26** δρόμον **V** | δέ-σεις Rei.: δήσεις **LV**

πρὸς τὰς πράξεις ἄπρακτα χωρὶς τῶν μετὰ δόλου τι πραττόντων καὶ τοῖς φοβουμένοις ἐπίφοβα διὰ τὸ καθ-εκτικόν.

6 *Ὅσοι συναντῶσι καὶ ὅσοι βλέπονται, ἄνδρες τε καὶ* 5 *γυναῖκες, οἱ μὲν φίλοι τε καὶ εὐεργέται καὶ τὸ ὅλον οἱ μὴ βλάπτοντες ἢ μὴ βλάψαντες, ζῶντές τε καὶ νεκροὶ ἀγαθοί, οἱ δὲ βλάπτοντες ἢ βλάψαντες πονηροί· εἰκόνας γὰρ τῶν πραγμάτων τοὺς ὁρωμένους χρὴ λογίζεσθαι, ἀγαθῶν μὲν τοὺς φίλους, κακῶν δὲ τοὺς ἐχθρούς.*

10 **7** *Ἃ πάλαι τις ἐκέκτητο χρήματα ἢ κτήματα ἢ οὓς πάλαι εἶχεν ἀνθρώπους ὅτε εὐτύχει, [τούτους] ἣν νῦν ἔχειν ἀπορῶν ἢ πενόμενος δόξῃ, ἀγαθὸν αὐτῷ· τῆς γὰρ τότε τύχης ὑποστροφὴν σημαίνει.*

Ἃ πάλαι τις ἐκέκτητο ⟨χρήματα ἢ κτήματα⟩ ἢ οὓς 15 *πάλαι εἶχεν ἀνθρώπους ὅτε ἦν ἄπορος ἢ πένης εἰ νῦν εὐπορῶν δόξειεν ἔχειν, κακῶν αὐτῷ πολλῶν καὶ πενίας σύμβολον.*

8 *Τῶν ἐν τοῖς ὕπνοις ὁρωμένων ἀνθρώπων ἀγαθὰς ἡμέρας ποιοῦσι τὰς ἐπιούσας οἱ ἥδιστοι ἢ οἱ φίλτατοι ἢ οἱ φιλοῦν-* 20 *τες τοὺς ὁρῶντας, κἂν ἀγνοῶσιν αὐτούς· κακὰς δὲ οἱ ἔχθιστοι ἢ οἱ μισούμενοι ἢ οἱ μισοῦντες τοὺς ὁρῶντας, κἂν λανθάνωσιν. ἵνα δὲ μὴ ἄπορον τὸ τοιοῦτον εἶναι νομίσῃς, ὅταν τινα τῶν φίλων ἴδῃς καὶ κακὴν ἡμέραν διάγῃς, γίνωσκε ὅτι μισεῖ μέν σε, προσποιεῖται δέ σε φιλεῖν· καὶ ἐάν τινα* 25 *τῶν ἐχθρῶν βλέπῃς καὶ καλὴν ἡμέραν διάγῃς, γίνωσκε ὅτι οὐ δικαίως αὐτὸν μισεῖς.*

9 *Ὅσοι συναντῶσι καὶ βλέπονται τεχνῖται, ὁμοίως ταῖς τέχναις ἀποβαίνουσιν. αὐτοῖς δὲ καὶ ταῖς τέχναις*

4 *περὶ συναντήσεως ἀνθρώπων* **V** || **5** *οἱ*] *ἢ* **L** || **8** *ἀγαθὸν* et *κακὸν* **LV**, corr. Rig. || **10** *περὶ προτέρας τύχης* **V** || **11** *ἣν* Rei.: *η* **L**, om. **V** || **12** *αὐτῷ* om. **L** || **13** *ὑποστροφον* **L** || **14** *ἢ οὓς—ἀνθρώπους* om. **L** || **15** *νῦν εὐπορῶν εἰ* **V** || **16** *κακὸν* **L** | *πολλῶν* om. **L** || **18** *περὶ διαφορᾶς τῶν ἐν ὕπνοις ὁρωμένων ἀνθρώπων* **V** || **19** *οἱ* ante *φίλτατοι* om. **V** || **20** *αὐτοῖς* **L** | *οἱ ἔχθιστοι ἢ*] *οἱ ἐχθροὶ καὶ οἱ ἔχθιστοι καὶ* **L** || **23** *διαγάγῃς* **L** || **27** *περὶ συναντήσεως τεχνιτῶν* **V**, *περὶ τεχνιτῶν* **L** || **28** *ἀποβαίνουσιν—ὁμοίως* om. **L**

p. 209 ὁμοίως τὰ ἐργαστήρια αὐτῶν ὁρώμενα ἀποβαίνει χωρὶς
ἑταίρας καὶ πορνείου· αὐτὴ μὲν γὰρ καθ' ἑαυτὴν ἡ πόρνη
ἀγαθή, τὸ δὲ ἐργαστήριον αὐτῆς πονηρόν. τὰς δὲ αἰτίας
ἐν τῷ περὶ συνουσίας ἔχεις λόγῳ.

10 Παιδίων δὲ τὰ μὲν ἀρσενικὰ ἀγαθά, τὰ δὲ θηλυκὰ 5
πονηρά, ἀμφότερα δὲ φροντίδων ἐστὶ σημαντικά. παῖδες
δὲ καὶ νεανίσκοι γερόντων συμφορώτεροι βλέπεσθαι πρὸς
τὰς πράξεις· πρὸς δὲ τὰς πίστεις ἄνδρες καὶ πρεσβῦται
παίδων καὶ νεανίσκων ἀμείνονες, πλὴν εἰ μή τι πράττοιεν
ἢ λέγοιεν ἄτοπον. 10

11 Ὅσα μὲν βραδέως φύεται καὶ βραδέως αὔξεται, φυτῶν
μὲν δρῦς ἐλαία κυπάρισσος καὶ τὰ ὅμοια, ζῴων δὲ ἐλέφας
ἔλαφος κορώνη καὶ τὰ ὅμοια, καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ
βράδιον ἐπάγει· ὅσα δὲ ταχέως φύεται καὶ ταχέως αὔξε-
ται, φυτῶν μὲν ἄμπελος καὶ περσική, ζῴων δὲ χοῖρος καὶ 15
τὰ ὅμοια, ταχέως καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ ἐπάγει.
ταῦτα δὲ καὶ ἐν ταῖς προθεσμίαις τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον.
ὁμοίως λάμβανε καὶ τὰ ἐν ἀγρῷ γεννώμενα πάντα πρὸς
σύγκρισιν τῶν ἐν κήπῳ, καὶ γεωργὸν ὁρώμενον καὶ κη-
πουρόν. ἰδίως δὲ ὁ κῆπος πορνοβοσκοῖς συμφέρει διὰ τὰ 20
πολλὰ σπέρματα καὶ τὴν πρόσκαιρον ἐργασίαν, πάσας δὲ
γυναῖκας διαβάλλει ὡς ἀσέμνους καὶ μαχλάδας.

Ὅσα μακρά ἐστιν, οἷον κυπάρισσοι καὶ πίτυες καὶ
κάμακες καὶ ἄνδρες ἐπιμήκεις καὶ τὰ ὅμοια, πάντα μα-
κροθυμεῖν κελεύει καὶ μὴ κενοσπουδεῖν· ὅσα δὲ κολοβὰ καὶ 25
βραχέα, σπεύδειν ἐγκελεύεται.

12 Ὅσα δὲ στερεά, ⟨οἷον⟩ τείχη καὶ θεμέλιοι καὶ δένδρα
παλαιὰ καὶ τὰ σιδηρᾶ καὶ τὰ ἀδαμάντινα, φοβουμένοις
ἀγαθά, ὅταν [μὴ] ἐμπεριέχηταί τις ὑπ' αὐτῶν· διὰ γὰρ τὸ

2 ἡ om. **L** || **4** ἔχει λόγῳ **L**, λόγῳ ἔχεις **V** || **5** περὶ παιδίων νεανίσκων καὶ γερόντων **V** | παίδων **L** | ἀρσενικὰ καὶ ἀγαθὰ **L** || **6** δὲ om. **L** | εἰσὶ **LV** || **7** γερόντων] φροντίδων **L** | βλέπεσθαι] δέχεσθαι **L** || **11** περὶ τῶν βραδέως ἢ ταχέως φυομένων φυτῶν **V** | ὅσα μὲν] ὅσα δὲ **V** || **12** δρύες **L** | ζώων δὲ] τῶν δὲ ζώων **V** || **13** κορώνη ἔλαφος **V** | ἀγαθὰ] καλὰ **V** || **16** κακὰ καὶ τὰ καλὰ **L** || **26** βραχέα ⟨ἐστί⟩? || **27** περὶ τειχῶν καὶ θεμελίων καὶ δένδρων **LV** || **29** ἀγαθὸν **L** | [μὴ] Reis. | ἐμπεριέχηται Reis.: ἐκπεριέχηται **V**, περιέχηται **L**

ἀσφαλὲς ἄφοβα γίνεται· εἰ δὲ μή, τὸ διαφεύγειν σημαίνει.
Ὅσα μαλακὰ καὶ εὔτονα, ἀγαθὰ ἐπίσης πᾶσιν. p. 210
Ὅσα μαλακὰ καὶ ἄτονα, τοῖς φοβουμένοις ἀγαθά.
Ὅσα βαρέα, κατοχῆς ἐστι σημαντικὰ καὶ πενίας·
5 ταχέως γὰρ εἰς τὸ κάτω ῥέπει.

Ὀχήματα ὅσα νενόμισται, οἷον ἵππων ὄνων ἡμιόνων, 13
οἷς μὲν ἀγαθὰ οἷς δὲ κακὰ σημαίνει· δείξομεν δὲ ὅταν εἰς
τὸν περὶ ζῴων ἔλθωμεν λόγον· ὅσα δὲ μὴ νενόμισται,
οἷον λύκων παρδάλεων ὑαινῶν καὶ τῶν ἄλλων θηρίων,
10 μόνοις ἀγαθὰ τοῖς φοβουμένοις ἐχθροὺς δυνατοὺς διὰ τὸ
ὑποτετάχθαι τῷ ἡνιόχῳ τὰ ὑπεζευγμένα. ἐπ' ἀνθρώπων
δὲ ὀχεῖσθαι μόνοις ἀγαθὸν τοῖς ἄρχειν [τινὸς] θέλουσι
καὶ σοφισταῖς καὶ διδασκάλοις καὶ παιδοτρίβαις καὶ
ἀνδραποδισταῖς, τοὺς δὲ λοιποὺς εἰς περιβοησίας καὶ
15 ὄλεθρον κατάγει.

Κολακεύειν τοῖς ἔθος ἔχουσι μόνοις συμφέρει, τοὺς δὲ 14
λοιποὺς ταπεινοῖ· ἥττονες γὰρ οἱ κολακεύοντες τῶν οὐ
κολακευόντων. κολακεύεσθαι δ' ὑπ' οὐδενὸς οὐδενὶ συμ-
φέρει, μάλιστα δὲ ὑπὸ γνωρίμου· προδοσίαν γὰρ ἐξ ἐκεί-
20 νου προσδέχεσθαι χρή.

Πωλεῖσθαι ἀγαθὸν τοῖς τὰ παρόντα ἀλλάξαι βουλομέ- 15
νοις, ⟨οἷον⟩ δούλοις καὶ πένησι· κακὸν δὲ εὐπόροις καὶ
πεπιστευμένοις. πολλοὶ δὲ καὶ [ἡρπάσθησαν καὶ] ἐπράθη-

2 ἀγαθὰ–ἄτονα om. L ‖ 4 ὅσα δὲ L | βαρέα] βραδέα L | σημαντικὰ post πενίας ponit V ‖ 6 περὶ ὀχημάτων παντοίων V, περὶ ὀχημάτων ἵππων τε καὶ ὄνων L ‖ 7 οἷς . . . οἷς] τοῖς . . . τοῖς L | εἰς] ἐπὶ coni. Her. ‖ 8 λόγον] λόγον περὶ τοῦ ὀχεῖσθαι ἢ παρδάλι ἢ κυνὶ καὶ τῶν ὁμοίων θηρίων L ‖ 9 ὑαινῶν Her.: κυνῶν LV, [κυνῶν] simul coni. Her. ‖ 11 ὑποζευγμένα LV, corr. Rig. | περὶ τοῦ ἐπ' ἀνθρώπων ὀχεῖσθαι L ‖ 12 δὲ om. L | ἐθέλουσι L ‖ 14 περιβοησίαν L ‖ 16 περὶ κολακείας V, περὶ τοῦ κολακεύειν L | μόνον LV | σύμφορον L | τοὺς δὲ λοιποὺς ταπεινοῖ] οἱ δὲ ἄλλοι ταπεινοί L ‖ 18 κολακευόντων] κολακεύουσιν περὶ τοῦ κολακεύεσθαι L, τῶν [οὐ] κολακευομένων Her. | ὑπ' οὐδενὸς οὐδενὶ ego: ὑπ' οὐδενὸς L, ὑπ' οὐδενὸς οὐ V, οὐδενὶ Her. ‖ 19 δὲ ὑπὸ om. L ‖ 20 χρή om. L, suppl. L[3] ‖ 21 περὶ τοῦ πωλεῖσθαι LV ‖ 22 δούλοις om. L | πένησι] πένησιν μόνον L | εὐπόροις] πένησιν καὶ εὐπόροις L, εὐπόροις καὶ νοσοῦσι V

σαν. τὸ δὲ πεπρᾶσθαι τοῦ πωλεῖσθαι ταύτῃ διαφέρει, ᾗ τὸ μὲν πεπρᾶσθαι πάντῃ καὶ πάντως ἀποβαίνει, τὸ δὲ πωλεῖσθαι ἔστιν ὅτε καὶ οὐκ ἀποβαίνει· ἐνδέχεται γὰρ τὸ p. 211 *ἔτι πωλούμενον μὴ πραθῆναι. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων ὀνείρων τὰ γεγονότα πάντως ἀποβαίνει, τὰ δὲ* 5 *γινόμενα ἤτοι ἀποβαίνει ἢ οὔ.*

16 *Ἀγοράζειν ἀγαθὸν πάντα [καὶ ἐπικτᾶσθαι], ὅσα γε ἀγοράζουσιν ἄνθρωποι ⟨εἰ μὴ⟩ κειμήλια· τὰ δὲ πρὸς τροφὴν πένησιν ἐπιτηδειότερα· τοῖς γὰρ εὐπόροις ἀναλώματα σημαίνει.*

17 *Ἐπικτᾶσθαι καὶ πολυτελεστέραν ἢ καὶ ἐγκατάσκευον* 10 *ἔχειν οὐσίαν, τῆς γε οὔσης πολυτελεστέραν ἢ καὶ μετρίως ἀμείνονα, καλόν, [μὴ] παντελῶς δὲ ὑπὲρ δύναμιν πλουτεῖν ἄτοπον καὶ ζημίας ἐστὶ σημεῖον· χρὴ γὰρ τὸν πλουτοῦντα ἀναλοῦν, καὶ ἐπιβουλῆς μετέχειν καὶ φθόνου. [καὶ γὰρ ἐπιβουλεύεται καὶ φθονεῖται ὁ πλούσιος.] τὸ δὲ* 15 *παρὰ δύναμιν πρὸς τὴν ἑκάστου ὑπόστασιν σκόπει.*

18 *Πένεσθαι οὐδενὶ συμφέρει, μάλιστα ῥήτορσι καὶ πᾶσι φιλολόγοις· ἀπορεῖσθαι γὰρ ἐπίσης τὸ πένεσθαι καὶ τὸ μὴ δύνασθαι φθέγγεσθαί φαμεν.*

19 *Τὰ παρ' ἡλικίαν τοῖς βρέφεσι συμβαίνει πονηρά, ἄρσεσι* 20

1—4 exc. Suda s. v. *πεπρᾶσθαι.* || **5–6** exc. Suda s. v. *γενόμενα.* || **20** Riess 191—92.

1 *διαφέρει περὶ τοῦ ἀγοράζειν* **L** || **2** *ᾗ τὸ] τὸ μὴ τελείως τι γενέσθαι καὶ τὸ τελείως γενέσθαι ἢ τὸ* **V** | *πεπρᾶσθαι] ηρπασθαι* **L** | *ἀπέβη* Suda || **3** *τὸ ἔτι πωλούμενον* Suda: *τὸν ἐπιπωλούμενον* **LV** || **4** *οὕτω] τοῦτο* **LV** || **5** *πάντων* om. **L** | *γεγονότα] γιγνόμενα* **V** | *τὰ μὲν γὰρ γενόμενα πάντως ἀπέβη* Suda | *τὰ δὲ–οὔ* om. **V** || **7** *περὶ ἀγορασίας* **V**, *περὶ τοῦ ἐπικτᾶσθαι* **L** | *ἀγαθὸν ἀγοράζειν* **L** | *[καὶ ἐπικτᾶσθαι]* Her., Add., Gom. | *γε] δὲ* **L**, *γε εἰς τὴν χρῆσιν* **V** || **8** *⟨εἰ μὴ⟩* Gom. || **9** *τοῖς γὰρ] τοῖς δὲ* **V** || **10** *περὶ τοῦ ἐπικτᾶσθαι* **V** | *πολυτελέστερον* **V** | *ἢ–ἔχειν] ἔχειν καὶ ἐγκατάσκευον* **V** || **11** *γε] τε* **LV** || **12** *καλόν* om. **L** | *[μὴ]* ego, aliter Her.: loc. vexatus || **13** *ἄτοπον] ἄτοπον γὰρ* **V** | *ζημία* **L** | *γὰρ] δὲ* **V** || **14** *ἀναλίσκειν* **V** | *[καὶ—πλούσιος]* ego: aliter Her. || **15** *φθονεῖται] φθόνου* **L** || **16** *πρὸς] εἰς* **V** | *σκοπεῖν* **L** || **17** *περὶ τοῦ πένεσθαι* **LV** | *μάλιστα δὲ* **V** || **18** *τὸ πένεσθαι] τῷ* **L** | *καὶ τὸ* add. **L**[3] || **20** *περὶ τῶν παρ' ἡλικίαν τοῖς βρέφεσι γινομένων καὶ ἐκβάσεις ὀνείρων* **V** | *συμβαίνει] γιγνόμενα* **V** | *πονηρά περὶ τοῦ παρὰ ἡλικίαν τοῖς βρέφεσι γινομένου καὶ ἔκβασις ὀνείρων* **L** | *ἄρρεσι* **L**

μὲν πώγων καὶ πολιά, θηλείαις δὲ γάμοι καὶ τοκετοὶ
καὶ τὰ ἄλλα τὰ πρὸ τῆς ὥρας, πάντα πλὴν λαλιᾶς. εἰκότως
δὲ τὰ ἄλλα τὰ πρὸ τοῦ δέοντος γινόμενα θάνατον σημαίνει,
ὅτι ἐγγύς ἐστι τοῦ γήρως, μεθ' ὃ πάντως ἀκολουθεῖ θάνα-
5 τος· λαλιὰ δὲ ἀγαθή, ὅτι φύσει λογικὸν ζῷόν ἐστιν
ὁ ἄνθρωπος. γραμματικὸς ἐδόκει τὸν υἱὸν αὐτοῦ μηνῶν
ὄντα πέντε λαλεῖν τρανῶς καὶ ἐνάρθρως. καὶ προσεδόκων
μέν τινες τὸ παιδίον ἀποθανεῖσθαι, ἔζησε δέ, καὶ πολλὰ
ἄλλα παιδία ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ ζῇ. περὶ δὲ τῶν ἄλλων
10 τῶν παρ' ἡλικίαν ἐπὶ τῶν μηκέτι βρεφῶν ἐν τῷ περὶ p. 212
ἀλλοιώσεως ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἐπιμελῶς διήρηται.

20 Πειρῶ δὲ πάντα μὲν αἰτιολογεῖν καὶ προσάπτειν ἑκάστῳ
λόγον καὶ πιθανάς τινας ἀποδείξεις, ὡς εἰ καὶ πάνυ
ἀληθῆ λέγοις, ψιλὰ καὶ περιλελεπισμένα ἀποτελέσματα
15 ⟨λέγων⟩ ἧττον εἶναι δόξεις ἔμπειρος· αὐτὸς δὲ μὴ ἐξαπα-
τηθῇς ὡς τῆς αἰτιολογίας κυρίας τῶν ἀποτελεσμάτων
οὔσης· πολλὰ γὰρ ἀποβαίνει συνεχῶς ἐνίοις, καὶ ὅτι μὲν
κατὰ λόγον ἀποβαίνει ἴσμεν ἐκ τοῦ πάντοτε ὁμοίως ἀπο-
βαίνειν, τὰς δὲ αἰτίας, δι' ἃς οὕτως ἀποβαίνει, εὑρεῖν οὐ
20 δυνάμεθα. ὅθεν ἡγούμεθα τὰς μὲν ἀποβάσεις ἀπὸ τῆς
πείρας εὑρῆσθαι, τὰς δὲ αἰτιολογίας ἀπὸ ἡμῶν αὐτῶν
κατὰ τὴν ἑκάστου δύναμιν.

Ἔτι καὶ τοῦτο. ὅσα πάντῃ καὶ πάντως ἀκολουθεῖ τισι
τῶν γινομένων, καὶ ἐν τοῖς ὕπνοις ἀκολουθῆσαι ἀνάγκη.

5 Marc. Aurel. med. 9, 16. 8, 35, Epictet. 1, 6, 12. 1, 9, 4 et passim, Pease ad Cic. nat. deor. 2, 147. || 17–22 Cic. div. 1, 12 et Pease ad loc., Manil. 1, 61–65, Diog. Laërt. 7, 149.

1 μὲν om. L | πολιαι L || 2 τὰ πρὸ] πρὸ V | πάντα κακὰ πλὴν V || 3 γιγνόμενα V || 4 τοῦ γήρως Rei.: τὸ γῆρας V, τὸ γέρα L, τὸ γέρας L[3] | πάντως ἀκολουθεῖ] παρακολουθεῖ L || 6 ὁ om. V | ὁ γραμματικὸς V || 7 ἐναργῶς V || 8 μὲν om. L || 9 ζῇ om. V | περὶ] ἐπὶ L || 11 πρώτῳ] δευτέρῳ L | διείρηται LV || 12 περὶ αἰτιολογίας V | δὲ om. L | πάντων V | αἰτιολογεῖν] δικαιολογεῖν L || 13 λόγον καὶ] λόγῳ V || 14 λέγοις] λέγων L, λέγεις V | ψιλὰ] ἐψικᾶ L | περιλελεπισμένα] περιηλπισμένα L, περιεσπασμένα V | ἀποτελέσματα] πράγματα V || 15 ἔμπειρος] εἴσπερας L || 18 ὁμοίως om. L || 20 ἀπὸ] ὑπὸ V || 21 εὑρῆσθαι] πτύρεσθαι L | ἀπὸ] ὑπὸ coni. Her. || 22 τὴν] τέλει L || 24 γιγνομένων V | γινομένων post ὕπνοις addit L

οἷον ζωγράφος ἔδοξε τὴν ἑαυτοῦ μητρυιὰν περαίνειν, ἔπειτα εἰς ἔχθραν κατέστη τῷ πατρί· ἀκολουθεῖ γὰρ πάσῃ μοιχείᾳ ζηλοτυπία καὶ ἔχθρα. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὀνείρων παρατήρει πάντων, καὶ οὐχ ἁμαρτήσει.

Ὅσοι σημαίνουσιν ὄνειροι παίδων γονὴν ἢ γάμον, οἱ 5 *αὐτοὶ καὶ τοὺς ἀποδημοῦντας παῖδας ἐπανάγουσι καὶ τὴν ἀπηλλαγμένην γυναῖκα [καὶ παιδία]. ἔδοξέ τις ἀροτριᾶν καὶ σπείρειν πυρούς, καὶ ἐπανῆκον αὐτῷ ⟨οἱ⟩ παῖδες ἐξ ἀποδημίας καὶ ἡ γυνὴ χωρὶς οἰκοῦσα.*

21 *Πρὸς δὲ τοὺς λέγοντας ὅτι οἱ κακοὶ ὄνειροι τάχιον ἀπο-* 10 p. 213 *βαίνουσιν, οἱ δὲ ἀγαθοὶ βράδιον ἢ καὶ οὐκ ἀποβαίνουσιν, εἴποις ἂν ὅτι οὐκ ἔστιν ἀληθὲς τὸ τοιοῦτον. ἡ δὲ αἰτία τῆς πλάνης ἐστὶν ἥδε. ἤτοι κακοὺς ὁρῶσιν ὀνείρους ἔχοντας φαντασίας ἀγαθὰς καὶ κακῶν ἀποβαινόντων ἡγοῦνται ὑπὸ ἀγαθῶν ὀνείρων ἐξηπατῆσθαι (διὸ παραθήσει τοὺς* 15 *ἐκ τοῦ εἰδικοῦ τρόπου ὀνείρους τοὺς κατὰ τὸ ἐντὸς μὲν ἀγαθούς, κατὰ τὸ ἐκτὸς δὲ κακούς) ἢ τὸ παρὸν οἱ ἄνθρωποι κακοδαιμονοῦντες ὁρῶσι κακοὺς ὀνείρους σημαντικοὺς τῶν ἐνεστώτων κακῶν καὶ ἀγαθοὺς προαγορευτικοὺς τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν [εἰς εὐθυμίαν, ἵνα ἐλπίδι τῶν ἐσο-* 20 *μένων ἀγαθῶν μὴ ἀπαγορεύσωσι κακοπραγοῦντες], οὐδέπω δὲ ἀποβαινόντων τῶν ἀγαθῶν ἡγοῦνται ἐξηπατῆσθαι. φαίνεται δὲ καὶ τοῖς εὐδαιμονοῦσι κακὰ ἐνύπνια καὶ οὐδέπω ἀποβαίνοντα καταφρονεῖται. ἀλλὰ πάντως ἀποβαίνει. τῶν δὲ ὄντων ὀνείρων οἱ μέν εἰσι πᾶσι κακοί,* 25

1 *οἷον*] *οἷον ὁ* **V** | *ἐδόκει* **L** | *μητρυιὰν ἑαυτοῦ* **L** || **2** *ἐν ἔχθρᾳ* **L** || **3** *ζηλοτυπία τε καὶ* **V** || **4** *πάντων παρατηρήσει ὀνείρων* **V** | *οὐκ ἂν ἁμαρτήσῃς* **L** || **5** *οἱ αὐτοὶ*] *ἑαυτοῖς* **L** || **6** *ἀποδήμους* **V** | *παῖδας*] *πάντας* **L** || **7** *παιδία περὶ ἀπότρου* **V** | *ἀροτριασαι* **L** || **10** *περὶ τῶν λεγόντων ὅτι οἱ κακοὶ ὄνειροι τάχιον ἀποβαίνουσιν οἱ δὲ ἀγαθοὶ βράδιον* **V**, *περὶ τοὺς πρὸς τοὺς λέγοντας ὅτι οἱ κακοὶ ὄνειροι τάχειον ἀποβαίνουσιν οἱ δὲ ἀγαθοὶ οὔ καὶ περὶ συνταγῶν ἔκβασις ὀνείρων* **L** || **11** *οἱ δὲ—ἀποβαίνουσιν* om. **L** || **13** *κακοὺς ⟨οἱ ἄνθρωποι⟩* Her. || **15** *παραθήσεις* Her. || **16** *ἰδικοῦ* **LV** | *τὸ ἐντὸς*] *τὸ αὐτὸ ἐντὸς* **L** || **17** *καλοὺς* **L** | *παρὸν οἱ*] *παρόμοιον* **L** | [*οἱ ἄνθρωποι*] Her. || **18** *ὁρῶσι καὶ κακοὺς* **V** || **19** *ἀγαθῶν* **L** | *προσαγορευτικοὺς* **V** || **20** [*εἰς—κακοπραγοῦντες*]: in **L** legimus *μὴ ἀπαγορεύωσι καὶ κακοπραγοῦντι εἰς* || **25** *ὄντων*] *ἄλλων* Her.

ἑκάστῳ κατὰ δύναμιν ποιόν τι κακὸν σημαίνοντες οἱ κατὰ τὸ ἐντὸς καὶ κατὰ τὸ ἐκτὸς κακοί, ὧν ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ ἐπεμνήσθην· οἱ δ' ἐπίσης πᾶσιν ἀγαθοί, οἱ καὶ κατὰ τὸ ἐντὸς καὶ κατὰ τὸ ἐκτὸς [καὶ πᾶσιν] ἀγαθοί· οἱ δὲ κατὰ 5 μὲν τὸ ἕτερον ἀγαθοὶ κατὰ δὲ τὸ ἕτερον κακοὶ οἷς μὲν ἀγαθοὶ οἷς δὲ κακοὶ γίνονται. γνώσει δὲ πότε μὲν ἀγαθοὶ πότε δὲ κακοὶ γίνονται ἀπὸ τῆς τύχης ἢ τῶν πράξεων ἢ τῆς φροντίδος ἢ τῆς ἡλικίας τῶν ὁρώντων.

Περὶ συνταγῶν, ὅτι μὲν θεοὶ ἀνθρώποις συντάσσουσι 22 10 θεραπείας, μάταιον τὸ ζητεῖν· πολλοὶ γὰρ καὶ ἐν Περγάμῳ καὶ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ ἀλλαχοῦ συνταγαῖς ἐθεραπεύθησαν, εἰσὶ δὲ οἳ καὶ τὴν ἰατρικὴν ἐκ τοιούτων συνταγῶν λέγουσιν εὑρῆσθαι· ὅτι δὲ ⟨ἃς⟩ ἀναγράφουσί τινες συνταγὰς πολλοῦ γέλωτός εἰσι μεσταί, καὶ τοῖς ἐπὶ ποσὸν 15 ἀφιγμένοις φρονήσεως ἡγοῦμαι σαφὲς εἶναι· οὐ γὰρ τὰ ὁρώμενα ἀναγράφουσιν ἀλλ' ὅσα ἂν αὐτοὶ πλάσωσιν. p. 214 ὅταν γάρ τις λέγῃ Νηρεΐδων ζωμὸν χειμῶνι συνταγὴν δεδόσθαι τισί, δοκεῖ μοι τὰς χείμας τῶν πελωρίδων ἀποκληρώσας βελτίονας ἡγεῖσθαι * * καὶ †πελωρίου† ἐγκέ- 20 φαλον τὸν ἀλεκτρυόνος, καὶ Ἰνδοὺς δάκνοντας πέπερι, [ὅτι μέλαν ἐστὶ καὶ δάκνει], καὶ παρθένου γάλα ⟨δάκρυον⟩ καὶ ἄστρων αἷμα δρόσον, καὶ πρόβατον Κρητικὸν μῆλον

9 Plut. vit. Pericl. 13, Weinreich, Antike Heilungswunder 184—89. || **12** Iambl. myst. 3, 3 (p. 108 Parthey). || **17** haec exempla Artemonem Milesium praebuisse opinatur C. Blum, Eranos 41 (1943) 29—30.

1 ἑκάστῳ δὲ κατὰ **V** | ποιῶν τι κακῶν **L** | σημαίνοντες πάντες οἱ δὲ **V** || **5** μὲν om. **L** || **7** πότε δὲ] ἢ πότε **L** | ἀπὸ] ἢ ἀπὸ **L** || **8** φροντίδος ἢ] φρονήσεως τῆς ἕως **L** || **9** περὶ συνταγῶν **V** | περὶ δὲ **V** | θεοῖς **L**, οἱ θεοὶ **V** || **13** εὑρεῖσθαι **LV**, corr. Reis. | ⟨ἃς⟩ Reis. || **16** γράφουσιν **LV** || **17** λέγῃ Νηρεΐδων ζωμὸν Rei.: λέγειν **L**, ἠρεΐδων—τοιαῦτα om. **L** spatio relicto, suppl. **L²**, λεγειν ηρειδων ζωμων **L²**, λέγων ἢ ῥεΐδων ζωμῶν **V** || **18** χείμας: vox nihili pro χήμας, sed lusus verborum causa; χει **V** in rasura | ἀποκληρώσας] ἀποληρήσας Toup. || **19** lac. sign. Her. | †πελωρίου†] κέλωρος vel πυλωροῦ Her., κελωρίου ego, Διός Val., Πέρσου Rei. || **20** τὸν Val.: καὶ **L²V** | πέπερι ὅτι Val: πεπεριττι **L²V** || **22** ἄστρων Val: ἄστρον **L²V**

κυδώνιον καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἵνα μὴ μακρότερον ἀποτείνω λόγον· δεῖ γὰρ μὴ τοὺς ἀλλοτρίους λήρους διαβάλλοντα τῆς ὑποθέσεως ἀποπλανᾶσθαι· ἀρκεῖ γὰρ καὶ δι' ὀλίγων ἐν ὑποδείγματος λόγῳ ἐλέγχειν τὰ τοιαῦτα. ὅταν οὖν τὰ τοιαῦτα ἄττα ἀναγράφωσι, δοκοῦσί μοι τὴν ἑαυτῶν ἕξιν 5 ἐπιδεικνύειν, ὅτι δύνανται πλάσσειν ὀνείρους μᾶλλον ἢ τὸ τῶν θεῶν φιλάνθρωπον συνιέναι· ἓν γὰρ οὐδὲ ἓν τοιοῦτον ἀληθῶς ὁραθὲν εἰς ἡμᾶς ἦλθεν. [ὅρα δὲ καὶ τὰ τούτων ἔτι γελοιότερα. σκέπαρνον τὸ κώδιον ἔφη τις, ἐπεὶ σκέπει τὸν ἄρνα· οὕτω γὰρ καὶ διαυλοδρόμος ὁ ἀλεκτρυὼν 10 γίνεται, διὰ γὰρ τῆς αὐλῆς τρέχει. καὶ ἄλλα δὲ ἄν τις εἴποι ὅμοια ἢ γελοιότερα.] ἡγοῦμαι δὲ καὶ τοὺς θεούς, οἷς ταῦτα προσάπτουσιν, εἰκότως ἂν χαλεπαίνειν τοῖς ἀναπλάσσουσιν αὐτά, ὅτι κακοζήλους καὶ πανούργους καὶ ἀσόφους τοὺς θεοὺς διαβάλλουσι. πολλοὶ δὲ καὶ ἐκ τῶν 15 Ἀριστοτέλους περὶ ζῴων καὶ Ἀρχελάου καὶ τῶν Ξενοκράτους ⟨τοῦ⟩ Ἀφροδισιέως παρακηκοότες ὑφ' οὗ ἕκαστον ζῷον θεραπεύεται καὶ τί ἕκαστον φοβεῖται καὶ ᾧ μάλιστα χαίρει, εἰς συνταγὰς καὶ θεραπείας ἀναπεπλάκασι. καί τις κάσης συνταγὰς καὶ θεραπείας ἀναπλάσσει, 20 ὃς μάλιστα κατακόρως ἐν τρίτῳ τῆς ἑαυτοῦ συντάξεως

8 Helladius ap. Phot. bibl. 279 (p. 532 B Bekker), Euphorio fr. 84 Scheidweiler, Dionys. tragoedus fr. 12 Nauck, Aristoph. av. 292 et schol. || 16 Archelaus: RE 2, 453—54 et Suppl. 6, 11—12. Xenocrates: Suda s. v. Ξενοκράτης, M. Wellmann, Hermes 42 (1907) 614—29.

1 κυδώνιον Rig: κιδώνιον L²V | μακρότερον ἀποτείνω λόγον] μακρολογω τερω λέγω L, περαι ante τερω suppl. L³ || 2 διαβάλλοντας V || 5 ἄττα] ἄτοπα V, τινα L | ἑαυτῶν om. V || 7 συνιέναι om. L | ἓν γὰρ οὐδὲ ἓν] ἐν γὰρ οὐδενὶ ἓν L || 8 [ὅρα—γελοιότερα] ita V, sed εἴπῃ; L praebet λέγω δὲ καὶ τὰ τούτων ἔτι γελοιώτερας. καὶ πόρνων κώδιον ἐπισκέπει τὸν ἄρνα· οὕτως γὰρ καὶ διαυλόδρομος ὁ ἀλεκτρυὼν γίνεται· διὰ γὰρ αὐλῆς τρέχει. καὶ ἄλλα δὲ ἄν τις εἴποι ὅμοια ἢ γελοιώτερα. || 13 ἂν] ἂν καὶ L || 15 πολλοὶ δὲ—ἐπιμνησθήσομαι secludenda esse coni. Her., ab Artemidoro filio in textum patris illata putavit Fisch. | πολλὰ L || 17 ⟨τοῦ⟩ Reis. || 18 ζῷον] τῶν ζώων V | καὶ τί—ἀναπεπλάκασι om. L || 20 κάσης: κάσις LV, memoriam def. Weinr. (cf. Hesych., s. v.), κεστὰς Fisch., qui Sexti Iulii Africani Κεστοὺς respici credidit. || 21 ὃς] ἃ L, ὃ L³ | ἐν τρίτῳ] ἐπὶ πρώτης L | τῆς om. L

κέχρηται οὕτως. οὗ ἐγὼ καίπερ εὖ εἰδὼς τὸ ὄνομα οὐκ ἐπιμνησθήσομαι. τὰς δὲ συνταγὰς τῶν θεῶν ἤτοι ἁπλᾶς p. 215 *καὶ οὐδὲν ἐχούσας αἴνιγμα εὑρήσεις· χριστὰ γὰρ ἢ ἐπίπλαστα ἢ βρωτὰ ἢ ποτὰ ⟨τοῖς⟩ αὐτοῖς ὀνόμασιν, οἷς καὶ*
5 *ἡμεῖς καλοῦμεν, συντάσσουσιν οἱ θεοί, ἢ καὶ ὅταν αἰνίσσωνται οἱ θεοί, πάνυ σαφῶς αἰνίσσονται. οἷον γυνὴ ἔδοξε περὶ μαζὸν ἔχουσα φλεγμονὴν ὑπὸ προβάτου θηλάζεσθαι. ἀρνόγλωσσον καταπλασαμένη ἰάθη [διὰ ⟨τὸ⟩ τὸ ὄνομα τοῦ φυτοῦ σύνθετον ὂν δηλοῦν τὴν τοῦ ἀρνὸς γλῶσ-*
10 *σαν ⟨καὶ τὴν⟩ βοτάνην]. οἵαν δ' ἂν θεραπείαν εὕρῃς, ἐάν τε αὐτὸς κρίνῃς ἐάν τε ἄλλου κρίναντος ἀποβᾶσαν μάθῃς, ἀνερευνῶν εὑρήσεις ἰατρικώτατα ἔχουσαν καὶ οὐκ ἔξω τοῦ ἐν ἰατρικῇ λόγου. ὡς καὶ Φρόντων ὁ ἀρθριτικὸς θεραπείαν αἰτήσας ἔδοξεν ἐν τοῖς προαστείοις περιπατεῖν, καὶ*
15 *προπόλει χρισάμενος παρηγορήθη ἱκανῶς [ὡς ἴσον εἶναι τὸ χρῖμα θεραπείᾳ]. ὅθεν ἔστω σοι κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον ἐπιμελές, ὡς πολλάκις σοι παρῄνουν, ἰατρικῶν ἔχεσθαι λόγων. μέμνησο δὲ κἀκεῖνο, ὅτι οἱ μὴ νοσοῦντες μηδὲ ὅλως ἀλγοῦντές τι, εἴ τινα λάβοιεν συνταγὴν ἢ ἀπὸ ἱερείων*
20 *ἢ ἐμπύρων τι λαβόντες ἀποφέροιεν ὡς ὠφελῆσον, [πρότε-*

8 Dioscor. mat. med. 2, 126. || **13** M. Cornelius Fronto ille Aurelii Antonini praeceptor atque amicus: RE 4, 1317, Aul. Gell. 2, 26, 1. 19, 10, 1.

1 *οὗ* om. **L** || **2** *ἐπεμνησθήσομαι* **L**, *ἐπιμνήσομαι* **V** || **3** *χριστὰ γὰρ* Reis.: *χρηστὰ γὰρ* **V**, *τὰ γὰρ* **L** || **4** *αὐτοῖς*] *αὐτὰ οἷς* **L** || **5** *οἱ θεοὶ—αἰνίσσωνται* om. **L** || **7** *φλεγμονὴν ἔχουσα* **V** || **8** *ἀρνόγλωσσον—ἰάθη*] *ἀρνογλώσσω καταπλασαμένη ἴαθεν ἢ* **L**, *ἀρνόγλωσσον βοτάνην καταπλασσαμένη ἰάθη* **V** | *διὰ τὸ ὄνομα τοῦ φυτοῦ σύνθετον ὂν δηλοῦντα ἣν τοῦ ἀρνογλώσσου* **L**, *διὰ τὸ τοῦ φυτοῦ ὄνομα σύνθετον ἐδήλου τὴν τοῦ ἀρνογλώσσου βοτάνην* **V**, quae Rei. et Her. quisque suo modo refecerunt, ego meo || **10** *οἵαν δ'* om. **L** || **11** *κρίνοντος* **V** | *ἀπόβασιν* **V** || **13** *ἐν ἰατρικῇ λόγου*] *ἰατρικοῦ λόγου* **L** | *ὡς* om. **L** | *ἀρθρητικὸς* **V**, *αρθριτικων* **L**, corr. Rig. || **15** *προπόλει*] *προ πολύσει* **L**, *πυρπολήσει* **V** | *χρησάμενος* **LV** | [*ἱκανῶς—θεραπείᾳ*] Her., sed mihi *ἱκανῶς* genuinum videtur || **16** *χρῖμα*] *χρῆμα* **V**, *χρῆσμα* **L** | *θεραπείας* **L** || **17** *ἐπιμελῶς* **V** | *ἰατρικη ἔχεσθαι* **L**, *ἰατρικῶν πεῖραν εἴσεσθαι* **V** || **18** *κἀκείνου* **V** | *μὴ*] *μὲν* **L** || **19** *τινα*] *εἴποιεν ἂν* **V** | *λάβοιεν*] *λάβωσι* **V**, *λάβωσιν* **L** | *ἱερείων* ego: *ἵστῶν τι* **L**, *ἱερῶν* **V**, *τῶν* Her., *ἢ* deleto || **20** *ἐμπείρων* **V**, *ἐμπύρων* man. ead. | *τι*] *εἰ* **V**, om. **L** | *ἀποφέροιεν*] *αὐτὸ φέροιεν* **V**, *αὐτὸ φέρουσιν* **L** | *ὠελησεν* **L**

τον ἢ] νοσήσουσιν ἢ ἀλγήσουσί τι μέρος τοῦ σώματος·
οὐ γὰρ τοῖς ὑγιαίνουσιν ἀλλὰ τοῖς κάμνουσι δεῖ θεραπειῶν.
Ἔτι κἀκεῖνο. μέμνησο τῶν ἐμῶν κρίσεων καὶ τῆς ἐμῆς
ἐπιβολῆς καὶ μὴ ζηλώσῃς κακοζήλους κρίσεις, μηδὲ ἐὰν
p. 216 ἐπαινεῖσθαι πρός τινος μέλλῃς. μηδὲ ἀπὸ μιᾶς συλλαβῆς 5
κρίνῃς ὀνείρους, ἵνα μὴ πταίσμασι περιπίπτων ἀδοξήσῃς.
οἷόν [τι λέγω·] νοσῶν τις ἔδοξε Πείσωνά τινα καλούμενον
ὁρᾶν. τοῦτό τις ὑπεκρίνατο πολλὴν ἀσφάλειαν καὶ σωτη-
ρίαν καὶ προσέτι ἔφη ἐνενήκοντα καὶ πέντε ζήσειν αὐτὸν
ἔτη ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ Πείσωνος συλλαβῆς. ἀλλ' οὐδὲν 10
ἧττον ἀπέθανεν ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον ἐν αὐτῇ τῇ νόσῳ· καὶ
γὰρ ὁ Πείσων αὐτῷ μύρα βαστάζειν ἐδόκει, νοσοῦντι δὲ
πονηρὰ τὰ μύρα διὰ τὸ συνεκφέρεσθαι. μὴ νομίσῃς δὲ τὸν
τοῦ ναυκλήρου ὄνειρον τούτῳ ὅμοιον εἶναι· πυνθανομένῳ
γὰρ αὐτῷ εἰ ἀναβήσεται εἰς Ῥώμην, ἀπεκρίνατό τις 'οὔ'. εἰς 15
τετρακοσίας ἑβδομήκοντα ἡμέρας ἀνέβη· οὐδὲν γὰρ δι-
έφερεν ἢ τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν εἰπεῖν ἢ τὸ ὄνομα τοῦ στοι-
χείου τοῦ δηλοῦντος τὸν ἀριθμόν.

28 Περὶ δὲ ἀναγραμματισμοῦ Ἀρίστανδρος ἄριστος ὢν
ὀνειροκρίτης καὶ ἄλλοι τινὲς παλαιοὶ παντελῶς γελοῖόν τι 20
πεπόνθασιν. ἐν μὲν γὰρ τοῖς προοιμίοις διδάσκουσι τί
ἐστιν ἀναγραμματισμός, οὐδαμοῦ δὲ φαίνονται αὐτοὶ

14—18 Fr. Dornseiff, Das Alphabet in Mystik u. Magie 109. || **19** Aristander: G. Wolff, Porphyr. De phil. ex orac. haur. libr. rel. 61. Aristarchus (vid. app. crit.): Oder ap. Susemihl 873, anm. 182, E. Riess, RE 2, 876.

2 *θεραπεύειν* **L** || **4** *ὑποβολῆς* Her. | *μὴ* om. **L** | *ἂν* **L** || **5** *τινων μέλλεις* **V** || **6** *κρίνῃς*] *τῆς πρώτης κρῖναι εἰς* **V** || **7** *πίσωνα* **V** *πίσσωνα* **L**, corr. Reis. hic et infra || **9** *καὶ* ante *προσέτι* om. **L** | *ζήσειν αὐτὸν ἔτη*] *ζητεῖν αὐτὸν ητε* **L**, *ἔτη ζήσειν αὐτὸν* **V** || **12** *ἔδοξε* **V** | *νοσοῦντι δὲ*] *νοσοῦντα ὅτι* **L** || **13** *τὸ*] *τοῦτο* **V** | *συνεκφέρεσθαι*] *συνεισφέρεσθαι νεκρῷ* **V** || **14** *ὅμοιον οἷος εἶναι* **L** || **15** *εἰς τετρακοσίας*] *ἐν τετρακοσίοις* **V**, om. **L** || **16** *ἡμέραις* **V** | *διαφέρειν* **L** || **17** *αὐτὸν*] *αὐτῷ* **LV** || **19** *περὶ ἀναγραμματισμοῦ* **V**, *περὶ ἀναγραμματισμοῦ καὶ ἰσοψήφων καὶ ἐκβάσεις ὀνείρων* **L** | *Ἀρίστανδρος* **L** Wol., Her.: *ἀρίσταρχος καίπερ* **V**, *Ἀρίσταρχος* def. Od. || **20** *γελοῖον*] *τελειοι οντες* **L** || **21** *ἐν*] *οἱ* **L** | *τί ἐστιν*] *τινες τον* **L** || **22** *οὐδαμοῦ δὲ φαίνονται* om. **L** relicta lacuna, suppl. **L**²

χρησάμενοι, οὔτε μεταθέντες συλλαβὰς οὔτε ἀφελόντες
ἢ προσθέντες γράμματα· ἐγὼ δὲ καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐμῆς
συντάξεως ἐπεμνήσθην καὶ νῦν σοι παραινῶ χρῆσθαι μὲν
ἀναγραμματισμῷ, ὅταν τινὶ κρίνων ὀνείρους ἐθέλῃς ἑτέρου
5 σοφώτερον δοκεῖν κρίνειν, ἑαυτῷ μέντοι κρίνων μηδαμῶς
χρήσῃ, ἐπεὶ ἐξαπατηθήσει.

24 Ἰσοψήφοις δὲ χρήσει, ὅταν καὶ χωρὶς τῶν ἰσοψήφων
τὰ βλεπόμενα τοῦτο, ὅπερ ἂν τὰ ἰσόψηφα περιέχῃ, σημαίνῃ. p. 217
οἷον γραῦς τοῖς νοσοῦσιν ὁρωμένη θανάτου γίνεται σύμ-
10 βολον· ἔστι γὰρ ʽγραῦςʼ ἑπτακόσια τέσσαρα καὶ ʽἡ ἐκφορὰʼ
ἑπτακόσια τέσσαρα. ἀλλὰ καὶ χωρὶς τοῦ ἰσοψήφου [ἡ]
γραῦς ἐκφορᾶς ἐστι σημαντικὴ αὐτή, μέλλουσα μὴ εἰς
μακρὰν ἀποθνήσκειν. εἰ δέ ποτέ τινα ὄνειρον μηδενὶ τῶν
ὀνειροκριτικῶν θεωρημάτων ὑποπίπτοντα μὴ δυνηθείης
15 κρῖναι, μὴ ἀθυμήσῃς· καὶ γάρ εἰσί τινες πρὸ ⟨τῆς⟩ ἀπο-
βάσεως ἄκριτοι, οὓς κρίνων μὲν ἐπιτυχὴς παρά γε ἐμοὶ
εἶναι δόξεις, μὴ κρίνων δὲ οὐκ ἄτεχνος. οἷον ἔδοξέ τις
στρατοπεδάρχης ἐπὶ τῇ μαχαίρᾳ αὐτοῦ γεγράφθαι ῑ κ̄
θ̄. ἐγένετο πόλεμος ὁ Ἰουδαϊκὸς ἐν Κυρήνῃ, καὶ ἠρίστευ-
20 σεν ἐν τῷ πολέμῳ ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον, καὶ τοῦτο ἦν ὃ
εἴπομεν, ἀπὸ μὲν τοῦ ῑ Ἰουδαίοις, ἀπὸ δὲ τοῦ κ̄ Κυρηναίοις,

9 Riess 192. ‖ **18** cum tumultus Iudaeorum sedaretur, militibus Romanis imperabat Q. Marcius Turbo: Spart. vit. Hadr. 5, 8, Dio Cass. 68, 32, nec non alii loci RE 14, 1598 citati.

1 *ἀφελόντες ἢ*] *ἀφελοῦντες οὔτε* **L**, *ἀποβάλλοντες οὔτε* **V** ‖ **2** *προστεθέντες* **V** ‖ **3** *σε* **V** ‖ **4** *τινὶ* om. **L** | *κρίνων ὀνείρους*] *κρίνων ὀνείρους σε* **L**, *κρίνης ὄνειρον* **V** | *ἐθέλῃς—κρίνειν* om. **L** relicta lac., suppl. **L²** | *ἐθέλῃς*] *εἰ θέλεις* **V**, *ἢ θέλεις* **L²** ‖ **5** *σεαυτῷ* Her. | *μηδαμῶς χρήσῃ*] *μὴ χρήσῃ οὕτως* **V** ‖ **6** *ἐξαπατήσῃ* **V** ‖ **7** *περὶ ἰσοψήφων* **V** | *χρήσει*] *χρήσῃ* **L**, *χρῆσθαι* **V** ‖ **8** *τοῦτο*] *τουτοιοτι* **L** | *ὅπερ ἂν τὰ* om. **L** relicta lac., suppl. **L²** | *περιέχει* **L** | *σημαίνῃ* Rei.: *σημαίνει* **V**, *σημαινόμενα* **L** ‖ **10** *γραῦς*] *γραῖα* **L** | *καὶ ἡ ἐκφορὰ—τέσσαρα* om. **L** ‖ **12** *ἐστὶν ἐκφορᾶς* **V** ‖ **13** *εἰ δέ ποτέ τινα ὄνειρον μηδενὶ* Reis.: *εἰ δὲ ποτέ τινα ὄνειρον ἐν μηδενὶ* **V**, *εἰδενϊ* **L**, *εἰ δέ τινα* **L³** ‖ **14** *ὑποπίπτοντα*] *ὑποπίπτοντα εὕροις* **V** | *δυνηθῇς* **LV** ‖ **16** *κρίνων μὲν*] *ὁ μὲν κρίνων* **L** | *μὲν ἂν ἐπιτυχὴς* **V** | *γε*] *τε* **L** ‖ **17** *δοκεῖς* **V**, *δοκεῖ* **L** | *μὴ κρίνων δὲ*] *ὁ δὲ μὴ κρίνων* **L** ‖ **18** *ῑ κ̄ θ̄*] *ιθ͂* **L** ‖ **19** *ὁ* om. **V** ‖ **20** *ἦν ὃ εἴπομεν* om. **L** ‖ **21** *μὲν* om. **V** | *τοῦ κ̄—ἀπὸ δὲ* om. **L**

ἀπὸ δὲ τοῦ $\overline{\vartheta}$ θάνατος. ἀλλὰ πρὸ μὲν τῆς ἀποβάσεως ἦν ἄκριτος, ἀποβάντων δὲ τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ σφόδρα εὔκριτος. δοκεῖ δέ μοι καὶ Ἀρίστανδρος Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι πολιορκοῦντι Τύρον καὶ προσκαθημένῳ καὶ διὰ τὸν χρόνον ἀσχάλλοντι καὶ ἀνιωμένῳ δόξαντι ὄναρ ἐπὶ 5 τῆς ἀσπίδος Σάτυρον παίζοντα ἰδεῖν ἐπιτυχῶς κρῖναι, ὅτι ἔτυχεν ἐν Τύρῳ τε ὢν καὶ πολεμοῦντι Τυρίους τῷ βασιλεῖ συνών· τὸ γὰρ 'Σάτυρος' ὄνομα εἰς τὸ 'σὰ Τύρος' διαλαβὼν προθυμότερον τὸν βασιλέα πολεμεῖν ἐποίησεν, ὥστε καὶ εἷλε τὴν πόλιν. ἔστι δὲ τούτοις ὅμοιον καὶ τὸ 10 ὑπογεγραμμένον. ὁ Σύρος ὁ τοῦ Ἀντιπάτρου δοῦλος ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ [αὐτὰ] τὰ πέλματα ἔδοξε μὴ ἔχειν. ζῶν κατεκάη.

Ἔτι τὸ δηλούμενον ὑπό τινος πάλιν αὖ ἐκείνου ἐστὶ σημαντικόν, ὑφ' οὗ δηλοῦται. οἷον γυνὴ ἔδοξε τὰ ὄμματα 15 (p. 218) ἀλγεῖν. ἐνόσησαν αὐτῆς οἱ παῖδες. ἄλλη γυνὴ ἔδοξεν αὐτῆς τοὺς παῖδας νοσεῖν. ἐνόσησαν αὐτῆς τὰ ὄμματα. Διογένης ὁ ναύκληρος τῆς ἀκάτου τὸ ἀντιπρόσωπον ἔδοξεν ἀπολωλεκέναι. οὐκ εἰς μακρὰν ὁ πρῳρεὺς αὐτοῦ ἀπέθανε. καὶ ἐν Μιλήτῳ τὸν πρῳρέα τις δόξας ἐκφέρειν καὶ κατορύττειν 20 τῆς νεὼς ἀπώλεσε τὸ ἀντιπρόσωπον. καὶ ὁ τὸν πατέρα δόξας νοσεῖν τὴν κεφαλὴν ἤλγησεν. ὅτι δὲ πατρός ἐστι σημαντικὴ ἡ κεφαλὴ οἶσθα ἀπὸ τοῦ πρώτου βιβλίου.

3—10 Zonar. 4, 10, Plut. vit. Alex. 24, 8—9 (qui idem somnium brevius narrat). || **11** hic Antipater fort. Alexandri Macedonis legatus erat (Fischer 8—9) potius quam iste somniorum coniector alibi a nostro commemoratus.

4 ὡς πολιορκοῦντι **L** || **5** ἀσχάλλοντι Reis.: ἀσχάλοντι **L**, ἀσχάζοντι **V** || **6** ἀσπίδος ἀυτοῦ **V** || **7** ἔτυχεν] ἡ τύχη **L** || **8** ὄνομα— Τύρος om. **L** | σὰ Rei.: σὴ **V** || **9** πολεμεῖν] ἀποδημεῖν **L** || **10** ὥστε] τε **L** | εἷλε] ιδε **L** || **12** τὰ ὑποκάτω **V** | [αὐτὰ] Reis., Fisch. || **13** καὶ ζῶν **V** | κατεκάη] κατε **L** cum lacunula, suppl. **L**[2] || **14** ἔτι Rei.: ὅτι **LV** | αὖ] αὐτὸ **L**, αὖ ὑπ' **V** | σημαντικὸν] σημαντικη ὂν **L** || **15** δηλοῦνται **L** || **16** ἀλγεῖν τὰ ὄμματα **V** | αὐτη **L** || **17** ἐνόσησαν δὲ **V** || **18** τῆς ἀκάτου τὸ om. L. relicta lac., suppl. **L**[2] | ἀπολωλέναι **V** || **19** καὶ οὐκ **V** | αὐτοῦ om. **L** || **20** ἐκφέρειν δόξας **V** | κατορύσσειν **V** || **22** ἀλγήσει **L** || **23** οἶσθα ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ **V**

Καθόλου δὲ τῶν ἐν ⟨τῷ⟩ σώματι μερῶν τὰ μὲν ἄνω **25**
πρὸς τοὺς βελτίονας καὶ ἐντιμοτέρους λάμβανε, πάντα
δὲ τὰ ὑποκάτω πρὸς τοὺς ἥττονας καὶ ὑποδεεστέρους
[τῶν μὲν ἐν κεφαλῇ ἐπὶ βλεφάρων καὶ ὀδόντων καὶ χειλῶν
5 *καὶ γλώττης τῶν δὲ ἐν ὅλῳ τῷ σώματι τὰ ὑπὲρ ζώνην καὶ*
ὑπὸ ζώνην τὰ δεξιὰ πρὸς ἄρσενας ἢ πρεσβυτέρους τὰ δὲ
ἀριστερὰ πρὸς θηλείας ἢ νεωτέρους ἢ νεωτέρας]. περὶ δὲ
ἑκάστου τὸ πρὸς εἶδος ἀπὸ τῆς περὶ σώματος καὶ τῶν ἐν
τῷ σώματι μερῶν διαιρέσεως ἐκ τοῦ πρώτου λάμβανε
10 *βιβλίου.*

Πάντα δὲ ἔμετον καὶ αἵματος καὶ τροφῆς καὶ φλέγματος **26**
τοῖς μὲν ἀπόροις εἰς ὠφέλειαν κρῖνε, τοῖς δὲ εὐπόροις εἰς
βλάβην· οἱ μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἀπολέσαιέν τι, εἰ μὴ κτήσαιντο
πρότερον· οἱ δὲ ἔχοντές τι καὶ ἀπολλύουσι.

15 *Πᾶσαι τροφαὶ τὰ αὐτὰ καὶ βλεπόμεναι αὐτὸ μόνον καὶ*
ἐσθιόμεναι σημαίνουσι πλὴν κρομμύων· ταῦτα δὲ βλεπό-
μενα μὲν ἀγαθά, ἐσθιόμενα δὲ πονηρά.

Τοὺς πολλάκις ὁρωμένους ὀνείρους, εἰ μὲν ἐκ μικρῶν **27**
διαστημάτων βλέποιντο καὶ συνεχῶς, ἀεὶ τὸ αὐτὸ σημαί-
20 *νειν νόμιζε, τούτου δὲ ἕνεκεν ὁρᾶσθαι πολλάκις, τοῦ μᾶλ-* p. 219
λον αὐτοῖς προσέχειν καὶ πιστεύειν· καὶ γὰρ ἡμεῖς ἐν τῇ
συνηθείᾳ, ὅταν τι σπουδαῖον λέγωμεν, πολλάκις αὐτὸ
λέγομεν. οὕτως οὖν καὶ ἡ ψυχή, ἢ ὅτι σπουδαῖα προαγο-

18 somnia iterata: Herod. 7, 12—18, Cic. div. 1, 54—55, Ovid. met. 15, 21—33, vit. Sophoclis 15 (A. Westermann, Vit. Script. Gr. 130), Cedren. hist. compend. (Migne, PG 121, 1074 D—1076 A).

1 *περὶ μερῶν τοῦ σώματος* **V**, *περὶ τῶν μερῶν τῶν ἐν σώματι* **L** || **3** *δὲ* om. **L** || **4** [*τῶν—νεωτέρας*] Her. (cf. p. 37) || **5** *καὶ γλώττης* om. **L** || **6** *τὰ δὲ δεξιὰ* **V** | *πρὸς ἄρσενας—νεωτέρας*] *πρὸς ἄρρενας ἢ πρὸς νεωτέρους ἢ πρὸς νεωτέρας* **L** || **7** *περὶ δὲ*] *τὸ δὲ περὶ* **V** || **8** *τὸ* om. **V** | *κατ' εἶδος* Her., sicut saepe alibi legitur | *περὶ τοῦ σώματος* **V** || **10** *βιβλίου λάμβανε* **V** || **11** *περὶ ἐμέτου* **LV** || **12** *κρῖνε* Reis.: *κρίναι* **V**, *κρίνοις* **L** | *τοῖς δὲ*] *καὶ* **L** || **13** *εἰ μὴ κτήσαιντο*] *εἰμὶ κτήσαντο* **L**, *εἰ μὴ ἐκτήσαντο* **L**[3] || **14** *ἀπολλύουσι*] *ἀποδώσουσιν* **L** || **15** *πᾶσαι—πονηρά* om **V** || **16** *δὲ μόνον βλεπόμενα* **L** || **18** *περὶ τοῦ πολλάκις τοὺς αὐτοὺς ὀνείρους ὁρᾶν* **V** | *τοὺς τοιούτους* **L** || **19** [*καὶ συνεχῶς*] Her. | *σημαίνειν*] *σημαίνουσι* **V** || **20** *πολλάκις αὐτῶ* **L**, *συνεχῶς* **V** || **23** *ἢ ὅτι*] *ὅτε* **V** | *προαγορεύεις* **L**

*ρεύει καὶ ἀξιόλογα καὶ οὐ πάρεργα, πολλάκις αὐτὰ δεί-
κνυσιν, ἢ ὅτι πρὸ πολλοῦ τῆς ἀποβάσεως αὐτῶν ἤρξατο
καὶ οὐ διαλείπει αὐτὰ ὁρῶσα. ὅταν δὲ μεγάλα ᾖ τὰ δια-
στήματα τῷ αὐτῷ πολλάκις ὁρωμένῳ ὀνείρῳ, ἄλλοτε
ἄλλα σημαίνειν [τὸν] αὐτὸν νόμιζε. ὥσπερ γὰρ εἰ πολλοὶ τὸν* 5
*αὐτὸν ἴδοιεν ὄνειρον, διαφόρως ἑκάστῳ ἀποβήσεται διὰ
τὸ μὴ πάντας ἐν τοῖς αὐτοῖς εἶναι πράγμασιν, οὕτω καὶ
ἐὰν ἐπὶ διαφόροις τὸ αὐτό τις ἴδῃ, διαφόρως αὐτῷ ἀποβή-
σεται διὰ τὸ μὴ πάντως ἐν τοῖς αὐτοῖς εἶναι πράγμασιν.
οἷον ἔδοξέ τις τὴν ῥῖνα ἀπολωλεκέναι, ἔτυχε δὲ ὢν μυρο-* 10
*πώλης. ἀπώλεσε τὴν ἐνθήκην καὶ ἐπαύσατο μυροπωλῶν
διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥῖνα· οὐκέτι γὰρ ἔχων τὸ δοκιμαστήριον
τῶν μύρων εἰκότως οὐδὲ τῇ ἀπὸ τῶν μύρων ἐχρῆτο ἐργα-
σίᾳ. ὁ αὐτὸς οὐκέτι μυροπωλῶν ἔδοξε ῥῖνα οὐκ ἔχειν.
ἑάλω πλαστογραφήσας καὶ ἔφυγε τὴν ἑαυτοῦ· ὅ τι γὰρ* 15
*ἂν λείπῃ τῷ προσώπῳ, ἄτιμον αὐτὸ ποιεῖ· ἔστι δὲ τὸ
πρόσωπον τῆς αἰδοῦς καὶ τῆς ἐπιτιμίας εἰκών. εἰκότως
οὖν κἀκεῖνος ἄτιμος ἐγένετο. ὁ αὐτὸς νοσῶν ἔδοξε ῥῖνα οὐκ
ἔχειν, καὶ οὐκ εἰς μακρὰν ἀπέθανε· καὶ γὰρ τὰ κρανία τῶν
ἀποθανόντων ῥῖνα οὐκ ἔχει. ἀλλὰ πρότερον μὲν ὡς ἐμπόρῳ* 20
*εἰς τὰ μύρα ἀπέβη, δεύτερον δὲ ὡς ἐπιτίμῳ εἰς τὸ ἀξίωμα,
τρίτον δὲ ὡς νοσοῦντι εἰς αὐτὸ τὸ σῶμα· καὶ οὕτως ὁ
αὐτὸς ὄνειρος τῷ αὐτῷ τρὶς οὐχ ὁμοίως ἀπέβη.*

28 *Ἔτι καὶ τῶν σκευῶν καὶ τῶν ἐργαλείων ἕκαστον ἢ τὴν
τέχνην σημαίνει ἢ τὸ περιεχόμενον ὑπ᾽ αὐτοῦ, ὡς πίθοι* 25
p. 220 *οἶνον ἢ ἔλαιον καὶ σιπύη πυροὺς ἢ κριθὰς ἢ κατὰ ἀναλο-*

2 *ἢ* om. **L** || **3** *καὶ* om. **L** | *μεγάλη ᾖ* **L**, *ᾖ μεγάλα* **V** || **4** *τῶν αὐτῶν πολλάκις ὁρωμένων ὀνείρων* **L** || **5** *σημαίνειν–αὐτὸν*] *σημαίνειν τῶν αὐτῶν ὀνείρων* **L**, *σημαίνειν τὸν αὐτὸν* **V** | *εἰ* Reis.: *οἱ* **LV** || **7** *οὕτω καὶ–ἀποβήσεται*] *οὕτω καὶ διάφορα* **L** || **9** *πάντως*] *ἀεὶ* **L** || **12** *ἔχων*] *εἶχε* **V** | *τὸ* om. **L** || **13** *τῶν* om. **L** | *εἰκότως–μύρων*] *ἐν ᾗ* **V** || **14** *αὐτὸς οὖν* **V** || **15** *τὴν ἑαυτοῦ πόλιν* **V** || **16** *λείποι* **V** | *αὐτὸν* **L** || **18** *ἀπότιμος* **V** | *ὁ αὐτὸς οὗτος* **V** | *νοσῶν* om. **V** || **19** *οὐκ*] *μὴ* **V** || **20** *ῥίνας* **L** | *ἔχειν* **L** | *ὡς* om. **V** || **22** [*αὐτὸ*] coni. Her. | *οὕτως ὁ αὐτὸς*] *ουτοσ* **L**, *ὅμως ὁ αὐτὸς* **V** || **23** *αὐτῷ τούτῳ* **V** || **24** *περὶ σκευῶν καὶ ἐργαλείων* **V** | *ἔτι* om. **V** || **26** *οἶνον ἢ*] *οἶνον καὶ* **L** | *καὶ σιπύη*] *σιπυλη* **L**, *καὶ σωροὶ* **V** | *ἢ κριθὰς*] *καὶ κριθὰς* **L**

γίαν τὸ ὅμοιον ὂν τῇ χρήσει, ὡς ἐργαλεῖα πάντα φίλους καὶ τέκνα καὶ γονεῖς καὶ ταμεῖα τοὺς ταμίας καὶ κίσται καὶ θησαυροφυλάκια γυναῖκας καὶ οἰκονόμους.

Ἱππικὸς ἀνὴρ στρατείαν αἰτῶν παρὰ τοῦ βασιλέως 5 *ἔδοξε κληθεὶς πρός τινος ἐξελθεῖν τοῦ οἴκου ἔνθα ἦν καὶ καταβὰς δύο κλίμακας λαβεῖν ἀπὸ τοῦ καλέσαντος στέφανον ἐλαϊνὸν τοιοῦτον οἷον ἐν πομπαῖς φοροῦσιν ἱππεῖς Ῥωμαίων. καὶ πάνυ μὲν εὔθυμος ἦν, ἐθάρρουν τε τῷ ὀνείρῳ καὶ οἱ περὶ αὐτόν· ἀπέτυχε δὲ τῆς αἰτήσεως. ἔλαβε* 10 *γὰρ τὸν στέφανον οὐκ ἀναβὰς ἀλλὰ καταβὰς τὰς κλίμακας, λέγομεν δὲ τὰς προκοπὰς ἀναβάσεις, τὸ δ' ἐναντίον αὐταῖς καταβάσεις. ὁ δὲ στέφανος ἐποίησεν αὐτὸν γῆμαι παρθένον διὰ τὴν δέσιν καὶ ὅτι παρθένου ἐλαία· παρθένου γάρ ἐστι θεᾶς. τοῦτόν σοι τὸν ὄνειρον ὑπέγραψα, ἵνα μάθῃς ὅτι μὴ* 15 *δεῖ ταῖς πρώταις φαντασίαις τῶν ὀνείρων προσέχειν, ἀλλ' ὁμοῦ τῇ τάξει πάντων τῶν ὁραθέντων· οἱ γὰρ ἀπὸ μόνου τοῦ στεφάνου κρίνοντες οὐ προσέχοντες τῇ καταβάσει ἔπταισαν πάντες.*

29 *Οἱ ἀπὸ γένους τὸ γένος ὅλον σημαίνουσι, μάλιστα παῖ-* 20 *δες· καὶ γὰρ ὅ τι ἂν ἄλλο σημαίνωσιν, ἅμα καὶ τὴν γενεὰν δηλοῦσιν. οἷον ἔδοξέ τις τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα κυρτὴν ἰδεῖν. ἀπέθανε τοῦ ἰδόντος ἡ ἀδελφὴ ὀρθῶς καὶ κατὰ λόγον· ἦν γὰρ αὐτῷ τὸ γένος οὐχ ὑγιές.*

30 *Πάντα τὰ περιεκτικὰ ἡμῶν αὐτῶν τὸν αὐτὸν ἔχει* 25 *λόγον, ἱμάτιον οἰκία τεῖχος ναῦς καὶ τὰ ὅμοια. οἷον ξύλινον*

11–12 exc. Suda s. v. *ἀναβάσεις.*

1 *ὅμοιον ὂν*] *ὅμοιον ἐν* **V**, *ὅμοιον* **L** | *ὡς*] *ὥσπερ* **V** || **2** *γονέας* **V** | *καὶ κίσται* om. **L** || **3** *τοὺς οἰκονόμους* **L** || **4** *στρατηγίαν* Br., Her., sed cf. Dion. Cass. 72, 12 | *αἰτῶν παρὰ*] *ἢ ἀπὸ* **L** | *τοῦ* om. **V** || **7** *ἐλαϊνὸν*] *ἐλαύνων λαβεῖν* **L** || **8** *τε*] *δὲ* **LV** || **9** *οἱ* om. **L** || **13** *καὶ —θεᾶς* om. **V** | *παρθένου ἐλαία* (*ἐλαία παρθένου* Rei., *ἐλάα παρθένου* Her.)· *παρθένου γὰρ* ego: *παρθένον εἶλε ἀπαρθένου γὰρ* **L**, deinde (post *ἐστι θεᾶς*) *ἐγένετο γὰρ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ· τὸ γὰρ φυτὸν ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἀθήνας διακοσμηθῆναι λόγος ἔχει,* quae eieci, nam embolima olent || **14** *συνέγραψα* **V** || **17** *οὐ—πάντες* om. **L** lac. relicta, suppl. **L**[2] || **19** *περὶ συγγενείας* **V** | *οἱ*] *πάντες οἱ* **V** | *μάλιστα γὰρ παῖδες* **L** || **22** *ἰδεῖν*] *ὁρᾶν* **L** | *τοῦ* om. **L** || **23** *γὰρ*] *παρ'* **L** || **24** *περὶ περιεκτικῶν σημείων* **V**

p. 221 ἱμάτιον ἔδοξέ τις περιβεβλῆσθαι. ἔτυχε πλέων καὶ ἐβρα-
δυπλόησεν· ἦν γὰρ αὐτῷ ξύλινον ἱμάτιον ἡ ναῦς. τὸ ἱμά-
τιόν τις ἔδοξε μέσον ἐρρωγέναι. συνετρίβη αὐτοῦ ἡ οἰκία·
τὸ γὰρ περιέχον αὐτὸν ἦν οὐχ ὑγιές. τὸν κέραμον τῆς
οἰκίας ἔδοξέ τις ἀπολωλέναι. τὰ ἱμάτια ἀπώλεσε· τὸ γὰρ 5
σκέπον αὐτὸν οὐκέτι ἦν. τὸ τεῖχος ἔδοξέ τις διαρραγῆναι.
ναύκληρος ἦν καὶ τὰ ἀμφιμήτρια τῆς νεὼς †ἔπεσε.† [προσ-
βάλλουσι γὰρ τῷ μὲν τείχει πολέμιοι τῷ δὲ πλοίῳ θά-
λασσα καὶ χειμών.] πάντα δὲ ταῦτα καὶ πρὸς τὸ σῶμα
τὴν ἀναφορὰν ἔχει. ὁ γοῦν δόξας τὸ ἱμάτιον ἐρρωγὸς 10
ἰδεῖν εἰκότως ἐτρώθη κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, καθ' ὃ καὶ
περιβληθέντος τοῦ ἱματίου ἡ ῥαγὰς ἦν· ὥσπερ γὰρ αὐτῷ
τὸ ἱμάτιον, οὕτω καὶ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ τὸ σῶμα περιέκειτο.

Ἅμα τοῖς ἄλλοις ἀποτελέσμασιν οἱ δοῦλοι καὶ πρὸς τὸ
σῶμα τῶν δεσποτῶν τὴν ἀναφορὰν ἔχουσιν. ὁ γοῦν δόξας 15
τὸν οἰκέτην πυρέσσοντα ἰδεῖν εἰκότως αὐτὸς ἐνόσησεν·
ὃν γὰρ ἔχει λόγον ὁ οἰκέτης πρὸς τὸν ὁρῶντα, τὸν αὐτὸν
καὶ τὸ σῶμα πρὸς τὴν ψυχήν. ἔδοξέ τις ἵππου ὑποδήματα
ὑποδεδέσθαι. ἐστρατεύσατο καὶ ἐγένετο ἱππεύς· οὐδὲν
γὰρ διέφερεν ἢ αὐτὸν ἢ τὸν βαστάζοντα ἵππον ὑποδεδέ- 20
σθαι τὰ ὑποδήματα.

Πολλὰ τῶν ἀποβαινόντων καὶ εἰς τοὺς ὁμοίους καὶ εἰς
τοὺς ἀφ' αἵματος καὶ εἰς τοὺς ὁμωνύμους ἀποβαίνει. οἷον
ἔδοξέ τις γυνὴ ἄνδρα ἔχουσα ἄλλῳ γαμεῖσθαι. οὔτε δὲ ὁ

1 τις post ξύλινον ponit **L** || 3 ἐρραγέναι **L** || 4 γὰρ om. **L** | οὐχ ὑγιὲς] οὐν εἴσω **L** | τῶν κεράμων **L** || 6 διαρραγῆναι] ἐρρωγέναι **V** || 7 ἦν] δὲ ἦν **V** | ἀμφιμίτρια **V**, ἀμφιμέτρια **L**, corr. Rei. | †ἔπεσε†] ἔπεσεν πρὸς ὄρος **L**, ἔσπασε **V**; dubitanter tentavi διέπεσεν ⟨ἐν⟩ προσβολῇ. nam glossator hoc vel sim. vocabulum legisse atque suo modo explicavisse videtur, sed fort. latet ⟨ἐν⟩ προσόρμῳ | βάλλουσι **L** || 8 τὸ δὲ πλοῖον θαλάττια **L** || 10 ὁ γοῦν] ὁ οὖν **V**, οἷον οὖν **L** | διερρωγὸς **L** || 11 κατ' ἐκεῖνο] ἐκεῖνο **L**, καὶ κατ' ἐκεῖνο **V** | καθ' om. **L** || 12 περιεβλήθη τὸ ἱμάτιον **L** | ἡ ῥαγὰς ἦν om. **L** relicta lac. | αὐτὸ **V** || 14 ἅμα] ἅμα καὶ **L** || 15 ὁ γοῦν—οἰκέτην] ὁ οὖν δόξας τὸν οἶκόν τις **L** || 16 ἐνόσησεν ὃν] ἐνώσεωσ **L** || 17 ὁ οἰκέτης om. **L** | ὁρῶντα] ὁρῶντα δοῦλος **L** || 18 πρὸς] καὶ **L** || 20 αὐτοῦ **L**, corr. **L**[3] || 22 πολλὰ ἀπὸ τῶν **L** || 23 τοὺς ante ὁμωνύμους om. **L** | ἀποβαίνειν **L** || 24 οὔτε δὲ—πωλήσει] ἔτυχεν **L** lac. inter ἔτυχεν et ἵνα relicta

ἀνὴρ ἐνόσει αὐτῆς, ἵνα αὐτὸν κατορύξασα δυνηθῇ ἄλλῳ γαμηθῆναι, οὔτε εἶχέ τι ὃ πωλήσει, ἵν' ὥσπερ γαμουμένη ἄλλῳ συνάλλαγμα ποιήσηται, οὔτ' ἦν αὐτῇ θυγάτηρ ὡραία γάμων, ἵνα ἐκείνην ἐκδῷ πρὸς γάμον καὶ οὕτω μὴ 5 *ἑαυτὴν ἀλλὰ τὴν θυγατέρα ἴδῃ ἄλλῳ γαμουμένην, οὔτε* p. 222 *αὐτὴ ἐνόσει, ἵνα ἀποθάνῃ, ἐπειδὴ καὶ γάμος καὶ θάνατος τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον, ὅτι τὰ παρακολουθοῦντα ἀμφοτέροις ἐστὶν ὅμοια· ἦν δὲ αὐτῇ ἀδελφὴ ὁμώνυμος, καὶ ἔτυχε νοσοῦσα καὶ ἀπέθανε. καὶ τὸ αὐτῇ ἂν ἀποβάν, εἰ ἐνόσει,* 10 *τοῦτο τῇ ἀδελφῇ ὁμωνύμῳ οὔσῃ ἀπέβη.*

31 *Βασιλεὺς καὶ ναὸς καὶ στρατιώτης καὶ ἐπιστολὴ βασιλέως καὶ ἀργύριον καὶ ὅσα ὅμοια τούτοις ὑπ' ἀλλήλων σημαίνεται. ὁ Στρατόνικος ᾤετο τὸν βασιλέα λακτίζειν. προελθὼν εὗρε χρυσοῦν νόμισμα, ὃ ἔτυχε πατήσας· οὐδὲν* 15 *γὰρ διέφερεν ἢ τὸν βασιλέα ἢ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ λακτίζειν ἢ πατεῖν. ὁ Ζήνων ἔδοξεν ἑκατοντάρχης γεγονέναι, καὶ προελθὼν ἔλαβεν ἑκατὸν βασιλικὰς ἐπιστολάς. Κρατῖνος ὁ ἡμέτερος ὄναρ λαβὼν ἀργύριον †εἰσοδιάσθη† ναοῦ βασιλικοῦ ἐγένετο. ἐργεπιστάτης δόξας εἶναι Ζωΐλος* 20 *ταμίας ἐγένετο ἀργυρίου βασιλικοῦ.*

Ὅ τι ἂν ἐκ τοῦ στόματος δῷ ὁ βασιλεύς, δι' ἀποφάσεως ὠφελήσει τὸν λαβόντα. Χρύσιππος ὁ Κορίνθιος ἐκ τοῦ στόματος τοῦ βασιλέως δύο λαβὼν ὀδόντας μιᾷ ἡμέρᾳ δυσὶν ἀποφάσεσιν ἐπὶ τοῦ βασιλέως δικαζόμενος ἐνίκησεν.

3 *συναλάγματα* **L** | *ποιήσῃ* **V** | *οὔτ'* **om. L** || **4** *γάμῳ* **L** | *ἵνα—οὕτω* **om. L** || **5** *ἴδῃ ἄλλῳ γαμουμένην*] *ἡ δὲ ἄλλῳ γαμουμένη* **L** || **8** *ὅμοια ἐστιν* **V** | *ἦν* **om. L** || **9** *ἂν ἀποβὰν*] *ἀναποβησόμενον* **L**, *ἀποβησόμενον* **V** | *εἰ*] *ἐπεὶ* **V** || **11** *περὶ βασιλέως* **V** || **12** *καὶ ἀργύριον* **om. L** | *ὅμοια τούτοις*] *τοιαῦτα* **V** | *ὑπ' ἀλλήλων σημαίνεται*] *ἀργύριον σημαίνει* **L** || **14** *χρυσοῦ* **L** || **16** *καὶ πατεῖν* **L** | *ἔδοξεν ὁ* **L** | *ἑκατόνταρχος* **V** || **17** *βασιλικὰς ἐπιστολὰς*] *ἀττικᾶς ἐπιστολᾶς βασιλεικᾶς* **L** | *Κρατῖνος ὁ* **om. L** lac. relicta, suppl. **L²** || **18** *ὄναρ—βασιλικοῦ*] *ἀργυρέου ναοῦ ἐργεπιστάτης δόξας εἶναι ἀργυρίου βασιλικοῦ ἐγένετο ἐργεπιστάτης* **V** | *†εἰσοδιάσθη†*] *εἰσοδιαστὴς* ego || **19** *ἐγένετο ἐργεπιστάτης* **om. L**, suppl. **L²**: vid. Trans. Amer. Phil. Assn. 88 (1957) 192—94 || **21** *ὅ τι ἂν*] *ὅτ' ἂν* **L** | *τοῦ* **om. V** | *ὁ* **om. V** || **23** *μιᾷ ἡμέρᾳ*] *ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ* **V** || **24** *ἐνίκησεν ὁ βίος* **om. L** relicta lac., suppl. **L²**

82 Ὁ βίος διχῇ σοι νοείσθω, ποτὲ μὲν ὡς οὐσία καὶ κτήματα ποτὲ δὲ ὡς αὐτὸ τὸ ζῆν. γυνὴ πλουσία κόρακας ἔδοξεν ἐπιστάντας αὐτῇ τρεῖς ἀναιδῶς προσβλέπειν, ἕνα δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ φωνὴν ῥήξαντα εἰπεῖν 'ἐγώ σε ἔκβιον ποιήσω,' καὶ τρὶς τοὺς κόρακας περιελθόντας αὐτὴν 5 ἀποπτῆναι. αὕτη μετὰ ἐννέα ἡμέρας ἀπέθανεν ὀρθῶς καὶ κατὰ λόγον· τὸ γὰρ 'ἔκβιόν σε ποιήσω' ὅμοιον ἦν τῷ 'ἔξω p. 223 τοῦ βίου ποιήσω,' τοῦτ' ἔστιν 'ἀποκτενῶ.' τρὶς δὲ οἱ τρεῖς περιελθόντες τὰς ἐννέα ἐδήλουν ἡμέρας.

83 Ὅσα λέγει τις ἄλλῳ μὴ ἀπὸ τέχνης τῆς ἑαυτοῦ, εἰς 10 αὐτὸν ἀποβαίνει· ὅσα δὲ ἀπὸ τέχνης, εἰς ἐκεῖνον βλέπει, οὐδαμῶς δὲ εἰς αὐτὸν τὸν λέγοντα, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τῶν βαναύσων τεχνῶν ὅσα ἔμαθέ τις εἰ ποιοίη ἀγαθόν, οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν. ὅσα μὲν γὰρ ἰατροὶ νομικὰ ἢ μάντεις ἰατρικὰ ἢ νομικοὶ μαντικὰ ἄλλῳ λέγουσι, ταῦτα εἰς 15 αὐτοὺς τοὺς λέγοντας ἀποβαίνει· ὅσα δὲ νομικοὶ νομικὰ ἢ ἰατροὶ ἰατρικὰ ἢ μάντεις μαντικὰ λέγουσι, ταῦτα ὡσπερεὶ κατορθούντων ἐν ταῖς τέχναις διαλάμβανε. ἔδοξέν τις ἰατρὸς λέγειν τινὶ '῾Ρωμαῖος ὢν Ἑλληνίδα μὴ γάμει'. γαμήσας αὐτὸς ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἐβλάβη πολλά. 20

Ὧν τις ἔχει χρείαν, τούτους χρὴ δοκεῖν εὐεργετεῖν ἢ μηδαμῶς γε βλάπτειν, ἐπεὶ οὐ χρήσεται τῇ ἐξ αὐτῶν ὠφελείᾳ. Ἡρακλείδης ὁ Θυατειρηνὸς μέλλων ἀγωνίζεσθαι ἐν Ῥώμῃ τὸν τῶν τραγῳδῶν ἀγῶνα ἔδοξε τοὺς

1 exc. Suda s. v. *βίος*.

1 *περὶ κοράκων* **V** || **3** *ἐπιπτάντας* Mein. | *ἀποβλέπειν* **L** || **4** *ἔκβιον*] *ἐκ τοῦ βιον* **L** || **5** *περιηλθον* **L** || **6** *ἐννέα* om. **L** || **7** *ὅμοιον ἦν τῷ* om. **L** || **8** *ἀποκτενῶ*] *ἀπο ἔκτην* **L** cum lac. | *οἱ τρεῖς δὲ τρὶς* **V** || **9** *ἡμερας ἐδήλου* **L** || **10** *περὶ τῶν λεγομένων ἐν ὕπνοις καὶ ἀποβαινόντων* **V** | *τῆς τέχνης* **V** || **11** *αὐτὸν*] *ἑαυτὸν* **LV** | *βλέπει*] *ὃ δὲ λέγει* **L** || **12** *δὲ*] *γε* **L** | *τῶν* om. **V** || **14** *ἰατροὶ*] *τις ἰατρὸς* **L** | *μάντεις*] *μάντις* **L**, *νομικοὶ* **V** || **15** *ἢ* om. **L** | *νομικοὶ*] *ἰατροὶ* **V**, *ἰατρὸς* **L** | *ἄλλῳ* om. **V** || **16** *αὐτοὺς* om. **L** | *ἀποβαίνει*] *ἀποθανεῖν* **L** | *νομικός* et *ἰατρὸς* **L** || **17** *ἢ μαντικὰ σημαντικὰ* **L**, corr. **L**[3] || **18** *ὡσπερεὶ* **L**, def. Gom. (cf. 188, 5): *ὡς περὶ* **V** Her. | *διαλάμβανε*] *λαμβάνειν δεῖ* **V** || **19** *λέγων* **L** || **20** *γαμεῖν* **L** | *γήμας* Her., at vid. Bl. 38 | *ἐβλάβη* om. **L** relicta lac., suppl. **L**[2] || **21** *ἢ* om. **L** || **22** *γε*] *τε* **L** | *τὴν . . . ὠφέλειαν* **L** || **23** *Θυατειρηνὸς*] *τυρηνοσ* **L**, *θυατηρηνὸς ὁ τραγωδὸς* **V**

θεατὰς ἀποσφάττειν καὶ τοὺς κριτάς, καὶ ἐλείφθη· οὐ γὰρ ἄν τις τοὺς φίλους ἀποκτείνειεν ἀλλὰ τοὺς ἐχθρούς. τρόπον οὖν τινα ἔλεγεν αὐτῷ τὸ ἐνύπνιον ἐχθροὺς ἔσεσθαι τοὺς θεατὰς καὶ τοὺς κριτάς· ἄλλως τε καὶ οὐκ ἔμελλον
5 *αὐτῷ ἀποσφαγέντες οἴσειν ψήφους.*

Ἀλέξανδρος ὁ φιλόσοφος ἔδοξε τὴν ἐπὶ θανάτῳ κατακεκρίσθαι καὶ παραιτησάμενος μόλις ἀπολελύσθαι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ· ἔμελε δὲ αὐτῷ ἅτε ἀνδρὶ ἀσκητῇ οὔτε γάμου οὔτε κοινωνίας οὔτε πλούτου οὔτε τῶν ⟨ἄλλων⟩ ὅσα ὑπὸ
10 *σταυροῦ σημαίνεται. τῇ ὑστεραίᾳ διενεχθείς πρός τινα Κυνικὸν ἐπλήγη τὴν κεφαλὴν ξύλῳ, καὶ τοῦτο ἦν ὅπερ προηγόρευσεν αὐτῷ ἡ ψυχή, μέλλειν ξύλῳ μικροῦ δεῖν* p. 224 *ἀποθανεῖσθαι. οὗτος ὁ ὄνειρος διδάξει σε ζητεῖν τι καὶ πέρας τῶν ἐνδεχομένων ἀποβαίνειν.*

15 *Ἡ τοῦ κναφέως γυνὴ δόξασα μέλανα ἱμάτια ἔχειν καὶ †καταγνωσθεῖσα† μεταλαβεῖν λευκὰ τὸν υἱὸν ἀπώλεσε καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας εὗρεν αὐτόν. οὕτω τὰ λευκὰ τῶν μελάνων ἀμείνω.*

Ὁ ἐν Περγάμῳ δόξας κλάσματα ἄρτων καὶ ἄρτους
20 *ὑγιεῖς χέζειν, ἐτραχηλοκοπήθη· ὥσπερ γὰρ οὐκ ἦν αὐτῷ κεφαλὴ ἡ δυναμένη μασήσασθαι τοὺς ἄρτους,* * * *

34 *Ἑστίαν ἐπὶ ξένης οἰκοδομεῖν μὴ προῃρημένῳ γῆμαι ἢ κατοικῆσαι ἐκεῖ θάνατον μαντεύεται. ὁ Βιθυνὸς νεανίσκος ἐν Ῥώμῃ δόξας ἑστίαν οἰκοδομεῖν ἀπέθανε.*

1 *ἐλείφθη*] *τοὺς φίλους ἐλείφθη* **V** || **2** *ἂν*] *εἴωθε* **V** | *τις* om. **L** | *ἀποκτείνειν* **V**, *ἀποκτείναι* **L** || **3** *τινας* **L** | *ἔλεγεν*] *λέγειν* **L** | *ἔσεσθαι*] *εἶναι* **L** || **7** *ἀπὸ τοῦ*] *ἀπ' αὐτοῦ* **V**, *ἀπὸ τούτου τοῦ* **L** || **8** *ἔμελλε* **LV**, corr. Reis. | *ἅτε*] *ὄντι* **V** || **9** ⟨*ἄλλων*⟩ Her., cf. 183, 11—15 || **10** *ὑστέρᾳ* **L** || **12** *αὐτῷ προηγόρευσεν* **L** || **13** *ἀποθανεῖσθαι*] *ἀποθανεῖσθαι καὶ ταχὺ ἂν ἀπέθνησκεν εἰ μὴ ἀπελύετο* **V**, om. **L** relicta lac., suppl. **L**[2] | *σε* post *ὁ* **V** | *τι ζητεῖν* **V** || **14** *πέρας*] *περὶ* **V** | *ἐνδεχομένων*] *ἀνασχομενων* **L** || **16** †*καταγνωσθεῖσα*†] *μεταγνωσθεῖσα* Her., *μεταπεισθεῖσα* vel *μεταγνοῦσα* Her., Add. | *μεταλαμβανει* **L** | *ἀπόλεσεν* **L** || **17** *αὐτὸν* om. **L** | *τὰ*] *καὶ τὰ* **V** || **18** *ἀμείνονα* **L** || **20** *οὐκ—δυναμένη*] *αὐτῶ οὐκ ἦν κεφαλὴ δυναμένη* **L** || **21** *τοὺς* om. **V** | lac. signavi || **22** *περὶ ἑστίας* **V** | *προῃρημένη* **L** || **23** *Βιθυνὸς*] *βιοῦνω* **L** || **24** *δόξας ἐν ῥώμη* **V**

85 *Τῶν δὲ συνθέτων ὀνείρων διελὼν τὰ κεφάλαια κατὰ μόνας ἕκαστον κρῖνε. οἷον εἴ τις δόξειε πλέειν εἶτα τοῦ πλοίου ἐξελθὼν ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατεῖν, ἰδίᾳ μὲν τὸ πλέειν ἰδίᾳ δὲ τὸ ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατεῖν κρῖνε· ἔχεις δὲ τὸ μὲν πλέειν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ, τὸ δὲ ἐπὶ τῆς θα-* 5 *λάσσης περιπατεῖν ἐν τῷ τρίτῳ, ὅθεν λάμβανε τὰς κρίσεις.*

86 *Οὐδὲν τῶν ἀκινήτων περὶ τὸ σῶμα κείμενον ὠφελεῖ. ὁ ἐν Μαγνησίᾳ δόξας χάλκεα ἱμάτια περικεῖσθαι ὀρθῶς ἀπέθανεν. ἦν γὰρ αὐτὸν τὰ περιέχοντα ἀκίνητα καὶ οἷα τοῖς ἀγάλμασι περιτίθεται. ταῦτα δὲ οὐ ζῇ.* 10

87 *Ἀνδρόγυνον κωμῳδεῖν ἔδοξέ τις. ἐνόσησεν αὐτῷ τὸ αἰδοῖον. γάλλους ὁρᾶν ἔδοξέ τις. ἐνόσησεν αὐτῷ τὸ αἰδοῖον. τὸ μὲν πρῶτον διὰ τὸ ὄνομα οὕτως ἀπέβη, τὸ δὲ δεύτερον* p.225 *διὰ τὸ συμβεβηκὸς τοῖς δρωμένοις. καίτοι καὶ τὸ κωμῳδεῖν οἶσθα ὃ σημαίνει καὶ τὸ γάλλους ὁρᾶν. μέμνησο δὲ* 15 *ὅτι, εἴτε κωμῳδεῖν εἴτε τραγῳδεῖν ὑπολάβοι τις καὶ μνημονεύοι, κατὰ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ δράματος γίνεται καὶ τὰ ἀποτελέσματα.*

88 *Τὰ τῷ χρώματι ὅμοια εἰς ταὐτὸν ἀποβαίνει. Αἰθίοπά τις λαβὼν δῶρον μεθ᾽ ἡμέραν ἀνθράκων πλῆρες ἐδέξατο* 20 *ἀγγεῖον.*

89 *Αἱ περιοχαὶ τῶν μυστηρίων ὅμοια τὰ ἀποτελέσματα ποιοῦσι καὶ ἐν χρόνῳ τοσούτῳ δρώμενα ἐν ὅσῳ τελεῖται*

1 *περὶ συνθέτων ὀνείρων* **V** | *διελὼν*] *διαιρῶν* **L** || **2** *κρῖνε* Rei.: *κρίναι* **V**, *ἔκρινεν* **L** | *δόξειε*] *δόξειεν τινι* **L** | *πλέειν* om. **L** | *εἶτα* om. **L** || **3** *ἰδίᾳ μὲν–περιπατεῖν* om. **V** || **4** *κρῖνε*] *κρίναι* **L**, *οὕτω κρίναι* **V** || **5** *δὲ τὸ*] *τοῦ* **V** | *πλεῖν* **V** | *τὸ*] *τοῦ* **V** || **6** *ὅθεν* om. **V** | *λάμβανε τὰς κρίσεις*] *δαλδιανε ταῖς κρισεσιν* **L** || **7** *περὶ ἀκινήτων αἰσθητικῶν* **V** | *τὸ* om. **L** | *κείμενον*] *κινούμενον* **L** | *ὠφελειν* **L** || **8** *χάλκεια* **L**, *χαλκᾶ* **V** || **9** *καὶ* om. **V** || **10** *ἀγάλμασιν περιθετα* **L** || **11** *περὶ κωμῳδοῦ καὶ τραγῳδοῦ* **V** | *τις*] *τις δράμα* **V** | *αὐτῷ*] *αὐτοῦ* **L** || **12** *γάλλους*] *γάμους* **L** || **13** *οὕτως ἀπέβη* om. **V** || **14** *καίτοι* om. **L** || **15** *ὃ*] *ὅσα* **L** | *γάλλος* **V**, *γάμους* **L** | *ὁρᾶν*] *ὅ* **V** || **16** *ὅτι* om. **L** | *μνημονεύει* **V** || **17** *γίνεται—ἀποτελέσματα*] *κρίνεται καὶ τὰ ἀποτελέσματα* **V**, *καὶ τὰ ἀποβαίνοντα γίνεται* **L** || **19** *περὶ χρωμάτων* **V** | *ταὐτὸν*] *αὐτὸ* **V**, *τοῦτο αὐτῶ* **L** || **20** *δῶρον*] *δῶρον κατ᾽ ὄναρ* **V** || **21** *ἀγγειον ἐδοξετε* **L** || **22** *περὶ μυστηρίων* **V** | *αἱ* om. **L** | *τὰ* om. **L** || **23** *τοσοῦτον* **L** | *δρώμεναι* **V** | *δρώμενα ἐν ὅσῳ* om. **L**, spatio relicto, *δρώμεναι ἐν οἵῳ* **L**[2] | *ἐν ὅσῳ* Mein: *ἐν οἵῳ* **L**[2]**V** | *τελοῦνται* **L**[2]**V**

τὰ μυστήρια. γυνὴ ἔδοξε χορεύειν τῷ Διονύσῳ μεθυσθεῖσα. τὸ ἑαυτῆς παιδίον ἀπέκτεινεν ὂν τριετές. καὶ γὰρ ὁ περὶ Πενθέα καὶ Ἀγαυὴν λόγος τοιοῦτος, καὶ τῷ θεῷ τριετηρίδες ἄγονται ἑορταί.

5 *Ὅτι τὸ ἐργάζεσθαι τῷ ζῆν τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον, παρακείσθω σοι ὅδε ὁ ὄνειρος. γυνὴ ἔδοξεν ἱστὸν ἐξυφαγκέναι. τῇ ὑστεραίᾳ ἀπέθανεν· οὐκέτι γὰρ εἶχεν ἔργον, τοῦτ' ἔστιν οὐκέτι εἶχε τὸ ζῆν.* **40**

Οὔτε τὸ ἀπορρύπτεσθαι οὔτε τὸ περικεχρῖσθαί τινι τὸ **41**
10 *πρόσωπον ἀγαθόν· οὐκ ἀναμάρτητον γάρ φησιν εἶναι τὸν ἰδόντα. ὁ Πάφιος νεανίσκος ἔδοξε κατακεχρῖσθαι τὸ πρόσωπον, ὥσπερ αἱ γυναῖκες, καὶ ἐν θεάτρῳ καθέζεσθαι. μοιχεύων ἑάλω καὶ ᾐσχημόνησεν.*

Ὅσα εἰς ἄλλο ἐστὶν εὔχρηστα, εἰς ἄλλο δαπανηθέντα
15 *ἄχρηστα γίνεται. ὁ Κρητικὸς ἔμπορος ἔδοξε τὸ πρόσωπον* p. 226
οἴνῳ νίπτεσθαι, καὶ εἶπέ τις αὐτῷ τῶν περὶ ταῦτα δεινῶν 'ἐργάσει ἐκ τοῦ οἴνου καὶ τὰ δάνεια ⟨τὰ⟩ σεαυτοῦ ἀποπλυνεῖς.' τὸ δὲ ἄρα ἦν οὐ τοιοῦτον, ἀλλ' ὁ οἶνος αὐτῷ διεφθάρη· τὸ γὰρ ἀπόνιμμα ἄποτον καὶ ἄχρηστον εἰς τὸ
20 *λοιπόν.*

Ἔτι κἀκεῖνο. ἔστι τινὰ τῶν ἐν τοῖς ὀνείροις κόσμου **42**
ἕνεκεν θεωρούμενα, ἃ χρὴ καταλείπειν. ὥσπερ γὰρ εἴ τις

11 Plut. vit. Alcib. 39.

1 *τὰ μυστήρια*] *ἣν τελετὴ τοῦ διονύσου καὶ μυστήρια* **V** | *ἔδοξε γυνὴ* **V** || **2** *παιδίον*] *τέκνον* **V** | *ἀπέκτεινεν ὂν*] *ἀπέκτεινε* **L** || **3** *Πενθέα καὶ Ἀγαυὴν*] *ἀγαύην καὶ πενθέα* **V** | *λόγος —ἑορταὶ*] *δεῖ ὅτι οὗτος καὶ τετραετηρίδες ἄγονται τε ατε* **L** || **5** *περὶ τοῦ ἐργάζεσθαι* **V** | *ὅτι δὲ* **V** || **6** *ὅδε ὁ ὄνειρος*] *ὁ ὄνειρος οὗτος* **V** | *ὑφαγκέναι* **V** || **7** *τῇ ὑστεραίᾳ*] *τὸ ὕστερον* **L** || **9** *περὶ τοῦ ἀποκρύπτεσθαι καὶ χρίεσθαι τὸ πρόσωπον* **V** | *ἀπορρύπτεσθαι* **Mein.**: *ἀποκρύπτεσθαι* **LV** | *ἐπικεχρίσθαι* **L**, *περιχρίεσθαι* **V** | *τι τῷ προσώπῳ* **L** || **10** *ἀγαθὸν οὐκ* om. **L** | *γάρ φασιν* **V**, *φησιν* **L** || **11** *ἔδοξέ τις* **L** | *καταχρίεσθαι* **V** || **12** *καὶ ἐν θεάτρῳ κάθεσθαι* **L**, om. **V** || **13** *μοιχεύω* **L** || **14** *διὰ* post *ἄλλο* habet **L** | *ἐστίν—δαπανηθέντα* om. **L** spatio relicto, suppl. **L**[2] || **15** *γίνεται*] *γίνεται καὶ οὐκ ἔστι τῷ ἰδόντι χρήσιμα* **V** | *τὸ πρόσωπον* om. **V** || **16** *οἴνῳ*] *ὑπὸ* **L** | *καὶ* om. **L** || **17** *σαυτοῦ* **V** || **18** *αὐτοῦ* **L** | *διεφθάρει* **L**, *διέφθαρτο* **V** || **19** *τὸ ἀπόνιμμα γὰρ* **L** | *ἄποτον* Lob.: *ἄτοπον* **LV** || **21** *περὶ τοῦ μὴ πάντα τὰ ἐνύπνια κρίσιν ἔχειν* **V** | *ἔτι κἀκεῖνο* om. **V** || **22** *ἕνεκα* **V** | *καταλείπειν*] *κατακαλύπτειν* **L**

εἰς οἶκον εἰσίοι, πάντως καὶ τὴν παραστάδα καὶ τὴν φλιὰν καὶ τὸ ὑπέρθυρον βλέπει, ἀλλ' οὐ διὰ ταῦτα εἴσεισιν, οὕτως οὐκ ἀπὸ τούτων τὴν κρίσιν ποιητέον, ἀλλ' ἀπ' αὐτοῦ τοῦ οἴκου. ἔδοξέ τις τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐπὶ πορνείου καθεζομένην ἐν ἱματίοις πορφυροῖς ὁρᾶν, ⟨καὶ⟩ ἐποιησάμεθα τὴν κρίσιν οὐκ ἀπὸ τῶν ἱματίων οὐδὲ ἀπὸ τῆς καθέδρας οὐδὲ ἀπ' ἄλλου τινὸς ἢ ἀπὸ τοῦ πορνείου μόνου. τελώνης ὁ ἰδὼν ἐγένετο· ἦν γὰρ αὐτῷ ἡ ἐργασία ἄχρωμος, τέχνην δὲ ἢ πραγματείαν τοῦ ἰδόντος τὴν γυναῖκα νομίζομεν εἶναι. ὥσπερ οὖν ἡ φύσις οὐ τοῦ ἀναγκαίου χάριν πάντα μόνου ποιεῖ ἀλλὰ καὶ τοῦ κόσμου, ὡς τὰς ἕλικας ἐν ταῖς ἀμπέλοις, οὕτω καὶ ἡ ψυχὴ πολλὰ ἕνεκεν κόσμου συνθεωρεῖ * * καὶ πολλάκις ἀπὸ μέρους τὰ ὅλα δείκνυσιν. οἷον ἔδοξέ τις τῆς ἀδελφῆς τὰ ἱμάτια ἔχειν καὶ περικεῖσθαι. ἐκληρονόμησε τὴν ἀδελφήν.

Ὅτι τὸ φῶς τοῦ σκότους λυσιτελέστερον τοῖς μὴ λανθάνειν βουλομένοις, ἐντεῦθεν ἂν μάθοις. Μένιππος ὁ Μάγνης παγκρατιαστὴς οὐ πρὸ πολλοῦ τοῦ ἐν Ῥώμῃ p.227 ἀγῶνος ἔδοξε παγκρατιάζοντος αὐτοῦ νύκτα γεγονέναι. οὐ μόνον ἐλείφθη τὸν ἐν Ῥώμῃ ἀγῶνα, ἀλλὰ καὶ πληγεὶς τὴν χεῖρα κατέλυσεν.

43 Ὅτι οὐκ ἐκφεύγουσι παντελῶς οἱ ὄνειροι τὸν λόγον τῶν ἱστοριῶν, μάθοις ἂν ἐντεῦθεν. γυνὴ ἔδοξε τοὺς τοῦ Ἡρακλέους ἄθλους τετελεκέναι, καὶ οὐκ εἰς μακρὰν ἐμπυρισμῷ

4–8 exc. Suda s. v. ἄχρωμος.

1 οἶκον] οικειαν L || 2 εἴσεισιν] εισιν L || 4 πορνείου Suda: πορνείῳ LV || 5 καθεζομένην] καθημένην V || 6 οὐδὲ ἀπὸ τῆς] οὐκ ἀπὸ τῆς L || 8 τελώνης om. L relicta lac., suppl. L[2] | ἰδὼν τὸν ὄνειρον ἐγένετο L | ἐγένετο] ἐγεγόνει τὸ L | γὰρ om. L | αὐτων L | ἡ om. L || 9 δὲ] γὰρ LV | πραγματείαν] πραγματείαν ἢ ἔργον V || 11 [μόνου] Her., μόνον L | κοσμίου L | τὰς] τοὺς L || 12 πολλὰ—πολλάκις om. L || 13 lac. sign. Her. | τὰ ὅλα] τὰ ἄλλα V, τὰ θαυμάσια L || 16 ὅτι δὲ V | τοῖς] τοῖς τε L || 18 παγκρατιαστὴς om. V | οὐ om. L | τοῦ om. L || 19 γεγονέναι] γενέσθαι V || 20 ἐλείφθη] ἔλειπεν L || 21 κατόλεσεν L || 22 περὶ τῶν καθ' ἱστορίαν ὀνείρων V || 23 τοὺς] τὰ L | Ἡρακλέως L || 24 ἄθλους om. L | τετελεκέναι] κατέχειν L | καὶ om. V

περιληφθεῖσα ζῶσα ἐκαύθη. φασὶ γὰρ καὶ τὸν Ἡρακλέα πυρὶ διαφθαρῆναι τὸ σῶμα. ὅτε μέντοι δεῖ προσέχειν ἱστορίαις καὶ ὅτε μή, ἐπὰν κατὰ τοῦτο τοῦ λόγου γένωμαι, διδάξω σε.

5 Ἔτι καὶ τοῦτο. καταφρονεῖν οὔτε ἰδιώτου ἑνὸς ἢ πολλῶν **44** οὔτε δήμου συμφέρει ὥσπερ οὐδὲ τὸ καταφρονεῖσθαι, λέγω δὲ τὸ καταφρονοῦντος ἔργα πάσχειν ἢ δρᾶν [εἰ μὴ μόνοις τοῖς ἄρχειν δυναμένοις]. ἔδοξέ τις ἀναστειλαμένην τὴν γυναῖκα ἐπιδεικνύειν αὐτῷ τὸ αἰδοῖον. πολλῶν κακῶν 10 αἰτία ἐγένετο αὐτῷ ἡ γυνή· ὥσπερ γὰρ εὐκαταφρονήτῳ ἀνεστείλατο. ἔδοξέ τις ἐν συμβιώσει καὶ φρατρίᾳ τοῖς συμβιώταις ἀναστειλάμενος ἑκάστῳ προσουρεῖν. ἀπηλάθη τῆς φρατρίας ὡς ἄτιμος· εἰκὸς γὰρ τοὺς οὕτω παροινοῦντας μισεῖσθαί τε καὶ ἀπελαύνεσθαι. ἔδοξέ τις ἐν θεάτρῳ μέσῳ 15 οὐρεῖν τοῦ ὄχλου καθεζομένου. παρενόμησεν εἰκότως· τῶν γὰρ ἀρχόντων νόμων ὥσπερ καὶ τῶν θεατῶν κατεφρόνησε. τούς γε μὴν ἄρχοντας οὐδὲν κωλύει δοκεῖν τῶν ὑποτεταγμένων καταφρονεῖν.

Περὶ ἰατρῶν ὅτι πᾶσι τοῖς εὐεργέταις καὶ τοῖς ἀμύνουσι **45** 20 τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον, εἴπομεν καὶ ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ καὶ νῦν δὲ πιστώσομαί σοι τὸ δόγμα καὶ δι' ἀποβάσεως p.228

1 Pease ad Cic. nat. deor. 3, 41.

1 προλειφθεῖσα **L** | ζῶσα ἐκαύθη] ἀπέθανε **V** | καὶ om. **V** || **2** σωματι **L** | ὅτε] ὅτι **L** || **3** καὶ om. **L** | τοῦτο] τόδε **V** || **5** post ἔτι καὶ τοῦτο in **V** lemma est περὶ τοῦ μή τινος καταφρονεῖν | πολλῶν] πολλην **L** || **6** καταφρονεῖσθαι λέγω δὲ (δὴ **L**) τὸ] τὰ τοῦ **V** || **7** πάσχειν ἢ δρᾶν] ποιεῖν ἢ πάσχειν **V** | μόνον **V** || **8** ἀνεσταλμένην **L** || **10** αἰτία om. **L** | εὐκαταφρονήτω αὐτῶ **L** || **11** ἀνεστείλατο δεικνύουσα τὸ αἰδοῖον **V** | συμβιω **L** | της συμβιωτῆς **L** || **12** ἀναστειλάμενον **LV**, corr. Schae. | ἀπελάθη **L** || **13** παροινοῦντας **L**, πράττοντας **L**[3] || **14** τε om. **V** | μεστῷ **V** || **15** οὐρεῖν—καθεζομένου] τοῦ ὄχλου κατουρεῖν **V** | τοῦ om. **L** | παρενόμησεν] νόμισαι **L** relicto spatio, παρενόμισαι **L**[2] | εἰκότως—καταφρονεῖν] ita **V**, nisi quod καὶ pro ἐκεῖ scripsit Her.; in **L** haec ita coarctantur: εἰκὸς γὰρ τοὺς ἄρχοντας καταφρονεῖν τῶν ὑποτεταγμένων || **19** περὶ ἰατρῶν **V**, περὶ ἰατρῶν ὅτι τοῖς εὐεργέταις τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον **L** | περὶ δὲ **V** | [πᾶσι] Her. | ἀμύνουσι τὸν] ἀμύνου ἔργον **L** || **20** λόγον ἔχουσιν **L** | εἴπομεν] μὲν **L** || **21** καὶ om. **L** | δι' ἀποβάσεως] ἀπ' ἐκβάσεως **V**

ὀνείρου. δίκην τις ἔχων ἔδοξε νοσεῖν καὶ ἰατροὺς οὐκ ἔχειν. συνέβη αὐτῷ καταλειφθῆναι ὑπὸ τῶν συνηγόρων· ἡ μὲν γὰρ νόσος τὴν δίκην ἐδήλου· κρίνεσθαι γὰρ ἀμφοτέρους φαμὲν καὶ τοὺς δικαζομένους καὶ τοὺς νοσοῦντας. οἱ δὲ ἰατροὶ τοὺς συνηγόρους ἐδήλουν. 5

46 *Ἔτι καὶ τοῦτο. μέμνησο ὅτι τὰ μὴ ἐν τόπῳ οἰκείῳ βλεπόμενα τὸ ἐναντίον τῷ σημαινομένῳ προαγορεύει. οἷον ἔδοξέ τις ἄνδρα φίλον καὶ συνήθη, οὗ τὴν θυγατέρα ἐμοίχευεν, ἀποστεῖλαι αὐτῷ ἵππον, τὸν δὲ ἱπποκόμον δύο κλίμακας ἀναγαγόντα τὸν ἵππον εἰς τὸν κοιτωνίσκον* 10 *εἰσαγαγεῖν, ἔνθα ἦν αὐτὸς κατακείμενος, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἀπείρχθη τῆς πρὸς τὴν ἐρωμένην ὁδοῦ· ὁ μὲν γὰρ ἵππος τὴν γυναῖκα ἐσήμαινεν, ὁ δὲ τόπος τὸ μὴ παραμεῖναι, ὅτι μὴ δυνατὸν ἦν ἐπὶ τριστέγης γενέσθαι ἵππον.* 15

47 *Ὅσα τεράστια ἐστὶ καὶ οὐδαμῶς ἐνδεχόμενα γενέσθαι, ὡς Ἱπποκένταυρος καὶ Σκύλλα, ψευδεῖς τὰς προσδοκίας ἔσεσθαι σημαίνει, ὡς ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ προείρηκα. ἐνίοτε μέντοι τὰς μὲν ἐλπίδας οὐ τελειοῖ, τὰς δὲ ὑποθέσεις τῶν πραγμάτων ταῖς περιοχαῖς ὁμοίας ποιεῖ. ἔδοξέ τις* 20 *ἀνὴρ ἐπιθυμῶν παῖδας αὐτῷ γενέσθαι ⟨καὶ⟩ τὴν γυναῖκα κυοῦσαν ἔχων, Ἱπποκένταυρον αὐτῷ γεγεννῆσθαι. δίδυμα αὐτῷ ἐγεννήθη βρέφη· δύο γὰρ σώματα τοῦ Ἱπποκενταύρου. ἀλλ' οὐδέτερον τῶν παιδίων ἐτράφη· οὐδαμῶς γὰρ ἐνδέχεται Ἱπποκένταυρον γενέσθαι· εἰ δὲ καὶ γένοιτο,* 25 *ἀδύνατον τὸ τραφῆναι.*

1 *ἰατρὸν* **L** || **2** *καταληφθῆναι* **V** || **5** *ἐδήλουν* om. **L** || **6** *περὶ οἰκείων τόπων* **V** | *μέμνησο*] *μὲν ἦσθα* **L** || **7** *τῶν σημαινομένων* **L** | *προαγορεύουσιν* **V** || **8** *ἀνδρὶ* **L** | *συνήθη καὶ φίλον* **V** | *οὗ τὴν* om. **L** || **9** *μοιχεῦσαι* **L** | *αὐτὸν* **L** || **10** *ἀγαγόντα* **L** | *εἰς τὸν—αὐτὸς* om. **L** || **12** *ἐρωμένην*] *γυναῖκα* **L** | *ὁδοῦ—ἵππον* om. **L** relicta lac., suppl. **L**[2] || **16** *περὶ τεραστίων καὶ ἱστοριῶν* **V** | *μηδαμῶς* **V** || **17** *ἱπποκένταυροι καὶ σκύλλω* **L** || **18** *προείρηκα*] *εἴρηκα* **L**, *προείρηται* **V** || **19** *μέντοι*] *δὲ* **V** || **20** *ὁμοίως* **V** || **21** ⟨*καὶ*⟩ ego || **23** *σώματα*] *ὀνόματα* **L** || **24** *ἀλλ'* om. **L** cum lacunula, suppl. **L**[2] | *παιδίων*] *τέκνων* **V** || **25** *Ἱπποκένταυρον*] *ἵππον καὶ ταυρον* **L** || **26** *τοῦτον* ante *ἀδύνατον* addit **V** | *τὸ*] *γε* **V**

Ὅσαι τῶν ἱστοριῶν διπλοῦν ἔχουσι λόγον, τῶν μὲν ὡς οὕτως ἐχουσι λεγόντων, τῶν δὲ ὡς ἄλλως, τούτων ὁποτέρᾳ ἂν ἀκολουθήσῃς δόξῃ ὡς [ὁμοίως] ἀποβησομένῃ, ὀρθῶς p. 229 *ποιήσεις, κἂν μὴ ἐπιτύχῃς· ἄμεινον δὲ ἀμφοτέρας τὰς δόξας*
5 *εἰδέναι τε καὶ λέγειν. οἷον [ὁ παρὰ τοῦ Αἰγυπτίου λεχθεὶς ὄνειρος] ἔδοξέ τις ⟨τὸν⟩ φοίνικα τὸ ὄρνεον ζωγραφεῖν. εἶπεν Αἰγύπτιος ὅτι ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον εἰς τοσοῦτον ἧκε πενίας ὥστε τὸν πατέρα ἀποθανόντα δι᾽ ἀπορίαν πολλὴν αὐτὸς ὑποδὺς ἐβάστασε καὶ ἐξεκόμισε· καὶ γὰρ ὁ φοίνιξ [τὸ ὄρνεον]*
10 *τὸν ἑαυτοῦ πατέρα καταθάπτει. εἰ μὲν οὖν οὕτως ἀπέβη ὁ ὄνειρος, οὐκ οἶδα, ἀλλ᾽ οὖν γε ἐκεῖνος οὕτω διηγεῖτο, καὶ κατὰ τοῦτο τῆς ἱστορίας εἰκὸς ἦν ἀποβεβηκέναι. λέγουσι δὲ ἔνιοι ὅτι ὁ φοίνιξ οὐ τὸν πατέρα καταθάπτει οὐδὲ ὅλως ἐστὶν αὐτῷ περιὼν πατὴρ οὐδὲ ἄλλος τις τῶν προγόνων,*
15 *ἀλλ᾽ ὅταν αὐτὸν τὸ μοιρίδιον ἄγῃ, ἔρχεται εἰς Αἴγυπτον ὅθεν οὐκ ἴσασιν ἄνθρωποι, καὶ αὐτὸς ἑαυτῷ ποιησάμενος ἐκ κασίας τε καὶ σμύρνης πυρὰν ἐναποθνήσκει. κανθείσης δὲ τῆς πυρᾶς μετὰ χρόνον ἐκ τῆς σποδοῦ σκώληκα λέγουσι γεννᾶσθαι, ὅντινα μεταβάλλειν αὐξανόμενον καὶ γίνεσθαι*
20 *πάλιν φοίνικα καὶ ἀφίπτασθαι Αἰγύπτου ἐκεῖσε ὅθεν ἧκεν ὁ πρὸ αὐτοῦ φοίνιξ. ὥστε εἰ καὶ τῶν γονέων ἔρημόν τις*

6 phoenix avis fabulosa: Thompson, Greek Birds 306–8. patrem sepelit: Herod. 2, 73, Ael. nat. animal. 6, 58, Achill. Tat. 3, 25, Tac. ann. 6, 28, 5. ‖ **12** phoenix patre omnino caret (versio altera): Dionys. de avibus 1, 32, Physiologus 7 et Sbordone ad loc. ‖ **15–21** exc. Suda s. v. *φοίνιξ*.

1 *ὅσαι* ego: *ὅσα* **LV** | *ἱστορικῶν* **V** | *διπλοῦν*] *διπλασίονα* **L** | *ἔχει* **V** ‖ **2** *λεγόντων*] *λόγον* **L** | *ἄλλως*] *οὕτως* **L** | *ὁποτέρῳ* **V** ‖ **3** *ἀκολουθήσαις* **V** | *δόξῃ ὡς*] *δόξης* **L**, *ὡς* **V** | *ἀποβησομένῳ* **V** ‖ **4** *ἄμεινον*] *ἄριστον* **L** | *τὰς* om. **L** ‖ **5** *τε* om. **V** ‖ **6** *ἔδοξέ τις φοίνικα* om. **L** | *τὸ*] *καὶ τὸ* **L** ‖ **7** *ὁ αἰγύπτιος* **V** ‖ **8** *ὥστε*] *ὡς* **L** ‖ **10** *καταθάπτει*] *καταθάπτει καὶ οὐκ ἐᾷ ῥιπτόμενον* **V** | *οὖν* om. **L** ‖ **14** *περιὼν αὐτῷ* **V** | *ἄλλως* **V** ‖ **15** *ἔρχεται*] *ἄγεται* **V** ‖ **16** *αὐτὸς ἑαυτῷ* Suda: *αὐτὸς ἑαυτοῦ* **V**, *τὸ σεαυτοῦ* **L** ‖ **17** *ἀποθνήσκει* **V** ‖ **18** *λέγουσι γίνεσθαι* **L** Suda, *γεννᾶσθαι λέγουσιν* **V** ‖ **19** *μεταβάλλειν–γίνεσθαι*] *πετασθαι* **L**, *μεταβάλλειν καὶ γίνεσθαι* Suda ‖ **20** *ἀφίπτασθαι πάλιν αἰγυπτίους* **L**, *εἰς Αἴγυπτον* Suda | *ἐκεῖσε*] *ἐκεῖθεν* Suda ‖ **21** *ὥστε εἰ*] *ὅθεν* **L** | *γονέων*] *συγγενων* **L** | *εἶποι τις ἔρημον* **V**

εἴποι γενέσθαι τὸν ἰδόντα τὸν ὄνειρον, κατὰ τοῦτο τῆς ἱστορίας οὐκ ἀποτεύξεται. μέμνησο δὲ ὅτι τῶν ἱστοριῶν μόναις σοι προσεκτέον ταῖς πάνυ πεπιστευμέναις ἐκ πολλῶν καὶ μεγάλων τεκμηρίων ὅτι εἰσὶν ἀληθεῖς, ὡς τῷ πολέμῳ τῷ Περσικῷ καὶ ἐπάνωθεν τῷ Τρωικῷ καὶ τοῖς 5 *ὁμοίοις. τούτων γὰρ καὶ ἐναυλίσματα δείκνυται καὶ τόποι παρατάξεων καὶ στρατοπέδων καθιδρύσεις καὶ πόλεων κτίσεις καὶ βωμῶν ἀναστάσεις καὶ ὅσα ἄλλα τούτοις* p. 230 *ἀκόλουθα. ὅταν οὖν τοιοῦτον ἴδῃ τις, πάντως ὅμοιόν τι αὐτῷ ἀποβήσεται· ἔτι καὶ τῶν ἱστοριῶν χρὴ προσέχειν ταῖς* 10 *πολυθρυλήτοις καὶ ταῖς πρὸς τῶν πλείστων πεπιστευμέναις, οἷα τὰ περὶ τὸν Προμηθέα καὶ τὴν Νιόβην καὶ τῶν τραγῳδουμένων ἕκαστον· ταῦτα γὰρ εἰ καὶ μὴ οὕτως ἔχοι, ἀλλ' οὖν γε διὰ τὸ προειλῆφθαι πρὸς τῶν πλείστων ὁμοίως ταῖς περιοχαῖς ἀποβαίνει. ὅσα δὲ παντελῶς ἐξίτηλα καὶ* 15 *φλυαρίας καὶ λήρου μεστά, ὡς τὰ περὶ τὴν γιγαντομαχίαν καὶ τοὺς Σπαρτοὺς τούς τε ἐν Θήβαις καὶ τοὺς ἐν Κόλχοις καὶ τὰ ὅμοια, ἤτοι τέλεον οὐκ ἀποβήσεται ἢ κατὰ τὸν ἔμπροσθεν λόγον πᾶσαν ἀθετεῖ καὶ περιγράφει προσδοκίαν, καὶ ματαίας ὑπαγορεύει καὶ κενὰς τὰς ἐλπίδας, εἰ μή τι* 20 *ἄρα τῶν μυθικῶν τούτων φυσικὴν ἐπιδέχοιτο τὴν ἐξήγησιν. οἷον ἔδοξέ τις Ἐνδυμίων γεγονέναι καὶ ὑπὸ τῆς Σελήνης ἐρᾶσθαι. συνέβη αὐτῷ πολλή τις εὔκλεια καὶ πορισμὸς οὐκ ὀλίγος ἐκπονήσαντι μαντικὴν τὴν δι' ἄστρων· καὶ γὰρ τὸν Ἐνδυμίωνα λόγος ἔχει πρὸς μὲν τῶν πολλῶν ὑπὸ τῆς Σελή-* 25 *νης φιληθέντα συνεῖναι αὐτῇ, πρὸς δὲ τῶν τὰ τοιαῦτα ἐξη-*

1 *τοῦτο* om. **L** | *τὴν ἱστορίαν* **L** || **3** *σοι* om. **L** | *ταῖς*] *τὰς* **L** | *πεπιστευμένας* **L** || **5** *ἐπάνωθεν*] *ἔτι ἄνωθεν* **V** || **7** *παρατάξεως* **V** || **8** *κτίσεις καὶ βωμῶν ἀναστάσεις*] *καὶ βωμῶν κτίσεις* **V** || **9** *ἀκολουθεῖ* **V** | *τις ἴδη* **L** || **10** *ἔτι καὶ*] *ἔτι* **V** | *χρὴ*] *χρήσεισ* **L** | *ταῖς*] *καὶ ταῖς* **V** || **11** *ταῖς* ante *πρὸς* om. **V** || **12** *οἷα*] *οἷον* **L** | *τὸν* om. **V** || **13** *οὕτως ἔχοι*] *αυτοῖσ εκεῖ* **L** || **15** *ἀποβαίνει ὅσα δὲ*] *ἀποβαίνετο ἄλλαι* **L** || **16** *φλυαρα* **L** | *ὡς τὰ* om. **L** || **17** *καὶ τοὺς*] *καὶ τὸν ἐνδυμίωνα καὶ τοὺς* **L** || **20** *ἐλπίδας ἔχειν εἰ* **L** || **21** *τῶν μυθικῶν τούτων* Rei.: *τὸν μυθικὸν τοῦτον* **L**, *τῶν φυσικῶν τούτων* **V** || **23** *ἐρασθῆναι* **V** || **24** *τὸν 'Ενδυμίωνα λόγος*] *τοι ὁ ἐνδυμίων ἄλγος* **L** || **25** *τῶν*] *τὸ* **L** | *πολλῶν—φιληθέντα* om. **L** || **26** *αὐτὴν* **L** || **26** *ἐξηγουμένων*] *λεγομένων* **L**

γουμένων ἀστρολογίᾳ μάλιστα πάντων ἀνθρώπων προσ-
έχοντα καὶ νύκτωρ διαγρυπνοῦντα δόξαι τῇ σελήνῃ ὁμιλεῖν.
Ὅ τι δ' ἂν τις ἴδῃ ὅμοιον ἢ συγγενὲς ἢ οἰκεῖον, τοῦτο **48**
ἅμα τῷ οἰκείῳ καὶ συγγενεῖ βλεπόμενον ἧττον ἂν εἴη
5 πονηρόν. οἷον ἔδοξέ τις πίθον ἔχων οἴνου μεστὸν ἄμπελον
ἐκ τοῦ πίθου πεφυκέναι. ἔστι δὲ καὶ παρὰ Φοίβῳ τῷ
Ἀντιοχεῖ ὄνειρος τοιοῦτος. ἔδοξέ τις πίθον ἔχων οἴνου
πλέων ἐκ τοῦ πίθου ἐλαίαν πεφυκέναι. καί φησιν ὁ Φοῖβος
ὅτι πάντες οἱ πιόντες τοῦ οἴνου ἀπέθανον ἐχίδνης ἐναπο-
10 θανούσης τῷ οἴνῳ. τῷ δὲ δόξαντι ἐκ τοῦ πίθου ὁμοίως p. 231
ἄμπελον πεφυκέναι ἦν μὲν καὶ τούτῳ ἐν τῷ πίθῳ ἔχιδνα
νεκρὰ καὶ ὁ οἶνος ὁμοίως διέφθαρτο, οὐ μὴν ἔπιόν γέ τινες
οὐδὲ ἀπέθανον· δόξαν γὰρ αὐτοῖς διυλίσαι πρότερον τὸν
οἶνον ὡς αὖθις πιομένοις, μαθόντες τὸ συμβεβηκὸς [εὑρόν-
15 τες δὲ τὰ θηρίου ὀστᾶ] ἐξέχεαν τὸν οἶνον. ἦν δὲ εἰκὸς
τούτους μὴ ἀποθανεῖν [οὐ γὰρ εἴ τι ἄμπελος τοῦτο καὶ
οἶνος ὅθεν ἄποτος ἐγένετο ὁ οἶνος]· ἐπεὶ γὰρ οἰκεία ἡ
ἄμπελος τῷ ἐν τῷ πίθῳ ὑγρῷ, ἧττον ἐγένετο ὁ ὄνειρος
πονηρός [διὸ καὶ οὐκ ἀπέθανον].
20 Πᾶσα ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολὴ ἀγαθὴ πλουσίοις, καὶ **49**
ἐάν τις εἰς θεὸν μεταβάλῃ· δεῖ δὲ μηδὲν ἐνδεὲς ἔχειν. οἷον

1—2 Endymion astronomiae peritus: Mnaseas ap. Fulgent. myth. 2, 16, schol. German. arat. p. 201, 7—10 Breysig, schol. Apollon. Rhod. 4, 57 (p. 265, 10—13 Wendel), Plin. h. n. 2, 43, RE 5, 2, 2560.

2 ὁμιλεῖν] συνεῖναι καὶ συνομιλεῖν **V** || **3** περὶ ὁμοίων καὶ συγγενῶν **V** | τις ἴδοι **V**, τινι **L** | ἢ συγγενὲς ἢ οἰκεῖον τοῦτο] συμμηγεν ἢ εἰσοιον οἰκεῖον ἡ τουτω **L** || **4** οἰκείῳ καὶ om. **L** | βλεπόμενον ἧττον ἂν om. **L** | εἴη] ἢ **L** || **5** ἔχων om. **L** | μεστὸν—πίθου] παλαιοῦ ἐκ τοῦ πίθου ἄμπελον **L** || **8** πλέων] παλαιοῦ **L** || **9** πάντες οἱ] τοι **L** | ἀπέθανον—διέφθαρτο] ἄπεθανον καὶ ἐγένοντο ἐλεεινοὶ διὰ τὸ ὄνομα τῆς ἐλαίας· ἦν γὰρ ἐν τῷ πίθῳ ἔχιδνα νεκρὰ καὶ ὁ οἶνος διέφθαρτο **L** || **12** μὴν] μὲν **L** || **13** οὐδὲ] οἱ δὲ **L** | δόξαν γὰρ (δὲ **L**) αὐτοῖς διυλίσαι] ἔδοξαν γὰρ διυλίζειν **V** || **14** πιομένοις] πιόμενοι **LV** | καὶ μαθόντες **L** | [εὑρόντες—ὀστᾶ]: εὗρον γὰρ ἐν τῷ πίθῳ ἔχιδναν **L** cum lacunula post ἔχιδναν, ὀστᾶ suppl. **L**[2] || **16** μὴ ἀποθανεῖν] μὲν ἀποθανεῖσθαι **L** | καὶ ὁ οἶνος ὅθεν ἄτροτος **L** || **17** γὰρ] δὲ **LV** | οἰκεία ἡ] ἔοικεν **L** || **18** ὑγρῷ] οἴνῳ **V** | ὁ ὄνειρος] οἶνος **L** || **19** διὸ καὶ om. **L** || **20** περὶ τῆς ἐπὶ τὸ βέλτιον μεταβολῆς **V** | καὶ ἐὰν—μεταβάλῃ om. **L** || **21** ἐνδεῶς **V**

ἔδοξέ τις Ἥλιος γεγονέναι καὶ διὰ τῆς ἀγορᾶς διέρχεσθαι ἔχων ἀκτῖνας ἕνδεκα· στρατηγὸς ἀπεδείχθη τῆς ἑαυτοῦ πόλεως καὶ μῆνας ἕνδεκα ἐπιζήσας τῇ ἀρχῇ ἀπέθανε διὰ τὸ μὴ τέλειον ἔχειν τῶν ἀκτίνων τὸν ἀριθμόν. πολλὰ δὲ καὶ οἱ τόποι παρ' ἑαυτῶν εἰσφέρουσι ταῖς ἀποβάσεσιν. οἷον 5 ⟨ἔδοξέ τις ἐσταυρῶσθαι⟩, σημαίνοντος τοῦ δοκεῖν ἐσταυρῶσθαι δόξαν καὶ εὐπορίαν· δόξαν μὲν διὰ τὸ ὑψηλότατον εἶναι τὸν ἐσταυρωμένον, εὐπορίαν δὲ διὰ τὸ πολλοὺς τρέφειν οἰωνούς. ⟨ὁ⟩ Μένανδρος ἐν Ἑλλάδι ἔδοξεν ἐσταυρῶσθαι ἔμπροσθεν ἱεροῦ Διὸς Πολιέως, καὶ ἱερεὺς ἀπο- 10 δειχθεὶς αὐτοῦ ἐκείνου τοῦ θεοῦ λαμπρότερός τε καὶ εὐπορώτερος ἐγένετο.

50 Ἔτι καὶ τοῦτο. οἱ φίλοι ἅμα τοῖς ἐχθροῖς ἀναστρεφόμενοι καὶ συναγελαζόμενοι τοῖς ἐχθροῖς εἰς ἔχθραν τῷ ἰδόντι καθίστανται. ὁ Φιλῖνος ἔδοξε τῶν ἑταίρων αὐτοῦ 15 p. 232 τινα ἅμα τοῖς ἐχθροῖς μέλλειν ἀποδημεῖν, καὶ εἰς ἔχθραν κατέστη τῷ ἑταίρῳ διά τινας αἰτίας [ἄλλας] οὐδὲν προσηκούσας τοῖς ἐχθροῖς.

51 Τὰ ἡμιτελῆ τῶν ἔργων ἀπραξίαν σημαίνει τελείαν καὶ οὐδὲ τὰς ἀρχὰς παρέχει. ὁ Κίλιξ ἀδελφοῦ κλῆρον ἀπὸ τοῦ 20 βασιλέως αἰτῶν ἔδοξε πρόβατον κείρειν μέχρις ἡμισείας, καὶ τοῦ πόκου λαβεῖν [τὸ πλεῖστον] τὸ περισσὸν οὐ δυνάμενος διυπνίσθη. καὶ προσδοκία μὲν ἦν αὐτῷ τὸ ἥμισυ τοῦ κλήρου λήψεσθαι, ἔλαβε δὲ οὐδέν.

3–4 Sol enim habet radios duodecim: Verg. Aen. 12, 161–64.

2 αὐτοῦ LV || 3 ἐπιζήσας post ἀρχῇ ponit L || 5 παρ' ἑαυτῶν οἱ τόποι V || 6 ⟨ἔδοξέ τις ἐσταυρῶσθαι⟩ M: om. LV | σημαίνοντος τοῦ M: εσημενοντος του L, σημαίνει τοῦτο τὸ V || 7 ὑψηλότερον V || 9 τρέφειν] ἔχειν L | οἰωνοὺς–Μένανδρος om. L relicta unius versus lacuna, μένανδρος suppl. L² || 10 Πολιέως Val.: πόλεως LV || 11 αὐτοῦ om. V | τε om. V || 12 ἐγένετο καὶ εὐπορώτερος V || 13 περὶ ἐχθρῶν καὶ φίλων V | ἐχθροῖς] ἐχθίστοις L || 15 καθίστανται om. L | φελεινὸς V || 17 τῶν ἑταίρων αὐτοῦ V | ἄλλας] ἀλλὰ εἰς L || 19 περὶ ἡμιτελῶν ἔργων V | τὰ ἡμιτελῆ τῶν] ὅταν μὴ τῶν αὐτῶν L | ἀπραξίας V | τέλεον LV, num τέλειον? || 22 τοῦ πόκου] τοῦτο ποῦ L, τοῦ ποῦ L^c | λαβὼν LV, τὸ πλεῖστον λαβὼν L | δυνάμενος κεῖραι V || 24 λήψεσθαι] λαβεῖν V

52 Ὅσοι τῶν στεφάνων ἀγαθόν τι σημαίνουσιν, οὗτοι μὴ περὶ τῇ κεφαλῇ ὄντες ἀλλὰ περί τινι ἄλλῳ μέρει τοῦ σώματος πρὸς τῷ μηδὲν ἀγαθὸν σημαίνειν προσέτι καὶ κακοὶ γίνονται. ὁ Ζωίλος εἰς Ὀλύμπια ἀναγαγὼν παῖδας
5 ἰδίους ἀγωνισομένους τὸν μὲν πάλην τὸν δὲ παγκράτιον ἔδοξεν ἐστεφανῶσθαι τὰ σφυρὰ ⟨αὐτῶν⟩ ἐλαίᾳ καὶ κοτίνῳ. καὶ σφόδρα μὲν ἦν εὔθυμος ὡς ἱερῶν ὄντων καὶ ἐπινικίων τῶν στεφάνων καὶ Ὀλυμπίασι διδομένων, ἀπέθανον δὲ αὐτῷ οἱ παῖδες πρὸ τοῦ ἀγῶνος· οἱ γὰρ περὶ τοῖς σφυ-
10 ροῖς στέφανοι οὐ πολὺ τῆς γῆς ἀπεῖχον.

53 Ὅσα ἡ θάλασσα σημαίνει καὶ τὰ περὶ τὴν θάλασσαν, λιμένες καὶ σκόπελοι καὶ ὑποδρομαὶ καὶ αἰγιαλοὶ καὶ πλοῖα καὶ αὐτὸ τὸ πλέειν, ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ προακήκοας· ὅμως δέ τι καὶ νῦν εἰρήσεταί σοι τοιοῦτον ἀποβεβη-
15 κός. ἔδοξέ τις εἰς θάλασσαν πεσὼν καταφέρεσθαι εἰς τὸν βυθὸν καὶ δι' αἰσθήσεως ἔχειν ἐπὶ πολὺ καταφερόμενος, καὶ τέλος ὑπὸ [αὐτοῦ] τοῦ δέους ἀφυπνίσθη. γήμας ἑταίραν ἅμα αὐτῇ μετανέστη καὶ τὸ πολὺ τοῦ βίου διέτριψεν ἐπὶ p. 233 ξένης. τούτων τὰς αἰτίας περισσὸν λέγειν.

54 20 Ὅσα συνεχῶς περί τι μέρος τοῦ σώματός ἐστι, ταῦτα τὸν αὐτὸν τοῖς πεφυκόσιν ἔχει λόγον. οἷον ἔδοξέ τις ξύλα ἔχειν ἐκ τῶν δακτύλων πεφυκότα. καὶ πάλιν ἔδοξέ τις ἔρια ἔχειν ἐκ τοῦ στήθους πεφυκότα καὶ τοῦ μεταφρένου. καὶ ὁ μὲν ἐγένετο κυβερνήτης, ὁ δὲ φθισικός· τῷ μὲν γὰρ
25 ἀεὶ ξύλα ἦν διὰ χειρῶν τὰ τῶν πηδαλίων, τῷ δὲ ἀεὶ ἔρια περὶ τῷ θώρακι διὰ τὴν νόσον.

1 *περὶ στεφάνων τῶν παρὰ φύσιν κειμένων* **V** | *τι ἀγαθὸν* **L** | *οὗτοι*] *οὔτε* **L**, corr. **L**[3] || **2** *τὴν κεφαλὴν* **LV** || **3** *τῷ*] *τὸ* **L** || **4** *κακὸν* **L** | *ζώϊλσος* **V** | *ὀλυμπίαν* **V** | *ἀναγαγὼν*] *ἄγων* **V** || **5** *ἀγωνιζομένους* **V** | *τὸν μὲν πάλην*] *τὸν μὲν ουστον μὲν πάλιν* **L** || **6** *τὰ σφυρὰ* om. **L** || **9** *αὐτοῦ* **L** || **10** *ἀπεῖχον*] *ἀπέχουσιν* **V** || **11** *περὶ θαλάσσης* **V** | *σημαίνει* om. **L** || **12** *καὶ πλοῖα* om. **L** || **13** *πλεῖν* **V** || **14** *σοι*] *σοί τι* **L** || **15** *πεσεῖν καὶ καταφέρεσθαι* **V**, *πεσὼν κάτω φέρεσθαι* **L** || **17** *γήμας ἤτοι* **L** | *ἑταίραν—μετανέστη* om. **L** || **18** *διέτριψεν*] *διερρηξεν* **L** || **19** *περισσὸν τὰς αἰτίας* **V** || **20** *περὶ τῶν ἐκ τοῦ σώματος φυομένων* **V** | *τοῦ σώματος* post *ἐστὶ* ponit **L** || **21** *τὸν αὐτὸν*] *την αυτων κτησιν* **L** | *ἐκπεφυκόσιν* **L** || **22** *πεφυκότα* **V**, *ἐκπεφυκότα* man. ead. || **24** *φθισικὸς ὁ δὲ κυβερνήτης* **V** || **25** *ἀεὶ διὰ τὰ* **L** | *διὰ τῶν χειρῶν* **V** | *ἀεὶ* om. **L**

55 Ἔτι καὶ τοῦτο. πολλὰ παρὰ τὸ πλῆθος ἀποβαίνει καὶ πάλιν παρὰ τὸ μέγεθος. παρὰ μὲν τὸ πλῆθος, ὡς ἐπὶ κρομμύων, ἃ εἴ τις νοσῶν δόξειεν ἐσθίειν, εἰ μὲν πολλά, ἀναστήσεται, ἄλλον δέ τινα πενθήσει· εἰ δὲ ὀλίγα, τεθνήξεται· δακρύουσι μὲν γὰρ οἱ τὰ κρόμμυα ἐσθίοντες, δακρύουσι δὲ καὶ οἱ ἀποθνήσκοντες· οὐ γὰρ ἄνευ δακρύων τις ἀπέθανεν. ἀλλ' ὀλίγα οὗτοι δακρύουσιν, ὡς ἔστιν ὅτε καὶ τοὺς πλησίον λαθεῖν, μόνον νοτισθέντων τῶν βλεφάρων· οἱ δὲ πενθοῦντες πολλά· καὶ γὰρ ἐπὶ πολὺ δακρύουσι. παρὰ δὲ τὸ μέγεθος, ὡς ἐπὶ αἰγῶν καὶ ἐρίφων. αἶγας μὲν γὰρ οὔτε λευκὰς οὔτε μελαίνας ἰδεῖν ἀγαθὸν πλὴν αἰπόλου· ἔριφοι δὲ πάντες ἀγαθοί. ταῦτά δέ σοι ἐπὶ πάντων ὀνείρων τηρείσθω νῦν εἰς ὑπόδειγμα ἐπὶ τούτων μόνων εἰρημένα. ἔνια δὲ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον καὶ ἐν πλήθει καὶ ἐν μεγέθει καὶ ⟨ἐν⟩ ὀλιγότητι καὶ ⟨ἐν⟩ σμικρότητι, ὡς πρόβατα· ταῦτα γὰρ καὶ πολλὰ καὶ ὀλίγα καὶ ⟨καθ'⟩ ἓν ὁραθέντα τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον.

56 Χρὴ δέ σε καὶ τὰ ἤθη τῶν ζῴων ἀντιπαραβάλλειν τοῖς ἤθεσι τοῖς ἀνθρωπίνοις καὶ τὴν γνώμην καὶ τὴν προαίρεσιν ἑκάστου κατὰ τὸ ὅμοιον σκοπεῖν. οἷον τὰ μεγαλόφρονα καὶ [τὰ] ἐλευθέρια καὶ πραγματικὰ καὶ φοβερὰ τοιούτους ἀνθρώπους προαγορεύει, οἷον λέων τίγρις πάρδαλις ἐλέφας ἀετὸς ἅρπη. καὶ τὰ βίαια καὶ τραχέα καὶ δυσσύμβολα ὁμοίους προαγορεύει ἀνθρώπους, ὡς σύαγρος καὶ ἄρκτος. καὶ τὰ δειλὰ καὶ δρομικὰ καὶ ἀνελεύθερα δει-

1 περὶ τῶν παρὰ τὸ πλῆθος ἢ μέγεθος διαφόρως ἀποβαινόντων V | πολλὰ om. V | παρὰ τὸ πλῆθος] παρὰ τὸ μέγεθος καὶ παρὰ τὸ πλῆθος V | πλῆθος διαφόρως ἀποβαίνει L || 2 μὲν om. L | κρομμύων ἃ] κρόμμυα L, κρομμύων V || 3 εἴ τις νοσῶν om. L | δόξειεν] δόξειεν ἅπαξ κρόμμυα V | μὲν] μὲν γὰρ L || 4 εἰ δὲ om. L || 5 μὲν om. V || 7 ἀλλ' om. V | οὗτοι] αὐτοὶ V || 8 πλησίους V | νωτισθέντων V, νοτιασαντων L, corr. Rig. || 9 καὶ γὰρ] δὲ καὶ L || 11 μέλανας V || 12 αἰπόλου om. L relicta lac. || 13 [νῦν] coni. Her. || 15 μικρότητι L || 18 περὶ ἠθῶν ζώων V | σε] γε V | ἔθη L || 19 τοῖς—γνώμην om. L || 20 κατὰ—σκοπεῖν] καθόμοιον L || 21 πραγματικὰ L, V in marg.] τὰ πρακτικὰ V || 23 καὶ] καὶ τὰ V || 24 δυσσύμβολα] δυσσυμβούλευτα L, ἀσύμβλητα καὶ δυσσυμβούλευτα V | ὁμοίους] ὁμοίους ἑαυτοῖς V | προαγορεύουσιν V || 25 ἄρκος V | δρομικὰ καὶ ἀνελεύθερα] τὰ ἀνελεύθερα καὶ δρομικὰ L

λοὺς ἢ δραπέτας παρίστησιν, ὡς ἔλαφος λαγὼς κύων. τὰ
⟨δὲ⟩ νωθῆ καὶ ἄπρακτα καὶ πανοῦργα, ὡς ὕαινα, νωθεῖς
καὶ ἀπράκτους, πολλάκις δὲ καὶ φαρμακοὺς παρίστησι.
καὶ τῶν ἰοβόλων τὰ φοβερὰ καὶ ἰσχυρὰ καὶ δυνατὰ μεγά-
5 *λους ἄνδρας παρίστησιν, ὡς δράκων βασιλίσκος δρυίνας.*
τὰ δὲ πολὺν ἰὸν ἔχοντα πλουσίους ἄνδρας τε καὶ γυναῖκας,
ὡς ἀσπὶς ἔχιδνα σήψ. τὰ δὲ μείζονα τὴν φαντασίαν τῆς
δυνάμεως ἔχοντα ἀλαζόνας καὶ ἀνυποστάτους ἀνθρώπους,
ὡς παρείας φύσαλος τυφλίνης. τὰ δὲ μικρά, ὡς φα-
10 *λάγγια καὶ ὕδροι καὶ σαυροί, μικροὺς μὲν καὶ εὐκα-*
ταφρονήτους, ἱκανοὺς δὲ κακῶς διαθεῖναι παρίστησιν
ἀνθρώπους. τὰ ⟨δὲ⟩ ἁρπάζοντα φανερῶς λῃστὰς καὶ
ἅρπαγας, ὡς ἱέραξ καὶ λύκος. τὰ δὲ ἁρπάζοντα μέν, οὐ
φανερῶς δέ, ἐπιβούλους, ὡς ἰκτῖνος καὶ ἀλώπηξ. τὰ δὲ
15 *εὔμορφα καὶ χαρίεντα φιλοκάλους, ὡς ψιττακὸς καὶ πέρδιξ*
καὶ ταώς. τὰ δὲ μουσικὰ καὶ ἡδύφωνα φιλολόγους καὶ
μουσικοὺς καὶ εὐφώνους, ὡς χελιδὼν καὶ ἀηδὼν καὶ βασι-
λίσκος καὶ τὰ ὅμοια. τὰ δὲ μιμητικὰ γόητας καὶ πανούρ-
γους, ὡς πίθηκος καὶ κόσσυφος καὶ κίσσα. τὰ δὲ ποικίλα
20 *καὶ κατάστικτα, ⟨ὡς πάρδαλις⟩, οὐχ ἁπλοῦς τὸ νόημα,*
πολλάκις δὲ καὶ ἐστιγμένους. τὰ ⟨δὲ⟩ ἐργατικὰ καὶ p. 235
ταλαίπωρα ἐργάτας καὶ ὑποτεταγμένους, ὡς ὄνοι καὶ
βόες ἐργάται. τὰ δὲ ἐργατικὰ μὲν ἀνυπότακτα δὲ τοὺς
ἀφηνιάζοντας καὶ ἀγερώχους, ὡς ταῦροι καὶ βοῦς ἀγε-
25 *λαῖαι καὶ ἵπποι φορβάδες καὶ ὄναγροι. τὰ δὲ συναγελαζό-*

1 *παριστῶσιν* **V** || **2** *νωθρὰ* **V** | *σύενα* **L** || **3** *δὲ καὶ*] *δὲ* **L** || **4** *ἰσχυρὰ καὶ φοβερὰ* **L** || **5** *δράκων καὶ* **V** | *βασιλίσκος καὶ* **V** || **7** *ἀσπὶς καὶ ἔχιδνα καὶ σήψ* **V** || **9** *παρίας καὶ* **V** | *φυσσαλὸς καὶ* **V** || **11** *ἱκανοὺς δὲ κακῶς*] *κενους δε κακους* **L** | *διαθεῖναι* om. **L** relicta lacuna || **16** *τὰ δὲ μουσικὰ*] *καὶ τὰ μουσικὰ δὲ* **V**, *μουσικὰ* **L** | *καὶ φιλολόγους* **L** | *καὶ* ante *μουσικοὺς* om. **L** || **17** *καὶ εὐφώνους*] *ἢ εὐφώνους* **L**, *καὶ εὐφήμους* **V** | *καὶ ἀηδὼν* om. **L** lac. relicta, suppl. L^2 || **18** *τὰ ὅμοια* om. **L** | *τὰ δὲ μιμητικὰ*] *τὰ μιμητικὰ δὲ* **V**, *τὰ μιμητικὰ* **L** || **19** *δὲ* om. **L** || **20** *⟨ὡς πάρδαλις⟩* Dorv., cf. 122, 18 || **22** *ταλαιπορους* **L** || **23** *ἐργάται*] *ἐργάται γὰρ* **V** || **24** *ἀγελαῖαι*] om. **L**, *καὶ ἀγελαία* L^2V || **25** *ἵπποι φορβάδες*] *υποφορβα* **L** lac. relicta, *ὑποφορβάδες* L^3, *ἵπποι φορβάδες καὶ φοράδες* **V** (cf. Suda, s. v. *φοράς*) | *καὶ ὄναγροι*] *ονοι* **L** | *δὲ* om. **L**

μενα κοινωνικοὺς καὶ συναγελαστικοὺς ἀνθρώπους, ὅθεν καὶ πρὸς κοινωνίαν ἐστὶ σύμφορα, ὡς πελαργοὶ καὶ γέρανοι καὶ ψᾶρες καὶ κολοιοὶ καὶ περιστεραί. τούτων δὲ ἔνια καὶ χειμῶνας προαγορεύει, ὡς κολοιοὶ καὶ ψᾶρες, καὶ ληστὰς καὶ πολεμίους, ὡς γέρανοι καὶ πελαργοί. τὰ δὲ 5 *νεκροῖς ἐφεδρεύοντα καὶ μηδὲν θηρεύοντα ἀργοὺς καὶ νωθεῖς ἀνθρώπους ἢ νεκροστόλους ἢ ἐνταφιοπώλας ἢ βυρσέας ἢ ἀπεληλαμένους πόλεως, ὡς γῦπες. τὰ δὲ νυκτερινὰ καὶ μηδὲν ἐν ἡμέρᾳ πράσσοντα μοιχοὺς ἢ κλέπτας ἢ νυκτερινὴν ἔχοντας ⟨τὴν⟩ ἐργασίαν, ὡς γλαῦξ καὶ νυκτι-* 10 *κόραξ καὶ αἰγωλιὸς καὶ τὰ ὅμοια. τὰ ⟨δὲ⟩ πολλαῖς χρώμενα φωναῖς πολυγλώσσους ἢ πολυΐστορας, ὡς κόραξ καὶ κορώνη καὶ κίσσα καὶ τὰ ὅμοια. τὰ ⟨δὲ⟩ φιλόχωρα τοὺς πλησίον οἰκοῦντας καὶ τοὺς ἐγγὺς θυρῶν, ὡς χελιδὼν καὶ λαγώς. ταῦτα δὲ καὶ τοὺς δραπέτας εἰς τὴν οἰκείαν* 15 *πορεύεσθαι σημαίνει φύσει ὄντας ἐλευθέρους. μέμνησο δὲ ⟨ὅτι⟩ ὁπόσα τῶν ζῴων ταὐτὰ εἰς πολλὰ δύναται κρίνεσθαι, ταῦτα κριτέον. οἷον πάρδαλις καὶ μεγαλόφρονα σημαίνει διὰ τὰ ἤθη καὶ ποικίλον διὰ τὸ χρῶμα, ὁμοίως καὶ πέρδιξ εὔμορφον καὶ πανοῦργον. καὶ τὸ ὅλον ἔχων τὰ* 20

2 grues gregarii: Aristot. hist. animal. 1, 1, 488 A 9. 8, 12, 597 B 30, Democrit. fr. B 164 (Diels et Kranz, Fragm. der Vorsokr. 2, p. 177, 1). || **3** graculi gregarii: Varro l. lat. 5, 11, 76, Quintil. 1, 6, 37, Suda s. v. *κολοιός*. || **4–5** nam grues frumenta furantur: Anth. Pal. 6, 109. 7, 172, Verg. georg. 1, 120, atque cum Pygmaeis olim pugnabant: Thompson, Greek Birds 72—73. || **15** lepus avis: Hor. sat. 2, 2, 22 et Acro et Porphyr. ad loc., Isidor. orig. 12, 7, 53.

1 *καὶ* ante *κοινωνικοὺς* addit **L** || **2** *ἐστὶ*] *εἰσὶ* **V** || **3** *ψαροι* **L** | *καὶ κολοιοὶ–κολοιοὶ καὶ ψᾶρες* om. **L** || **5** *δὲ* om. **L** || **6** *ἐφεδρεύοντας* **L**, *ἐφεδρέωντα* **V**, corr. Reis. | *μηδὲν*] *μηδενὶ* **L**, *μὴ* **V** | *θηρεύοντας* **L** | *ἀργοὺς* om. **L** | *καὶ νωθεῖς*] *καὶ μηδὲν ὠθεῖν εἰς* **L** || **7** *ἐνταφιοπώλους* **V** || **8** *βυρσεις* **L** | *ἀπεληλασμένους πόλεων* **V** | *δὲ* om. **L** || **9** *πράσσοντα*] *πρὸσόντα* **L**, *πράσσοντά τι* **V** | *ἢ μοιχοὺς* **L** || **10** *καὶ νυκτικόραξ* om. **L** || **11** *αἰγωλιὸς* Toup.: *πολειοσ* **L**, *αἰπόλιος* **V**, qui addit *καὶ κορώνη* || **12** *φωναῖς* om. **L** | *πολυγλώσσους*] *πολυγνωστοὺς* **L** | *ἢ*] *καὶ* **V** || **13** *καὶ κίσσα* om. **V** || **17** *δύνανται* **V** || **18** *ταῦτα κριτέον*] *ταῦτα εἰς πάντα κρίνεται* **V** | *μεγαλοφωνας* **L** || **20** *ἔχων τὰ* Reis.: *ἔχοντα* **LV**

ὑποδείγματα περί τε αὐτῶν τούτων καὶ τῶν μὴ κατηριθμημένων ἐνθάδε ἢ ἐν τοῖς πρώτοις βιβλίοις ποιοῦ τὸν λόγον. ἔτι καὶ τοῦτο. ὅσα τῶν ζῴων θεοῖς τισιν ἀνάκειται, τοὺς p. 236 θεοὺς αὐτοὺς ἐκείνους σημαίνει. κοινῇ δὲ πάντα, τὰ μὲν
5 ἥμερα καὶ σύντροφα πρὸς τοὺς οἰκείους λάμβανε, τὰ δὲ ἄγρια πρὸς τοὺς ἐχθροὺς ἢ πρὸς νόσον ἢ πρὸς καιρὸν ἀηδῆ καὶ κακοπραγίαν· ὥσπερ γὰρ τὰ θηρία βλάπτει τοὺς ἀνθρώπους, οὕτω καὶ οἱ ἐχθροὶ καὶ αἱ νόσοι καὶ αἱ κακοπραγίαι. τὰ μὲν οὖν ἥμερα ζῷα ἀγαθὸν ἔχειν καὶ ἐρρωμένα ὁρᾶν
10 καὶ κρατούμενα ὑφ' ἡμῶν αὐτῶν καὶ μὴ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν [ἢ ὑπὸ θηρίων] τὰ δὲ ἄγρια καὶ ἀποθνήσκοντα καὶ μὴ χειρούμενα ὑφ' ἡμῶν ἀγαθὰ ἂν εἴη καὶ κρατούμενα ὑπὸ τῶν ἡμέρων καὶ συντρόφων ἡμῖν ζῴων· ὑπὸ δὲ τῶν ἐχθρῶν κρατούμενα ἢ ὑπέρτερα τῶν ἡμέρων γινόμενα καὶ
15 διατιθέμενά τι πονηρόν, ἄτοπα ἂν εἴη καὶ σκαιὰ πάντα.

57 *Περὶ δένδρων* δὲ καὶ φυτῶν κατ' εἶδος ἐν τῷ περὶ γεωργίας λόγῳ ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ ἠκρίβωται. μέμνησο δὲ ὅτι τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον τοῖς καρποῖς τὰ δένδρα καὶ τοῖς θεοῖς, ὧν ἕκαστόν ἐστιν ἱερόν. κοινῇ δὲ πάντα τὰ
20 ἔγκαρπα ⟨τῶν⟩ ἀγρίων βελτίονα καὶ τῶν ἐγκάρπων τὰ μὴ φυλλορροοῦντα πλὴν ἐλαίας καὶ δάφνης· τούτων γὰρ ἐπὶ τῶν νοσούντων ἡ μὲν ἐλαία θανατηφόρος οὖσα τετήρηται αὐτή τε καὶ ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ τὰ φύλλα, δάφνη δὲ σωτήριος. καὶ γὰρ εἰκός· τοῖς γὰρ ἀποθανοῦσιν ἐλαίας

19 Jagaddeva 1, 145. || **24** laurus salutaris: Geopon. 11, 2, 6.

1 περὶ—τῶν] περὶ αὐτὸν τούτων **L** | καταριθμημένων **V** || **2** ἐνθάδε] ἐνταῦθα **V** | ἐν om. **V** | βιβλίοις τῶν ζώων **L** || **3** τοῦτο θέασαι ὅσα **V** || **4** σημαίνουσι **V** || **5** ἄγρια] ἀτίθασα **L** || **8** οἱ om. **L** | κακοπραγίαι] ἀπραγίαι **LV** || **9** ἥμερα om. **L** || **10** καὶ ἢ κρατούμενα **L** | μὴ om. **V** || **11** ἢ ὑπὸ] καὶ τῶν **V** | ἄγρια [καὶ] Her., Add. | [μὴ] Her. || **12** ἐγχειρούμενα **L** || **13** ἡμέρων Reis.: ἡμετέρων **LV** | ἡμῖν] ἡμῶν **V** || **14** ἡμέρων] ορων **L**, ὁρώντων **V** || **15** διατιθέμενα] διατιθέντα **L** | σκαιὰ om. **L** lac. relicta, suppl. **L**[2] || **16** περὶ δένδρων καὶ φυτῶν **V** || **17** λόγῳ om. **L** || **18** τὸ δένδρον **V** || **19** δὲ] δὲ τὰ **L** || **20** ἀγρίων βελτίονα καὶ om. **L** cum lac., suppl. **L**[2] || **21** γὰρ] δὲ **V** || **24** τοῖς] τοῖς μὲν **V** | ἀποθανοῦσιν] ἀποθνήσκουσι **L**

μὲν συνεκφέρουσιν, δάφνας δὲ οὐδαμῶς. τὰ δὲ ἄκαρπα χείρω χωρὶς τῶν ἐχόντων ἐξ αὐτῶν ἢ δι᾽ αὐτῶν τὴν ἐργασίαν. καὶ τὰ πολυχρόνια ἐν μὲν ταῖς προθεσμίαις παρολκῆς ἐστι σημεῖα, ἐν δὲ ταῖς νόσοις σωτήρια γίνεται· τὰ δὲ ἄλλα τῶν ἀποτελεσμάτων βράδιον ἐπάγει. ὁμοίως καὶ 5 τὰ βραδὺ φυόμενα καὶ αὐξανόμενα· τὰ δὲ ἐναντία τούτοις τῶν ἐναντίων ἐστὶ σημαντικά. ἄκανθαι δὲ καὶ σκόλοπες p. 237 καὶ παλίουροι καὶ βάτοι πρὸς μὲν ἀσφάλειαν ἐπιτήδεια πάντα διὰ τὸ φραγμοὶ γίνεσθαι καὶ ἕρκη χωρίων, πρὸς δὲ τὰς ἐκπλοκὰς οὐ πάνυ τι ἐπιτήδεια διὰ τὸ καθεκτικόν. 10 τελώναις δὲ καὶ καπήλοις καὶ λησταῖς καὶ ζυγοκρούσταις καὶ παραλογισταῖς ἀνθρώποις ἐπιτηδειότερα τῶν ἄλλων γίνεται διὰ τὸ βίᾳ τὰ ἀλλότρια καὶ μὴ βουλομένων ἀποσπᾶν.

58 Ἔτι καὶ ἀπὸ τῶν σκευῶν καὶ ἐργαλείων οὐ μόνον τὰς 15 τέχνας καὶ τὰς ἀπὸ τῶν τεχνῶν ἐργασίας λαμβάνειν χρὴ ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς τεχνίτας ἢ τοὺς χρωμένους τοῖς σκεύεσιν. οἷον ἔδοξέ τις τὸν χαλινὸν τοῦ ἵππου διερρυηκέναι. ἀπέθανεν αὐτοῦ ὁ ἱπποκόμος. καὶ πάλιν αὖ ἔδοξέ τις τὸν κύαθον αἰφνίδιον κατεάχθαι. ἀπέθανεν αὐτοῦ ὁ οἰνο- 20 χόος. ὁ δὲ αὐτὸς καὶ ἐπὶ πάντων τῶν σκευῶν καὶ ἐργαλείων τηρείσθω σοι λόγος.

Ἔτι καὶ ὅσα οὐδαμῇ οὐδαμῶς ἐνδεχόμενά ἐστιν ἀπολέσθαι, ὄναρ ἀπολλύμενα θάνατον τῷ ἰδόντι ἢ τῶν ὀμμάτων βλάβην προσημαίνει. οἷον ἔδοξέ τις τὸν οὐρανὸν ἀπο- 25

1 re vera 'et coronis laureis et coronis oleagineis in eisdem fere ritibus utebantur veteres', J. Köchling, De coronarum apud antiquos vi atque usu 31. 49 (e. g., Ael. var. hist. 5, 6, Plin. h. n. 35, 160).

1 μὲν om. V || 2 τὴν ante ἐξ ponunt LV || 6 δὲ om. L || 8 βάτοι καὶ βάλανοι πρὸς V || 9 ἅπαντα V | φραγμοὶ] εἰς φραγμοὺς V || 13 ἀλλότρια] ἀλλότρια τῶν ἄλλων V || 15 περὶ σκευῶν καὶ ἐργαλείων V | καὶ ἐργαλείων om. L || 17 τοὺς τεχνίτας ἢ om. L || 19 καὶ ἀπέθανεν V | καὶ πάλιν αὖ] πάλιν V || 20 κύαθον αὐτοῦ V || 21 καὶ om. L | τῶν om. L || 23 ουδαμως ουδαμου L | ἐστιν om. L || 24 ὄναρ] κατ᾽ ὄναρ V || 25 οὐρανὸν] κόσμον V | ἀπολολεκέναι L, ἀπολελωκέναι V, corr. Rei.

λωλεκέναι, καὶ ἀπέθανεν· ὥσπερ γὰρ τοῖς ἀπολλυμένοις οὐκ ἔστι χρῆσθαι, οὕτω καὶ οἷς τις μὴ χρῆται, ταῦτα ὡς πρὸς αὐτὸν ἀπόλωλεν.

59 *Ἔτι καὶ τῶν ἀνθρώπων τὰ ἤθη βασάνιζε πρότερον,* 5 *τοῦτ' ἔστιν ἐπιμελῶς ἀναπυνθάνου· καὶ εἰ μὴ παρ' αὐτῶν ἀσφαλὲς εἴη σοι πυνθάνεσθαι, τὸ παρὸν ὑπερθέμενος παρ' ἄλλου πυνθάνου τὰ περὶ αὐτούς, ἵνα μὴ πταίσῃς. οἷον ἔδοξέ τις τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἀρρητοποιεῖν. καὶ πάλιν αὖ ἔδοξέ τις ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἀρρητοποιεῖσθαι.* 10 *καὶ πολλῷ χρόνῳ οὐδὲν αὐτοῖς ἀπέβαινε τῶν σημαινομένων ὑπὸ τῆς τοιαύτης ὄψεως, ὅσα γε ἐπὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἀποβαίνειν φιλεῖ. ὡς δὲ οὐκ ἦν φανερὰ ἡ αἰτία, ἐθαύμαζον, καί μοι ἐδόκει ἄλογον εἶναι τὸ μηδὲν αὐτοῖς* p. 238 *ἀποβαίνειν· ὕστερον δὲ τῷ χρόνῳ ἔμαθον ὅτι ἦν ἄρα* 15 *ἀμφοτέροις ἔθος τοῦτο πράσσειν, καὶ μὴ καθαρεύειν τὰ στόματα. διὸ καὶ εἰκότως οὐδὲν αὐτοῖς ἀπέβαινεν, πρὸς ἃ δὲ ἐπτοημένοι ἦσαν, ταῦτα ἔβλεπον. ὑπόδειγμα ἐπὶ τῶν κλέπτειν δοκούντων καὶ φονεύειν καὶ ἱεροσυλεῖν· πολλάκις γὰρ αὐτὰ ταῦτα ἐννοοῦσι. καὶ ἤν τις αὐτὰ ὡς αἰνίγματα* 20 *ἑρμηνεύειν ἐπιχειρῇ, πταίει καὶ ἐξαπατᾶται. περιίστασο δὲ καὶ τοὺς ἡγουμένους ὅτι οἱ ὄνειροι κατὰ γένεσιν τὴν ἑκάστου θεωροῦνται, καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ οἱ κακοί· λέγουσι γὰρ ὅτι οἱ ἀγαθοποιοὶ τῶν ἀστέρων, ὅταν μὴ δύνωνται ἀγαθόν τι ποιῆσαι, διά γε τῶν ὀνείρων εὐφραίνουσιν, οἱ δὲ* 25 *κακοποιοὶ τῶν ἀστέρων, ὅταν μὴ δύνωνται κακόν τι ποιῆσαι [διά τινα ἀντίβασιν ἄλλων ἀστέρων], διά γε τῶν ὀνείρων ἐκταράσσουσι καὶ φοβοῦσιν. εἰ γὰρ ἦν τοῦτο*

1 *ἀπωλλομένοις* **L** || **2** *οὐκ ἔστι χρῆσθαι*] *οὐ χρὴ ἔτ' ἡ χρῆσθαι* **L** | *χρᾶται* **L** || **4** *περὶ ἠθῶν ἀνθρωπίνων* **V** || **6** *διυπερθέμενος* **L**, fort. recte || **7** *αυτου* **L** | *πταίης* **L** || **8** *αὖ* post *ἀρρητοποιεῖν* ponit **L** | *καὶ πάλιν—ἀρρητοποιεῖσθαι* om. **L** cum lac., suppl. **L²** || **10** *αὐτοὺς* **LV**, corr. Reis. || **11** *ὑπὸ* Reis.: *ἐπὶ* **LV** || **12** *φιλεῖ*] *ὀφείλει* **V** || **15** *τοῦτο*] *τὸ* **L** || **16** *στόματα*] *σώματα* **LV** || **17** *δὲ* om. **L** | *ἔβλεπον*] *βλεπόντων* **L** | *ὑπόδειγμα ἐπὶ τῶν* om. **L**. locum corruptum censuit Her. || **18** *δοκουντα* **L** || **19** *αὐτὰ ταῦτα*] *ταῦτα αὐτὰ* **V**, *αὐτὰ* **L** | *αὐτοῖς* **L** || **20** *πταίει* om. **L** cum lac., suppl. **L²** | *ἐξαπατᾶται*] *ἐξαπατᾶται περὶ τὰς τέχνας* **V** || **25** *τι κακὸν* **V** || **27** *ὀνείρων ἀεὶ* **V** | *εἰ γὰρ*] *ἢ γὰρ μὴ* **L**

ἀληθές, οὐκ ἂν οἱ ὄνειροι ἀπέβαινον· νυνὶ δὲ καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ οἱ κακοὶ ἀποβαίνουσι κατὰ τὸν λόγον τὸν ἴδιον ἕκαστος. ἔτι τῶν ὀνείρων τοὺς φιλολογωτέρους οὐδαμῶς οἱ ἰδιῶται τῶν ἀνθρώπων ὁρῶσι (λέγω δὲ τοὺς ἀπαιδεύτους), ἀλλ' ὅσοι φιλολογοῦσι καὶ ὅσοι μὴ ἀπαίδευτοί εἰσιν. 5 *ὅθεν ἄν τις καὶ μάλιστα καταμάθοι ὅτι τῆς ψυχῆς ἔργα εἰσὶν οἱ ὄνειροι καὶ ὅτι οὐχ ὑπό τινος ἔξωθεν γίνονται. τῶν δὲ ἐν τοῖς ὕπνοις λεγομένων ἐπῶν ἢ ἰάμβων ἢ ἐπιγραμμάτων ἢ ἄλλων ῥήσεων τὰ μὲν αὐτὰ παρέχει τὴν ἀπόβασιν, ὅσα γε αὐτοτελῆ διάνοιαν περιέχει. οἷον ἔδοξέ τις λέγειν αὐτῷ* 10 *τινα τῶν ἀξιοπίστων τὸ Ἡσιόδειον ἔπος*

μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἶσ' ἄτησιν.

οὗτος ἐπιθέμενος ληστείαις ἑάλω καὶ ἐκολάσθη. τὰ δὲ ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ποιήματος ἀναπέμπει τὴν κρίσιν,
p. 239 *ὅσα μὴ αὐτοτελῆ διάνοιαν περιέχει. οἷον ἔδοξέ τις λέγειν* 15 *θεράπαιναν τὰ Εὐριπίδεια ἰαμβεῖα*

ὄπτα, κάταιθε σάρκας, ἐμπλήσθητί μου.

αὕτη ζηλοτυπηθεῖσα ὑπὸ τῆς δεσποίνης μυρία ἔπαθε κακά· ἦν γὰρ εἰκὸς τῇ ὑποθέσει τῇ περὶ Ἀνδρομάχην ἀκόλουθα γενέσθαι αὐτῇ τὰ ἀποτελέσματα. πάλιν ⟨αὖ⟩ 20 *ἀνὴρ πένης ἔδοξε λέγειν τοῦτο τὸ ἰαμβεῖον*

ἅπαντα τἀδόκητα πρῶτον ἦλθ' ἅπαξ.

8 carminum versus in somniis declamati: Cic. div. 1, 52 et Pease ad loc., Aristid. or. 49, 4—5, Synes. insomn. 3 (Migne, PG 66, 1288 C). || **12** Hes. op. 352. || **17** hic versus in Andromacha Euripidea non reperitur, sed idem est qui Eurip. Syleus fr. 687, 1 Nauck, nisi quod *πίμπρη* pro *ὄπτα* legitur. || **18—20** nam Hermiona Euripidea Andromachae invidebat.

2 *καὶ οἱ* ante *κακοὶ* om. L | *τὸν λόγον τὸν ἴδιον*] *τὸν ἴδιον λόγον* || **3** *ἔτι*] *καὶ* V || **4** *δὲ*] *δὲ καὶ* V || **5** *ἀπαιδεύτους ἰδιώτας* V || **6** *ὅτι*] *καὶ ὅτι αὐτῆς* V | *ψυχῆς*] *τύχης* L || **7** *ὅτι* om. L || **8** *λεγομένων*] *γενομένων* V | *ιαμβιον* L | *ἐπιγραμμάτων—ῥήσεων* om. L || **9** *παρέχει*] *περιέχει* L || **13** *ληστιας αλω καὶ κολασθησιν* L | *τὰ—ὑπόθεσιν* om. L || **16** *θεράπαιναν λέγειν* L || **17** *ὀπτὰς* V | *κάταιθε* Pors.: *κατέσθιε* L, *κατήσθιε* V || **20** *γενέσθαι*] *γεγενῆσθαι* V | ⟨*αὖ*⟩ ego || **21** *λέγειν* om. L | *τοῦτον τὸν* L || **22** *πάντα τὰ ἀδόκητα* L

θησαυρὸν εὗρε καὶ ἐπλούτησε. γυνὴ ἔδοξε λέγειν αὐτῇ τινα

κεῖται Πάτροκλος, νέκυος δὲ δὴ ἀμφιμάχονται
γυμνοῦ· ἀτὰρ τά γε τεύχε᾽ ἔχει κορυθαίολος
Ἕκτωρ.

5 ταύτης ὁ ἀνὴρ ἀποδημῶν ἀπέθανε, καὶ τῆς οὐσίας ὑπὸ
τοῦ φίσκου καταληφθείσης εἰς μάχην κατέστη καὶ ἐδικά-
σατο ἡ γυνή· καὶ οὐδὲν ἤνυσεν, ἀλλ᾽ ἐν τῇ δίκῃ οὖσα ἀπέ-
θανεν. ὁρᾷς ὅτι τούτων ἃ μὲν αὐτάρκως τὴν ἀπόβασιν
ἔδειξεν οὐ προσδεηθέντα τῆς [ἐκ] τῶν ποιημάτων ὑπο-
10 θέσεως, ἃ δὲ κατὰ τὰς ἱστορίας τὰς ἐν τοῖς ποιήμασιν
ἀπέβη.

Ἔτι τῶν πόλεων τὰς οἰκειοτέρας ἄμεινον βλέπειν ἢ τὰς **60**
ἄλλας, οἷον πατρίδας ἢ ἐν αἷς τις διέτριψεν εὐτυχῶς· τὰς
δὲ μὴ οἰκείας ἢ μὴ συνήθεις βλέπειν ἧττον ἀγαθόν. ὁμοῦ
15 δὲ πάσας ἀγαθὸν ὁρᾶν πολυάνδρους οὔσας καὶ εὖ οἰκου-
μένας καὶ πληθούσας πολυτελείας καὶ τῶν ἄλλων ὅσα
πόλεως μέγεθος ἢ εὐδαιμονίαν ἐπιδείκνυσιν. ἐρήμους δὲ
ἢ κατερηριμμένας βλέπειν οὔτε ἰδίας οὔτε ἀλλοτρίας πόλεις
ἀγαθόν. σημαίνουσι δὲ αἱ πατρίδες καὶ τοὺς γονεῖς. οἷον
20 ἔδοξέ τις τὴν πατρίδα σεισμῷ πεσεῖν, καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ **p. 240**
καταδικασθεὶς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἀπώλετο.

Ὅσα τισὶ παρακολουθεῖ, ⟨ταῦτα⟩ ὄναρ βλεπόμενα μεθ᾽ **61**
ἡμέραν ἀποβαίνει. μάλιστα δὲ τὸ μοιχεύειν ἔχθραν πρὸς
τὸν ἄνδρα τῆς μοιχευομένης ποιεῖ τῷ ἰδόντι· ἕπεται γὰρ
25 καὶ ἀκολουθεῖ τῷ μοιχῷ μῖσος ἐκ τοῦ ἀνδρὸς τῆς μοιχευο-

2–3 Hom. Il. 18, 20–21.

1 *γυνή τις* **V** || 8 *αὐτάρκη* **L** || 10 *κατὰ*] *καὶ* **L** || 11 *ἀποβήσεται* **L** || 12 *περὶ πόλεων* **V** | *ἔτι* om. **L** || 13 *ἢ* ante *ἐν* om. **L** | *τις* om. **V** | *τὰς δὲ μὴ*] *τὰς ξένας δὲ καὶ μὴ* **V** || 14 *βλέπειν* om. **V** | *ὁμοῦ—ἀγαθὸν* om. **L** || 15 *οὔσας καὶ εὖ οἰκουμένας καὶ*] *συνεγκροτουμενας* **L** || 16 *πολυτελείας*] *πολιτείας* **L**, *πολίταις* **V** | *τοῖς ἄλλοις* **V** || 17 *ἢ*] *τὴν* **L** || 18 *κατερηριμμένας* Mein.: *κατερρημμένας* **L**, *κατερηγμένας* **V** || 22 *περὶ τοῦ πόσα τῶν κατ᾽ ὄναρ βλεπομένων ἀποβαίνει* **V** | ⟨*ταῦτα*⟩ Rei. | *ὄναρ βλεπόμενα μεθ᾽* **M**] *ὄναρ βλεπόμενον μεθ᾽* **L**, *τῶν κατ᾽ ὄναρ βλεπομένων καθ᾽* **V** || 23 *δὲ* om **L** | *ἔχθραν πρὸς*] *πρὸς ἔχθρον* **L**, *ον* in ras. || 24 *τὸν* om. **L** | *τῷ ἰδόντι ποιεῖ* **L** || 25 *μοιχευθείσης* **L**

μένης. ὅσα δὲ οὐκ ἀκολουθεῖ τισι, ταῦτα οὐδὲ ἐν τοῖς ὕπνοις [τῶν πρώτων] ὁραθέντα ἀποβαίνει. οἷον ἔδοξέ τις τὸν δεσπότην παρακατακλίνειν αὐτῷ τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα. καὶ ἔχθρα μὲν αὐτῷ οὐδ' ἡτισοῦν ἐγένετο πρὸς τὸν δεσπότην, πᾶσαν δὲ τὴν οὐσίαν ἐπιτραπεῖσαν ὑπὸ τοῦ δεσπότου 5 *διῳκονόμησε καὶ προέστη τοῦ παντὸς οἴκου· ἦν γὰρ εἰκὸς μηδεμίαν ἔσεσθαι ζηλοτυπίαν πρὸς τὸν ⟨τὴν⟩ ἑαυτοῦ παρακοιμίζοντα γυναῖκα.*

62 *Ἔτι ἔνια περὶ τὰ ἀγγεῖα διαφόρως ἀποβαίνει. οἷον γάλα ἐν γαυλῷ κερδαλέον, ἐν δὲ λεκάνῃ ζημίας σύμβολον· οὐ* 10 *γὰρ ἄν τις αὐτῷ χρήσαιτο εἰς τροφήν. τὸ δὲ ἐναντίον τῷ χρῆσθαι μὴ χρῆσθαι, δι' οὗ ζημία γίνεται.*

63 *Τῶν δὲ τὰ λίαν μεγάλα αἰνίγματα προσαπτόντων τοῖς ὀνείροις κατάπτυε ὡς οὐκ ἐχόντων ἔννοιαν [ἢ] ὀνείρου φαντασίας ἢ τῶν θεῶν πανουργίαν καὶ κακοτροπίαν* 15 *κατεγνωκότων, εἴ γε εἰς τοσαύτην λέσχην ἐμβάλλουσι τοὺς ὁρῶντας τοὺς ὀνείρους, ὥστε ἀντὶ τοῦ διὰ τῶν ὀνεί-* p. 241 *ρων μαθεῖν τὰ ἐσόμενα προσέτι καὶ ὅσα μή ἐστιν αὐτοῖς ἀνάγκη ζητοῦσιν· εὖ γὰρ ἴσθι ὅτι ἐνίους οὐδαμῶς ἐνδέχεται ἰδεῖν ὀνείρους. οἷον λέγουσί τι τοιοῦτον. ἀπολέσας* 20 *τις ἀνδράποδον ἔδοξε λέγειν αὐτῷ τινα 'ἐν ἀστρατεύτοις ἐστί σου ὁ θεράπων'. εὑρέθη ἐν Θήβαις ὁ θεράπων, ἐπειδὴ μόνοι οἱ Θηβαῖοι τῶν Βοιωτῶν οὐκ ἐστράτευσαν*

23–p. 287, 1 Eustath. ad Hom. Il. 2, 505.

1 *ὅσα—ἀκολουθεῖ* om. L | *οὐδεν* L | *τοῖς* om. V || 2 *ὁραθέντα* Reis.: *ὁραθέντων* LV | *οἷον*] *ὡς* L || 4 *οὐδ' ἡτισοῦν*] *οὐδὲν τισοῦν* L, *οὐδὲν ἡτισοῦν* L[3] | post *δεσπότην* in V est *τὰ δὲ χρήματα καὶ* || 7 *ἔσεσθαι ⟨αὐτῷ⟩* coni. Her. | *⟨τὴν⟩* M, sicut *παρακοιμίζοντα*] *παρακομίζοντα* V, *παρακυμΐζοντα* L || 9 *περὶ ἀγγείων γάλακτος* V | *διαφόρως* om. L || 11 *τὸ χρᾶσθαι* L || 12 *χρῆσθαι* Reis.: *χρᾶσθαι* L, *χρήσεσθαι* V | *δι' ὃ* L || 13 *περὶ τοῦ μὴ μεγάλα αἰνίγματα τοῖς ὀνείροις προσφέρειν* V | *λίαν* om. L | *προσαπτόντων*] *πρὸς ἅ τις τῶν* L || 15 *φαντασίαν* V | *τῶν*] *ὡς ὄντων* V, *ὄντων* L | *καὶ*] *ἢ* V | *κακοπραγίαν* V || 16 *προεγνωκότων* L | *ἐμβάλλουσι τοὺς ὁρῶντας*] *βάλλουσιν ὁρῶντας* L || 17 *τοὺς*] *πρὸς* L | *ὥστε* Reis.: *οἷον* V, *οἷον—ὀνείρων* om. L relicta lac. suppl. L[2] || 18 *καὶ μὴ ὅσα* V || 23 *οἱ* om. L | *ἐν Βοιωτικα* L

ἐπὶ Ἴλιον. καὶ πάλιν λέγουσιν ὅτι νοσῶν τις ἔδοξε λέγειν
αὐτῷ τινα 'τῷ μονοκρήπιδι θῦσον καὶ θεραπευθήσει'.
ἔθυσε τῷ Ἑρμῇ· φασὶ γὰρ τὸν θεὸν τοῦτον Περσεῖ ἐπὶ
τὴν τῆς Γοργοῦς τομὴν ἀπιόντι ⟨τὸ ἕτερον τῶν ὑποδη-
5 *μάτων δόντα⟩ τὸ ἕτερον ἔχειν μόνον. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα*
τοιαῦτα ἀναφέρουσιν, ἃ μᾶλλον τοὺς ἀπείρως ἱστορίας
ξένης ἔχοντας ἐλέγχειν ἔοικεν ἢ τοὺς ὀνειροκρίτας. πάντα
δὲ τὰ τοιαῦτα βουλομένῳ σοι μαθεῖν εὔκολον, ἵνα πρὸς
τούτους εὐαποκρίτως ἔχῃς· εἰσὶ γὰρ καὶ παρὰ Λυκό-
10 *φρονι ἐν τῇ Ἀλεξάνδρᾳ καὶ παρὰ Ἡρακλείδῃ τῷ Ποντικῷ*
ἐν ταῖς Λέσχαις καὶ παρὰ Παρθενίῳ ἐν ⟨ταῖς⟩ Ἐλεγείαις
καὶ παρ' ἄλλοις πολλοῖς ἱστορίαι ξέναι καὶ ἄτριπτοι.

Πρόσεχε δὲ καὶ ταῖς ὑπό τινων εὐεργεσίαις δυναμέναις
γενέσθαι ἢ μή. οἷον ἔδοξέ τις ὑπὸ τοῦ δεσπότου πεφονεῦ-
15 *σθαι. ἠλευθερώθη ὑπὸ τοῦ φονεύοντος, ἐπειδὴ ὁ θάνατος*
τοῦτο ἐσήμαινεν· ὁ δὲ τοῦ θανάτου αἴτιος καὶ τῆς ἐλευ- **64**
θερίας ἦν αἴτιος· ἐδύνατο γάρ. ὁ δὲ ὑπὸ τοῦ συνδούλου
δόξας φονεύεσθαι ἐλεύθερος μὲν οὐκ ἐγένετο (οὐ γὰρ οἷός
τε ἦν ὁ σύνδουλος αὐτὸν ἐλευθεροῦν), εἰς ἔχθραν δὲ
20 *κατέστη αὐτῷ· οὐ γὰρ φίλοι οἱ φονεύοντες τοῖς ἀναιρου-*
μένοις.

Πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομένους εἰ δυνατὸν ἐν τῷ αὐτῷ **65**
καιρῷ καὶ ἀγαθοὺς καὶ κακοὺς ἰδεῖν ὀνείρους καὶ ζητοῦν-

3–5 exc. Suda s. v. *μονοκρήπιδι*. Ps.-Eratosth. catast. 22, schol. German. arat. p. 82, 14 Breysig, Hygin. fab. 64.

1 *ἐπὶ*] *εἰς* V | *Ἴλιον* om. L lac. relicta, suppl. L[2] || 3 *τῷ Ἑρμῇ*] *ἑρμῇ* L | *τὸν θεὸν τοῦτον* L Suda] *τοῦτον τὸν θεὸν* V || 4 *τὴν τῆς* om. V | ⟨*τὸ ἕτερον–δόντα*⟩ Suda || 5 *ἔχειν μόνον*] *μόνον ἔχειν τῶν ὑποδημάτων* V || 6 *τοὺς* om. L | *ἀπείρους* V || 7 *ξένης*] *καὶ ξένως* V || 11 *ἐν* om. L || 13 *τινων*] *ταῖς* L | *εὐεργεσίαις*] *γρ. ἐργασίαις* V in marg. | *δυναμένοις* L || 14 *ἢ*] *εἰ* L | post *μὴ* in V est *περὶ εὐεργεσιῶν ἢ ἐργασιῶν δυνατῶν* | *οἷον* om. V | *τοῦ* om. V || 15 *ἐλευθερώθη* L || 16 *ἐσήμανεν* L || 17 *ὑπὸ*] *ἀπὸ* V || 19 *αὐτὸν ὁ σύνδουλος* V || 20 *οὐ*] *οὐδὲ* V || 22 *περὶ τοῦ εἰ δυνατὸν τῷ αὐτῷ καιρῷ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς ὀνείρους ὁρᾶν* V | *ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ καὶ*] *τὸν αὐτὸν καιρὸν* V || 23 *ὀνείρους ἰδεῖν* L

p. 242 *τας ὁποτέροις χρὴ πιστεύειν, πότερον τοῖς κακοῖς ἢ τοῖς ἀγαθοῖς, καὶ εἰ ἕτεροι [τῶν] ἑτέρων εἰσὶν ἀναιρετικοὶ ἢ βεβαιωταί, εἴποις ἂν ὅτι οὐ μόνον ἐν τῷ αὐτῷ καιρῷ δυνατὸν ἀλλὰ καὶ ἐν νυκτὶ τῇ αὐτῇ καὶ ἐν ὀνείρῳ τῷ αὐτῷ καὶ ἀγαθὸν καὶ κακὸν πολλάκις ἔστιν ἰδεῖν. καὶ* 5 *παραθήσεις τοὺς πολλὰ δι' ὀλίγων σημαίνοντας ἢ πολλὰ διὰ πολλῶν. καὶ οὐδὲν θαυμαστόν, εἴ γε καὶ τῶν ἀνθρώπων τὰ πράγματα καὶ ὁ βίος ἐστὶ τοιοῦτος· πολλάκις γὰρ κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἀγαθόν τι καὶ κακὸν πάσχουσι [καὶ παράλληλα καὶ ὁμοῦ].* 10

Πίστευε μὲν τοῖς ἀποβεβηκόσιν ὀνείροις ὡς πάλιν ὁμοίως ἀποβησομένοις, ἡγοῦ δὲ καὶ καινότερόν τι σημαίνειν αὐτούς· καὶ οὕτω σοι συμβήσεται μὴ μόναις ἐπαναπαύεσθαι ταῖς παλαιαῖς ἀποβάσεσιν, ἀλλὰ πειρᾶσθαι ἀεί τι προσεξευρίσκειν ὅμοιον τοῖς πρώτοις, ἐπεὶ γελοῖον ἂν 15 *εἴη ὁμοίως τοῖς πολλοῖς μόνα τὰ γεγραμμένα ἢ λεχθέντα μνημονεύειν. οἷόν ποτε καὶ Ἀντιπάτρῳ τῷ ὀνειροκρίτῃ συνέβη. ἔδοξέ τις σιδήρῳ πλησιάζειν ὥσπερ γυναικί. ἀπέβη αὐτῷ εἰς δοῦλον καταδικασθῆναι καὶ σιδήρῳ συνεῖναι, τοῦτ' ἔστι συναναστρέφεσθαι. ὁ δὴ βέλτιστος Ἀντί-* 20 *πατρος τοῦτο μεμνημένος ἄλλῳ ποτὲ δόξαντι σιδήρῳ πλησιάζειν ὑπεκρίνατο τὴν εἰς μονομάχους καταδίκην· τῷ δὲ οὐχ οὕτως ἀπέβη, ἀλλ' ἐτμήθη τὸ αἰδοῖον ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον.*

17 hunc Antipatrum eundem esse atque illum A. Tarsensem et Stoicum a Cicerone saepe laudatum (RE 1, 2515—16) haud veri simile esse censet T. Hopfner, RE, Zweite Reihe 6, 2, 2239.

1 *ὁποτερον* **L** || **2** *ἑτεροις* **L** || **3** *βέβαιοι* **V** | *ὅτι* om. **V** || **5** *κακὸν καὶ ἀγαθὸν* **V** || **6** *παραθήσει* **L** | *ἢ ⟨τοὺς⟩ πολλὰ διὰ πολλῶν* coni. Her., *ἢ ὀλίγα διὰ πολλῶν* Reis. || **7** *οὐδὲν*] *οὐ* **L** | *εἴ γε καὶ*] *εἰ ἑκάστω* **V** | *τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα* **L** || **11** *μὲν*] *δὲ* **V** | *ὀνείροις* om. **V** || **12** *ἀποβησόμενοι* **L** | *δὲ καὶ*] *δέ τι* **V** || **14** *ἐκβάσεσιν* **L** | *ἀλλὰ*] *ἀλλὰ καὶ* **V** || **15** *ὅμοιον*] *οιον* **L** | *ἐπεὶ*] *ἐπεὶ καὶ* **V** || **16** *ἢ* om. **L** || **19** *καὶ*] *καὶ ἀεὶ* **V** | *συνεῖναι τοῦτ' ἔστι* om. **V** || **20** *δὴ*] *δὲ* **V** || **21** *τούτου* **V** || **23** *τὸ αἰδοῖον* om. **L** lac. relicta, suppl. **L**[2]

Ἔτι καὶ ⟨ἐκεῖνο⟩ παρὰ Φοίβῳ κείμενον πολλοῖς πλάνην **66**
ἐμποιεῖ. ἔδοξέ τις [αὐτὸς] γέφυρα γεγονέναι. ἐγένετο πο-
ταμοδιάρτης· τὸ γὰρ αὐτὸ γεφύρᾳ ἔργον εἶχε. καὶ τοῦτο
μὲν ὁ Φοῖβος ἀναγράφει, νυνὶ δὲ ἀνήρ τις πλούσιος δόξας
5 *γέφυρα γεγονέναι ὑπὸ πολλῶν καταφρονηθεὶς ὥσπερ*
κατεπατήθη. ἴδοι δ' ἂν ποτε καὶ γυνὴ τὸν ὄνειρον τοῦτον
καὶ παῖς ὡραῖος, καὶ πόρνοι γενόμενοι πολλοὺς ὑποδέξον- p.243
ται. καὶ δικαζόμενός τις ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ ὑπέρτερος
ἂν γένοιτο τῶν ἐχθρῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ δικαστοῦ· ἔοικε γὰρ ὁ
10 *ποταμὸς τῷ δικαστῇ διὰ τὸ πράττειν ἀνυπευθύνως ἃ βού-*
λεται, ἡ δὲ γέφυρα ἄνωθέν ἐστι τοῦ ποταμοῦ.

Εἰς δὲ τὸ γυμνάσιον τῆς τῶν ὁμοίων ἐπινοίας αὐτάρκης **67**
ἄν σοι γένοιτο παρατεθεὶς ὁ ὄνειρος οὗτος. γυνὴ ἔδοξεν
ἐν γαστρὶ ἔχουσα δράκοντα γεγεννηκέναι. ὁ ἐξ αὐτῆς
15 *γεννώμενος ῥήτωρ ἄριστος καὶ διώνυμος ἐγένετο· διπλῆν*
γὰρ ἔχει τὴν γλῶσσαν ὁ δράκων, ὥσπερ καὶ ὁ ῥήτωρ. ἦν
δὲ καὶ ἡ γυνὴ πλουσία, ἐφόδιον δὲ παιδείας ὁ πλοῦτος.
καὶ ἄλλη τὸν αὐτὸν εἶδεν ὄνειρον, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς γεννώ-
μενος ἱεροφάντης ἐγένετο· ἱερὸς γὰρ ὁ δράκων καὶ
20 *μύστης [καὶ πᾶσι μυστηρίοις παρών]. ἦν δὲ καὶ ἡ τὸν*
ὄνειρον ἰδοῦσα ἱερέως γυνή. καὶ ἄλλη τὸν αὐτὸν εἶδεν

2 cf. Suda s. v. *ποταμοδάρτης* (sic). || **13–14** Aesch. choëph. 32–36. 526–550. 928, Lamprid. vit. Alex. Sev. 14. || **15–16** exc. Suda s. v. *δράκων*. || **17** exc. Suda s. v. *ἐφόδια*.

2 post *ἐμποιεῖ* in **V** est *περὶ γεφύρας* | *τις αὐτοῖς* **L** | *ποταμοδιάρτης*] *ποταμῷ* **L** cum lac., *διάρτης* suppl. **L**[2] || **3** *τὸ* **L**[3]**V**] *τοι* **L** | *γεφύρας* **V** || **4** *μὲν*] *μόνος* **V** | *τις ἀνὴρ πλούσιος* **L**, *πλούσιός τις ἀνὴρ* **V** | *ἔδοξε* **V** || **5** *πολλῶν*] *ὄχλων πολλῶν* **V** | *ὥσπερ*] *ὥσπερ γέφυρα* **V** || **6** *ἴδοι δ' ἂν* om. **L** | *καὶ* ante *γυνὴ* om. **L** || **7** *ἐπιδέξονται* **L**, *ὑπεδέξαντο* **V** || **8** *ἐπὶ* om. **L** || **9** *καὶ* om. **L** | *δικαστοῦ*] *κριτοῦ* **V** || **10** *δικαστῇ*] *κριτῇ* **V** | *ἃ*] *ὃ* **L** || **11** *ἐστι*] *ἐπὶ* **V** | *ποταμοῦ ἐστιν* **V** || **12** *περὶ τοῦ τῆς τῶν ὁμοίων ἐπινοίας γυμνασίου* **V** || **13** *ὁ παρατεθεὶς ὄνειρος* **L** || **14** post *γεγεννηκέναι* in **L** est *γέγονεν* || **15** *γεννώμενος*] *γεννηθεὶς* **L** | *ὁμώνυμος* **L** | *διττὴν* **V** || **16** *εἶχεν* **L** | *γλῶτταν* **V** || **17** *ἐφόδιον γὰρ* **V** || **18** *ὁ* ante *ἐξ* om. **L** || **19** *ἐγένετο ἱεροφάντης* **V** || **20** *παρών*] *παρὼν ἦν* **V** | *ἦν δὲ* om. **L**

ὄνειρον, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς γεννώμενος μάντις ἄριστος ἀπέβη· ἔστι γὰρ ὁ δράκων ἱερὸς τῷ μαντικωτάτῳ Ἀπόλλωνι. ἦν δὲ καὶ ἡ γυνὴ μάντεως θυγάτηρ. καὶ ἄλλη τὸν αὐτὸν εἶδεν ὄνειρον, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς γεννώμενος ἀκόλαστος καὶ ὑβριστὴς ἀπέβη καὶ πολλὰς τῶν ἐν τῇ πόλει γυναικῶν ἐμοίχευσε· διὰ γὰρ τῶν στενωτάτων χηραμῶν διαδυόμενος ὁ δράκων τοὺς ἐπιτηροῦντας πειρᾶται λανθάνειν. ἦν δὲ καὶ ἡ γυνὴ μαχλοτέρα καὶ ἑταιρική. καὶ ἄλλη τὸν αὐτὸν εἶδεν ὄνειρον, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς γεννώμενος λῃστεύων ἑάλω καὶ ἐτραχηλοκοπήθη· καὶ γὰρ ὁ δράκων ἐπειδὰν ἁλῷ, εἰς τὴν κεφαλὴν παιόμενος ἀποθνήσκει. ἦν δὲ καὶ ἡ γυνὴ οὐ πάνυ τι ἀγαθή. καὶ ἄλλη τὸν αὐτὸν εἶδεν ὄνειρον, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς γεννώμενος δραπετικὸς ἐγένετο· οὐ γὰρ ὀρθῇ p. 244 τῇ πορείᾳ χρῆται ὁ δράκων. ἦν δὲ καὶ ἡ γυνὴ δούλη. καὶ ἄλλη τὸν αὐτὸν εἶδεν ὄνειρον, καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς γεννώμενος παράλυτος ἐγένετο· καὶ γὰρ ὁ δράκων τῷ παντὶ σώματι εἰς τὴν πορείαν προσχρῆται, ὡς καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ παράλυτοι. ἦν δὲ ὅτε ἔβλεπε τὸν ὄνειρον ἡ γυνὴ ἐν νόσῳ. εἰκὸς οὖν καὶ τὸ βρέφος ἐν νόσῳ συλληφθὲν καὶ κυοφορηθὲν μὴ φυλάξαι τοὺς πόρους ἐρρωμένους.

68 Ὅσα ὁμοίως κινεῖται, ἐν τοῖς ὕπνοις βλεπόμενα τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον. οἷον ἔδοξέ τις ὑπὸ δράκοντος δεδῆχθαι τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν. ὑπὸ τροχοῦ ἐπλήγη ἐν ὁδῷ αὐτὸν

2 Ael. nat. animal. 11, 2. || 10–11 exc. Suda s. v. *δράκων*. || 13 Porphyr. quaest. Homer. ad Hom. Il. 1, 316 (p. 35, 27–29 Schrader).

2 *Ἀπόλλωνι ἀνακείμενος* V || 4 *ὄνειρον εἶδε* V | *ἀκόλαστος— ἀπέβη καὶ* om. L || 5 *ἐμοιχεύσατο* V || 6 *χηραμῶν*] *χ ῆ* L, *ηραμῶν* suppl. L[2] | *ὁ δράκων* om. V || 7 *πειρᾶται τοὺς ἐπιτηροῦντας* L || 8 *αὐτὸν δὲ ὄνειρον ἴδεν* L || 10 *ἐπειδὰν καὶ εάλω* L || 11 *ἦν δὲ* om. L lac. relicta, suppl. L[2] || 12 *πάνυ τι*] *παντι* L | *ἀγαθὸν* L || 13 *οὐ γὰρ* om. L | *ὀρθῇ*] *ορῶν* L || 14 *χρᾶται* L | *ὁ* om. V | *δὲ*] *γὰρ* V || 17 *προσχρᾶται* L | *τῶν* om. L || 18 *παραλυτικοί* L || 20 *φυλαξας* L || 21 *περὶ τῶν ὁμοίως κινουμένων* V || 22 *λόγον ἔχει* L || 23 *τὸν ἕτερον τὸ* L lac. relicta, suppl. L[2]

ἐκεῖνον τὸν πόδα, ὅνπερ ἐδόκει δεδῆχθαι· καὶ γὰρ ὁ τροχὸς εἱλούμενος ὅλῳ τῷ σώματι κινεῖται [πορευόμενος] ὥσπερ ὁ δράκων.

Ὅτι οἱ θεοὶ τοῖς δεσπόταις τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον, **69**
5 *καὶ ἐν τῷ περὶ θεῶν λόγῳ προείρηκα καὶ τὰ ἀποτελέσματα δέ σε οὐδὲν ἧττον διδάξει. καὶ τὸ νῦν εἰς ἐπίδειξιν τοῦ τοιούτου οὗτος ὁ ὄνειρος παρακείσθω. δοῦλος ἔδοξε μετὰ τοῦ Διὸς σφαιρίζειν. ἐφιλονείκησε τῷ δεσπότῃ καὶ ἐλευθερώτερον προσδιαλεγόμενος ἐμισήθη· ὁ μὲν γὰρ*
10 *Ζεὺς τὸν δεσπότην ἐσήμαινεν, ὁ δὲ σφαιρισμὸς τὴν ἐξ ἴσου ῥῆσιν καὶ φιλονεικίαν· φιλονείκως γὰρ οἱ σφαιρίζοντες παίζουσιν, ὁσάκις δ' ἂν λάβωσι τὴν σφαῖραν, τοσαυτάκις ἀντικρούουσι. καὶ τὸ ὅλον δεσπόται γονεῖς διδάσκαλοι θεοὶ τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον. [καὶ υἱὸς καὶ υἱωνὸς καὶ*
15 *πατὴρ καὶ πάππος καὶ θυγάτηρ καὶ ἐγγόνη καὶ μήτηρ καὶ μάμμη τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον.]*

Ἔτι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς ἐχθροῖς τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον **70**
πρὸς τὰ ἀποτελέσματα [καὶ οἱ ἐχθροὶ τοῖς ἀδελφοῖς]. οὐ γὰρ ἐπ' ὠφελείᾳ γίνονται ἀλλ' ἐπὶ βλάβῃ ὥσπερ καὶ οἱ
20 *ἐχθροί, ἐπειδὴ ἃ μόνος τις ἔμελλεν ἕξειν, ταῦτα οὐ μόνος ἀλλ' ἐξ ἡμισείας ἢ τρίτου μέρους μετὰ τῶν ἀδελφῶν* p.245
ἔχει. ὁ Τιμοκράτης ἔδοξέ τινα τῶν ἀδελφῶν ἀποθανόντα κατορύττειν. οὐκ εἰς μακρὰν εἶδέ τινα τῶν ἐχθρῶν ἀποθανόντα. οὐ μόνον δὲ ἀδελφοὶ ἀποθνήσκοντες ἐχθρῶν
25 *ὄλεθρον σημαίνουσιν ἀλλὰ καὶ ζημίας προσδοκωμένης*

11 exc. Suda s. v. *σφαιρίζω*.

1 *τὸν* ante *αὐτὸν* transp. **V** || **2** [*πορευόμενος*] num genuinum atque post *δράκων* inserendum? || **4** *περὶ τοῦ ὅτι οἱ θεοὶ τοῖς δεσπόταις τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον* **V** | *ὅτι δὲ* **V** || **5** *προειρήκαμεν* **V** || **6** *δὲ*] *ἃ* **L** | *τὸ νῦν*] *ο νῦν* **L**, *νῦν* **V** || **7** *οὗτος*] *ὅμοιος οὗτος* **V** | *οὕτω παρακείσθω* **V** | *δοῦλός τις* **V** || **9** *ἐλευθεριώτερον* **L** || **13** [*καὶ τὸ ὅλον—λόγον*] coni. Her., [*καὶ υἱὸς—λόγον*] ego || **14** *υἱωνὸς*] *υἱῶνυιὸς* **L** || **15** post *πάππος* **L** addit *τὸν αὐτὸν ἔχουσι λόγον* | *ἐκγόνη* **L** || **17** *περὶ τοῦ ὅτι οἱ ἀδελφοὶ εἰς ἐχθροὺς κρίνονται* **V** | *ἔτι καὶ—λόγον* om. **L** || **20** *ἔχειν* **L** || **23** *κατορύττειν —ἀποθανόντα* om. **L** | *οὐκ*] *καὶ οὐκ* **V** | *ἐχθρῶν* Reis.: *ἀδελφῶν* **V** || **24** *ἀδελφῶν* **L**

λύσιν. οἷον Διοκλῆς ὁ γραμματικὸς φοβούμενος ἐξ ἐπηρείας ἀργύριον ἀπολέσαι τὸν ἀδελφὸν ἔδοξε τεθνάναι, καὶ ἀζήμιος ἔμεινεν.

71 Ὅτι οὔτε οἱ θεοὶ οὔτε ἄλλοι ἀξιόπιστοι ψεύδονται, ἀλλ' οἷα ἂν λέγωσιν ἀληθῆ λέγουσιν, ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ 5 ἕκαστα διῄρηται. ἐπειδὴ δὲ πολλάκις οἱ ἄνθρωποι ῥηθέντων τινῶν αὐτοῖς καὶ μὴ ἀποβάντων οὕτως ἐξηπατῆσθαι νομίζουσι, παρακείσθω σοι καὶ οὗτος ὁ λόγος, ὡς ἄρα οἱ θεοὶ καὶ πάντες οἱ ἀξιόπιστοι πάντως μὲν ἀληθῆ λέγουσιν, ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἁπλῶς λέγουσι, ποτὲ δὲ αἰνίσσονται. 10 ὅταν μὲν οὖν ἁπλῶς λέγωσιν, οὐδὲν πρᾶγμα παρέχουσιν οὐδὲ λέσχην διὰ τὸ ἁπλοῦν τῆς ῥήσεως· ὅταν δὲ αἰνίσσωνται καὶ μὴ ἁπλῶς λέγωσιν, ἑρμηνευτέον σοι τὰ αἰνίγματα. καὶ γὰρ εἰκὸς τοὺς θεοὺς τὰ πολλὰ δι' αἰνιγμάτων λέγειν, ἐπειδὴ καὶ σοφώτεροι ὄντες ἡμῶν αὐτῶν οὐδὲν ἡμᾶς ἀβα- 15 σανίστως βούλονται λαμβάνειν. οἷον ἔδοξέ τις λέγειν αὐτῷ τὸν Πᾶνα 'ἡ γυνή σοι φάρμακον δώσει διὰ τοῦ δεῖνος ὄντος γνωρίμου καὶ συνήθους'. τούτου ἡ γυνὴ φάρμακον μὲν οὐκ ἔδωκεν, ἐμοιχεύθη δὲ ὑπ' αὐτοῦ ἐκείνου δι' οὗ ἐλέγετο φάρμακον δώσειν· καὶ γὰρ ἡ μοιχεία καὶ ἡ φαρμα- 20 κεία λάθρᾳ γίνονται καὶ ἀμφότεραι ἐπιβουλαὶ λέγονται, p. 246 καὶ οὔτε ἡ μοιχευομένη οὔτε ἡ φάρμακον παρέχουσα φιλεῖ τὸν ἄνδρα. καὶ ἐπὶ τούτοις οὐκ εἰς μακρὰν ἡ γυνὴ

1 nescimus utrum hic Diocles idem sit qui in scholiis Homericis quater citatur: J. Tolkiehn, Wochenschr. für kl. Phil. 32 (1915) 1143—46, RE 5, 812—13. || 20—23 exc. Suda s. v. *μοιχεία*.

1 *ὁ διοκλῆς* L | *ἐπηρείας*] *ἐπειριας* L, *ἀπειρίας* V, *γρ. ἐπηρείας* V in marg. || 3 *ἔμεινεν*] *ἐγένετο* L || 4 *περὶ τοῦ ὅτι ὅσα οἱ θεοὶ λέγουσιν ἀληθῆ* V | *ὅτι δὲ* V | *οἱ* om. L || 5 *οἷα*] *ὅσ'* L || 6 *διῄρηται* V Con.] *διείρηκα* L Her. (cf. 114, 1. 253, 10) | *δὲ* om. L | *προρρηθέντων* coni. Her. || 8 *καὶ οὗτος*] *καὶ οὕτως* L | *οἱ* om. L || 9 *πάντως*] *πάντα* V || 11 *οὖν μὲν* L || 12 *λέσχην* om. L relicta lac., suppl. L[2] || 13 *ἑρμηνευτέον σοι*] *ἑρμηνεύουσι* L || 16 *λαμβάνειν*] *μανθάνειν* V || 17 *σοι—ἡ γυνὴ* om. L | *δώσει*] *δίδωσι* V | *διὰ* Reis.: *διὰ τὸ* V || 19 *ἐλέγετο*] *ἔλεγε τὸ* V || 20 *δώσει* L | *ἡ μοιχεία—φαρμακεία*] *ἡ φαρμακεία καὶ ἡ μοιχεία* V, *ἐμοιχεύθη καὶ ἡ φαρμακεία* L || 21 *γίνεται* L | *ἀμφότεραι*] *ἀμφότεροι* L, *ἀμφότερα* V | *ἐπιβουλαὶ λέγονται*] *ἐπίβουλοι ἐγένοντο* L || 22 *ἡ φάρμακον παρέχουσα*] *ἡ φαρμακεύουσα* Suda || 23 *φιλεῖ τὸν ἄνδρα*] Suda *φιλοῦσι τοὺς ἄνδρας* V, *φιλουσίουσ ἄνδρας* L

ἀπηλλάγη αὐτοῦ· πάντων μὲν γὰρ ὁ θάνατός ἐστι λυτικός, τὸ δὲ φάρμακον τὸν αὐτὸν τῷ θανάτῳ λόγον ἔχει.

Ἔτι καὶ οἱ θεοὶ ὅταν μὴ τὴν οἰκείαν ἔχωσι σκευὴν μηδὲ 72 ἐν τόπῳ τῷ ἐπιβάλλοντι μηδὲ ἐν σχήματι τῷ προσήκοντι 5 ὦσιν, ὅ τι ἂν λέγωσι, ψευδῆ λέγουσι καὶ ἐξαπατῶσι. προσεκτέον οὖν ὁμοῦ πᾶσι, τῷ λέγοντι τῷ λεγομένῳ τῷ τόπῳ τῷ σχήματι τῇ σκευῇ τοῦ λέγοντος. Χρυσάμπελος ὁ λυριστὴς δίκην ἔχων περὶ παιδὸς εἰς δουλείαν ἀγομένου ἔδοξε τὸν Πᾶνα βλέπειν ἐν τῇ ἀγορᾷ καθεζόμενον ἔχοντα Ῥωμαϊ-10 κὴν ἐσθῆτα καὶ ὑπόδεσιν, καὶ πυνθανομένῳ αὐτῷ περὶ τοῦ πράγματος φάναι 'νικήσεις'. ἐλείφθη εἰκότως ἀποβάντος αὐτῷ τούτου· ὁ γὰρ φιλέρημος καὶ ἀπράγμων θεὸς καὶ μόνον ἔχων νεβρίδιον καὶ καλαυρόπιον καὶ συρίγγιον ἔμενεν ἐν τῇ ἀγορᾷ καθεζόμενος ἐν ἐσθῆτι πολιτικῇ. 15 οὕτως οὖν καὶ τὰς ἐν τοῖς ὕπνοις γινομένας κρίσεις τῶν ὀνείρων, ἐὰν μὲν ἁπλαῖ ὦσιν, αὐτοκρίτους εἶναι νόμιζε καὶ ἔχειν αὐτὰς ἐν ἑαυταῖς τὰς κρίσεις καὶ μηδὲν παρεγχείρει εἰς τὰ κεκριμένα [καθ' ὕπνους]· ὅταν δὲ [αὗται αἱ κρίσεις αἱ ἐν τοῖς ὕπνοις ὑπό τινων κρινόμεναι] μὴ ἁπλαῖ 20 ὦσι, πειρῶ καὶ αὐτὰς τὰς κρίσεις ἑρμηνεύειν τε καὶ διακρίνειν. οἷον ὁ Πλούταρχος εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβαίνειν ὑπὸ τοῦ Ἑρμοῦ ἀγόμενος ἐδόκει, * * καὶ τῇ ἐπιούσῃ ὄναρ

12–14 exc. Suda s. v. Πάν. || **21** K. Ziegler, RE 21, 641, vix dubitat quin de ipso Plutarcho a Chaeronea oriundo et paulo post a. D. 120 mortuo agatur. Mercurius animas mortuorum in caelum adducit: Diog. Laërt. 8, 31, Sen. apocol. 3, etc.

1 αὐτοῦ ἀπηλλάγη **V** | λυτικός] δοτικόν **L** || **2** δὲ om. **L** | ἔχει] ἔδει **L** || **3** περὶ θεῶν ἀνοικείαν σκευὴν ἐχόντων **V** | τὴν οἰκείαν ἔχειν **L**, ἔχωσι τὴν οἰκείαν **V** || **6** πᾶσι] τὰς **L** || **10** ὑπόδεσιν] ὑποδήματα **V** | καὶ om. **L** | πυνθανομένων αὐτῶν **L** || **11** πράγματος] γράμματος **L** | ἐλήφθη **V** || **12** καὶ μόνον] καὶ μόνος **L**, καὶ πόνον Suda (codd. AVM), ἐπ' ὤμων Suda (cod. G), ἴσως ἐπ' ὤμων, ἢ ἐπώμιον suprascriptum in Sudae cod. **M** || **13** νεβρίδιον om. **L** lac. relicta, suppl. **L**[2] | καὶ συρίγγιον] ἢ συριτίον **L** || **14** καθεζόμενος] καθήμενος **V** | ἐν om. **L** || **15** γενομένας **V** || **16** ὦσιν] ὦσι καὶ μὴ αἰνιγματώδεις **V** || **17** ἑαυταῖς] αὐταῖς **L** | παρεγχειρεῖν **L**, παρεγχείρει λέγειν **V** || **19** κρινόμεναι] κρινομένων **L** || **20** ὦσι] ὦσιν ἀλλ' αἰνίγματα **L** | τε om. **V** || **22** ἀναγόμενος **L** | lac. sign. Her., qui coni. ⟨καὶ ὑπερευδαιμονεῖν⟩

*ὑπεκρίνατό τις αὐτῷ τὸν ὄνειρον καὶ ἔφη μακάριον ἔσε-
σθαι αὐτόν, καὶ τοῦτο εἶναι τὸ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβαίνειν
⟨καὶ⟩ τὴν ὑπερβάλλουσαν εὐδαιμονίαν. ἔτυχε δὲ νοσῶν καὶ
κακῶς ὑπὸ τῆς νόσου διακείμενος, καὶ οὐκ εἰς μακρὰν*
p. 247 *ἀπέθανε, καὶ τοῦτο ἦν ὅπερ αὐτῷ καὶ ὁ ὄνειρος καὶ ἡ* 5
*κρίσις ἐσήμαινον. καὶ γὰρ ἡ εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασις
νοσοῦντι ὀλέθριος, καὶ ἡ μεγάλη εὐδαιμονία θανάτου
σημεῖον· μόνος γὰρ εὐδαιμονεῖ ᾧ μηδὲν μέτεστι κακοδαι-
μονίας. τοιοῦτος δέ ἐστιν ὁ ἀποθανών.*

73 *Τῶν θεῶν οἱ νομιζόμενοι ἐχθροὶ εἶναι ὁμοῦ βλεπόμενοι* 10
*ἔχθρας εἰσὶ καὶ στάσεως σημαντικοί, ὡς ὁ Ἄρης καὶ ⟨ὁ⟩
Ἥφαιστος ὁμοῦ βλεπόμενοι καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ἡ Ἀθηνᾶ
καὶ ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Κρόνος καὶ οἱ Ὀλύμπιοι θεοὶ ἅμα τοῖς
Τιτᾶσιν ὁρώμενοι.*

74 *Ὅσοι τῶν θεῶν ταῖς τέχναις τῶν ὁρώντων ἁρμόζουσι,* 15
*τούτους ἄμεινον ἰδεῖν ἢ τοὺς ἐναντίους· κακοὶ γάρ εἰσιν
οἱ μὴ συλλαμβανόμενοι ταῖς τέχναις, οἷον ὑδραγωγοῖς ὁ
Ἥφαιστος καὶ χαλκεῦσιν ὁ Ἀχελῷος καὶ πορνοβοσκοῖς
ἡ Ἄρτεμις.*

75 *Ὅσα οἱ ἄρρενες θεοὶ τοῖς ἀνδράσι σημαίνουσι, ταῦτα* 20
καὶ αἱ θήλειαι ταῖς γυναιξίν.

*Οἱ ἄρρενες θεοὶ ἀνδράσι συμφέρουσι μᾶλλον τῶν θη-
λειῶν καὶ αἱ θήλειαι γυναιξὶ μᾶλλον τῶν ἀρρένων.*

*Οἱ ἄρρενες θεοὶ θηλειῶν ἔχοντες ἐσθῆτα ἢ ἐνδύματα
ἢ ἄλλο τι φόρημα γυναιξὶ μᾶλλον ἢ ἀνδράσι συμφέρουσιν,* 25
*αἱ δὲ θήλειαι ἀνδρείαν ἔχουσαι στολὴν ἀνδράσι μᾶλλον ἢ
γυναιξὶ συμφέρουσιν.*

76 *Ἄνευ τῶν ἀναθημάτων καὶ τῶν ὅπλων οἱ θεοὶ βλεπό-
μενοι πόνηροί.*

1 *αὐτὸν ἔσεσθαι* **L** || **2** *τὸ* om. **L** | *οὐρανὸν αὐτὸν* **V** || **4** *κακῶς* post *νόσου* ponit **V** || **5** *ὅπερ*] *περι* **L** | *καὶ* ante *ὁ* om. **V** || **6** *ἐσήμαινε* **V** || **7** *ὀλέθριον* **L**, *ὄλεθρος* **V** || **8** *εὐδαιμονῶν* **LV** || **9** *τοιοῦτος*] *ουτος* **L** || **10** *περὶ θεῶν ἐχθρῶν εἰς ἀλλήλους* **V** || **11** *ὁ* ante *Ἄρης* om. **V** || **15** *περὶ θεῶν καὶ τεχνῶν* **V** || **18** *εἰσιν οἱ*] *εἰσι* **L**, *οἱ* **V** || **20** *περὶ θεῶν ἀρρένων καὶ θηλειῶν* **V** | *ὅσας* **L** || **22** *μᾶλλον* om. **L** || **23** *ταῖς γυναιξὶ* **V** || **25** *ἄλλα τινὰ φορέματα* **V** | *μᾶλλον*] *μᾶλλον καὶ μᾶλλον* **L** || **26** *δὲ θήλειαι*] *θήλειαι δὲ* **V** || **28** *περὶ γυμνῶν θεῶν* **V** | *τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἀναθημάτων* **V**

Τῶν αἰσθητῶν θεῶν τοῖς πενιχροῖς οὐδεὶς οὐδενὶ συμ- 77
φέρει, καὶ οἱ μείζονες τῶν θεῶν καὶ πρεσβύτεροι καὶ τῇ
τάξει προύχοντες τοῖς βελτίοσι μᾶλλον ἢ τοῖς ταπεινοτέ-
ροις συμφέρουσιν.
5 *Ὁ Ἥλιος ἅμα τοῖς ἄστροις βλεπόμενος ἀηδὴς καὶ ἄτο-*
πος, εἰ μὴ ἄρχοι τῶν ἄστρων καὶ προάγοι· ὁ μὲν γὰρ περι-
εχόμενος ὑπὸ τῶν ἄστρων ὑπὸ τῶν ἡττόνων τὸν ἰδόντα
κακῶς παθεῖν προαγορεύει, ὁ δὲ ἄρχων τῶν ἄστρων καὶ p. 248
προηγούμενος καὶ τῶν ἐχθρῶν ὑπέρτερον ἔσεσθαι σημαί-
10 *νει καὶ τὴν ὑπάρχουσαν τύχην κρατύνει καὶ πρὸς τοῖς*
οὖσι καὶ ἄλλα προσκτήσασθαι σημαίνει. ἔοικε γὰρ τὸ μὲν
μεῖζον καὶ κρεῖττον τῷ ἰδόντι, τὰ δὲ μικρότερα καὶ χεί-
ρονα τοῖς ἐχθροῖς καὶ τοῖς ἀρχομένοις.
Οἱ Ἥρωες καὶ αἱ Ἡρωίδες τοῖς θεοῖς τὸν αὐτὸν ἔχουσι 78
15 *λόγον πλὴν ὅσον δυνάμεως ἀπολείπονται· καὶ γὰρ τὰ*
ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ ἧττονα σημαίνουσιν. ἀεὶ δὲ οἱ μὲν
κατηφεῖς καὶ λιτοὶ καὶ μικροὶ βλεπόμενοι σημαίνουσιν
Ἥρωας πλησίον τῆς τοῦ ἰδόντος οἰκίας ἱδρυμένους ἤτοι
ἀτελέστους [ἢ τελετῆς δεομένους] ἢ πρός τινων ὑβριζο-
20 *μένους ἢ κατακεχωσμένους, οὓς χρὴ ἀνευρόντα τελέσαι*
καὶ τιμᾶν. ὅ τι δ' ἂν οἱ Ἥρωες εἰσελθόντες εἰς οἰκίαν κακὸν
πράξωσιν, ἐχθρῶν ἢ λῃστῶν ἔφοδον σημαίνουσι.
Δράκοντες οἱ μὲν εἰς ἄνδρας μεταβάλλοντες Ἥρωας ση- 79
μαίνουσιν, οἱ δὲ εἰς γυναῖκας, Ἡρωίδας.
25 *Ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν ἐτύμων τῶν ὀνομάτων κριτέον, ἐντεῦ-* 80

1 *περὶ θεῶν αἰσθητῶν καὶ πρεσβυτέρων* **V** | *τῶν αἰσθη* om. **L**, suppl. **L**[2] | *τοῖς—τῶν θεῶν* om. **L** || **2** *οἱ πρεσβύτεροι* **V** || **6** *ὁ μὲν γὰρ*] *ἀλλὰ* **V** || **8** *προαγορεύει*] *προσημαίνει* **L** || **9** *προηγούμενος* [*καὶ*] Her., fort. recte || **11** *οὖσι*] *ὑπάρχουσι* **V** | *ἄλλω προσκτᾶσθαι* **L** | *μὲν* om. **L** || **12** *κρειττω* **L** || **13** *τοῖς* ante *ἀρχομένοις* om. **V** || **14** *περὶ ἡρώων* **V** || **15** *ὅσον*] ita **L**, *ὅσων* **L** ead. man., *ὅσοι* **V** | *δυνάμεων* **L** || **16** *ἀεὶ*] *εἰ* **L** || **17** *λιτοὶ καὶ* om. **L** | *καὶ* post *μικροὶ* addit **L** || **18** *ἤτοι*] *ἢ* **V** || **19** *ἢ* ante *τελετῆς* om. **L** | *τινων*] *τινων ἀμελουμένους* **L** || **20** *οὓς χρὴ*] *χρὴ οὖν* **V** | *ἀνευρόντα* Rei.: *ἀνευρῶντα* **V**, *ἀνευρόντας* **L** || **21** *εἰς τὴν οἰκίαν* **V** | *κακῶν* **L** || **23** *περὶ δρακόντων μεταβαλλομένων* **V** | *μεταβαλλόμενοι* **V** || **24** *οἱ*] *εἰ* **L** || **25** *περὶ ἑτοίμων ὀνομάτων* **V** | *ἐκ*] *καὶ ἐκ* **V** | *ἑτοίμων* **LV**, corr. Rig. | *τῶν* om. **V**

θεν ἂν μάθοις. Μενεκράτης ὁ γραμματικὸς εἶπεν ὄνειρον τοιοῦτον. ἐπιθυμῶν τις παίδων ἔδοξε χρεώστῃ συναντήσας τὸ χρέος ἀπολαβεῖν καὶ ἀποχὴν τῷ χρεώστῃ δοῦναι. καὶ ὁ μὲν ὄνειρος οὕτως. ἱστορεῖ δὲ ὅτι μὴ δυναμένων τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ὀνειροκριτῶν κρῖναι αὐτὸν ἀπορῶν ὁ 5
ἄνθρωπος τί ποτε θέλει σημαίνειν ὁ ὄνειρος, ηὔξατο τῷ Σαράπιδι κρῖναι αὐτῷ τὸ αἴνιγμα. καὶ δὴ ἔδοξεν ὄναρ λέγειν αὐτῷ τὸν Σάραπιν 'οὐκ ἔσονταί σοι παῖδες'. ὁ γὰρ ἀποχὴν δοὺς τόκον οὐ λαμβάνει, τόκος δὲ καλεῖται ὁ γεν-
p. 249 *νώμενος παῖς. μέμνησο δὲ ὅτι εὐφήμων ὀνομάτων ἄπιστοι* 10
αἱ ἐτυμολογίαι, ἐὰν μὴ καὶ τὰ καθ' ὧν τέτακται τὰ ὀνόματα εἰς ταὐτὸ ῥέπῃ. οἷον Παῦλος ὁ νομικὸς δίκην ἔχων ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος ἔδοξεν αὐτῷ συναγορεύειν Νίκωνά τινα καλούμενον. ἦν δὲ οὗτος ὁ Νίκων πάλαι ποτὲ ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος δίκην ἡττημένος. καὶ ὁ μὲν Παῦλος τῷ 15
ὀνόματι μόνῳ προσεῖχεν, ἦν δὲ αὐτῷ καταδίκης σημαντικὸς ὁ ὄνειρος ὀρθῶς καὶ κατὰ λόγον, ὅτι ἦν ὁ Νίκων λελειμμένος.

81 *Τὰ ἐν νεκυσίοις καὶ περιδείπνοις παρατιθέμενά τισιν οὔτε ἰδεῖν οὔτε φαγεῖν ἀγαθὸν οὔτε περιδειπνεῖσθαι· νο-* 20
σοῦσι μὲν γὰρ ὄλεθρον μαντεύεται, ἐρρωμένοις δὲ θάνατόν τινος τῶν οἰκείων προαγορεύει. ὁ Σύρος ἔδοξε τῷ δεσπότῃ

1–10 A. D. Nock, Harvard Theol. Rev. 27 (1934) 71.

1 *μάθης* **V** ‖ **2** *παίδων*] *τέκνον* **V** | *χρεωστης* **L** ‖ **3** *τῷ χρεώστῃ*] *τοῦ χρέους* **L** ‖ **4** *οὗτος* Her. ‖ **6** *θέλοι* **L** ‖ **8** *λέγειν* om. **L** | *τὸν λέγοντα Σάραπιν* **L** ‖ **9** *δοὺς*] *παρασχὼν* **V** | *ὁ*] *καὶ πᾶς ὁ* **L** | *καλεῖται* ⟨*καὶ*⟩ coni. Her. ‖ **10** *ἄπιστοι*] *ἄπιστοι αἱ εὐτυχίαι καὶ* **V** ‖ **11** *ὧν* Reis.: *ὃν* **LV** ‖ **12** *ταὐτὸ*] *τὸ αὐτὸ* **L**, *αὐτὸ* **V** ‖ **13** *τοῦ* om. **L** | *ἔδοξε—καλούμενον*] *ἔδοξεν εἰκόνα τινὰ καλούμενον συναγορεύειν αὐτῶ* **L**, *ἔδοξεν αὐτῷ συναγορεύειν νίκωνα τινὰ καλούμενον ὅτι μὴ τὴν ἐτυμολογίαν τοῦ ὄνοματος ἀλλὰ καὶ τὴν πρᾶξιν τοῦ ὀνομαζομένου ἐν ὕπνῳ δεῖ προσέχειν* **V** ‖ **17** *ὁ ὄνειρος σημαντικὸς* **V** | *ἦν*] *ἦν καὶ* **V** ‖ **18** *λελιμμένος* **L**, *λελυμένος* **V**, corr. Reis. ‖ **19** *περὶ νεκυσίων καὶ περιδείνων* **V** | *νεκυσίοις*] *νέκυσιν* **L** | *περιδείπνοις*] *δείπνοις* **L** | *παρατιθέμενα*] *πραττόμενα* **L** ‖ **20** *περιδειπνεῖσθαι*] *περιλειπεῖν ὥσπερ νεκρὸν ἀγαθὸν* **L** spatio inter *περιλειπεῖν* et *ὥσπερ* relicto | *νοσοῦντι* **V** ‖ **22** *τινος* om. **L**

περίδειπνον παρατιθέναι, καὶ οὐκ εἰς μακρὰν κατώρυξε τὸν δεσπότην, ὥσπερ καὶ ὁ ὑπὸ τοῦ πάτρωνος ὄναρ πάλιν ἠλευθερωμένος ἀπέβαλε τὸν πάτρωνα θανάτῳ.

82 *Σκόπει δὲ καὶ ἐπὶ τῶν δοκούντων ἀποθνήσκειν μή* 5 *ποτε ἀναβιοῦν νομίσῃ τις· οὐκέτι γὰρ τὰ ὑπὸ τοῦ θανάτου σημαινόμενα γίνεται. Λεωνᾶς ὁ Σύρος παλαιστὴς μέλλων ἀγωνίζεσθαι τὸν ἐν Ῥώμῃ ἀγῶνα ἔδοξε τεθνάναι καὶ ἐκφέρεσθαι, συναντήσαντα δὲ αὐτῷ τινα ἀλείπτην χαλεπαίνειν πρὸς τοὺς ἐκφέροντας ὅτι ταχέως καὶ κενοσπού-* 10 *δως αὐτὸν ἐκφέροιεν· δύνασθαι γὰρ αὐτὸν ἀναβιῶναι. ἔπειτα ἐλαίῳ θερμῷ καὶ ἐρίοις χρισάμενον κατὰ τοῦ στήθους ποιῆσαι αὐτὸν ἀναβιῶναι. οὗτος εὐημέρησε ἐν τῷ ἀγῶνι ἐπιφανῶς παλαίσας, μέλλων δὲ στεφανοῦσθαι ἐκωλύθη πρὸς τοῦ ἀλείπτου †ἐπιπροσθεμένου† τὴν ἐρ-* p. 250 15 *γασίαν τοῦ στεφάνου· λαβὼν γὰρ ἀργύριον οὐκ εἴασεν αὐτὸν περὶ τοῦ στεφάνου παλαίοντα διαγωνίσασθαι.*

Μένανδρος ὁ Σμυρναῖος εἰς Ὀλύμπια ἀνερχόμενος ἔδοξεν ἐν τῷ σταδίῳ τῷ Ὀλυμπίασι κατορωρύχθαι, καὶ ἐγένετο Ὀλυμπιονίκης.

20 *Ὅσα νεκροῖς συντίθεται, ταῦτα οὔτε δοῦναι νεκρῷ οὔτε παρὰ νεκροῦ λαβεῖν ἀγαθόν· ἢ γὰρ αὐτῷ τῷ ἰδόντι ἤ τινι τῶν τοῦ ἰδόντος ὀλέθρια γίνεται. τῶν δὲ ἄλλων ἓν οὐδὲν νεκρῷ [ἃ] δοῦναι συμφέρει, λαβεῖν δὲ πάντα καὶ ὁμοῦ καὶ κατὰ ἓν παρὰ νεκροῦ συμφέρει, μάλιστα δὲ τροφὰς καὶ* 25 *ἀργύριον καὶ σκεύη καὶ ἱμάτια.*

20 Riess 192–3.

2 *ὁ* om. **L** | *πάλιν ἠλευθερωμένος ὄναρ* **V** || **4** *περὶ ἀναβιώσεως* **V** | *σκοπεῖν* **V** | *δὲ* om. **L** | *χρὴ* post *ἀποθνήσκειν* addit **V** | *μή ποτε*] *μήτε* **L** || **5** *ἀναβιοῦν*] *ἀναζῆν* **V**, def. Deiss. || **6** *ὁ Σύρος ὁ παλαιστὴς* **V**, *τίς παλαι συρος* **L** || **9** *κενῶσσπουδαιωσ* **L** || **10** *αὐτὸν* om. **L** | *ἀναβιῶσαι* **L** || **11** *ἔπειτα* om. **L** || **12** *αὐτὸν* om. **L** | *ἀναβιῶσαι* **L** | *ἐν* om. **V** || **14** *πρὸς*] *ὑπὸ* **L** | †*ἐπιπροσθεμένου*†] *ἐπίπροσθεν θεμένου* Reis., *οὐ προσιεμένου* coni. Her. || **17** *ὁ*] *μὲν ὁ* **L** | *εἰς*] *εἰς τὰ* **V** | *ἀπερχόμενος* **V** || **18** *σταδίῳ* om. **L** | *τῷ Ὀλυμπίασι* Mein.: *τῷ ἐν ὀλυμπιάσι* **V**, om. **L** | *κατορωρύχθαι* Reis.: *κατωρορύχθαι* **V**, *ριχθαι* **L** || **20** *νεκροῖς*] *νεκρος* **L**, *νεκρῶ* **V** || **22** *ὀλέθρια*] *ὄλεθρος* **V**, *ἐλεύθερος* **L** | *ἓν οὐδὲν*] *ἐν οὐδενὶ* **LV** || **23** [*ἃ*] Reis. || **25** *ἱμάτια καὶ σκεύη* **V**

83 Ὅσα τῶν ἀγαθῶν καὶ ὅσα τῶν κακῶν τῶν περὶ τὸ σῶμα βλεπομένων οὐχ ὅλα ἀλλ' ἐξ ἡμισείας βλέπεται, καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ ἥττονα ποιεῖ. οἷον ἡ τοῦ Διογνήτου γυνὴ ἔδοξεν ἐν τῇ δεξιᾷ μόνῃ παρειᾷ γένειον ἔχειν. καὶ σημαίνοντος τοῦ ὀνείρου πάσαις γυναιξὶ ταῖς γε μὴ ἀγά- 5 μοις μηδὲ ἀτέκνοις ἔτι καὶ ταῖς μὴ ἐν γαστρὶ ἐχούσαις χηρείαν, ἀπέβη αὐτῇ μήτε σὺν τῷ ἀνδρὶ εἶναι μήτε μὴν ἀπηλλάχθαι αὐτοῦ, ἀλλὰ πολλῷ χρόνῳ οἰκουρεῖν ὑπολειφθεῖσαν ἐν τῇ πατρίδι παρὰ τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἀποδημίαν. οὐδὲν δὲ διαφέρει γυναικὶ ἐάν τε πώγωνα ἔχειν δοκῇ ἐάν 10 τε ἀνδρὸς αἰδοῖα ἐάν τε στολὴν ἢ κουρὰν ἢ ἄλλο τι ἀνδρεῖον [ἔχειν δοκῇ]. τὰ αὐτὰ γὰρ ἀποβήσεται. ὁμοίως καὶ ἐπὶ ἀνδρῶν οὐδὲν διαφέρει ἐάν τε ὅλον τὸ σῶμά τις εἰς γυναῖκα μεταβεβληκέναι δόξῃ ἐάν τε μόνον γυναικείαν φύσιν ἔχειν ἐάν τε στολὴν ἢ ὑπόδεσιν ἢ ἐμπλέγματα γυναικεῖα· τὰ 15 αὐτὰ γὰρ ἀποβήσεται. ἔστι δὲ ταῦτα οὐχ ὅμοια τοῖς ἡμιτε- p. 251 λέσι τῶν ἔργων οὐδὲ τῷ τοῦ Κίλικος ὀνείρῳ τοῦ τὸ πρόβατον δόξαντος κείρειν.

Τῶν ἀποβάσεων τὸ κεφάλαιον εὑρεῖν ἔστω σοι ἔργον, καὶ τὰ συμπτώματα ⟨τὰ⟩ ἀκολουθοῦντα πειρῶ μὲν εὑρί- 20 σκειν, ἀποτυχὼν δὲ μὴ ἄχθου. ὁ Κύπριος νεανίσκος ὄνειρον ὥρισεν ἀποβεβηκότα φιλονείκως. ἦν δὲ οὗτος ὁ ὄνειρος· γυνὴ ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἔδοξε χῆνα τετοκέναι. ὃ κριτέον, εἰ μὲν ἱερέως εἴη ἡ γυνή, τὸ τεχθὲν ζήσειν·

1 περὶ κακῶν καὶ ἀγαθῶν τῶν ἐν τῷ σώματι **V** | ὅσα —κακῶν] ὅσα τῶν ἀγαθῶν **L**, ὅσα τῶν κακῶν καὶ ὅσα τῶν ἀγαθῶν **V** || **2** βλέπεται] βλεπομένων **L** || **3** κακὰ καὶ τὰ ἀγαθὰ **L** | Διογνήτου] διογνώστου **V** || **5** μὴ ἀγάμοις] μὲν ἀγαθοῖς **L** || **6** μηδὲ] μήτε **V** | ἔτι] επι **L** || **7** αὐτῇ] αὕτη **L** || **10** δὲ om. **L** | δοκῇ] δοκεῖν **L** || **11** ἂν τε στολὴν **L** || **12** δοκεῖ ἔχειν **L** || **13** οὐδὲν δὲ διαφέρει **V** | τις om. **V** || **14** μόνην **V** | γυναικείαν om **L** | ἔχειν ἐάν τε στολὴν ἢ om. **L** || **15** ὑπόδησιν **LV**, fort. recte | ἐμπλήγματα **L** | τὰ αὐτὰ] ταῦτα **LV** || **16** ἐστὶ δὲ ταῦτα om. **V** || **20** καὶ τὰ] τὰ δὲ **L** | κατὰ συμπτώματα **L** | ⟨τὰ⟩ Reis. | ἐπακολουθοῦντα **V** || **21** δὲ μὴ ἄχθου om. **L** lac. relicta, suppl. **L**[2] | ὁ Κύπριος νεανίσκος] ὁ σύρος **V** || **24** ὁ κριτέον] ἐκρίθη **V** | εἴη] ην **L** | ἡ om. **L** | ζήσειν] ζήσει **V**, ζῆν **L**

ἱεροὶ γὰρ οἱ χῆνες οἱ ἐν ναοῖς ἀνατρεφόμενοι· εἰ δὲ μή, εἰ
μὲν θῆλυ εἴη, ζήσειν μέν, ἑταιρικῷ δὲ χρήσεσθαι βίῳ διὰ
τὸ περικαλλὲς τῶν χηνῶν· εἰ δὲ ἄρρεν, μὴ ζήσειν, ὅτι
ἐστὶν ὁ μὲν χὴν στεγανόπους ὁ δὲ ἄνθρωπος σχιζόπους·
5 τὰ δὲ μὴ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἢ τοῦ αὐτοῦ εἴδους ἐναντία
πρὸς ἀνατροφὴν παίδων. ὁ δὲ εἶπεν ἄρρεν τεχθὲν †ἐν ὕδατι
τεθνάναι.† εἰ μὲν ⟨οὖν⟩ οὐ πάντῃ καὶ πάντως ὁ χὴν ἦν ἐν
ὕδατι, ἀλλ' ἀπέθνησκε μόνως, καὶ μὴ μυρίοι ἦσαν αὐτῷ
οἱ θάνατοι, ἄξιον ἦν ἐγκαλεῖν τῷ κρίναντι, ὅτι μὴ εἶπεν
10 ἐν ὕδατι τὸν παῖδα τεθνήξεσθαι· εἰ δὲ ἔδει μὲν ὀλιγο-
χρόνιον γενέσθαι, συνέπεσε δὲ αὐτῷ τὸ ἐν ὕδατι ἀποθα-
νεῖν, αὐτάρκης ἦν ἡ κρίσις. καὶ γὰρ τὸ μὴ διακρῖναι πότε-
ρον ἄρρεν ἢ θῆλυ τέτοκε, κατὰ λόγον ἐγένετο· ἔνεστι μὲν
γὰρ ἄρρενα εἶναι τὸν χῆνα, ἔνεστι δὲ καὶ θήλειαν.

15 Πρὸς δὲ τοὺς πυνθανομένους πόσῳ χρόνῳ οἱ ὄνειροι
ἀποβαίνουσιν εἴποις ἂν ὅτι ὅσα τῶν ὄντων ἐν ὡρισμένοις
χρόνοις γίνεται, ταῦτα καὶ ἐν τοῖς ὕπνοις ὁραθέντα ἐν
τοῖς αὐτοῖς ἀποβαίνει χρόνοις, ⟨ὡς⟩ ἀγῶνες καὶ πανηγύ-
ρεις καὶ ἄρχοντες καὶ στρατηγοὶ καὶ τὰ ὅμοια. ὅσα δὲ τῶν p. 252
20 ὄντων ἐν ἀορίστοις καὶ μὴ πεπηγόσι χρόνοις γίνεται,
ἀορίστως καὶ ἀποβαίνει, ὡς συνουσίαι καὶ τροφαὶ καὶ
ἐκκρίσεις καὶ τὰ συντελοῦντα τούτοις χωρὶς ζῴων· ταῦτα
γὰρ δι' ὅσου χρόνου γεννᾶται, τοῦτ' ἔστιν ὅσῳ κυοφορεῖ-

1 anseres sacri: Petron. 136, Aristid. or. 49, 49—50, Plut. quaest. Rom. 98, 287 B—D, de fort. Rom. 12, 325 C, Deubner, De incubatione 42. || **4** Ael. nat. animal. 11, 37, Aristoph. Byz. hist. animal. epit. 1, 17.

1 *οἱ* Mein.: *καὶ* **LV** | *ἐν ναοῖς*] *ναοῖ* **L** | *ἀνατρεφόμενοι* Mein.: *ἀναστρεφόμενοι* **LV** || **2** *ζήσειν* Reis.: *ζήσει* **V**, *ζήσειν* **V** ead. man,, *ζῆν* **L** | *ἑταιρίκῷ*] *ἑτερω* **L** | *χρήσασθαι* **L** | *τῶ βίω* **L** || **3** *ζήσειν* Reis.: *ζῆν* **LV** || **4** *ὁ* ante *μὲν* om. **L** || **5** *ἢ*] *εἰ μὴ ἐκ* **L** | *ἐναν-τία*] *ταῦτα ἐναντία* **V** || **6** *ἀνατροφὴν* Reis.: *ἀναστροφὴν* **LV** || **7** *τεθνήξεσθαι* coni. Her. | *ἐν* om. **L** || **8** *ἀλλ'* om. **L** | *μονω* **L** | *μὴ* om. **L** || **10** *ἐν* om. **V** | *τεθνήξεσθαι*] *ἀποτεθνηκέναι* **L** || **13** *ἄρ-σεν* **L** | *τέτοκε κατὰ λόγον ἐγένε* om. **L** || **14** *ἄρρενα*] *ενα* **L** | *θή-λειαν*] *καθ' ϊδίαν* **L** || **15** *περὶ τοῦ πόσῳ χρόνῳ ἀποβαίνουσιν οἱ ὄνειροι* **V** || **16** *ὅτι*] *εἰκότως ταῦτα* **V** || **17** *γίνεται χρόνοις* **V** || **18** *αὐτοῖς*] *ὑπ' αὐτοῖς* **L** | *πανηγυρις* **L** || **20** *μὴ* om. **L** | *πεπηγόσι*] *επει γουσιν* **L** || **22** *ἐγκρισεις* **L** | post *ἐκκρίσεις* **V** addit *καὶ προεκκρίσεις* | *συντελοῦντα*] *συμβουλοῦντα* **L** | *τούτοις* om. **L** || **23** *ὅσῳ*] *ὡς* **L**

ται, τοσούτῳ καὶ ἀποβαίνει. ἔτι θεοὶ καὶ βασιλεῖς καὶ γονεῖς καὶ δεσπόται οὐκ ἐν ὡρισμένοις ἀποβαίνουσι χρόνοις. λάμβανε δὲ σύμμετρα τὰ ἀποτελέσματα καὶ τοὺς χρόνους ἐκ τῶν παρακειμένων ἑκάστοις τῶν ὁρωμένων ἢ ἐξ αὐτῶν τῶν προσδοκιῶν· γελοῖον γὰρ ἂν εἴη τῷ περὶ τῆς 5 *αὔριον φοβουμένῳ ἢ ἐλπίζοντι καὶ ἰδόντι ὄνειρον τὰ εἰς ὥρας ἐσόμενα κρίνειν. ἔτι καὶ ὧν προσήμερός ἐστιν ἡ χρῆσις, ἡμέραις ἀποβαίνει, ὧν δὲ χρονιωτέρα, χρόνῳ πλείονι. καὶ τὰ μακρόθεν ὁρώμενα, ὡς τὰ περὶ τὸν οὐρανόν, διὰ τὸ διάστημα βράδιον ἀποβαίνει. ἔτι καὶ* 10 *τοῦτο. καὶ οἱ ἀγαθοὶ καὶ οἱ κακοὶ ὄνειροι τοῖς μὲν μεγάλοις ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ μεγάλα καὶ τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ ποιοῦσι, τοῖς δὲ μετρίοις μέτρια, τοῖς δὲ ταπεινοῖς μικρὰ παντελῶς, καὶ μάλιστά γε οἱ ἀγαθοί· καὶ γὰρ εἰκός, ἐπειδὴ οὗτοι καὶ τὸ τυχὸν λαβόντες ἀγαπῶσι καὶ ὑπερ-* 15 *χαίρουσιν. ὀρθῶς γοῦν καὶ τὸ Καλλιμάχειον ἔχει 'αἰεὶ τοῖς μικκοῖς μικκὰ διδοῦσι θεοί.'*

Ταῦτα μὲν οὖν, ὦ τέκνον, ἱκανῶς καὶ ἀνενδεῶς ἔχει, πάντων τῶν ἐν ὀνειροκρισίᾳ ἀπόρων λελυμένων καὶ οὕτως ὑπτίων κειμένων καὶ εὐεπιγνώστων σοι ἐσομένων. ἴσθι 20 *δὲ ὅτι οὐχὶ ὀνείρων ἀποβάσεις εἰπεῖν σοι τὸ προκείμενόν μοι ἦν ἀλλ' ἀφωρισμένως καθ' ἕκαστον ζήτημα τὰς ἐπιλύσεις συναγαγεῖν. αἱ δὲ ἀποβάσεις ἑκάστων παράκεινται εἰς ὑπόδειγμα. ἱστορίας δὲ ἕνεκεν ὅπως ἔχῃς ἀπονώτερον ταῖς τριβαῖς χρῆσθαι, πειράσομαι συναγαγὼν ὡς πλεί-* 25 *στους ἀποβεβηκότας ὀνείρους ἄλλο σοι βιβλίον ποιῆσαι.*

16–17 Callim fr. 179 Schneider, fr. 475 Pfeiffer. cf. Apostol. cent. 1, 40a (Schneidewin-Leutsch, Corp. Paroemiogr. Gr. 2, p. 251), Arsen. violet. p. 23 Walz.

1 *ἔτι*] *επει* **L** || **2** *οὐκ ἐν* om. **L** || **4** *ἑκάστοις τῶν ὁρωμένων* om. **L** || **5** *τῆς*] *τὴν* **V** || **6** *τὸν ὄνειρον* **V** || **8** *χρῆσις*] *εὕρεσις* **V**, *γρ. χρῆσις* **V** in marg. | *ὧν* om. **L** || **11** *καὶ* ante *οἱ ἀγαθοὶ* om. **V** | *μὲν* om. **L** || **12** *καὶ γυναιξὶ*] *ἢ γυναιξὶ* **V** | *καὶ τὰ κακὰ* om. **V** || **13** *ταπεινοῖς*] *ἀπόροις* **V** || **14** *οἱ* om. **L** || **16** *καλλιμάχιον* **LV**, corr. Rig. | *ἀεὶ* **L**, *τὸ ἀεὶ* **V**, corr. Rig. || **17** *μικκοῖς μικκὰ* Rei.: *μικροῖς μικρὰ* **LV** || **18** *ἔχειν* **L** || **21** *ἀποβασει* **L** | *εἰπεῖν σοι τὸ*] *εἰπεῖν σοι τὸ νῦν* **M**, *πισοι το νῦν* **L**, *λέγειν σοι τὸ* **V** || **23** *συνάγειν* **V** | *αἱ* om. **L** | *ἑκαστω* **L** || **24** *ἕνεκα* **V** || **25** *χρασθαι* **L**

E

Ἀρτεμίδωρος Ἀρτεμιδώρῳ υἱῷ χαίρειν.

προοίμιον p. 253

Ἄξιον μὲν ἴσως, ὦ τέκνον, ἐγκαλεῖν τῆς βραδυτῆτος ἡμῖν, εἰ διὰ ῥᾳθυμίαν ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ τὸ προκείμενον ἦν ἱστορίαν ὀνείρων ἀποβεβηκότων συναγαγεῖν σοι, χαλεπὸν δὲ καὶ ἐργῶδες ἦν τῷ γε βουλομένῳ ἀξίους ἀναγραφῆς 5 συναγαγεῖν ὀνείρους (τοὺς μὲν γὰρ τυχόντας [καὶ] πάνυ ῥᾴδιον καὶ ἐν βραχεῖ χρόνῳ παμπληθεῖς ἀναγράφειν, τοιούτους δέ, ὁποίους ἄν τις γράφων οὐ μόνον οὐκ αἰσχύνοιτο ἀλλὰ καὶ μέγα φρονεῖν ἐπ' αὐτοῖς ἔχοι, οὐκ ἄνευ πόνου καὶ χρόνου οἷόν τ' ἦν ἀθροῖσαι, ⟨καὶ⟩ μάλιστά γε 10 μὴ ῥᾳδιουργῆσαι βουλομένῳ) τοιγαροῦν ἔν τε ταῖς πανηγύρεσι ταῖς κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐν Ἀσίᾳ καὶ πάλιν αὖ ἐν Ἰταλίᾳ ἐξεπίτηδες ἀγείρων ὅσους μάλιστα ἐδυνάμην [εὑρὼν] τοῦτό σοι τὸ βιβλίον μετὰ τὸν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν πεπονημένοις μοι βιβλίοις πόνον ὠφελιμώτατον ἐσόμενον 15 αὐτῷ τέ σοι καὶ εἴ τινι κοινωνήσειας ἀντιγράφου πεποίηκα. εὕροις δ' ἂν καθ' ἕκαστον τῶν ὀνείρων ψιλὰς τὰς ἀποβάσεις, ὡς ἀπέβησαν, ἄνευ σκηνῆς καὶ τραγῳδίας ἀναγε-

Ἀρτεμιδώρου Δαλδιανοῦ ὀνείρων ἀποβάσεων βιβλίον πέμπτον προοίμιον V || 1 ἄξιον μὲν ἴσως] ἀξίως μὲν L || 2 ἐγίνετο L | δὲ] δὴ L || 3 ἱστορία L || 4 ἦν om. L | ἀναγραφους L || 5 ὀνείρους συναγαγεῖν V | πάνυ] πάνυ αὖ V || 6 ῥᾴδιον] τάχειον βράδιον L || 7 αἰσχύνεται V || 8 ἔχει V | καὶ οὐκ L || 9 τ' ἦν] την L, τε ἦν V | γε μὴ ῥᾳδιουργῆσαι] δὲ καὶ ῥᾳδιουργῆσαι μὴ V || 10 ταῖς] τῶν L || 11 αὖ πάλιν L || 12 ἐν Ἰταλίᾳ] ηταιδια L | ἀγείρων ὅσους μάλιστα] ἀπιὼν μάλιστα ὅσους V | ἠδυνάμην L || 13 τὸν] τὸ L || 15 τέ σοι καὶ εἴ τινι om. L | κοινωνήσειας] εἰς L | ἀντίγραφον V || 16 τὰς] τε V || 17 σκηνῆς καὶ τραγῳδίας om. L spatio relicto, suppl. L[2]

p. 254 *γραμμένας· οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ τὴν ἀπὸ τῆς πείρας πίστιν ἅμα καὶ ὠφέλειαν συναγαγεῖν προεθέμην. διόπερ τὰ εἰς πάντα ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐνδεχόμενα ἀποβαίνειν παρὰ τὰς τῶν θεωμένων τύχας τε καὶ προαιρέσεις καὶ ἡλικίας καὶ περιστάσεις παραιτησάμενος (ἐπειδὴ τὸ μὲν πρῶτον καὶ* 5 *τὸ δεύτερον καὶ τὸ τρίτον μάλιστα τούτων ἐστὶν ἀνάπλεω, τὸ δὲ τέταρτον αὐτῷ σοι προσφωνηθὲν τεχνικὴν περιέχον θεωρίαν καὶ ἄτριπτον τῶν ἐπιζητουμένων ἑρμηνείαν ἠκρίβωται) ὅμως σοι προσδεῖν ἡγούμενος τριβῆς τε καὶ γυμνασίας, ὡς ἐπηγγειλάμην ἐπὶ τέλει τοῦ τετάρτου, καὶ* 10 *νῦν ἐμπεδῶν τὴν ὑπόσχεσιν ἀποδίδωμι.*

1 *Ἔδοξέ τις τοῦ Ποσειδῶνος τοῦ ἐν Ἰσθμῷ τῇ βάσει ἁλύσει προσδεδέσθαι. ἱερεὺς ἐγένετο τοῦ Ποσειδῶνος· ἔδει γὰρ αὐτὸν ἀχώριστον εἶναι τῶν τῆς ἱερωσύνης τόπων.* 15

2 *Ἔδοξέ τις τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα προσαγαγὼν ὥσπερ τι ἱερεῖον ἀποθῦσαι καὶ τὰ κρέα κατακόπτων πιπράσκειν καὶ τὴν ἐμπολὴν αὐτῷ πάνυ πολλὴν γίνεσθαι. ἐπὶ δὲ τούτοις χαίρειν τε ἔδοξε καὶ τὸ συναγόμενον ἀργύριον [ἀπὸ τοῦ κρεοπωλίου] πειρᾶσθαι κρύπτειν διὰ τὸν ⟨τῶν⟩ περιιστα-* 20 *μένων φθόνον. οὗτος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα προαγωγεύων ἐπ' αἰσχροῖς ἐπορίζετο, καὶ ἦν αὐτῷ τὸ ἔργον λυσιτελὲν μὲν εἰς πορισμόν, ἄξιον δὲ ἀποκρύπτεσθαι.*

3 *Ἔδοξέ τις εἰς γυμνάσιον τὸ ἐν τῇ πατρίδι ὂν αὐτοῦ εἰσελθὼν ἰδεῖν εἰκόνα ἰδίαν, ἥτις καὶ ὕπαρ ἦν ἀνακειμένη·* 25

12 Pausan. 2, 1, 6—7.

1 *οὐδὲ* **V** | *ἄλλο ἢ*] *ἄλλον* **L** || **3** *ἀποβαίνειν ἦν* **L** || **4** *θεωμένων ἡμῶν* **V** | *τε* om. **L** || **5** *πρῶτον τε καὶ* **V** || **6** *ἀνάπλεα* **L** || **7** *τέταρτον—περιέχον* om. **L** | *αὐτῷ* Reis.: *ταῦτα* **V** || **8** *θεωρίαν*] *τῇ θεωρια* **L** | *ἄτριπτον*] *ἄτρεστον* **V** | *ἐπιζητουμένων πάντων* **L** || **9** *σοι προσδεῖν–ἀποδίδωμι* om. **L** spatio relicto, suppl. **L**[2] || **12** *τοῦ ἐν Ἰσθμῷ τῇ βάσει ἁλύσει*] *τοῦενϊεμοτηβασιλειααλυσει* **L**, *τῇ βάσει ἁλύσει* **V** || **14** *ἀχώριστον αὐτὸν* **L** | *εἶναι—τόπων*] *εἶναι τῶ . . . λόγων* **L**, *εἶναι ἱερέα* **V** | *τόπων*] *ἔργων* Nau. || **16** *προσάγων* **L** || **18** *ἐμπολὴν*] *ἐμπολὶν* **L**, *ἐμπωλὴν* **V** || **20** *διὰ τὸν—φθόνον*] *διὰ τὸν περιιστάμενον φθόνον* **V**, *περιιστάμενος φθόνος* **L** || **21** *αὐτοῦ* **L** | *προαγορεύων* **L** || **23** *ἀποκρύπτειν* **L** || **24** *εἰς* om. **L** || **25** *ὕπαρ ἦν*] *παρῆν* **V**

εἶτα ἐδόκει αὐτῷ τὸ πῆγμα τῆς εἰκόνος πᾶν τὸ ἔξωθεν διαλελύσθαι. πυνθανομένῳ δέ τινι τί συμβεβηκὸς εἴη περὶ τὴν εἰκόνα λέγειν ᾤετο 'ἡ μὲν εἰκών μου μένει ὑγιής, τὸ δὲ πῆγμα λέλυται.' χωλὸς ἐγένετο ἀμφοτέρους τοὺς πόδας 5 *εἰκότως· τὸ μὲν γὰρ γυμνάσιον σύμβολον ἦν τῆς καθ'* p. 255 *ὅλον τὸν ὄγκον εὐεξίας, ἡ δὲ εἰκὼν τὰ περὶ τὸ πρόσωπον ἐσήμαινε, τὸ δὲ ἔξωθεν πῆγμα τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος ἦν.*

4 *Ἔδοξέ τις λιβανωτῷ τὸν πρωκτὸν ἐκμάσσειν. ἀσεβείας ἑάλω, ἐπειδὴ ᾧ τοὺς θεοὺς τιμῶμεν ἐξύβρισεν. ἡ δὲ ὀδμὴ* 10 *τὸ μὴ λαθεῖν αὐτὸν ἐσήμαινεν.*

5 *Ἔδοξέ τις σίνηπι τετριμμένον ὑγρὸν πίνειν, ἔτυχε δὲ αὐτῷ δίκη οὖσα καὶ ἔφευγε φόνου γραφήν. ἑάλω καὶ τῆς κεφαλῆς ἀφῃρέθη· ἦν γὰρ οὔτε σύνηθες οὔτε ὅλως πότιμον τὸ ποτόν. καὶ μέντοι ⟨καὶ⟩ διακριθὲν πρότερον ὑπὸ* 15 *τοῦ λεγομένου ἠθμοῦ τὸ σίνηπι ἔπινε. τοιγαροῦν ὑπὸ κριτοῦ, ὅπερ ἐστὶ δικαστοῦ, εἰς ὄλεθρον κατέστη.*

6 *Ἔδοξέ τις Ξάνθος ὁ ποταμὸς ὁ ἐν Τροίᾳ γεγονέναι. αἷμα [μέγα μὲν καὶ οὐχ οἷόν τε πιστεύειν ἀλλ' οὖν γε οὕτως ἀποβὰν ἱστορήσαμεν] ἀνήνεγκεν ἐπὶ ἔτη δέκα· οὐ* 20 *μὴν ἀπέθανέ γε, ὅπερ ἦν εἰκὸς διὰ τὸ ἀθάνατον εἶναι τὸν ποταμόν.*

7 *Ἔδοξέ τις ἐν Νεμέᾳ ἀγωνίζεσθαι ἀνδρῶν πάλην καὶ νικᾶν καὶ στεφανοῦσθαι, ἔτυχε δὲ αὐτῷ δίκη οὖσα περὶ ἀγροῦ, ἐν ᾧ παμμέγεθες ἦν ἕλος. καὶ δὴ ἐνίκησε τῷ τοῦ ἕλους λόγῳ* 25 *διὰ τὸ σελίνῳ τῷ ἐν Νεμέᾳ τοὺς νικῶντας στεφανοῦσθαι.*

14 exc. Suda s. vv. *διακριθέν, ἠθμός, ἴθματα.* || **24–25** apium enim paludibus gaudet: Theophr. hist. plant. 7, 6, 3.

1 *εἶτα*] *τάδε καὶ* **L** || **2** *δέ* om. **L** || **5** *γὰρ*] *γὰρ τὸ* **L** || **6** *ὄγκον* Reis.: *οἶκον* **LV** || **7** *ἐσημαίνετο* **L** | [*ἔξωθεν*] coni. Her. || **8** *ἐκμάσει* **L**, *ἐκμάσσειν αὐτοῦ* **V** || **9** *τιμῶμεν*] *τιμῶν μὲν* **L**, *τιμῶμεν οὗτος* **V** | *ἐξύβριζεν* **V** | *ἡ δὲ*] *ἐνηδὲ* **L** || **11** *τετριμμένον ὑγρὸν σίνηπι* **V** || **12** *φεύγειν φόβου γράφειν* **L** || **14** ⟨*καὶ*⟩ Suda s. v. *ἠθμός* || **15** *ἠθμοῦ* Suda: *ἦομου* **L**, *ἰσθμὸν* **V** | *τὸ σίνηπι* Rei.: *σίνιπι* **L**, *τὸ νάπι* **V** | *ἔπινε*] *πίννειν* **L** | *τοιγαροῦν ὑπὸ κριτοῦ*] *ὑπὸ κριτοῦ τοίνυν* **V** || **16** *τὸν ὄλεθρον* **L** || **17** *ξάνθον τὸν ποταμὸν τὸν* **V** | *ἐν*] *ἐν τῇ* **V** || **19** *ἔτη δέκα*] *ἔτη δὲ* **L**, *δέκα ἔτη* **V** | *οὐ μήν γε ἀπέθανεν* **V** || **20** *ἦν εἰκὸς ἦν* **L** || **23** *αὐτῷ* om. **V** || **24** *τῷ* om. **L** | *ἕλους*] *εἴδους* **V** || **25** *τῷ*] *τῷ καὶ* **L** | *τοὺς νικῶντας στεφανοῦσθαι*] *οἱ νικῶντες στεφανοῦνται* **L**

8 Ἔδοξέ τις ἐν τῇ τύλῃ πυροὺς ἔχειν ἀντὶ γναφάλλων. ἦν αὐτῷ γυνή, ἥτις μηδεπώποτε συλλαβοῦσα πρότερον ἐκείνου τοῦ ἔτους ἔγκυος γενομένη παιδάριον ἐγέννησεν ἄρρεν· ἡ μὲν γὰρ τύλη τὴν γυναῖκα ἐσήμαινεν, οἱ δὲ πυροὶ ἄρρεν σπέρμα. 5

9 Ηὔξατό τις τῷ Ἀσκληπιῷ, εἰ διὰ τοῦ ἔτους ἄνοσος ἔλθοι, θύσειν αὐτῷ ἀλεκτρυόνα· ἔπειτα διαλιπὼν ἡμέραν ηὔξατο πάλιν τῷ Ἀσκληπιῷ, εἰ μὴ ὀφθαλμιάσειεν, ἕτερον ἀλεκτρυόνα θύσειν. καὶ δὴ εἰς νύκτα ἔδοξε λέγειν αὐτῷ τὸν Ἀσκληπιὸν 'εἷς μοι ἀλεκτρυὼν ἀρκεῖ'. ἄνοσος μὲν 10 οὖν ἔμεινεν, ὠφθαλμίασε δὲ ἰσχυρῶς· καὶ γὰρ μιᾷ εὐχῇ ὁ θεὸς ἀρκούμενος τὸ ἕτερον ἠρνεῖτο.

p. 256

10 Ἔδοξέ τις φεύγων γραφὴν δημοσίων ἀδικημάτων [τὰ γράμματα καὶ] τὰ δικαιώματα ἀπολωλεκέναι. τῇ ὑστεραίᾳ εἰσαχθείσης τῆς δίκης ἀφείθη τῶν ἐγκλημάτων, καὶ 15 τοῦτο ἦν ἄρα, ὅπερ ἐσήμαινεν αὐτῷ τὸ ὄναρ, ἀφεθέντι τῶν ἐγκλημάτων μηκέτι δεήσεσθαι τῶν δικαιωμάτων.

11 Ἔδοξέ τις ἀπὸ τῆς σελήνης λύχνον ἅπτειν. τυφλὸς ἐγένετο. ὅθεν γὰρ οὐκ ἠδύνατο ἅψαι, ἐκεῖθεν ἐλάμβανε τὸ φῶς. ἄλλως τε καὶ τὴν σελήνην φασὶν οὐκ ἔχειν ἴδιον 20 φῶς.

12 Ἔδοξέ τις γυνὴ ἐν τῇ σελήνῃ τρεῖς ὁρᾶν εἰκόνας ἰδίας. ἐγέννησε τρίδυμα θηλυκά, καὶ τὰ τρία τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀπέθανεν. ἦσαν γὰρ αἱ εἰκόνες τὰ τέκνα, εἷς δὲ περιεῖχεν

1–3 exc. Suda s. v. τύλη. || 7 Plat. Phaed. 66, 118 A, Herondas 4, 12. 16, Fest. s. v. In insula, Lactant. inst. div. 3, 20, Tertull. de an. 1, 6. || 20–21 Pease ad Cic. nat. deor. 2, 103.

1 γναφάλλων] γναφάλων Suda, κναφάλων V | ἦν] ἐν L || 2 μηδέποτε L || 3 παιδάριον ἐγέννησεν ἄρρεν Suda: παιδάριον ἐγέννησεν L, παῖδα ἄρρενα ἐγέννησεν V || 4 γυναῖκα] γυναῖκα τεκεῖν V | ἄρρενος L || 7 ἔλθοι] ἢ L | αὐτῷ om. L | ἡμέραν] ἡμέραν ἕνα L, ἡμέρας V || 8 εἰ] καὶ εἰ V || 9 θύειν L | καὶ δὴ καὶ V | αὐτῷ] αὐτὸν L || 11 ἔμενεν L | ὀφθαλμίασεν L | καὶ] ἐπὶ LV || 12 ἀρκούμενος ὁ θεὸς V | ἠρνεῖτο] ἀπένευσεν V || 13 δημοσίων om. V || 14 καὶ om. L | ἀπολωλέναι V | τῇ] τε L, καὶ τῇ V || 15 ἀφείθη] ἀφίων L || 17 μηκέτι] καὶ τοῦτο μηκέτι L || 23 τριδίδυμα L | αὐτοῦ τοῦ μηνὸς ἀπέθανον V || 24 ἦσαν γὰρ αἱ εἰκόνες] εἰκόνες γὰρ L

αὐτὰς κύκλος. τοιγάρτοι ἐνὶ χορίῳ, ὡς λέγουσιν ἰατρῶν παῖδες, περιείχετο τὰ βρέφη. ἔζησε δὲ οὐ πλείονα ⟨χρόνον⟩ διὰ τὴν σελήνην.

13 Ἔδοξε παῖς παλαιστὴς περὶ τῆς ἐγκρίσεως πεφροντι-5 κὼς τὸν Ἀσκληπιὸν κριτὴν εἶναι καὶ παροδεύων ἅμα τοῖς ἄλλοις παισὶν ἐν παρεξαγωγῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐκκεκρίσθαι. καὶ δὴ πρὸ τοῦ ἀγῶνος ἀπέθανεν· ὁ γὰρ θεὸς οὐ τοῦ ἀγῶνος ἀλλὰ τοῦ ζῆν, οὗπερ μᾶλλον εἶναι κριτὴς νομίζεται, ἐξέβαλεν αὐτόν.

14 10 Ἔδοξέ τις ἐν τῇ σελήνῃ τὸ ἑαυτοῦ πρόσωπον ἰδεῖν. ἀπεδήμησε μακρὰν ἀποδημίαν καὶ τὸν πλεῖστον τοῦ βίου χρόνον ἐν ἄλῃ καὶ ξενιτείᾳ διῆγε· τὸ γὰρ ἀεικίνητον τῆς p. 257 σελήνης ἔμελλε συμπεριοίσειν αὐτόν.

15 Ἔδοξέ τις σιδήρεον αἰδοῖον ἔχειν. ἐγένετο αὐτῷ υἱός, 15 ὑφ᾽ οὗ ἀνῃρέθη. καὶ γὰρ ὁ σίδηρος ὑπὸ τοῦ ἐξ αὐτοῦ γενομένου ἰοῦ φθείρεται.

16 Ἔδοξέ τις ναύκληρος ἐν Μακάρων νήσοις εἶναι καὶ ὑπὸ τῶν ἡρώων κατέχεσθαι, ἔπειτα ἐλθόντα τὸν Ἀγαμέμνονα ἀπολῦσαι αὐτόν. ἀγγαρείᾳ περιπεσὼν ὑπὸ τῶν ἐπιτρόπων 20 τοῦ αὐτοκράτορος κατεσχέθη, ἔπειτα ἐντυχὼν τῷ βασιλεῖ ἀφείθη τῆς ἀγγαρείας.

17 Ἔδοξέ τις ἀποδημῶν τῆς οἰκείας τὴν κλεῖδα τοῦ οἰκήματος ἀπολωλεκέναι. ἀνακομισθεὶς εὗρε τὴν θυγατέρα ἐφθαρμένην· τρόπον γάρ τινα ἔλεγεν αὐτῷ τὸ ὄναρ οὐκ 25 εἶναι ἐν ἀσφαλεῖ τὰ οἴκοι.

18 Ἔδοξέ τις ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐκ αὐτοῦ ἐλαίαν πεφυκέναι. ἐφιλοσόφησεν εὐτόνως καὶ τοῖς λόγοις καὶ τῇ ἀσκήσει χρησά-

1 αὐτὰ **V** | ἐνὶ] ἐν ἐνὶ **V** | χωρίῳ **LV**, corr. Corn. | ὡς] ὃν **L** || **2** περιεῖχεν **L** | ⟨χρόνον⟩ Reis. || **4** παῖς] τις **LV** | ἐγκρίσεως] κρίσεως **LV** || **8** οὗπερ—νομίζεται] ουπερ εἶναι μᾶλλον κριτὴς νομίζεται **L**, μᾶλλον κριτὴς νομίζεται εἶναι **V** || **9** ἐξέβαλεν οὖν αὐτόν **V** || **10** ἰδεῖν] ὁρᾶν **L** || **11** τὸν—χρόνον] τὸν πλεῖστον βίον τοῦ χρόνου **L**, τὸν πλεῖστον χρόνον **V** || **12** καὶ om. **L** | ξενιτείᾳ] ξενίᾳ **L** | εὐκίνητον **L** || **14** σιδηριον **L**, σιδηροῦν **V** || **15** οὗ] οὐ ἔχειν **L** || **16** ἰοῦ γενομένου **LV**, transp. Reis. || **18** ἡρώων] τρώων **L** || **19** ἀγγαρία **L**, ἀγκαρείᾳ **V**, corr. Rei. || **21** ἀφείθη] ἀφῆκεν **L** || **22** οἰκίας **V** || **25** ἀσφαλείᾳ **LV** | οἴκοι] οικεια **L**

μενος ἀκολούθως· καὶ γὰρ ἀειθαλὲς τὸ φυτὸν καὶ στερεὸν καὶ τῇ Ἀθηνᾷ ἀνάκειται. φρόνησις δὲ εἶναι νομίζεται ἡ θεός.

19 Ἔδοξέ τις τῷ ἡλίῳ συνανατέλλειν καὶ τῇ σελήνῃ συντρέχειν. ἀπήγξατο, καὶ οὕτως ὅ τε ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἀνίσχοντες ἔβλεπον αὐτὸν μετάρσιον ὄντα [καὶ κρεμάμενον]. 5

20 Ἔδοξέ τις τὸν δοῦλον αὐτοῦ, ὃν μάλιστα παρὰ τοὺς ἄλλους ἐτίμα, φανὸν γεγονέναι [τοῦτον ὅνπερ λαμπτῆρα καλοῦσι.] τυφλὸς ἐγένετο καὶ ὑπὸ τοῦ δούλου αὐτοῦ ἐκείνου ἐχειραγωγεῖτο καὶ τοῦτον τὸν τρόπον δι' ἐκείνου τὸ φῶς ἔβλεπεν. 10

21 Ἔδοξέ τις ἐπὶ κύκλῳ τρίποδος διαπλεῖν πέλαγος μέγα. φεύγων ἀδικημάτων γραφὴν ἑάλω καὶ εἰς νῆσον κατεδικάσθη· τὸ γὰρ περιοχοῦν αὐτὸν ἦν περίρρυτον καὶ ἐοικὸς [τῷ σχήματι] νήσῳ.

p. 258 **22** Ἔδοξέ τις τὸ ἑαυτοῦ παιδίον ἀποδέρειν καὶ ποιεῖν ἀσκόν. 15 τῇ ὑστεραίᾳ τὸ παιδίον αὐτοῦ εἰς ποταμὸν πεσὸν ἐπνίγη· καὶ γὰρ ἀπὸ νεκρῶν σαρκῶν ὁ ἀσκὸς γίνεται καὶ ὑγροῦ ἐστι δεκτικός.

23 Ἔδοξέ τις τοῦ οὐρανοῦ ἀστέρα ἐκπεσεῖν καὶ ἄλλον χαμόθεν [ἀστέρα] εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβῆναι. οὗτος ἦν οἰκέτης 20 τινός. ἔπειτα ὁ δεσπότης αὐτοῦ ἀπέθανεν, ἡγούμενος δὲ ἐλεύθερός τε καὶ ἀδέσποτος εἶναι εὗρε παῖδα τοῦ προτέρου δεσπότου, ᾧ κατ' ἀνάγκην ἐδούλευσεν. ὁ μὲν οὖν πεσὼν ἀστὴρ ἐσήμαινε τὸν ἀποθανούμενον, ὁ δὲ εἰς οὐρανὸν ἀνελθὼν τὸν ἐποψόμενον καὶ δεσπόσοντα αὐτοῦ. 25

1 Geopon. 11, 1. || 11 lanx rotunda tripodi imposita: Pollux 10, 23, 81, Amm. Marc. 29, 1, 30.

1 στερεὸν] στέφεται L || 2 ἀνάκειται] ἀνακείμενον V || 3 συνανατελεῖν τῷ ἡλίῳ V || 5 καὶ om. L || 6 τὸν om. L || 7 [τοῦτον—καλοῦσι] Ruhn. || 8 αὐτοῦ om. V || 9 τοῦτον τὸν τρόπον] τούτου τὸν διττὸν τρόπον L, τούτῳ τῷ τρόπῳ V | δι' ἐκείνου το] ἐκίνου τοῦτο L || 11 διαπλέειν L || 12 φεύγων] ἔφυγεν δὲ L | ⟨δημοσίων⟩ ἀδικημάτων coni. Her., Add. (cf. 304, 13) κατεδίκασαν L || 13 περιοχοῦν—ἦν] περιέχον ἦν αὐτὸν LV | οἶκος LV, corr. Rei. || 14 [τῷ σχήματι] ego: τῷ σχῆμα τῇ L, τὸ σχῆμα τῇ V || 19 ἀστέρα Reis.: ἀστέρας LV || 22 τε om. L | εὗρεν παιδία L || 24 ἐσήμανεν L || 25 ἀνελθὼν] ἀνιὼν V | δεσποτεύσαντα L | αὐτὸν V

Ἔδοξέ τις εἰς χοίνικα χέζειν. ἑάλω ἀδελφῇ ⟨τῇ⟩ ἑαυτοῦ 24
μιγνύμενος· μέτρον γὰρ ἡ χοῖνιξ, τὸ δὲ μέτρον νόμῳ
ἔοικε. τρόπον οὖν τινα παρενόμει παρὰ τὰ νενομισμένα
κοινῇ τοῖς Ἕλλησι πράττων.

5 Ἔδοξέ τις ἐρωμένην τὴν ἑαυτοῦ ὁρᾶν ἐν σταμνίῳ 25
ὀστρακίνῳ κειμένην. ἀπέθανεν ἡ ἐρωμένη αὐτοῦ σφαγεῖσα
ὑπὸ δούλου δημοσίου. θάνατον μὲν γὰρ εἰκότως ἐσήμαινε
τῇ γυναικὶ τὸ εἶναι ἐν τῷ ὀστρακίνῳ σκεύει· ὑπὸ δημο-
σίου δέ, ἐπεὶ καὶ τὸ σταμνίον δημόσιόν τε καὶ πᾶσιν ὑπη-
10 ρετοῦν.

Ἔδοξέ τις τοῦ Σαράπιδος τὸ ὄνομα ἐγγεγραμμένον 26
λεπίδι χαλκῇ περὶ τὸν τράχηλον δεδέσθαι ὥσπερ σκυτίδα.
συνάγχῃ ληφθεὶς ἑπτὰ ἡμέραις ἀπέθανε· καὶ γὰρ χθόνιος
ὁ θεὸς εἶναι νενόμισται καὶ τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον τῷ Πλού-
15 τωνι, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ γράμματα ἑπτὰ ἔχει, καὶ καθ'
ὃ περιέκειτο τὴν σκυτίδα μέρος, κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος
νοσήσας ἀπέθανεν.

Ἔδοξέ τις ἐπὶ ξένης διατρίβων ἑστίαν οἰκοδομεῖν. 27
ἀπέθανεν [ἐπὶ ξένης ἔνθα ᾠκοδόμησεν] εἰκότως· ἦν γὰρ
20 σύμβολον τῆς ὅλης καταστάσεως καὶ τοῦ τέλους ἡ ἑστία, p. 259
ἣν ἐπὶ ξένης οἰκοδομῶν ἔμελλεν ἕξειν τὸ τέλος.

Ἔδοξέ τις ἐπὶ ξένης διατρίβων ἑστίαν οἰκοδομεῖν καὶ 28
ἀντὶ λίθων τὰ ἴδια βιβλία τῷ πηλῷ περιπλάσσειν, εἶτα

14 Heraclid. Pont. ap. Plut. de Is. et Osir. 27, 361 E, Tac. hist. 4, 83, Clem. Alex. protr. 4. || **15** Fr. Dornseiff, Das Alphabet in Mystik und Magie 61, confert Martial. 1, 71.

2 *γὰρ—μέτρον* om. L || **4** *πράσσω* L || **5** *τὴν* om. V || **6** *κειμένην*] *καὶ ἡ μὲν* L, *καιομένην* V | *καὶ ἀπέθανεν* V | *ἡ* om. L || **8** *ὑπὸ*] *ἐπὶ* V || **9** *τε* om. V | *ἅπασιν* L | *ὑπηρετοῦν* om. L || **11** *τις* om. L | *τοῦ —ἐγγεγραμμένον*] *τοῦ σαράπιδοσ τοενεμενγεγραμμένον* L, *τὸ ὄνομα τοῦ σαράπιδος ἐγγεγραμμένον* V || **12** *σκυτίδα*] *κυτίδα* L, *εἰς σκυτίδα* V || **13** *συνάγχω* L | *ἑπτὰ ἡμέραις*] *εἰς ἑπτὰ ἡμέρας* V, fort. recte cf. 304, 9 || **17** *τοῦ καὶ* ante *νοσήσας* addit L || **19** *ἔνθα καὶ* V | *γὰρ ἦν* L || **20** *τῆς ὅλης*] *διὰ ἄλλης* L | *καταστάσεως*] *καταλύσεως* V || **21** *ἔμελλεν—τέλος*] *ἔμελλεν τέλος ἕξειν ἐκεῖ* L || **23** *εἶτα δὲ* V

μεταδόξαν αὐτῷ καταβαλεῖν καὶ παύσασθαι οἰκοδομοῦντα. ἐνόσησε πονηρῶς καὶ εἰς ἔσχατον ἐλθὼν ⟨κίνδυνον μόλις⟩ ἐσώθη. τούτων τὰς αἰτίας φανερὰς οὔσας περισσὸν ἡγοῦμαι λέγειν.

29 *Ἔδοξέ τις ὑπὸ γυναικὸς ἣν ἐκ πολλοῦ ἐγνώριζε διώκε-* 5
σθαι βουλομένης περιβαλεῖν αὐτῷ τοὺς λεγομένους τῇ Ῥωμαίων φωνῇ φαινόλας μέσους λελυμένους ἐκ τῶν ῥαφῶν, καὶ τέλος οὐ βουλόμενος καταναγκασθῆναι. τούτου ἐρασθεῖσα ἡ γυνὴ ἐγήματο αὐτῷ οὐ βουλομένῳ καὶ ⟨δι'⟩ ὀλίγων ἐτῶν ἀπηλλάγη αὐτοῦ διὰ τὸ λελύσθαι τοὺς 10
φαινόλας.

30 *Ἔδοξέ τις γυνὴ νοσοῦσα κυεῖν, ἤδη τε ὠδίνειν καὶ ἐγγὺς τοῦ τεκεῖν εἶναι, ἀψαμένην δέ τινα αὐτῆς, ἣν ᾤετο μὴ ἀπείρως ἔχειν τῶν περὶ τὰ τοιαῦτα, φάναι 'νῦν μὲν οὐ τέξει, μετὰ δὲ μῆνας ἑπτὰ παιδάριον καλόν γε λίαν.' ἐγέ-* 15
νετο ἐν νόσῳ πάνυ κινδυνώδει, †ὅθεν οὐκ ἂν ᾤετό τις αὐτὴν σωθῆναι, καὶ μὴ γενομένην ῥᾶον ὡς μὴ τέλεον ὑγιᾶναι.† μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας ἀπέθανεν εἰκότως· ἔμελλε γὰρ ἀποθήσεσθαι τὸ βάρος καὶ τὰς ἀλγηδόνας μετὰ τοὺς ἑπτὰ μῆνας. τὸ δὲ καλὸν παιδάριον ἦν ὁ θάνατος, ὅστις 20
αἱρετώτερος ἦν διὰ τὸ ἄπονον τοῦ νοσώδους καὶ ταλαιπώρου βίου.

31 *Ἔδοξέ τις ἑαυτὸν περαίνειν, ἀνὴρ οὐκ ἄσημος καὶ τελῶν μεγάλων μισθωτής. εἰς τοσοῦτο περιστάσεως ἦλθεν, ὥστε δι' ἀπορίαν τε καὶ χρεῶν συνέχειαν ἑαυτὸν ἐξαγα-* 25
γεῖν τοῦ βίου εἰκότως· ἦν γὰρ αὐτῷ τοσαύτη ἑτέρου σώ-
p. 260 *ματος ἐρημία καὶ ἀναλωμάτων ἀπορία [κατ' ὄναρ], ὥστε*

2 *πονηρῶς*] *ἐπιμελῶς* **L** || **4** *λέγειν*] *γράφειν* **V** || **5** *ἐκ πολλοῦ*] *επιπολησ* **L** | *διώκεσθαι* om. **L** || **6** *περιβάλλειν* **V** | *αὐτῷ* om. **L** | *τῇ* om. **L** || **7** *φαινόλας* Rig.: *παινόλας* **L**, *φελῶνας* **V** | *ἐκ*] *ἔχειν ἐκ* **L** || **8** *βουλόμενον* **V** | *κατεναγκασθη* **L**, *καταναγκάσαι* **V** || **9** *ἡ γυνὴ*] ab his verbis usque ad *ναυαγίῳ* (314, 4) **L²** exaravit duo folia codicis **L** || **11** *φελῶνας* **V** || **14** *φάναι* Reis.: *φαίνεται* **L²V** || **16** *ὅθεν–ὑγιᾶναι*] loc. corruptus: saltem *ῥᾴονα* requiras (cf. 318, 17) || **17** *σωθῆναι* Her., Add.: *σωθήσεσθαι* **L²V** || **19** *ἀποθήσεσθαι* Reis.: *ἀποθήσασθαι* **L²V** || **24** *τοσοῦτο* Reis.: *αὐτὸν* **L²V** || **25** *ὥστε*] *ἕως τι* **L²**, *ἕως τε* **V** || **27** *ἀναλωμάτων* Rig.: *ἀναλὼ* **L²V**

τὴν ὄρεξιν ⟨εἰς⟩ ἑαυτὸν ἐπιστρέψαι [ἢ διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλο σῶμα ᾧ ἂν ἐχρήσατο ἢ διὰ τὸ μήτε βαίνειν δύνασθαι μήτε ἀναλίσκειν ἔχειν].

32 *Ἔδοξέ τις τὸν δακτύλιον αὐτοῦ, ᾧ πάντα κατεσημαίνετο,* 5 *ἐκβαλεῖν, εἶτα ζητῶν καταλαβεῖν τὸν ἐν αὐτῷ λίθον κατεαγμένον εἰς †πολλά†, ὥστε ἄχρηστον εἶναι. διέπεσεν αὐτῷ πάντα τὰ πράγματα ἡμερῶν πέντε καὶ πεντήκοντα.*

33 *Ἔδοξέ τις ἐπικύψας πονηρὸν ὄζοντας τοὺς περὶ τὸν* 10 *[ἀρχαῖον] ὀμφαλὸν τόπους καταλαβεῖν. φάρμακον θανάσιμον ἑκὼν ἔπιεν οὐχ ὑπομένων περίστασιν ἀνάγκην τε χρεῶν· φόβῳ γὰρ τοῦ μὴ τὰ ἀναγκαῖα καὶ ἀπόκρυφα αὐτοῦ ἐξοζήσῃ καὶ ἐγνώσθη παρὰ τὸ δέον †καὶ ἐκαύθη θᾶττον† καὶ ἀπέθανεν.*

15 34 *Ἔδοξέ τις λαμπάδας ἀπὸ τῆς ἑστίας τῆς ἔνδον παρ' αὐτῷ μὴ δύνασθαι ἀνάψαι καὶ ἀπὸ τοῦ οὐρανίου ἀνάψαι ⟨πυρός⟩. ἐσταυρώθη καὶ [κατὰ] τοῦτον τὸν τρόπον τῷ οὐρανίῳ πυρὶ ἐθάλπετο.*

35 *Ἔδοξέ τις ἀδελφὴν ἔχων πλουσίαν ἅμα καὶ νοσοῦσαν* 20 *πρὸ τῆς οἰκίας τῆς ἀδελφῆς συκῆν πεφυκέναι καὶ ἀπ' αὐτῆς δρεπόμενος σῦκα μέλανα τὸν ἀριθμὸν ἑπτὰ ἐσθίειν. ἀπέθανεν ἡ ἀδελφὴ ἐπὶ κληρονόμῳ τῷ ἰδόντι τὸν ὄνειρον ἑπτὰ ἡμέρας ἐπιζήσασα. φανεροὶ οἱ λόγοι.*

36 *Ἔδοξέ τις ὑπὸ ⟨τοῦ⟩ στρατηγοῦ τῆς ἑαυτοῦ πόλεως* 25 *ἐκβάλλεσθαι [τῶν οἰκείων καὶ] τοῦ γυμνασίου. τοῦτον ὁ πατὴρ ἐξέβαλε τῆς οἰκίας· ὃν γὰρ ἔχει λόγον ἐν τῇ πόλει στρατηγός, τὸν αὐτὸν ἐν τῇ οἰκίᾳ πατήρ.*

1 *⟨εἰς⟩ ἑαυτὸν* Reis.: *αὐτῶν* **L²V** | *ἀποστρέψαι* **L²V** || **4** *αὐτοῦ ᾧ πάντα*] *ἑάλω πάντα* **L²**, eadem **V** sed lacuna relicta post *ἑάλω, ἑαυτοῦ ᾧ* Rig. || **6** *πολλά*] requiras *πεντήκοντα πέντε* vel *κλάσματα νε'* vel quid. sim. | *διέπεσεν* Reis.: *διέπνευσεν* **L²V** || **7** *τὰ πράγματα* Reis.: *τὰ τῶν πραγμάτων* **L²V** || **9** *ὄζοντας* Reis.: *ὄξοντα* **L²V** || **11** *οὐχ* Reis.: *οὖν* **L²V** || **13** *ἐξοζέσῃ* **L²V** | *γνωσθῇ* Gom., fort. recte | *†καὶ—θᾶττον†*] *κατέκαυσεν ἑαυτὸν* Gom. || **14** *ἐπέθανεν* **L²** || **16** *οὐρανοῦ* **L²V** || **18** *ἐθάλπετο*] *ἐλάμπετο* Her. || **20** *ἀπ'* Reis.: *ἐπ'* **L²V** || **25** *ἐκβάλλεσθαι* Rei. *ἐκβάλεσθαι* **L²V** | *[τῶν οἰκείων καὶ]* Reis.

37 Ἔδοξέ τις γυνὴ ἐν τῷ δεξιῷ μαζῷ ὀφθαλμὸν ἔχειν. υἱὸς ἦν αὐτῇ ἀγαπητός, ὃν οὐκ εἰς μακρὰν ἐκόψατο. ᾧ γὰρ λόγῳ ὁ δόξας ποτὲ ἐν τῷ δεξιῷ ὤμῳ ὀφθαλμὸν ἔχειν ἐξέβαλε τὸν ἀδελφόν (τρόπον γάρ τινα ἔλεγεν αὐτῷ τὸ ὄναρ p. 261 'βλέπε τὸν ὦμον, αὐτῷ τούτῳ πρόσεχε τῷ ὤμῳ'), τούτῳ 5 τῷ λόγῳ καὶ ἡ γυνὴ οὐ τὸν μαζὸν ἀλλὰ τὸν ἐοικότα τῷ μαζῷ υἱὸν ἀπώλεσεν.

38 Ἔδοξέ τις τὴν ἑαυτοῦ κόπρον σὺν ἄρτῳ ἐσθίειν καὶ ἥδεσθαι. παρανομήσας ἐκληρονόμησεν ἀνέγκλητος διὰ τὸ ἥδεσθαι, οὐκ ἀνυπονόητος δὲ διὰ τὴν κόπρον· εἰκὸς γὰρ 10 ἦν αἰσχύνης αὐτῷ τὸ κέρδος πλῆρες εἶναι.

39 Ἔδοξέ τις δύο θυγατέρας ἔχων παρθένους τὴν μὲν προτέραν ἔχειν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν χρυσέαν Ἀφροδίτην πεπεδημένην, τὴν δ' ἑτέραν ἀμπέλου στέλεχος πεφυκός. τούτων ἡ μὲν προτέρα ἐγήματο, ἡ δὲ ἑτέρα ἀπέθανεν· 15 ἡ γὰρ Ἀφροδίτη γάμου καὶ παιδοποιίας ἦν σύμβολον κατὰ τὸ Ὁμηρικὸν 'ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,' καὶ τὸ πολυτελὲς τῆς ὕλης τὸ τερπνὸν τοῦ γάμου ἐσήμαινεν, ἄλλως τε καὶ κατάλληλος τῇ Ἀφροδίτῃ ὁ χρυσός [ὃν ἐπεπέδητο]. αἱ δὲ πέδαι τὸ 20 ἀδιάλυτον τοῦ γάμου ἐσήμαινον· ἡ δὲ ἄμπελος θανάτου σημεῖον ἦν τοῦ περὶ τὴν ἑτέραν ἐσομένου διὰ τὸ γῆθεν φύεσθαι (εἰς γῆν δὲ καὶ τὰ σώματα ἀναλύεται) καὶ ὅτι ἐν τῷ ἀκμαιοτάτῳ τῆς ὥρας τοῦ καρποῦ στερίσκεται ἡ ἄμπελος. 25

40 Ἔδοξέ τις ἐκ τῶν σαρκῶν ἐκδύνειν ὥσπερ ὄφις ἐκ τοῦ γήρως. τῇ ὑστεραίᾳ ἀπέθανε· καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ τὸ σῶμα καταλιπεῖν μέλλουσα τοιαύτας παρείχετο φαντασίας.

17 Hom. Il. 5, 429. || 21 J. Köchling, De coronarum apud antiquos vi atque usu 51. || 27–28 Amm. Marc. 14, 11, 18.

4 ἀδελφόν, cf. 47, 2–3] ὦμον L^2V || 5 [αὐτῷ τούτῳ] Reis. || 13 προτέραν] ἑτέραν Her., fort. recte, cf. 287, 5 | τῇ κεφαλῇ Reis., sed vid. Bl. 43 || 14 ⟨αὐτόθεν⟩ πεφυκός Her. || 16 πεδοποιίας Bur. || 17 κατὰ Rei.: παρὰ L^2V || 20 αἱ δὲ πέδαι] αἵ τε παιδοποιίαι L^2V || 21 ἐσήμαινον Jac.: ἐσήμαινεν L^2V

Ἔδοξέ τις [κατ' ὄναρ] ἐν Ἰσθμῷ γινόμενος τὸν ἴδιον 41
υἱὸν ζητεῖν. ἀπώλετο ὁ υἱὸς αὐτοῦ διὰ τὸν μῦθον τὸν
Μελικέρτειον.

Ἔδοξέ τις τρεῖς ἔχων υἱοὺς ὑπὸ τῶν δύο κατακοπεὶς 42
5 ἐσθίεσθαι, ἐπιστάντα τε τὸν νεώτερον πρός γε τοὺς ἄλ-
λους χαλεπαίνειν καὶ λυπεῖσθαι καὶ μυσαττόμενον λέγειν
'ἐγὼ τοῦ πατρὸς οὐ μὴ φάγω.' συνέβη τὸν νεώτερον υἱὸν
αὐτοῦ ἀποθανεῖν· μόνος γὰρ οὐκ ἔμελλεν ἐσθίειν οὐ τῶν
σαρκῶν ἀλλὰ τῆς ὑπάρξεως, πρότερος τοῦ πατρὸς ἀπο-
10 θανὼν καὶ μὴ κληρονομήσας. οἱ δὲ ἕτεροι οἱ φαγόντες διά-
δοχοι τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς ἐγένοντο.

Ἔδοξέ τις τὴν ἀδελφὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ ἀνδρὸς 43 p. 262
ἀποσπᾶσθαι καὶ ἄλλῳ δίδοσθαι γαμηθησομένην. συνέβη
τὸν ἰδόντα ἀποθανεῖν· ὁ μὲν γὰρ πατὴρ εἰκότως ἐσήμαινε
15 τὸν [διὰ τὸ δαιμονᾶν γε] δαίμονα τὸν τοῦ ζῆν αἴτιον τῷ
ἰδόντι, ἡ δὲ ἀδελφὴ τὸν αὐτὸν ἔχουσα λόγον τῇ ψυχῇ ἀπο-
σπωμένη τοῦ ἀνδρὸς τοῦ σώματος ἔμελλεν ἀποσπασθήσε-
σθαι ὑπὸ τοῦ δαίμονος καὶ ἐν ἄλλαις ἔσεσθαι διατριβαῖς
καὶ ἤθεσιν, ὥσπερ ὑπολαμβάνουσιν ἄνθρωποι τῶν καμόν-
20 των τὰς ψυχὰς ἀπαλλαγείσας τῶν σωμάτων ἐν ἄλλαις
γίνεσθαι διατριβαῖς.

Ἔδοξέ τις ἀθλητὴς ἐν γαστρὶ ἔχειν καὶ δύο μέλανα 44
θηλυκὰ βρέφη τεκεῖν. τυφλὸς ἐγένετο, καὶ αἱ κόραι αὐτοῦ
προέπεσον καὶ ἐγένοντο μέλαιναι.

25 Ἔδοξέ τις ἀνὴρ παγκρατιαστὴς πρὸς ἀγῶνα τετοκέναι 45
καὶ τὸ ἑαυτοῦ βρέφος τιθηνεῖσθαι. ἐλείφθη ἐκεῖνον τὸν
ἀγῶνα καὶ τοῦ λοιποῦ κατέλυσε τὴν ἄθλησιν· οὐ γὰρ
ἀνδρὸς ἔργα ἀλλὰ γυναικὸς ὑπομένειν ἐδόκει.

8–9 Achmes p. 53, 10–16 Drexl (caro divitias significat).

1 [κατ' ὄναρ] Mein. | ἐν Ἰσθμῷ] Ἰσθμοῖ Mein., sed cf. 313, 26 || 3 μελικέρτιον L²V, corr. Mein. || 5 νεώτατον Her. hic et infra, sed vid. Bl., 43 || 12 τοῦ ἀνδρὸς om. L² || 13 ἄλλου L² || 15 τὸ] τὸν L²V | δαιμονᾶν] δαίμονα V || 19 καμνόντων L²V || 24 προέπεσον Mein.: προσέπεσον L²V || 26 τεθοινεῖσθαι L²V, corr. Eld.

46 Ἔδοξέ τις ὑπὸ τῆς ἑαυτοῦ μητρὸς πάλιν τίκτεσθαι. ἀπὸ ξένης ἀνακομισθεὶς εἰς τὴν ἑαυτοῦ κατέλαβε τὴν μητέρα νοσοῦσαν καὶ ἐκληρονόμησε. τοῦτο ἦν τὸ ὑπ' αὐτῆς γεννᾶσθαι, τὸ ἐκ πενίας εἰς εὐπορίαν καταστῆναι ὑπὸ τῆς μητρός· καὶ γὰρ ἔτυχεν ἐν πολλῇ ἐνδείᾳ καὶ πενίᾳ ὤν. 5

47 Ἔδοξέ τις τὸ γένειον τὸ ἑαυτοῦ καίεσθαι λαμπρῷ καὶ καθαρῷ πυρί. τούτου ὁ υἱὸς ἐγένετο διάσημος καὶ λαμπρὸς ἐν μαντικῇ. οὐ μὴν ἐπὶ πολὺ συνεγένοντο ἀλλήλοις, ἀλλ' ὑπὸ περιστάσεώς τινος χωρὶς ἀλλήλων ἐγένοντο· ἐπίσημον γὰρ αὐτοῦ ἐποίει τὸν υἱὸν τὸ καιόμενον γένειον· 10 ὁ γὰρ παῖς πατρὸς κόσμος, ὥσπερ ὁ πώγων προσώπου· ἐπειδὴ δὲ τὸ πῦρ μειοῦν πέφυκε πᾶσαν ὕλην, οὐ παρέμεινεν αὐτῷ ὁ παῖς, ἐχωρίσθη δέ, οὐκ ἀποθανὼν διὰ τὸ ἄνευ καπνοῦ τὸ πῦρ λάμπειν.

48 Ἀνὴρ παγκρατιαστὴς Ὀλύμπια μέλλων ἀγωνίζεσθαι 15 πάλην ἅμα καὶ παγκράτιον ἔδοξεν ἀμφοτέρας τὰς χεῖρας αὐτοῦ χρυσᾶς γεγονέναι. οὐδέτερον τῶν στεφάνων ἤρατο· ἔμελλε γὰρ ὥσπερ χρυσέαις ταῖς χερσὶν ἀργαῖς καὶ ἀκινήτοις χρήσεσθαι.

p. 263 49 Ἔδοξέ τις μεταμορφωθεὶς ἀρκτόχειρ γεγονέναι. κατα- 20 δικασθεὶς τὴν ἐπὶ θανάτῳ ἐθηριομάχησε ⟨καὶ⟩ προσδεθεὶς ξύλῳ ἐβρώθη ὑπὸ ἄρκτου [τοῦτο γὰρ καὶ τῇ χειρὶ συμβαίνει]. ἐπειδὰν γὰρ φωλεύῃ ἡ ἄρκτος, τῷ στόματι ἐμβαλοῦσα τὴν χεῖρα ὥσπερ ἐσθίουσα ἀπομυζᾷ καὶ τρέφεται. 25

50 Ἔδοξέ τις ἐπὶ ξένης διάγων κατὰ πρεσβείαν [κατ' ὄναρ] εἰς τὴν οἰκείαν ἀποστραφῆναι, εἶτα παραστᾶσαν αὐτῷ τὴν γυναῖκα λέγειν 'Μοῦσα ἡ μικρὰ ἀπέθανεν.' ἐπεστάλη αὐτῷ ὑπὸ τῆς γυναικὸς ὅτι ὁ νεώτατος αὐτοῦ

23–25 Ael. nat. animal. 6, 3, Aristoph. Byz. hist. animal. epit. 2, 338.

1 αὐτοῦ L²V, corr. Reis. || 8 συνεγίνοντο coni. Her. || 14 λάμπειν] ἅπτειν L²V || 15 Ὀλυμπίασι coni. Her. || 19 χρήσασθαι L²V || 20 ἀρκτόχειρ Rig.: ἀρκόχειρ L²V, fort. recte || 21 ⟨καὶ⟩ Reis. || 22 βρώθη L²V, corr. Rig. | ἄρκτου Rig.: ἄρκου L²V, fort, recte || 26 [κατ' ὄναρ] Mein. || 29 ἐπεστάλη Schae.: ἀπεστάλη L²V

τῶν παίδων ἀπέθανεν· ἡδὺς γὰρ ὁ παῖς ἦν καὶ ποθεινὸς ὡς αἱ Μοῦσαι.

Ἔδοξέ τις ἀκούειν τινὸς τὸ βάκτρον αὐτοῦ κατεάχθαι. **51** ἐνόσησε καὶ παρελύθη· τὸ ἔρεισμα γὰρ τοῦ σώματος ἐδη-
5 λοῦτο ὑπὸ τοῦ βάκτρου, τοῦτ᾽ ἔστιν ἡ ῥώμη καὶ εὐεξία τοῦ σώματος.

Ὁ αὐτὸς ἀνιώμενος καὶ δυσφορῶν ἐπὶ τῇ παραλύσει χρονιωτέρᾳ γινομένῃ ἔδοξε τὸ βάκτρον αὐτοῦ κατεάχθαι. αὐτίκα μάλα ἀνερρώσθη· οὐκέτι γὰρ [αὐτῷ] ἔμελλε δεή-
10 σειν ἐρείσματος [ἐπειδὴ ἔμελλεν αὐτῷ τὸ λοιπὸν χρῆσθαι εἰς πορίαν].

Ἔδοξέ τις ἀδελφὸν ἔχων ἀποδημοῦντα ἐπιστείλαντα **52** ἑκάστοτε ὡς ἐλευσόμενον τυφλὸν γενόμενον αὐτοῦ τὸν ἀδελφὸν παρεῖναι. ἀπέθανεν ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον εἰκότως,
15 ἐπειδὴ οὐχ οἷός τε ἦν αὐτὸν ὁ ἀδελφὸς θεάσασθαι.

Ἔδοξέ τις γυνὴ τὴν ἐμπλέκουσαν αὐτὴν θεράπαιναν τὴν **53** εἰκόνα αὐτῆς, ἣν εἶχεν ἐπὶ πίνακι γεγραμμένην, καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῆς χρήσασθαι παρ᾽ αὐτῆς ὡς εἰς πομπὴν παρε-λευσομένην. αὐτίκα ἡ θεράπαινα τόν τε ἄνδρα ἀπέστησεν
20 αὐτῆς ὑποδιαβάλλουσα καὶ ζημιῶν καὶ πομπειῶν ἐγένετο αὐτῇ αἰτία.

Ἔδοξέ τις τὸν ἕτερον τῶν ὤμων ἰδεῖν βουλόμενος μὴ **54** δύνασθαι. μονόφθαλμος ἐγένετο καὶ τοῦτον τὸν τρόπον κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν ὦμον ὀφθαλμὸν οὐκ ἔχων [ἰδεῖν] οὐδὲ τὸν
25 ὦμον ἰδεῖν ἠδύνατο.

Δρομεὺς ἐν Ὀλυμπίᾳ παίδων στάδιον ἐστεφανωμένος **55** p. 264 μέλλων ἕτερον ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι ἔδοξεν ἐν τῷ Ὀλυμ-πικῷ στεφάνῳ ὥσπερ ἐν λεκάνῃ τοὺς πόδας νίπτεσθαι. ἐλείφθη ἐκεῖνον τὸν ἀγῶνα καὶ ἀδόξως * * τοῦ σταδίου·
30 κατῄσχυνε γὰρ τὸν πρότερον στέφανον.

3 [ἀκούειν τινὸς] Her. || **8** γενομένῃ Reis. || **12** ἐπιστείλαντα] ἐπιδείξαντα L²V || **16** αὐτὴν Reis.: αὐτῇ L²V || **18** χρήσασθαι Reis.: χρῆσθαι L²V || **20** πομπῶν L²V || **26** ἐν Ὀλυμπίᾳ] Ὀλυμπίασι Mein., sed cf. 311, 1 | παίδων Val.: παίζων L²V || **29** lac. sign. Her.: ⟨ἐξέπεσε⟩ Reis., ⟨ἐξεβλήθη⟩ vel ⟨ἀπηλλάγη⟩ Her., ⟨ἐξώσθη⟩ ego

56 *Ἔδοξέ τις ἐπὶ βοὸς μέλανος ὀχεῖσθαι, τὸν δὲ βοῦν ἄκοντα φέρειν αὐτὸν * * ἢ ἄλλο τι κακὸν ἐργάσασθαι. ἔτυχε πλέων καὶ ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐν κινδύνῳ ἐγένετο μεγάλῳ καὶ οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας ναυαγίῳ περιπεσὼν τῆς νεὼς ἀπολλυμένης μόλις ἐσώθη. ὡς δὲ ἐοίκασι ναῦς τε* 5 *καὶ βοῦς ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ εἴρηταί μοι.*

57 *Ἔδοξέ τις ἀετὸν τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ τοῖς ὄνυξιν ἀνακείραντα φέρειν διὰ τῆς πόλεως εἰς τὸ θέατρον ὄχλου ὂν πλῆρες καὶ ἐπιδεικνύειν τοῖς θεαταῖς. ὄντι αὐτῷ ἄπαιδι ἐπὶ τούτῳ τῷ ὀνείρῳ ἐγένετο παῖς διάσημος καὶ λαμπρὸς* 10 *ἐν τῇ πόλει· ὁ μὲν γὰρ ἀετὸς τὸ ἔτος ἐσήμαινεν, ἐν ᾧ ἔμελλεν αὐτῷ ὁ παῖς τεχθῆναι, τὰ δὲ σπλάγχνα τὸν παῖδα (οὕτω γὰρ καὶ τὸν παῖδα καλεῖν ἔθος ἐστίν), ἡ δὲ φορὰ ἡ εἰς τὸ θέατρον τὸ λαμπρὸν καὶ ἐπίσημον τοῦ παιδὸς ἐσήμαινεν.* 15

58 *Ἔδοξέ τις ἐπὶ μάκρας [τῆς λεγομένης καρδόπου] μεστῆς αἵματος ἀνθρωπίνου βασταζόμενος φέρεσθαι ὑπό τινων καὶ ἐσθίειν πεπηγὸς τὸ αἷμα, εἶτα συναντήσασαν αὐτῷ τὴν μητέρα λέγειν 'ὦ τέκνον, ἄτιμόν με ἐποίησας.' ἔπειτα δὲ ἀποθεμένων αὐτὸν τῶν φερόντων [αὐτὸν] οἴκαδε ἀφ-* 20 *ῖχθαι ἐδόκει. ἀπεγράψατο εἰς μονομάχους καὶ πολλοῖς ἔτεσιν ἐπύκτευεν ἀπότομον πυγμήν· τό τε γὰρ ἀνθρώπι-* p. 265 *νον αἷμα ἐσθίειν τὴν ἀπὸ αἵματος ἀνθρωπίνου ὠμήν τε καὶ ἀνόσιον ἐσήμαινεν αὐτοῦ τροφήν, καὶ ἡ τῆς μητρὸς φωνὴ τὴν ἀτιμίαν τοῦ βίου προεμαντεύετο, καὶ τὸν ἀεὶ* 25

2 lac. sign. Her., qui ⟨*καὶ ἀποσείσασθαι πρὶν*⟩ coni. || **4** inde a verbo *ναυαγίῳ* **L** redit, L^2 desinit || **5** *ἀπολωμένης* **L**, *ἀπολλομένης* **V**, corr. Reis. | *ἐοίκασι*] *ἔοικεν* **L** | *βοῦς τε καὶ ναῦς* **V** || **6** *ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ* **V** || **7** *ἑαυτοῦ* **V** | *ἀναπείραντα* **V** || **8** *ὂν*] *ὄντος* **V** || **9** *πλῆρες* Reis.: *πλῆρις* **L**, *πλήρους* **V** | *ὄντι αὐτῷ*] *καὶ αὐτῷ τῷ πατρὶ ὄντι* **V** || **10** *τούτῳ* om. **L** | *παῖς*] *υἱὸς* **V** || **11** *ἐσήμαινε τὸ ἔτος* **V** || **12** *αὐτῷ* om. **L** | *τεχθῆναι*] *ἔσεσθαι* **L** | *τὸν*] *τὸ* **L** || **13** *οὕτω—παῖδα* om. **L** | *οὕτω—ἐστίν* secl. Her. (cf. 50, 13) | *ἡ δὲ φορὰ ἡ*] *εἰ δὲ ρα* **L** cum lacunula || **14** *λαμπρὸν καὶ* om. **V** || **16** *καρδόπου*] *κατὰ δρόμου* **L** || **18** *ἅμα* post *ἐσθίειν* addit **L** | *εἶτα*] *ἔπειτα* **L** || **19** *ἄτιμον*] *ἀτιμόνην* **L** || **20** *ἀποθεμένων*] *θεμένων* **L** | *αὐτῶν* **V** || **21** *ἐπεγράψατο* **V** | *μονομάχου* **L**, *μονομαχίαν* **V** || **22** *ἐπύκτευσεν* **LV** | *ἀποτομονα* **L** | *ἀνθρώπειον* **V** || **23** *αἷμα—ἀπὸ* om. **L** | *ἀνθρωπείου* **V** || **24** *ἀνοσίαν* **V** | *αὐτοῦ*] *αὐτῶ* **LV**

καὶ συνεχῶς γινόμενον κίνδυνον ἐσήμαινε τὸ ἐπὶ τῆς μάκρας φέρεσθαι· τὰ γὰρ ἐκεῖ τιθέμενα πάντως δαπανᾶται. καὶ τυχὸν ἂν ἀπέθανεν ⟨ἐν⟩ τοῖς μονομάχοις, εἰ μὴ κατατεθεὶς εἰς τὸν οἶκον ἦλθε τὸν ἑαυτοῦ· ὀψὲ γὰρ σπευ-
5 σάντων τινῶν αὐτῷ ἀφείθη τῶν μονομάχων.

Ἔδοξέ τις οὐρανόθεν πεσὸν ἀκόντιον τρῶσαι αὐτὸν εἰς 59 τὸν ἕτερον πόδα. οὗτος ὑπὸ ὄφεως δηχθεὶς τοῦ λεγομένου ἀκοντίου εἰς τὸν πόδα ἐκεῖνον σφακελίσας ἀπέθανεν.

Ἔδοξέ τις ὑπὸ ζυγὸν ἀχθεὶς ἅμα τῷ ἀδελφῷ πάλαι τεθνε- 60
10 ῶτι ζευχθεὶς ὑπὸ τῆς μητρὸς ὥσπερ τι ὑποζύγιον ἐλαύνεσθαι τῆς μητρὸς ἡνιοχούσης. ἦλθε παρὰ τὴν μητέρα κάμνων καὶ ἀπέθανε καὶ ἐτάφη ὁμοῦ τῷ ἀδελφῷ, καὶ ταύτην τὴν συνωρίδα ἔζευξεν ἀθλίως ἡ μήτηρ.

Ἔδοξέ τις ὑπὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ξίφει πληγεὶς εἰς τὴν γα- 61
15 στέρα ἀποθανεῖν. τούτῳ ἀπόστημα ἐγένετο κατὰ τῆς γαστρὸς καὶ ἰάσατο αὐτὸν† ὁ Ἀσκληπιὸς† τομῇ χρησάμενος.

Ἔδοξέ τις τὸ ἑαυτοῦ αἰδοῖον ἄρτῳ καὶ τυρῷ ψωμίζειν 62 ὥσπερ τι ζῷον. κακῶς ἀπέθανε· δέον γὰρ προσφέρειν τῷ στόματι τὰς τροφὰς τῷ αἰδοίῳ προσέφερεν, ὥσπερ αἰνισ-
20 σόμενος οὐκ ἔχειν πρόσωπον οὐδὲ στόμα.

Ἔδοξε γυνὴ ἐκ τοῦ στήθους αὐτῆς ἐκπεφυκέναι πυρῶν 63 στάχυας καὶ εἰς τὴν φύσιν αὐτῆς ἐπικλωμένους πάλιν καταδύεσθαι. αὕτη κατὰ περίστασιν ἀγνοοῦσα τῷ ἑαυτῆς

7 iaculus serpens: schol. Nicand. ther. 491, Lucan. 9, 720. 822, Plin. h. n. 8, 85, Ael. nat. animal. 6, 18. 8, 13, Isidor. orig. 12, 4, 29. || **22** 'natura' = 'pudendum muliebre': Cic. div. 1, 36. 2, 145 et Pease ad locc., Diodor. 32, 11, 1, Tertull. de an. 46, 5.

1 γενησόμενον **V** | τὸ] διὰ τὸ **L** || **2** φέρεσθαι βασταζόμενος **V** || **3** ἂν om. **L** | ⟨ἐν⟩ ego, aliter Her. || **4** κατατεθεὶς] καταθεσις **L**, ἀποτεθεὶς Her. || **5** τινῶν αὐτῷ] αὐτῶν τινων **V**, αὐτον τινων **V** ead. man. || **6** πεσόντα **L** | αὐτὸν post ἀκόντιον ponit **V** || **7** πόδα] πολλὰ **L**, corr. **L**[3], πόδα αὐτοῦ **V** || **9** post ἀχθεὶς **V** addit ἐζεῦχθαι | πάλαι τεθνεῶτι] ὃς πάλαι ἐτεθνήκει καὶ **V** || **12** ὁμοῦ] ἅμα **V** || **13** ξυνωρίδα **LV** || **14** τοῦ om. **V** || **15** τοῦτο **L** | ἐγένετο] γενόμενον **L** || **16** καὶ et αὐτὸν om. **L** | χρησάμενος ἐπ' αὐτοῦ **V** | οὗτος ἀ. γενόμενον κατὰ τῆς γ. ἰάσατο τ. χρησάμενος Her., fort. melius || **17** ψωμίζειν ὥσπερ τι ζῷον ἄρτῳ τυρῷ **L** || **18** καὶ κακῶς **L** || **19** αἰνιττόμενος **V** || **20** οὐκ ἔχειν Reis.: ὡς οὐκ ἔχειν **V**, τὸ **L** | οὐδὲ τὸ **L** || **21** τις γυνὴ **V** || **22** πάλιν ἐπικλωμένους **L** || **23** αὐτὴ **LV**, corr. Reis.

p. 266 *παιδὶ ἐμίγη, ἔπειτα ἑαυτήν τε διεχρήσατο καὶ πονηρῶς ἀπέθανεν· οἱ μὲν γὰρ στάχυες τὸν παῖδα ἐσήμαινον, ἡ δὲ εἰς τὴν φύσιν αὐτῆς κατάδυσις τὴν μίξιν, τὸν δὲ ἐπ' αὐτῇ μόρον ἐσήμαινεν ἐκπεφυκότα τὰ σπέρματα ἀπὸ τοῦ σώματος αὐτῆς, διὰ τὸ γῆθεν καὶ μὴ ἀπὸ τῶν σωμάτων ἐκφύεσθαι.* 5

64 *Ἔδοξέ τις ἐν τῷ χιτῶνι τῷ ἰδίῳ κόρεις πάνυ πολλοὺς καὶ μεγάλους εὑρὼν μυσάττεσθαι καὶ βουλόμενος ἀπορρίπτειν αὐτοὺς μὴ δύνασθαι. τῇ ὑστεραίᾳ μαθὼν ὅτι ἡ γυνὴ αὐτοῦ μοιχεύεται, ἠνιάθη μέν, οὐκ ἀπηλλάγη δὲ αὐτῆς διά τι γενόμενον ἐμπόδιον· ἐσήμαινε γὰρ αὐτῷ ὁ* 10 *χιτὼν τὴν περιπλεκομένην αὐτῷ γυναῖκα καὶ οἱ κόρεις τὴν αἰσχύνην. ἐπειδὴ δὲ οὐχ οἷός τε ἦν βουλόμενος ἀφελεῖν αὐτούς, οὐδὲ τῆς γυναικὸς βουλόμενος ἀπαλλαγῆναι ἠδυνήθη.*

65 *Ἔδοξέ τις τὸ αἰδοῖον αὐτοῦ ἄχρις ἄκρας τῆς κορώνης* 15 *τετριχῶσθαι καὶ λάσιον εἶναι πυκνῶν πάνυ τριχῶν αἰφνίδιον φυεισῶν. ἀποπεφασμένος κίναιδος ἐγένετο πάσῃ μὲν ἀκολάστῳ χαρισάμενος ἡδονῇ [θηλυδρίας τε καὶ ἀνδρόγυνος ὤν], μόνῳ δὲ τῷ αἰδοίῳ κατὰ νόμον ἀνδρῶν μὴ χρώμενος. τοιγαροῦν οὕτως ἀργὸν ἦν αὐτῷ τὸ μέρος ἐκεῖνο,* 20 *ὡς διὰ τὸ μὴ τρίβεσθαι πρὸς ἕτερον σῶμα καὶ τρίχας ἐκφῦσαι.*

66 *Ἔδοξέ τις λέγειν αὐτῷ τινα 'θῦσον τῷ Ἀσκληπιῷ.' τῇ ὑστεραίᾳ μεγάλῃ συμφορᾷ ἐχρήσατο· κατηνέχθη γὰρ*

15—16 exc. Suda s. v. *κορώνη*.

1 *ἐμμιγῆναι* **L** | *ἔπειτα*] *εἶτα* **V** | *ἑαυτὴν*] *δὲ αὐτὴ* **L** | *τε διεχρήσατο*] *τέλει ἐχρήσατο* **L** || **2** *γὰρ* om. **L** || **3** post *κατάδυσις* **L** addit *ἔσεσθαι* | *ἐπ' αὐτὴν* **V** || **4** *μωρὸν ἢ ἐσήμαινεν* **L** | *ἐμπεφυκότα* **V**, *ἀρχὴν ἐκπεφυκότα* **L** | *τοῦ* om. **L** || **5** *σωμάτων*] *ζώντων* **V** || **7** *μυσάττεσθαι καὶ*] *οὓς ἀποθέσθαι τε καὶ* **L** | *ἀπορρίπτειν*] *ἀποβάλλειν* **V** || **10** *διά τι*] *διὰ τὸ* **LV** | *ἐσήμαινε—χιτὼν* Rei.: *ἐσήμαινον γὰρ αὐτῷ οἱ χιτῶνες* **V**, *εἰσέμενον γὰρ οἱ χιτῶνες* **L** || **11** *τὴν*] *τήν τε* **L** || **12** *ἐπειδὴ*] *ἐπεὶ* **V** | *βουλομένης* **L** || **13** *ἐδυνήθη* **L** || **18** *χαρισάμενος*] *χρησάμενος* **LV** | *θηλυδρίας ὢν καὶ ἀνδρόγυνος* **V** || **20** *οὕτως*] *οὕτως ἤδη* **V** | *ἀργὸν*] *γὰρ* **L** || **23** iterum legitur hoc somnium in **V** post 67, ubi pro *περιστρεφθέντος καὶ συνετρίβη* est *καὶ περιστραφθεὶς συνετρίβη* et *τὴν δεξιὰν χεῖρα* pro *τὴν χεῖρα τὴν δεξιὰν* et *ἐσήμαινεν ἐκεῖ* pro *ἐσήμαινε δεῖν* || **24** *κατενέχθη* **L**

ἀπὸ ὀχήματος περιστρεφθέντος καὶ συνετρίβη τὴν χεῖρα τὴν δεξιάν, καὶ τοῦτο ἦν ἄρα, ὅπερ ἐσήμαινεν ⟨αὐτῷ τὸ ὄναρ⟩, δεῖν φυλάττεσθαι καὶ θύειν ἀποτρόπαια τῷ θεῷ.

Ἔδοξέ τις κάτοπτρον ἔχειν κουρέως ἑστὸς ἐν τῇ πλα- 67
5 *τείᾳ πλησίον ἀγορᾶς καὶ περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι τὸ κατ-* p. 267
οπτρίζεσθαι. † ἐπὶ δὲ τούτοις συγχωρηθὲν αὐτῷ † κατ-ωπτρίσατο καὶ εἶδε τὴν εἰκόνα αὐτοῦ πᾶσαν μεστὴν σπί-λων. ἦν ἔρως ἑταίρας αὐτῷ, ἣν οὐδενὸς συγχωροῦντος αὐτῷ βίᾳ λαβὼν ἔσχε καὶ παῖς ἐγένετο αὐτοῖς ἐπίμωμος
10 *οὐ διὰ τὸ γένος μόνον, ἀλλ' ὅτι καὶ διάστροφος ἦν τοὺς ὀφθαλμούς. τὸ δὲ κάτοπτρον τοῦ κουρέως κοινὴν ἐσήμαινε τὴν γυναῖκα καὶ παντὶ προκειμένην, ἥτις οὐκ εὐμαρῶς ἐ-χρήσατο τῷ μοιχῷ· ἐκώλυε γὰρ ἂν ἀγαγέσθαι τὴν ἄνθρωπον. ἐπεὶ δὲ εἶδε τὴν ἑαυτοῦ εἰκόνα, ἐγένετο παῖς αὐτῷ τὰ ⟨μὲν⟩*
15 *ἄλλα ὅμοιος, οὐκ ἄμωμος δέ, ὅτι καὶ σπίλους εἶχεν.*

Ἔδοξέ τις ἐν τῷ πρωκτῷ στόμα ἔχειν καὶ ὀδόντας μεγά- 68
λους καὶ καλοὺς καὶ φωνὴν ῥήσσειν δι' αὐτοῦ καὶ ἐσθίειν δι' αὐτοῦ καὶ ὅσα τῷ στόματι πράσσεται, πάντα ὅμοια ἔχειν. ὑπὸ προπετείας λόγων ἔφυγε τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα
20 *ἀπελασθείς. ἐῶ λέγειν τὰς αἰτίας· εἰκότα γὰρ καὶ εὔλογα ἦν τὰ συμβάντα.*

Ἔδοξέ τις ἐν Ῥώμῃ διάγων περὶ τὴν πόλιν ἵπτασθαι 69
πλησίον τῶν κεράμων καὶ ἀγάλλεσθαι μὲν ἐπὶ τῇ εὐπτη-σίᾳ, θαυμάζεσθαι δὲ πρὸς πάντων τῶν θεωμένων, ὑπὸ

24—p. 318, 2 exc. Suda s. v. *δαξισμός.*

1 *τὴν* ante *χεῖρα* om. **L** || **4** *ἑστὼς* **LV** || **5** *τὸ* om. **L** || **7** *αὐτοῦ πᾶσαν μεστὴν* om. **L** | *σπίλων*] *σπηλων πλήρης* **L** || **8** *ἦν ἔρως* Rig.: *ἣν ἔρως* **V**, *ὡς* **L** | *ἣν* om. **V** || **9** *αὐτῷ* om. **L** | *βίᾳ λαβὼν ἔσχε*] *λαβεῖν βίᾳ ἔλαβε* **V** || **10** *γένος μόνον* Reis.: *γενόμενον* **V**, *γένος* **L** || **11** *τὸ δὲ κάτοπτρον*] *ἐν κατόπτρῳ* **L** | *τοῦ κουρέως*] *τοῦτον γυνὴ κουρέως* **L** | *κοινὴν* om. **L** || **12** *καὶ* om. **L** | *προσκειμένην* **V** | *ἥτις* om. **L** || **13** *τῷ μοιχῷ* om. **L**: verba fort. corrupta | *ἐκώλυε γὰρ ἂν*] *ησανοιεκολυον* **L**, num *ἦσαν γὰρ οἱ ἐκώλυον ⟨αὐτὸν⟩*? || **14** *αὐτῷ παῖς* **V** || **15** *εἶχεν*] *ἔσχεν* **V** || **16** *μεγάλους καὶ* om. **L** || **17** *δι' αὐτοῦ* post *ἐσθίειν* om. **V** || **18** *ὅσα* om. **L** | *πράσσεται* om. **L** lac. relicta || **19** *πατρίδα ἀπελασθείς* (*ἀπελαθείς* Reis.): *πατρίδα ἀπελάθη* **V**, *δίκην ἀπελασθείς* **L**, quae omnia secl. Her. || **20** *λέγειν —γὰρ* om. **L** || **21** *συμβάντα*] *σημαινόμενα* **L** || **23** *τῇ εὐπτησίᾳ* Reis., *τὴν εὐπτησίαν* **V** | *ἐπὶ—θαυμάζεσθαι δὲ* om. **L**

δὲ πόνου τινὸς καὶ ὀδαξησμοῦ τῆς καρδίας παύσασθαι ἱπτάμενος καὶ ὑπ' αἰδοῦς ἀποκρύπτεσθαι. θαυμάσιος ἀνὴρ καὶ διαφέρων μάντις [ἦν] καὶ ἐπίσημος ἐν τῇ πόλει διατρίψας ἐπορίσατο πολλὰ σὺν τῷ καὶ θαυμάζεσθαι. οὐ μὴν ἀπώνατό γε τῆς μαντικῆς οὐδὲ τοῦ πορισμοῦ· ἡ γὰρ 5 *γυνὴ αὐτὸν καταπροδοῦσα ἀπέστερξεν, ὥστε ὑπ' αἰδοῦς μεταναστῆναι.*

p. 268 **70** *Ἔδοξέ τις ἵπτασθαι μέλλων ὑπό τινος τῶν φίλων κεκωλῦσθαι τοῦ ποδὸς τοῦ δεξιοῦ κατασχεθείς (ὄνομα δὲ τῷ φίλῳ Ἰούλιος), ἔμελλε δὲ τῆς Ῥώμης ἀπα-* 10 *ναστήσεσθαι. καὶ δὴ παρεσκευάσατο μὲν τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν, ἄρτι δὲ τοῦ Ἰουλίου λεγομένου μηνὸς ἐνστάντος ὑπὸ περιστάσεως ἐκωλύθη καὶ κατέμεινεν. οὐ μὴν ἡ καταμονὴ εἰς τέλος ἐγένετο, ὅτι φίλος ἦν ὁ κατασχών.* 15

71 *Ἔδοξέ τις ἀνὴρ νοσῶν εἰς Διὸς ἐλθὼν ἱερὸν πυνθάνεσθαι τοῦ θεοῦ φωνῇ χρησάμενος ταύτῃ 'ῥᾴων ἔσομαι; ζήσω;' καὶ ὁ Ζεὺς εἶπε μὲν πρὸς αὐτὸν οὐδέν, ἐπένευσε δὲ τῇ κεφαλῇ. εἰς τὴν ὑστεραίαν ἀπέθανε καὶ μάλα εἰκότως· εἰς γῆν γὰρ ἔβλεπε νεύων κάτω ὁ θεός. [ὅτι δὲ μὴ ἀλόγως* 20 *ἀπέβη ἐπιστεύσαμεν ἀπὸ ἑτέρου.]*

72 *Νοσοῦσα γυνὴ ἔδοξεν ἐπερέσθαι τὴν Ἀφροδίτην [ὄναρ] εἰ ζήσειε, καὶ ἡ θεὸς ἀνένευσε, καὶ οὐδὲν ἧττον ἔζησεν ἡ γυνή· τὸ γὰρ ἐναντίον σχῆμα τῷ πρὶν σωτήριον ἦν [εἰς οὐρανὸν βλέπουσα].* 25

1 *ὀδαξισμοῦ* **LV**, corr. Reis., *δαξισμοῦ* Suda || **2** *ἱπτάμενον* **L** | *ὑποκρύπτεσθαι* **L** || **5** *ωνατο* **L** | *γὰρ*] *γὰρ αὐτοῦ* **L**, *δὲ* **V** || **6** *αὐτὸν* om. **L** | *καταπροδοῦσα*] *καὶ τὰς τριοδους* **L** | *ἀπέστερξεν* Headl.: *ἀπέστρεψεν* **V**, *ἀπέστρεψεν—αἰδοὺς* om. **L** || **9** *τοῦ ποδὸς*] *ποδὸς* **L** || **10** *δὲ* post *ἔμελλε* om. **V** | *ἀπανίστασθαι* **V** || **11** *καὶ δὴ παρεσκευάσατο*] *καὶ δὴ καὶ τὸ* **L** lac. inter *καὶ* et *τὸ* relicta, suppl. **L²** | *τὰ* om. **L** || **12** *λεγομένου* om. **V** || **14** *μὴν ἡ καταμονὴ*] *μεν επιπονηραν τινα κατὰ μονὴν* **L** | *ἐγένετο* om. **L** || **16** *ἐλθεῖν* **L** || **17** *τοῦ*] *τε τοῦ* **L** | *χρησάμενον* **LV**, corr. Reis. || **18** *ζήσω*] *καὶ ζήσω* **V** || **19** *τὴν κεφαλὴν* **V** || **20** *εἰς τὴν γῆν* **L** || **22** *ἐρέσθαι* **V** | [*ὄναρ*] Mein., *κατ' ὄναρ* **V** || **23** *ἡ* om. **L** || **24** *τῷ*] *τὸ* **L** | *ἦν* om. **L** || **25** *βλεπούσης* **V**

Ἔδοξε γυνὴ τέκνων γλιχομένη δίφρους ὁρᾶν λοχείους [οἷς πρὸς τὸ τεκεῖν χρῶνται αἱ γυναῖκες] ἑπτὰ τῇ θαλάσσῃ ἐπιπλέοντας. κυεῖν μὲν αὐτῇ συνέβη, μήτηρ δὲ οὐκ ἐγένετο, ἀλλ' οἱ ἑπτὰ οὓς ἔτεκε παῖδες ἀπέθανον πρὸ ὥρας 5 ἔτι ἐν σπαργάνοις. 73

Ἔδοξέ τις μεταμορφωθεὶς δένδρον γενέσθαι παμμεγέθες δικροῦν, καὶ τὸ μὲν ἕτερον μέρος εἶναι λεύκην τὸ δὲ ἕτερον πίτυν· ἔπειτα τῇ μὲν λεύκῃ παντοδαποὺς ὄρνιθας ἐφιζάνειν τῇ δὲ πίτυϊ λάρους καὶ αἰθυίας καὶ ὅσα ἄλλα p. 269 10 ⟨ἐστὶ⟩ θαλάσσια ὄρνεα. ἐγένοντο αὐτῷ παῖδες δύο, ὧν ὁ μὲν ἕτερος ἤθλησε διὰ τὴν λεύκην καὶ περινοστῶν παντοδαπῶν ἀνθρώπων καὶ μὴ ὁμοφύλων ἠνέσχετο, ὁ δὲ ἕτερος καίπερ ὢν γεωργοῦ παῖς ναύκληρος ἐγένετο καὶ τῶν οὐκ ἀσήμως πλευσάντων. αὐτὸς δὲ ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον μακρο- 15 γήρως καὶ λιπαρῶς κατεβίωσεν. 74

Ἔδοξέ τις παῖδα παγκρατιαστὴν εἰς Ὀλύμπια ἀναγαγὼν καταδεδικάσθαι τὴν ἐπὶ θανάτῳ τὸν παῖδα σφαγησόμενον δῆθεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός, αὐτὸς δὲ κατολοφυράμενος καὶ πολλὰ ἱκετεύσας παρῃτήσατο μὴ ἀποθανεῖν 20 τὸν παῖδα. ἐνεκρίθη ὁ παῖς καὶ ἠγωνίσατο καὶ ἐν ἐλπίδι μεγάλῃ τοῦ νικᾶν γενόμενος ἐλείφθη εἰκότως· οὔτε γὰρ ἐν τελευτῇ ἐγένετο, τοῦτ' ἔστιν ἐν συμπεράσματι τοῦ νικᾶν, οὔτε μὴν δημοσίας ἔτυχε τιμῆς· ὡς γὰρ εἰκὸς οἱ 75

1 cf. Suda s. v. λοχαῖοι δίφροι.

1 τις γυνὴ περὶ τέκνων **V** | γληχομένη **L**, εὐχομένη **V** || **2** ἀποτεκεῖν **V**, τεκεῖν ὀψὲ Suda | ἑπτὰ] εἰστὰ **L**, ἐπὶ **V** | τῇ om. **V** || **3** αὐτῆς **L** | ἡ μήτηρ **L** || **4** ἀλλ' οἱ] ἀλλὰ **LV** | ἑπτὰ οὓς om. **L** | παῖδας **LV** | ἀποθανεῖν **V** || **5** ἔτι om. **V** | σπαργάνοις ὄντας **V** || **6** γίνεσθαι **L** || **7** δικροῦν Schae.: δίχρουν **V**, γρ. δίκορμον **V** in marg., δίκορον **L** | εἶναι om. **L** | τὴν μὲν λεύκην **L** || **10** ⟨ἐστὶ⟩ cf. 133, 14 | θαλάττια **L** || **11** ἠθέλησεν **L** || **12** μὴ] οὐχ **V** | ἠνείχετο **V** || **14** ἀσήμων **L** | καὶ post ὄνειρον addit **L** || **16** παγκρατιαστῆς **L** | ὀλυμπιον ἄγων καταδικᾶσθαι **L** || **18** αὐτὸς om. **L** | κατολοφυράμενος Mein.: κατολοφυρόμενος **V**, om. **L** || **19** καὶ πολλὰ om. **L** || **20** ἐνεκρίθη] ἐκρίθη **V**, om. **L** lac. relicta || **21** οὐ δὲ **V** || **23** δημοσία **LV**

προθυόμενοι δημοσίᾳ μεγάλων τιμῶν ἀξιοῦνται, κατὰ ταὐτὰ δὲ καὶ οἱ Ὀλυμπιονῖκαι.

76 *Ἔδοξέ τις εἰς Ὀλύμπια ἀναγαγὼν παῖδα παλαιστὴν πρὸς τῶν Ἑλλανοδικῶν ἀποσφαγέντα τὸν παῖδα τῷ σταδίῳ ἐντεθάφθαι. ἐγένετο ὁ παῖς Ὀλυμπιονίκης εἰκότως· καὶ γὰρ ἐπιγραφῆς ἀκόλουθόν ἐστι τὸν ἀποθανόντα τυχεῖν ὡς καὶ τὸν Ὀλυμπιονίκην καὶ μακάριον λέγεσθαι.* 5

77 *Ἔδοξέ τις λέγειν αὐτῷ τινα 'ἀποθανεῖν μὲν μὴ φοβοῦ, ζῆν δὲ οὐ δύνασαι.' τυφλὸς ἐγένετο ὀρθῶς καὶ κατὰ λόγον ἀποβάντος αὐτῷ τοῦ τοιούτου· οὐκ ἐτεθνήκει μὲν γὰρ παρ' ὅσον ἔζη, οὐκ ἔζη δὲ παρ' ὅσον οὐκ ἔβλεπε τὸ φῶς.* 10

78 *Δρομεὺς μέλλων ἱερὸν ἀγῶνα ἀγωνίζεσθαι ἔδοξε κεράμιον ἔχων ἐπὶ κρήνην ἀφῖχθαι ἀρυσόμενος ὕδωρ. καὶ ἕως ἀφικνεῖτο ἐπὶ τὴν κρήνην, ἔρρεε τὸ ὕδωρ· ἄρτι δὲ προσιόντος αὐτοῦ καὶ βουλομένου λαβεῖν ἐπαύσατο ῥέον.* 15 p. 270 *ἐπεὶ δὲ διαλιπὼν πάλιν προσῄει, πάλιν ὁμοίως ῥέον ἄρτι προσιόντος ἐπαύσατο, καὶ τρίτον ὁμοίως. τέλος δὲ καὶ παντελῶς ἐξέλιπεν, ὥστε ὀργισθέντα ῥῆξαί τε καὶ κατεάξαι τὸ κεράμιον. δραμὼν ἐξ ἴσης ἄλλῳ καίπερ οὔσης ῥοπῆς τινος κατ' αὐτὸν πλείονος πάλιν ἠναγκάσθη δραμεῖν. καὶ δεύτερον συνελὼν τῷ ἀνταγωνιστῇ τὰ τέρματα τρίτον ἔδραμε καὶ πολλῆς γενομένης τῆς κατ' αὐτὸν ῥοπῆς ἀφῃρέθη τοῦ στεφάνου· ἔτυχε γὰρ σπεύδων τῷ* 20

1 *προθυόμενοι* Reis.: *προθυμούμενοι* **V**, *προθυμούμενον* **L** | *κατὰ ταῦτα* **V**, *καὶ ταῦτα* **L** || **3** *παῖδα*] *πόδα* **L** || **4** *τῷ*] *ἐν τῷ* **L** || **5** *ἐντετάχθαι* **L** | *εἰκότως* om. **V** || **7** *καὶ* om. **V** | *καὶ* post *ὀλυμπιονίκην* om. **L** || **8** *τινὰ αὐτῷ* **V** || **9** *ὀρθῶς*] *εἰκότως* **L** || **10** *οὐκ* om. **L** | *τεθνήκει* **L** || **11** *ἔζη—ὅσον* om. **L** | *τὸ φῶς οὐκ ἔβλεπε* **V** || **13** *ἀρυσάμενος* **LV**, corr. Reis. | *καὶ ἕως—ὕδωρ* om. **L** || **14** *ἄρτι*] *ἔτι* **V** || **15** *βουλόμενον* **L** | *ῥέον*] *τὸ ὕδωρ* **V** || **16** *διαλείπων* **L**, *διαλείπον* **V** | *προσῄει*] *πρόσειη* **L**, *κατίῃ* **V** | *πάλιν ὁμοίως ῥέον*] *ὅμως ῥέον* **V** | *ἄρτι*] *γὰρ ἔτι* **L** || **18** *δὲ* post *παντελῶς* addit **L** | *ἐξέλειπεν* **L**, *ἀπέλιπεν* **V** || **19** post *κεράμιον* in **V** est *ὃ ἔφερε δρόμου γενομένου ἐγένετο* | *δραμὼν* om. **V** | *ἄλλον* **V** || **20** *τινος* om. **V** | *πλείονος νίκης πάλιν* **V** || **21** *καὶ τὸ δεύτερον* **V** | *συνελὼν*] *συνελθὼν* **LV** || **22** *τὸ τρίτον* **V** | post *καὶ* **V** habet *οὐκ ὀλίγον* | *πολλῆς—ῥοπῆς*] *πολλῆς τῆς γενομένης κατ' αὐτὸν ῥοπῆς* **L**, *πολλῆς τῆς κατ' αὐτὸν γενομένης τροπῆς* **V** || **23** *ἀφεθῇ* **L** | *ἀπέτυχεν* **L** | *τὸν ἀνταγωνιστὴν* **V**

ἀνταγωνιστῇ ὁ τὸν ἀγῶνα ἐπιτελῶν. παρῆν δὲ εἰκάζειν τὴν μὲν κρήνην τῷ ἀγῶνι, τὸν δὲ ὀχετὸν τῷ ἀγωνοθέτῃ, τὸ δὲ ὕδωρ τῷ στεφάνῳ, τὸ δὲ κεράμιον τῇ ἀσκήσει καὶ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ ὕδατος διὰ τὸν οὐ παρέχοντα ὀχετὸν τῇ
5 *ἀποτυχίᾳ τοῦ στεφάνου διὰ τὸν κατασπεύδοντα ἀγωνοθέτην, τὴν δὲ ματαίαν ἄσκησιν τῇ τοῦ κεραμίου κατάξει.*

79 *Δρομεὺς μέλλων ἀγωνίζεσθαι ἱερὸν ἀγῶνα ἔδοξεν ὀχετὸν ὕδατος ἔμπλεων κόπρου καὶ βορβόρου λαβὼν κόρηθρον ἐκκαθαίρειν καὶ καταπλύνειν ὕδατι πολλῷ, ὅπως*
10 *εὔρουν τε καὶ καθαρὸν ἀποδείξειε. τῇ ὑστεραίᾳ κλυστῆρα προσθέμενος καὶ ὑπεξαγαγὼν τῆς ἑαυτοῦ γαστρὸς ⟨τὰ⟩ σκύβαλα, καίπερ ἐγγὺς ὢν τοῦ ἀγῶνος, εὔπους τε καὶ κοῦφος γενόμενος ἐστεφανώθη.*

80 *Ἔδοξέ τις γυνὴ τὸν ἑαυτῆς ἐραστὴν χοιρείαν αὐτῇ κεφα-*
15 *λὴν δωρεῖσθαι. ἐμίσησε τὸν ἐραστὴν καὶ κατέλιπεν αὐτόν· ἀναφρόδιτος γὰρ ὁ χοῖρος.*

81 *Ἔδοξέ τις κύκλιος αὐλητὴς τὰ πέλματα τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἠὑλοκοπῆσθαι. κατέλυσε καὶ ἐπαύσατο αὐλῶν τε καὶ ἀγωνιζόμενος, καὶ οὕτως ἀργοῖς ἐχρήσατο τοῖς ποσὶν* p. 271
20 *ὥσπερ ἠὑλοκοπημένοις οὐκέτι βαίνων ἐν τῷ κατὰ σκηνὴν ἔργῳ.*

82 *Ἔδοξέ τις τοὺς συμβιώτας καὶ φράτορας αὐτοῦ ἐπιστάντας αἰφνίδιον λέγειν αὐτῷ ʻὑπόδεξαι ἡμᾶς καὶ δείπνισον,ʼ αὐτὸς δὲ λέγειν ὡς ʻτὸν χαλκὸν οὐκ ἔχω οὐδ᾽ ὅθεν ὑμᾶς*
25 *ὑποδέξομαι,ʼ ἔπειτα ἀπεληλακέναι αὐτούς. τῇ ὑστεραίᾳ περιπεσὼν ναυαγίῳ καὶ εἰς ἔσχατον ἐλθὼν κίνδυνον*

10–11 exc. Suda s. v. *κλυστήρ.* || **23** exc. Suda s. v. *δειπνητός.*

1 *ὁ τὸν–παρῆν* om. **L** lac. relicta, suppl. **L^2** | *δὲ* om. **L** || **2** *ὀχετὸν*] in hoc vocabulo desinit **L**, reliqua suppl. **L^2** | *ὀχετὸν*] *ὄχλον* **V** | *τῷ* ante *ἀγωνοθέτῃ* om. **L^2** || **3** [*καὶ τὴν ἀποτυχίαν–ἀγωνοθέτην*] coni. Her. || **4** *διὰ τὸν οὐ παρέχοντα* Reis.: *διατόνου παρέχοντος τὸν* **L^2V** || **6** *κατάξει* Reis.: *τάξει* **L^2V** || **8** *κόπρων* **L^2V** || **10** *εὔρουν* Rei.: *εὖρον* **L^2V** | *ἀποδείξῃ* **L^2V** || **11** *προθέμενος* Suda | ⟨*τὰ*⟩ Suda || **12** [*καίπερ–ἀγῶνος*] Her. || **19** *ἀργοῖς*] *αὐλοῖς* **L^2V** (cf. 312, 18) || **23** *δείπνησον* **L^2V**, corr. Reis. || **24** *λέγει* **L^2V** | *τὸν*] *τὸ* **L^2V** || **25** *ἔπειτα ἀπεληλακέναι αὐτοὺς*] *ἐπεὶ τούτους ἀπελήλακεν αὐτὸς* **L^2V** || **26** *εἰς*] *ἐπὶ* **L^2V**

μόλις ἐσώθη, εἰκότως ἀποβάντος αὐτῷ καὶ κατὰ λόγον τοῦ ὀνείρου. ἔθος μὲν γὰρ τοῖς συμβιώταις καὶ εἰς τὰ τῶν ἀποθανόντων εἰσιέναι καὶ δειπνεῖν, ἡ δὲ ὑποδοχὴ λέγεται γενέσθαι ὑπὸ τοῦ ἀποθανόντος κατὰ τιμὴν τὴν ἐκ τῶν συμβιωτῶν εἰς τὸν ἀποθανόντα. † ὁ δὲ οὐχ ὑποδεξάμενος 5 *αὐτοὺς εἰκότως τὸν κίνδυνον ἐσήμαινεν. εἰ δὲ αὐτὸς οὐχ ὑπέστη τὴν ὑποδοχήν, εἰκότως ἐσώθη· οἱ μὲν γὰρ ἐπιστάντες καὶ μύοντες αὐτῶν τὴν ὑποδοχὴν ὠθεῖτο. † τὸ δὲ ναυάγιον, ὅτι κατὰ ἀπορίαν χρημάτων αὐτοὺς ἀπήλασεν.*

83 *Ἔδοξέ τις ἄρτον ἀποβάπτων εἰς μέλι ἐσθίειν. ἐπὶ λό-* 10 *γους φιλοσοφικοὺς ὁρμήσας καὶ τὴν ἐν αὐτοῖς σοφίαν ἐπορίσατο καὶ περιεβάλετο χρήματα πολλά· ἐσήμαινε γὰρ τὸ μέλι τὴν εὐέπειαν τῆς σοφίας, ὡς εἰκός, τὸν πορισμὸν δὲ ὁ ἄρτος.*

84 *Ἔδοξέ τις ἐκ τοῦ στήθους αὐτοῦ πεφυκέναι στάχυας* 15 *πυρῶν, ἔπειτα προσελθόντα τινὰ ἀποσπάσαι τοὺς στάχυας ὡς οὐ πρέποντας αὐτῷ. ἔτυχον αὐτῷ παῖδες ὄντες δύο καὶ ἀπέθανον συμφορᾷ χρησάμενοι πονηρᾷ· ληστήριον γὰρ ἐπελθὸν οἰκοῦσιν αὐτοῖς τὸν ἀγρὸν διέφθειρεν αὐτούς. ἐσήμαινον γὰρ οἱ μὲν στάχυες τοὺς παῖδας [ἦν γὰρ ἄρρεν* 20 *σπέρμα], ἡ δὲ ἀφαίρεσις τὴν ἀναίρεσιν τῶν παίδων.*

85 *Ἔδοξέ τις δοῦλος παρὰ τῆς δεσποίνης ᾠὸν λαβεῖν ἑφθὸν καὶ τὸ μὲν λεπύριον ἀπορρῖψαι, τῷ δὲ ᾠῷ καταχρήσασθαι. τούτου ἡ δέσποινα ἔτυχεν ἔγκυος οὖσα, ἔπειτα ἐγέννησε παιδάριον. καὶ αὐτὴ μὲν ἀπέθανε, τὸ δὲ βρέφος* 25 *λαβὼν ὁ ἰδὼν τὸν ὄνειρον ἀνεθρέψατο κελευσθεὶς πρὸς* P·272 *τοῦ ἀνδρὸς τῆς δεσποίνης. οὕτω τὸ μὲν περιέχον ἀπορ-*

12–13 Nonn. Dionys. 41, 217–220. 250–253, Anth. Pal. 9, 505, 5–6, A. B. Cook, Journ. of Hellen. Stud. 15 (1895) 8.

5 locum turbatissimum ita sarsit Gom.: *οἱ μὲν ⟨οὖν⟩ ἐπιστάντες καὶ ἀλύοντες ⟨περὶ⟩ αὐτῶν τὴν ὑποδοχὴν* (ita Rei., *διαδοχὴν* L²V) *τὸν κίνδυνον ἐσήμαινον, ὁ δὲ οὐχ ὑποδεξάμενος αὐτοὺς εἰκότως ἐσώθη* (*εἰκότως τὸν κίνδυνον ἀπεωθεῖτο* Reis.). aliter nunc ego, Trans. Amer. Philol. Assn. 92, 1961, 420 || **12** [*ἐπορίσατο καὶ*] coni. Her. || **2** **3***λεπύριον*] *λέκυθον* L²V *λεπυρὸν* vel *κέλυφος* Rei. || **27** *τὸ μὲν*] *μὲν τὸ* L²V

ῥίψιμον καὶ οὐδενὸς ἄξιον ἦν, τὸ δὲ περιεχόμενον ἀφορμὰς τροφῆς τῷ ἰδόντι παρέσχεν.

Ἔδοξέ τις γυνὴ τὸ τοῦ ἀνδρὸς αἰδοῖον ἀφῃρημένον τοῦ λοιποῦ σώματος ἔχειν ἐν ταῖς χερσὶ καὶ ἐπιμελεῖσθαι 86
5 *αὐτοῦ καὶ πολλὴν ἔχειν πρόνοιαν ὅπως σώζοιτο. ἐγένετο αὐτῇ υἱὸς ἐκ τοῦ ἀνδρός, ὃν ἀνεθρέψατο· τὸ γὰρ τοῦ ἀνδρὸς αἰδοῖον τοῦ παιδὸς ἦν σημεῖον· ἐξ αὐτοῦ γὰρ ὁ παῖς ἐγεγόνει. ἐπειδὴ δὲ ἀφῃρέθη αὐτὸ τοῦ λοιποῦ σώματος, ἀναθρεψαμένη τὸν παῖδα τοῦ ἀνδρὸς ἀπηλλάγη.*

10 *Ἔδοξέ τις ὑπὸ τοῦ Ἄρεως [τοῦ θεοῦ] περαίνεσθαι. διάθεσις αὐτῷ ἐγένετο περὶ τὴν ἕδραν καὶ τὸν πόρον, καὶ ὡς οὐκ ἐδύνατο ἄλλῳ τινὶ τρόπῳ θεραπευθῆναι, τομῇ χρησάμενος ἐθεραπεύθη. ἐσήμαινε γὰρ ⟨ὁ μὲν Ἄρης⟩ τὸν σίδηρον, ὡς καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ τὸν σίδηρον Ἄρην καλοῦ-* 87
15 *μεν μετωνυμικῶς· ἡ δὲ ἐπὶ τῇ συνουσίᾳ ἡδονὴ τὸ μὴ ἐπ' ὀλέθρῳ τὴν τομὴν γενέσθαι ἐδήλου.*

Ἔδοξέ τις ἀργύριον οὐκ ἔχειν καὶ ἐπὶ τούτῳ λυπεῖσθαι. τοῦτον συνέβη ἀποπληξίᾳ περιπεσόντα ἀποθανεῖν εἰκότως· οὐ γὰρ ἦσαν αὐτῷ ἀφορμαὶ βιωτικαί [καὶ οὐδὲ πόθεν 88
20 *ἂν ἀμείβηται τὰ πρὸς τὸ ζῆν].*

Ἔδοξέ τις νοσῶν τὸν στόμαχον καὶ συνταγῆς δεόμενος παρὰ τοῦ Ἀσκληπιοῦ [ὄναρ] εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ θεοῦ εἰσιέναι, καὶ τὸν θεὸν ἐκτείναντα τῆς δεξιᾶς ἑαυτοῦ χειρὸς τοὺς δακτύλους παρέχειν αὐτῷ ἐσθίειν. φοίνικας πέντε ἐσθίων 89
25 *ἐθεραπεύθη· καὶ γὰρ αἱ τοῦ φοίνικος βάλανοι αἱ σπουδαῖαι δάκτυλοι καλοῦνται.*

Ἔδοξέ τις χρυσίον πολύ τε καὶ λαμπρὸν κατὰ τῶν ὤμων φέρειν. τυφλὸς ἐγένετο διὰ τὴν λαμπηδόνα τὴν τοῦ χρυσίου· ὡς γὰρ εἰκὸς ἠμαύρου τὴν ὄψιν τοῦ φοροῦντος. 90

30 *Ἔδοξέ τις τρία αἰδοῖα ἔχειν. ἔτυχε δοῦλος ὢν καὶ ἠλευθερώθη καὶ τρία ἀντὶ ἑνὸς ὀνόματος ἐκτήσατο, τὰ δύο ἐκ τοῦ ἐλευθερώσαντος προσλαβών.* 91

25 cf. Suda s. v. *δάκτυλοι.* | nempe haec arbor hodie 'Phoenix dactylifera' vocatur.

8 *ἐφηρέθη* L² || **18** *τοῦτον* Reis.: *αὐτὸν* L²V || **23** *ἐκκτείναντα* L²V, corr. Rig. | *αὐτοῦ* L²V || **30** *ἐλευθερώθη* L²V

92 *Νοσῶν τις ηὔξατο τῷ Σαράπιδι, εἰ μέλλει σωθήσεσθαι, τὴν δεξιὰν αὐτῷ χεῖρα ὄναρ ἐπισεῖσαι, εἰ δὲ μή, τὴν ἀριστεράν. καὶ δὴ ἔδοξεν εἰσιόντι αὐτῷ τὸ ἱερὸν τοῦ Σαράπι-* p. 273 *δος τὸν Κέρβερον τὴν χεῖρα [ἀφελόντα] τὴν δεξιὰν ἐπισείειν αὐτῷ. τῇ ἐπιούσῃ ἀπέθανεν εἰκότως· ἀρθείσης γὰρ* 5 *τῆς δεξιᾶς ἕτοιμος ἦν παραδέξασθαι αὐτὸν ὁ Κέρβερος, ὅσπερ ὄλεθρος εἶναι νενόμισται.*

93 *Ἔδοξέ τις ὑπὸ τοῦ Σαράπιδος εἰς τὸν κάλαθον τὸν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν κείμενον βεβλῆσθαι. ἀπέθανεν· Πλούτων γὰρ ὁ θεὸς εἶναι νενόμισται.* 10

94 *Περὶ ⟨τὸ⟩ ὄσχεον μέλλων τις τέμνεσθαι ηὔξατο τῷ Σαράπιδι περὶ τῆς τομῆς καὶ ἔδοξε λέγειν αὐτῷ τὸν θεὸν 'θαρρῶν τέμνου, θεραπευθήσει τεμνόμενος.' ἀπέθανεν· ἔμελλε γὰρ ὥσπερ θεραπευθεὶς ἄπονος ἔσεσθαι. εἰκὸς δὲ ἦν αὐτῷ χωρῆσαι τοῦτο, ἐπειδὴ μὴ Ὀλύμπιος ἢ αἰθέριος* 15 *ὁ θεὸς ἀλλὰ χθόνιος.*

95 *Ἔδοξέ τις ἀθλητὴς τὰ αἰδοῖα ἀποτεμὼν καὶ ἅμα τὴν κεφαλὴν δήσας ἐστεφανῶσθαι. ἐγένετο ἱερονίκης καὶ οὐκ ἄδοξος· καὶ μέχρι ἄφθορος ἦν, λαμπρῶς καὶ ἐπιφανῶς τῇ ἀθλήσει ἐχρήσατο, χαρισάμενος δὲ ἀφροδισίοις ἀδόξως* 20 *κατέλυσεν.*

1 Cic. div. 2, 123 et Pease ad loc., E. Stemplinger, Antiker Volksglaube (Stuttgart 1948) 70. || **9–10** Tac. hist. 4, 83, Plut. Is. et Osir. 27, 361 E, Clem. Alex. protr. 4.

1 *εὔξατο* L²V || **2** *ἐπισεῖσθαι* L²V || **4** [*ἀφελόντα*]: exspectes *ἄραντα* || **9** *τῇ κεφαλῇ* Reis., sed vid. Bl., 43 || **11** *τις*] *τι* L² | *τέμνῃ* L² || **15** *αἰθέριος* Corn.: *ἐλευθέριος* L²V || **17** *καὶ ἅμα*] *ἐλάᾳ* Her. haud male, sed *ἐλαίᾳ* malim || **18** [*δήσας*] Her. | [*καὶ οὐκ ἄδοξος*] Her. || **20** *χαρισάμενος*] *χρησάμενος* L²V || **21** *τέλος Ἀρτεμιδώρου* L², *Μιχαῆλος ἀποστόλης βυζάντιος μετὰ τὴν τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος ἅλωσιν πενίᾳ συζῶν καὶ τόδε τὸ βιβλίον ἐν κρήτῃ μετὰ πολλὰ ἄλλα ἐξέγραψα* V

ADDENDA

Tum demum, cum plagulas legere inciperem, cognovi quendam virum doctum in Bibliotheca Universitatis Constantinopolitanae codicem adhuc ignotum invenisse („cod. A. 4726" nuncupatur), qui versionem Arabicam Artemidori Librorum I—III contineret (v. Toufy Fahd, Arabica 7, 1960, 87—89), eandem fortasse atque illam a Johannitio saec. IX confectam (cf. p. XVIII supra). unde augurari possumus viros utriusque linguae peritos, hac versione publici iuris facta, haud paucos locos nondum sanatos feliciter emendaturos esse. immo vir eruditissimus L. Robert iam animadvertit coniecturam Hercheri ad 79, 19 lectione Arabica quodammodo fortasse fulciri (Hellenica 11—12, 1960, 602). 164, 16: *ἄστρων* cum Her. legendum.

INDEX RERVM

Rerum indicem illum Hercherianum, qui adeo exuberat ut verborum quoque indicis aliquatenus praebeat utilitatem, hortante benigno bibliopola plurimum coarctavi. illud in universum constitui, ut res onirocriticas et divinatrices et religiosas potissimum amplexus nulla vel pauca vocabula extruderem quae ipsa somnia designarent, quibus cognitis lector eventus eorum, nec non genera hominum quibus evenirent, facile eliceret. verbi gratia, eorum tantum *νοσούντων* repertorium paravi, qui se aegrotare somniant, non eorum qui secundum illud aut illud somnium re vera aegrotant.

INDEX NOMINVM